

Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!

LENIN

TEOKSET

9

JULKAISTAAN
VKP(b):n IX EDUSTAJAKOKOUKSEN
JA SNTL:n NEUVOSTOJEN
II EDUSTAJAKOKOUKSEN
PÄÄTÖKSEN PERUSTEELLA

ИНСТИТУТ МАРКСА—ЭНГЕЛЬСА—ЛЕНИНА—СТАЛИНА
при ЦК КПСС

В. И. ЛЕНИН

СОЧИНЕНИЯ

Издание четвертое

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ИЗДАТЕЛЬСТВО
ПОЛИТИЧЕСКОЙ ЛИТЕРАТУРЫ
МОСКВА • 1954

KARJALAIS-SUOMALAISEN SNT:n KOMMUNISTISEN PUOLUEEN
KESKUSKOMITEAN PUOLUEHISTORIAN INSTITUUTTI — NKP:n
KK:n MARX—ENGELS—LENIN—STALIN-INSTITUUTIN FILIAALI

V. I. LENIN

TEOKSET

*Suomennos neljännestä
venäjänkielisestä painoksesta*

KARJALAIS-SUOMALAISEN SNT:n
VALTION KUSTANNUSLIIKE
PETROSKOI—1956

V. I. LENIN

9
OSA

Kesäkuu – marraskuu 1905

ESIPUHE

Yhdeksäs osa sisältää teokset, jotka V. I. Lenin on kirjoittanut vuoden 1905 toisella puoliskolla (kesä—marraskuussa).

Osaan kuuluu historiallinen kirja „Sosialidemokratian kaksi taktiikkaa demokraattisessa vallankumouksessa”, jossa Lenin arvosteli klassillisesti menshevikkien taktiikkaa, perusteli nerokkaasti bolshevikkien taktiikan ja rikastutti marxilaisuutta uudella vallankumousteorialla. Kirjan jälkisanojen toinen luku julkaistaan ensi kerran täydellisenä käsikirjoituksen mukaan, josta osa löydettiin vuonna 1940.

Osassa julkaistaan kirjoitukset „Proletariaatti taistelee, porvaristo hiipii valtaan”, „Bulyginin Duuman boikotointi ja kapina”, „Monarkistisen porvariston perässä vaiko vallankumouksellisen proletariaatin ja talonpoikaiston johdossa?”, „Parlamentarismileikkiä”, „Puolustuksesta hyökkäykseen” ynnä muita. Näissä kirjoituksissa Lenin puolustaa työväenluokan vallankumouksellista taktiikkaa, antaa ohjeita aseellisen kapinan valmistelusta, paljastaa liberaalisen porvariston vilpillisen „demokratismiin” ja menshevikkien sovittelutaktiikan.

Kirjoituksissa „Sosialidemokratian suhde talonpoikaismielikkeeseen”, „Sosialismi ja talonpoikaisto” ja „Pikkuporvarillinen sosialismi ja proletaarinen sosialismi” Lenin perustelee ja selittää porvarillis-demokraattisen vallankumouksen kasvaessaan sosialistiseksi vallankumoukseksi muuttamisen puolesta käytävän taistelun bolshevistista strategista suunnitelmaa.

Kirjoitukset „Poliittinen lakko ja katutaistelu Moskovassa”, „Moskovan tapahtumien opetuksia”, „Yleisvenäläinen poliittinen lakko” ja „Vallankumouksen ensimmäinen voitto” on omistettu lokakuun poliittiselle yleislakolle.

Leninin teokset „Esipuhe kirjaseen „Työläiset puolueen kahtiajaosta””, „Kysymykseen puolueen yhdistämisestä” ynnä muut on tähdätty menshevikkien hajoitustoimintoja vastaan.

Osassa julkaistaan seuraavat Leninin kirjoitukset, jotka on otettu ensi kertaa V. I. Leninin Teoksiin: „Loppuosa kirjoitukseen „Pariisin Kommuuni ja demokraattisen diktatuurin tehtävät””, „Alkuperäinen variantti esipuheeksi kirjaseen „Työläiset puolueen kahtiajaosta””, „Huomautus VSDTP:n ulkomaisten järjestöjen konferenssin päätöslauselmaan”, „Toimituksen jälkisanat kirjoitukseen „Kolmas edustajakokous Kaukasian menshevikkien tuomittavana””, „Huomautus P. Nikolajevin kirjaseen „Venäjän vallankumous””, „Nykyhetken johdosta”, „Niin sanotusta Armenianlaisesta sosialidemokraattisesta työväenjärjestöstä”, „„Borba Proletariata”” („„Proletariaatin Taistelu””), „Ulkomainen nuoriso ja Venäjän vallankumous”, „Huomautuksia kirjoitukseen „Britannian työväenliike ja tradeunionien kongressi””, „Lisäys V. Kalininin kirjoitukseen „Talonpoikain edustajakokous”” ja kirjoitus „Kahden ottelun lomassa”. Tässä kirjoituksessa Lenin tekee yhteenvedot vuoden 1905 lokakuun poliittisesta yleislakosta ja kehoittaa Venäjän proletariaattia kokoamaan voimansa yhteen tsaarin itsevaltiuden kukistamiseksi koko kansan aseellisen kapinan kautta.

**SOSIALIDEMOKRATIAN KAKSI TAKTIIKKAA
DEMOKRAATTISESSA VALLANKUMOUKSESSA ¹**

*Kirjoitettu kesä—heinäkuussa 1905
Julkaistu ensi kerran erillisenä
kirjasena Genevessä heinäkuussa 1905*

*Julkaistaan kirjasen tekstistä,
joka on tarkistettu
käsikirjoituksen mukaan*

N. Lenin. Deux tactiques.

Prix: 1 fr. 25 cts. — 1 mk. — 18 ch. — 25 cent.

Россійская Соціалъдемократическая Рабочая Партія.

ПРОЛЕТАРИИ ВСЕХЪ СТРАНЪ СОЕДИНЯЙТЕСЬ!

Н. ЛЕНИНЪ.

**ДВѢ ТАКТИКИ
СОЦІАЛЬДЕМОКРАТІИ
ВЪ ДЕМОКРАТИЧЕСКОЙ
РЕВОЛЮЦІИ.**

Изданіе Центр. Ком. Р. С. Д. Р. П.

ЖЕНЕВА

Типографія Партіи. 3, rue de la Colline 3.

1905.

V. I. Leninin kirjasen „Sosialidemokratian kaksi taktiikkaa demokraattisessa vallankumouksessa” kansilehti.— 1905

Pienennetty

ALKULAUSE

Vallankumouksellisena ajankohtana on sangen vaikea pysyä tapausten mukana, kun ne antavat hämmästyttävän paljon uutta aineistoa vallankumouksellisten puolueiden taktillisten tunnusten arviointia varten. Tämä kirjanen on kirjoitettu ennen Odessan tapahtumia*. Osoitimme jo „Proletarissa”² (№ 9, „Vallankumous opettaa”)**, että nämä tapahtumat ovat pakoittaneet jopa nekin sosialidemokraatit, jotka ovat luoneet teorian prosessi-kapinasta ja hylänneet väliaikaisen vallankumousohallituksen propagoimisen, siirtymään tai alkamaan siirtymisen tosiasiaa vastaväittäjiensä puolelle. Vallankumous opettaa epäilemättä niin nopeasti ja niin perusteellisesti, että se rauhallisina poliittisen kehityksen kausina tuntuu uskomattomalta. Ja erittäin tärkeää on, että se ei opeta yksistään johtajia, vaan myös joukkoja.

Ei ole epäilystäkään siitä, että vallankumous opettaa Venäjän työläisjoukoille sosialidemokratismia. Vallankumous vahvistaa käytännössä sosialidemokratian ohjelman ja taktiikan näyttämällä eri yhteiskuntaluokkien todellisen luonteen, näyttämällä demokratiamme porvarillisuuden ja talonpoikaiston todelliset pyrkimykset, talonpoikaiston, joka on vallankumouksellinen porvarillis-demokraattisessa hengessä, mutta jossa ei piile „socialisoimis”-aate, vaan talonpoikaistorvariston ja maalaisproletariaatin välinen uusi luokkataistelu. Vanhan narodnikkilaisuuden vanhat

* Tarkoitetaan kapinaa panssarilaiva „Knjaz Potjomkinilla”. (Tekijän huomautus vuoden 1907 painokseen. *Toim.*)

** Ks. tätä osaa, s. 134. *Toim.*

harhaluulot, jotka kuultavat niin selvästi läpi esimerkiksi „sosialistivallankumouksellisten puolueen” ohjelmaluonnoksesta sekä kysymyksessä kapitalismin kehityksestä Venäjällä, kysymyksessä „yhteiskuntapiiriemme” demokraatista että kysymyksessä talonpoikaiskapinan täydellisen voiton merkityksestä, kaikki nuo harhaluulot tulee vallankumous säälimättä ja lopullisesti haihduttamaan. Vallankumous antaa eri luokille ensi kerran oikean poliittisen kasteen. Vallankumouksen läpikäytyään on noilla luokilla määrätty poliittiset kasvat, sillä ne ovat näyttäneet itsensä ei vain ideologiansa ohjelmissa ja taktillisissa tunnuksissa, vaan myöskin joukkojen avoimessa poliittisessä toiminnassa.

On epäilemätöntä, että vallankumous opettaa meitä, opettaa kansanjoukkoja. Mutta taistelevalta poliittiselta puolueelta kysytään nyt, kykenemmekö me vallankumoukselle opettamaan jotakin? kykenemmekö me käyttämään hyväksemme sosialidemokraattisen oppimme oikeellisuutta ja yhteyttämme luokkaan, joka yksin on loppuun saakka vallankumouksellinen, proletariaattiin, painaaksemme vallankumoukseen proletariaatin leiman, viedäksemme vallankumouksen teossa eikä sanoissa todelliseen ratkaisevaan voittoon, tehdäksemme tehottomaksi demokraattisen porvariston horjuvaisuuden, puolinaisuuden ja petturuuden?

Tähän päämäärään tulee meidän suunnata kaikki ponnistuksemme. Ja sen saavuttaminen riippuu toisaalta poliittisen tilanteen oikeasta arvioinnistamme, oikeista taktillisista tunnuksistamme ja toisaalta työläisjoukkojen reaalisen taisteluvoiman näille tunnuksille antamasta kannatuksesta. Yhdyssteiden lujittamiseen ja laajentamiseen joukkojen kanssa on suunnattu puolueemme kaikkien järjestöjen ja ryhmien koko tavanmukainen, säännöllinen, jokapäiväinen toiminta, propaganda-, agitaatio- ja organisaatiotyö. Tämä työ on aina välttämätöntä, mutta vallankumouksellisena ajankohtana voidaan sitä vähemmän kuin koskaan muulloin pitää riittävänä. Sellaisena ajankohtana työväenluokka vaistomaisesti ja kiihkeästi pyrki avoimiin vallankumouksellisiin tekoihin, ja meidän tulee osata oikein asettaa tehtävät tälle toiminnalle saattaaksemme sitten nämä tehtävät mitä laajimmin tunnetuiksi ja ymmärretyiksi. Ei tule unohtaa, että se tavanmukainen pessimismi, joka koskee yhteyttämme joukkoihin, verhoaa nykyisin erittäin usein porvarillisia aatteita proletariaatin osuuteen nähden vallan-

kumouksessa. Epäilemättä meidän tulee vielä paljon, paljon työskennellä työväenluokan kasvattamiseksi ja järjestämiseksi, mutta kysymys on nyt kokonaan siitä, mihin on asetettava poliittinen pääpaino tässä kasvatuksessa ja järjestämisessä? Ammattiliittoihin ja legaalisiin yhdistyksiin vaiko aseelliseen kapinaan, vallankumousarmeijan ja vallankumoushallituksen luomiseen? Kummallakin alalla työväenluokka saa kasvatusta ja järjestäytyä. Kumpikin ala on tietenkin välttämätön. Mutta nyt, tässä vallankumouksessa, on kysymys kuitenkin kokonaan siitä, missä tulee olla työväenluokan kasvatuksen ja järjestämisen painopiste, edellisellä vaiko jälkimmäisellä alalla?

Vallankumouksen lopputulos riippuu siitä, esiintyykö työväenluokka porvariston sellaisena auttajana, jonka rynnistyksen voima itsevaltiutta vastaan on väkevä, mutta joka poliittisesti on voimaton, vai esiintyykö se kansanvallankumouksen johtajana. Porvariston tietoiset edustajat tajuaavat tämän varsin hyvin. Siksiäpä „Osvobozhdenije”³ ylistääkin akimovilaisuutta, sosialidemokratiassa ilmenevää „ekonomismia”, joka *nyt* asettaa etutilalle ammattiliitot ja legaaliset yhdistykset. Siksiäpä hra Struve tervehtiikin („Osvobozhdenije” № 72) uusiskralaisuudessa ilmeneviä akimovilaisuuden periaatteellisia tendenssejä. Siksiäpä hän hyökkääkin ankarasti Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen III edustajakokouksen päätösten vihattua vallankumouksellista ahtautta vastaan.

Sosialidemokratian oikeilla taktillisilla tunnuksilla on nyt erittäin suuri merkitys joukkojen johtamisessa. Ei ole mitään sen vaarallisempaa kuin periaatteellisesti johdonmukaisten taktillisten tunnusten merkityksen väheksyminen vallankumouksellisena aikana. Esimerkiksi „Iskra”⁴ № 104, tosiasiassa siirtyy sosialidemokratiassa olevien vastustajiensa puolelle, mutta puhuu samaan aikaan ylenkatseellisesti niiden tunnusten ja taktillisten päätösten merkityksestä, jotka kulkevat elämän edellä ja osoittavat tien, jota liike kulkee, kokien joukon vastoinkäymisiä, tehden joukon virheitä j.n.e. Oikeiden taktillisten päätösten laatimisella on päinvastoin valtava merkitys puolueelle, joka tahtoo marxilaisuuden johdonmukaisten periaatteiden hengessä johtaa proletariaattia eikä vain laahustaa tapausten perässä. Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen III edustajakokouksen päätöslauselmissa sekä puolueesta erkaantuneen

osan konferenssin * päätöslauselmissa meillä on taktilliset katsomukset ilmaistu mitä täsmällisimmin, harkituimmin ja täydellisimmin, ei yksityisten kynäilijäin satunnaisesti lausumina, vaan sosialidemokraattisen proletariaatin vastuunalaisten edustajain hyväksyminä. Puolueemme on kaikkia muita edellä, sillä kun on täsmällinen ja kaikkien hyväksymä ohjelma. Sen tulee näyttää esimerkiksi muille puolueille myöskin tiukassa suhtautumisessa taktillisiin päätöslauselmiinsa, vastakohtana „Osvobozhdenijen” demokraattisen porvariston opportunistille ja sosialistivallankumouksellisten vallankumoukselliselle sanahelinälle, kun ne vasta vallankumouksen aikana huomasivat esittää ohjelma-„luonnoksensa” ja ensi kertaa käsitellä kysymystä, onko heidän silmäinsä edessä tapahtuva vallankumous porvarillinen.

Senpä vuoksi pidämmekin vallankumouksellisen sosialidemokratian päivänpolttavimpana tehtävänä tutkia huolellisesti Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen III edustajakokouksen sekä konferenssin taktillisiä päätöslauselmia, arvioida niissä ilmenevät poikkeamiset marxilaisuuden periaatteista ja tehdä itselleen selväksi sosialidemokraattisen proletariaatin konkreettiset tehtävät demokraattisessa vallankumouksessa. Tälle työlle onkin omistettu nyt ilmestynvä kirjanen. Taktiikkamme tarkistus marxilaisuuden periaatteiden ja vallankumouksen opetusten kannalta on välttämätöntä myöskin sille, ken haluaa reaalisesti valmistella yhtenäistä taktiikkaa koko Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen tulevan täydellisen yhdistämisen perustana eikä rajoittua vain kehoitussanoihin.

N. Lenin

Heinäkuu vuonna 1905.

---

* VSDTP:n III edustajakokoukseen (Lontoo, toukokuussa v. 1905) osallistui vain bolshevikit. „Konferenssiin” (Geneve, samaan aikaan)—vain menshevikit, joita esilläolevassa kirjasssa nimitetään usein „uusiskralaisiksi”, sillä, jatkaen „Iskran” julkaisemista, he silloisen heidän kanssaan samoin ajattelevan Trotskin suun kautta ilmoittivat, että vanhan ja uuden „Iskran” välillä on kuitu. (Tekijän huomautus vuoden 1907 painokseen. *Toim.*)

1. PAIVÄNPOLTTAVA POLIITTINEN KYSYMYS

Nykyisenä vallankumouksellisena ajankohtana on päiväjärjestyksessä kysymys yleiskansallisen, koko kansaa edustavan, perustavan kokouksen koollekutsumisesta. Mielipiteet jakaantuvat siinä, kuinka tämä kysymys on ratkaistava. Ilmenee kolme poliittista suuntaa. Tsaarihallitus myöntää kansanedustajain koollekutsumisen välttämättömyyden, mutta ei halua missään tapauksessa sallia, että heidän kokouksensa olisi yleiskansallinen ja perustava. Se näyttää suostuvan, jos voi luottaa lehtitietoihin Bulyginin komission⁵ työstä, sellaiseen neuvottelevaan kokoukseen, joka valittaisiin agitaatiovapauden puuttuessa ja ahtaan sensu-tai ahtaan säätyvaalijärjestelmän pohjalla. Vallankumouksellinen proletariaatti, sikäli kuin sitä johtaa sosialidemokratia, vaatii vallan täydellistä siirtämistä perustavalle kokoukselle ja pyrkii tässä tarkoituksessa ei ainoastaan yleiseen äänioikeuteen eikä ainoastaan täydelliseen agitaatiovapauteen, vaan myöskin tsaarihallituksen viipymättömään kukistamiseen ja väliaikaisen vallankumoushallituksen pystyttämiseen sen tilalle. Vihdoin liberaalinen porvaristo, joka esittää toivomuksensa niin sanotun „perustuslaillis-demokraattisen puolueen”⁶ johtajain suun kautta, ei vaadi tsaarihallituksen kukistamista, ei esitä väliaikaisen hallituksen tunnusta eikä vaadi reaalisia takeita siitä, että vaalit olisivat täysin vapaat ja oikeat, että edustajain kokous voisi tulla todella yleiskansalliseksi ja todella perustavaksi. Itse asiassa liberaalinen porvaristo, joka on „osvobozhdenijelaisten” suunnan ainoa vakava yhteiskunnallinen tuki, pyrkii mahdollisimman rauhalliseen sovintoon

tsaarin ja vallankumouksellisen kansan välillä, ja vieläpä sellaiseen sovintoon, jonka yhteydessä se, porvaristo, saisi kaikkein enimmän valtaa, mutta vallankumouksellinen kansa, proletariaatti ja talonpoikaisto, kaikkein vähemmän.

Tällainen on poliittinen tilanne nykyhetkellä. Tällaisia ovat ne kolme poliittista pääsuuntaa, jotka vastaavat nykyisen Venäjän kolmea yhteiskunnallista päävoimaa. Siitä, kuinka „osvobozhdenijelaiset” salaavat näennäisesti demokraattisilla fraaseilla puolinaista, s.o. suoremmin ja yksinkertaisemmin sanoen, vallankumousta pettävää ja kavaltavaa politiikkaansa, olemme jo monesti puhuneet „Proletarissa” (№№ 3, 4, 5)*. Katsokaamme nyt, kuinka sosialidemokraatit huomioivat nykyhetken tehtävät. Erinomaisena aineistona tässä suhteessa ovat VSDTP:n III edustajakokouksen ja puolueesta erkaantuneen osan „konferenssin” aivan äskettäin hyväksymät kaksi päätöslauselmaa. Kysymyksellä siitä, kumpi näistä päätöslauselmista oikeammin huomioi poliittisen ajankohdan ja oikeammin määrittelee vallankumouksellisen proletariaatin taktiikan, on valtava merkitys, ja jokaisen sosialidemokraatin, joka haluaa tietoisesti täyttää velvollisuutensa propagandistina, agitaattorina ja organisaattorina, on huolellisesti tehtävä itselleen selväksi tämä kysymys ja jätettävä kokonaan syrjään sellaiset näkökohdat, jotka eivät oleellisesti kuulu asiaan.

Puolueen taktiikalla käsitetään puolueen poliittista menettelyä eli sen poliittisen toiminnan luonnetta, suuntaa ja keinoja. Puolueen edustajakokous hyväksyy taktillisia päätöslauselmia määritelläkseen täsmällisesti koko puolueen poliittisen menettelyn uusiin tehtäviin nähden tai uuden poliittisen tilanteen johdosta. Tällaisen uuden tilanteen synnytti Venäjällä alkanut vallankumous, s.o. kansan valtan enemmistön täydellinen, päättävä ja avoin irtisanoutuminen tsaarihallituksesta. Uusi kysymys on siinä, mitkä ovat todella yleiskansallisen ja todella perustavan kokouksen koollekutsumisen käytännölliset keinot (teoreettisesti on sosialidemokratia jo kauan sitten ja ennen kaikkia muita puolueita ratkaissut kysymyksen tällaisesta kokouksesta virallisesti, puolueohjelmassaan). Jos kansa on irtisanou-

* Ks. Teokset, 8. osa, ss. 480—488, 506—520. *Toim.*

tunut hallituksesta ja joukkona tajunnut uuden järjestelmän pystyttämisen välttämättömyyden, niin puolueen, joka on asettanut päämääräkseen hallituksen kukistamisen, tulee ehdottomasti harkita, minkälainen hallitus pystytetään vanhan, kukistettavan hallituksen tilalle. Herää *uusi* kysymys väliaikaisesta vallankumoushallituksesta. Voidakseen antaa täydellisen vastauksen tähän kysymykseen on tietoisien proletariaatin puolueen selvitettävä: 1) väliaikaisen vallankumoushallituksen *merkitys* nykyisessä vallankumouksessa ja yleensä proletariaatin kaikessa taistelussa; 2) *suhteensa* väliaikaiseen vallankumoushallitukseen; 3) tarkat ehdot sosialidemokratian *osallistumiselle* tähän hallitukseen; 4) tätä hallitusta kohtaan *alhaaltakäsin* suunnatun painostuksen ehdot, s.o. silloin kun sosialidemokratia ei osallistu siihen. Vain selvittämällä kaikki nämä kysymykset tulee puolueen poliittinen menettely tässä suhteessa periaatteelliseksi, selväksi ja varmaksi.

Katsokaamme, kuinka nämä kysymykset ratkaistaan VSDTP:n III edustajakokouksen päätöslauselmassa. Tässä sen täydellinen sanamuoto:

„Päätöslauselma väliaikaisesta vallankumoushallituksesta.

Ottaen huomioon:

1) että niin proletariaatin välittömät edut kuin myös sen taistelun edut, jota proletariaatti käy sosialismin lopullisten päämäärien puolesta, vaativat mahdollisimman täydellistä poliittista vapautta ja siis itsevaltiudellisen hallitusmuodon vaihtamista demokraattiseen tasavaltaan;

2) että demokraattisen tasavallan toteuttaminen Venäjällä on mahdollista vain voittoisan kansankapinan tuloksena, kapinan, jonka elin on väliaikainen vallankumoushallitus, mikä yksin vain kykenee turvaamaan täyden vaaliagitaatiivapauden ja kutsumaan koolle yleisen, yhtäläisen ja välittömän äänioikeuden perusteella sekä salaisella äänestyksellä valitun perustavan kokouksen, joka todella ilmaisee kansan tahdon;

3) että tämä demokraattinen kumous Venäjällä Venäjän nykyisen yhteiskunnallisen-taloudellisen järjestelmän vallitessa ei heikennä, vaan vahvistaa porvariston herruutta, joka ehdottomasti yrittää määrättynä hetkenä ja mitään kaihtamatta riistää Venäjän proletariaatilta mahdollisimman suuren osan vallankumouksen saavutuksista,—

VSDTP:n III edustajakokous päättää:

a) on levitettävä työväenluokan keskuuteen konkreettista käsitystä vallankumouksen todennäköisimmästä kulusta ja siitä, että vallankumouksen määrätyllä hetkellä on välttämättömää väliaikaisen vallankumoushallituksen ilmestyminen, hallituksen, jolta proletariaatti vaatii ohjelmamme kaikkien lähimpien poliittisten ja taloudellisten vaatimusten (minimiohjelman) toteuttamista;

b) riippuen voimasuhteista ja muista tekijöistä, joita ei voida edeltäpäin tarkasti määritellä, voidaan sallia puolueemme valtuutettujen osallistuminen väliaikaiseen vallankumoushallitukseen säälimättömän taistelun käymiseksi kaikkia vastavallankumouksellisia yrityksiä vastaan ja työväenluokan itsenäisten etujen puolustamiseksi;

c) sellaisen osallistumisen välttämättömäksi ehdoksi asetetaan puolueen toteuttama tiukka valvonta valtuutettuihinsa nähden ja täydelliseen sosialistiseen kumoukseen pyrkivän ja sikäli kaikkiin porvarillisiin puolueisiin leppymättömän vihamielisesti suhtautuvan sosialidemokratian riippumattomuuden horjumaton suojaaminen;

d) riippumatta siitä, käykö sosialidemokratian osallistuminen väliaikaiseen vallankumoushallitukseen mahdolliseksi, proletariaatin mitä laajimmissa kerroksissa on propagoitava ajatusta, että on alituisesti painostettava väliaikaista hallitusta aseistetun ja sosialidemokratian johtaman proletariaatin taholta vallankumouksen saavutusten suojelemiseksi, lujittamiseksi ja laajentamiseksi”.

2. MITÄ ANTAA MEILLE VSDTP:n III EDUSTAJAKOKOUKSEN PÄÄTÖSLAUSELMA VÄLIAIKAISESTA VALLANKUMOUSSHALLITUKSESTA?

VSDTP:n III edustajakokouksen päätöslauselma, kuten sen nimestäkin näkyy, on omistettu kokonaan ja yksinomaan kysymykselle väliaikaisesta vallankumoushallituksesta. Se merkitsee, että sosialidemokraattien osallistuminen väliaikaiseen vallankumoushallitukseen sisältyy siihen yhtenä kysymyksen osana. Toisaalta kysymys on vain väliaikaisesta vallankumoushallituksesta eikä mistään muusta; siihen ei siis lainkaan sisälly kysymystä edes „vallan valtaamisesta” yleensä j.n.e. Menettelikö edustaja-

kokous oikein, kun se syrjäytti tämän viimeksi mainitun ja muut samanluontoiset kysymykset? Epäilemättä oikein, sillä Venäjän poliittinen tilanne ei lainkaan aseta sellaisia kysymyksiä päiväjärjestykseen. Päinvastoin, koko kansa on asettanut päiväjärjestykseen itsevaltiuden kukistamisen ja perustavan kokouksen koollekutsumisen. Puolueen edustajakokousten ei tule asettaa ratkaistavakseen niitä kysymyksiä, joita sopivaan tai sopimattomaan aikaan on kosketellut joku kynäilijä, vaan niitä, joilla nykyhetken ehtojen vuoksi ja yhteiskunnallisen kehityksen objektiivisen kulun johdosta on tärkeä poliittinen merkitys.

Mikä merkitys on väliaikaisella vallankumoushallituksella nykyisessä vallankumouksessa ja proletariaatin yleisessä taistelussa? Edustajakokouksen päätöslauselmassa selitetään se viittaamalla aivan alussa „mahdollisimman täydellisen poliittisen vapauden” välttämättömyyteen sekä proletariaatin välittömien etujen että „socialismin lopullisten päämäärien” kannalta katsoen. Mutta täydellinen poliittinen vapaus vaatii, kuten jo puolueohjelmassamme todetaan, demokraattisen tasavallan pystyttämistä tsaarin itsevaltiuden tilalle. Demokraattisen tasavallan tunnuksen korostaminen edustajakokouksen päätöslauselmassa on loogillisesti ja periaatteellisesti välttämätöntä, sillä proletariaatti eturivin taistelijana demokratian puolesta pyrkii juuri täydelliseen vapauteen; sitä paitsi tämä korostaminen on tällä hetkellä sitäkin tarkoituksenmukaisempaa, kun meillä juuri nyt esiintyvät „demokratismien” lipun suojassa monarkistit, nimittäin n.s. perustuslaillis-, demokraattinen” eli „osvobozhdenijelainen” puolue. Tasavallan perustamista varlen on ehdottoman välttämätöntä kansan edustajain kokous ja ehdottomasti yleiskansallinen (yleisen, yhtäläisen ja välittömän äänioikeuden sekä salaisen äänestyksen perusteella) sekä perustava. Tämä tunnustetaankin edustajakokouksen päätöslauselmassa tuonnempana. Mutta siinä ei rajoituta tähän. Uuden, „todella kansan tahtoa ilmaisevan” järjestelmän perustamiseksi ei riitä, että edustajain kokousta nimitetään perustavaksi. Tällä kokouksella täytyy olla valtaa ja voimaa „perustaa”. Tämän käsittäen ei edustajakokouksen päätöslauselmassa rajoituta muodollisen „perustavan kokouksen” tunnukseen, vaan lisätään ne aineelliset ehdot, joiden vallitessa tälle kokoukselle vain onkin mahdollista tehtävänsä todellinen toteuttaminen.

Tällainen niiden ehtojen osoittaminen, joiden vallitessa nimellisesti perustava kokous voi muuttua todella perustavaksi, on ehdottoman välttämätöntä, koska liberaalinen porvaristo perustuslaillis-monarkistisen puolueen ominaisuudessa tahallaan väärentää, kuten olemme jo useampaan kertaan osoittaneet, yleiskansallisen perustavan kokouksen tunnusta, muuttaen sen tyhjäksi sanahelinäksi.

Edustajakokouksen päätöslauselmassa sanotaan, että täydellisen vaaliagitaatiovapauden ja todella kansan tahtoa ilmaisevan kokouksen koollekutsumisen kykenee turvaamaan *yksinomaan vain* väliaikainen vallankumoushallitus, nimenomaan sellainen, joka on voittoisan kansankapinan elin. Onko tämä ajatus oikea? Ken mielisi sanoa sitä vääräksi, hänen pitäisi väittää, että tsaarihallitus voi olla ojentamatta kättä taantumukselle, että se kykenee olemaan puolueeton vaalien aikana ja huolehtimaan kansan tahdon todellisesta ilmaisemisesta. Tällaiset väitteet ovat siinä määrin mielettömiä, että niitä ei kukaan ryhdy avoimesti puolustamaan, mutta juuri osvobozhdenijalaisemme levittävät niitä salaa liberaalisen lipun suojassa. Jonkun tulee kutsua perustava kokous koolle; jonkun on turvattava vaalivapaus ja vaalien oikea suorittaminen; jonkun on annettava tälle kokoukselle voima ja valta kokonaisuudessaan: vain vallankumoushallitus, joka on kapinan elin, voi täysin vilpittömästi pyrkiä tähän ja kyetä tekemään kaikkensa tämän toteuttamiseksi. Tsaarihallitus tulee ehdottomasti vastustamaan tätä. Liberaalinen hallitus, joka tekee sovinnon tsaarin kanssa eikä nojaa kokonaan kansankapinaan, ei kykene vilpittömästi pyrkimään siihen eikä toteuttamaan sitä, vaikkapa se mitä vilpittömimmin haluaisikin. Edustajakokouksen päätöslauselmassa esitetään siis ainoa oikea ja täysin johdonmukainen demokraattinen tunnus.

Mutta väliaikaisen vallankumoushallituksen merkityksen arviointi ei olisi täydellinen eikä oikea, jos jätettäisiin huomioimatta demokraattisen kumouksen luokkaluonne. Tämän vuoksi lisätäänkin päätöslauselmassa, että kumous lujittaa porvariston herruutta. Se on kiertämätöntä nykyisen, s.o. kapitalistisen yhteiskunnallis-taloudellisen järjestelmän vallitessa. Mutta tuloksena porvariston herruuden lujittumisesta jossain määrin poliittisesti vapaan proletariaatin yli on ehdottomasti oleva niiden välinen vimattu

taistelu vallasta ja porvariston epätoivoiset yritykset „riittää proletariaatilta vallankumouskauden saavutukset”. Taistellessaan demokratian puolesta kaikkien edellä ja kaikkien johdossa ei proletariaatti sen vuoksi saa hetkeksikään unohtaa porvarillisen demokratian uumenissa piileviä uusia ristiriitoja ja uutta taistelua.

Näin ollen on tarkastelemamme päätöslauselman osassa täydessä laajuudessaan arvioitu väliaikaisen vallankumoushallituksen merkitys: sekä sen suhteessa vapauden ja tasavallan puolesta käytävään taisteluun, sen suhteessa perustavaan kokoukseen että sen suhteessa demokraattiseen kumoukseen, joka raivaa maaperää uudelle luokkataistelulle.

Kysytään edelleen, mikä kanta on proletariaatin yleensä otettava väliaikaisen vallankumoushallituksen suhteen? Tähän vastataan edustajakokouksen päätöslauselmassa ennen kaikkea suoranaisesti neuvomalla puoluetta levittämään työväenluokan keskuuteen vakaumusta väliaikaisen vallankumoushallituksen välttämättömyydestä. Työväenluokan on tajuttava tämä välttämättömyys. Samaan aikaan kun „demokraattinen” porvaristo jättää varjoon tsaarihallituksen kukistamiskysymyksen, meidän on kohotettava se ensi tilalle ja painostettava väliaikaisen vallankumoushallituksen välttämättömyyttä. Enemmänkin, meidän on viitotettava tuon hallituksen toimintaohjelma, joka vastaisi kyseisen historiallisen ajankohdan objektiivisia oloja ja proletaarisen demokratian tehtäviä. Tuo ohjelma on puolueemme *koko* minimiohjelma, lähimpien poliittisten ja taloudellisten uudistusten ohjelma, uudistusten, jotka toisaalta ovat täysin toteutettavissa nykyisten yhteiskunnallistaloudellisten suhteiden pohjalla ja jotka toisaalta ovat välttämättömiä edetäksemme askelen eteenpäin, toteuttaaksemme sosialismin.

Päätöslauselmassa siis selitetään täydellisesti väliaikaisen vallankumoushallituksen luonne ja tarkoitus. Alkuperänsä ja perusluonteensa puolesta tulee tämän hallituksen olla kansankapinan elin. Muodollisen kutsumuksensa puolesta sen tulee olla yleiskansallisen perustavan kokouksen koollekutsumisen välikappale. Toimintansa sisällön puolesta sen on toteutettava proletaarisen demokratian minimiohjelma, joka yksin pystyy turvaamaan itsevaltiutta vastaan kapinaan nousseen kansan edut.

Voidaan tehdä vastaväite, että väliaikainen hallitus ei väliaikaisena ollen voi toteuttaa myönteistä ohjelmaa, jota ei vielä koko kansa ole hyväksynyt. Tällainen vastaväite olisi vain taantumuksellisten ainesten ja „itsevaltiuden pönkittäjäin” sofismia. Ellei toteuteta mitään myönteistä ohjelmaa, niin merkitsee se sitä, että siedetään läpimädänneen itsevaltiuden maaorjuuskomennon olemassaoloa. Tällaista komentoa voisi sietää vain vallankumouksen asianpetturien hallitus, mutta ei sellainen hallitus, joka on kansankapinan elin. Olisi pilkantekoa, jos joku esittäisi, että kieltäydyttäisiin toteuttamasta käytännössä kokoontumisvapautta, ennen kuin tämän vapauden on perustava kokous tunnustanut, — sillä tekosyyllä, että perustava kokous mahdollisesti ei tulekaan tunnustamaan kokoontumisvapautta! Samanlaista pilkantekoa on väittää sitä vastaan, että väliaikaisen vallankumoushallituksen on viipymättä toteutettava minimiohjelma.

Huomautamme lopuksi, että kun päätöslauselmassa asetetaan väliaikaisen vallankumoushallituksen tehtäväksi minimiohjelman toteuttaminen, niin siten torjutaan tolkuttomat puolianarkistiset ajatukset maksimiohjelman viipymättömästä toteuttamisesta ja vallan valtaamisesta sosialistista kumousta varten. Venäjän taloudellisen kehityksen taso (objektiivinen ehto) ja proletariaatin laajojen joukkojen tietoisuuden ja järjestyneisyyden taso (subjektiivinen ehto, joka on erottamattomassa yhteydessä objektiiviseen) tekevät mahdolliseksi työväenluokan viipymättömän ja täydellisen vapautumisen. Vain kaikkein tietämättömimmät ihmiset voivat olla ottamatta huomioon käynnissä olevan demokraattisen kumouksen porvarillista luonnetta; vain lapsellisimmat optimistit voivat unohtaa sen, miten vähän vielä työläisjoukot tietävät sosialismin päämääristä ja sosialismin toteuttamisen keinoista. Kaikki me olemme kuitenkin vakuuttuneita siitä, että työläisten vapauttamisen täytyy olla työläisten tehtävä; ilman joukkojen tietoisuutta ja järjestyneisyyttä, ilman sitä, että avoin luokkataistelu koko porvaristoa vastaan valmentaa ja kasvattaa ne, ei sosialistisesta vallankumouksesta voi olla puhettakaan. Ja vastaukseksi anarkistisiin vastaväitteisiin, että me muka toistaiseksi jätämme sosialistisen kumouksen syrjään, me sanomme: emme jätä sitä syrjään, vaan otamme sitä kohti ensi askelen ainoalla mahdollisella tavalla ja ainoata

oikeata tietä, nimittäin demokraattisen tasavallan tietä. Ken haluaa kulkea sosialismiin toista tietä, ohi poliittisen demokratian, hän tulee ehdottomasti sekä taloudellisessa että poliittisessa mielessä järjettömiin ja taantumuksellisiin johtopäätöksiin. Jos jotkut työläiset kysyvät meiltä asianomaisella hetkellä: miksemme toteuttaisi maksimiohjelmaa, niin vastaamme heille viittaamalla siihen, kuinka vieraita sosialismille ovat vielä mielialoiltaan demokraattiset kansanjoukot, kuinka kehittymättömiä ovat vielä luokkaristiriidat, kuinka järjestymättömiä ovat vielä proletaarit. Järjestäkää sadattuhannet työläiset ympäri koko Venäjän, hankkikaa ohjelmallenne miljoonien myötätunto! Koettakaa tehdä tämä, rajoittumatta heliseviin, mutta tyhjiin anarkistisiin fraaseihin,— ja te näette heti, että tällaisen järjestämisen toteuttaminen ja tällaisen sosialistisen valistuksen levittäminen riippuu demokraattisten uudistusten mahdollisimman täydellisestä toteuttamisesta.

Jatkakaamme. Kun on selvitetty väliaikaisen vallankumousohallituksen merkitys ja proletariaatin suhde siihen, herää seuraava kysymys: onko meidän osanottomme siihen sallittua ja millä ehdoilla (toiminta ylhäältä)? Millainen tulee olla toimintamme alhaalta? Päätöslauselmassa annetaan täsmälliset vastaukset kumpaankin kysymykseen. Siinä sanotaan päättävästi, että sosialidemokratian osallistuminen väliaikaiseen vallankumousohallitukseen (demokraattisen kumouksen kautena, tasavallan puolesta käytävän taistelun kautena) on periaatteellisesti *sallittua*. Tällä sanonnalla me peruuttamattomasti erottaudumme sekä anarkisteista, jotka tähän kysymykseen vastaavat periaatteellisen kieltävästi, että sosialidemokratian hvostisteista (Martynovin ja uusiskralaisten kaltaisista), jotka *peloittelivat* meitä sillä, että saattaa muodostua sellainen tilanne, jolloin tuo osallistuminen voisi tulla meille välttämättömäksi. Tällä sanonnalla VSDTP:n III edustajakokous hylkäsi peruuttamattomasti uuden „Iskran” sen ajatuksen, että sosialidemokraattien osallistuminen väliaikaiseen vallankumousohallitukseen on muka millerandilaisuuden⁷ muunnos, että sitä ei periaatteellisesti voida sallia, koska se muka on porvarillisen järjestelmän siunaamista j.n.e.

Mutta onhan itsestään ymmärrettävää, että kysymys periaatteellisesta sallittavuudesta ei vielä ratkaise kysymystä käytännöllisestä tarkoituksenmukaisuudesta. Millä ehdoilla

tämä puolueen edustajakokouksen hyväksymä uusi taistelumuoto, „ylhäältäkäsinkin” käytävän taistelun muoto, on tarkoituksenmukainen? On itsestään selvää, että konkreettisista ehdoista, sellaisista kuin voimasuhteista y.m.s., ei nyt voida puhua, ja päätöslauselmassa luonnollisesti kieltäydään näiden ehtojen ennakkomäärittelystä. Yksikään ymmärtäväinen ihminen ei ryhdy etukäteen, tällä hetkellä, ennustelemaan mitään siitä, mikä koskee meitä kiinnostavaa kysymystä. Osanottomme luonne ja tarkoitus voidaan ja tuleekin määritellä. Päätöslauselmassa se tehdäänkin osoittamalla, että osallistumisella on kaksi tarkoitusta: 1) säälimätön taistelu vastavallankumouksellisia yrityksiä vastaan ja 2) työväenluokan itsenäisten etujen puolustaminen. Aikana, jolloin liberaaliset porvarit alkavat ahkerasti puhua taantumuksen psykologiasta (ks. hra Struven mitä opettavaisinta „Avointa kirjettä”, „Osvobozhdenijen” № 71), koettaen peloitella vallankumouksellista kansaa ja houkuttella sitä myöntäväiseksi itsevaltiuteen nähden, tänä aikana on erikoisesti paikallaan proletariaatin puolueen taholta muistuttaa siitä, että tehtävänä on käydä todellista sotaa vastavallankumousta vastaan. Poliittisen vapauden ja luokkataistelun suuret kysymykset ratkaisee viime kädessä vain voima, ja meidän on huolehdittava tämän voiman valmentamisesta ja järjestämisestä sekä sen aktiivisesta käyttämisestä ei ainoastaan puolustusta, vaan myöskin hyökkäystä varten. Poliittisen taantumuksen pitkä kausi, joka on vallinnut Euroopassa melkein keskeytymättä Pariisin Kommuunin ajoista lähtien, on liiaksi paljon juurruttanut meihin vain „alhaaltakäsinkin” tapahtuvan toiminnan ajatusta ja liiaksi paljon totuttanut meitä näkemään vain puolustustaistelun. Me olemme nyt epäilemättä astuneet uuteen aikakauteen; on alkanut poliittisten järkytysten ja vallankumousten kausi. Sellaisena kautena, jota Venäjä nyt elää, ei voida sallia rajoittumista vanhaan kaavaan. On propagoitava ylhäältäkäsinkin tapahtuvan toiminnan ajatusta, valmistauduttava mitä tarmokkaimpaan hyökkäystoimintaan ja tutkittava tällaisen toiminnan ehdot ja muodot. Edustajakokouksen päätöslauselmassa asetetaan näistä ehdoista etutilalle kaksi ehtoa: ensimmäinen koskee muodollista puolta sosialidemokratian osallistumisessa väliaikaiseen vallankumouhallitukseen (puolueen tiukka valvonta valtuutettuihinsa nähden) ja toinen — itse tämän osallistumi-

sen luonnetta (ei ole hetkeksikään päästettävä näkyvistä täydellisen sosialistisen kumouksen päämäärää).

Kun päätöslauselmassa on täten kaikin puolin selvitetty puolueen politiikka toimittaessa „ylhäältä” — toteutettaessa tätä uutta, tähän saakka melkein ennenkuulumatonta taistelutapaa, — otetaan siinä edeltäkäsinkin huomioon myöskin se tapaus, jolloin meidän ei onnistu toimia ylhäältäkäsinkin. Joka tapauksessa olemme velvollisia vaikuttamaan väliaikaiseen vallankumoushallitukseen alhaalta. Tällaista painostusta varten alhaalta täytyy proletariaatin olla aseistettu, — sillä vallankumouksellisen ajankohtana kehittyvät asiat erittäin nopeasti suoranaiseen kansalaissotaan, — ja sosialidemokratian johtama. Proletariaatin aseellisen painostuksen tarkoituksena on „vallankumouksen saavutusten suojeleminen, lujittaminen ja laajentaminen”, s.o. niiden saavutusten, joitten tulee proletariaatin etujen kannalta katsoen merkitä koko minimiohjelmamme toteuttamista.

Tähän päätämme III edustajakokouksen väliaikaisesta vallankumoushallituksesta tekemän päätöslauselman lyhyen tarkastelun. Kuten lukija näkee, selvitetään tässä päätöslauselmassa uuden kysymyksen merkitys samoin kuin proletariaatin puolueen suhde siihen ja puolueen politiikka niin väliaikaisessa vallankumoushallituksessa kuin myös sen ulkopuolella.

Tarkastelkaamme nyt „konferenssin” vastaavaa päätöslauselmaa.

3. MITÄ ON „VALLANKUMOUKSEN RATKAISEVA VOITTO TSARISMISTA”?

„Konferenssin” päätöslauselma on omistettu kysymykselle „*vallan valtaamisesta ja osallistumisesta väliaikaiseen hallitukseen*” *. Tällaiseen kysymyksen aseteluun, kuten olemme osoittaneet, sisältyy jo sekavuus. Toisaalta kysymys asetetaan suppeasti: vain meidän osallistumisestamme väliaikaiseen hallitukseen, eikä yleensä puolueen tehtävistä väliaikaisen vallankumoushallituksen suhteen. Toisaalta sotketaan keskenään kaksi aivan erilaista asiaa: kysymys

* Tämän päätöslauselman tekstin kokonaisuudessaan voi lukija saada yhdistämällä tässä kirjasssa esitetyt sitaattit sivuilta 400, 403, 407, 431 ja 433. (Tekijän huomautus vuoden 1907 painokseen. Ks. tätä osaa, ss. 18, 23, 29, 62, 66. Toim.)

meidän osallistumisestamme *demokraattisen* kumouksen erääseen vaiheeseen ja kysymys *sosialistisesta* kumouksesta. Sosialidemokratian suorittama „vallan valtaaminenhan” on itse asiassa juuri sosialistinen kumous, eikä se voi muuta ollakaan, jos näitä sanoja käytetään niiden suoranaisessa ja tavallisessa merkityksessä. Mutta jos ne käsitetään siinä mielessä, että valta valloitetaan demokraattista eikä sosialistista kumousta varten, niin mitä järkeä on silloin puhua osallistumisesta väliaikaiseen vallankumoushallitukseen tai *yleensäkin* „vallan valtaamisesta”? „Konferenssilaisemme” eivät nähtävästi ole itsekään oikein tienneet, mistä heidän oikeastaan olisi pitänyt puhua: demokraattisesta vaiko sosialistisesta kumouksesta. Ken on seurannut tätä kysymystä käsittelevää kirjallisuutta, hän tietää, että tämän sekavuuden on pannut alulle tov. Martynov kuuluisassa kirjoituksessaan „Kaksi diktatuuria”: uusiskralaiset eivät mielellään muistele, miten kysymys on (jo ennen tammikuun 9 päivää) asetettu tässä hvostismin mallituotteessa, mutta sen aatteellinen vaikutus konferenssiin on epäilemätön.

Mutta jättäkäämme syrjään päätöslauselman otsikko. Päätöslauselman sisällöstä löydämme verrattomasti syvempiä ja vakavampia virheitä. Tässä sen alkuosa:

„Vallankumouksen ratkaisevan voiton merkinä tsarismista voi olla joko voittoisasta kansankapinasta esiinkasvavan väliaikaisen hallituksen muodostaminen tai jonkin edustuslaitoksen vallankumouksellinen aloite, laitoksen, joka kansan välittömän vallankumouksellisen painostuksen alaisena päättää järjestää yleiskansallisen perustavan kokouksen”.

Meille siis sanotaan, että vallankumouksen ratkaisevana voittona tsarismista voi olla sekä voittoisa kapina että... edustuslaitoksen päätös perustavan kokouksen järjestämisestä! Mitä se on? kuinka se on käsitettävä? Ratkaisevan voiton merkinä voi olla „päätös” perustavan kokouksen järjestämisestä? Ja tällainen „voitto” asetetaan rinnan „voittoisasta kansankapinasta esiinkasvavan” väliaikaisen hallituksen muodostamisen kanssa!! Konferenssi ei huomannut, että *voitto:sa* kansankapina ja väliaikaisen hallituksen *muodostaminen* merkitsee vallankumouksen voittoa *teossa*, kun taas „päätös” perustavan kokouksen

järjestämisestä merkitsee vallankumouksen voittoa vain sanoissa.

Uusiskralaisten menshevikkien konferenssi lankesi siihen samaan virheeseen, johon alituisesti lankeavat liberaalit, osvobozhdenijelaiset. Osvobozhdenijelaiset latelevat fraaseja „perustavasta” kokouksesta, sulkien häveliäästi silmänsä siltä seikalta, että voima ja valta jäävät tsaarin käsiin, unohtaen, että „perustamista” varten täytyy olla *voimaa*, millä perustaa. Konferenssi niinikään on unohtanut, että edustajain „päätöksestä”, olivatpa nämä edustajat minkälaisia tahansa, tämän päätöksen toteuttamiseen on vielä pitkä matka. Konferenssi on unohtanut myöskin sen, että niin kauan kuin valta on tsaarin käsissä, jäävät kaikki päätökset, minkälaiden edustajien tekemiä ne lienevätkin, samanlaiseksi tyhjäksi ja surkeaksi jaaritukseksi kuin Saksan vuoden 1848 vallankumouksen historiassa kuulun Frankfurтин parlamentin „päätökset”. Siksipä Marx, vallankumouksellisen proletariaatin edustaja, „Uudessa Reinin Lehdessään”⁸ ruoskikin niin säälimättömällä ivalla Frankfurтин liberaalisia „osvobozhdenijelaisia” siitä, että he puhuivat kauniita sanoja, tekivät kaikenlaisia demokraattisia „päätöksiä”, „säätivät” kaikenlaisia vapauksia, mutta tosiasiallisesti jättivät vallan kuninkaalle eivätkä järjestäneet aseellista taistelua sotavoimaa vastaan, joka oli kuninkaan käytettävissä. Ja Frankfurтин osvobozhdenijelaisten löpötellessä kuningas voitti aikaa, lujitti sotavoimiaan, ja vastavallankumous, nojaten reaaliseen voimaan, murskasi demokraatit perinpohjin kaikkine heidän ihanine „päätöksineen”.

Ratkaisevan voiton veroisena konferenssi piti sitä, mistä juuri puuttuu voiton ratkaisevaa ehtoa. Millä tavoin saattoivat sosialidemokraatit, jotka hyväksyvät puolueemme tasavaltaohjelman, langeta tähän virheeseen? Ymmärtääksemme tämän omituisen ilmiön, on tarkasteltava sitä III edustajakokouksen päätöslauselmaa, joka koskee puolueen erkaantunutta osaa*. Tässä päätöslauselmassa viitataan siihen, että

* Esitämme tämän päätöslauselman tekstin kokonaan: „Edustajakokous toteaa, että puolueen ekonomismia vastaan käymän taistelun ajoista alkaen näihin aikoihin saakka on VSDTP:ssä säilynyt suuntavaihteita, jotka ovat eri määrissä ja eri suhteissa sukua ekonomismille ja joita luonnehtii yhteinen tendenssi vähäksyä tietoisuuden ainesten merkitystä proletariaatin taistelussa, alistaa ne vastovaraisuuden aineksille. Näiden suuntavaihteiden edustajat esittävät teoreettisesti organisaatiokysymyksessä suunnitelmanmukaisen puolueen kanssa ristiriidassa olevaa prosessi-organisaation periaatetta, mutta käytännössä

puolueessamme on erilaisia „ekonomismille sukua olevia” virtauksia. Konferenssilaisemme (he eivät tosiaanakaan ole suotta Martynovin aatteellisen johdon alaisuudessa) pohtivat vallankumousta samassa hengessä kuin ekonomistit aikoinaan poliittista taistelua tai 8-tuntista työpäivää. Ekonomistit esittivät aseenaan viipymättä „asteteorian”: 1) taistelu oikeuksien puolesta; 2) poliittinen agitaatio; 3) poliittinen taistelu, — tai 1) 10-tuntinen työpäivä; 2) 9-tuntinen; 3) 8-tuntinen. Mitkä olivat tämän „prosessi-taktiikan” tulokset, se on kaikille kyllin tunnettua. Nyt meille ehdotetaan vallankumouskin jaettavaksi etukäteen huolellisesti eri asteisiin: 1) tsaari kutsu koolle edustuslaitoksen; 2) tämä edustuslaitos „päättää” „kansan” painostuksesta järjestää perustavan kokouksen; 3) ...kolmannelta asteelta menshevikit eivät ole vielä sopineet keskenään; he ovat unohtaneet, että kansan vallankumouksellinen painostus kohtaa tsarimin vastavallankumouksellisen painostuksen ja että sen vuoksi „päätös” jää joko toteuttamatta tai sitten asian ratkaisee taaskin kansankapinan voitto tai tappio. Konferenssin päätöslauselma on prikulleen ekonomistien seuraavanlaisen järjestyksen kaltainen: työläisten ratkaisevan voiton merkinä voi olla joko 8-tuntisen työpäivän vallankumouksellinen toteuttaminen tai 10-tuntisen työpäivän lahjoittaminen ja „päätös” siirtymisestä 9-tuntiseen... Ihan prikulleen sama.

Meille voidaan ehkä väittää, että päätöslauselman kirjoittajilla ei ollut tarkoituksena *rinnastaa* kapinassa saavutettua voittoa tsaarin kutsuman edustuslaitoksen „päätökseen”, että he tahtoivat vain etukäteen määritellä puolueen taktiikan kummassakin tapauksessa. Vastamme tähän:

heillä polkkeamiset puoluekurista muodostuvat monissa tapauksissa kokonaiseksi systeemiksi, ja toisissa tapauksissa, propagoimalla puolueen tiedottomimmalle osalle laajan valintaperiaatteen käyttöä Venäjän nykyolojen objektiivisista ehdoista välittämättä, he yrittävät horjuttaa ainoita tänä aikana mahdollisia puolueyhteyksien perusteita. Taktiikkakysymyksissä he ilmaisevat itsensä pyrkimällä supistamaan puolueetyön laajuutta ja voimaa, vastustaen loppuun saakka riippumatonta puolueen taktiikkaa suhteessa liberaalis-porvarillisiin puolueisiin, vastustaen puolueellemme mahdollista ja toivottavaa järjestäjätehtävän ottamista itselleen kansankapinassa, vastustaen puolueen osallistumista väliaikaiseen demokraattis-vallankumoukselliseen hallitukseen minkäänlaisissa olosuhteissa.

Edustajakokous velvoittaa kaikkia puolueen jäseniä käymään kaikkialla tarmokasta aatteellista taistelua tuontapaisia osittaisia vallankumouksellisen sosialidemokratian periaatteista polkkeamista vastaan, mutta on samalla sillä kannalla, että henkilöiden, jotka suuremmassa tai pienemmässä määrin kannattavat mainittunlaisia katsantokantoja, sallitaan kuulua puoluejärjestöihin vain sillä välttämättömällä ehdolla, että he tunnustavat puolueen edustajakokoukset ja puolueen säännöt sekä täydellisesti alistuvat puoluekurin”. (Tekijän huomautus vuoden 1907 painokseen. *Toim.*)

1) päätöslauselman tekstissä sanotaan edustuslaitoksen *päätöstä* suoraan ja selvästi „vallankumouksen ratkaisevaksi voitoksi tsarismista”. Ehkä tämä johtuu päätöslauselman huolimattomasta muotoilemisesta, kenties sen voisi korjata pöytäkirjojen perusteella, mutta niin kauan kuin sitä ei ole korjattu, voi tuohon sanamuotoon sisältyä vain yksi ajatus, ja se ajatus on kokonaisuudessaan *osvobozhdenijelainen*. 2) „Osvobozhdenijelainen” ajatuksen juoksu, johon päätöslauselman kirjoittajat ovat langenneet, esiintyy paljon selvemmin uusiskralaisten muissa kirjallisissa tuotteissa. Esim. Tiflisin komitean äänenkannattajan „Sotsial-Demokratin”⁹ (ilmestyy gruusian kielellä; „Iskran” kovasti kehuma № 100) kirjoituksessa „Zemski sobor ja meidän taktiikkamme” mennään niin pitkälle, että sanotaan suoraan, että „taktiikka”, joka „asettaa toimintamme keskipisteeksi Zemski soborin” (jonka koollekutsumisesta, lisäämme puolestamme, emme tiedä vielä mitään varmaa!), „on *meille edullisempi*” kuin aseellisen kapinan ja väliaikaisen vallankumoushallituksen muodostamisen „taktiikka”. Alempana palaamme vielä tähän kirjoitukseen. 3) Ei voi olla mitään puolueen taktiikan ennakkokäsittelyä vastaan sekä vallankumouksen voiton että sen tappion varalta, sekä kapinan onnistumisen että senkin varalta, jos kapina ei jaksakaan leimahtaa vakavaksi voimaksi. Voi käydä niinkin, että tsaarihallitus onnistuu kutsumaan koolle edustajain kokouksen sovinnontekoa varten liberaalisen porvariston kanssa, — III edustajakokouksen päätöslauselma, ottaen tämän ennakolta huomioon, puhuu suoraan „tekopyhästä politiikasta”, „valhedemokratismista”, „niin sanotun Zemski soborin tapaisen kansanedustuksen irvikuvamuodoista” *.

* Tässä sen päätöslauselman teksti, missä puhutaan hallituksen taktiikkaan suhtautumisesta kumouksen aattona.

„Ottain huomioon, että hallitus itsensä suojaamisen tarkoituksessa nykyisenä vallankumouskautena, tehostaen tavanimukaisia, pääasiassa proletariaatin tietoisia aineksia vastaan suunnattuja vainoitoimenpiteitä, samalla: 1) yrittää myönnöstyksen ja reformilupausten avulla turmella poliittisesti työväenluokan ja siten vieroittaa sen pois vallankumoustaistelusta; 2) samassa tarkoituksessa verhoaa tekopyhän myönnöstyspoliittikkansa valhedemokraattisiin muotoihin, alkaen siitä, että kehoittaa työläisiä valitsemaan edustajiaan valiokuntiin ja neuvotteluihin, ja päättyen niin sanotun Zemski soborin tapaisen kansanedustuksen irvikuvamuotojen luomiseen; 3) järjestää niin sanottuja mustia sotnioita ja nostaa vallankumousta vastaan yleensä kaikki taantumukselliset, tiedottomat tai rotu- ja uskonvihän sokaisemat kansanainekset.—

VSDTP:n III edustajakokous päättää kehoittaa kaikkia puoluejärjestöjä:

a) paljastamalla hallituksen myönnöstyksen taantumukselliset tarkoitusperät korostamaan propagandassa ja agitaatiossa toisaalta sitä, että ne on tehty pakosta, ja toisaalta sitä, että itsevaltiuden on kertakaikkiaan mahdotonta toteuttaa proletariaattia tyydyttäviä reformeja;

Mutta siinäpä se kysymys onkin, että tätä ei sanota väliaikaista vallankumoushallitusta koskevassa päätöslauselmassa, sillä tällä ei ole väliaikaisen vallankumoushallituksen kanssa mitään tekemistä. Tämä tapaus työntää syrjään kapinaa ja väliaikaisen vallankumoushallituksen muodostamista koskevan probleemin, muuttaa sitä j.n.e. Kysymys ei olekaan nyt siitä, että kaikenlaiset kombinaatiot ovat mahdollisia, että on mahdollista niin voitto kuin tappiokin, niin suorat tiet kuin kiertotietkin, — kysymys on siitä, että sosialidemokraatille ei ole luvallista sekoittaa työläisten käsitystä tosi vallankumouksellisesta tiestä, että ei ole luvallista osvobozhdenijelaiseen tapaan nimittää ratkaisevaksi voitoksi sitä, mistä puuttuu voiton *perusehto*. Voi käydä niin, ettemme 8-tuntista työpäivääkään saa kerralla, vaan pitkän kiertotien kautta, mutta mitä te sanotte henkilöstä, joka nimittää työläisten voitoksi sellaista proletariaatin voimattomuutta ja heikkoutta, joiden takia se *ei kykene* estämään viivyttelyä, lykkäyksiä, kaupanhierontaa, petturuutta ja taantumusta? Voi käydä niin, että Venäjän vallankumous päättyy „perustuslailliseen keskoseen”, kuten „Vperjod” * kerran sanoi, mutta tokkopa tämä voisi olla puolustuksena sellaiselle sosialidemokraatille, joka ratkaisevan taistelun aattona ryhtyisi tällaista keskosta sanomaan „ratkaisevaksi voitoksi tsarismista”? Voi käydä niinkin huonosti, ettei jää valloittamatta ainoastaan tasavalta, vaan perustuslakikin tulee olemaan näennäinen, „shipovilainen”¹⁰, mutta tokkopa sosialidemokraatille silti lienee anteeksiannettavaa tasavalta-tunnuksemme hämääminen? Sen hämäämiseen saakka eivät uusiskralaiset ole tietenkään vielä menneet. Mutta missä määrin heistä on haihtu-

b) käyttämään vaaliagitaatiota hallituksen tuollaisten toimenpiteiden todellisen tarkoituksen selittämiseksi työläisille ja sen seikan todistamiseksi, että proletariaatille on välttämätöntä saada vallankumouksellista tietä koolle perustava kokous yleisen, yhtiäläisen ja välittömän äänioikeuden sekä salaisen äänestyksen perusteella;

c) järjestämään proletariaattia, että se viipymättä toteuttaisi vallankumouksellista tietä 8-tuntisen työpäivän ja muut päiväjärjestyksessä olevat työväenluokan vaatimukset;

d) järjestämään aseellisen vastarinnan mustain sotnain ja yleensä kaikkien hallituksen johtamien taantumuksellisten alnesten esiintymistä vastaan”. (Tekijän huomautus vuoden 1907 painokseen. *Toim.*)

* Geneveläinen lehti „Vperjod” alkoi ilmestyä tammikuussa 1905 puolueen bolshevistisen osan äänenkannattajana. Tammikuusta toukokuuhun ilmestyi 18 numeroa. Toukokuusta alkoi „Vperjod” lehden asemesta ilmestyä „Proletari” VSDTP:n pää-äänenkannattajana, VSDTP:n III edustajakokouksen päätöksen perusteella (tämä edustajakokous kokoontui toukokuussa Lontoossa; menshevikit eivät saapuneet siihen, vaan pitivät oman „konferenssinsa” Genevessä). (Tekijän huomautus vuoden 1907 painokseen. *Toim.*)

nut vallankumouksen henki, missä määrin eloton järkeily on hämännyt heiltä nykyhetken taistelutehtävät, se näkyy erittäin havainnollisesti siitä, että päätöslauselmassa he *unohtivat* puhua juuri tasavallasta! Tämä tuntuu uskomattomalta, mutta se on kuitenkin totta. Konferenssin eri päätöslauselemissa on vahvistettu, toistettu, selitetty ja yksityiskohdin esitetty sosialidemokratian kaikki tunnukset, niissä ei ole unohdettu edes työläisten vanhinten ja edustajien valitsemista tuotantolaitoksittain — vain tasavallasta ei ollut tilaisuutta mainita mitään väliaikaista vallankumoushallitusta koskevassa päätöslauselemissa. Kun puhutaan kansankapinan „voitosta”, väliaikaisen hallituksen perustamisesta, osoittamatta näiden „askelten” ja tekojen suhdetta tasavallan valtaamiseen, niin se merkitsee päätöslauselman kirjoittamista proletaarisen liikkeen perässä liikkaamista eikä proletariaatin taistelun johtamista varten.

Johtopäätös: päätöslauselman alkuosassa: 1) ei ole laisinkaan selvitetty väliaikaisen vallankumoushallituksen merkitystä tasavallan puolesta käytävän taistelun ja todella yleiskansallisen sekä todella perustavan kokouksen turvaamisen kannalta; 2) siinä on suoranaisesti hämätty proletariaatin demokraattista tietoisuutta rinnastamalla vallankumouksen ratkaiseva voitto tsarismista sellaisen asiointilan kanssa, jolloin nimenomaan vielä puuttuu todellisen voiton perusehto.

4. MONARKISTISEN JÄRJESTELMÄN HÄVITTÄMINEN JA TASAVALTA

Siirrymme päätöslauselman seuraavaan osaan:

„...Kummassakin tapauksessa merkitsee tällainen voitto vallankumouksellisen kauden uuden vaiheen alkua.

Tehtävänä, jonka yhteiskunnallisen kehityksen objektiiviset ehdot luonnonvoimaisesti asettavat tälle uudelle vaiheelle, on koko sääty-monarkistisen valtakomennon lopullinen hävittäminen sen taistelun prosessissa, jota käydään poliittisesti vapautetun porvarillisen yhteiskunnan ainesten kesken näiden ainesten yhteiskunnallisten etujen toteuttamisesta ja siitä, kenelle valta välittömästi on kuuluva.

Sen vuoksi myös väliaikaisen hallituksen, joka ottaisi toteuttaakseen tämän historialliselta luonteeltaan

porvarillisen vallankumouksen tehtäviä, täytyisi, säännötellessään vapautuvan kansakunnan vastakkaisten luokkien keskinäistä taistelua, ei ainoastaan viedä eteenpäin vallankumouksellista kehitystä, vaan myöskin taistella niitä tämän kehityksen tekijöitä vastaan, jotka uhkaavat kapitalistisen järjestelmän perusteita”.

Pysähtykäämme tähän kohtaan, joka muodostaa päätöslauselmassa itsenäisen osan. Lainaamiemme päätelmien perusajatus lyö yhteen sen kanssa, mitä on esitetty edustajakokouksen päätöslauselman 3. kohdassa. Mutta verrattaessa toisiinsa molempia päätöslauselmia näiltä osiltaan pistää heti silmään seuraava perinpohjainen eroavaisuus niiden välillä. Luonnehdittaessa parilla sanalla vallankumouksen yhteiskunnallis-taloudellista perustaa, edustajakokouksen päätöslauselmassa keskitetään koko huomio tiukasti määrättyyn luokkien taisteluun määrättyistä valtauksista ja asetetaan etutilalle proletariaatin taistelutehtävät. Konferenssin päätöslauselmassa, jossa kuvaillaan pitkäveteisesti, hämärästi ja sekavasti vallankumouksen yhteiskunnallis-taloudellista perustaa, puhutaan hyvin epäselvästi taistelusta määrättyjen valtausten puolesta ja aivan kokonaan jätetään varjoon proletariaatin taistelutehtävät. Konferenssin päätöslauselmassa puhutaan vanhan järjestelmän hävittämisestä yhteiskunnan aineiden keskinäisen taistelun prosessissa. Edustajakokouksen päätöslauselmassa sanotaan, että meidän, proletariaatin puolueen, on suoritettava tämä hävittäminen, että todellista hävittämistä on vain demokraattisen tasavallan perustaminen, että tämä tasavalta meidän on valloitettava, että me tulemme taistelemaan sen puolesta ja täydellisen vapauden puolesta paitsi itsevaltiutta vastaan, myöskin porvaristoa vastaan, kun porvaristo yrittää (ja se tulee ehdottomasti yrittämään) riistää meiltä pois valtauksemme. Edustajakokouksen päätöslauselma kutsuu määrättyä luokkaa taisteluun tarkoin määritellyn lähimmän päämäärän puolesta. Konferenssin päätöslauselmassa järkeilläään erilaisten voimain keskinäisestä taistelusta. Toinen päätöslauselma tuo ilmi aktiivisen taistelun psykologian, toinen — passiivisen sivustakatsojan mielialan; toinen kutsuu elävään toimintaan, toinen on täynnä elotonta järkeilyä. Kummassakin päätöslauselmassa sanotaan, että esilläoleva kumous on meille vasta ensimmäinen askel, jota seuraa toinen, mutta tästä tehdään toi-

nessa päätöslauselmassa se johtopäätös, että sitä pikemmin on otettava tämä ensimmäinen askel, että sitä pikemmin on vietävä se päätökseen, valloittettava tasavalta, säälimättä murskattava vastavallankumous ja luotava pohja toista askelta varten. Mutta toinen päätöslauselma, niin sanoaksemme, vuotaa kuiviin tämän ensi askelen monisanaisissa kuvailuissa ja (anteeksi vulgääri sanonta) märehii ajatuksia siitä. Edustajakokouksen päätöslauselmassa otetaan vanhat ja ikuisesti uudet marxilaisuuden ajatukset (demokraattisen kumouksen porvarillisesta luonteesta) johdannoksi eli ensimmäiseksi lähtökohdaksi johtopäätöksille edistyneimmän luokan ensivuoroisista tehtävistä, luokan, joka taistelee sekä demokraattisen että sosialistisen kumouksen puolesta. Konferenssin päätöslauselma jääkin pelkäsi esipuheeksi, jota märehditään ja jonka johdosta viisastellaan.

Tämä eroavaisuus on juuri se sama eroavaisuus, joka on jo ammoisista ajoista jakanut Venäjän marxilaiset kahteen siipeen: jaarittelevaan ja taistelevaan siipeen legaalisen marxilaisuuden edesmenneinä aikoina, taloudelliseen ja poliittiseen siipeen joukkoliikkeen alkuaikoina. Siitä marxilaisuuden oikeasta perusajatuksista, että luokkataistelulla yleensä ja poliittisella taistelulla erikoisesti on syvät taloudelliset juuret, tekivät ekonomistit sen omalaatuisen johtopäätöksen, että on käännettävä selkä poliittiselle taistelulle ja ehkäistävä sen kehitystä, hillittävä sen paisumista, alennettava sen tehtäviä. Poliitikot päinvastoin tekivät samoista perusajatuksista toisen johtopäätöksen, nimittäin: mitä syvemmällä ovat nyt taistelumme juuret, sitä laajemmin, rohkeammin, päättävämmin ja aloitekykyisemmin meidän on käytävä tätä taistelua. Sama kiista on nytkin esillä, mutta vain toisenlaisissa oloissa, muuttuneessa muodossa. Niistä perusajatuksista, että demokraattinen kumous ei suinkaan ole vielä sosialistinen, että se ei suinkaan „kiinnostaa” yksinomaan omistamattomia, että sen syvimmat juuret ovat *koko* porvarillisen yhteiskunnan ehdottomissa puutteissa ja tarpeissa, — näistä perusajatuksista me teemme sen johtopäätöksen, että edistyneimmän luokan on sitä rohkeammin asetettava demokraattiset tehtävänsä, sen on sitä jyrkemmin ilmaistava ne loppuun saakka, esitettävä välitön tasavaltatunnus, propagoitava väliaikaisen vallankumousohallituksen välttämättömyyden ajatusta,

vastavallankumouksen säälimättömän murskaamisen välttämättömyyttä. Mutta meidän vastaväittäjäme, uusiskralaiset, tekevät näistä perusajatuksista sen päätelmän, että demokraattisia johtopäätöksiä ei ole ilmaistava loppuun saakka, että käytännöllisten tunnusten joukosta voidaan tasavaltatunnus jättää asettamatta, että voidaan olla propagoimatta väliaikaisen vallankumoushallituksen välttämättömyyden ajatusta, että perustavan kokouksen koollekutsu- mispäätöstäkin voidaan sanoa ratkaisevaksi voitoksi, että taistelu vastavallankumousta vastaan aktiivisena tehtävänäme voidaan jättää esittämättä ja hukuttaa se hämäärään (ja, kuten heti näemme, virheelliseen sanamuotoon puettuun) viittaukseen „keskinäisen taistelun prosessista”. Tuo ei ole poliittisten toimihenkilöiden, vaan joittenkin arkistoneuvosten kieltä!

Ja mitä tarkkaavammin te tutustutte uusiskralaisten päätöslauselman eri sanontoihin, sitä havainnollisemmin selvenee teille sen edelläosoitetut peruserikoisuudet. Meille puhutaan siinä esim. „poliittisesti vapautetun porvarillisen yhteiskunnan ainesten keskinäisen taistelun prosessista”. Muistaen aiheen, josta päätöslauselma on kirjoitettu (väliaikainen vallankumoushallitus), kysymme ihmetellen: jos kerran puhutaan keskinäisen taistelun prosessista, niin kuinka voidaan vaieta porvarillista yhteiskuntaa poliittisesti *orjuuttavista* aineksista? Luulevatko konferenssilaiset, että kun he kerran olettavat vallankumouksen voittaneen, niin tällaiset ainekset siten jo katoavatkin? Sellainen ajatus olisi yleensä typeryyttä ja samalla mitä suurinta poliittista naiiviutta ja poliittista lyhytnäköisyyttä. Kun vallankumous on voittanut vastavallankumouksen, ei vastavallankumous katoa, vaan päinvastoin alkaa kiertämättömästi uuden, entistä vimmatumman taistelun. Ja kun päätöslauselmamme tarkoituksena on selvittää niitä tehtäviä, jotka nousevat esille vallankumouksen voittaessa, olemme velvolliset kiinnittämään mitä suurinta huomiota vastavallankumouksen rynnistyksen torjumiseen (kuten onkin tehty edustajakokouksen päätöslauselmassa), emmekä hukuttamaan näitä taistelupuolueen lähimpiä, välttämättömiä, päivänpolttavia poliittisia tehtäviä yleisiin järkelyihin siitä, mitä seuraa nykyisen vallankumouskauden *jälkeen*, mitä seuraa silloin, kun on jo olemassa „poliittisesti *vapautettu* yhteiskunta”. Samoin kuin ekonomistit, viittaamalla sellaisiin yleisiin

totuuksiin, että politiikka on ekonomiikan alainen, verhosivat kyvyttömyytensä käsittää päivänpolttavia poliittisia tehtäviä, samoin uusiskralaisetkin, viittaamalla yleisiin totuuksiin taistelusta poliittisesti *vapautetussa* yhteiskunnassa, verhoavat kyvyttömyytensä käsittää tämän yhteiskunnan poliittisen *vapauttamisen* päivänpolttavia vallankumouksellisia tehtäviä.

Ottakaa sanonta: „koko sääty-monarkistisen valtakomennon lopullinen hävittäminen”. Venäjän kielellä sanotaan monarkistisen järjestelmän lopullista hävittämistä demokraattisen tasavallan perustamiseksi. Mutta kunnan Martynovimme ja hänen ihailijainsa mielestä tällainen sanonta tuntuu liian yksinkertaiselta ja selvältä. He haluavat ehdottomasti „syventää” ja sanoa „viisaammin”. Tuloksena on, toisaalta, syvämielisyiden naurettavia pinnistyskiä. Ja toisaalta tunnuksen asemesta — kuvaus, reippaan etenemiskehoituksen asemesta — jonkinlainen melankoolinen katse taaksepäin. Aivan kuin edessämme ei olisikaan eläviä ihmisiä, jotka juuri nyt, heti tahtovat taistella tasavallan puolesta, vaan jonkinlaisia jähmettyneitä muumioita, jotka sub specie aeternitatis* katsovat kysymystä plusquamperfectum**.

Menkäämme edelleen: „...väliaikainen hallitus... ottaisi toteuttaakseen tämän... porvarillisen vallankumouksen tehtäviä”... Tästä käykin heti ilmi, että konferenssilaisemme eivät ole huomanneet konkreettista kysymystä, joka on noussut proletariaatin poliittisten johtajain eteen. Konkreettinen kysymys väliaikaisesta vallankumoushallituksesta on hävinnyt heidän näköpiiristään niitä monia tulevia hallituksia koskevan kysymyksen edessä, jotka toteuttavat porvarillisen vallankumouksen tehtäviä yleensä. Jos haluatte tarkastella kysymystä „historian kannalta”, niin Euroopan minkä maan esimerkki tahansa näyttää teille, että juuri monet, eivätkä lainkaan „väliaikaiset”, hallitukset ovat toteuttaneet porvarillisen vallankumouksen historiallisia tehtäviä ja että vieläpä sellaisetkin hallitukset, jotka ovat voittaneet vallankumouksen, ovat kuitenkin olleet pakoitettuja toteuttamaan tämän voitetun vallankumouksen historiallisia tehtäviä. Mutta „väliaikaiseksi vallankumoushallitukseksi” ei

* — Ikuisuuden kannalta. *Toim.*

** — pluskvamperfekti — entispäättymä. *Toim.*

lainkaan sanota sitä, mistä te puhutte: siten nimitetään vallankumouskauden hallitusta, joka välittömästi astuu kukistetun hallituksen tilalle ja nojautuu kansankapinaan eikä joihinkin kansasta lähtöisin oleviin edustuslaitoksiin. Väliaikainen vallankumousohallitus on vallankumouksen viipymättömän voiton puolesta käytävän taistelun elin, vastavallankumouksellisten hankkeiden viipymättömän torjumisen elin eikä lainkaan yleensä porvarillisen vallankumouksen historiallisia tehtäviä toteuttava elin. Jättäkäämme, herrat, tulevien historioitsijain tehtäväksi määritellä tulevassa „Russkaja Starinassa”¹¹, minkälaisia porvarillisen vallankumouksen tehtäviä olemme nimenomaan toteuttaneet me kanssanne tai joku hallitus,— sen asian ehtii toimittaa 30 vuoden kuluttuakin, mutta nyt on meidän annettava tunnukset ja käytännön ohjeet taistelua varten tasavallan puolesta ja proletariaatin mitä tarmokkainta osallistumista varten tähän taisteluun.

Mainituista syistä ovat epätydyttäviä myöskin siteeraamamme päätöslauselmaosan viimeisetkin väittämät. Äärimmäisen epäonnistunut tai vähintään kömpelö on sanonta, että väliaikaisen hallituksen pitäisi „säännöstellä” vastakkaisten luokkien keskinäistä taistelua: marxilaisten ei pitäisi käyttää tuollaista liberaalis-osvobozhdenijelaista sanamuotoa, mikä antaa aiheen ajatella, että olisivat muka mahdollisia hallitukset, jotka eivät ole luokkataistelun elimiä, vaan sen „säännöstelijöitä”... Hallituksen tulisi „ei ainoastaan viedä eteenpäin vallankumouksellista kehitystä, vaan myöskin taistella niitä sen tekijöitä vastaan, jotka uhkaavat kapitalistisen järjestelmän perusteita”. Tällaisena „tekijänä” on juuri se sama proletariaatti, jonka nimessä päätöslauselmassa puhutaan! Sen sijaan, että osoitettaisiin, miten proletariaatin on kyseisellä hetkellä „vietävä eteenpäin vallankumouksellista kehitystä” (vietävä sitä pitemmälle kuin perustuslaillinen porvaristo haluaisi mennä), sen sijaan, että neuvottaisiin valmistautumaan määrätyllä tavalla taisteluun porvaristoa vastaan silloin, kun tämä kääntyy vallankumouksen saavutuksia vastaan,— sen sijaan meille annetaan yleinen kuvaus prosessista, kuvaus, jossa ei puhuta mitään *meidän* toimintamme konkreettisista tehtävistä. Uusiskralaisten tapa esittää ajatuksiaan tuo mieleen Marxin lausunnon (hänen kuuluisissa „teeseissään” Feuerbachista) vanhasta materialismista, jolle dialektiikan

ajatus oli vieras. Filosofit *ovat* vain *selittäneet* maailmaa eri tavoin,— sanoi Marx,— mutta kysymys on tämän maailman *muuttamisesta* ¹². Samoin uusiskralaisetkin voivat siedettävästi kuvailla ja selittää silmiensä edessä tapahtuvan taistelun prosessia, mutta eivät laisinkaan kykene antamaan oikeaa tunnusta tässä taistelussa. Ahkerasti marssien, mutta huonosti johtaen, he halventavat materialistista historiankäsitystä hylkäämällä sen tehokkaan, johtavan ja suuntaa-antavan merkityksen, joka voi ja täytyy olla historiassa puolueilla, jotka ovat tulleet tietoisiksi kumouksen aineellisista ehdoista ja asettuneet edistyneiden luokkien johtoon.

5. MITEN ON „VALLANKUMOUSTA VIETÄVÄ ETEENPÄIN”?

Esitämme seuraavan osan päätöslauselmasta:

„Näissä olosuhteissa tulee sosialidemokratian pyrkiä säilyttämään koko vallankumouksen kestäessä sellainen asema, joka parhaiten tekee sille mahdolliseksi viedä vallankumousta eteenpäin, ei sido sen käsiä taistelussa porvarillisten puolueiden epäjohdonmukaista ja itsekästä politiikkaa vastaan ja suojelee sitä sulautumiselta porvarilliseen demokratiaan.

Sen vuoksi ei sosialidemokratian ole asetettava päämääräkseen vallan valtaamista tai sen jakamista väliaikaisessa hallituksessa, vaan on sen jäätävä äärimmäiseksi vallankumoukselliseksi oppositiopuolueeksi”.

Neuvo sellaisen aseman valtaamisesta, joka parhaiten tekee mahdolliseksi viedä vallankumousta eteenpäin, miellyttää meitä erittäin suuresti. Me haluaisimme vain, että paitsi tätä hyvää neuvoa, annettaisiin myös suoranainen osoitus siitä, miten juuri nyt, nykyisessä poliittisessä tilanteessa, kansan edustajien koollekutsumista koskevien järjestyksien, arveluiden, keskustelujen ja ehdotusten aikana sosialidemokratian on vietävä vallankumousta eteenpäin. Voiko nyt viedä vallankumousta eteenpäin se, joka ei ymmärrä, miten vaarallinen on osvobozhdenijelainen teoria kansan „sovinnosta” tsaarin kanssa, se, joka nimittää voitoksi pelkkää „päätöstä” perustavan kokouksen koollekutsumisesta, joka ei aseta tehtäväkseen aktiivisesti

propagoida ajatusta väliaikaisen vallankumoushallituksen välttämättömydestä? joka jättää varjoon demokraattisen tasavallan tunnuksen? Tällaiset henkilöt itse asiassa *vievät vallankumousta taaksepäin*, koska he *käytännöllis-poliittisessa* suhteessa ovat pysähtyneet *osvobozhdenijelaisen* kannan tasolle. Mitä merkitystä on sillä, että he hyväksyvät ohjelman, jossa vaaditaan tasavallan pystyttämistä itsevaltiuden tilalle, kun taktillisesta päätöslauselmasta, jossa määritellään puolueen nykyiset ja lähimmät tehtävät vallankumouksellisen ajankohtana, puuttuu tunnus taistelusta tasavallan puolesta? Juuri osvobozhdenijelaisten asennetta, perustuslaillisen porvariston asennetta luonnehtii nyt tosiasiallisesti se, että yleiskansallisen perustavan kokouksen koollekutsumispäätöstä pidetään ratkaisevana voittona, mutta väliaikaisesta vallankumoushallituksesta ja tasavallasta järkevästi vaietaan! Viedäksemme vallankumousta *eteenpäin*, s.o. sen rajan yli, johon asti sitä vie monarkistinen porvaristo, on aktiivisesti esitettävä, korostettava ja kohotettava etualalle tunnuksia, *jotka sulkevat pois* porvarillisen demokratian „epäjohdonmukaisuuden”. Sellaisia tunnuksia on nykyhetkellä *vain kaksi*: 1) väliaikainen vallankumoushallitus ja 2) tasavalta, sillä monarkistinen porvaristo *on omaksunut* yleiskansallisen perustavan kokouksen tunnuksen (ks. „Osvobozhdenije-liiton” ohjelmaa) ja omaksunut nimenomaisella tarkoituksella puijata vallankumousta, tarkoituksella estää vallankumousta saavuttamasta täydellistä voittoa, tarkoituksella edistää suurporvariston lehmäkauppaa tsarismien kanssa. Ja niinpä näemmekin, että konferenssi on näistä kahdesta tunnuksesta, jotka yksin vain kykenevät viemään vallankumousta eteenpäin, unohtanut tasavaltatunnuksen kokonaan ja väliaikaista vallankumoushallitusta koskevan tunnuksen se on suorastaan rinnastanut osvobozhdenijelaiseen yleiskansallisen perustavan kokouksen tunnukseen nimittäen kumpaakin „vallankumouksen ratkaisevaksi voitoksi”!!

Niin, sellainen on eittämätön tosiasia, joka, siitä olemme vakuuttuneet, tulee vielä olemaan tienviittana Venäjän sosialidemokratian tulevalle historioitsijalle. Sosialidemokraattien konferenssi toukokuussa v. 1905 hyväksyy päätöslauselman, jossa puhutaan kauniita sanoja demokraattisen vallankumouksen eteenpäin viemisen välttämättömydestä

ja jossa todellisuudessa viedään sitä taaksepäin, eikä tosiasiallisesti mennä monarkistisen porvariston demokraattisia tunnuksia pitemmälle.

Uusiskralaiset moittivat meitä mielellään siitä, että sivuutamme proletariaattia uhkaavan porvarilliseen demokraattiaan sulautumisen vaaran. Haluaisimme nähdä henkilön, joka ottaisi todistaakseen tämän soimauksen VSDTP:n III edustajakokouksen päätöslauselmien tekstin perusteella. Vastamme vastaväittäjillemme: sosialidemokratia, joka toimii porvarillisen yhteiskunnan maaperällä, ei voi osallistua politiikkaan kulkematta milloin yhdessä, milloin toisessa yksityistapauksessa *rinnan* porvarillisen demokraatian kanssa. Meidän ja teidän välinen ero on tällöin se, että me kuljemme *rinnan* vallankumouksellisen ja tasavaltalaisen porvariston kanssa, sulautumatta siihen, mutta te kuljette *rinnan liberaalisen ja monarkistisen porvariston* kanssa, myöskään sulautumatta siihen. *Näin on asia.*

Teidän taktilliset tunnuksenne, jotka on esitetty konferenssin nimessä, *käyvät yhteen* „perustuslaillis-demokraattisen” puolueen, s.o. *monarkistisen porvariston puolueen*, tunnusten kanssa, jota paitsi te ette ole huomanneet ettekä tajunneet tätä yhteensattuvaisuutta ja olette siten tosiasiassa osoittautuneet laahustavanne *osvobozhdenijelaisten perässä.*

Meidän taktilliset tunnuksemme, jotka on esitetty VSDTP:n III edustajakokouksen nimessä, käyvät yhteen demokraattis-vallankumouksellisen ja tasavaltalaisen porvariston tunnusten kanssa. Tämä porvaristo ja pikku-porvaristo ei ole vielä muodostunut suureksi kansanpuolueeksi Venäjällä*. Mutta sen ainesten olemassaolo voi epäillä vain se, jolla ei ole käsitystä siitä, mitä Venäjällä nykyään tapahtuu. Me aiomme (Venäjän suuren vallankumouksen menestyessä) johtaa, paitsi sosialidemokraattisen puolueen järjestämää proletariaattia, myöskin tätä, rinnallamme kulkemaan kykenevää pikku-porvaristoa.

Päätöslauselmansa kautta konferenssi tiedottomasti *vajooa* liberaalisen ja monarkistisen porvariston tasolle.

---

* „Sosialistivallankumoukselliset” ovat pikemminkin terroristinen intelligenttiryhmä kuin tällaisen puolueen itu, vaikkakin tämän ryhmän toiminnan objektiivinen merkitys on juuri siinä, että se toteuttaa vallankumouksellisen ja tasavaltalaisen porvariston tehtäviä.

Puolueen edustajakokous päätöslauselmallaan tietoisesti *kohottaa* omalle tasolleen ne vallankumouksellisen demokratian ainekset, jotka kykenevät taisteluun eivätkä tyydy meklaukseen.

Sellaisia aineksia on eniten talonpoikaiston keskuudessa. Jaotellessamme suuria yhteiskunnallisia ryhmiä näiden ryhmien poliittisten tendenssien mukaan, voimme suuresti-kaan erehtymättä samaistaa vallankumouksellisen ja tasa-valtaisen demokratian talonpoikaisjoukkojen kanssa,— tietenkin samassa mielessä, samoilla varauksilla ja ymmärrettävillä ehdoilla, joilla voidaan samaistaa työväenluokka sosialidemokratian kanssa. Toisin sanoen, voimme antaa johtopäätöksillemme myöskin seuraavan sanamuodon: *yleiskansallisine* * *poliittisine* tunnuksineen konferenssi vallankumouksellisena ajankohtana *vajoo* tiedottomasti *tilanherrajoukon tasolle*. Puolueen edustajakokous *kohottaa* yleiskansallisilla poliittisilla tunnuksillaan *talonpoikaisjoukot vallankumoukselliselle tasolle*. Ken syyttää meitä tämän johtopäätöksen vuoksi paradokseihin viehättymisestä, hänet haastamme kumoamaan seuraavan väitteen: elleimme me jaksaa viedä vallankumousta loppuun asti, jos vallankumous *päättyy* osvobozhdenijelaiseen „ratkaisevaan voittoon” pelkästään tsaarin koollekutsuman edustajain kokouksen muodossa, jota vain pilanpäiten voitaisiin sanoa perustavaksi,— silloin se on oleva sellainen vallankumous, jossa vallitsevana on *tilanherra- ja suurporvoari*-aines. Päinvastoin taas, jos saamme kokea todella suuren vallankumouksen, jos historia ei tällä kertaa tyydy „keskoseen”, jos meillä on voimaa viedä vallankumous loppuun asti, ratkaisevaan voittoon — ei tämän sanan osvobozhdenijelaisessa eikä uusiskralaisessa mielessä,— silloin se on oleva vallankumous, jossa vallitsevana on talonpoikainen ja proletaarinen aines.

Ehkä jotkut pitävät tällaista vallitsevuutta koskevan ajatuksen esittämistä siitä vakaumuksesta luopumisena, että edessäoleva vallankumous on luonteeltaan porvarillinen? Se on sangen mahdollista, jos tätä käsitettä väärinkäytetään samoin kuin „Iskrassa” näemme. Sen vuoksi on varsin paikallaan pysähtyä tähän kysymykseen.

---

* Emme puhu talonpoikaistoa koskevista erikoistunnuksista, joille on omistettu erikoiset päätöslauseimat.

6. MILTÄ TAHOLTA PROLETARIAATTIA UHKAA VAARA
JOUTUA SIDOTUIN KÄSIN TAISTELUUN
EPÄJOHDONMUKAISTA PORVARISTOA VASTAAN?

Marxilaiset ovat ehdottomasti vakuuttuneita Venäjän vallankumouksen porvarillisesta luonteesta. Mitä se merkitsee? Se merkitsee sitä, että ne demokraattiset uudistukset poliittisessa järjestelmässä ja ne yhteiskunnallis-taloudelliset uudistukset, jotka ovat Venäjällä käyneet välttämättömiksi, eivät ainoastaan ole merkitsemättä kapitalismin järkyttämistä, porvariston herruuden järkyttämistä, vaan päinvastoin ne ensi kerran todenteolla raivaavat maaperän kapitalismin laajalle ja nopealle, eurooppalaiselle eikä aasialaiselle, kehitykselle, ne ensi kerran tekevät mahdolliseksi porvariston herruuden luokkana. Sosialistivallankumoukselliset eivät voi ymmärtää tätä ajatusta, sillä he eivät tunne tavaratuotannon ja kapitalistisen tuotannon kehityslakien aakkosia, he eivät näe sitä, ettei edes täysin onnistunut talonpoikaiskapina, ei edes kaiken maan jakaminen talonpoikaiston etujen mukaan ja sen toivomuksia vastaavasti („musta jako” tai jotain sen tapaista) laisinkaan hävitä kapitalismia, vaan päinvastoin antaa sysäyksen sen kehitykselle ja jouduttaa itse talonpoikaiston luokkahajoamista. Se seikka, että sosialistivallankumoukselliset eivät ymmärrä tätä totuutta, tekee heistä pikkuporvariston tiedottomia ideologeja. Tämän totuuden korostamisella on sosialidemokratialle mitä suurin ei vain teoreettinen, vaan myöskin käytännöllis-poliittinen merkitys, sillä tästä johtuu se, että proletariaatin puolueen täydellinen luokkaisenäisyys nykyisessä „yleis-demokraattisessa” liikkeessä on ehdottoman välttämätön.

Mutta tästä ei suinkaan seuraa, etteikö *demokraattinen* (yhteiskunnallis-taloudelliselta sisällöltään porvarillinen) kumous olisi proletariaatille *tavattoman* tärkeä. Tästä ei lainkaan seuraa, etteikö demokraattinen kumous voisi tapahtua sekä sellaisessa muodossa, mikä on edullinen etupäässä suurkapitalistille, finanssiporholle ja „valistuneelle” tilanherralle, että sellaisessa muodossa, mikä on edullinen talonpojalle ja työläiselle.

Uusiskralaiset käsittävät perin väärin sen sisällön ja merkityksen, joka on käsitteellä: porvarillinen vallankumous.

Heidän järkeilyistään huokuu alati se ajatus, että porvarillinen vallankumous on muka sellainen vallankumous, joka voi antaa vain sitä, mikä on edullista porvaristolle. Ja kuitenkin ei ole mitään tätä ajatusta virheellisempää. Porvarillinen vallankumous on sellainen vallankumous, joka ei mene porvarillisen, s.o. kapitalistisen yhteiskunnallis-taloudellisen järjestelmän puitteita pitemmälle. Porvarillinen vallankumous ilmentää kapitalismin kehityksen tarpeita, eikä ainoastaan jätä hävittämättä sen perusteita, vaan päinvastoin laajentaa ja syventää niitä. Sen vuoksi tämä vallankumous ilmentää, paitsi työväenluokan etuja, myöskin koko porvariston etuja. Koska porvariston herruus työväenluokkaan nähden on kapitalismin vallitessa kiertämätön, niin voidaan täydellä oikeudella sanoa, että porvarillinen vallankumous ei ilmaise niin paljon proletariaatin kuin porvariston etuja. Mutta kokonaan järjetön on ajatus, että porvarillinen vallankumous ei lainkaan ilmaise proletariaatin etuja. Tämä järjetön ajatus kuuluu joko siihen esi-isien aikaiseen narodnikkilaiseen teoriaan, että porvarillinen vallankumous on ristiriidassa proletariaatin etujen kanssa ja että me emme sen takia tarvitse porvarillista poliittista vapautta. Tai sitten tämä ajatus kuuluu anarkismiin, joka kieltää proletariaatin kaikkinaisen osanoton porvarilliseen politiikkaan, porvarilliseen vallankumoukseen, porvarilliseen parlamentarismiin. Teoreettisesti tämä ajatus on sitä, että unohdetaan marxilaisuuden aakkoskohdat kapitalismin kehityksen kiertämättömyydestä tavaratuotannon pohjalla. Marxilaisuus opettaa, että yhteiskunta, joka perustuu tavaratuotantoon ja joka on vaihtosuhteissa kapitalististen sivistyskansojen kanssa, siirtyy määrätyllä kehitysasteella itsekin kiertämättömästi kapitalismin raiteille. Marxilaisuus on peruuttamattomasti sanoutunut irti niistä narodnikkien ja anarkistien houreista, että esimerkiksi Venäjä muka voisi sivuuttaa kapitalistisen kehityksen, päästä eroon kapitalismista tai hypätä sen yli, kulkien jotakin muuta tietä kuin luokkataistelun tietä sen samaisen kapitalismin pohjalla ja puitteissa.

Kaikki nuo marxilaisuuden perusajatukset on todistettu ja moneen eri kertaan selvitetty kaikella seikkaperäisyydellä, sekä yleisesti että Venäjään nähden erikoisesti. Ja näistä perusajatuksista johtuu, että työväenluokan pelas-

tuksen etsiminen jostakin muusta kuin kapitalismin edelleenkehittymisestä on *taantumuksellinen* ajatus. Sellaisissa maissa kuin Venäjä ei työväenluokka kärsi niinkään paljoa kapitalismista kuin kapitalismin kehityksen puutteesta. Sen vuoksi työväenluokka on *ehdottomasti kiinnostettu* mitä laajimmasta, vapaimmasta ja nopeimmasta kapitalismin kehityksestä. Työväenluokalle on ehdottomasti *eduksi* kaikkien menneisyyden jätteiden poistaminen, jotka ehkäisevät kapitalismin laajaa, vapaata ja nopeaa kehitystä. Porvarillinen vallankumous on juuri sellainen kumous, joka päättäväisimmin lakaisee pois menneisyyden jätteet, maanorjuuden jätteet (näihin jätteisiin ei kuulu ainoastaan itsevaltiutus, vaan myöskin monarkia) ja joka täydellisimmin takaa kapitalismin laajimman, vapaimman ja nopeimman kehityksen.

Sen vuoksi *porvarillinen* vallankumous on *mitä suurimmassa määrin edullinen proletariaatille*. Porvarillinen vallankumous on *ehdottoman* välttämätön proletariaatin etujen kannalta. Mitä täydellisempi ja päättäväisempi, mitä johdonmukaisempi tulee olemaan porvarillinen vallankumous, sitä turvatumpi on oleva proletariaatin taistelu porvaristoa vastaan sosialismin puolesta. Vain sellaisista ihmisistä, jotka eivät tunne tieteellisen sosialismin aakkosia, voi tämä johtopäätös näyttää uudelta tai oudolta, paradoksaaliselta. Ja tästä johtopäätöksestä seuraa muun muassa sekin välttämä, että porvarillinen vallankumous on *tietyissä mielessä edullisempi* proletariaatille kuin porvaristolle. Nimenomaan seuraavassa mielessä on tämä välttämä kiistämätön: porvaristolle on edullista nojautua joihinkin menneisyyden jätteisiin taistellessaan proletariaattia vastaan, esim. monarkiaan, vakinaiseen armeijaan y.m.s. Porvaristolle on edullista se, että porvarillinen vallankumous ei lakaisisi pois liian päättävästi kaikkia menneisyyden jätteitä, vaan jättäisi jäljelle muutamia niistä, s.o. että tämä vallankumous ei olisi täysin johdonmukainen, ei menisi loppuun asti, ei olisi päättävä ja säälimätön. Tämän ajatuksen esittävät sosialidemokraatit usein jonkin verran toisin sanoessaan, että porvaristo pettää itse itseään, että porvaristo kavaltaa vapauden asian ja että porvaristo ei kykene toteuttamaan johdonmukaista demokratiamaa. Porvaristolle on edullisempaa, että välttämättömät uudistukset porvarillis-demokraattiseen suuntaan tapahtuisivat

hitaammin, asteittaisemmin, varovaisemmin, epäröivämmiin, reformitietä eikä vallankumoustietä; että nämä uudistukset olisivat mahdollisimman varovaisia maaorjajärjestelmän „kunnianarvoisiin” laitoksiin nähden (sellaisiin kuin monarkia); että nämä uudistukset kehittäisivät mahdollisimman vähän rahvaan, s.o. talonpoikaiston ja erikoisesti työläisten vallankumouksellista omatoiminnallisuutta, aloitekykyä ja tarmoa, sillä muuten työläisille tulee sitä helpommaksi „muuttaa kivääri olalta toiselle”, kuten ranskalaiset sanovat, s.o. suunnata itseään porvaristoa vastaan se ase, jolla porvarillinen vallankumous varustaa heidät, se vapaus, jonka se antaa, ne demokraattiset laitokset, jotka syntyvät maaorjuudesta puhdistetulla maa-perällä.

Työväenluokalle on päinvastoin edullisempaa, että välttämättömät uudistukset porvarillis-demokraattiseen suuntaan eivät nimenomaan tapahtuisi reformitietä, vaan vallankumoustietä, sillä reformitie on viivyttelyjen, lykkäysten, kansan elimistön mätänevien osien tuskallisen hitaan poiskuolemisen tie. Niiden mätänemisestä kärsii ennen kaikkea ja kaikkein eniten proletariaatti ja talonpoikaisto. Vallankumoustie on nopean, proletariaatille kivuttomimman leikkauksen tie, mätänevien osien suoranaisen poistamisen tie, pienimmän myöntyväisyyden ja varovaisuuden tie monarkian ja sitä vastaavien iljettävien ja tympäisevien, mätäin ja mätänemisellään ilmaa saastuttavien laitosten suhteen.

Tämän vuoksi porvarillis-liberaalinen sanomalehdistömme muistakin kuin sensuurisyyistä ja esivallan pelosta vuodattaa kyyneleitä mahdollisen vallankumouksellisen tien johdosta, pelkää vallankumousta, pelottelee tsaaria vallankumouksella, huolehtii vallankumouksen välttämisestä, lakeijamaisesti imartelee ja syvään kumartelee vaivaisten reformien tähden, jotka ovat reformitien perustana. Tällä kannalla eivät ole ainoastaan „Russkije Vedomosti”, „Syn Otetshestva”, „Nasha Zhizn” ja „Nashi Dni”, vaan myöskin illegaalinen, vapaa „Osvobozhdenije”. Porvariston luokka-asema sellaisenaan kapitalistisessa yhteiskunnassa synnyttää kiertämättömästi sen epäjohdonmukaisuuden demokraattisessa kumouksessa. Proletariaatin luokka-asema sellaisenaan pakottaa sen olemaan johdonmukainen demokraatti. Porvaristo vilkuilee taaksepäin peläten demo-

kraattista edistystä, johon sisältyy proletariaatin voimistumisen vaara. Proletariaatilla ei ole muuta menetettävää kuin kahleet, mutta demokratismin avulla se voittaa koko maailman. Sen vuoksi, mitä johdonmukaisempi on porvarillinen vallankumous demokraattisissa uudistuksissaan, sitä vähemmän se rajoittuu siihen, mikä on edullista yksinomaan vain porvaristolle. Mitä johdonmukaisempi on porvarillinen vallankumous, sitä suuremmassa määrin se turvaa proletariaatin ja talonpoikaiston edut demokraattisessa kumouksessa.

Marxilaisuus ei opeta proletaaria pysymään syrjässä porvarillisesta vallankumouksesta, se ei opeta suhtautumaan siihen välinpitämättömästi eikä luovuttamaan sen johtoa porvaristolle, vaan päinvastoin opettaa mitä tarmokkaimmin osallistumaan siihen, mitä päättävimmän taistelemaan johdonmukaisen proletaarisen demokratismin puolesta, vallankumouksen loppuun asti viemisen puolesta. Emme voi hypätä pois Venäjän vallankumouksen porvarillis-demokraattisista puitteista, mutta voimme valtavassa määrin laajentaa näitä puitteita, voimme ja meidän tulee näissä puitteissa taistella proletariaatin etujen puolesta, sen välittömien tarpeiden puolesta ja sen voimien valmentamiseksi puolesta tulevaa täydellistä voittoa varten. On porvarillista demokratiaa ja porvarillista demokratiaa. Porvarillinen demokraatti on monarkistinen zemstvomieskin, ylähuoneen kannattaja, joka „anoo” yleistä äänioikeutta, mutta salaa, selän takana tekee tsarismin kanssa kaupat tynkäperustuslaista. Porvarillinen demokraatti on myös talonpoika, joka käy ase kädessä tilanherroja ja virkamiehiä vastaan ja „naiivin-tasavaltalaisesti” esittää, että „tsaari ajettaisiin tiehensä” *. Porvarillisdemokraattisia järjestelmiä on monenlaisia, on sellaisia kuin Saksassa ja sellaisia kuin Englannissa; on sellaisia kuin Itävallassa ja sellaisia kuin Amerikassa tai Sveitsissä. Olisipa sekin marxilainen, joka demokraattisen kumouksen kautena jättäisi huomaamatta tuon eron demokratismin eri asteiden välillä ja demokratismin jonkin muodon erilaisten luonteiden välillä ja tyytyisi „viisastelemaan” siitä, että kuitenkin se on „porvarillista vallankumousta”, „porvarillisen vallankumouksen” hedelmiä.

* Ks. „Osvobozhdenije” № 71, s. 337, huom. 2.

Ja juuri tällaisia älyniekkoja, jotka ylpeilevät lyhytnäköisyydellään, ovatkin uusiskralaisemme. He tyytyvät nimenomaan järkeilemään vallankumouksen porvarillisesta luonteesta siellä ja silloin, missä täytyy osata tehdä ero tasavaltalais-vallankumouksellisen ja monarkistis-liberaalisen porvarillisen demokratian välillä, puhumattakaan erosta epäjohdonmukaisen porvarillisen demokratian ja johdonmukaisen proletarisen demokratian välillä. He tyytyvät — aivan kuin he tosiaankin olisivat tulleet „koteloihmiksi” — melankoolisiin juttuihin „vastakkaisten luokkien keskinäisen taistelun prosessista” silloin, kun kysymys on *demokraattisen johdon* turvaamisesta nykyisessä vallankumouksessa, *edistyksellisten demokraattisten* tunnusten korostamisesta erotukseksi hra Struven ja kumpp. petostunnuksista, proletariaatin ja talonpoikaiston todella vallankumouksellisen taistelun lähitehtävien suoranaista ja jyrkästä viitoittamisesta erotukseksi tilanherrain ja tehtailijain liberaalisesta meklarintyöstä. Siinä on nyt kysymyksen ydin, jonka te, herrat, olette jättäneet huomaamatta: siinä, päättyykö vallankumouksemme todelliseen jätiläisvoittoon vaiko vain viheliäisiin kauppoihin, meneekö se proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumoukselliseen demokraattiseen diktatuuriin saakka vaiko „uupuu” liberaalis-shipovilaiseen perustuslakiin!

Ensi silmäykseltä voisi näyttää siltä, että asettaessamme tämän kysymyksen me poikkeamme kokonaan syrjään käsittelyaiheestamme. Mutta niin voi näyttää vain ensi silmäykseltä. Itse asiassa juuri tässä kysymyksessä ovat sen periaatteellisen eroavaisuuden juuret, joka on tullut täydellisesti esille jo nyt Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen III edustajakokouksen sosialidemokraattisen taktiikan ja uusiskralaisten konferenssin määrittelemän taktiikan välillä. Uusiskralaiset ovat jo nyt ottaneet ei kaksi, vaan kolme askelta taaksepäin herättäessään uudelleen eloon ekonomismin virheitä ratkaistaessa verrattomasti vaikeampia, työväenpuolueelle verrattomasti tärkeämpiä ja päivänpolttavampia kysymyksiä sen taktiikasta vallankumoushetkellä. Siksi meidän on välttämätöntä pysähtyä hyvin huolellisesti selvittämään asetettua kysymystä.

Uusiskralaisten päätöslauselman siteeraamamme osa sisältää viittauksen siihen vaaraan, ettei sosialidemokratia vain sitoisi käsiään taistelussa porvariston epäjohdon-

mukaista politiikkaa vastaan, ettei se vain sulautuisi porvarilliseen demokratiaan. Ajatus tästä vaarasta kulkee punaisena lankana koko erityisesti-uusiskralaisessa kirjallisuudessa, tuo ajatus on koko periaatteellisen asenteen todellinen ydin puolueemme kahtiajakaantumisessa (siitä lähtien, kun rettelöintiainekset tässä kahtiajakaantumisessa joutuivat kokonaan taka-alalle ekonomismiin kääntymisen ainesten tieltä). Ja me myönnämme ilman muuta, että tämä vaara on todella olemassa, että juuri nyt, kun Venäjän vallankumous on täydessä käynnissä, tämä vaara on tullut erikoisen vakavaksi. Meille kaikille sosialidemokratian teoretikoille tai — itseni suhteen sanoisin mieluummin — sanomalehtimiehille lankeaa lykkäystä sietämätön ja tavattoman vastuunalainen tehtävä selvittää, *miltä taholta* tosiasiasa tämä vaara uhkaa. Sillä erimielisyyksiemme lähteenä ei ole kiista siitä, onko tällainen vaara olemassa, vaan kiista siitä, synnyttääkö sen „vähemmistön” niin kutsuttu hvostismi vaiko „enemmistön” niin kutsuttu revolutiönärismi.

Poistaaksemme vääristelyt ja väärinkäsitykset huomautamme ennen kaikkea, että vaara, josta me puhumme, ei ole asian subjektiivisessa, vaan sen objektiivisessa puolessa, ei siinä muodollisessa asenteessa, jonka sosialidemokratia omaksuu taistelussa, vaan koko nykyisen vallankumoustaistelun aineellisessa lopputuloksessa. Kysymys ei ole siitä, haluavatko jotkut sosialidemokraattiset ryhmät sulautua porvarilliseen demokratiaan, tajuavatko ne sulautuvansa, — siitä ei ole puhettakaan. Emme epäile kellään sosialidemokraatilla olevan sellaista halua, eikä tässä ole lainkaan kysymys haluamisesta. Kysymys ei ole myöskään siitä, säilyttävätkö jotkut sosialidemokraattiset ryhmät muodollisen itsenäisyytensä, erillisyytensä ja riippumattomuutensa porvarillisesta demokratiasta koko vallankumouksen kestäessä. Ne voivat, paitsi julistaa tätä „itsenäisyyttä”, myöskin säilyttää sen muodollisesti, mutta siitä huolimatta *voi käydä niin*, että heidän kätensä osoittautuvat sidotuiksi taistelussa porvariston epäjohdonmukaisuutta vastaan. Vallankumouksen poliittinen lopputulos voi olla se, että huolimatta muodollisesta „itsenäisyydestään”, huolimatta täydellisestä järjestöllisestä erillisyydestään puolueena, sosialidemokratia osoittautuu tosiasiasa epäitsenäiseksi, osoittautuu voimattomaksi lyömään proletaarisen

itsenäisyytensä leimaa tapausten kulkuun, osoittautuu niin heikoksi, että yleensä, loppukädessä, lopputuloksena sen „sulautuminen” porvarilliseen demokratiaan on sittenkin oleva historiallinen tosiasia.

Juuri siinä on todellinen vaara. Katsokaamme nyt, miltä puolelta se uhkaa: sosialidemokratian kallistumisesta oikealle uuden „Iskran” ominaisuudessa, kuten me arvelemme, vaiko sen kallistumisesta vasemmalle „enemmistön”, „Vperjodin” y.m. ominaisuudessa, kuten uusiskralaiset arvelevat.

Tämän kysymyksen ratkaisun, kuten osoitimme, määrää erilaisten yhteiskunnallisten voimien toiminnan objektiivinen yhteenpunoituminen. Näiden voimien luonteeseen on teoreettisesti määritellyt Venäjän tosilojen marxilainen analyysi, ja nyt sen määrittelee käytännössä ryhmien ja luokkien avoin esiintyminen vallankumouksen kulussa. Ja niinpä koko teoreettinen analyysi, jonka marxilaiset ovat tehneet jo kauan ennen nykyistä kautta, sekä kaikki käytännölliset havainnot vallankumoustopahtumien kehityksen suhteen osoittavat meille, että objektiivisten ehtojen kannalta katsoen on Venäjän vallankumoukselle mahdollista kahdenlainen kulku ja lopputulos. Venäjän poliittisen ja taloudellisen järjestelmän uudistaminen porvarillis-demokraattiseen suuntaan on kiertämätön, se ei ole vältettävissä. Ei ole olemassa maan päällä sellaista voimaa, joka voisi estää tällaisen uudistamisen. Mutta niiden esilläolevien voimien toiminnan yhteenpunoitumisesta, jotka luovat tämän uudistuksen, voi olla kahdenlainen tulos tai tämän uudistuksen kahdenlainen muoto. Joko tahi: 1) joko asia päättyy „vallankumouksen ratkaisevaan voittoon tsarismista” tahi 2) ratkaisevaa voittoa varten ei ole riittävästi voimia ja asia päättyy tsarismiin sekä porvariston „epäjohdonmukaisimpien” ja „itsekkäimpien” aineiden väliseen sopimukseen. Koko yksityiskohtien ja yhdistelmien loppumaton moninaisuus, joita kukaan ei kykene ennakolta näkemään, vie yleensä ja kokonaisuudessaan juuri jompaankumpaan näistä kahdesta lopputuloksesta.

Tarkastelkaamme nyt näitä lopputuloksia ensinnäkin niiden yhteiskunnallisen merkityksen kannalta ja toiseksi, sosialidemokratian aseman (sen „sulautumisen” tai sen „käsien sitomisen”) kannalta kummankin lopputuloksen oloissa.

Mitä on „vallankumouksen ratkaiseva voitto tsarismista”? Me jo näimme, että käyttäessään tätä sanontatapaa uusiskralaiset eivät ymmärrä edes sen lähintä poliittista merkitystä. Vielä vähemmän he ymmärtävät tämän käsitteen luokkasisältöä. Me marxilaisethan emme saa millään muotoa antaa *sanojen*: „vallankumous” tai „Venäjän suuri vallankumous” lumota itseämme, kuten nyt monet vallankumoukselliset demokraatit (Gaponin tapaiset) tekevät. Meidän on tehtävä itsellemme tarkoin selväksi se, mitkä reaaliset yhteiskunnalliset voimat ovat „tsarismia” vastaan (joka on täysin reaalinen ja kaikille täysin ymmärrettävä voima) ja kykenevät saamaan „ratkaisevan voiton” siitä. Tällaisena voimana ei voi olla suurporvaristo, tilanherrat, tehtailijat, osvobozhdenijelaisten mukana kulkevat „yhteiskuntapiirit”. Olemme nähneet, että ne eivät edes haluakaan ratkaisevaa voittoa. Me tiedämme, että luokka-asemaltaan ne ovat kykenemättömiä ratkaisevaan taisteluun tsarismia vastaan: liian raskaana painona on niiden jaloissa yksityisomaisuus, pääoma, maa, jotta ne voisivat lähteä ratkaisevaan taisteluun. Ne tarvitsevat liian paljon tsarismia ja sen poliisimais-byrokraattisia ja sotilasvoimia proletariaattia ja talonpoikaistoa vastaan, jotta ne voisivat pyrkiä tsarismin hävittämiseen. Ei, sinä voimana, joka kykenee saamaan „ratkaisevan voiton tsarismista”, voi olla vain *kansa*, s.o. proletariaatti ja talonpoikaisto, jos otetaan suuret perusvoimat, jakaen maaseudun ja kaupunkien pikkuporvariston (myöskin „kansa”) näiden kummankin kesken. „Vallankumouksen ratkaiseva voitto tsarismista” on *proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellis-demokraattista diktatuuria*. Tästä „Vperjod” lehden jo kauan sitten osoittamasta johtopäätöksestä eivät uusiskralaisemme pääse mihinkään. Mikään muu voima ei kykene saavuttamaan ratkaisevaa voittoa tsarismista.

Ja sellainen voitto tulee olemaan nimenomaan diktatuuria, s.o. sen täytyy välttämättömästi nojata sotavoimaan, joukkojen aseistamiseen, kapinaan eikä joihinkin „laillista”, „rauhallista tietä” luotuihin laitoksiin. Se voi olla vain diktatuuria, sen tähden että proletariaatille ja talonpoikaistolle viipymättä ja välttämättömästi tarpeellisten uudistusten toteuttaminen aiheuttaa sekä tilanherrojen, suurporvarien että tsarismin vimmatun vastarinnan. Ilman diktatuuria on mahdotonta murtaa tätä vastarintaa, torjua

vastavallankumouksellisia yrityksiä. Mutta siitä ei tule tietenkään sosialistinen, vaan demokraattinen diktatuuri. Se ei voi koskea (ilman monia vallankumouksellisen kehityksen väliasteita) kapitalismin perustuksiin. Se voi parhaimmassa tapauksessa suorittaa maaomaisuuden perinpohjaisen uudelleenjaon talonpoikaiston hyväksi, toteuttaa johdonmukaisen ja täydellisen demokratismin aina tasavaltaan asti, repiä juurineen kaikki aasialaiset, orjuudelliset piirteet ei ainoastaan maalais-, vaan tehdaselämästäkin, panna alulle työläisten aseman tuntuva parantaminen ja heidän elintonsa kohottaminen sekä vihdoin, last but not least* — levittää vallankumouspaloa Eurooppaan. Sellainen voitto ei suinkaan tee porvarillisesta vallankumouksestamme sosialistista vallankumousta; demokraattinen kumous ei mene välittömästi porvarillisten yhteiskunta- ja taloussuhteiden puitteiden yli; mutta siitä huolimatta sellaisen voiton merkitys on erittäin suuri sekä Venäjän että koko maailman tulevalle kehitykselle. Ei mikään kohota niin suuressa määrin koko maailman proletariaatin vallankumouksellista energiaa, ei mikään lyhennä niin paljon proletariaatin täydelliseen voittoon johtavaa tietä kuin tämä Venäjällä alkaneen vallankumouksen ratkaiseva voitto.

Missä määrin tällainen voitto on todennäköinen,— se on toinen kysymys. Emme laisinkaan ole taipuvaisia harkitsemattomaan optimismiin tässä suhteessa, emme laisinkaan unohda, että tämä tehtävä on äärettömän vaikea, mutta lähtiessämme taisteluun meidän on toivottava voittoa ja kyettävä osoittamaan todellinen tie voittoon. Tendenssit, jotka voivat viedä tähän voittoon, ovat ehdottomasti olemassa. Tosin meidän sosialidemokraattinen vaikutuksemme proletariaatin joukkoihin on vielä kovin riittämätön; vallankumouksellinen vaikutus talonpoikaisjoukkoihin on kerrassaan vähäinen; kauhean suuri on vielä proletariaatin ja varsinkin talonpoikaiston hajanaisuus, kehittymättömyys ja pimeys. Mutta vallankumous liittää nopeasti yhteen ja valistaa nopeasti. Sen jokainen kehitysaskel herättää joukkoja ja vastustamattomalla voimalla vetää niitä nimenomaan vallankumouksellisen ohjelman puolelle, joka yksin ilmaisee johdonmukaisesti ja ehjästi joukkojen todelliset, elintärkeät edut.

* Viimeinen järjestyksessä, mutta ei tärkeydessä.

Mekaniikan lain mukaan vaikutus on yhtä suuri kuin vastavaikutus. Samoin historiassa vallankumouksen hävittävä voima riippuu suuresta määrin siitä, kuinka voimakkaasti ja pitkäaikaisesti on tukahdutettu pyrkimystä vapauteen, kuinka syvä on ristiriita aataminaikaisen „päällysrakennuksen” ja nykykauden elävien voimien välillä. Myöskin kansainvälinen poliittinen tilanne muodostuu monessa suhteessa mitä edullisimmaksi Venäjän vallankumoukselle. Työläisten ja talonpoikain kapina on jo alkanut, se on hajanainen, vaistovarainen, heikko, mutta se kiistämättömästi ja ehdottomasti todistaa, että ovat olemassa voimat, jotka kykenevät ratkaisevaan taisteluun ja kulkevat kohti ratkaisevaa voittoa.

Jos näitä voimia ei riitä, silloin tsarismi ehtii tehdä sopimuksen, jota herrat Bulyginit ja herrat Struвет jo valmis-televatkin kahdelta taholta. Silloin koko asia päättyy tynkäperustuslakiin tai vieläpä — pahimmassa tapauksessa — sen irvikuvaan. Sekin on „porvarillinen vallankumous”, mutta vain keskonen, sekasikiö, epämuodostuma. Sosialidemokratia ei luo itselleen harhakuvia, se tuntee porvariston peiturimaisen luonteen, se ei joudu masennuksiin eikä edes porvarillis-perustuslaillisen „shipovilaisen” onnen harmaimpinakaan arkipäivinä luovu sitkeästä, kärsivällisestä ja järkähtämättömästä proletariaatin luokkasvatustyöstään. Tällainen lopputulos olisi jokseenkin samanlainen kuin melkein kaikkien Euroopan demokraattisten vallankumousten lopputulos XIX vuosisadan kuluessa, ja meidän puoluekehityksemme tulisi kulkemaan silloin vaikeata, raskasta, pitkää, mutta tuttua ja tallattua polkua.

Nyt kysytään, kumpi näistä kahdesta mahdollisesta lopputuloksesta vie siihen, että sosialidemokratian kädet osoittautuvat todella sidotuiksi taistelussa epäjohtonmukaista ja itsekästä porvaristoa vastaan? että se osoittautuu todella „sulautuneeksi” tai melkein sulautuneeksi porvarilliseen demokratiaan?

Ei tarvitse muuta kuin asettaa selvästi tämä kysymys, jotta voitaisiin vastata siihen hetkeäkään empimättä.

Jos porvariston onnistuu sopimalla tsarismiin kanssa tehdä tyhjäksi Venäjän vallankumous, niin silloin juuri tulevat sosialidemokratian kädet tosiasiaassa olemaan sidotut taistelussa epäjohtonmukaista porvaristoa vastaan,

silloin sosialidemokratia osoittautuu „sulautuneeksi” porvarilliseen demokratiaan siinä mielessä, että proletariaatin ei onnistu painaa kirkasta leimaansa vallankumoukseen, ei onnistu proletaarien tapaan eli, kuten Marx aikoinaan sanoi, „plebeijien tapaan” suoritua tsarismista.

Jos vallankumouksen ratkaiseva voitto onnistuu, niin silloin me teemme selvän tsarismista jakobiinien tapaan tai, jos haluate, plebeijien tapaan. „Koko ranskalainen terrorismi”, kirjoitti Marx kuuluisassa „Uudessa Reinin Lehdessä” v. 1848, „ei ollut mitään muuta kuin plebeijimäinen keino tehdä selvä porvariston vihollisista: absolutismista, feodalismista ja poroporvarillisuudesta” (Ks. Marx' Nachlass, Mehringin julkaisema, III osa, s. 211)¹³. Ovatko näiden Marxin sanojen merkitystä ajatelleet koskaan henkilöt, jotka peloittelevat Venäjän sosialidemokraattisia työläisiä „jakobiinilaisuuden” pelättimellä demokraattisen vallankumouksen kaudella?

Nykyajan Venäjän sosialidemokratian girondistit, uusiskralaiset, eivät sulaudu osvobozhdenijelaisiin, mutta tunnustensa luonteen vuoksi he tosiasiallisesti laahustavat heidän perässään. Mutta osvobozhdenijelaiset, s.o. liberaalisen porvariston edustajat, haluavat suoritua itsevaltiudesta pehmeästi, reformaattorisesti, — myöntäväisesti, loukkaamatta ylimystä, aatelista, hovia, — varovasti, mitään murskaamatta, — ystävällisesti ja kohteliaasti, herraskaisesti, valkoiset hansikkaat käsissä (samanlaiset, jotka hra Petrunkevitch sai henkivartijalta Nikolai Verisen ottaessa vastaan „kansan edustajia” (?), ks. „Proletari” № 5 *).

Nykyisen sosialidemokratian jakobiinit — bolshevikit, vperjodilaiset, edustajakokouslaiset eli proletaarilaiset, en tiedä, miten nimittäisinkään, — tahtovat tunnustensa avulla kohottaa vallankumouksellisen ja tasavaltalaisen pikkuporvariston ja varsinkin talonpoikaiston täydellisen luokkaitseenäisyytensä säilyttävän proletariaatin johdonmukaisen demokratismin tasolle. He tahtovat, että kansa, s.o. proletariaatti ja talonpoikaisto, tekisi selvän monarkiasta ja aristokratiasta „plebeijien tapaan”, tuhoamalla säälimättä vapauden viholliset, nujertaen väkivalloin niiden vastarinnan, tekemättä mitään myönnytyksiä maaorjuuden, aasialaisuuden, ihmisen häpäisemisen kirotulle perinnölle.

* Ks. Teokset, 8. osa, ss. 521—526. Toim.

Tämä ei tietysti merkitse sitä, että me haluamme ehdottomasti jäljitellä vuoden 1793 jakobiineja, omaksua heidän katsantokantansa, ohjelmansa, tunnuslauseensa ja menettelytapansa. Ei sinne päinkään. Meillä ei ole vanha, vaan uusi ohjelma — Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen minimiohjelma. Meillä on uusi tunnus: proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellinen demokraattinen diktatuuri. Meillä tulee olemaan, kunhan vain elämme vallankumouksen todelliseen voittoon saakka, uudet toimintatavatkin, jotka vastaavat täydelliseen sosialistiseen kumoukseen pyrkivän työväenluokan puolueen luonnetta ja tarkoituseriä. Me haluamme vertauksellamme vain selittää, että XX vuosisadan edistyneimmän luokan, proletariaatin, edustajat, s.o. sosialidemokraatit, jakaantuvat kahteen samanlaiseen siipeen (opportunistiseen ja vallankumoukselliseen) kuin XVIII vuosisadan edistyneimmän luokan, porvariston, edustajat, jotka jakaantuivat girondisteihin ja jakobiineihin.

Vain demokraattisen vallankumouksen voittaessa täydellisesti eivät proletariaatin kädet tule olemaan sidotut taistelussa epäjohdonmukaista porvaristoa vastaan, vain tässä tapauksessa proletariaatti ei „sulaudu” porvarilliseen demokratiaan, vaan lyö koko vallankumoukseen proletaarisen tai oikeammin proletaaris-talonpoikaisen leimansa.

Sanalla sanoen: ettei proletariaatti joutuisi sidotuin käsin taisteluun epäjohdonmukaista porvarillista demokratiaa vastaan, täytyy sen olla kyllin tietoinen ja voimakas kohottaakseen talonpoikaiston vallankumoukselliseen itse-tietoisuuteen, johtaakseen sen rynnistystä ja siten itsenäisesti toteuttaakseen johdonmukaisesti proletaarisen demokraattismin.

Näin on uusiskralaisten niin epäonnistuneesti ratkaiseman kysymyksen laita, kysymyksen, joka koskee vaaraa joutua sidotuin käsin taisteluun epäjohdonmukaista porvaristoa vastaan. Porvaristo tulee aina olemaan epäjohdonmukainen. Ei ole mitään sen lapsellisempaa ja hedelmättömämpää kuin yritykset kyhäillä ehtoja tai pykälää*, joiden täyttämisen tapauksessa porvarillista demokratiaa

* Kuten Starover yritti tehdä päätöslauselmassaan¹⁴, jonka III edustajakokous hylkäsi, ja kuten konferenssikin yrittää tehdä yhtä epäonnistuneessa päätöslauselmassaan.

voitaisiin pitää vilpittömänä kansan ystävänä. Johdonmukaisena taistelijana demokratismin puolesta voi olla vain proletariaatti. Voitokkaaksi taistelijaksi demokratismin puolesta se voi päästä vain sillä ehdolla, jos sen vallankumoukselliseen taisteluun yhtyy talonpoikaisjoukko. Jos proletariaatin voimat eivät riitä tähän, niin demokraattisen vallankumouksen johtoon pääsee porvaristo ja se tekee sen luonteeltaan epäjohdonmukaiseksi ja itsekkääksi. Tämän ehkäisemiseksi ei ole muuta keinoa kuin proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellisen-demokraattinen diktaattori.

Näin ollen tulemme siihen eittämättömään johtopäätökseen, että juuri uusiskralainen taktiikka objektiivisen merkityksensä puolesta *pelaa porvarillisen demokratian pussiin*. Organisatorisen löyhyyden saarnaaminen, mikä menee aina kansanäänestyksiin, sopimusperiaatteeseen ja puoluekirjallisuuden puolueesta irroittuneisuuteen saakka, aseellisen kapinan tehtävien alentaminen, vallankumouksellisen proletariaatin yleiskansallisten poliittisten tunnusten ja monarkistisen porvariston tunnusten toisiinsa sekoittaminen, niiden ehtojen vääristely, jotka ovat välttämättömiä „vallankumouksen ratkaisevaa voittoa varten tsarismista”, — kaikki tämä yhteensä muodostaa vallankumouksen hetkellä juuri sen hvostismipolitiikan, joka saa aikaan sekavuutta proletariaatin ajatuksissa, hajoittaa proletariaattia ja himmentää sen tietoisuutta, madaltaa sosialidemokratian taktiikkaa sen sijaan, että osoittaisi ainoan tien voittoon ja yhdistäisi proletariaatin tunnuksen ympärille kansan kaikki vallankumoukselliset ja tasavaltalaiset ainekset.

Näyttääksemme toteen tämän johtopäätöksen, johon tulimme päätöslauselman erittelyn pohjalla, käsitelkäämme samaa kysymystä muilta puolilta. Katsokaamme ensinnäkin, miten tyhmäkö ja avomielinen menshevikki gruusialaisessa „Sotsial-Demokratissa” valaisee uusiskralaista taktiikkaa. Tarkastakaamme, toiseksi, kutka nykyisissä poliittisissä oloissa tosiasiaassa käyttävät hyväkseen uuden „Iskran” tunnuksia.

7. TAKTIIKKA „VANHOILLISTEN SYRJÄYTTÄMISEKSI HALLITUKSESTA”

Tiflisiin menshevistisen „komitean” äänenkannattajan („Sotsial-Demokrat” № 1) edellä mainitun kirjoituksen otsikkona on „Zemski sobor ja meidän taktiikkamme”. Sen kirjoittaja ei ole vielä kokonaan unohtanut ohjelmaamme, hän esittää tasavaltatunnuksen, mutta käsittelee taktiikkaa seuraavalla tavalla:

„Tämän päämäärän (tasavallan) saavuttamiseksi voidaan osoittaa kaksi tietä: joko jätetään hallituksen koollekutsuma Zemski sobor kokonaan huomiotta ja ase kädessä kukistetaan hallitus, muodostetaan vallankumoushallitus ja kutsutaan koolle perustava kokous. Tai sitten — julistetaan Zemski sobor toimintamme keskuksiksi, vaikutetaan ase kädessä sen kokoonpanoon, sen toimintaan ja voimalla pakoitetaan se julistautumaan perustavaksi kokoukseksi tai sen kautta kutsutaan koolle perustava kokous. Nämä kaksi taktiikkaa eroavat varsin jyrkästi toisistaan. Katsokaamme, kumpi niistä on meille edullisempi”.

Näin Venäjän uusiskralaiset esittävät ajatuksia, jotka sitten myöhemmin tulivat sisällytetyiksi erittelemäämme päätöslauselmaan. Ottakaa huomioon, että tämä on kirjoitettu ennen Tsusimaa, jolloin Bulyginin „luonnos” ei ollut vielä laisinkaan nähnyt päivänvaloa. Yksinpä liberaalitkin menettivät kärsivällisyytensä ja ilmaisivat epäluottamuksensa legaalisen lehdistön palstoilla, mutta uusiskralainen sosialidemokraatti osoittautui luottavaisemmaksi kuin liberaalit. Hän julistaa, että Zemski sobor „kutsutaan koolle” ja uskoo siinä määrin tsaariin, että esittää otettavaksi toimintamme keskuksiksi tämän vielä olemattoman Zemski soborin (tai mahdollisesti „Valtakunnanduuman” tai „laeista neuvottelevan soborin”?). Ollen avomielisempi ja suorasukaisempi kuin konferenssissa hyväksytyyn päätöslauselman laatijat, tiflisisiläisemme ei rinnasta toisiinsa näitä kahta „taktiikkaa” (jotka hän esittää vertaansa vailla olevalla naiiviudella), vaan julistaa, että toinen on „edullisempi”. Kuulkaahan:

„Ensimmäinen taktiikka. Kuten tiedätte, edessäoleva vallankumous on porvarillinen vallankumous, s.o. se suuntautuu sellaiseen vallitsevan järjestelmän muutokseen, joka (muutos) on eduksi ei ainoastaan proletariaatille, vaan myöskin koko porvarilliselle yhteiskunnalle. Hallitusta vastaan ovat oppositiossa kaikki luokat, vieläpä itse kapitalistitkin. Taisteleva proletariaatti ja taisteleva porvaristo kulkevat

määrätyssä mielessä yhdessä ja yhdessä hyökkäävät itsevaltiutta vastaan eri tahoilta. Hallitus on tällöin aivan yksin ja vailla yhteiskunnan myötätuntoa. Sen vuoksi on se hyvin helppo hävittää. Venäjän proletariaatti kokonaisuudessaan ei ole vielä siinä määrin valveutunut ja järjestynyt, että se yksin voisi suorittaa vallankumouksen. Ja jos se voisikin sen suorittaa, niin se ei suorittaisi porvarillista, vaan proletarisen (sosialistisen) vallankumouksen. Näin ollen meille edullista on se, että hallitus jäisi ilman liittolaisia, ettei se voisi hajoittaa oppositiota, ettei se liittäisi itseensä porvaristoa eikä jättäisi proletariaattia eristetyksi”...

Siis proletariaatin etujen mukaista on, ettei tsaarihallitus voisi erottaa toisistaan porvaristoa ja proletariaattia! Eiköhän gruusialaisen lehden nimeksi liene pantu erehdyksessä „Sotsial-Demokrat”, sen sijaan, että sitä nimitettäisiin „Osvobozhdenijeksi”? Pankaa merkille: kuinka verratonta demokraattisen vallankumouksen filosofiaa! Emmeköhän näe tästä päivänselvästi, että poloisen tiflisläisen on lopullisesti vienyt pois tolalta saivartelevan hvostistinen „porvarillisen vallankumouksen” käsitteen tulkinta? Hän pohtii kysymystä proletariaatin mahdollisesta eristäytyneisyydestä demokraattisessa kumouksessa ja *unohtaa...* unohtaa pikkuseikan... talonpoikaiston! Proletariaatin mahdollisista liittolaisista hän tuntee ja katsoo mieleisikseen zemstvomies-tilanherrat, mutta ei tunne talonpoikia. Ja tämä tapahtuu Kaukasiassa! Niin, emmekö olleetkin oikeassa sanoessamme, että uusi „Iskra” sen sijaan, että kohottaisi itselleen liittolaiseksi vallankumouksellisen talonpoikaiston, laskeutuu järkeilyissään monarkistisen porvariston tasolle?

„...Päinvastaisessa tapauksessa on proletariaatin tappio ja hallituksen voitto kiertämätön. Ja juuri siihen itsevaltius pyrkiikin. Epäilemättä se Zemski soborissansa vetää puolelleen aateliston, zemstvojen, kaupunkien, yliopistojen y.m. porvarillisten laitosten edustajat. Se koettaa suostutella niitä pikku myönnytyksillä ja siten päästä niiden kanssa sovintoon. Tällä tavoin vahvistuttuaan se suuntaa kaikki iskunsa yksinäiseksi jäänyttä työkansaa vastaan. Meidän velvollisuutemme on ehkäistä tällainen onneton lopputulos. Mutta voidaankohan se tehdä ensiksi mainittua tietä? Olettakaamme, ettemme kiinnitä mitään huomiota Zemski soboriin, vaan alamme itse valmistautua kapinaan ja eräänä kauniina päivänä lähdemme aseistautuneina kadulle taisteluun. Ja nytpä siellä edessämme ei olekaan yksi, vaan kaksi vihollista: hallitus ja Zemski sobor. Sillä aikaa kun me valmistauduimme, ne ennättivät sopia asioistaan, tehdä keskenään sopimuksen, laatia itselleen edullisen perustuslain ja jakaa vallan keskenään. Tämä on suorastaan edullinen taktiikka hallitukselle ja meidän on mitä tarmokkaimmin kieltäydyttävä siitä”...

Se on avomielisesti sanottu! On päättävästi kieltäydyttävä kapinan valmistelun „taktiikasta”, koska hallitus solmii „sillä aikaa” sopimuksen porvariston kanssa! Voidaankohan pinttyneimmänkään „ekonomismin” vanhoista kirjallisista tuotteista löytää jotakin, joka edes lähentelisi tällaista vallankumouksellisen sosialidemokratian häpäisemistä? Työläisten ja talonpoikain milloin siellä, milloin täällä puhkeavat kapinat ja levottomuudet ovat tosiasia. Zemski sobor on Bulyginin lupaus. Ja Tiflisin „Sotsial-Demokrat” päättää: kieltäytyä kapinan valmistelutaktiikasta ja odottaa „toimintakeskusta” — Zemski soboria...

„...Toinen taktiikka on päinvastoin siinä, että Zemski sobor asettaan meidän silmälläpitomme alaiseksi, että sille ei anneta mahdollisuutta toimia oman tahtonsa mukaan ja mennä sopimukseen hallituksen kanssa*.

Me kannatamme Zemski soboria sikäli, mikäli se taistelee itsevaltiutta vastaan, ja taistelemme sitä vastaan niissä tapauksissa, jolloin se antautuu sovintoon itsevaltiuden kanssa. Tarmokkaalla asioihin puuttumisella ja voimalla me erotamme edustajat toisistaan**, — radikaalit liitämme itseemme, vanhoilliset syrjäytämme hallituksesta ja siten asetamme koko Zemski soborin vallankumoukselliselle tielle. Tällaisen taktiikan tuloksena jää hallitus pysyvästi yksinäiseksi, oppositio voimistuu ja siten tulee helpommaksi demokraattisen järjestelmän pystyttäminen”.

Niin, niin! Sanokootpas vielä, että me liioittelemme uusiskralaisten kääntymistä ekonomismin vulgäärimpaan muotoon. Tämähän on jo suorastaan tunnetun karpäspulverin kaltaista: karpänen on otettava kiinni, ripoteltava sen päälle pulveria, niin kyllä kuolee. On erotettava *voimalla* Zemski soborin edustajat toisistaan, „syrjäytettävä vanhoilliset hallituksesta” — ja *koko* Zemski sobor astuu *vallankumoukselliselle tielle*... Ilman mitään „jakobiinilaista” aseellista kapinaa, noin vain, jalomielisesti, miltei parlamentaarisesti „vaikuttamalla” *Zemski soborin jäseniin*.

Venäjä parka! Siitä on sanottu, että se käyttää aina vanhanmuotisia ja Euroopan hylkäämiä hattuja. Parlamenttia ei meillä vielä ole, eikä sitä edes Bulygin luvannut, mutta parlamentaarista kretinismiä¹⁵ on kuinka paljon tahansa.

* Mikähän keino se olisi, jolla voitaisiin riistää zemstvomiehiltä niiden tahto? Joku erityinen lakmuspaperiko?

** Pyhimykset varjelkoot! Siinä on nyt se „syvennetty” taktiikka! Katutaisteluun ei riitä voimia, mutta „edustajat voidaan erottaa toisistaan” „voimalla”. Kuulkaahan, tifiisiläinen toveri, valehdella saa, mutta täytyy sentään tietää rajansa...

„...Miten tämän asioihin puuttumisen tulee tapahtua? Ennen kaikkea me vaadimme, että Zemski sobor kutsuttaisiin koolle yleisen, yhtäläisen, välittömän äänioikeuden ja salaisen äänestyksen perusteella. Yhdessä tällaisen vaalijärjestyksen julistamisen* kanssa on laillistettava** vaaliagitaaation täydellinen vapaus, s.o. kokoontumis-, sanan- ja paino- vapaus, valitsijain ja valittujen koskemattomuus ja kaikkien poliittisten rikollisten vapauttaminen. Itse vaalit on määrättävä suoritettaviksi mahdollisimman myöhään, että meille jäisi riittävästi aikaa kansan opastamista ja valmentamista varten. Ja koska Soborin koollekutsumis- perusteiden laatiminen on jätetty sisäasiain ministerin Bulyginin valiokunnan tehtäväksi, on meidän vaikutettava myöskin tähän valiokuntaan ja sen jäseniin***. Jos Bulyginin valiokunta kieltäytyy tyydyttämästä vaatimuksestamme**** ja antaa edustajain valitsemisoikeuden ainoastaan omistaville, niin silloin meidän on sekaannuttava näihin vaaleihin ja vallankumouksellista tietä pakoitettava valitsijat valitsemaan parhaimpia ehdokkaita ja Zemski soborissa vaatimaan perustavaa kokousta. Vihdoin on kaikin mahdollisin keinoin: mielenosoitusten, lakkojen ja, jos käy tarpeelliseksi, kapinan avulla pakoitettava Zemski sobor kutsumaan koolle perustava kokous tai julistamaan itsensä sellaiseksi. Perustavan kokouksen puolustajana tulee olla aseistetun proletariaatin, ja ne molemmat yhdessä***** kulkevat demokraattiseen tasavaltaan.

Tällainen on sosialidemokraattinen taktiikka ja vain se takaa meille voiton”.

Älköön lukija luulko, että koko tämä uskomaton pöty on yksinkertaisesti jonkun edesvastuuttoman ja vähäpätöisen uusiskralaisen käsialaharjoittelua. Ei, näin sanotaan kokonaisen uusiskralaisen komitean (Tiflisin) *äänenkannattajassa*. Enemminkin. Tämän tolkuttomuuden on „Iskra” suoraan hyväksynyt sadannessa numerossaan, jossa sanotaan tästä „Sotsial-Demokratista” seuraavaa:

„Eloisasti ja kyvykkäästi on toimitettu ensimmäinen numero. On havaittavissa kirjailija-toimittajan kokenut ja taitava käsi... Voidaan varmuudella sanoa, että lehti tulee loistavasti täyttämään itselleen asettamansa tehtävän”.

Kyllä! Jos tuona tehtävänä on näyttää kaikille ja jokaiselle havainnollisesti uusiskralaisuuden täydellinen aatteellinen rämettyminen, niin on se suoritettu todellakin „loistavasti”. „Eloisammin, kyvykkäämmin ja taitavammin” ei olisi kukaan osannut tuoda ilmi uusiskralaisten alentumista liberaalis-porvarillisen opportunismien tasolle.

* „Iskrassa”?

** Nikolaiko sen laillistaa?

*** Tätä siis merkitseekin taktiikka: „vanhoillisten syrjäyttäminen hallituksesta”!

**** Sellaista ei voi tapahtua taktiikkamme ollessa näin oikeata ja syvämieliteistä!

***** Sekä aseistettu proletariaatti että „hallituksesta syrjäytetyt” vanhoilliset?

8. OSVOBOZHDENIJELAISUUS JA UUSISKRALAISUUS

Nyt siirrymme käsittelemään uusiskralaisuuden poliittisen merkityksen toista havainnollista näytettä.

Huomiota ansaitsevassa erinomaisessa ja mitä opettavaimmessa kirjoituksessaan „Kuinka voi löytää itsensä” („Osvobozhdenije” № 71) hra Struve julistaa sodan äärimmäisten puolueittemme „ohjelma-vallankumouksellisuutta” vastaan. Minuun henkilökohtaisesti on hra Struve erittäin tyytymätön *. Mitä minuun tulee, niin olen täysin tyytyväinen hra Struveen: en voisi toivoakaan parempaa liittolaista taistelussa uusiskralaisten henkiinheräävää ekonomismia ja „socialistivallankumouksellisten” täydellistä periaatteettomuutta vastaan. Siitä, millä tavoin hra Struve ja „Osvobozhdenije” ovat käytännössä todistaneet socialistivallankumouksellisten ohjelmaluonnoksessa tehtyjen marxilaisuuden „korjausten” koko taantumuksellisuuden, puhumme joskus toiste. Siitä, kuinka hra Struve joka kerta, kun hän *periaatteessa* hyväksyy uusiskralaiset, on tehnyt minulle uskollisen, vilpittömän tosi palveluksen, olemme jo useasti ** puhuneet ja puhumme nyt vielä kerran.

---

* „Verrattuna herrojen Leninin ja hänen toveriensa vallankumouksellisuuteen on Bebelin ja vieläpä Kautskynkin länsieurooppalaisen sosialidemokratian vallankumouksellisuus oportunistisia, mutta tämänkin, jo lievennetyn vallankumouksellisuuden perusteet historia on huuhtonut ja pyyhkinyt pois”. Hyökkäys on varsin kiukkuinen. Mutta hra Struve luulee turhaan, että minua voi syyttää mistä tahansa vaan aivan kuin kuollutta. Minun ei tarvitse muuta kuin esittää hra Struvelle haaste, jota hän ei koskaan kykene ottamaan vastaan. Milloin ja missä olen nimittänyt „Bebelin ja Kautskyn vallankumouksellisuutta” oportunistiksi? Milloin ja missä olen pyrkinyt minkä hyvänsä erikoissuunnan luomiseen kansainvälisessä sosialidemokratiassa, suunnan, joka ei olisi yhtäpitävä Bebelin ja Kautskyn suunnan kanssa? Milloin ja missä ovat tulleet päivänvaloon erimielisyydet toisaalta minuun ja toisaalta Bebelin ja Kautskyn välillä, erimielisyydet, jotka edes jossain määrin lähentelisivät vakavuudessaan Bebelin ja Kautskyn välisiä erimielisyyksiä, esimerkiksi agrariikysymyksessä Breslaussa? ¹⁶ Koettaakoonpaa hra Struve vastata näihin kolmeen kysymykseen.

Ja lukijoille me sanomme. Liberaalinen porvaristo käyttää aina ja kaikkialla seuraavaa keinoa: se vakuuttaa hengenheimolaisilleen kyseisessä maassa, että tämän maan sosialidemokraatit ovat kaikkein tolkuttomimpia, kun taas heidän toverinsa naapurivaltiossa ovat „kilttejä poikia”. Saksan porvaristo on *satoja kertoja* esittänyt Bebeleille ja Kautskylle oniksi Ranskan sosialistit „kiltteinä poikina”. Ranskan porvaristo asetti aivan äskettäin ranskalaisille sosialisteille oniksi „kiltin pojan” Bebelin. Vanha keino, hra Struvel! Vain lapsia ja tietämättömiä ihmisiä saatte tähän koukkuun. Kansainvälisen vallankumouksellisen sosialidemokratian täydellinen solidaarisuus kaikissa suurissa ohjelma- ja taktiikkakysymyksissä on mitä eittämättömin tosiasia.

** Palautamme lukijan mieleen, että kirjoitusta „Mitä ei pidä tehdä?” („Iskra” № 52) „Osvobozhdenije” tervehti suurella melulla ja räiskeellä „merkittävänä käänteenä” myönnetyksien tekoon opportunisteille. Uusiskralaisuuden periaatteelliset tendenssit „Osvobozhdenije” varta vasten hyväksyi Venäjän sosialidemokraattien keskuudessa tapahtunutta kahtiajakaantumista koskevassa kirjoituksessaan. Trotskin kirjasen „Meidän poliittiset tehtävämme” johdosta „Osvobozhdenije” osoitti, että tekijän lausumat ajatukset ovat samankaltaisia kuin ne, mitä aikoinaan esittivät ja kirjoittivat rabotshejedelolaiset Kritshevski,

Hra Struven kirjoituksessa on koko joukko mitä mielenkiintoisimpia lausuntoja, jotka voimme tässä merkitä vain sivumennen. Hän aikoo „luoda venäläisen demokratian, nojautumalla luokkien yhteistoimintaan eikä taisteluun”, jolloin „yhteiskunnallisesti etuoikeutettu sivistyneistö” („sivistyneen aateliston” kaltainen, jonka edessä hra Struve kumartelea todellisen hienon maailman... lakeijan siroudella) tuo „yhteiskunnallisen asemansa painon” (rahasäkin painon) tähän „luokattomaan” puolueeseen. Hra Struve ilmaisee haluavansa tutustuttaa nuorisoa sen „jyrkän kaavan” kelvottomuuteen, „että porvaristo on pelästynyt ja myynyt proletariaatin ja vapauden asian” (koko sydämestä tervehdimme tätä halua. Mikään ei niin vahvasta oikeaksi tätä marxilaista „kaavaa” kuin se, että hra Struve sotii sitä vastaan. Olkaa hyvä, hra Struve, älkää jättäkö veran alle erinomaista suunnitelmaanne!).

Käsittelyaiheemme kannalta on tärkeä merkitä, minkälaisia *käytännön* tunnuksia vastaan taistelee tätä nykyä poliittisesti niin herkkä ja pienimmillekin säänmuutoksille niin altis Venäjän porvariston edustaja. Ensinnäkin tasavaltalaisuustunnusta vastaan. Hra Struve on lujasti vakuutunut siitä, että tämä tunnus on „kansanjoukoille vieras ja käsittämätön” (hän unohtaa lisätä: käsitettävissä oleva, mutta porvaristolle epäedullinen!). Haluaisimme nähdä, minkälaisen vastauksen hra Struve saisi työläisiltä kerhoissamme ja joukkotilaisuuksissamme! Tai eivätkö työläiset ole kansaa? Entäs talonpojat? Heillä on, hra Struven sanojen mukaan, „naiivia tasavaltalaisuutta” („tsaari on ajettava tiehensä”), mutta liberaalinen porvaristo uskoo siihen, että *naiivin* tasavaltalaisuuden tilalle ei tule tietoinen tasavaltalaisuus, vaan tietoinen monarkismi! Ça dépend, hra Struve, se riippuu vielä asianhaaroista. Ei tsarismi eikä porvaristo voi olla vastustamatta talonpoikain aseman perusteellista parantamista tilanherramaan kustannuksella, kun taas työväenluokka ei voi olla tässä auttamatta talonpoikaista.

Martynov ja Akimov (ks. „Vperjodin” julkaisemaa lentolehtistä „Palvelushalunen liberaali”). Martynovin kirjasta kahdesta diktatuurista „Osvobozhdenije” tervehtii (ks. kirjoitusta „Vperjodissa” № 9). Viikoin, Staroverin myöhästyneet valittelit vanhan „Iskran” vanhan tunnuksen johdosta „ensin tehtävä rajat selväksi, sitten yhdistyttävä” saivat osakseen „Osvobozhdenijen” erikoisen myötätunnon.

Toiseksi, hra Struve väittää, että „kansalaissodassa hyökkääjä on aina väärässä”. Tämä ajatus hipoo välittömästi yllä esitettyjä uusiskralaisuuden tendenssejä. Me emme tietenkään sano, että kansalaissodassa olisi *aina* edullista hyökätä; ei, joskus on puolustustaktiikka *väliaikaisesti* välttämätön. Mutta tuollaisen väitteen esittäminen, jonka hra Struve on esittänyt vuoden 1905 Venäjään sovellettuna, juuri merkitseekin, että näytetään palanen „jyrkästä kaavasta” („porvaristo pelästyy ja myy vapauden asian”). Ken ei nytkään tahdo hyökätä itsevaltiutta vastaan, taantumusta vastaan, ken ei valmistaudu tähän hyökkäykseen, ken ei propagoi sitä,— hän käyttää turhaan vallankumouksen kannattajan nimeä.

Hra Struve tuomitsee tunnukset: „konspiraatio” ja „mellakka” (se on „kapina pienoiskoossa”). Hra Struve halveksuu kumpaakin — „joukkojen luokse pääsemisen” kannalta! Me kysyisimme hra Struvelta: löytääkö hän mellakkain propagoimista esim. sellaisesta, hänen käsityksensä mukaan, äärettömän vallankumouksellisen miehen tuotteesta kuin „Mitä on tehtävä?”. Ja mitä tulee „konspiraatioon”, niin onkohan esim. meidän ja hra Struven välillä suurtakaan eroa? Emmeköhän me molemmat työskennelle „illegaalisessa” sanomalehdessä, jota „konspiratiivisesti” kuljetetaan Venäjälle ja joka palvelee „Osvobozhdenijeliiton” tai VSDTP:n „salaisia” ryhmiä? Meidän työläisten joukkotilaisuudet ovat usein „konspiratiivisia”, se synti meillä on. Mutta entäs herrojen osvobozhdenijelaisten kokoukset? Onko teillä, hra Struve, millä kerskailla ylenkatsotun konspiraation ylenkatsottujen kannattajain edessä?

Tosin tarvitaan mitä ankarinta konspiraatiota aseitten hankinnassa työläisille. Tässä hra Struve esiintyykin jo suoremmin. Kuulkaahan: „Mitä tulee aseelliseen kapinaan tai vallankumoukseen teknillisessä mielessä, niin ainoastaan demokraattisen ohjelman joukkopropaganda voi luoda yleisen aseellisen kapinan yhteiskunnallis-psykologiset ehdot. Näin ollen jopa siltäkin näkökannalta, jota en hyväksy ja joka pitää aseellista kapinaa nykyisen vapaustaistelun *kiertämättömänä* päätöksenä, on demokraattisten uudistusten aatteiden juurruttaminen joukkoihin tärkein ja tarpeellisin asia”.

Hra Struve koettaa kiertää kysymystä. Hän puhuu kapinan kiertämättömyydestä sen sijaan, että puhuisi sen

välttämättömyydestä vallankumouksen voitolle. Valmistamaton, luonnonvoimainen ja hajanainen kapina on jo alkanut. Kukaan ei voi ehdottomasti mennä takuuseen siitä, että se kasvaa ehjään ja kokonaiseen aseelliseen kansankapinaan saakka, sillä se riippuu sekä vallankumouksellisten voimien tilasta (jotka ovat täydellisesti mitattavissa vain taistelussa) että hallituksen ja porvariston käyttäytymisestä, ja vielä useista muista seikoista, joita on mahdotonta ottaa tarkalleen lukuun. Ei ole tarpeen puhua kiertämättömyydestä siinä konkreettiseen tapaukseen kohdistuvan ehdottoman varmuuden mielessä, johon hra Struve puheen kääntää. Jos tahdotte olla vallankumouksen kannattaja, niin on puhuttava siitä, onko kapina *välttämätön* vallankumouksen *voitolle*, onko välttämätöntä aktiivisesti edistää kapinaa, propagoida ja valmistaa sitä viipymättä ja tarmokkaasti. Hra Struve ei voi olla ymmärtämättä tätä eroa: eihän hän esim. peitä demokraatille kiistanalasta kysymystä yleisen äänioikeuden välttämättömyydestä sillä poliittiselle toimihenkilölle kiistanalaisella ja vähemmän tarpeellisella kysymyksellä, onko sen hankkiminen kiertämätöntä nykyisen vallankumouksen kuluessa. Karttaessaan kysymystä kapinan välttämättömyydestä hra Struve ilmaisee siten liberaalisen porvariston poliittisen asenteen syvimmän perustan. Ensinnäkin, porvaristo pitää parempana tehdä kaupat itsevaltiuden kanssa kuin musertaa sen; joka tapauksessa porvaristo jättää aseellisen taistelun työläisten kannettavaksi (tämä toiseksi). Tällainen *reaalinen* merkitys on hra Struven karttelevaisuudella. Juuri sen vuoksi hän *vetäytyy takaisin* kapinan välttämättömyyttä koskevasta kysymyksestä sen „yhteiskunnallis-psykologisia” ehtoja ja ennakoita suoritettavaa „propagandaa” koskevaan kysymykseen. Aivan samoin kuin porvarilliset lörrötelijät Frankfurtin parlamentissa v. 1848 puuhailivat päätöslauselmien, julistusten, päätösten ja „joukkopropagandan” kimpussa ja valmistelivat „yhteiskunnallis-psykologisia ehtoja” sellaisena aikana, jolloin olisi pitänyt nousta vastarintaan hallituksen aseellista voimaa vastaan, jolloin liike vei siihen, että aseellinen taistelu „kävi välttämättömäksi” ja jolloin pelkkä suusanallinen vaikuttaminen (sata kertaa tarpeellisempi valmistautumisen kautena) muuttui typeräksi, porvarilliseksi toimettomuudeksi ja pelkuruudeksi,— aivan samoin hra Struvekin välttää kapinakysymystä ver-

houtumalla *fraasien suojaan*. Hra Struve näyttää meille havainnollisesti sen, mitä monet sosialidemokraatit eivät mitenkään ota nähdäkseen, nimittäin: vallankumouksellinen ajankohta siinä juuri eroaakin tavallisista, arkipäiväisistä, valmistavista historiallisista ajankohdista, että joukkojen mielialan, kiihtymyksen ja vakaumuksen täytyy ilmetä ja ne ilmenevätkin *toiminnassa*.

Vulgääri vallankumouksellisuus ei ymmärrä sitä, että sanakin on teko; tämä väittämä on kiistämätön sovellettuna historiaan *yleensä* eli niihin historian aikakausiin, jolloin joukkojen avointa poliittista esiintymistä ei ole ja mitkään mellakat eivät sitä korvaa eivätkä keinotekoisesti saa aikaan. Vallankumouksellisten hvostismi ei käsitä sitä, että silloin, kun on koittanut vallankumouksellinen ajankohta, kun vanha „päällysrakennus” on alkanut rakoilla kaikista liitoksistaan, kun itselleen uutta päällysrakennusta luovien luokkien ja joukkojen avoin poliittinen esiintyminen on tullut tosiasiaksi, kun kansalaissota on alkanut,— kun silloin rajoitutaan *entiseen tapaan* „sanaan” antamatta *suoranaista tunnusta* siirtymisestä „tekoon”, kieltäydytään teosta vetoamalla „psykologisiin ehtoihin” ja yleensä „propagandaan”, niin se on elottomuutta, kuolonjähmeyttä, saivartelua tai sitten vallankumouksen kavallusta ja petosta. Demokraattisen porvariston frankfurtilaiset lörpötelijät ovat unohtumaton historiallinen mallinäyte sellaisesta petturuudesta tai sellaisesta saivartelevasta tylsäjärki-tyydydestä.

Haluatteko Venäjän sosialidemokraattisen liikkeen historian valossa selityksen tästä vulgäärin vallankumouksellisuuden ja vallankumouksellisten hvostismin välisestä erosta? Annamme teille sellaisen selityksen. Palauttakaa mieleenne vuodet 1901—1902, joista ei ole kulunut niinkään pitkää aikaa, mutta jotka tuntuvat meistä nyt jo joltain kaukaiselta tarulta. Mielenosoitukset alkoivat. Vulgääri vallankumouksellisuus kohotti „rynnäkköön” huudon („Rabotsheje Delo”¹⁷), julkaistiin „verisiä lentolehtisiä” (berliiniläistä alkuperää, ellei muistini petä), hyökättiin „kirjaillemista” ja sanomalehden kautta suoritettavan yleisvenäläisen agitatioajatuksen kabinettiluonnetta vastaan (Nadezhdin)¹⁸. Vallankumouksellisten hvostismi esiintyi silloin päinvastoin saarnalla, että „taloudellinen taistelu on *paras* poliittisen agitatioation keino”. Miten menetteli vallankumouksellinen

sosialidemokratia? Se hyökkäsi kumpaakin virtausta vastaan. Se tuomitsi kapinaintoilun ja rynnäkköön-huudot, sillä kaikki näkivät selvästi tai ainakin olisi pitänyt nähdä, että avoin joukkoesiintyminen on huomispäivän asia. Se tuomitsi hvostismin ja esitti suoranaisen tunnuksen *vieläpä* yleiskansallisesta aseellisesta kapinasta ei suoranaisen kehoituksen mielessä (kehoitusta „mellakkaan” ei hra Struve olisi meiltä löytänyt niihin aikoihin), vaan *välttämättömän* johtopäätöksen mielessä, „propagandan” mielessä (joka vasta nyt pälkähti hra Struven päähän; hän aina myöhästyy muutamalla vuodella, meidän arvoisa hra Struvenne), juuri niiden „yhteiskunnallis-psykologisten ehtojen” valmistelun mielessä, joista (ehdoista) hämmennyneen, kauppojahierovan porvariston edustajat nyt „suruisaan ja sopimattomaan aikaan” puhuvat tyhjiä fraaseja. *Silloin* objektiivinen asiointila todella asetti etualalle propagandan ja agitaation, agitaation ja propagandan. *Silloin* voitiin kapinan valmistelutyön koetinkiveksi asettaa (ja asetettiin kirjassessa „Mitä on tehtävä?”) työ yleisvenäläisen poliittisen sanomalehden hyväksi, jonka ilmestyminen kerran viikossa näytti ihanteelta. *Silloin* tunnuksat: joukkoagitaatio välittömien aseellisten esiintymisten *sijasta*; kapinan yhteiskunnallis-psykologisten ehtojen valmistelu kapinaintoilun *asemesta* — olivat ainoat oikeat vallankumouksellisen sosialidemokratian tunnuksat. *Nyt* on tapahtumain kulku sivuuttanut nuo tunnuksat, liike on mennyt eteenpäin, ne ovat muuttuneet romuksi, rääsyiksi, jotka kelpaavat vain peittämään osvobozhdenijelaista tekopyhyttä ja uusiskralaista hvostismia!

Tai ehkäpä olen erehtynyt? Kenties ei vallankumous ole vielä alkanut? Luokkien avoimen poliittisen esiintymisen hetki ei kenties vielä ole lyönyt? Kansalaissota ei ole vielä puhjennut, ja aseilla arvostelun ei ole vielä nyt esiinnyttävä arvostelun asean *välttämättömänä* ja ehdottomana seuraajana, perillisenä, testamentin toimeenpanijana ja loppuun suorittajana?

Katsokaa ympärillenne, kurkistakaa kabinetista kadulle saadaksenne vastauksen näihin kysymyksiin. Eikö hallitus itse ole sitten jo alkanut kansalaissotaa ampumalla kaikkialla joukottain rauhallisia ja aseettomia kansalaisia? Eivätkö sitten aseistetut mustat sotniat esiinny itsevaltiuu-

den „argumenttina”? Eikö sitten porvaristo — jopa porvaristokin — ole tajunnut välttämättömäksi kansalaismiliisiä? Eikö itse hra Struvekin, tuo ihanteellisen maltillinen ja sääntillinen hra Struve, puhu (tosin, ikävä kyllä, vain puhuu, päästäkseen asiasta puhumalla!) siitä, että „vallankumouksellisen toiminnan avoin luonne” (kas sillälailla me nyt!) „on nykyään kansanjoukkoihin kasvattavasti vaikuttamisen tärkeimpiä ehtoja”?

Kenellä on silmät nähdä, hän ei voi epäillä sen suhteen, miten vallankumouksen kannattajain on nyt asetettava kysymys aseellisesta kapinasta. Katsokaapa tämän kysymyksen *kolmea* asettelua, jotka on esitetty *joukkoihin* jossain määrin vaikuttamaan kykenevissä vapaissa lehdissä.

Ensimmäinen asettelu. Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen III edustajakokouksen päätöslauselma*. On tunnustettu ja ilmoitettu kaikkien kuullen, että yleisdemokraattinen vallankumousliike *on jo johtanut* aseellisen kapinan *välttämättömyyteen*. Proletariaatin järjestäminen kapinaa varten on asetettu päiväjärjestykseen eräänä puolueen oleellisimpana, tärkeimpänä ja *välttämättömimpänä* tehtävänä. On velvoitettu ryhtymään *mitä tarmokkaimpiin*

* Sen täydellinen teksti on seuraava:

„Otaen huomioon:

1) että proletariaatti, koska se asemansa puolesta on etumaisin ja ainoa johdonmukaisesti vallankumouksellinen luokka, on samasta syystä kutsuttu toteuttamaan johtotehtävää yleisdemokraattisessa vallankumousliikkeessä Venäjällä;

2) että tämä liike on nykyisenä ajankohtana jo vienyt aseellisen kapinan välttämättömyyteen;

3) että proletariaatti ehdottomasti osallistuu tähän kapinaan mitä tarmokkaimmin, mikä on ratkaiseva vallankumouksen kohtalon Venäjällä;

4) että proletariaatti voi esittää johtavaa osaa tässä vallankumouksessa vain lujasti yhteenliittyneenä yhtenäiseksi ja itsenäiseksi poliittiseksi voimaksi sosialidemokraattisen työväenpuolueen lipun alla, puolueen, joka johtaa sen taistelua myös käytännöllisesti eikä ainoastaan aatteellisesti;

5) että vain tällaisessa osassa esiintyminen voi turvata proletariaatille edullisimmat ehdot taistelua varten, jota se on käyvä sosialismin puolesta porvarillisdemokraattisen Venäjän omistavia luokkia vastaan.—

VSDTP:n III edustajakokous tunnustaa, että proletariaatin järjestäminen välittömään taisteluun itsevaltiutta vastaan aseellisen kapinan tietä on nykyisenä vallankumouksellisenä ajankohtana puolueen tärkeimpiä ja lykkäystä sietämättömiä tehtäviä.

Sen tähden edustajakokous velvoittaa kaikkia puoluejärjestöjä:

a) selittämään proletariaatille propagandan ja agitaation avulla ei ainoastaan edessäolevan aseellisen kapinan poliittista merkitystä, vaan myöskin sen käytännöllis-organisatorista puolta,

b) selittämään tämän propagandan ja agitaation yhteydessä, mikä osuus on poliittisilla joukkolakoilla, joilla voi olla tärkeä merkitys kapinan alussa ja itse sen kullussa,

c) ryhtymään mitä tarmokkaimpiin toimenpiteisiin proletariaatin aseistamiseksi ja samoin aseellisen kapinan sekä sen välittömän johtamisen suunnitelman laatimiseksi, muodostamalla sitä varten, mikäli tarve vaatii, erikoisryhmiä puolueyöntekijöistä”. (Tekijän huomautus vuoden 1907 painokseen. *Toim.*)

toimenpiteisiin proletariaatin aseistamiseksi ja kapinan välittömän johtamisen mahdollisuuden turvaamiseksi.

Toinen asettelu. „Venäjän perustuslaillisten johtajan” (kuten hra Struvea äskettäin nimitti niin vaikutusvaltainen Euroopan porvariston äänenkannattaja kuin „Frankfurtin Lehti”) eli Venäjän edistysmielisen porvariston johtajan periaatteellinen kirjoitus „Osvobozhdenijessa”. Mielipidettä kapinan välttämättömyydestä hän ei hyväksy. Konspiraatio ja mellakka ovat mielettömän vallankumouksellisuuden erikoismenetelmiä. Tasavaltalaisuus on huumausmetodi. Aseellinen kapina on oikeastaan vain teknillinen kysymys, „tärkein, tarpeellisin perustehtävä” sen sijaan on joukkopropaganda ja yhteiskunnallis-psykologisten ehtojen valmistelu.

Kolmas asettelu. Uusiskralaisten konferenssin päätöslauselma. Tehtävänäme on valmistella kapinaa. Suunnitelmanmukaisen kapinan mahdollisuus suljetaan pois. Suotuisat ehdot kapinaa varten luo hallituksen sekasorto, meidän agitaatiomme, meidän järjestäytymisemme. Vasta silloin „voivat teknilliset taisteluvalmistelut saada enemmän tai vähemmän vakavan merkityksen”.

Siinäkö kaikki? Siinä kaikki. Sitä, onko kapina tullut välttämättömäksi, eivät proletariaatin uusiskralaiset johtajat vielä tiedä. Se, onko proletariaatin järjestäminen välittömään taisteluun lykkäystä sietämätön tehtävä, on heille vielä epäselvä. Ei ole kehoitettava tarmokkaimpiin toimenpiteisiin, paljon tärkeämpää on (vuonna 1905 eikä vuonna 1902) yleispiirtein selittää, millä ehdoilla nämä toimenpiteet „voivat” saada „enemmän tai vähemmän vakavan” merkityksen...

Näettekö nyt, uusiskralais-toverit, mihin teidät on vienyt kääntymisenne martynovilaisuuteen? Ymmärrätkö te, että teidän poliittinen filosofianne on osoittautunut osvobozhdenijelaisten filosofian toistamiseksi? — että te kuljette (vastoin tahtonne ja tietoisuudestanne riippumatta) monarkistisen porvariston perässä? Onko teille nyt selvää, että hokiessanne yleisesti tunnettua ja kehittäessänne saivarutelutaitoanne olette jättäneet huomiotta sen seikan, että — puhuaksemme Pjotr Struven unhoittumattoman kirjoituksen unhoittumattomilla sanoilla — „vallankumouksellisen *toiminnan* avoin luonne nykyään on eräs kansanjoukkoihin kasvattavasti vaikuttamisen tärkeimpiä ehtoja”?

9. MITÄ MERKITSEE ÄÄRIMMÄISENÄ OPPOSITIOPUOLUEENA OLEMINEN VALLANKUMOUKSEN AIKANA?

Palatkaamme väliaikaista hallitusta koskevaan päätöslauselmaan. Olemme osoittaneet, että uusiskralaisten taktiikka ei vie vallankumousta eteenpäin,— sen eteenpäinmenon mahdollisuuden he halusivat taata päätöslauselmallaan,— vaan taaksepäin. Olemme osoittaneet, että juuri tämä taktiikka *sitoo* sosialidemokratian *kädet* taistelussa epäjohdonmukaista porvaristoa vastaan eikä estä sulautumasta porvarilliseen demokratiaan. On ymmärrettävää, että päätöslauselman valheellisista edellytyksistä on tuloksena valheellinen johtopäätös: „Sen vuoksi ei sosialidemokratian ole asetettava päämääräkseen vallan valtaamista tai vallan jakamista väliaikaisessa hallituksessa, vaan sen on jätävä äärimmäiseksi vallankumoukselliseksi oppositiopuolueeksi”. Katsokaapa tämän johtopäätöksen alkupuolta, joka koskee päämäärän määrittelyä. Asettavatko uusiskralaiset sosialidemokraattisen toiminnan päämääräksi vallankumouksen ratkaisevan voiton tsarismista? — Asettavat. He eivät osaa oikein määrittellä ratkaisevan voiton ehtoja ja soikeutuvat „osvobozhdenijelaiseen” määritelmään, mutta mainitun päämäärän he asettavat. Edelleen, yhdistävätkö he väliaikaisen hallituksen kapinaan? — Kyllä, suoraan yhdistävät sanoessaan, että väliaikainen hallitus „syntyy voittoisasta kansankapinasta”. Vihdoin, asettavatko he päämääräkseen kapinan johtamisen? — Kyllä, he tosin hra Struven tavoin karttavat tunnustamasta kapinaa välttämättömäksi ja lykkäystä sietämättömäksi, mutta samaan aikaan he, erotukseksi hra Struvesta, puhuvat siitä, että „socialidemokratia pyrkii *alistamaan* sen (kapinan) vaikutuksensa ja *johtonsa alaiseksi* ja käyttämään sitä työväenluokan etujen hyväksi”.

Miten johdonmukaista, eikö totta? Me asetamme *päämääräksemme* sekä proletaaristen että *ei-proletaaristen* joukkojen kapinan alistamisen vaikutuksemme ja johtomme alaiseksi, sen käyttämisen etujemme mukaisesti. Me asetamme siis päämääräksemme sekä proletariaatin, vallankumouksellisen porvariston että pikkuporvariston („ei-proletaariset ryhmät”) johtamisen kapinassa, s.o. kapinan johdon „*jakamisen*” sosialidemokratian ja vallankumouksellisen porvariston kesken. Me asetamme päämääräksemme *voiton*

saavuttamisen kapinassa, jonka on johdettava („voittoisasta kansankapinasta syntyneen”) väliaikaisen hallituksen muodostamiseen. *Sen vuoksi...* sen vuoksi ei meidän tule asettaa päämääräksemme vallan valtaamista tai sen jakamista väliaikaisessa vallankumoushallituksessa!!

Meidän ystävämme eivät mitenkään pääse selville vesille. He horjuvat hra Struven katsantokannan ja vallankumouksellisen sosialidemokratian katsantokannan välillä, joista edellinen kieltäytyy kapinasta ja jälkimmäinen kehoittaa käymään käsiksi tähän lykkäystä sietämättömään tehtävään. He horjuvat anarkismin ja marxilaisuuden välillä, joista edellinen periaatteessa tuomitsee kaikkinaisen osanoton väliaikaiseen vallankumoushallitukseen proletariaatin peittämisenä ja jälkimmäinen vaatii siihen osallistumista ehdolla, että sosialidemokratialla on johtava vaikutusvalta kapinaan nähden*. Heillä ei ole minkäänlaista itsenäistä kantaa: ei hra Struven kantaa, joka haluaa sopia tsarismien kanssa ja on sen vuoksi pakoitettu viekastelemaan ja välttelemään kapinaa koskevaa kysymystä; eikä anarkistien kantaa, jotka tuomitsevat kaiken „ylhäältä” tapahtuvan toiminnan ja kaikkinaisen osallistumisen porvarilliseen vallankumoukseen. Tsarismien kanssa tehdyn lehmäkaupan ja tsarismista saadun voiton uusiskralaiset sotkevat toisiinsa. He haluavat osallistua porvarilliseen vallankumoukseen. He ovat menneet jonkin verran eteenpäin Martynovin „Kahdesta diktatuurista”. He suostuvat jopa johtamaan kansankapinaa — luopuakseen sen johtamisesta heti paikalla, kun voitto on saavutettu (tai ehkä välittömästi voiton edellä?), t.s. *ollakseen käyttämättä voiton hedelmiä* ja antaakseen kaikki hedelmät *kokonaisuudessaan porvaristolle*. Tätä he sanovat „kapinan käyttämiseksi työväenluokan etujen hyväksi”...

Ei ole tarpeellista kauemmin viipyä tässä sekasotkussa. Hyödyllisempää on tarkastella tämän sekasotkun *alkuperää* siinä sanamuodossa, joka kuuluu: „on jäätävä äärimmäiseksi vallankumoukselliseksi oppositiopuolueeksi”.

Tämä on eräs kansainvälisen vallankumouksellisen sosialidemokratian tunnettu teesi. Se on aivan oikea teesi. Siitä on tullut kaikkien revisionismin eli opportunistien vastustajien yleinen puheenparsi parlamentaarisisissa maissa.

* Ks. „Proletari” № 3. „Väliaikaisesta vallankumoushallituksesta”, toinen kirjoitus (Teokset, 8. osa, ss. 466—474. Toim.).

Se on saanut kansalaisoikeudet oikeutettuna ja välttämättömänä „parlamentaarisen kretinismien”, millerandilaisuuden, bernsteiniläisyyden, Turatin hengessä esiintyvän italialaisen reformismin torjumisena. Meidän kunnan uusiskralaisemme ovat oppineet ulkoa tämän hyvän teesin ja ahkerasti soveltavat sitä... *kerrassaan sopimattomaan aikaan*. Parlamentaarisen taistelun käsitteitä sisällytetään päätöslauselmiin, jotka on kirjoitettu sellaisia oloja varten, jolloin ei ole olemassa mitään parlamenttia. Käsite „oppositio”, joka heijastaa ja ilmaisee sellaista poliittista tilannetta, jolloin *kapinasta* ei kukaan puhu vakavasti,— siirretään tolkuttomasti sellaiseen tilanteeseen, jolloin *kapina on jo alkanut* ja jolloin kaikki vallankumouksen kannattajat ajattelevat ja puhuvat sen johtamisesta. Halu „jäädä” samaan kuin missä oltiin ennenkin, s.o. vaikuttamiseen ainoastaan „alhaalta-käsin”, tuodaan esiin prameasti ja meluten *juuri silloin*, kun vallankumous on asettanut kysymyksen siitä, että kapinan voittaessa on välttämätöntä toimia *ylhäältä*.

Ei, uusiskralaisiamme ei kerta kaikkiaan luonnista! Silloinkin, kun he määrittelevät oikean sosialidemokraattisen ajatuksen, eivät he osaa sitä oikein sovelluttaa käytäntöön. He eivät ole ajatelleet, kuinka parlamentaarisen taistelun käsitteet ja termit uudistuvat ja muuttuvat vastakohtakseen alkaneen vallankumouksen kaudella, parlamentin puuttuessa, kansalaissodan ollessa käynnissä ja kapinan leimahdellussa. He eivät ole ajatelleet, että oloissa, joista on puhe, korjausehdotuksia tehdään katumielenosoitusten avulla, välikysymyksiä — aseistettujen kansalaisten hyökkäystoiminnan avulla ja oppositio hallitusta kohtaan toteutetaan hallituksen väkivaltaisen kukistamisen tietä.

Samoin kuin kansaneepoksemme tunnettu sankari toisti hyviä neuvoja juuri silloin, kun ne eivät olleet paikallaan, samoin myöskin Martynovin ihailijamme toistavat rauhallisen parlamentarismien läksyjä juuri silloin, kun he itse toteavat suoranaiset sotatoimet jo alkaneiksi. Ei ole mitään sen huvittavampaa kuin tämä „äärimmäisen opposition” tunnuksen esittäminen naama vakavana päätöslauselmassa, joka alkaa viittauksella „vallankumouksen ratkaisevaan voittoon” ja „kansankapinaan”! Kuvitelkaapa, hyvät herrat, mitä merkitsee olla „äärimmäisessä oppositiossa” kapinan kaudella? Merkitseekö se hallituksen paljastamista vai sen kukistamista? Merkitseekö se äänestämistä hallitusta

vastaan vai tappion tuottamista sen sotilaallisille voimille avoimessa taistelussa? Merkitseekö se kieltäytymistä hallituksen kassan täydentämisestä, vai merkitseekö se tämän kassan vallankumouksellista valtaamista sen käyttämiseksi kapinan tarpeisiin, työläisten ja talonpoikain aseistamiseen, perustavan kokouksen koollekutsumiseen? Etteköhän, hyvät herrat, ala jo ymmärtää, että käsite „äärimmäinen oppositio” ilmaisee vain kielteistä toimintaa: paljastamista, vastaanäänestämistä, kieltäytymistä? Miksi näin? Siksi, että tämä käsite kuuluu vain parlamentaariseen taisteluun ja lisäksi sellaisella kaudella, jolloin taistelun välittömäksi päämääräksi ei kukaan aseta „ratkaisevaa voittoa”. Etteköhän ala ymmärtää, että asia muuttuu tässä suhteessa perin pohjin siitä hetkestä lähtien, jolloin kautta koko linjan alkaa poliittisesti sorretun kansan vimmatun taistelun ratkaiseva rynnistys voittoon?

Työläiset kyselevät meiltä, onko tarmokkaasti ryhdyttävä lykkäystä sietämättömään kapinaan? Miten on meneteltävä, jotta alkanut kapina olisi voittoa? Kuinka voittoa on käytettävä hyväksemme? Minkälaista ohjelmaa voidaan ja täytyy silloin toteuttaa? Marxilaisuutta syventävät uusiskralaiset vastaavat: on jäätävä äärimmäiseksi vallankumoukselliseksi oppositiopuolueeksi... Emmekö tosiaankin olleet oikeassa nimittäessämme näitä ritareja filisteritaitureiksi?

**10. „VALLANKUMOUKSELLISET KOMMUUNIT”
JA PROLETARIAATIN JA TALONPOIKAISTON
VALLANKUMOUKSELLIS-DEMOKRAATTINEN DIKTATUURI**

Uusiskralaisten konferenssi ei pysynytkään sillä anarkistisella kannalla, johon uusi „Iskra” oli luisunut (vain „alhaalta” eikä „alhaalta ja ylhäältä”). Se järjettömyys, että edellytettiin kapinaa, mutta ei edellytetty voittoa ja osallistumista väliaikaiseen vallankumouhallitukseen, oli liian silmiinpistävää. Sen vuoksi päätöslauselmassa tehtiin varauksia ja rajoituksia Martynovin ja Martovin kysymyksen ratkaisuun. Tarkastelkaamme näitä varauksia, jotka on esitetty päätöslauselman seuraavassa osassa:

„Tämä taktiikka („jäää äärimmäiseksi vallankumoukselliseksi oppositiopuolueeksi”) ei tietysti lainkaan sulje pois vallan osittaisen ja episodisen valtauksen tarkoituksenmukaisuutta ja vallankumouksellisten kommuunien muo-

dostamista jossakin kaupungissa, jollakin alueella siinä yksinomaisessa tarkoituksessa, että edistettäisiin kapinan leviämistä ja hallituksen desorganisoimista”.

Jos näin on, niin se merkitsee sitä, että periaatteessa on sallittua ei ainoastaan alhaalta-, vaan myöskin ylhäältä-käsin tapahtuva toiminta. Näin siis kumotaan „Iskrassa” (№ 93) julkaistussa L. Martovin tunnetussa pakinassa esitetty väittämä ja oikeaksi tunnustetaan „Vperjod” lehden taktiikka: ei ainoastaan „alhaaltakäsin”, vaan myöskin „ylhäältäkäsin”.

Edelleen, vallan valtaaminen (vaikkapa vain osittainen, episodinen j.n.e.) ei ilmeisesti edellytä, että siihen osallistuu vain sosialidemokratia ja vain proletariaatti. Tämä johtuu siitä, että demokraattinen vallankumous ei ole yksin proletariaatin etujen mukainen eikä vain se yksin aktiivisesti osallistu siihen. Tämä johtuu siitä, että kapina on „kansan-kapina”, kuten tarkasteltavana olevan päätöslauselman alussa sanotaan, ja että siihen osallistuu „ei-proletaarisia-kin ryhmiä” (konferenssilaiusten päätöslauselman sanonta kapinasta), s.o. porvaristokin. Siis sen periaatteen, että sosialistien kaikkinaisen osallistuminen väliaikaiseen vallankumoushallitukseen yhdessä pikkuporvariston kanssa on työväenluokan pettämistä, *konferenssi heitti yli laidan*, johon tulokseen „Vperjod” oli pyrkinytkin. „Petos” ei lakkaa ole-masta petosta, vaikka petostoiminta olisikin vain osittaista, aika-ajoittaista, alueellista y.m.s. Siis väliaikaiseen vallankumoushallitukseen osallistumisen rinnastamisen vulgääriin jaureslaisuuteen konferenssi *heitti yli laidan*, johon tulokseen „Vperjod”¹⁹ oli pyrkinytkin. Hallitus ei lakkaa ole-masta hallitus, vaikka sen valta ei ulottuisikaan moniin kaupunkeihin, vaan ainoastaan yhteen kaupunkiin, ei moniin alueisiin, vaan yhteen alueeseen, eikä myöskään sen johdosta, kuinka tätä hallitusta nimitetään. Näin ollen *konfe-renssi hylkäsi kysymyksen sen periaatteellisen asettelun*, jota uusi „Iskra” oli yrittänyt esittää.

Katsokaamme, ovatko järkeviä ne rajoitukset, joita konferenssi asettaa nyt periaatteessa hyväksymälleen vallankumoushallitusten muodostamiselle ja osanotolle niihin. Sitä, miten käsite „episodinen” eroaa käsitteestä „väliaikai-nen”, emme tiedä. Pelkäämme, että tällä vierasperäisellä ja „uudella” sanalla verhotaan tässä vain ajatuksen selvyuden puutetta. Se *näyttää* „syvällisemmältä”, mutta itse asiassa

se on vain hämäämpää ja sotkuisempaa. Millä tavoin kaupungissa tai alueella tapahtuvan osittaisen „vallan valtaamisen” „tarkoituksenmukaisuus” eroaa osallistumisesta koko valtakunnan väliaikaiseen vallankumousohallitukseen? Eikö „kaupunkien” joukossa ole sellaista kaupunkia kuin Pietari, jossa olivat tammikuun 9 päivän tapahtumat? Eikö alueiden joukossa ole Kaukasiaa, joka on suurempi kuin monet valtiot? Eivätkö sitten sellaiset tehtävät (jotka aikoinaan hämmästyttivät uutta „Iskraa”) kuin suhtautuminen vankiloihin, poliisilaitokseen, valtiorahastoon y.m., y.m. nouse eteemme silloinkin, kun „valtaamme vallan” vaikkapa vain yhdessä kaupungissa, puhumattakaan alueesta? Kukaan ei tietenkään ryhdy kieltämään, etteivätkö osittaiset, kaupunkien ynnä muiden väliaikaiset vallankumousohallitukset olisi mahdollisia silloin, kun voimat ovat riittämättömät, kun kapinan menestys on vain osittainen, kun sen voitto ei ole ratkaiseva. Mutta mitä tekemistä tällä kaikella on kysymyksen kanssa, hyvät herrat? Ettekö te itse puhu päätöslauselman alussa „vallankumouksen ratkaisevasta voitosta”, „voitokkaasta kansankapinasta”? Mistä lähtien sosialidemokraatit ovat ottaneet ajaakseen anarkistien asiaa: pirstoa proletariaatin huomiota ja päämääriä? suunnata sen huomio „osittaiseen” eikä yleiseen, yhtenäiseen, ehjään ja kokonaiseen? Edellyttäessänne „vallan valtaamisen” kaupungissa, te itse puhutte „kapinan laajentamisesta” — toiseen kaupunkiin, rokenemme ajatella? kaikkiin kaupunkeihin, sallinette toivoa? Teidän johtopäätöksenne, hyvät herrat, ovat yhtä häilyviä ja satunnaisia, ristiriitaisia ja sotkuisia kuin teidän perustelunnekin. VSDTP:n III edustajakokous antoi tyhjentävän ja selvän vastauksen kysymyksen väliaikaisesta vallankumousohallituksesta yleensä. Tähän vastaukseen sisältyvät kaikki osittaisetkin väliaikaiset hallitukset. Konferenssin vastaus sen sijaan, erottamalla keinotekoisesti ja mielivaltaisesti *osan* kysymyksestä, vain *yrittää* (vaikkakin menestyksettä) *päästä eroon* kysymyksestä kokonaisuudessaan ja saa aikaan sekaannusta.

Mitä merkitsevät „vallankumoukselliset kommuunit”? Eroaako tämä käsite „väliaikaisesta vallankumousohallituksesta” ja jos eroaa, niin miten? Tätä eivät herrat konferenssilaiset itse tiedä. Vallankumouksellisen ajatuksen sotkuisuus johtaa heidät, kuten yleensä tapahtuu, *vallan-*

kumoukselliseen fraasiin. Niin, sanonnan „vallankumouksellinen kommuuni” käyttäminen sosialidemokratian edustajien päätöslauselmassa on vallankumouksellinen fraasi eikä mitään muuta. Marx tuomitsi monesti tuontapaisen fraasin, jossa *eleTTYyn menneisyyteen* kuuluvan „tenhoavan” termin taakse piilotetaan tulevaisuuden tehtävät. Historiassa osansa näytelleen termin tenho muuttuu tällaisissa tapauksissa tyhjäksi ja vahingolliseksi pintakiilloksi ja helistimeksi. Meidän on annettava työläisille ja koko kansalle selvä ja kaksimielisyydestä vapaa käsitys siitä, *miksi* me tahdomme väliaikaisen vallankumoushallituksen muodostamista? *minkälaisia uudistuksia* me *nimenomaan* tulemme toteuttamaan, jos saamme tilaisuuden vaikuttaa ratkaisevasti valtaan jo huomenna, nyt alkaneen kansankapinan päättyessä voittoon? Siinä poliittisten johtohenkilöiden edessä ovat kysymykset.

VSDTP:n III edustajakokous vastaa näihin kysymyksiin mitä täydellisimmällä selvyydellä esittäen näiden uudistusten täydellisen ohjelman: puolueemme minimiohjelman. Mutta sana „kommuuni” ei anna mitään vastausta, se vain sekoittaa aivot jollakin kaukaisella huminalla... tai tyhjällä sanahelinällä. Mitä kalliimpi on meille sanokaamme vuoden 1871 Pariisin Kommuuni, sitä sallimattomampaa on yrittää päästä asiasta vain viittaamalla siihen, selittämättä sen virheitä ja sen erikoisia ehtoja. Tällainen menettely olisi Engelsin pilkkaamain blanquillaisten tolkkuttoman menettelyn toistamista, blanquillaisten, jotka („manifestissaan” vuonna 1874) kumarsivat Kommuunin²⁰ jokaisen teon edessä. Mitä konferenssilainen voi vastata työläiselle, tämän kysyessä häneltä *tuosta* päätöslauselmassa mainitusta „vallankumouksellisesta kommuunista”? Hän voi sanoa vain sen, että historiassa tunnetaan tällä nimellä sellainen työväenhallitus, joka ei kyennyt eikä voinut siihen aikaan tehdä eroa demokraattisen ja sosialistisen kumouksen ainesten välillä, joka sekoitti tasavallan puolesta käytävän taistelun tehtävät sosialismin puolesta käytävän taistelun tehtäviin, joka ei kyennyt ratkaisemaan tarmokkaan sotilaallisen hyökkäyksen tehtävää Versaillesa vastaan ja joka teki virheen jättäessään Ranskan pankin valtaamatta j.n.e. Sanalla sanoen, vetosittepa te vastauksessanne Pariisin tai johonkin muuhun kommuuniin, on vastauksenne oleva seuraava: se oli sellainen hallitus, *jollainen meidän hallituksemme ei saa*

olla. Mainio vastaus todellakin! Eikö se muistuta kirjautoukan viisastelua ja todista vallankumousmiehen avuttomuutta, kun puolueen käytännöllinen ohjelma sivuutetaan vaitiololla ja sopimattomasti aletaan päätöslauselmassa opettaa historiaa? Eikö tämä osoita juuri sitä virhettä, josta turhaan on yritetty meitä syyttää: demokraattisen ja sosialistisen kumouksen toisiinsa sekoittamisesta, kumousten, joita ei yksikään „kommuuni” ole erottanut toisistaan?

Väliaikaisen hallituksen (jota niin sopimattomasti nimitetään kommuuniksi) tarkoitusperäksi asetetaan „yksinomaan” kapinan laajentaminen ja hallituksen desorganisointi. Tämä „yksinomaan” sulkee sanan kirjaimellisessa mielessä pois kaikki muut tehtävät, ollen se jälkikaikua tolkkuttomasta „vain alhaaltakäsin”-teoriasta. Tällainen muiden tehtävien syrjäyttäminen on taaskin likinäköisyyttä ja harkitsemattomuutta. „Vallankumouksellisen kommuunin”, s.o. vallankumouksellisen vallan, vaikkapa vain yhdessä kaupungissa on ehdottomasti hoidettava (vaikkapa vain väliaikaisesti, „osittaisesti, episodisesti”) *kaikkia* valtion asioita ja päänsä siiven alle piiloittaminen on tässä järjettömyyden huippu. Tämän vallan on laillistettava 8-tuntinen työpäivä, perustettava työväentarkastus tehtaiden valvomiseksi, toteutettava yleinen maksuton opetus, otettava käytäntöön tuomarien valitseminen, muodostettava talonpoikaiskomiteat j.n.e.,— sanalla sanoen, sen on ehdottomasti toteutettava joukko reformeja. Näiden reformien sisällyttäminen „kapinan laajentumisen edistämis”-käsitteeseen merkitsee sanoilla leikkimistä ja tahallista epäselvyyden lisäämistä siinä, missä tarvitaan täydellistä selvyyttä.

Uusiskralaisten päätöslauselman loppuosa ei anna uutta aineistoa puolueessamme henkiinheräävän „ekonomismin” periaatteellisten tendenssien arvostelua varten, mutta kuvaa se kuitenkin jonkin verran toiselta kannalta sitä, mitä edellä on sanottu.

Tämä osa kuuluu näin:

„Vain yhdessä tapauksessa tulisi sosialidemokratian omasta aloitteestaan suunnata ponnistuksensa vallan valtaamiseen ja sen käsissään pitämiseen mahdollisimman

pitkän ajan, nimittäin siinä tapauksessa, jos vallankumous siirtyisi Länsi-Euroopan edistyneimpiin maihin, joissa sosialismin toteuttamisedot ovat jo saavuttaneet määrätyn (?) kypsyyden. Siinä tapauksessa voisivat Venäjän vallankumouksen rajoitetut historialliset puitteet huomattavasti laajeta ja kävisi mahdolliseksi astua sosialististen uudistusten raiteille.

Rakentaen taktiikkansa siihen laskelmaan, että sosialidemokraattisella puolueella säilyy koko vallankumouskauden ajan äärimmäisen vallankumouksellisen opposition asema kaikkiin vallankumouksen kuluessa vaihtuviin hallituksiin nähden, sosialidemokratia voi siten kaikkein parhaiten valmistautua käyttämään hyväkseen hallitusvaltaa, jos se sattuu joutumaan (??) sen käsiin".

Perusajatus tässä on se, jonka „Vperjod" on monesti määritellyt, sanoessaan, ettei meidän tule pelätä (kuten Martynov pelkää) sosialidemokratian täydellistä voittoa demokraattisessa vallankumouksessa, s.o. proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellista demokraattista diktatuuria, koska tällainen voitto tekee meille mahdolliseksi Euroopan nostattamisen, ja Euroopan sosialistinen proletariaatti, heitettyään harteiltaan porvariston ikeen, auttaa vuorostaan meitä sosialistisen kumouksen suorittamisessa. Mutta katsokaa, kuinka tämä ajatus on pilattu uusiskralaisten esityksessä. Emme pysähdy yksityiskohtiin, siihen tolkkottomuuteen, että valta voisi muka „joutua" sellaisen tietoisien puolueen käsiin, joka pitää vallan valtaamista vahingollisena taktiikkana, emme pysähdy siihen, että Euroopassa sosialismin ehdot eivät ole saavuttaneet määrättyä kypsyyttä. vaan kypsyyden yleensä, emmekä siihen, että puolueemme ohjelma ei tunne mitään sosialistisia uudistuksia, vaan ainoastaan sosialistisen kumouksen. Otamme pää- ja peruseroavaisuuden „Vperjodin" ja päätöslauselman ajatuksen välillä. „Vperjod" on osoittanut Venäjän vallankumoukselliselle proletariaatille aktiivisen tehtävän: on voitettava taistelussa demokratian puolesta ja käytettävä tätä voittoa vallankumouksen siirtämiseksi Eurooppaan. Päätöslauselma ei ymmärrä tätä meidän „ratkaisevan voittomme" (ei uusiskralaisessa mielessä) ja Euroopan vallankumouksen välistä yhteyttä ja sen vuoksi ei puhu proletariaatin tehtävistä eikä *sen* voiton näköaloista, vaan yleensä erästä mahdollisuudesta: „jos

vallankumous siirtyisi”... „Vperjod” on osoittanut suoraan ja selvästi — ja se on sanottu VSDTP:n III edustajakokouksen päätöslauselmassa,— miten nimenomaan voidaan ja tulee „käyttää hallitusvaltaa” proletariaatin eduksi, ottamalla huomioon sen, mitä voidaan toteuttaa viipymättä yhteiskunnallisen kehityksen nykyisellä asteella ja mitä on välttämätöntä toteuttaa ensin sosialismin puolesta käytävän taistelun demokraattisena edellytyksenä. Päätöslauselma tässäkin laahustaa toivottomasti perässä, sillä siinä sanotaan: „voi valmistautua käyttämään”, mutta ei kyetä sanomaan, *kuinka* voidaan, *kuinka* on valmistauduttava ja *millä tavoin* käyttämään. Emme epäile esimerkiksi sitä, etteivätkö uusiskralaiset „voisi valmistautua käyttämään hyväkseen” johtavaa asemaa puolueessa, mutta siinäpä se juttu onkin, että heidän tähänastinen kokemuksensa tästä hyväksikäytöstä, heidän valmistautumisensa ei herätä toivoa mahdollisuuden muuttumisesta todellisuudeksi...

„Vperjod” on täsmällisesti sanonut sen, mihin nimenomaan perustuu reaalinen „vallan käsissäänpitämisen mahdollisuus”, että se perustuu proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumoukselliseen demokraattiseen diktatuuriin, niiden yhteiseen joukkovoimaan, joka kykenee voittamaan kaikki vastavallankumouksen voimat, niiden *demokraattisia* uudistuksia koskevien etujen ehdottomaan yhteenkääymiseen. Konferenssin päätöslauselma ei tässäkään anna mitään myönteistä, se vain kiertää kysymystä. Vallan pitämisen mahdollisuus tulee Venäjällä riippumaan itsensä Venäjän yhteiskunnallisten voimien kokoonpanosta, sen demokraattisen kumouksen ehdoista, joka meillä parhaillaan on tapahtumassa. Proletariaatin voitto Euroopassa (vallankumouksen siirtämisestä Eurooppaan on vielä vissi välimatka proletariaatin voittoon) aiheuttaa Venäjän porvariston vimmatun vastavallankumouksellisen taistelun, mutta uusiskralaisten päätöslauselmassa ei puhuta sanaakaan tästä vastavallankumouksellisesta voimasta, jonka merkitys on arvioitu VSDTP:n III edustajakokouksen päätöslauselmassa. Ellemme taistelussa tasavallan ja demokratian puolesta voisi proletariaatin lisäksi nojautua myöskin talonpoikaistoon, niin silloin olisi „vallan pitäminen” toivotonta. Mutta jos se ei ole toivotonta, jos „vallankumouksen ratkaiseva voitto tsarismista” tarjoaa tällaisen mahdollisuuden, niin

silloin on meidän vedottava tähän mahdollisuuteen, aktiivisesti kehoitettava muuttamaan se todellisuudeksi, annettava käytännölliset tunnuksot ei ainoastaan vallankumouksen Eurooppaan siirtämisen *varalta*, vaan myöskin tällaista siirtämistä *varten*. Sosialidemokratian hvostistien viittaus „Venäjän vallankumouksen rajoitettuihin historiallisiin puitteisiin” vain verhoaa sitä suppeutta, jolla tämän demokraattisen vallankumouksen tehtävä ja proletariaatin tässä vallankumouksessa toteuttama johtotehtävä käsitetään!

Eräs „proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellisdemokraattisen diktatuurin” tunnusta vastaan tehdyistä vastaväitteistä on se, että diktatuuri edellyttää „yhteistä tahtoa” („Iskra” № 95), mutta proletariaatilla ei voi olla samaa tahtoa pikkuporvariston kanssa. Tämä vastaväite ei pidä paikkaansa, sillä se perustuu „yhteistahdon” käsitteen abstraktiseen ja „metafyysilliseen” tulkitsemiseen. Tahto voi olla toisessa suhteessa yhteinen ja toisessa eroava. Yhtenäisyyden puuttuminen sosialismin kysymyksissä ja taistelussa sosialismin puolesta ei sulje pois tahdon yhteisyyttä demokratismin kysymyksissä ja taistelussa tasavallan puolesta. Tämän unohtaminen merkitsisi demokraattisen ja sosialistisen kumouksen välisen loogillisen ja historiallisen eroavaisuuden unohtamista. Tämän unohtaminen merkitsisi sen unohtamista, että demokraattinen kumous on luonteeltaan *yleiskansallinen*: jos se on „yleiskansallinen”, niin on siis *olemassa* „tahdon yhteisyys” juuri sikäli, mikäli tämä kumous toteuttaa yleiskansallisia tarpeita ja vaatimuksia. Demokratismin puitteiden ulkopuolella ei voi olla puhettakaan proletariaatin ja talonpoikaistorvariston tahdon yhteisyydestä. Luokkataistelu niiden välillä on kiertämätön, mutta demokraattisen tasavallan pohjalla tuleekin tämä taistelu syvällisimmäksi ja laajimmaksi kansan taisteluksi *socialismin puolesta*. Proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellisdemokraattisella diktatuurilla on, samoin kuin kaikella maailmassa, menneisyys ja tulevaisuus. Sen menneisyys on itsevaltiutus, maaorjuus, monarkia, etuoikeudet. Taistelussa tätä menneisyyttä vastaan, taistelussa vastavallankumousta vastaan on proletariaatin ja talonpoikaiston „tahdon yhteisyys” mahdollinen, koska on olemassa etujen yhteisyys.

Sen tulevaisuus on taistelussa yksityisomistusta vastaan, palkkatyöläisen taistelussa työnantajaa vastaan, taistelussa sosialismin puolesta. Tässä on tahdon yhteisyys mahdoton *. Tässä ei edessämme ole tie itsevaltiudesta tasavalltaan, vaan tie pikkuporvarillisesta demokraattisesta tasavallasta sosialismiin.

Tietenkin konkreettisessa historiallisessa tilanteessa punoutuvat menneisyyden ja tulevaisuuden ainekset toisiinsa, molemmat tiet sekoittuvat toisiinsa. Palkkatyötä ja sen taistelua yksityisomistusta vastaan on itsevaltiudenkin aikana, sitä syntyy jopa maaorjuudenkin oloissa. Mutta se ei vähimmässäkään määrässä ehkäise meitä erottamasta loogillisesti ja historiallisesti toisistaan suuria kehitysjaksoja. Kaikkihan me asetamme vastakkain porvarillisen vallankumouksen ja sosialistisen vallankumouksen, kaikki me ehdottomasti vaadimme, että ne on välttämättä mitä jyrkimmin erotettava toisistaan, mutta tokkopa voidaan kieltää sitä, että historiassa kummankin kumouksen yksityiset osa-ainekset punoutuvat toisiinsa? Eikö sitten demokraattisten vallankumousten kausi Euroopassa tunne monia sosialistisia liikkeitä ja sosialistisia yrityksiä? Ja eikö tulevalle sosialistiselle vallankumoukselle Euroopassa ole jäänyt vielä hyvin paljon loppuunsaorittamista demokratismien mielessä?

Sosialidemokraatti ei saa koskaan, ei hetkeksikään unohtaa, että proletariaatin luokkataistelu sosialismin puolesta kaikkein demokraattisinta ja tasavaltalaisinta porvaristoa ja pikkuporvaristoa vastaan on kiertämätön. Tämä on kiistämätöntä. Tästä johtuu sosialidemokratian erillisen ja itsenäisen, jyrkästi luokkakantaisen puolueen ehdoton välttämättömyys. Tästä johtuu porvariston kanssa „yhdessä iskemisen” tilapäinen luonne ja velvollisuutemme pitää tiukasti silmällä „liittolaista kuten vihollista” j.n.e. Tähän kaikkeen nähden ei ole myöskään pienintäkään epäilystä. Mutta olisi naurettavaa ja taantumuksellista tehdä tästä se johtopäätös, että voidaan unohtaa, sivuuttaa tai väheksyä tehtäviä, jotka ohimenevinä ja väliaikaisinkin ovat välttämättömiä nykyiseen ajankohtaan nähden. Taistelu

* Kapitalismin kehitys, joka on vapauden oloissa vielä laajempi ja nopeampi, tekee ehdottomasti äkkiä lopun tahdon yhteisyydestä, sitä pikemmin, mitä nopeammin murskataan vastavallankumous ja taantumus.

itsevaltiutta vastaan on sosialistien väliaikainen ja ohimenevä tehtävä, mutta tämän tehtävän kaikkinaisen sivuuttaminen tai väheksyminen on samaa kuin sosialismin petttäminen ja taantumuksen palveleminen. Proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellis-demokraattinen diktatuuri on epäilemättä vain sosialistien ohimenevä, väliaikainen tehtävä, mutta tämän tehtävän sivuuttaminen demokraattisen vallankumouksen kaudella on suorastaan taantumuksellista.

Konkreettiset poliittiset tehtävät on asetettava konkreettisesti tilanteessa. Kaikki on suhteellista, kaikki virtaa, kaikki muuttuu. Saksan sosialidemokratia ei sisällytä ohjelmaansa tasavallan vaatimusta. Siellä on tilanne sellainen, että tämä kysymys on käytännössä tuskin erotettavissa sosialismin kysymyksestä (vaikkakin Engels huomautuksissaan Erfurtin ohjelman luonnokseen v. 1891 varoitti Saksankin suhteen väheksymästä tasavallan ja sen puolesta käytävän taistelun merkitystä! ²¹). Venäjän sosialidemokratian keskuudessa ei ole edes herännyt kysymystä tasavaltavaatimuksen poistamisesta ohjelmasta sekä agitaation piiristä, sillä meillä ei voi olla puhuttakaan tasavaltakysymyksen erottamattomasta yhteydestä sosialismin kysymykseen. Vuoden 1898 saksalainen sosialidemokraatti, joka ei asettanut etualalle erikoisesti tasavaltakysymystä, on luonnollinen ilmiö, joka ei herätä ihmettelyä eikä tuomitsemista. Saksalainen sosialidemokraatti, joka v. 1848 olisi jättänyt taka-alalle tasavaltakysymyksen, olisi ollut vallankumouksen suoranainen petturi. Abstraktista totuutta ei ole. Totuus on aina konkreettinen.

Koittaa aika — päättyy taistelu Venäjän itsevaltiutta vastaan, Venäjällä tulee sivuutetuksi demokraattisen vallankumouksen aikakausi — ja silloin on naurettavaa puhuakin proletariaatin ja talonpoikaiston „tahdon yhteisyydestä”, demokraattisesta diktatuurista j.n.e. Silloin me harkitsemme välittömästi proletariaatin sosialistista diktatuuria ja tulemme siitä yksityiskohtaisemmin puhumaan. Mutta nykyään ei edistyneimmän luokan puolue voi olla mitä tarmokkaimmin pyrkimättä demokraattisen vallankumouksen ratkaisevaan voittoon tsarismista. Eikä ratkaiseva voitto ole mitään muuta kuin proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellis-demokraattista diktatuuria.

*Huomautus*²²

1) Muistutamme lukijalle, että „Iskran” polemiikissa „Vperjodia” vastaan edellinen viittasi muun muassa Engelsin kirjeeseen Turatille, jossa Engels varoitti italialaisten reformistien (tulevaa) johtajaa demokraattisen ja sosialistisen vallankumouksen toisiinsa sotkemisesta²³. Tuleva vallankumous Italiassa,— kirjoitti Engels Italian poliittisen tilanteen johdosta v. 1894,— tulee olemaan pikkuporvarillinen, demokraattinen eikä sosialistinen. „Iskra” moitti „Vperjodia”, että se perääntyy Engelsin määrittelemästä periaatteesta. Tämä moite on väärä, sillä „Vperjod” (№ 14)* tunnusti yleensä täydellisesti oikeaksi Marxin teorian XIX vuosisadan vallankumousten kolmen päävoiman eroavaisuuksista. Tämän teorian mukaan esiintyy vanhaa järjestelmää, itsevaltiutta, feodalismia, maaorjuutta vastaan 1) liberaalinen suurporvaristo; 2) radikaalinen pikkuporvaristo; 3) proletariaatti. Ensimmäinen taistelee vain perustuslaillisen monarkian puolesta; toinen — demokraattisen tasavallan puolesta; kolmas — sosialistisen kumouksen puolesta. Täydellisen demokraattisen kumouksen puolesta käytävän pikkuporvarillisen taistelun sekoittaminen proletariaatin taisteluun sosialistisen vallankumouksen puolesta uhkaa johtaa sosialistin poliittiseen vararikkoon. Tämä Marxin varoitus on aivan oikea. Mutta nimenomaan tunnus „vallankumouksellisista kommuuneista” onkin juuri tästä syystä virheellinen, sillä historiassa tunnetut kommuunit ovat juuri sekoittaneetkin toisiinsa demokraattisen ja sosialistisen kumouksen. Meidän tunnuksemme: proletariaatin ja talonpoikain vallankumouksellinen demokraattinen diktatuuri päinvastoin täydellisesti varjelee tältä virheeltä. Tunnustaen vallankumouksen ehdottoman porvarillisen luonteen, vallankumouksen, joka ei voi välittömästi mennä pelkästään demokraattisen kumouksen puitteiden yli, meidän tunnuksemme *sysää eteenpäin* tätä kumousta, pyrkii antamaan tälle kumoukselle sellaiset muodot, jotka ovat edullisimpia proletariaatille, pyrkii siis demokraattisen kumouksen täydellisimpään hyväksikäyttämiseen proletariaatin tulevaa menestyksellistä taistelua varten sosialismin puolesta.

---

* Ks. Teokset, 8. osa, ss. 265—282. *Toim.*

11. VSDTP:n III EDUSTAJAKOKOUKSEN JA „KONFERENSSIN” ERAIDEN PÄÄTÖSLAUSELMIEN PIKAVERTAILUA

Kysymys väliaikaisesta vallankumouhallituksesta on nykyhetkellä sosialidemokratian taktillisten kysymysten keskeisenä kohtana. Ei ole tilaisuutta eikä tarpeellistakaan pysähtyä yhtä seikkaperäisesti konferenssin muihin päätöslauselmiin. Rajoitumme vain lyhyesti viittaamaan muuttamiin kohtiin, jotka vahvistavat edellä erittelemämme periaatteellisen eroavaisuuden VSDTP:n III edustajakokouksen päätöslauselmien ja konferenssin päätöslauselmien taktillisessa suunnassa.

Ottakaa kysymys suhtautumisesta hallituksen taktiikkaan kumouksen aattona. Taaskin löydätte siihen ehjän vastauksen VSDTP:n III edustajakokouksen päätöslauselmasta. Tässä päätöslauselmassa huomioidaan kaikki erikoisen ajankohdan moninaiset ehdot ja tehtävät: sekä hallituksen tekemien myönnytysten tekopyhyiden paljastaminen, „kansan edustuksen irvikuvamuotojen” hyväksikäyttäminen, työväenluokan välttämättömien vaatimusten vallankumouksellinen toteuttaminen (8-tuntinen työpäivä ensi kädessä) että vihdoin mustien sotniain takaisinlyöminen. Konferenssin päätöslauselmissa on kysymys pirstottu useampiin eri osiin: „taantumuksen mustien voimien torjumisesta” mainitaan vain sen päätöslauselman perusteluissa, joka koskee suhtautumista toisiin puolueisiin. Edustuslaitosten vaaleihin osallistumista käsitellään erillään tsarismiin „kompromisseista” porvariston kanssa. Sen sijaan, että kehoitettaisiin toteuttamaan 8-tuntinen työpäivä vallankumouksellista tietä, vain toistetaan (kun ensin on äänekkäästi ja varsin tyhmästi puhuttu siitä „keskeisestä paikasta, minkä työväenkysymys on vallannut Venäjän yhteiskunnallisessa elämässä”) erikoisessa päätöslauselmassa, jolla on huomiotaherättävä otsikko: „taloudellisesta taistelusta”, vanhaa agitaatiotunnusta „8-tuntisen työpäivän voimaansaattamisesta lainsäädännöllistä tietä”. Se, että tämä tunnus on tällä hetkellä riittämätön ja jäänyt ajasta jälkehen, on siinä määrin selvä, ettei sitä tarvitse pysähtyä todistelemaan.

Kysymys avoimesta poliittisesta esiintymisestä. III edustajakokous huomioi edessäolevan *perinpohjaisen* muutoksen toiminnassamme. Missään tapauksessa ei saa lyödä laimin konspiratiivista toimintaa ja konspiratiivisen koneiston kehittämistä: se olisi hyödyksi poliisille ja mitä edullisinta hallitukselle. Mutta nykyään ei voida enää olla ajattelematta avointa esiintymistäkään. On viipymättä *valmistettava* sellaisen esiintymisen tarkoituksenmukaiset muodot ja siis myös erikoinen — vähemmän konspiratiivinen — koneisto tätä tarkoitusta varten. On käytettävä legaalisia ja puolilegaalisia yhdistyksiä, muuttaakseen ne mahdollisuuden mukaan Venäjän tulevan julkisen sosialidemokraattisen työväenpuolueen tukikohdiksi.

Tässäkin asiassa konferenssi pirstoo kysymyksen eikä anna minkäänlaisia ehjiä tunnuksia. Erikoisesti pistää esiin naurettava velvoitus Organisaatiokomissiolle, että se huolehtisi legaalisten sanomalehtimiesten „sijoittamisesta”. Kokonaan tolkuton on päätös „niiden demokraattisten sanomalehtien alistamisesta vaikutusvaltaamme, jotka asettavat päämääräkseen työväenliikkeen edistämisen”. Tämän päämäärän asettavat itselleen kaikki legaaliset liberaaliset lehtemme, jotka ovat suunnaltaan melkein läpeensä „osvobozhdenijelaisia”. Miksei „Iskran” toimitus voisi itse aloittaa oman ohjeensa toteuttamisesta ja näyttää meille esimerkkiä siitä, kuinka „Osvobozhdenije” on alistettava sosialidemokraattisen vaikutuksen alaiseksi? Sen sijaan, että esitettäisiin tunnus legaalisten liittojen käyttämisestä *puolueen* tukikohtien luomiseksi, meille ensinnäkin annetaan erikseen neuvo vain „ammattillisista” liitoista (puolueen jäsenten pakollisesta osallistumisesta niihin) ja toiseksi sellainen neuvo, että on ohjattava „työläisten vallankumouksellisia järjestöjä” = „muodoltaan epämääräisiä järjestöjä” = „vallankumouksellisia työväenklubeja”. Kuinka nämä „klubit” ovat joutuneet muodoltaan epämääräisten järjestöjen joukkoon ja mitä nämä „klubit” ovat, — sen allah yksin tietää. Puolueen korkeimman elimen täsmällisten ja selvien määräysten asemesta on edessämme joitakin kynäilijäin ajatusluonnoksia ja kirjoituskyhäelmiä. Mitään ehjää kuvaa ei saada siitä, että puolue on koko toiminnassaan alkanut siirtyä kerrassaan toiselle pohjalle.

„Talonpoikaiskysymyksen” ovat puolueen edustajakokous ja konferenssi asettaneet aivan eri tavoin. Edustajakokous laati päätöslauselman „suhtautumisesta talonpoikaishilkeen”, konferenssi — „toiminnasta talonpoikaiston keskuudessa”. Ensimmäisessä tapauksessa on etualalle asetettu koko laajan, yleiskansallisten etujen mukaisen vallankumouksellisen-demokraattisen liikkeen tsarisminvastaisen taistelun johtamisen tehtävät. Toisessa tapauksessa asia supistuu vain „toimintaan” erikoisen kerroksen keskuudessa. Ensimmäisessä tapauksessa kohotetaan keskeiseksi käytännölliseksi agitaatiotunnukseksi vallankumouksellisten talonpoikaishilkeiden viipymätön järjestäminen kaikkien demokraattisten uudistusten toteuttamista varten. Toisessa tapauksessa — „komiteain perustamisvaatimus” on esitettävä perustavalle kokoukselle. Miksi meidän on ehdottomasti odotettava tuota perustavaa kokousta? tuleeko se todella perustavaksi? tuleeko se lujaksi ilman vallankumouksellisten talonpoikaishilkeiden perustamista ennakkolta ja samaan aikaan? — kaikki nämä kysymykset on konferenssi jättänyt huomiotta. Konferenssin kaikissa päätöksissä heijastuu tuo sama, seuraamamme yleinen ajatus, että meidän on porvarillisessa vallankumouksessa tehtävä vain omaa erikoistytämme, asettamatta päämääräksemme koko demokraattisen liikkeen johtamista ja sen itsenäistä toteuttamista. Samoin kuin ekonomistit lakkaamatta toistelivat, että sosialidemokraateille kuuluu taloudellinen taistelu ja liberaaleille poliittinen, samoin uusiskralaisetkin koko ajan toistelevat järkeilyissään, että meille kuuluu vain vaatimaton sopukka jossakin syrjässä porvarillisesta vallankumouksesta, mutta porvaristolle sen aktiivinen toteuttaminen.

Lopuksi ei voida olla merkitsemättä myöskään päätöslauselmia, jotka koskevat suhtautumista toisiin puolueisiin. VSDTP:n III edustajakokouksen päätöslauselmassa puhutaan porvariston vapausliikkeen kaikenlaisen rajoittuneisuuden ja riittämättömyyden paljastamisesta, ryhtymättä naiivisti luettelemaan tämän rajoittuneisuuden kaikkia edustajakokousten välisenä aikana sattuneita mahdollisia tapauksia ja vetämään rajaa, joka erottaisi huonot porvarit hyvistä porvareista. Toistaen Staroverin virheen, konferenssi itsepintaisesti etsii tällaista rajaviivaa ja kehittää tunnetun teorian „lakmuspaperista”. Staroverin lähtökohtana oli sangen hyvää tarkoittava ajatus: asettaa porvaristolle

ankarammat ehdot. Hän vain unohti, että jokainen yritys ennakkolta erottaa hyväksymisen, sopimuksen j.n.e. ansaitsevat porvarilliset demokraatit niistä, jotka eivät sitä ansaitse, johtaa „kaavaan”, jonka tapausten kulku heti heittää yli laidan ja joka tuo sekavuutta proletaariseen luokkatietoisuuteen. Painopiste siirretään reaaliseen yhtenäisyydestä taistelussa selityksiin, lupauksiin ja tunnuksiin. Starover piti tällaisena perustunnuksena „yleistä, yhtäläistä, välitöntä ja salaista äänioikeutta”. Eikä kulunut kahtakaan vuotta, kun „lakmuspaperi” jo todisti itsensä kelpaamattomaksi: yleisen äänioikeuden tunnuksen sieppasivat osvobozhdenijelaiset, jotka eivät ainoastaan olleet tämän johdosta tulematta lähemmäksi sosialidemokratiaa, vaan päinvastoin juuri tämän tunnuksen avulla yrittivät johtaa työväkeä harhaan ja houkutella sen pois sosialismista.

Nyt uusiskralaiset esittävät vieläkin „ankarammat” „ehdot” ja „vaativat” tsarismiin vihollisilta „järjestyneen proletariaatin kaiken päättävän toiminnan tarmokasta, eikä-kaksimielistä (!?) tukemista” j.n.e., aina „aktiiviseen osallistumiseen” saakka „kansan itseaseistautumiseen”. Rajaviiva on siirretty huomattavasti kauemmaksi ja kuitenkin on tämä rajaviiva *taaskin jo vanhentunut* ja osoittautunut heti kelpaamattomaksi. Miksi puuttuu esim. tasavaltatunnus? Miten sosialidemokraatit voivat „säätymonarkistisen järjestelmän kaikkia perusteita vastaan kohdistuvan säälimättömän vallankumouksellisen sodan” etujen nimessä „vaatia” porvarillisilta demokraateilta mitä muuta tahansa, mutta ei vaan taistelua tasavallan puolesta?

Että tätä kysymystä ei ole tehty riidanhalusta, että uusiskralaisten virheellä on hyvin elintärkeä poliittinen merkitys,— siitä on todistuksena „Venäjän vapautusliitto” (ks. „Proletari” № 4) *. Nämä „tsarismiin viholliset” ovat täydellisesti uusiskralaisten kaikkien „vaatimusten” mukaiset. Ja kuitenkin olemme osoittaneet, että tämän

---

* „Proletari” lehdessä № 4, joka ilmestyi kesäk. 4 p:nä 1905, oli laaja kirjoitus: „Uusi vallankumouksellinen työväenliitto” (ks. Teokset, 8. osa, ss. 493—505. Toim.). Kirjoituksessa esitetään tämän liiton julistuksen sisältö, liiton, joka on ottanut nimekseen „Venäjän vapautusliitto” ja asettanut päämääräkseen perustavan kokouksen koollekutsumisen aseellisen kapinan avulla. Edelleen määritellään kirjoituksessa sosialidemokratian suhde tällaisiin puolueettomiin liittoihin. Kuinka reaallinen tämä liitto oli ja mikä sen kohtalo oli vallankumouksessa, se on meille kokonaan tuntematonta. (Tekijän huomautus vuoden 1907 painokseen. Toim.)

„Venäjän vapautusliiton” ohjelmasta (tai ohjelmattomuudesta) huokuu osvobozhdenijeläishenki ja että osvobozhdenijeläiset voivat helposti ottaa sen hinattavakseen. Mutta konferenssi selittää päätöslauselmansa lopussa, että „sosialidemokratia tulee, kuten ennenkin, vastustamaan *tekopyhinä kansan ystävinä* kaikkia niitä poliittisia puolueita, jotka, vaikka kohottavatkin liberaalisen ja demokraattisen lipun, kieltäytyvät proletariaatin vallankumoustaistelun todellisesta kannatuksesta”. „Venäjän vapautusliitto” ei ainoastaan ole kieltäytymättä, vaan vieläpä uutterasti tarjoaa tällaista kannatusta. Onko tämä takeena siitä, että sen johtajat eivät ole „tekopyhiä kansan ystäviä”, vaikkapa olisivat osvobozhdenijeläisiakin?

Näette, että sommitellessaan etukäteen „ehtoja” ja asettaessaan peloittavassa voimattomuudessaan koomillisia „vaatimuksia” uusiskralaiset saattavat itsensä oitis naurettavaan asemaan. Heidän ehtonsa ja vaatimuksensa osoittautuvat heti riittämättömiksi elävän todellisuuden arvioimiseen. Heidän innostuksensa kaavoihin on toivotonta, sillä mihinkään kaavoihin ei saada sopimaan kaikkia ja kaikenlaisia porvarillisen demokratian tekopyhyden, epäjohdonmukaisuuden ja rajoittuneisuuden ilmauksia. Kysymys ei ole „lakmuspaperista”, kaavoista, kirjoitetuista ja painetuista vaatimuksista eikä rajan vetämisestä etukäteen tekopyhien ja rehellisten „kansan ystävien” välille, vaan taistelun reaalista yhtenäisyydestä, porvarillisen demokratian jokaisen „epävarman” askelen heikentymättömästä arvostelusta sosialidemokraattien taholta. „Kaikkien niiden yhteiskunnallisten voimien, joiden etujen mukaista on demokraattinen uudestijärjestäminen, todellista yhteenliittämistä” varten ei tarvita „pykäliä”, joiden laatimisessa konferenssi niin hartaasti ja niin hyödyttömästi on aherrellut, vaan kykyä esittää todellisia vallankumouksellisia tunnuksia. Sitä varten tarvitaan tunnuksia, jotka nostavat vallankumouksellisen ja tasavaltalaisen porvariston proletariaatin tasolle, eikä sellaisia, jotka alentavat proletariaatin tehtävät monarkistisen porvariston tasolle. Sitä varten tarvitaan mitä tarmokkainta osallistumista kapinaan eikä saivartelevia verukkeita, joiden varjolla kieltäydään lykkäystä sietämättömästä aseellisen kapinan tehtävästä.

12. HEIKKENEEKÖ DEMOKRAATTISEN VALLANKUMOUKSEN KANTAVUUS, JOS PORVARISTO SIITA LOITTONEE?

Edellä esitetyt rivit oli jo kirjoitettu, kun saimme „Iskran” julkaisemat Kaukasian uusiskralaisten konferenssin päätöslauselmat. Pour la bonne bouche (lopun kaunistukseksi) emme olisi voineet keksiäkään parempaa aineistoa.

„Iskran” toimitus huomauttaa aivan oikein: „Taktiikan peruskysymyksessä tuli myös Kaukasian konferenssi päätökseen, *joka on yhdenmukainen*” (totta!) „yleisvenäläisen” (s.o. uusiskralaisen) „konferenssin hyväksymän päätöksen kanssa”. „Kysymyksen sosialidemokratian suhteesta väliaikaiseen vallankumouhallitukseen ovat kaukasialaiset toverit ratkaisseet suhtautumalla mitä kielteisimmin siihen uuteen metodiin, jota „Vperjod” ryhmä ja siihen liittyneet niin sanotun edustajakokouksen edustajat propagoivat”. „Konferenssin antama määrittely proletaarisen puolueen taktiikasta porvarillisessa vallankumouksessa on tunnus-tettava *erittäin onnistuneeksi*”.

Mikä on totta, se on totta. Kukaan ei olisi pystynyt antamaan „onnistuneempaa” määrittelyä uusiskralaisten perusvirheestä. Esitämme tämän määrittelyn kokonaan, merkiten ensiksi sulkumerkeissä kukkasat ja sitten lopussa tarjotut marjasat.

Uusiskralaisten Kaukasian konferenssin päätöslauselma väliaikaisesta hallituksesta:

„Katsoen tehtäväkseen vallankumouksellisen ajankohdan hyväksikäyttämisen syventääkseen” (totta kai! Pitäisi lisätä: syventääkseen Martynovin tapaan!) „proletariaatin sosialidemokraattista tietoisuutta” (syventääkseen ainoastaan tietoisuutta eikä valloittaakseen tasavallan? Kuinka „syvä” käsitys vallankumouksesta!) „konferenssi, turvatakseen puolueelle mitä täydellisimmän vapauden arvostella syntyvää porvarillis-valtiollista järjestelmää” (tasavallan turvaaminen ei ole meidän asiamme! Meidän asiamme on vain turvata arvosteluvapaus. Anarkistiset aatteet synnyttävät anarkistisen kielenkin: „porvarillis-valtiollinen” järjestelmä!), „vastustaa sosialidemokraattisen väliaikaisen hallituksen muodostamista ja siihen menemistä” (muista-

kaapa Engelsin siteeraamaa bakuninilaisten päätöslauselmaa 10 kuukautta ennen Espanjan vallankumousta: ks. „Proletari” № 3²⁴) „ja pitää tarkoituksenmukaisempana painostaa ulkoa” (alhaalta, mutta ei ylhäältä) „porvarillista väliaikaista hallitusta valtiojärjestelmän voimienmukaista (?!) demokratisointia varten. Konferenssi on sitä mieltä, että jos sosialidemokraatit muodostavat väliaikaisen hallituksen tai menevät siihen, niin se johtaa toisaalta siihen, että sosialidemokraattisen puolueen suhteen pettyneet laajat proletariaatin joukot luopuvat siitä, koska sosialidemokratia ei vallan valtaamisesta huolimatta pysty tyydyttämään työväenluokan välttämättömiä tarpeita ennen sosialismin toteuttamista” (tasavalta ei ole välttämätön tarve! Kirjoittajat eivät viattomuudessaan huomaa, että puhuvat puhtaasti anarkistista kieltä, aivan kuin he kieltäytyisivät osallistumasta porvarillisiin vallankumouksiin!), „toisaalta siihen, *että porvarilliset luokat pakoitetaan loittonemaan vallankumouksesta ja siten heikennetään sen kantavuutta*”.

Tuossa se koira onkin haudattuna. Tuossa ne anarkistiset aatteet punoutuvat yhteen (kuten alituisen tapahtuu myös Länsi-Euroopan bernsteinilaisten keskuudessa) aivan silkan opportunistin kanssa. Ajatelkaapa vain: ei ole mentävä väliaikaiseen hallitukseen, koska se pakoittaa porvariston loittonemaan vallankumouksesta ja siten heikentää vallankumouksen kantavuutta! Mutta tässähän on puhtaassa ja johdonmukaisessa muodossa koko se uusiskralainen filosofia, että kun kerran vallankumous on porvarillinen, niin meidän on sen vuoksi kumarruttava porvarillisen mataluuden edessä ja annettava sille tietä. Jos me vaikkapa osittainkin, vaikkapa hetkisenkin pidämme ohjeenamme sitä ajatusta, että meidän osallistumisemme voi pakoittaa porvariston loittonemaan, niin sitenhän me kokonaan luovutamme vallankumouksen johdon porvarillisille luokille. Siten me luovutamme proletariaatin kokonaan porvariston holhouksen alaiseksi (jättäen itsellemme täyden „arvosteluvapauden”!!) ja pakoitamme proletariaatin olemaan maltillisena ja sävyisänä, ettei porvaristo loittonisi pois. Me kuohitsemme proletariaatin välttämättömimmät tarpeet, juuri sen poliittiset tarpeet, joita ekonomistit ja heidän epigoninsa eivät ole koskaan kunnolla ymmärtäneet, kuohitsemme vain sen vuoksi, ettei porvaristo loittonisi. Me siirrymme kokonaan

pois sen vallankumouksellisen taistelun pohjalta, jota käydään demokratismiin toteuttamiseksi proletariaatille tarpeellisissa puitteissa, siirrymme porvariston kanssa käytävän kaupanhieronnan pohjalle, ostaen periaatteiden pettämisellä ja vallankumouksen kavaltamisella sen, porvariston, vapaaehtoisen suostumuksen („jotta se ei loittonisi”).

Kaukasialaiset uusiskralaiset osasivat parilla pikku rivillä tuoda ilmi koko vallankumouksen kavaltamisen ja proletariaatin porvarisluokkien mitättömäksi perässä-laahustajaksi muuttamisen taktiikan ytimen. Se, minkä me edellä, uusiskralaisten virheiden perusteella, esitimme tendenssinä, on nyt kohotettu selväksi ja kiinteäksi periaatteeksi: monarkistisen porvariston perässä. Koska tasavallan toteuttaminen pakoittaisi (ja nyt jo pakoittaa — hra Struven esimerkki) porvariston loittonemaan, niin sen vuoksi: alas taistelu tasavallan puolesta! Koska proletariaatin jokainen tarmokas ja loppuun saakka menevä demokraattinen vaatimus pakoittaa porvariston aina ja kaikkialla maailmassa loittonemaan, niin sen vuoksi, toverit työläiset, piiloittautukaa koloihin, toimikaa vain ulkoakäsin, älkää ajatelkokaan käyttäen vallankumousta varten „porvarillis-valtiollisen” järjestelmän aseita ja keinoja, säilyttäkää itsellänne „arvosteluvapaus”.

Tässä tulee esille perusvalhe itse termin „porvarillinen vallankumous” ymmärtämisessä. Sen „ymmärtäminen” martynovilaisessa eli uusiskralaisessa mielessä johtaa suoraan päätä proletariaatin asian kavaltamiseen porvariston hyväksi.

Ken on unohtanut vanhan ekonomismin, ken ei sitä tutki eikä muistele, hänen on vaikea ymmärtää myös ekonomismin nykyistä jälkikaikua. Palauttakaa mieleen bernsteiniläinen „Credo”²⁵. „Puhtaasti proletaarisista” näkökannoista ja ohjelmista tehtiin johtopäätös: meille, sosialidemokraateille, ekonomiikka, todellinen työväenasia, vapaus kaikinainen politikoinnin arvosteluun, sosialidemokraattisen toiminnan todellinen syventäminen. Heille, liberaaleille, politiikka. Herra varjekoon meitä lankeamasta „vallankumouksellisuuteen”: se pakoittaa porvariston loittonemaan. Ken lukee koko „Credon” uudestaan tai „Rabotshaja Myslin”²⁶ № 9 erillisen Liitteen (syyskuu v. 1899), hän havaitsee koko tämän ajatuskulun.

Nyt tapahtuu aivan samaa, mutta vain suuressa mittakaavassa, sovellettuna koko Venäjän „suuren” vallankumouksen arviointiin, vallankumouksen, jota oikeaoppisen poroporvarillisuuden teoretikot valitettavasti jo etukäteen mataloittavat ja halventavat irvikuvaan saakka! Meille, sosialidemokraateille, arvosteluvapaus, tietoisuuden syventäminen, vaikuttaminen ulkoakäsin. Heille, porvarillisille luokille, teon vapaus, vallankumouksellisen (lue: liberaalisen) johtamisen vapaus, vapaus panna toimeen „reformreja” ylhäältäkäsin.

Nämä marxilaisuuden vulgarisoijat eivät ole milloinkaan syventyneet ajattelemaan niitä Marxin sanoja, että arvostelun ase on vaihdettava aseilla arvosteluun²⁷. Turhaan käyttäen Marxin nimeä he todellisuudessa laativat taktillisia päätöslauselmia aivan frankfurtilaisten porvarillisten löppötelijäin hengessä, jotka vapaasti arvostelivat absoluuttismia, syvensivät demokraattista tietoisuutta, eivätkä ymmärtäneet, että vallankumousaika on toiminnan aikaa, sekä ylhäältä että alhaalta tapahtuvan toiminnan aikaa. Muuttaen marxilaisuuden viisasteluksi, he ovat edistyneimmän, päättävimmän ja tarmokkaimman vallankumouksellisen luokan ideologiasta tehneet sen kehittymättömimpäin kerrosten ideologian, kerrosten, jotka pakoilevat vaikeita vallankumouksellisdemokraattisia tehtäviä ja jättävät nämä demokraattiset tehtävät herroille Struveille.

Jos porvarilliset luokat loittonevat vallankumouksesta sen takia, että sosialidemokratia osallistuu vallankumoushallitukseen, niin ne sillä „heikentävät vallankumouksen kantavuutta”.

Kuuletteko, Venäjän työläiset: vallankumouksen kantavuus tulee olemaan suurempi, jos sen suorittavat herrat Struвет, joita sosialidemokraatit eivät ole pelästyttäneet, herrat, jotka eivät halua voittoa tsarismista, vaan sopimusta sen kanssa. Vallankumouksen kantavuus tulee suuremmaksi, jos vallankumouksen kahdesta mahdollisesta, edellä hahmottelemastamme lopputuloksesta toteutuu ensimmäinen, s.o. jos monarkistinen porvaristo saa tehdyksi sopimuksen itsevaltiuden kanssa shipovilaismallisesta „perustuslaista”!

Sosialidemokraatit, jotka koko puolueen ohjeeksi tarkoittamiinsa päätöslauselmiin kirjoittavat tuollaisia häpeällisiä juttuja tai jotka hyväksyvät nämä „onnistuneet” päätöslauselmat, ovat siinä määrin sokaistuja sanasaivartelulla, joka

hävittää marxilaisuudesta koko sen elävän hengen, etteivät huomaa, kuinka nämä päätöslauselmat muuttavat fraaseiksi kaikki heidän hyvätkin sanansa. Ottakaa „Iskrasta” mikä heidän kirjoituksensa tahansa, ottakaa vieläpä kuuluisan Martynovimme surullisenkuuluisa kirjanenkin, ja te huomaatte niissä puhuttavan *kansankapinasta*, *vallankumouksen viemisestä loppuun saakka*, *pyrkimyksestä nojautua kansan pohjakerroksiin* taistelussa epäjohdonmukaista porvaristoa vastaan. Mutta nämä kaikki hyvät asiat muuttuvat surkeaksi fraasiksi siitä hetkestä alkaen, jolloin te hyväksytte tai omaksutte sen ajatuksen, että porvariston vieraantumisen tuloksena „vallankumouksen kantavuus heikkenee”. Jompikumpi, hyvät herrat: joko meidän on pyrittävä kansan kanssa suorittamaan vallankumous ja saavuttamaan täydellinen voitto tsarismista *vastoin* epäjohdonmukaista, omanvoitonpyyntöistä ja pelkurimaista porvaristoa, tai sitten emme hyväksy tätä „vastoin”, vaan pelkäämme, että porvaristo „loittonee” ja silloin me porvariston hyväksi, epäjohdonmukaisen, omanvoitonpyyntöisen ja pelkurimaisen porvariston hyväksi kavallamme proletariaatin ja kansan.

Älkää yrittäkökään tulkita väärin sanojani. Älkää huutako, että teitä syytetään tietoisesta petoksesta. Ei, te olette koko ajan vajonneet ja nyt olette uponneet kokonaan suohon yhtä tiedottomasti kuin entiset ekonomistit, jotka vastustamattomasti ja peruuttamattomasti luisuivat marxilaisuuden „syventämisen” kaltevaa pintaa alas aina vallankumousvastaiseen, tunnottomaan ja elottomaan „rikkiviisauteen” saakka.

Minkäläisistä reaalista yhteiskunnallisista voimista riippuu „vallankumouksen kantavuus”, oletteko sitä ajatelleet, herrat? Jätämme syrjään ulkopoliittiset ja kansainvälisten kombinaatioiden voimat, jotka ovat nyt muodostuneet erittäin edullisiksi meille, mutta jotka me kaikki jätämme tarkastelun ulkopuolelle, tehden siinä oikein, koska kysymys on Venäjän sisäisistä voimista. Katsokaa näitä sisäisiä yhteiskunnallisia voimia. Vallankumousta vastassa on itsevaltius, hovi, poliisi, virkamiehistö, sotaväki, kourallinen korkeaa ylimystöä. Mitä syvempi on kansan kuohunta, sitä epäluotettavammaksi käy sotaväki, sitä enemmän ilmenee virkamiehistössä horjuntaa. Edelleen, porvaristo on nyt yleensä vallankumouksen puolella, puhuen uutterasti

vapaudesta ja alkaen yhä useammin puhua kansan nimessä, vieläpä vallankumouksenkin nimessä *. Mutta kaikki me, marxilaiset, tiedämme teoriasta ja havaitsemme sen joka päivä ja joka hetki liberaalimme, zemstvomiesten ja osvobozhdenijelaisten esimerkistä, että porvaristo kannattaa vallankumousta epäjohdonmukaisesti, itsekkäästi ja pelkurimaisesti. Porvaristo kääntyy ehdottomasti joukkona vastavallankumouksen puolelle, itsevaltiuden puolelle vallankumousta vastaan, kansaa vastaan, heti kun sen ahtaat, itsekkäät edut tulevat tyydytetyiksi, heti kun se „loittonee” johdonmukaisesta demokratismista (*ja se loittonee jo nyt siitä!*). Jäljelle jää „kansaa”, se on proletariaatti ja talonpoikaisto: vain proletariaatti voi kulkea varmasti loppuun asti, sillä se menee paljon pitemmälle demokraattista kumousta. Sen vuoksi proletariaatti taistelee eturivissä tasavallan puolesta, heittäen halveksuen syrjään sellaiset tyhmyt ja sen arvoa alentavat neuvot, että on muka otettava lukuun porvariston loittoneminen. Talonpoikaistoon kuuluu joukko puoliproletaarisia aineksia pikkuporvarillisten aineiden ohella. Tämä tekee sen myös horjuvaksi ja pakoittaa proletariaatin yhtymään tiukaksi luokkapuolueeksi. Mutta talonpoikaiston horjuvaisuus eroaa perinjuurin porvariston horjuvaisuudesta, sillä talonpoikaiston edut eivät tällä hetkellä vaadi niinkään paljon yksityisomistuksen ehdotonta säilyttämistä kuin tilanherrojen maan, tämän omistuksen erään päälajin, poisottamista. Tulematta siitä sosialistiseksi, lakkaamatta olemasta pikkuporvarillinen, talonpoikaistosta voi tulla demokraattisen vallankumouksen täydellinen ja mitä radikaalisiin kannattaja. Talonpoikaistosta tulee ehdottomasti sellainen, jos vain sitä valistava vallankumouksellisten tapahtumain kulku ei katkea liian aikaisin porvariston kavalluksen ja proletariaatin tappion tähden. Talonpoikaistosta tulee kiertämättömästi mainitulla ehdolla vallankumouksen ja tasavallan tuki, sillä vain täydellisesti voittanut vallankumous voi antaa talonpoikaistolle maareformin alalla *kaiken*, antaa *kaiken sen*, mitä talonpoikaisto tahtoo, mistä se unelmoi, mikä on todellakin välttämätön sille (ei kapitalismin hävittämistä varten, kuten „socialistivallankumoukselliset” kuvittelevat, vaan)

* Mielenkiintoinen on tässä suhteessa hra Struven avoin kirje Jaurèsille; kirjeen on tämä viimeksi mainittu äskettäin julkaissut „L'Humanité”²⁶ lehdessä ja hra Struve „Osvobozhdenijessa” № 72.

kohotakseen puolittaisen maaorjuuden liejusta, nöyryytyksen ja orjuutuksen pimeydestä ja parantaakseen elin-
ehtojaan niin paljon kuin se tavaratalouden puitteissa on
suinkin mahdollista.

Enemmänkin: ei ainoastaan radikaalinen agraariuudistus,
vaan myöskin kaikki talonpoikaiston yleiset ja pysyvät edut
sitovat sitä vallankumoukseen. Vieläpä yhdessä proletariaa-
tin kanssa käymässään taistelussa tarvitsee talonpoikaisto
demokratiaa, sillä vain demokraattinen järjestelmä kykenee
tarkoin ilmaisemaan sen edut ja tekemään sen joukkona,
enemmistönä, vallitsevaksi. Mitä valistuneemmaksi talon-
poikaisto tulee (ja Japanin sodasta alkaen se valistuu niin
nopeasti, että sitä eivät aavistakaan monet, jotka ovat tottu-
neet mittaamaan valistusta vain koulumitalla), sitä johdon-
mukaisemmin ja päättävämmin se tulee olemaan täydellisen
demokraattisen kumouksen puolella, sillä kansan herruus
ei pelota sitä niinkuin porvaristoa, vaan on sille edullista.
Demokraattinen tasavalta tulee talonpoikaiston ihanteeksi
heti, kun se alkaa vapautua naiivista monarkismista, sillä
sovintoahierovan porvariston tietoinen monarkismi (ylähuo-
neineen j.n.e.) merkitsee talonpoikaistolle entistä oikeudetto-
muutta, entistä nöyryytystä ja pimeyttä, hieman vain
silailtua eurooppalais-perustuslaillisella lakeerauksella.

Juuri tämän vuoksi porvaristo luokkana pyrkii luonnolli-
sesti ja ehdottomasti liberaalis-monarkistisen puolueen
siipien alle, mutta talonpoikaisto joukkona pyrkii vallan-
kumouksellisen ja tasavaltalaisen puolueen johdettavaksi.
Juuri sen vuoksi ei porvaristo kykene viemään demokraat-
tista vallankumousta loppuun saakka, mutta talonpoikaisto
kykenee viemään vallankumouksen loppuun saakka, ja
meidän on sitä tässä kaikin voimin autettava.

Minulle sanotaan: tuota on turha todistella, se on
aakkostotuus, kaikki sosialidemokraatit erinomaisesti käsit-
tävät sen. Ei, tätä eivät ymmärrä ne, jotka ovat taipuvaisia
puhumaan sellaista, että vallankumouksen „kantavuus
heikkenee” porvariston jäädessä siitä pois. Sellaiset henki-
löt toistelevat ulkoa-oppimiaan agraariohjelmamme sanoja,
mutta eivät käsitä niiden merkitystä, sillä muuten he eivät
pelkäisi proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouk-
sellis-demokraattisen diktatuurin käsitettä, joka kiertämättö-
mästi seuraa koko marxilaisesta maailmankatsomuksesta ja
ohjelmastamme, muuten he eivät Venäjän suuren vallan-

kumouksen kantavuutta rajoittaisi porvariston kantovoimaan. Tällaiset henkilöt kumoavat omat abstraktiset marxilaiset vallankumoukselliset fraasinsa omilla konkreettisilla marxilaisvastaisilla ja vallankumousvastaisilla päätöslauselmillaan.

Ken todella ymmärtää talonpoikaiston tehtävän voitokkaassa Venäjän vallankumouksessa, hän ei saattaisi sanoa, että vallankumouksen kantavuus, vauhti heikkenee, kun porvaristo loittonee siitä. Sillä tosiasiaa vasta silloin pääsee Venäjän vallankumous todelliseen vauhtiin, vasta silloin se tulee olemaan todella suurinta vallankumouksellista vauhtia, mikä suinkin on mahdollista porvarillis-demokraattisen kumouksen kaudella, kun porvaristo loittonee ja talonpoikaisjoukot esiintyvät aktiivisina vallankumouksellisina proletariaatin rinnalla. Tullakseen johdonmukaisesti loppuun asti viedyksi on demokraattisen vallankumouksemme nojaututtava sellaisiin voimiin, jotka kykenevät tekemään tehottomaksi porvariston kiertämättömän epäjohdonmukaisuuden (s.o. voimiin, jotka kykenevät nimenomaan „loitontamaan sen”, mitä „Iskran” kaukasialaiset kannattajat pelkäävät, kykenemättä käsittämään asiaa).

Proletariaatin täytyy viedä loppuun asti demokraattinen vallankumous yhdistäen mukaansa talonpoikaiston joukon, murtaakseen väkivalloin itsevaltiuden vastarinnan ja tehdäkseen tehottomaksi porvariston horjuvaisuuden. Proletariaatin täytyy suorittaa sosialistinen vallankumous yhdistäen mukaansa väestön puoliproletaaristen ainesten joukon, murtaakseen väkivalloin porvariston vastarinnan ja tehdäkseen tehottomaksi talonpoikaiston ja pikkuporvariston horjuvaisuuden. Sellaiset ovat proletariaatin tehtävät, joista uusiskralaisilla on niin ahdas käsitys kaikissa vallankumouksen kantavuutta koskevissa järkeilyissään ja päätöslauselmissaan.

Ei saa vain unohtaa yhtä seikkaa, joka usein jätetään huomioimatta silloin, kun on puhe tästä „kantavuudesta”. Ei saa unohtaa, että kysymys ei ole tehtävän vaikeuksista, vaan siitä, mitä tietä se on ratkaistavissa ja mistä sen ratkaisu on löydettävissä. Kysymys ei ole siitä, onko vallankumouksen kantavuuden tekeminen väkeväksi ja vastustamattomaksi helppoa vaiko vaikeaa, vaan siitä, miten on meneteltävä tämän kantavuuden lisäämiseksi. Erimielisyys koskee

nimenomaan toiminnan perusluonnetta, itseään sen suuntaa. Korostamme tätä, koska hajamieliset ja vähemmän tunnontarkat ihmiset sekoittavat liian usein keskenään kaksi erilaista kysymystä: kysymyksen tien suunnasta, s.o. siitä, mikä kahdesta erilaisesta tiestä on valittava, ja kysymyksen päämäärän saavuttamisen helppoudesta eli sen toteuttamisen läheisyydestä tällä määrättyllä tiellä.

Tätä viimeksi mainittua kysymystä emme ole kosketelleet lainkaan tähänastisessa esityksessä, sillä tämä kysymys ei ole herättänyt meillä erimielisyyttä eikä mielipide-eroavaisuuksia puolueen sisällä. Mutta tämä kysymys on ymmärrettävästi sinänsä erittäin tärkeä ja ansaitsee kaikkien sosialidemokraattien mitä vakavinta huomiota. Olisi anteeksiantamatonta optimismia unohtaa ne vaikeudet, jotka liittyvät ei ainoastaan työväenluokan, vaan myöskin talonpoikaiston joukkojen mukaanvetämiseen liikkeeseen. Juuri näihin vaikeuksiin ovat monesti murtuneet demokraattisen vallankumouksen loppuun saakka viemisen ponnistukset ja kaikista eniten on tällöin aina juhlinut voittoa epäjohdonmukainen ja itsekäs porvaristo, joka on sekä „hankkinut pääomakseen” monarkistisen suojelun kansaa vastaan että „säilyttänyt” liberalismiin... eli „osvobozhdenijelaisuuden viattomuuden”. Mutta vaikeus ei ole samaa kuin toteuttamattomuus. Tärkeä on vakaumus, että tie on valittu oikein, ja tämä vakaumus lisää satakertaisesti vallankumouksellista tarmoa ja vallankumouksellista innostusta, jotka kykenevät saamaan aikaan ihmeitä.

Se, kuinka suuresti nykyiset sosialidemokraatit eroavat toisistaan tien valinnan kysymyksessä, näkyy heti kun Kaukasian uusiskralaisten päätöslauselmaa rinnastetaan Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen III edustajakokouksen päätöslauselmaan. Edustajakokouksen päätöslauselmassa sanotaan: porvaristo on epäjohdonmukainen, se epäilemättä yrittää riistää meiltä vallankumouksen saavutukset. Sen vuoksi valmistautukaa tarmokkaammin taisteluun, toverit työläiset, aseistautukaa, vetäkää puoleltenne talonpoikaisto. Me emme luovuta vallankumouksellisia saavutuksiamme itsekkäälle porvaristolle ilman taistelia. Kaukasian uusiskralaisten päätöslauselmassa sanotaan: porvaristo on epäjohdonmukainen, se voi loitota vallankumouksesta. Sen vuoksi, toverit työläiset, olkaa hyvät, älkää ajatelkokaan osallistumista väliaikaiseen

13. Заключеніе „Лекція-книга“ (157)

Людям, возбужденно реагирующим с идеями 1917
 в различных социальном организациях, «вспомогая» со стороны,
 но, не заботясь инициативе восточной «высшей» интеллигентной
 стороны со стороны «коммунистической», а не со стороны «интеллигентной»
 ее и от «представителей» «рабочих», особенно «контракт»-но
 «свободы», «напряжения» «разнообразия» «промышленной» «свободы»
 на «двух» «аспектах», «конфликт», «вместе» «интерес»
 «общий» «представитель» «всего» «социально-экономического»
 «глобального». С одной стороны, «закон», «указание» «на»
 «управление» «общими», «инициативы», «необходимости» «работы»,
 «необходимости» «различия» «промышленности» «свободы»,
 «напряжения» «свободы», «указание» «глобальной» «чуждой» «С»
 «другой» «стороны», «поддержка» «свободы», «общий»
 «интерес», «революционная» «задача» «инициативы», «указание»
 «на» «необходимость» «возвращения» «возможности», «введение»
 «также» «возможности»: «революционная» «демократическая» «деятельность»,
 «временная» «революционная» «правительственная» «политика»
 «на» «другой» «стороне» «не» «облегчить» «разрешения».

V. I. Leninin käsikirjoituksen
 „Sosialidemokratian kaksi taktiikkaa demokraattisessa
 vallankumouksessa” 157. sivu.— 1905

Pienennetty

hallitukseen, sillä silloin porvaristo varmasti loittonee ja vallankumouksen kantavuus siitä heikkenee!

Toiset sanovat: viekää vallankumousta eteenpäin, loppuun asti, vastoin epäjohdonmukaisen porvariston vastarintaa tai passiivisuutta.

Toiset taas sanovat: älkää ajatelkokaan viedä itsenäisesti vallankumousta loppuun saakka, sillä silloin epäjohdonmukainen porvaristo loittonee siitä.

Eikö edessämme olekin kaksi suoraan vastakkaista tietä? Eikö olekin ilmeistä, että toinen taktiikka ehdottomasti sulkee pois toisen? Että ensimmäinen taktiikka on vallankumouksellisen sosialidemokratian ainoa oikea taktiikka, mutta toinen tosiasiallisesti puhtaasti osvobozhdenijeläinen?

13. LOPPULAUSE. USKALLAMMEKO VOITTAAN?

Ihmiset, jotka pintapuolisesti tuntevat Venäjän sosialidemokratian tilan tai arvostelevat asioita syrjästä käsin, jotka eivät tunne puolueen sisäisen taistelun historiaa kokonaisuudessaan ekonomismin ajoista alkaen, yrittävät selviytyä hyvin usein myös nykyisin, varsinkin III edustajakokouksen jälkeen, selvästi ilmenneistä taktillisista erimielisyyksistä yksinkertaisesti viittaamalla jokaisen sosialidemokraattisen liikkeen kahteen luonnolliseen, kiertämättömään tendenssiin, jotka ovat täysin sovitettavissa keskenään. Toisaalla muka enemmän korostetaan tavallista, jokapäiväistä, juoksevaa työtä, propagandan ja agitaation kehittämisen, voimien valmentamisen, liikkeen syventämisen y.m.s. välttämättömyyttä. Toisaalla taas korostetaan liikkeen yleispoliittisia, vallankumouksellisia taistelutehtäviä, osoitetaan aseellinen kapina välttämättömäksi, esitetään tunnuksia: vallankumouksellis-demokraattinen diktatuuri, väliaikainen vallankumousohallitus. Kumpaakaan puolta ei saa liioitella, kummassakaan tapauksessa (kuten yleensä maailmassa) äärimmäisyydet eivät ole hyväksi j.n.e., y.m.s.

Nuo arkipäiväisen (ja „poliittisen” sitaateissa) viisauden halpahintaiset totuudet, joita moiset järkeilyt epäilemättä sisältävät, kovin usein verhoavat kuitenkin puolueen välttämättömien ja kipeiden tarpeiden käsittämisen puutetta. Ottakaa Venäjän sosialidemokraattien keskuudessa nykyisin esiintyvät taktilliset erimielisyydet. On selvää, että toiminnan jokapäiväisen, arkisen puolen erikoinen korostaminen,

joka pistää silmään uusiskralaisten puheissa taktiikasta, ei sinänsä olisi mitään vaarallista eikä voisi vielä aiheuttaa mitään eroavaisuutta taktillisissa tunnuksissa. Kumminkaan ei tarvitse muuta kuin verrata toisiinsa Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen III edustajakokouksen ja konferenssin päätöslauselmia, kun tämä eroavaisuus pistää silmään.

Mistä sitten on kysymys? Ensinnäkin siitä, että pelkkä yleinen, abstraktinen viittaus liikkeen kahteen virtaukseen ja äärimmäisyyksien vahingollisuuteen ei vielä riitä. On tiedettävä konkreettisesti, mistä kyseinen liike kärsii kyseisellä hetkellä, mistä käsin nyt uhkaa puoluetta reaalin poliittinen vaara. Toiseksi, on tiedettävä, minkälaisille reaalille poliittisille voimille valavat vettä myllyyn nämä tai nuo taktilliset tunnukset tai mahdollisesti näiden tai noiden tunnusten puuttuminen. Kuunnelkaa uusiskralaisia ja te tulette siihen johtopäätökseen, että sosialidemokraattista puoluetta uhkaa se vaara, että se heittää yli laidan propagandan ja agitaation, taloudellisen taistelun ja porvarillisen demokratian arvostelun, että se innostuu liikaa sotilaalliseen valmisteluun, aseellisiin hyökkäyksiin, vallan valtaamiseen y.m. Todellisuudessa kuitenkin uhkaa reaalin vaara puoluetta kokonaan toiselta taholta. Ken tuntee jonkin verran lähemmin liikkeen tilaa, ken seuraa sitä tarkkaavasti ja harkiten, hän ei voi olla näkemättä uusiskralaisten pelon naurettavaa puolta. Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen toiminta kokonaisuudessaan on jo täydellisesti valautunut lujiin, muuttumattomiin puitteisiin, jotka ehdottomasti takaavat painopisteen keskittymisen propagandaan ja agitaatioon, kokouksien pitämiseen, lentolehtisten ja kirjasten levittämiseen, taloudellisen taistelun edistämiseen ja sen tunnuksien esille nostamiseen. Ei ole yhtään puoluekomiteaa, ei yhtään piirikomiteaa, ei ainoatakaan keskuskokousta, ei yhtään tehdasryhmää, jossa ei yhdeksäkymmentä yhdeksää sadasosaa huomiosta, voimista ja ajasta omistettaisi aina ja alituisesti kaikkien näiden, jo yhdeksänkymmentäluvun jälkipuoliskolta alkaen vakiintuneiden tehtävien täyttämiseen. Tämä on tuntematonta vain henkilöille, jotka eivät tunne liikettä lainkaan. Vain sangen naiivit tai asiaatuntemattomat henkilöt voivat ottaa täydestä sen, kun uusiskralaiset vakavan näköisinä kertaavat yleisesti tunnettua.

Tosiasia on se, että meillä ei ainoastaan olla innostumatta liiallisesti kapinan tehtäviin, yleispoliittisiin tunnuksiin, koko kansan vallankumouksen johtamisasiaan, vaan päinvastoin juuri tässä suhteessa on silmiinpistävää *takapajuisuus*, joka on kaikkein kipein kohta ja reaalinen vaara liikkeelle, joka voi rämettyä ja siellä täällä jo rämettyikin vallankumouksellisesta teoista vallankumoukselliseksi vain sanoissa. Monista sadoista järjestöistä, ryhmistä ja kerhoista, jotka suorittavat puolueen työtä, ette löydä ainoatakaan, jossa ei olisi aivan sen perustamisesta asti suoritettu sitä jokapäiväistä työtä, josta uuden „Iskran” älyniekat juttelevat sen näköisinä kuin olisivat keksineet uusia totuuksia. Ja päinvastoin, te löydätte mitättömän pienen prosentin sellaisia ryhmiä ja kerhoja, jotka ovat tulleet tietoisiksi aseellisen kapinan tehtävistä, ryhtyneet niitä toteuttamaan ja tehneet itselleen selväksi sen, että on välttämätöntä johtaa koko kansan vallankumousta tsarismia vastaan ja että tätä varten on asetettava juuri sellaisia eikä toisenlaisia edistyksellisiä tunnuksia.

Olemme jääneet kauheasti jälkeen edistyksellisistä ja todella vallankumouksellisista tehtävistä, emme ole niitä vielä hyvin monessa tapauksessa tajunneet ja siellä täällä on vallankumouksellinen porvarillinen demokratia päässyt huomaamattamme voimistumaan juuri tässä suhteessa esiintyvän takapajuisuutemme kustannuksella. Mutta uuden „Iskran” kynäilijät, kääntäen selkensä tapausten kululle ja ajan vaatimuksille, hokevat itsepintaisesti: älkää unohtako vanhaa! älkää hurmaantuko uuteen! Tämä on konferenssin kaikkien oleellisten päätöslauselmien muuttumaton perusajatus, kun taas edustajakokouksen päätöslauselmista voitte muuttumattomasti lukea: tunnustaen vanhan (mutta jäämättä sitä märehdimään juuri sen vuoksi, että se on vanhaa, jo kirjallisuuden, päätöslauselmien ja kokemuksen kautta ratkaistua ja varmennettua) me kohotamme esiin uuden tehtävän, kiinnitämme huomion siihen, annamme uuden tunnuksen ja vaadimme tosivallankumouksellisilta sosialidemokraateilta viipymätöntä työtä sen toteuttamiseksi käytännössä.

Näin on tosiasiaassa kysymys kahdesta virtauksesta sosialidemokratian taktiikassa. Vallankumouskausi on työnänyt esiin uudet tehtävät, joita vain umpisokeat ihmiset eivät näe. Toiset sosialidemokraatit päättävästi tunnustavat

nämä tehtävät ja asettavat päiväjärjestykseen: aseellinen kapina ei siedä lykkäystä, valmistautukaa siihen viipymättä ja tarmolla, muistakaa, että se on välttämätöntä ratkaisevaa voittoa varten, kohottakaa tasavallan, väliaikaisen hallituksen, proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellisdemokraattisen diktatuurin tunnukset. Toiset sosialidemokraatit taas vetäytyvät takaisin, polkevat paikallaan, tunnusten asemesta esittävät esipuheita, sen sijaan, että viittaisivat uuteen vanhan vahvistamisen ohella, he laajasti ja ikävyyttävästi märehivät tätä vanhaa keksien tekosyitä uutta vastaan, kykenemättä määrittelemään ratkaisevan voiton ehtoja, kykenemättä asettamaan tunnuksia, jotka yksin vastaavat täydellisen voiton saavuttamisen pyrkimystä.

Tämän hvostismin poliittinen tulos on nyt näkyvässä. Tarina siitä, että Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen „enemmistö” lähentelee vallankumouksellista porvarillista demokratiaa, jää taruksi, jota ei vahvista yksikään poliittinen tosiasia, ei yksikään „bolshevikkien” huomattava päätöslauselma, ei yksikään Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen III edustajakokouksen suorittama teko. Mutta samaan aikaan opportunistinen, monarkistinen porvaristo on jo pitkän aikaa „Osvobozhdenijen” kautta *tervehtinyt* uusiskralaisuuden „periaatteellisia” tendenssejä ja nyt jo suoranaisesti pyörittää myllyään uusiskralaisten vedellä, omaksuen kaikki heidän sanasensa ja „aatepahassensa”, jotka on kohdistettu „konspiraatiota” ja „mellakkaa” vastaan, vallankumouksen „teknillisen” puolen liioittelamista vastaan, aseellisen kapinan tunnuksen suoraa asettamista vastaan, äärimmäisten vaatimusten „vallankumouksellisuutta” j.n.e., y.m.s. vastaan. Kaukasian „menshevikki”-socialidemokraattien kokonaisen konferenssin päätöslauselma ja sen hyväksyminen uuden „Iskran” toimituksen taholta antaa kaikesta tästä selvän poliittisen yhteenvedon: kunhan vain porvaristo ei loitonisi proletariaatin osallistuksessa vallankumouksellisdemokraattiseen diktatuuriin! Tämä ilmaisee kaiken. Tässä on lopullisesti vahvistettu proletariaatin muuttaminen monarkistisen porvariston perässälaahustajaksi. Tässä ei ole yhden henkilön satunnaisen lausunnon, vaan kokonaisen suunnan vartavasten hyväksymän päätöslauselman kautta teossa todistettu uusiskralaisen hvostismin *poliittinen merkitys*.

Ken syventyy ajattelemaan näitä tosiasioita, hän ymmärtää sen todellisen merkityksen, mikä on tavanmukaisilla viittauksilla sosialidemokraattisen liikkeen kahteen puoleen ja kahteen tendenssiin. Tutkiaksenne näitä tendenssejä suuressa mittakaavassa, ottakaa tarkasteltavaksenne bernsteiniläisyys. Bernsteiniläisethän ovat aivan samoin hokeneet ja yhä edelleen hokevat, että juuri he ymmärtävät proletariaatin tosi tarpeet, sen voimien kasvutehtävät, kaiken työn syventämisen, uuden yhteiskunnan ainesten valmentamisen, propagandan ja agitaation tehtävät. Me vaadimme, että avoimesti tunnustetaan se, mikä on! — sanoo Bernstein, siunaten siten „liikkeen” ilman „lopullista päämäärää”, siunaten pelkän puolustustaktiikan, saarnaten pelon taktiikkaa, „kunhan vain porvaristo ei loittonisi”. Ja bernsteiniläiset pitivät melua vallankumouksellisten sosialidemokraattien „jakobiinilaisuudesta”, „kynäilijöistä”, jotka muka eivät ymmärrä „työväen itsetoimintaa” j.n.e., j.n.e. Itse asiassa eivät vallankumoukselliset sosialidemokraatit, kuten kaikille on tunnettua, ole ajatelleetkaan lyödä laimin jokapäiväistä toimintaa ja ahertelua, voimien valmentamista y.m., y.m. He ovat vain vaatineet lopullisen päämäärän selvää tajuamista, vallankumouksellisten tehtävien selvää asettelua, he ovat tahtoneet kohottaa puoliproletariset ja puoli-pikkuporvarilliset kerrokset proletariaatin vallankumouksellisuuden tasolle eikä alentaa tuota vallankumouksellisuutta opportunististen järkeilyjen tasolle, „kunhan vain porvaristo ei loittonisi”. Puolueen tämän intelligenttis-opportunistisen siiven ja proletaaris-vallankumouksellisen siiven välisen kiistan ehkä kirkkaimpana ilmaisuna oli varmaankin kysymys: dürfen wir siegen? „uskallammeko me voittaa?” onko voittaminen meille sallittua? eikö voittaminen ole meille vaarallista? pitääkö meidän voittaa? Tämä ensi näkemältä kummallinen kysymys on todellakin asetettu ja se pitikin asettaa, sillä opportunistit ovat pelänneet voittoa, peloitelleet proletariaattia pois siitä, ennustelleet siitä tulevan onnettomuutta ja pilkanneet tunnuksia, joissa on suoraan kehoitettu voittoon.

Sama perusjako intelligenttis-opportunistiseen tendenssiin ja proletaaris-vallankumoukselliseen tendenssiin on meilläkin vain sillä varsin oleellisella erotuksella, että meillä on puhe demokraattisesta kumouksesta eikä sosialistisesta. Meillä on myöskin asetettu ensi silmäyksellä järjettömältä

näyttävä kysymys: „uskallammeko me voittaa?“. Sen on asettanut Martynov „Kahdessa diktatuurissaan“, jossa hän ennustaa onnettomuutta siitä, jos me oikein hyvin valmistaudumme ja menestyksellä suoritamme kapinan. Sen on asettanut koko uusiskralainen kirjallisuus käsitellessään kysymystä väliaikaisesta vallankumoushallituksesta, jolloin on koko ajan yritetty hartaasti, mutta tuloksetta sekoittaa toistensa kanssa Millerandin osallistuminen porvarillis-opportunistiseen hallitukseen ja Varlinin²⁹ osallistuminen pikkuporvarilliseen vallankumoushallitukseen. Se on vahvistettu päätöslauselmassa: „kunpa vain ei porvaristo loitonisi“. Ja vaikka esim. Kautsky yrittääkin nyt ivailta, että meidän kiistamme väliaikaisesta vallankumoushallituksesta muka muistuttaa vielä kaatamattoman karhun nahkan jakamista, niin tämä iva osoittaa vain sen, kuinka järkevätkin ja vallankumoukselliset sosialidemokraatit joutuvat hakoiteille puhuessaan siitä, mikä on heille tunnettua vain kulku-puheitten mukaan. Saksan sosialidemokratia ei ole vielä niinkään lähellä karhun tappoa (sosialistisen kumouksen suorittamista), mutta kiistalla, „uskallammeko“ sen tappaa, on ollut valtava periaatteellinen ja käytännöllis-poliittinen merkitys. Venäjän sosialidemokraatit eivät ole vielä niinkään lähellä sitä, että jaksaisivat „tappaa oman karhunsa“ (suorittaa demokraattisen kumouksen), mutta kysymyksellä, „uskallammeko“ tappaa sen, on Venäjän koko tulevaisuudelle ja Venäjän sosialidemokratian tulevaisuudelle sangen suuri merkitys. Ei voi olla puhettakaan armeijan tarmokkaasta ja menestyksellisestä kokoamisesta eikä sen johtamisesta, ellei ole varmuutta siitä, että „uskallamme“ voittaa.

Ottakaa entiset ekonomistimme. He myöskin huusivat, että heidän vastustajansa ovat salaliittolaisia, jakobiineja (ks. „Rabotsheje Delo“, varsinkin № 10, ja Martynovin puhe II edustajakokouksessa ohjelmasta keskusteltaessa), että nämä, heittäytymällä politiikkaan, irtaantuvat joukoista, unohtavat työväenliikkeen perusteet, eivät ota lukuun työväen itsetoimintaa y.m., y.m. Tosiasiassa olivat nämä „työväen itsetoiminnan“ kannattajat intelligenttiopportunisteja, jotka tyrkyttivät työläisille ahdasta ja porporvarillista käsitystään proletariaatin tehtävistä. Itse asiassa ekonomismin vastustajat, kuten jokainen voi vanhasta „Iskrasta“ nähdä, eivät lyöneet laimin eivätkä siirtäneet taka-alalle

ainoatakaan puolta sosialidemokraattisessa työssä, eivät lainkaan unohtaneet taloudellista taistelua, vaan kykenivät samanaikaisesti asettamaan kaikessa laajuudessaan välttämättömät edessäolevat poliittiset tehtävät ja vastustamaan työväenpuolueen muuttamista liberaalisen porvariston „taloudelliseksi” lisäkkeeksi.

Ekonomistit olivat saaneet päähänsä, että politiikan perustana on talous, ja „käsittävät” sen siten, että poliittinen taistelu on mataloitettava taloudellisen taistelun tasolle. Uusiskralaiset ovat saaneet päähänsä sen, että demokraattisen kumouksen taloudellisena perustana on porvarillinen vallankumous, ja „käsittävät” tämän siten, että proletariaatin demokraattiset tehtävät on mataloitettava porvarillisen maltillisuuden tasolle, siihen rajaasti, jonka toisella puolen „porvaristo loittonee”. Työn syventämisen verukkeella, työväen itsetoiminnan ja puhtaan luokkapoliitiikan verukkeella ekonomistit todellisuudessa jättivät työväenluokan liberaalis-porvarillisten poliitikkojen käsiin, s.o. johtivat puoluetta sitä tietä, jonka objektiivinen merkitys oli juuri tällainen. Näillä samoilla verukkeilla uusiskralaiset todellisuudessa kavaltavat proletariaatin edut demokraattisessa vallankumouksessa porvariston hyväksi, s.o. johtavat puoluetta sitä tietä, jonka objektiivinen merkitys on juuri tällainen. Ekonomisteista näytti siltä, että poliittisen taistelun johto ei ole sosialidemokraattien asia, vaan varsinaisesti liberaalien asia. Uusiskralaisista näyttää siltä, että demokraattisen vallankumouksen aktiivinen suorittaminen ei ole sosialidemokraattien asia, vaan varsinaisesti demokraattisen porvariston asia, sillä proletariaatin johto ja etusijalla osallistuminen siihen „heikentää” vallankumouksen „kantavuutta”.

Sanalla sanoen, uusiskralaiset ovat ekonomismin epigoneja ei ainoastaan syntyperänsä puolesta puolueen toisessa edustajakokouksessa, vaan myöskin siihen nähden, miten he nyt määrittelevät proletariaatin taktilliset tehtävät demokraattisessa vallankumouksessa. Siinä on siis myöskin puolueen intelligenttis-oppportunistinen siipi. Organisaation alalla tämä siipi aloitti intelligenttien anarkistisella individualismilla ja päättyi „desorganisaatio-prosessiin”, vahvistuen konferenssin hyväksymissä „säännöissä”³⁰ kirjallisuuden irrallisuuden puoluejärjestöstä, välilliset, miltei neliasteiset vaalit ja bonapartelaisen kansanäänestys-järjestelmän

demokraattisen edustuksen asemesta, vihdoin „sopimus”-periaatteen osan ja kokonaisuuden välillä. Puolueen taktiikassa he ovat liukuneet alas samanlaista kaltevaa pintaa. „Zemstvokamppailun suunnitelmassa” he julistivat „mielenosoitusten korkeimmaksi tyyppiksi” esiintymisen zemstvomiesten edessä ja näkivät poliittisella näyttämöllä vain kaksi aktiivista voimaa (tammikuun 9 päivän aattona!) — hallituksen ja porvarillisen demokratian. Päivänpolttavan aseistamistehtävän he ovat „syventäneet” asettamalla suoranaisen, käytännöllisen tunnuksen tilalle kehoituksen aseistaa polttavalla itseaseistautumistarpeen tunnolla. Aseellisen kapinan, väliaikaisen hallituksen ja vallankumouksellisen-demokraattisen diktatuurin tehtävät he ovat nyt vääristelleet ja tylsistäneet virallisissa päätöslauselmissaan. „Kunhan vain ei porvaristo loittonisi” — tämä heidän viimeisen päätöslauselmansa loppusointu — valaisee täydellisesti sitä kysymystä, mihin heidän tiensä vie puolueen.

Demokraattinen kumous Venäjällä on yhteiskunnallistaloudelliselta olemukseltaan porvarillinen vallankumous. Tämän oikean marxilaisen määritelmän yksinkertainen toistaminen ei vielä riitä. Se on kyettävä ymmärtämään ja kyettävä soveltamaan poliittisiin tunnuksiin. Nykyisten, s.o. kapitalististen, tuotantosuhteiden pohjalla on koko poliittinen vapaus yleensä porvarillista vapautta. Vapauden vaatimus ilmaisee ennen kaikkea porvariston etuja. Sen edustajat ensimmäisinä esittivät tämän vaatimuksen. Sen kannattajat ovat kaikkialla isäntinä käyttäneet hyväkseen saatua vapautta, supistaneet sen kohtuulliseen ja tarkkaan porvarilliseen mittaan ja soveltaneet sen yhteen vallankumouksellisen proletariaatin kuristamisen kanssa, rauhallisena aikana mitä hiotuimman ja myrskyn aikana petomaisen julman kuristamisen kanssa.

Mutta vain narodnikkikapinoitsijat, anarkistit ja „ekonomistit” saattoivat tehdä tästä vapauden puolesta käytävän taistelun hylkäämisen tai väheksymisen johtopäätöksen. Näiden intelligenttis-poroporvarillisten oppien tyrkyttäminen proletariaatille on onnistunut aina vain tilapäisesti, vain proletariaatin vastarinnasta huolimatta. Proletariaatti on käsittänyt vaistollaan, että poliittinen vapaus on sille tarpeen, ennen kaikkea juuri sille tarpeen, huolimatta siitä, että tuo vapaus välittömästi lujittaa ja järjestää porva-

ristoa. Proletariaatti ei odota pelastustaan luokkataistelun välttelmisestä, vaan sen kehittämistä, sen laajuuden, tietoisuuden, järjestyneisyyden ja päättäväisyyden kasvusta. Ken väheksyy poliittisen taistelun tehtäviä, hän muuttaa sosialidemokraatin kansantribuunista trade-unionin sihteeriksi. Ken väheksyy proletariaatin tehtäviä demokraattisessa porvarillisessa vallankumouksessa, hän muuttaa sosialidemokraatin kansanvallankumouksen johtajasta vapaan työväenliiton pomoksi.

Niin, *kansanvallankumouksen*. Sosialidemokratia on taistellut ja taistelee aivan oikeutetusti „kansa”-sanan porvarillis-demokraattista väärinkäyttöä vastaan. Se vaatii, että tällä sanalla ei verhottaisi sitä, ettei käsitetä kansan sisäisiä luokkavastakohtia. Se pitää ehdottomasti kiinni siitä, että proletariaatin puolueelle on välttämätöntä täydellinen luokkaitsenäisyys. Mutta se ei jaa „kansaa” „luokkiin” sitä varten, että edistynein luokka sulkeutuisi itseensä, rajoitaisi itsensä ahtaisiin puitteisiin ja kuohitsisi toimintansa siinä mielessä, etteivät vain maailman taloudelliset valtiat loitonisi, vaan sitä varten, että edistynein luokka, väli-luokkien puolinaisuudesta, epävakaisuudesta ja horjuvaisuudesta vapaa luokka, taistelisi sitä suuremmalla tarmolla, sitä suuremmalla innolla koko kansan asian puolesta, koko kansan johtajana.

Juuri tätä niin usein eivät ymmärrä nykyiset uusiskralaiset, jotka aktiivisten poliittisten tunnusten esittämisen demokraattisessa vallankumouksessa korvaavat sillä, että hokevat rikkiviisaina aina vain yhtä ja samaa „luokka”-sanaa kaikissa taivutussijoissa!

Demokraattinen kumous on porvarillinen. Mustan jaon eli maan ja vapauden tunnus — tuo poljettujen ja pimeitten, mutta valoa ja onnea intohimoisesti etsivien talonpoikaisjoukkojen mitä laajimmalle levinnyt tunnus — on porvarillinen. Mutta meidän, marxilaisten, täytyy tietää, ettei ole eikä voi olla muuta tietä proletariaatin ja talonpoikaiston todelliseen vapauteen kuin porvarillisen vapauden ja porvarillisen edistyksen tie. Emme saa unohtaa, että tällä hetkellä ei ole eikä voi olla muuta keinoa päästä lähemmäksi sosialismia kuin täydellinen poliittinen vapaus, kuin demokraattinen tasavalta ja proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellisdemokraattinen diktatuuri. Sen luokan edustajina, joka on edistynein ja ainoa vallankumouksellinen

ilman verukkeita, epäröintiä, taaksepäin vilkuilemista, sen luokan edustajina on meidän mahdollisimman laajasti, rohkeasti ja aloittekykyisesti asetettava demokraattisen kumouksen tehtävät koko kansan suoritettaviksi. Näiden tehtävien väheksyminen on teoreettisesti marxilaisuuden irvikuva ja sen poroporvarillista vääristelemistä, ja käytännöllis-poliittisesti on se vallankumouksen asian jättämistä porvariston käsiin, porvariston, joka ehdottomasti loittonee vallankumouksen johdonmukaisesta toteuttamisesta. Vallankumouksen täydellisen voiton tiellä olevat vaikeudet ovat hyvin suuret. Kukaan ei voi syyttää proletariaatin edustajia, jos he tekevät kaiken, minkä voivat, ja jos kaikki heidän ponnistuksensa kuitenkin murskaantuvat taantumuksen vastarintaan, porvariston petturuuteen ja joukkojen pimeyteen. Mutta kaikki ja jokainen — ennen kaikkea tietoinen proletariaatti — tuomitsee sosialidemokratian, jos se lamauttaa demokraattisen kumouksen vallankumouksellista tarmoa, tyrehdyttää vallankumouksellista innostusta voittamisen pelolla ja näkökohdilla, että kunhan vain ei porvaristo loittonisi.

Vallankumoukset ovat historian vetureja, sanoi Marx³¹. Vallankumoukset ovat sorrettujen ja riistettyjen juhlia. Kansanjoukot eivät koskaan kykene esiintymään niin aktiivisena uuden yhteiskuntajärjestelmän luojaena kuin vallankumouksen aikana. Sellaisina aikoina kansa kykenee tekemään ihmeitä asteittaisen edistyksen ahtaan, pikkuporvarillisen mittapuun näkökannalta katsoen. Mutta on välttämätöntä, että myöskin vallankumouksellisten puolueiden johtajat määrittelisivät tällaisena aikana tehtävänsä laajemmin ja rohkeammin, että heidän tunnuksensa kulkisivat aina joukkojen vallankumouksellisen itsetoiminnan edellä, ollen niille majakkana, osoittaen demokraattisen ja sosialistisen ihanteemme kaikessa suuruudessaan ja kaikessa ihanuudessaan, viitoittaen lähimmän ja suorimman tien täydelliseen, ehdottomaan ja ratkaisevaan voittoon. Jättäkäämme „osvobozhdenijelaisen” porvariston opportunistien tehtäväksi kyhäillä vallankumouksen pelosta ja suoran tien pelosta kierto- ja sivuteitä, kompromisseitä. Jos meidät väkivoimalla pakoitetaan laahustamaan sellaisia teitä, niin osaamme kyllä täyttää velvollisuutemme pienessä arki-työssäkin. Mutta ratkaiskoon ensin säälimätön taistelu kysymyksen tien valinnasta. Olemme vallankumouksen

pettureita ja kavaltajia, ellemme käytä tätä joukkojen juhla-tarmoa ja niiden vallankumouksellista innostusta ankaraan ja rajattoman alttiiseen taisteluun suoran ja ratkaisevan tien puolesta. Ajatelkoot porvariston opportunistit pelkuri-maisesti tulevaa taantumusta. Työväkeä ei säikäytä se ajatus, että taantumus uhkaa olla julma, eikä se, että porva-risto uhkaa loitota. Työläiset eivät odota sovintoa, eivät pyydä almuja, vaan he pyrkivät sääliittä musertamaan taantumuksen voimat, s.o. pyrkivät *proletariaatin ja talon-poikaiston vallankumouksellis-demokraattiseen diktatuuriin*.

Sanomattakin on selvää, että myrskysisänä aikana uhkaa puoluelaivaamme useammat vaarat kuin liberaalisen edis-dyksen hiljaisen „purjehduksen” aikana, jolloin työväen-luokan riistäjät kiduttavan hitaasti puristavat työväenluo-kasta sen elinnesteet. Sanomattakin on selvää, että vallan-kumouksellis-demokraattisen diktatuurin tehtävät ovat tuhat kertaa vaikeammat ja monimutkaisemmat kuin „äärimmäi-sen opposition” ja pelkän parlamentaarisen taistelun tehtä-vät. Mutta sen, joka nykyisenä vallankumouksellisena ajankohtana kykenee tietoisesti puolustamaan rauhallista purjehdusta ja vaaratonta „oppositio”-tietä, sen on parempi erota joksikin aikaa sosialidemokraattisesta työstä ja odottaa vallankumouksen päättymistä, jolloin juhla on ohi ja jälleen alkavat arjet, jolloin hänen arkipäiväisesti rajoitettu mitta-puunsa ei tuo enää niin iljettävää epäsointua, jolloin se ei ole niin luonnotonta edistyneimmän luokan tehtävien vää-ristelyä.

Koko kansan ja erikoisesti talonpoikaiston etunenässä täydellisen vapauden puolesta, johdonmukaisen demokraat-tisen vallankumouksen puolesta, tašavallan puolesta! Kaik-kien työtätekevien ja riistettyjen etunenässä sosialismin puolesta! Sellaisen täytyy tosiasiasa olla vallankumouksel-lisen proletariaatin politiikan, sellainen on luokkatunnus, jonka elähdyttämän ja määräämän täytyy olla työväen-puolueen jokaisen taktillisen kysymyksen ratkaisun, jokai-sen käytännöllisen askelen vallankumouksen aikana.

JÄLKISANAT

VIELÄ KERRAN OSVOBOZHDENIJELAISUUS,
VIELÄ KERRAN UUSISKRALAISUUS

„Osvobozhdenijen” № 71—72 ja „Iskran” № 102—103 ovat antaneet uutta, erittäin runsasta aineistoa kysymykseen, jonka käsittelylle olemme omistaneet kirjassamme 8. §. Kun ei ole mitenkään mahdollista käyttää tässä kaikkea tuota runsasta aineistoa, pysähdymme vain pääkohtiin: ensinnäkin siihen, mitä laatua „realismia” sosialidemokratiassa „Osvobozhdenije” ylistelee ja miksi sen on sitä ylisteltävä; toiseksi, vallankumous- ja diktatuurikäsitteiden keskinäissuhteisiin.

I. MINKÄ JOHDOSTA PORVARILLIS-LIBERAALISET REALISTIT
YLISTÄVÄT SOCIALIDEMOKRAATTISIA „REALISTEJA”?

Kirjoituksissa „Kahtiajakaantuminen Venäjän sosialidemokratiassa” ja „Terveen järjen voitto” („Osvobozhdenije” № 72) liberaalisen porvariston edustajat antavat tietoisille proletaareille erikoisen arvokkaan arvioinnin sosialidemokratiasta. Ei voida kyllin voimakkaasti suositella jokaiselle sosialidemokraatille, että tutustuisivat näihin kirjoituksiin kokonaisuudessaan ja *tarkoin harkitsisivat* niissä olevan jokaisen lauseen. Otamme tähän ennen kaikkea pääkohdat kummastakin kirjoituksesta:

„Sivusta seuraamalla”, kirjoittaa „Osvobozhdenije”, „on sängen vaikea saada selville sen erimielisyyden reaalista poliittista sisältöä, joka jakoi sosialidemokraattisen puolueen kahteen ryhmään. „Enemmistö”-ryhmän määrittäminen radikaalisemmaksi ja suoraviivaisemmaksi erotuksena „vähemmistöstä”, joka asian eduksi suostuu muutamiin kompromisseihin, ei ole täysin tarkka ja joka tapauksessa se ei ole tyhjentävä arviointi. Ainakin marxilaisen oikeaoppisuuden perinnäisiä dogmeja vaalii vähemmistöryhmä ehkä vielä suuremmalla

innolla kuin Leninin ryhmä. Täsmällisemmältä näyttää meistä seuraava arviointi. „Enemmistön” tärkeimpänä poliittisena mielialana on abstraktinen vallankumouksellisuus, kapinoitsemisen, pyrkimys keinollilla tahansa nostaa kansanjoukot kapinaan ja niiden nimessä viipymättä anastaa valta; tämä vississä määrin lähentää „leniniläisiä” sosialistivallankumouksellisiin ja saattaa heidän tietoisuudessaan luokkataisteluaatteen Venäjän yleiskansallisen vallankumouksen aatteen varjoon; luopuen käytännössä monista sosialidemokraattisen doktriinin ahdasmielisyyksistä „leniniläiset” ovat toisaalta läpeensä vallankumouksellisuuden ahdasmielisyyden kyllästämiä, kieltäytyvät kaikesta muusta käytännöllisestä työstä, paitsi viipymättömän kapinan valmistelua, sivuuttavat periaatteellisesti kaikki legaaliset ja puolilegaaliset agitaatiomuodot ja kaikenlaiset käytännöllisesti hyödylliset kompromissit toisten oppositiovirtausten kanssa. Vähemmistö päinvastoin, pitäen tiukasti kiinni marxilaisuuden dogmista, säilyttää samalla marxilaisen maailmankatsomuksen reaalisetkin ainekset. Tämän ryhmän perusaatteena on „proletariaatin” etujen asettaminen porvariston etuja vastaan. Mutta toisaalta proletariaatin taistelun ajatellaan tapahtuvan — tietenkin määrättyissä puitteissa, jotka sosialidemokratian järkätämättömät dogmit sanelevat — realistisen järkevästi, tämän taistelun kaikkien konkreettisten ehtojen ja tehtävien selvällä ymmärryksellä. Kumpikaan ryhmä ei noudata perusnäkökantaansa täysin johdonmukaisesti, sillä aatteellis-poliittisessa luomistyössään ne on sidottu sosialidemokraattisen katkismuksen tiukkoihin kaavoihin, jotka estävät „leniniläisiä” muuttumasta suoraviivaisiksi, ainakin muutamien sosialistivallankumouksellisten esikuvan mukaisiksi, kapinoitsijoiksi ja taas „iskralaisia” muuttumasta työväenluokan reaalisen poliittisen liikkeen käytännöllisiksi johtajiksi”.

Ja esittäen edelleen tärkeimpien päätöslauselmien sisällön selittää „Osvobozhdenijen” kirjoittaja muutamilla, niiden johdosta tekemillään konkreettisilla huomautuksilla omia yleisiä „ajatuksiaan”. III edustajakokoukseen verraten, kirjoittaa hän, „vähemmistön konferenssi suhtautuu aseelliseen kapinaan kokonaan toisin”. „Sen yhteydessä, miten suhtaudutaan aseelliseen kapinaan”, ilmenee eroavaisuus väliaikaista hallitusta koskevilla päätöslauselmissa. „Samanlainen erimielisyys tulee näkyviin myöskin suhtautumisessa työväen ammattiliittoihin. „Leniniläiset” eivät päätöslauselmissaan edes sanallakaan mainitse tästä työväenluokan poliittisen kasvatuksen ja järjestämisen mitä tärkeimmistä lähtökohdasta. Vähemmistö päinvastoin laati erittäin vakavan päätöslauselman”. Liberaaleihin suhtautumisessa ovat molemmat ryhmät muka yksimielisiä, mutta III edustajakokous „kertaakelkein sanalleen Plehanovin päätöslauselman suhteesta liberaaleihin, joka hyväksyttiin II edustajakokouksessa, ja hylkää saman edustajakokouksen hyväksymän, liberaaleille myötätuntoisemman Staroverin päätöslauselman”. Edustajakokouksen ja konferenssin talonpoikaisliikkeestä hyväksymät päätöslauselmat ovat yleensä yhdenmukaiset, mutta „enemmistö” korostaa suuremman määrin tilanherrain y.m. maiden vallankumouksellisen konfiskoinnin aatetta, kun taas „vähemmistö” haluaa agitaationsa perustaksi asettaa demokraattisten valtiollisten ja hallinnollisten reformien vaatimukset”.

Vihdoin „Osvobozhdenije” siteeraa „Iskrasta” № 100 erästä menshevististä päätöslauselmaa, jonka pääkohta kuuluu: „Sen takia, että pelkkä maanalainen toiminta ei nykyisin turvaa joukoille riittävää mahdollisuutta osallistua puolue-elämään ja vie osittain

siihen, että joukot sellaisenaan joutuvat asetetuiksi vastakkain illegaalisen puolueen kanssa, on puolueen ehdottomasti otettava käsiinsä työläisten laillisella pohjalla käymän ammatillisen taistelun johto ja tiukasti sidottava tämä taistelu sosialidemokraattisiin tehtäviin". Tämän päätöslauselman johdosta „Osvobozhdenije” huudahtaa: „Tervehdimme lämpimästi tätä päätöslauselmaa terveen järjen voittona, sosialidemokraattisen puolueen tietyn osan taktillisena selkenemisenä”.

Nyt on lukijalla edessään kaikki „Osvobozhdenijen” oleelliset päätelmät. Olisi tietenkin mitä suurin virhe pitää näitä päätelmiä oikeina, objektiivista totuutta vastaavina. Niissä voi jokainen sosialidemokraatti joka askelella helposti paljastaa virheitä. Olisi lapsellista unohtaa, että kaikki nämä päätelmät ovat läpikotaisin liberaalisen porvariston etujen ja näkökannan ilmausta, että ne ovat läpikotaisin puolueellisia ja tendenssimäisiä tässä mielessä. Ne heijastavat sosialidemokratian katsomuksia samalla tavoin kuin kovero tai kupera peili heijastaa esineitä. Mutta vielä suurempi virhe olisi unohtaa se, että nämä porvarillisesti vääristellyt päätelmät loppujen lopuksi heijastavat porvariston todellisia etuja, porvariston, joka luokkana epäilemättä oikein käsittää, mitkä sosialidemokratian sisäiset tendenssit ovat sille, porvaristolle, edullisia, läheisiä, omaa sukua, miellyttäviä ja mitkä — vahingollisia, etäisiä, vieraita, vastenmielisiä. Porvarillinen filosofi tai porvarillinen sanomalehtimies ei koskaan ymmärrä sosialidemokratiaa oikein, ei menshevististä eikä bolshevististä sosialidemokratiaa. Mutta jos hän on edes jonkin verran älykäs sanomalehtimies, niin hänen luokkavaistonsa ei häntä petä, ja sosialidemokratian jonkin sisäisen virtauksen merkityksen porvaristolle hän aina käsittää oleellisesti oikein, joskin kuvaa sen takaperoisesti. Vihollisemme luokkavaisto, sen luokkapäätelmät ansaitsevat sen vuoksi aina mitä vakavinta huomiota jokaisen tietoisien proletaarin taholta.

Mitä puhuu meille osvobozhdenijelaisten suun kautta Venäjän porvariston luokkavaisto?

Se ilmaisee aivan selvästi tyytyväisyytensä uusiskralaisuuden tendensseihin, kehuu sen realismia, selväjärkisyyttä, terveen järjen voittoa, sen päätöslauselmien vakavuutta, taktillista selkenemistä, käytännöllisyyttä j.n.e. ja tyytymättömyytensä III edustajakokouksen tendensseihin, moittien sitä ahdasmielisyydestä, vallankumouksellisuudesta, kapinallisuudesta, käytännöllisesti hyödyllisten kompromissien hylkäämisestä j.n.e. Porvariston luokkavaisto kuiskaa sille

juuri sen, mikä on meidän kirjallisuudessamme monesti todistettu mitä täsmällisimmän aineiston pohjalla, nimittäin: että uusiskralaiset ovat Venäjän nykyisen sosialidemokratian opportunistinen siipi ja heidän vastustajansa sen vallankumouksellinen siipi. Liberaalit eivät voi olla ilmaisematta myötätuntoaan edellisen tendenssejä kohtaan, eivät voi olla moittimatta jälkimmäisen tendenssejä. Porvariston ideologeina liberaalit käsittävät mainiosti sen, että porvaristolle on hyödyksi työväenluokan „käytännöllisyys, järkevyyt, vakavuus”, s.o. sen toiminta-alan tosiasiallinen rajoittaminen kapitalismin, reformien, ammatillisen taistelun y.m.s. puitteisiin. Porvaristolle on vaarallista ja peloitavaa proletariaatin „vallankumouksellinen ahdasmielisyys” ja sen pyrkimys päästä luokkatehtäviensä nimessä johtavaan asemaan Venäjän yleiskansallisessa vallankumouksessa.

Se, että sanalla „realismi” on sen osvobozhdenijelaisessa mielessä todella tällainen merkitys, näkyy muun muassa siitä, miten „Osvobozhdenije” ja hra Struve ovat aikaisemmin sitä käyttäneet. „Iskrakaan” ei voinut olla tunnustamatta, että osvobozhdenijelaisella „realismilla” on *tällainen* merkitys. Muistatthan esimerkiksi kirjoituksen „On jo aika!” „Iskran” № 73—74 lisälehdessä. Tämän kirjoituksen kirjoittaja („suon” katsantokantojen johdonmukainen ilmaisiija Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen toisessa edustajakokouksessa) sanoi mielipiteenään suoraan, että „Akimov näytteli edustajakokouksessa pikemminkin opportunistin aaveen kuin sen todellisen edustajan osaa”. Ja „Iskran” toimituksen oli heti pakko oikaista „On jo aika!” kirjoituksen kirjoittajaa, selittämällä huomautuksessaan:

„Tähän mielipiteeseen ei voida yhtyä. Tov. Akimovin ohjelma-katsomuksilla on ilmeinen opportunistin leima, jonka „Osvobozhdenijen” arvostelijakin tunnustaa, mainiten eräässä sen viimeisistä numeroista, että tov. Akimov kallistuu „realistiseen” — lue: revisionistiseen — suuntaan”.

„Iskra” siis tietää itsekkin varsin hyvin, että osvobozhdenijelainen „realismi” on nimenomaan opportunistia eikä mitään muuta. Jos nyt „Iskra”, hyökätessään „liberaalisen realismin” kimppuun („Iskran” № 102), vaikenee siitä, kuinka *liberaalit ovat ylistäneet sitä itseään* realismin

johdosta, niin tämän vaikenemisen selittää se, että tällaiset ylistelyt ovat kaikkia moitteita karvaammat. Tällaiset ylistelyt (joita „Osvobozhdenije” ei ilmaise sattumalta eikä ensi kertaa) todistavat teossa sukulaisuuden liberaalisen realismin ja niiden sosialidemokraattisen „realismin” (lue: opportunistin) tendenssien välillä, jotka pilkistävät esiin uusiskralaisten jokaisesta päätöslauselmasta koko heidän taktillisen kantansa virheellisyyden takia.

Itse asiassa on Venäjän porvaristo jo täydellisesti paljastanut epäjohdonmukaisuutensa ja itsekkyytensä „yleiskansallisessa” vallankumouksessa,— on paljastanut sen hra Struven järkeilyjen kautta, monien liberaalisten lehtien koko äänensävyyn ja sisällön kautta, monien zemstvomiesten ja intelligenttien ja yleensä kaikkien herrojen Trubetskoin, Petrunkevitchin, Roditshevín ja kumpp. kannattajien poliittisten esiintymisten luonteen kautta. Porvaristo ei tietenkään aina käsitä selvästi, mutta yleensä luokkavaistollaan erinomaisen hyvin vainuaa sen, että proletariaatti ja „kans” ovat toisaalta tarpeen *sen* vallankumoukselle tykinruokana, muurinmurtajana itsevaltiutta vastaan, mutta että toisaalta proletariaatti ja vallankumouksellinen talonpoikaisto ovat sille pelottavan vaarallisia siinä tapauksessa, jos ne saavat „ratkaisevan voiton tsarismista” ja vievät loppuun asti demokraattisen vallankumouksen. Tämän vuoksi porvaristo pyrkii kaikin voimin siihen, että proletariaatti tyytyisi vallankumouksessa „vaatimattomaan” osaan, että se olisi järkevempi, käytännöllisempi, realistisempi, että sen toimintaa ohjaisi periaate: „kunhan vain ei porvaristo loittonisi”.

Intelligenttiporvarit tietävät varsin hyvin, että työväenliikkeestä he eivät voi selviytyä. Siksi he eivät edes vastustakaan työväenliikettä, eivät edes vastustakaan proletariaatin luokkataistelua,— ei, he vieläpä kumartelevatkin kaikin tavoin lakkovapaudelle, kulttuurivaatimusten mukaiselle luokkataistelulle, käsittäen työväenliikkeen ja luokkataistelun brentanolaisessa tai hirsch-dunckerilaisessa mielessä. Toisin sanoen, he ovat täysin valmiit „myöntämään” työläisille (työläisten itsensä jo tosiasiasa melkein valtaaman) lakko- ja yhdistymisvapauden, kunhan vain työläiset kieltäytyisivät „kapinoimisesta”, „ahtaasta vallankumouksellisuudesta”, vihasta „käytännöllisesti hyödyllisiä kompromisseja” kohtaan, vaatimuksista ja pyrkimyksistä

painaa „Venäjän yleiskansalliseen vallankumoukseen” *oman* luokkataistelunsa leima, proletaarisen johdonmukaisuuden, proletaarisen päättäväisyyden ja „plebeijimäisen jakobiinilaisuuden” leima. Intelligenttiporvarit kautta Venäjän koettavat tämän vuoksi tuhansin keinoin ja menetelmin — kirjojen *, esitelmien, puheiden, keskustelujen y.m., y.m. avulla — tyrkyttää kaikin voimin työläisille (porvarillisen) järkevyyden, (liberaalisen) käytännöllisyyden, (opportunistisen) realismin, (brentanolaisen) luokkataistelun, (hirsch-dunckerilaisten) ammattiliittojen ³² y.m. aatteita. Kaksi viimeksi mainittua tunnusta ovat „perustuslaillis-demokraattisen” eli „osvobozhdenijelaisen” puolueen porvareille erittäin sopivia, sillä ulkomuodoltaan ne käyvät yhteen marxilaisten tunnusten kanssa, sillä pikkusen vaikeanemalla ja hiukan väärentämällä ne voidaan helposti sotkea sosialidemokraattisiin tunnuksiin, vieläpä toisinaan esittää ne sosialidemokraattisina. Niinpä esim. legaalinen liberaalinen sanomalehti „Rassvet” (johon me aiomme joskus toiste tutustuttaa „Proletari” lehden lukijoita tarkemmin) puhuu usein niin „rohkeita” sanoja luokkataistelusta, siitä, että porvaristo voi mahdollisesti pettää proletariaatin, työväenliikkeestä, proletariaatin itsetoiminnasta j.n.e., j.n.e., että vähemmän tarkkaavainen lukija ja kehittymätön työläinen ottaa helposti tämän „socialidemokratismien” täydestä. Mutta todellisuudessa se on porvarillista valesocialidemokratismia, luokkataistelukäsitteen opportunistista väärentämistä ja turmelemista.

Koko tämän jättiläismäisen (joukkovaikutuksensa laajuuden puolesta) porvarillisen petoksen perustana on pyrkimys typistää työväenliike etupäässä vain ammatilliseksi liikkeeksi, pidättää se kauempana itsenäisestä (s.o. vallankumouksellisesta ja demokraattiseen diktatuuriin suunnatusta) politiikasta, „saattaa Venäjän yleiskansallisen vallankumouksen aate luokkataisteluaatteen varjoon heidän, työläisten, tietoisuudessa”.

Kuten lukija huomaa, olemme kääntäneet ylösalaisin „Osvobozhdenijen” sanonnan. Se on oivallinen sanonta, joka erinomaisen hyvin ilmaisee kaksi katsantokantaa proletariaatin merkityksestä demokraattisessa vallankumouksessa, porvarillisen katsantokannan ja sosialidemokraattisen

* Vertaa: *Prokopovitsh*: „Työväenkysymys Venäjällä”.

katsantokannan. Porvaristo haluaa rajoittaa proletariaatin vain ammatilliseen liikkeeseen ja siten „hämätä sen tietoisuudessa Venäjän yleiskansallisen vallankumouksen aate (*brentanolaisen*) luokkataistelun aatteella”, aivan „Credon” bernsteiniläisten kyhääjien hengessä, jotka „puhtaan työväen”-liikkeen aatteella hämäisivät työväen tietoisuudessa poliittisen taistelun aatteen. Sosialidemokratia taas päinvastoin tahtoo kehittää proletariaatin luokkataistelun siihen, että proletariaatti osallistuu johtajana Venäjän yleiskansalliseen vallankumoukseen, s.o. tahtoo tämän vallankumouksen viedä proletariaatin ja talonpoikaiston demokraattiseen diktatuuriin saakka.

Vallankumous on meillä yleiskansallinen, sanoo porvaristo proletariaatille.— Sen vuoksi on sinun erikoisena luokkana rajoitettava omaan luokkataisteluusi, sinun on „terveen järjen” nimessä suunnattava päähuomio ammattiliittoihin ja niiden legalisoimiseen, sinun on juuri näitä ammattiliittoja pidettävä „oman poliittisen kasvatuksesi ja järjestäytymisesi tärkeimpänä lähtökohtana”, sinun on vallankumouksellisena ajankohtana laadittava etupäässä „vakavia” päätöslauselmia, sellaisia kuin uusiskralaisten päätöslauselmat ovat, sinun on hellävaroen suhtauduttava päätöslauselempiin, jotka ovat „suopeampia liberaaleja kohtaan”, sinun on asetettava etualalle johtajat, jotka pyrkivät „työväenluokan reaalisen poliittisen liikkeen käytännölliseksi johtajiksi”, sinun on „säilytettävä marxilaisen maailmankatsomuksen realistiset ainekset” (jos sinuun, ikävä kyllä, ovat jo tarttuneet tämän „epätieteellisen” katkismuksen „ankarat kaavat”).

Vallankumous on meillä yleiskansallinen, sanoo sosialidemokratia proletariaatille.— Sen vuoksi sinun on edistyneimpänä ja ainoana loppuun saakka vallankumouksellisena luokkana pyrittävä ei ainoastaan mitä tarmokkaimmin osallistumaan siihen, vaan osallistumaan siihen johtajana. Sen vuoksi sinun ei pidä sulkeutua luokkataistelun ahtaasti käsitettyihin puitteisiin, etupäässä ammatilliseen liikkeeseen, vaan päinvastoin pitää pyrkiä laajentamaan luokkataistelusi puitteita ja sisältöä niin, että näihin puitteisiin *sisältyvät* sekä *kaikki* Venäjän nykyisen, demokraattisen, yleiskansallisen vallankumouksen tehtävät että myös sitä seuraavan sosialistisen vallankumouksen tehtävät. Sen vuoksi, hyljeksimättä ammatillista liikettä, kieltäytymättä

käyttämästä pienintäkään legaalista toimintavapautta, on sinun vallankumouksen kaudella kohotettava etutilalle aseellisen kapinan tehtävät, vallankumousarmeijan ja vallankumoushallituksen muodostamisen tehtävät ainoana teinä kansan täydelliseen voittoon tsarismista, demokraattisen tasavallan ja todellisen poliittisen vapauden valtaamiseen.

On tarpeetonta puhuakaan siitä, kuinka puolinaiselle, epäjohdonmukaiselle ja tietenkin porvaristolle mieluisalle kannalle ovat uusiskralaisten päätöslauselmat virheellisen „linjansa” takia asettuneet tässä kysymyksessä.

II. TOV. MARTYNOV UUELLEEN „SYVENTAMASSA” KYSYMYSTÄ

Siirtykäämme Martynovin kirjoituksiin „Iskrassa” № № 102 ja 103. On itsestään ymmärrettävää, ettemme tule vastaamaan Martynovin yrityksiin todistella sellaista, että eräitä Engelsin ja Marxin sitaatteja me olemme muka tulkinneet väärin, mutta hän oikein. Nuo yritykset ovat niin köykäisiä, Martynovin verukkeet niin ilmeisiä ja kysymys niin selvä, että pysähtyminen siihen vielä kerran olisi kaikkea mielenkiintoa vailla. Martynovin yksinkertaisista juonista hänen perääntyessään pitkin linjaa saa jokainen ajatteleva lukija itsekkin helposti selvän, varsinkin silloin, kun ilmestyy „Proletari” lehden avustajaryhmän valmistama täydellinen käännös Engelsin kirjasesta „Bakuninilaiset toiminnassa” ja Marxin v. 1850 maaliskuussa kirjoittamasta „Kommunistien liiton hallinnon vetoamuksesta”³³. Yksi sitaatti Martynovin kirjoituksesta riittää tekemään lukijalle havainnolliseksi hänen perääntymisensä.

„Iskra” „tunnustaa”, sanoo Martynov №:ssa 103, „väliaikaisen hallituksen perustamisen yhdeksi vallankumouksen mahdollisista ja tarkoituksenmukaisista kehitysteistä, ja kieltää sosialidemokraattien osallistumisen *porvarilliseen* väliaikaiseen hallitukseen epätarkoituksenmukaisena juuri valtiokoneen täydellisen valtaamisen vuoksi vastaisuudessa sosialistista kumousta varten”. Toisin sanoen: „Iskra” tunnusti nyt tulkittomaksi kaiken sen kammon, mitä se on tuntenut vallankumoushallituksen vastuunalaisuuden johdosta rahastoihin ja pankkeihin nähden, „vankilain” y.m. haltuunottamisen vaarallisuuden ja mahdottomuuden

johdosta. „Iskra” vain entiseen tapaan sotkee sekoittamalla toisiinsa demokraattisen ja sosialistisen diktatuurin. Sotkeminen on välttämätöntä perääntymisen peittämiseksi.

Mutta uuden „Iskran” sotkijain joukossa esiintyy Martynov I luokan sotkijana, kyvykkäänä sotkijana, jos niin sallitaan sanoa. Sotkien kysymystä tämän kysymyksen „syventämis”-pinnistyksillään, hän melkein aina samalla „keksii” uusia määritelmiä, jotka mitä loistavimmin valaisevat hänen ottamansa kannan koko valheellisuuden. Muistelkaapa, kuinka hän ekonomismin kaudella „syvensi” Plehanovia ja loi määritelmän: „taloudellinen taistelu isäntiä ja hallitusta vastaan”. Ekonomistien koko kirjallisuudesta on vaikea löytää onnistuneempaa ilmausta tämän suunnan koko valheellisuudesta. Samoin nytkin. Martynov palvelee hartaasti uutta „Iskraa”, ja melkein joka kerta, kun hän ottaa puheenvuoron, antaa hän meille uutta loistavaa aineistoa uusiskralaisten valheellisen kannan arvioimiseksi. N:issa 102 hän sanoo, että Lenin „on salaa vaihtanut keskenään käsitteet: vallankumous ja diktatuuri” (s. 3, palsta 2).

Tähän syytökseen sisältyvät oleellisesti kaikki uusiskralaisten syytökset meitä vastaan. Ja miten kiitollisia olemmekaan Martynoville tästä syytöksestä! Miten arvaamattoman palveluksen hän tekeekään meidän taistelullemme uusiskralaisuutta vastaan pukemalla syytöksensä tällaiseen sanamuotoon! Meidän on ehdottomasti pyydettävä „Iskran” toimitusta, että se laskisi Martynovin useammin kimpuumme „syventämään” „Proletari” lehteä vastaan kohdistettuja hyökkäyksiä ja pukemaan ne „tosiperiaatteelliseen” sanamuotoon. Sillä mitä periaatteellisemmin Martynov yrittää järkeillä, sitä kehnommin se häneltä käy ja sitä selvemmin hän tuo esille uusiskralaisuuden rikkinäisyyden, sitä onnistuneemmin hän suorittaa itseensä ja ystäviinsä nähden hyödyllisen pedagogisen operaation: *reductio ad absurdum* (uuden „Iskran” periaatteiden kehittämisen järjettömyyteen saakka).

„Vperjod” ja „Proletari” „vaihtavat salaa” vallankumous- ja diktatuurikäsitteen. „Iskra” ei halua tällaista „vaihtamista”. Niin juuri, kunnioitettavin tov. Martynov! Te sanoitte vahingossa suuren totuuden. Te vahvistitte *uudella* sanamuodolla oikeaksi meidän väitteemme, että „Iskra” laahustaa vallankumouksen perässä, eksyy vallan-

kumouksen tehtävien osvobozhdenijelaiseen määrittelyyn, kun taas „Vperjod” ja „Proletari” esittävät tunnuksia, jotka vievät demokraattista vallankumousta eteenpäin.

Ettekö tätä käsitä, tov. Martynov? Kysymyksen tärkeyden vuoksi otamme vaivaksemme antaa teille seikkaperäisen selityksen tästä.

Demokraattisen vallankumouksen porvarillinen luonne tulee ilmi muun muassa siinä, että koko joukko yhteiskunnallisia luokkia, ryhmiä ja kerroksia, jotka ovat täydellisesti yksityisomistuksen ja tavaratalouden tunnustamisen kannalla eivätkä kykene menemään näiden puitteiden yli, joutuvat asiain tilan vuoksi tunnustamaan itsevaltiuden ja yleensä koko maaorjuusjärjestelmän kelvottomuuden ja yhtyvät vapauden vaatimukseen. Tällöin pilkistää esiin yhä selvemmin ja selvemmin *tämän* vapauden porvarillinen luonne, vapauden, jota „yhteiskunta” vaatii ja jota tilanherrat ja kapitalistit puolustavat sanatulvalla (ja vain sanoilla!). Samalla käy yhä havainnollisemmaksi myös perusero työläisten ja porvariston vapaustaistelun välillä, proletaarisen ja liberaalisen demokratismin välillä. Työväenluokka ja sen tietoiset edustajat menevät eteenpäin ja sysäävät tätä taistelua eteenpäin, pelkäämättä sen loppuun saakka viemistä ja vieläpä pyrkien paljon kauemmaksi demokraattisen vallankumouksen kaukaisintakin päämäärää. Porvaristo on epäjohdonmukainen ja itsekäs, kun hyväksyy vapautunnukset vain puolittain ja tekopyhästi. Kaikki yritykset määritellä erikoisella rajaviivalla, varta vasten laadituilla „pykälillä” (Staroverin tai konferenssiläisten päätöslauselmapykälien kaltaisilla) ne puitteet, joiden takana alkaa tämä porvarillisten vapaudenystävien tekopyhyys, tai, jos haluatte, tämä vapauden kavaltaminen sen porvarillisten ystävien taholta, kaikki sellaiset yritykset on ehdottomasti tuomittu epäonnistumaan, sillä porvaristo, joka on kahden tulen välissä (itsevaltiuden ja proletariaatin), pystyy tuhansin ottein ja keinoin muuttamaan kantansa ja tunnuksensa, mukautuen vaaksan verran vasemmalle ja vaaksan verran oikealle, hieroen alituisen kauppoja ja pyrkien sovintoon. Proletaarisen demokratismin tehtävänä ei ole tällaisten kuolleiden „pykälien” keksiminen, vaan kehittyvän poliittisen tilanteen väsymätön arvostelu, porvariston yhä uusien ja uusien, ennakoltanäkemättömien epäjohdonmukaisuuksien ja petosten paljastaminen.

Palauttakaa mieleenne poliittisten julkilausumien historiaa hra Struven illegaalisissa kirjallisissa tuotteissa, sosialidemokratian häntä vastaan käymän taistelun historiaa, ja te näette havainnollisesti, miten sosialidemokratia, proletarisen demokratismien suojelija, on toteuttanut näitä tehtäviä. Hra Struve aloitti puhtaasti shipovilaisesta tunnuksesta: „oikeudet ja määräysvaltainen zemstvo” (ks. kirjoitustani „Zarjassa”: „Zemstvon vainoojat ja liberalismien Hannibalit” *). Sosialidemokratia paljasti hänet ja sysäsi häntä selvästi perustuslailliseen ohjelmaan. Kun nämä „sysäykset” alkoivat vaikuttaa vallankumoustapahtumain erittäin nopean kulun vuoksi, suuntautui taistelu demokratismien *seuraavaan* kysymykseen: ei vain perustuslaki yleensä, vaan ehdottomasti — yleinen, välitön ja yhtäläinen äänioikeus sekä salainen äänestys. „Valloitetuamme” „viholliselta” myöskin tämän uuden aseman (yleisen äänioikeuden hyväksyminen „Osvobozhdenije-liiton” taholta), aloimme painostaa edelleen osoittaen kaksikamarisen järjestelmän tekopyhyiden ja valheellisuuden sekä sen, että osvobozhdenijelaiset tunnustavat yleisen äänioikeuden epätäydellisesti, näyttäen heidän *monarkismsinsa* avulla heidän demokratisminsa sovitteluluonteen eli toisin sanoen sen, kuinka nämä rahasäkin osvobozhdenijelaiset sankarit *myyvät* Venäjän suuren vallankumouksen edut.

Vihdoin itsevaltiuden kauhea itsepintaisuus, kansalaisodan jättiläismäinen edistys, se mahdoton asema, johon monarkistit ovat Venäjän saattaneet,— kaikki tämä alkoi pystyä kovimpiinkin päihin. Vallankumous tuli *tosiasiaksi*. Vallankumouksen tunnustaminen ei enää vaatinut sitä, että piti olla vallankumouksellinen. Itsevaltiudellinen hallitus on tosiasiassa mädännyt ja mätänee edelleenkin kaikkien silmissä. Kuten eräs liberaali (hra Gredeskul) aivan oikein huomautti legaalisisessa lehdistössä, on alkanut todellinen tottelemattomuus tätä hallitusta kohtaan. Kaikesta näennäisestä voimastaan huolimatta itsevaltius osoittautui voimattomaksi, kehittyvän vallankumouksen tapahtumat ovat yksinkertaisesti alkaneet työntää syrjään tätä elävältä mätänevää loisoliota. Pakoitettuna järjestämään toimintansa (tai oikeammin sanoen poliittiset afääriinsä) kyseessä olevien, tosiasiassa muodostuvien olojen pohjalle liberaali-

* Ks. Teokset, 5. osa, ss. 21—69. *Toim.*

set porvarit ovat alkaneet tuntea välttämättömäksi vallankumouksen tunnustamisen. He eivät tee tätä sen vuoksi, että he olisivat vallankumouksellisia, vaan siitä huolimatta, että he eivät ole vallankumouksellisia. He tekevät sen pakosta ja vasten tahtoaan, seuraten kiukkuisina vallankumouksen menestyksiä ja syyttäen vallankumouksellisuudesta itsevaltiutta, se kun ei halua sovintoa, vaan taistelua elämästä ja kuolemasta. Synnynnäisinä kaupustelijoina he vihaavat taistelua ja vallankumousta, mutta asiaintila pakottaa heidät asettumaan vallankumouksen maaperälle, sillä muuta maaperää ei jalkain alla ole.

Meillä on tilaisuus seurata erittäin opettavaista ja erittäin koomillista näytelmää. Porvarillisen liberalismiin portot yrittävät vetää ylleen vallankumouksellisuuden viittaa. Osvobozhdenijelaiset — risum teneatis, amici! *— osvobozhdenijelaiset alkavat puhua vallankumouksen nimessä! Osvobozhdenijelaiset alkavat uskotella, että he „eivät pelkää vallankumousta” (hra Struve „Osvobozhdenijessa” № 72)!!! Osvobozhdenijelaiset esittävät vaatimuksen „päästä vallankumouksen johtoon”!!!

Tämä on erittäin kuvaava ilmiö, joka ei luonnehdi ainoastaan porvarillisen liberalismiin edistystä, vaan myöskin ja vielä enemmän vallankumouksellisen liikkeen reaalisten saavutusten edistystä, liikkeen, joka on pakoittanut tunnustamaan itsensä. Porvaristokin alkaa tuntea, että edullisempaa on asettua vallankumouksen maaperälle,— niin horjuva on jo itsevaltius. Mutta toisaalta tämä ilmiö, joka todistaa liikkeen kokonaisuudessaan nousseen uudelle, korkeammalle asteelle, asettaa myös uusia ja myös korkeampia tehtäviä meille. Vallankumouksen tunnustaminen porvariston taholta ei voi olla vilpittöntä, tämän tai tuon porvarillisen ideologin henkilökohtaisesta rehellisyydestä huolimatta. Porvaristo ei voi olla tuomatta mukanaan itsekkyyttä ja epäjohtonmukaisuutta, kaupanhierontaa ja pikkumaisia taantumuksellisia juonia myöskin tälle liikkeen korkeammalle asteelle. Meidän on nyt määriteltävä toisin vallankumouksen lähimmät konkreettiset tehtävät ohjelmamme kannalta ja ohjelmamme kehittämiseksi. Se, mikä riitti eilen, on riittämätöntä tänään. Eilen ehkä vallankumouksen tunnustamisen vaatimus johtavana demokraattisena tunnuksena oli riittävä. Nyt se ei

* — pidättäkää nauruanne, herrat!

riitä. Herra Struvenkin on vallankumous pakoittanut tunnustamaan itsensä. Nyt vaaditaan edistyneimmältä luokalta, että se määrittelee täsmällisesti tämän vallankumouksen välttämättömien ja lykkäystä sietämättömien tehtävien *itse sisällön*. Tunnustaessaan vallankumouksen herrat Struvet työntävät heti jälleen esiin aasinkorvansa, veisaten taas vanhaa virttään siitä, että rauhallinen ratkaisu on muka mahdollinen, että *Nikolai* voi kutsua herrat osvobozhdenijelaiset valtaan j.n.e., j.n.e. Herrat osvobozhdenijelaiset tunnustavat vallankumouksen, sitä vaarattomammin puijatakseen tätä vallankumousta, kavaltaakseen sen. Meidän asiamme on nyt osoittaa proletariaatille ja koko kansalle vallankumous-tunnuksen riittämättömyys, osoittaa, että on välttämätöntä selvästi ja suoraan, johdonmukaisesti ja päättävästi määrittellä *itse* vallankumouksen *sisältö*. Tällaisena määrittelynä onkin tunnus: proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellisdemokraattinen diktatuuri³⁴, ainoa tunnus, joka kykenee ilmaisemaan vallankumouksen „ratkaisevan voiton” oikein.

Sanojen väärinkäyttö on politiikassa mitä tavallisin ilmiö. „Sosialisteiksi” ovat usein itseään nimittäneet esim. sekä Englannin porvarillisen liberalismiin kannattajat („olemme kaikki nyt sosialisteja” — „We all are socialists now”, sanoi Harcourt), Bismarckin kannattajat että paavi Leo XIII ystävät. Sana „vallankumous” kelpaa myös täysin siihen, että sitä käytetään väärin, ja liikkeen tietyssä kehitystasossa tuo väärinkäyttö on kiertämätön. Kun hra Struve alkoi puhua vallankumouksen nimessä, niin tahtomattakin juohtui mieleemme Thiers. Tuo kammottava kääpiö, tuo porvariston poliittisen lahjottavuuden ihanteellinen ilmaisija tunsu muutamia päiviä ennen helmikuun vallankumousta kansan myrskyn lähenevän. Ja hän julisti parlamentin puhujakorokkeelta, että hän *kuuluu vallankumouksen puolueeseen!* (Ks. Marx „Kansalaissota Ranskassa”³⁵). Osvobozhdenijelaisten vallankumouspuolueeseen siirtymisen poliittinen merkitys on *täysin identtinen* tuon Thiers’in „siirtymisen” kanssa. Kun venäläiset Thiers’it ovat alkaneet puhua kuulumisestaan vallankumouspuolueeseen, niin se merkitsee, että vallankumous-tunnus on käynyt riittämättömäksi, mitään sanomattomaksi, minkäänlaisia tehtäviä määrittelemättömäksi, sillä vallankumous on tullut tosi-

asiaksi, sen puolelle ovat alkaneet joukottain siirtyä mitä erilaisimmat ainekset.

Tosiaankin, mitä on vallankumous marxilaiselta näkökannalta? Vanhettuneen poliittisen päällysrakennuksen väkivaltaista murskaamista, päällysrakennuksen, jonka ristiriitaisuus uusiin tuotantosuhteisiin nähden on aiheuttanut tiettyä ajankohtana tämän päällysrakennuksen romahduksen. Se, että itsevaltius on ristiriidassa koko kapitalistisen Venäjän järjestelmän, sen porvarillis-demokraattisen kehityksen kaikkien tarpeiden kanssa, on aiheuttanut nyt sitä voimakkaamman romahduksen, mitä kauemmin tätä ristiriitaa oli keinoitekoisesti säilytetty. Päällysrakennus järkkyy kaikkia liitoksiaan myöten, antaa periksi voiman edessä, heikkenee. Kansan itsensä täytyy mitä erilaisimpien luokkien ja ryhmien edustajain kautta luoda itselleen uusi päällysrakennus. Määrätyssä kehityspisteessä vanhan päällysrakennuksen kelvottomuus käy kaikille selväksi. Kaikki tunnustavat vallankumouksen. Tehtävänä on nyt määrittellä nimenomaan *minkä* luokkien ja *nimenomaan miten* tulee rakentaa uusi päällysrakennus. Ilman tällaista määrittelyä vallankumous-tunnus on tänä ajankohtana tyhjä ja sisällyksetön, sillä itsevaltiuden heikkous tekee „vallankumoukselliseksi” niin suurruhtinaat kuin „Moskovskije Vedomostinkin”^{36!} Ilman sellaista määrittelyä ei voi olla puhettakaan etumaisen luokan etumaisista demokraattisista tehtävistä. Ja sellaisena määrittelynä onkin tunnus: proletariaatin ja talonpoikaiston demokraattinen diktatuuri. Tämä tunnus määrittelee sekä ne luokat, joihin uuden päällysrakennuksen uudet „rakentajat” voivat nojautua ja joihin niiden tulee nojautua, että päällysrakennuksen luonteen („demokraattinen” diktatuuri eroituksena sosialistisesta) kuin myös rakentamismenetelmän (diktatuuri, s.o. väkivaltaisen vastarinnan väkivaltainen kukistaminen, kansan vallankumouksellisten luokkien aseistaminen). Ken ei tunnusta nyt tätä vallankumouksellisdemokraattisen diktatuurin tunnusta, vallankumousarmeijan, vallankumoushallituksen ja vallankumouksellisten talonpoikaiskomiteain tunnusta, hän joko auttamattomasti ei ymmärrä vallankumouksen tehtäviä, ei osaa määrittellä uusia ja korkeampia nykyhetken esille tuomia tehtäviä tai sitten hän pettää kansaa, kavaltaa vallankumouksen käyttämällä väärin „vallankumous”-tunnusta.

Ensimmäinen tapaus -- tov. Martynov ja hänen ystävänsä. Toinen tapaus -- hra Struve ja koko „perustuslaillisdemokraattinen” zemstvopuolue.

Tov. Martynov oli niin hoksaavainen ja teräväjärkinen, että syytti vallankumous- ja diktatuurikäsitteen salavihkaisesta „vaihtamisesta” juuri silloin, kun vallankumouksen kehitys vaati vallankumoustehtävien määrittelemistä diktatuuritunnuksella! Tosiasiassa tov. Martynov on taas onnettomuudeksi jäänyt häntäpäähän, takertunut viimeisen edelliselle portaalle, *jäänyt osvobozhdenijelaisuuden tasolle*, sillä juuri osvobozhdenijelaisten poliittisen kannan, s.o. liberaalisen monarkistisen porvariston etujen, mukaista on nyt „vallankumouksen” tunnustaminen (sanoissa) ja haluttomuus tunnustaa proletariaatin ja talonpoikaiston demokraattista diktatuuria (s.o. vallankumousta teoissa). Liberaalinen porvaristo puhuu nyt, hra Struven suun kautta, vallankumouksen puolesta. Tietoinen proletariaatti vaatii, vallankumouksellisten sosialidemokraattien suun kautta, proletariaatin ja talonpoikaiston diktatuuria. Ja tällöin sekaantuu riitaan älyniekka uudesta „Iskrasta” ja huutaa: uskaltakaapas „vaihtaa” salavihkaa vallankumous- ja diktatuurikäsitte! Eikö sitten ole totta, että uusiskralaisten kannan vilpillisyys tuomitsee heidät laahautumaan jatkuvasti osvobozhdenijelaisuuden perässä?

Olemme osoittaneet, että osvobozhdenijelaiset nousevat (ei kuitenkaan ilman sosialidemokratian antamien kannustavien sysäysten vaikutusta) porras portaalta ylemmäksi demokratismiin tunnustamisessa. Kiistamme alussa oli kysymys siitä: shipovilaisuus (oikeus ja määräysvaltainen zemstvo) vaiko perustuslaillisuus? Siitten: rajoitetut vaalit vaiko yleinen äänioikeus? Edelleen: vallankumouksen tunnustaminen vaiko kaupanhieronta itsevaltiuden kanssa? Ja nyt lopuksi: vallankumouksen tunnustaminen ilman proletariaatin ja talonpoikaiston diktatuuria vaiko näiden luokkien diktatuurivaatimuksen tunnustaminen demokraattisessa vallankumouksessa? On mahdollista ja todennäköistä, että herrat osvobozhdenijelaiset (samantekevää, nykyiset vaiko heidän seuraajansa porvarillisen demokratian vasemmassa siivessä) nousevat vielä porrasta korkeammalle, s.o. tunnustavat ajan oloon (mahdollisesti siihen mennessä, kun tov. Martynov nousee vielä yhtä porrasta korkeammalle) diktatuuritunnuksenkin. Näin tulee ehdotto-

masti käymään, jos Venäjän vallankumous tulee menestyksellisesti kulkemaan eteenpäin ja menee aina ratkaisevaan voittoon asti. Minkälainen tulee silloin olemaan sosialidemokratian asenne? Nykyisen vallankumouksen täydellinen voitto tulee olemaan demokraattisen kumouksen loppu ja sosialistisen kumouksen puolesta käytävän ratkaisevan taistelun alku. Nykyisen talonpoikaiston vaatimusten toteuttaminen, taantumuksen täydellinen murskaaminen, demokraattisen tasavallan saavuttaminen tulee olemaan porvariston ja vieläpä pikkuporvaristonkin vallankumouksellisuuden täydellinen loppu — tulee olemaan alkuna proletariaatin varsinaiselle taistelulle sosialismin puolesta. Mitä täydellisemmäksi tulee demokraattinen kumous, sitä pikemmin, laajemmin, puhtaammin ja ratkaisevammin kehittyy tämä uusi taistelu. „Demokraattisen” diktatuurin tunnus ilmaiseekin nykyisen vallankumouksen historiallisesti rajoitetun luonteen ja uuden taistelun välttämättömyyden uuden järjestelmän pohjalla työväenluokan vapauttamiseksi täydellisesti kaikesta sorrosta ja kaikesta riistosta. Toisin sanoen: kun demokraattinen porvaristo tai pikkuporvaristo kohoaa vielä yhtä porrasta korkeammalle, kun tosiasiaksi tulee ei ainoastaan vallankumous, vaan myöskin vallankumouksen täydellinen voitto, niin silloin „vaihdamme” (kenties uusien tulevien Martynovien kauhasti vaikeroidessa) demokraattisen diktatuurin tunnuksen proletariaatin sosialistisen diktatuurin, s.o. täydellisen sosialistisen kumouksen tunnukseen.

III. DIKTATUURIN VULGÄÄRI-PORVARILLINEN ESITYS JA MARXIN MIELIPIDE SIITÄ

Huomautuksissaan julkaisemiinsa Marxin kirjoituksiin „Uudesta Reinin Lehdestä” vuodelta 1848 Mehring³⁷ kertoo, että porvarillinen kirjallisuus syytti tätä sanomalehteä m.m. siitä, että „Uusi Reinin Lehti” muka vaati „otettavaksi viipymättä käytäntöön diktatuurin ainoana demokratian toteuttamisen keinona” (Marx' Nachlass, III osa, s. 53). Vulgääri-porvarilliselta kannalta katsoen diktatuurikäsite ja demokratiakäsite sulkevat pois toisensa. Käsitteittä luokkataisteluteoriaa ja tottuneena poliittisella areenalla näkemään vain porvariston erilaisten kerhojen ja seurojen torailua, porvaristo käsittää diktatuurilla kaikkien

demokraattisten vapauksien ja takeiden lakkauttamista, kaikenlaista mielivaltaa, kaikkinaista vallan väärinkäyttöä diktaattorin henkilökohtaisten etujen hyväksi. Itse asiassa juuri tämä vulgääri-porvarillinen katsantokanta pilkistää esiin Martynovillammekin, kun hän „uuden sotaretkensä” loppupäätelmissä uudessa „Iskrassa” selittää „Vperjodin” ja „Proletarin” kiintymisen diktatuuritunnukseen siten, että Lenin „kiihkeästi haluaa koettaa onneaan” („Iskra” № 103, s. 3, palsta 2). Selittäksemme Martynoville luokkadiktatuuri-käsitteen erotuksena yksilödiktatuurista ja demokraattisen diktatuurin tehtävät erotuksena sosialistisen diktatuurin tehtävistä, on hyödyllistä pysähtyä „Uuden Reinin Lehden” mielipiteisiin.

„Jokainen väliaikainen valtiorakenne”, kirjoitti „Uusi Reinin Lehti” syyskuun 14 p:nä v. 1848, „vaatii vallankumouksen jälkeen diktatuuria, vieläpä tarmokasta diktatuuria. Olemme alusta alkaen moittineet Camphausenia (pääministeri v:n 1848 maaliskuun 18 päivän jälkeen) siitä, että hän ei ole menetellyt diktatorisesti, että hän ei heti paikalla lyönyt pirstaleiksi vanhojen laitosten jätteitä eikä poistanut niitä. Ja samaan aikaan kun hra Camphausen tuuditteli itseään perustuslaillisilla illuusioilla, nujerrettu puolue (s.o. taantumuspuolue) lujitti asemiaan virkavallan keskuudessa ja armeijassa, vieläpä uskalsi jo siellä täällä käydä avoimeen taisteluunkin”³⁸.

Näissä sanoissa,— sanoo Mehring täysin oikeutetusti,— on muutamain määritelmien tehty yhteenveto siitä, mitä „Uusi Reinin Lehti” kehitteli yksityiskohtaisesti pitkissä, Camphausenin ministeristöä koskevissa kirjoituksissaan. Mitä sitten nämä Marxin sanat osoittavat meille? Sen, että väliaikaisen vallankumoushallituksen *täytyy* esiintyä diktatorisesti (väittämä, jota diktatuuritunnusta kammoksuva „Iskra” ei ole mitenkään voinut käsittää); — että tämän diktatuurin tehtävänä on hävittää vanhojen laitosten jätteet (juuri se, mikä on selvästi sanottu VSDTP:n III edustajakokouksen päätöslauselmassa taistelusta vastavallankumousta vastaan ja mikä on jätetty pois konferenssin päätöslauselmasta, kuten ylempänä olemme osoittaneet). Vihdoin, kolmanneksi näistä sanoista näkyy, että Marx ruoski porvarillisia demokraatteja „perustuslaillisten illuusioiden” johdosta vallankumouksen ja avoimen kansalaissodan kaudella. Mikä näiden sanojen tarkoitus on, se

näkyä erittäin havainnollisesti „Uuden Reinin Lehden” kirjoituksesta kesäkuun 6 piltä v. 1848. „Perustavan kansankokouksen”, kirjoitti Marx, „tullee ennen kaikkea olla aktiivinen, vallankumouksellisesti aktiivinen kokous. Mutta Frankfurtin kokous pitää parlamentarismin kouluharjoituksia ja jättää toiminnan hallituksen tehtäväksi. Otaksukaamme, että tämän oppineen kokouksen onnistuisi kypsän harkinnan jälkeen muokata parhain päiväjärjestys ja parhain perustuslaki. Mutta mitä hyödyttää parhainkaan päiväjärjestys ja parhainkaan perustuslaki, jos Saksan hallitukset tuohon aikaan olivat jo asettaneet päiväjärjestykseen pistimen?”³⁹

Sellainen on diktatuuritunnuksen sisältö. Tästä voidaan nähdä, kuinka Marx suhtautuisi sellaisiin päätöslauselmiin, joissa „päätöstä järjestää perustava kokous” sanotaan ratkaisevaksi voitoksi tai joissa kehoitetaan „jäämään äärimmäiseksi vallankumoukselliseksi oppositio- puolueeksi”!

Suuret kysymykset kansain elämässä ratkaistaan vain voimalla. Taantumukselliset luokat turvautuvat tavallisesti itse ensimmäisenä väkivaltaan, kansalaissotaan, „asettavat päiväjärjestykseen pistimen”, kuten on tehnyt Venäjän itsevaltius ja tekee edelleenkin tammikuun 9 piltä alkaen järjestelmällisesti ja järkähtämättä, kaikkialla ja kaikessa. Ja kun kerran tällainen tilanne on muodostunut, kun kerran pistin on todella tullut poliittisen päiväjärjestyksen johtavaksi pykäläksi, kun kerran kapina on osoittautunut välttämättömäksi ja lykkäystä sietämättömäksi, niin silloin perustuslailliset illuusiot ja parlamentarismin kouluharjoitukset muodostuvat vain porvariston vallankumousspetturuuden verhoiksi, jolla peitellään porvariston „loittonemistä” vallankumouksesta. Todella vallankumouksellisen luokan on tällöin esitettävä nimenomaan diktatuuritunnus.

Tämän diktatuurin tehtävistä kirjoitti Marx jo „Uudessa Reinin Lehdessä”: „Kansalliskokouksen olisi pitänyt diktatorisesti esiintyä aikansa eläneiden hallitusten taantumuksellisia pyyteitä vastaan, ja silloin se olisi saavuttanut kansan silmissä sellaisen mahdin, että siihen olisivat murtuneet kaikki pistimet... Mutta tämä kokous väsyttää Saksan kansaa ikävyydyttävillä sanoilla sen sijaan, että se tempaisi sen mukaansa tai tempautuisi itse sen mukaan”⁴⁰. Kansalliskokouksen olisi Marxin mielestä pitänyt „poistaa

Saksassa tosiasiallisesti vallitsevasta järjestelmästä kaikki, mikä on ristiriidassa kansan itsevaltiuden periaatteen kanssa" ja sitten „lujittaa sitä vallankumouksellista maaperää, jolla se seisoo, turvata vallankumouksen saavuttama kansan itsevaltius kaikilta hyökkäyksiltä" ⁴¹.

Sisältöönensä nähden ne tehtävät, jotka Marx v. 1848 asetti vallankumoushallitukselle eli diktatuurille, kuuluivat siis ennen kaikkea *demokraattisen* kumouksen tehtäviin: puolustautuminen vastavallankumoukselta ja kaiken sen todellinen poistaminen, mikä on ristiriidassa kansan itsevaltiuden kanssa. Tämä juuri onkin vallankumouksellis-demokraattista diktatuuria.

Nyt edelleen: mitkä luokat kykenivät ja minkä niistä olisi pitänyt Marxin mielestä toteuttaa tämä tehtävä (toteuttaa käytännössä loppuun saakka kansan itsevaltiuden periaate ja torjua vastavallankumouksen hyökkäykset?). Marx puhuu „kansasta". Mutta me tiedämme, että hän taisteli aina säälimättömästi sellaisia pikkuporvarillisia harhaluuloja vastaan, että „kansaa" on yhtenäinen ja että sen keskuudessa ei muka tapahdu luokkataistelua. Käyttämällä sanaa „kansaa" Marx ei hämännyt sillä sanalla luokkien eroavaisuutta, vaan yhdisti määrätyt ainekset, jotka ovat kykeneviä vlemään vallankumouksen loppuun saakka.

Berliinin proletariaatin voiton jälkeen maaliskuun 18 p:nä, kirjoitti „Uusi Reinin Lehti", olivat vallankumouksen tulokset kahdenlaiset: „Toisaalta kansan aseistautuminen, yhdistymisoikeus, tosiasiallisesti valloitettu kansan itsevalta; toisaalta monarkian ja Camphausen-Hansemannin ministeristön, s. o. suurporvariston edustajain hallituksen säilyminen. Täten olivat vallankumouksen tulokset kahta lajia, joiden tuli kiertämättömästi johtaa suhteiden katkeamiseen. Kansa voitti; se valloitti ehdottomasti demokraattista luonnetta olevat vapaudet, mutta välitön herruus ei siirtynyt sen, vaan suurporvariston käsiin. Sanalla sanoen, vallankumousta ei viety loppuun asti. Kansa antoi suurporvariston edustajille tilaisuuden muodostaa ministeristön, ja nämä suurporvariston edustajat osoittivat heti paikalla pyrkimyksensä tarjoamalla liittoa Preussin vanhalle aatelistolle ja byrokralialle. Ministeristöön astuivat Arnim, Canitz ja Schwerin.

Suurporvaristo, joka oli vallankumousvastainen alusta alkaen, solmi puolustus- ja hyökkäysliiton taantumuksen

kanssa siksi, että se pelkäsi kansaa, s.o. työläisiä ja demokraattista porvaristoa" (kursivointi meidän)⁴².

Siis vallankumouksen ratkaisevaa voittoa varten ei vielä riitä „päätos järjestää perustava kokous”, eipä edes sen tosiasiallinen koollekutsuminenkaan! Vieläpä aseellisen taistelun osittaisen voiton jälkeenkin (Berliinin työläisten voitto sotajoukoista maaliskuun 18 p:nä v. 1848) on mahdollista sellainen vallankumous, joka on „keskenäinen”, jota „ei ole viety loppuun saakka”. Mistä sitten riippuu sen loppuun saakka vieminen? Siitä, kenen käsiin siirtyy välitön herruus: Petrunkevitchien ja Roditshevien, se on Camphausenien ja Hansemannien, vaiko *kansan*, s.o. työläisten ja demokraattisen porvariston käsiin. Edellisessä tapauksessa tulee valta olemaan porvaristolla, mutta proletariaatilla vain „arvosteluvapaus”, vapaus „jäädä äärimmäiseksi vallankumoukselliseksi oppositiopuolueeksi”. Heti voiton jälkeen porvaristo tekee liiton taantumuksen kanssa (tämä tapahtuisi kiertämättä Venäjälläkin, jos esim. Pietarin työläiset saisivat vain osittaisen voiton katutaisteluissa sotajoukkoja vastaan ja jättäisivät hallituksen muodostamisen herroille Petrunkevitsheille ja kumpp.). Jälkimmäisessä tapauksessa olisi mahdollista vallankumouksellis-demokraattinen diktatuuri, s.o. vallankumouksen täydellinen voitto.

Jää vain tarkemmin määriteltäväksi, mitä Marx oikeastaan tarkoitti „demokraattisella porvaristolla” (demokratische Bürgerschaft), jota hän yhdessä työväen kanssa nimittää kansaksi vastakohtana suurporvaristolle?

Tähän kysymykseen antaa selvän vastauksen seuraava kohta „Uuden Reinin Lehden” kirjoituksesta heinäkuun 29 p:ltä v. 1848: „...Saksan vuoden 1848 vallankumous on vain Ranskan vuoden 1789 vallankumouksen irvikuva.

Elokuun 4 p:nä v. 1789, kolme viikkoa Bastiljin valloituksen jälkeen, Ranskan kansa sai yhdessä päivässä voiton kaikista feodaalisista rasituksista.

Heinäkuun 11 p:nä v. 1848, neljä kuukautta maaliskuun barrikadien jälkeen, feodaaliset rasitukset saivat voiton Saksan kansasta. Teste Gierke cum Hansemanno*.

* „Todistajat: hra Gierke yhdessä hra Hansemannin kanssa”. Hansemann oli suurporvariston puolueen ministeri (venäjäksi: Trubetskoi tai Roditshev j.n.e.). Gierke oli maanviljelysministeri Hansemannin ministeristössä, laati luonnoksen „rohkean” luonnoksen muka „korvauksettomasta” „feodaalisten rasitusten hävittämisestä”, todellisuudessa pienten ja vähäpätöisten rasitusten hävittämisestä,

Ranskan porvaristo ei v. 1789 hetkeksikään hylännyt liittolaisiaan, talonpoikia. Se tiesi, että sen herruuden perustana oli feodalismiin hävittäminen maaseudulta, maataomistavan (grundbesitzenden) vapaan talonpoikaisluokan muodostaminen.

Saksan porvaristo v. 1848 vähääkään kursailematta kavalsi talonpojat, luonnollisimmat liittolaisensa, jotka ovat lihaa sen lihasta ja joita ilman se on voimaton aatelistoa vastaan.

Feodaalisten oikeuksien säilyminen, niiden vahvistaminen (harhaanjohtavan) lunastuksen varjolla — sellainen on Saksan vuoden 1848 vallankumouksen tulos. Vuori synnytti hiiren”⁴³.

Tämä on erittäin opettava kohta, josta johtuu neljä tärkeää teesiä: 1) Saksan keskeneräinen vallankumous eroaa loppuunsaoritetusta Ranskan vallankumouksesta siinä, että porvaristo petti ei ainoastaan demokratismia yleensä, vaan erikoisesti myöskin talonpoikaiston. 2) Demokraattisen kumouksen täydellisen toteuttamisen perustana on vapaan talonpoikaisluokan luominen. 3) Tällaisen luokan luominen merkitsee feodaalisten rasitusten hävittämistä, feodalismiin tuhoamista, mutta ei suinkaan vielä sosialistista kumousta. 4) Talonpojat ovat porvariston, nimittäin demokraattisen porvariston, „mitä luonnollisimmat” liittolaiset, joita ilman se on „voimaton” taantumusta vastaan.

Asianomaisin muutoksin konkreettisten kansallisten erikoisuuksien mukaisesti, asettamalla feodalismiin tilalle maaorjuuden, kaikki nämä määritelmät soveltuvat täydellisesti myöskin v:n 1905 Venäjään. On varmaa, että jos otamme oppia Marxin valaisemasta Saksan kokemuksesta, niin emme voi tulla mihinkään muuhun vallankumouksen ratkaisevan voiton tunnukseen kuin: proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellisdemokraattinen diktatuuri. Epäilemätöntä on, että sen „kansan” perusosina, jonka Marx v. 1848 asetti vastarintaa tekevän taantumuksen ja petollisen porvariston vastakohtaksi, ovat proletariaatti ja talonpoikaisto. Epäilemätöntä on, että meillä Venäjälläkin liberaalinen porvaristo ja herrat osvobozhdenijalaiset pettä-

mutta oleellisempien rasitusten säilyttämisestä tai vapaaksilunastuksesta. Hra Gierke oli jokseenkin samantapainen kuin venäläiset herrat Kablukovit, Manulovit, Herzensteinit ja muut samantapaiset talonpoikain porvarillis-liberaaliset ystävät, jotka haluavat „laajentaa talonpoikain maaomaisuutta”, mutta eivät halua loukata tilanherroja.

vät talonpoikaistoa ja kavaltavat sen, s.o. yrittävät selviytyä asiasta vale-reformilla, siirtyvät tilanherrain puolelle näiden ja talonpoikaiston välisessä ratkaisevassa taistelussa. Vain proletariaatti kykenee tukemaan talonpoikaistoa tässä taistelussa loppuun asti. Epäilemätöntä vihdoin on, että meillä Venäjälläkin talonpoikain taistelun onnistuminen, s.o. kaiken maan siirtyminen talonpoikaistolle, tulee merkitsemään täydellistä demokraattista kumousta ja olemaan loppuun asti viedyn vallankumouksen yhteiskunnallisena tukena, mutta se ei suinkaan merkitse sosialistista kumousta eikä sitä „sosialisoimista”, josta pikkuporvariston ideologit, sosialistivallankumoukselliset, puhuvat. Talonpoikaiskapinan onnistuminen, demokraattisen vallankumouksen voitto raivaa vasta tien ratkaisevalle tositaistelulle sosialismin puolesta demokraattisen tasavallan pohjalla. Maataomistavana luokkana tulee talonpoikaisto tuossa taistelussa esittämään samaa pettävää, horjuvaa osaa, jota nyt esittää porvaristo taistelussa demokratian puolesta. Tämän unohtaminen merkitsee sosialismin unohtamista, itsensä ja toisten pettämistä proletariaatin todellisiin etuihin ja tehtäviin nähden.

Ettei jäisi aukkoa Marxin v. 1848 esittämien katsomusten kuvaamiseen, on välttämättä merkittävä eräs oleellinen ero silloisen Saksan sosialidemokratian (eli, silloista kieltä käyttäen, proletariaatin kommunistisen puolueen) ja Venäjän nykyisen sosialidemokratian välillä. Annamme puheenpuoron Mehringille:

„„Uusi Reinin Lehti” astui poliittiselle areenalle „demokratian äänenkannattajana”. Ei voida olla havaitsematta sitä punaista lankaa, joka kulkee sen kaikkien kirjoitusten läpi. Mutta välittömästi se puolusti enemmän porvarillisen vallankumouksen etuja absolutismia ja feodalismia vastaan kuin proletariaatin etuja porvariston etuja vastaan. Vallankumousvuosien erikoisesta työväenliikkeestä löydätte sen palstoilta aineistoa vähän, vaikkakaan ei saa unohtaa, että rinnan sen kanssa ilmestyi kaksi kertaa viikossa Kölnin työväenliiton⁴⁴ erikoinen äänenkannattaja Mollin ja Schapperin toimittamana. Joka tapauksessa nykyajan lukijalle pistää silmään se, miten vähän mielenkiintoa „Uusi Reinin Lehti” osoitti silloista saksalaista työväenliikettä kohtaan, vaikka sen kyyvykkäin toimihenkilö, Stephan Born, oli ollut Marxilla ja Engelsillä opissa Pariisissa ja Brysselissä sekä

v. 1848 oli heidän lehtensä Berliinin kirjeenvaihtajana. Born kertoo „Muistelmissaan”, että Marx ja Engels eivät koskaan sanoneet hänelle sanaakaan siitä, että olisivat olleet tyytymättömiä hänen työläisagitaatioonsa. Mutta Engelsin myöhemmät lausunnot tekevät todennäköiseksi olettamuksen, että Marx ja Engels olivat tyytymättömiä ainakin tämän agitaation menetelmiin nähden. Heidän tyytymättömyydellään oli perusteensa sikäli, mikäli Bornin oli pakko tehdä paljon myönnytyksiä silloin vielä suurimmassa osassa Saksaa kokonaan kehittymättömälle proletariaatin luokkatietoisuudelle, myönnytyksiä, jotka eivät „Kommunistisen Manifestin” kannalta katsoen kestäneet arvostelua. Heidän tyytymättömyydeltään puuttui perustaa sikäli, mikäli Born kuitenkin kykeni säilyttämään ohjaamansa agitaation verrattain korkealla tasolla... Epäilemättä Marx ja Engels olivat historiallisesti ja poliittisesti oikeassa, kun katsoivat, että työväenluokan eduille oli ennen kaikkea tärkeintä sysätä porvarillista vallankumousta eteenpäin mahdollisimman paljon... Kaikesta huolimatta, erinomaisena todistuksena siitä, kuinka työväenliikkeen alkeellinen vaisto kykenee korjaamaan nerokkaimpienkin ajattelijain oppeja, on se tosiasia, että huhtikuussa v. 1849 he esiintyivät erikoisen työväenjärjestön puolesta ja päättivät ottaa osaa työväenedustajakokoukseen, jota oli valmistellut varsinkin itäelbeläinen (itä-Preussin) proletariaatti”.

Siis vasta huhtikuussa v. 1849, julkaistuaan lähes vuoden ajan vallankumouksellista sanomalehteä („Uusi Reinin Lehti” alkoi ilmestyä kesäkuun 1 p:nä v. 1848), Marx ja Engels asettuivat kannattamaan erikoista työväenjärjestöä! Siihen saakka he johtivat vain „demokratian äänenkannattajaa”, joka ei ollut millään järjestösitelillä yhdistetty itsenäiseen työväenpuolueeseen! Tämä tosiasia — hirveä ja uskomaton nykypäiviemme näkökannalta — osoittaa meille selvästi, mikä valtava ero on Saksan silloisen ja Venäjän nykyisen sosialidemokraattisen työväenpuolueen välillä. Tämä tosiasia osoittaa meille, kuinka paljon vähemmän ilmeni Saksan demokraattisessa vallankumouksessa (Saksan takapajuisuuden vuoksi v. 1848 sekä taloudellisessa että poliittisessa suhteessa — valtiollinen pirstoutuneisuus) liikkeen proletaarisia piirteitä, proletaarista virtausta siinä. Tätä ei saa unohtaa arvioitaessa Marxin tällä ja hiukan

myöhemmällä kaudella moneen kertaan esittämiä lausuntoja proletariaatin itsenäisen puolueen järjestämisen välttämättömydestä. Marx teki vasta demokraattisen vallankumouksen antamasta kokemuksesta, lähes vuoden kuluttua, tämän käytännöllisen johtopäätöksen: siinä määrin poroporvarillinen, pikkuporvarillinen oli silloin koko ilmapiiri Saksassa. Meille on tämä johtopäätös jo vanha ja vakiintunut kansainvälisen sosialidemokratian puolivuosisataisen kokemuksen tulos, josta me *aloitimme* Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen järjestämisen. Meillä esim. ei voi olla puhettakaan siitä, että proletariaatin vallankumoukselliset sanomalehdet olisivat proletariaatin sosialidemokraattisen puolueen ulkopuolella, että ne voisivat hetkenkään esiintyä yksinkertaisesti vain „demokratian äänenkannattajina”.

Mutta se vastakohtaisuus, joka tuskin oli alkanut ilmetä Marxin ja Stephan Bornin välillä, esiintyy meillä sitä kehittyneemmässä muodossa, mitä voimakkaampana ilmenee proletaarinen virtaus vallankumouksemme demokraattisessa vyöryssä. Mehring puhuu liian lievästi ja vältellen Marxin ja Engelsin todennäköisestä tyytymättömyydestä Stephan Bornin agitaatioon. Engels kirjoitti Bornista v. 1885 (esipuheessaan kirjaseen „Enthüllungen über den Kommunistenprozess zu Köln”. Zürich. 1885 *) seuraavaa:

„Kommunistien Liiton”⁴⁵ jäsenet olivat kaikkialla äärimmäisen demokraattisen liikkeen etunenässä, mikä todistaa, että Liitto oli erinomainen vallankumoustoiminnan koulu. „Latoja Stephan Born, aikaisemmin Liiton toimekas jäsen Brysselissä ja Pariisissa, perusti Berliinissä „työväen veljeskunnan” („Arbeiterverbrüderung”), joka levisi melkoisesti ja säilyi vuoteen 1850 saakka. Born oli lahjakas nuori mies, mutta kiirehti kuitenkin liian aikaisin esiintymään poliittisena toimihenkilönä. Hän „veljeili” mitä kirjavimman roskaväen kanssa (Kreti und Plethi) saadakseen vain joukkoa kasaan. Hän ei lainkaan ollut niitä ihmisiä, jotka kykenevät saamaan aikaan yhtenäisyyttä ristiriitaisiin pyrkimyksiin, tuomaan valoa kaokseen. Hänen veljeskuntansa virallisissa julkaisuissa jatkuvasti vilisee sekaisin „Kommunistisen Manifestin” katsantokantoja ja

* — „Paljastuksia Kölnin kommunistijutusta”. Zürich. 1885. *Toim.*

ammattikuntamuistelmia sekä -toivomuksia, Louis Blancin, Proudhonin ajatustynkiä, proteksionismin puoltamista j.n.e.; sanalla sanoen, nuo ihmiset halusivat olla kaikille mieliksi (Allen alles sein). *Erikoisesti he askartelivat lakkojen, ammattiliittojen ja tuotanto-osuuskuntien järjestämiseksi unohtaen, että tehtävänä oli ennen kaikkea hankkia aluksi itselleen poliittisen voiton kautta sellainen toimikenttä, jonka pohjalla vain voidaankin pysyvästi ja lujasti toteuttaa tällaiset aiheet (kursivointi meidän). Ja kun taantumuksen voitot pakoittivat tämän veljeskunnan johtajia tuntemaan välttämättömäksi suoranaisen osanoton vallankumoustaisteluun, silloin, kuten on itsestään selvää, heidän ympärilleen ryhmittynyt kehittymätön joukko hylkäsi heidät. Born osallistui Dresdenin kapinaan toukokuussa v. 1849 ja sattumalta onnistui pelastumaan. Työväen veljeskunta sen sijaan pysyi syrjässä proletariaatin suuresta poliittisesta liikkeestä eristäytyneenä liittona, joka oli ollut olemassa pääasiassa vain paperilla ja esitti niin toisarvoista osaa, että taantumus katsoi tarpeelliseksi lakkauttaa sen vasta v. 1850 ja sen haaraosastot vasta monta vuotta myöhemmin. Bornista (Bornin oikea nimi on Buttermilch)* ei siis tullutkaan poliittista toimihenkilöä, vaan pieni sveitsiläinen professori, joka ei nykyään käännä Marxia ammattikuntakielelle, vaan hempeämielistä Renania imelälle saksan kielelle”⁴⁶.*

Näin arvioi Engels sosialidemokratian kahta taktiikkaa demokraattisessa vallankumouksessa!

Meidän uusiskralaisemme myöskin taipuvat „ekonomisiin” niin tolkuttomalla hartaudella, että „tajuntansa kirkastumisesta” ansaitsevat monarkistisen porvariston ylistelyn. Hekin kokoavat ympärilleen kaikenkarvaista väkeä, imarrella „ekonomisteja”, demagogisesti houkutelun kehittymättömiä joukkoja „itsetoiminnan”, „demokra-

* Engelsiä kääntäessäni tein ensimmäisessä painoksessa tässä kohdassa virheen, kun en käyttänyt Buttermilch **-sanaa erisnimenä vaan yleisnimenä. Tämä virhe tuotti luonnollisesti menshevikeille tavattoman paljon huvia. Koltsov kirjoitti, että minä „syvensin Engelsiä” (julkaistu kokoelmassa „Za dva goda”). Plehanov muistuttaa vielä nytkin tästä virheestä „Tovarishtsh” lehdessä,⁴⁷ — sanalla sanoen, löytyi *erinomainen aihe hämätä kysymys kahdesta tendenssistä työväenliikkeessä* Saksassa v. 1848, s.o. Bornin tendenssistä (sukua meidän ekonomisteillemme) ja marxilaisesta tendenssistä. On enemmän kuin luonnollista, että käytetään hyväksi vastustajan virhettä, vaikkapa vain Bornin sukunimeä koskevassa kysymyksessä. Mutta kahta taktiikkaa koskevan kysymyksen ytimen sotkeminen käännöskorjausten avulla merkitsee sen kiertämistä, mitä kiista varsinaisesti koskee. (Tekijän huomautus vuoden 1907 painokseen. *Toim.*)

⁴⁶ Buttermilch — kirtupilmiä. *Toim.*

tismin”, „autonomian” y.m., y.m. tunnuksilla. Heidän työväenliittonsa ovat myös usein olemassa vain hlestakovilaisen uuden „Iskran” palstoilla. Heidän tunnuksensa ja päätöslauselmansa paljastavat „proletariaatin suuren poliittisen liikkeen” tehtävien samanlaista ymmärtämättömyyttä.

**LOPPUOSA KIRJOITUKSEEN
„PARIISIN KOMMUUNI JA DEMOKRAATTISEN
DIKTATUURIN TEHTÄVÄT“⁴⁸**

Tämä selitys opettaa meille ennen kaikkea sitä, että sosialistisen proletariaatin edustajain osallistuminen yhdessä pikkuporvariston kanssa vallankumousohallitukseen on periaatteessa täysin sallittua ja visseissä olosuhteissa suorastaan välttämätöntä. Edelleen tämä selitys osoittaa meille, että reaalisenä tehtävänä, jonka Kommuuni joutui suorittamaan, oli ennen kaikkea demokraattisen eikä sosialistisen diktatuurin toteuttaminen, „minimiohjelmamme“ täytäntöönpano. Tämä selitys muistuttaa vihdoin meille, että ottaessamme itsellemme oppia Pariisin Kommuunista, meidän ei pidä mukailla sen virheitä (ei otettu Ranskan pankkia, ei tehty hyökkäystä Versaillesia vastaan, ei ollut selvää ohjelmaa j.n.e.), vaan sen käytännöllisesti menestyksellisiä askeleita, jotka viitoittavat oikean tien. Meidän ei pidä ottaa vuoden 1871 suurilta taistelijoilta „kommuuni“ sanaa eikä sokeasti toistaa jokaista heidän tunnustaan, vaan erottaa selvästi ne ohjelmaluontoiset ja käytännölliset tunnuksot, jotka vastaavat Venäjällä vallitsevaa asiaintilaa ja puetaan sanoi-hin: proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellinen demokraattinen diktatuuri.

„Proletari“ № 8,
heinäkuun 17 (4) pnä 1905

Julkaistaan „Proletari“ lehdessä
tekstin mukaan

KANSAINVÄLISEN SOSIALISTISEN TOIMISTON SIHTEERISTÖLLE BRYSSELISSÄ

Geneve,

24 pnä heinäkuuta v. 1905.

Hyvät toverit! Muutama päivä sitten saimme kirjeenne kesäkuun 28 pltä ja sen mukana mielenkiintoisia asiakirjoja (toverien Bebelin ja Plehanovin kirjeet), mutta tavattoman työnpaljouden vuoksi meillä ei ollut mahdollisuutta vastata Teille heti.

I. Mitä tulee tov. Plehanovin kirjeeseen, niin olemme pakoitettuja tekemään seuraavat huomautukset: 1) Tov. Plehanovin väite, että puolueemme toisen edustajakokouksen (elokuu 1903) jälkeen välillämme oli erimielisyyksiä muka vain organisaatiokysymyksessä, ei vastaa täydellisesti todellisuutta. II edustajakokouksen „vähemmistö” (toverit Axelrod, V. Zasulitsh ja Martov etunenässä) tosiasiallisesti jakoi puolueen kahtia heti edustajakokouksen jälkeen julistamalla boikotin edustajakokouksessa valituille keskuselimille ja perustamalla „vähemmistön” salaisen järjestön, joka lakkautettiin vasta syksyllä 1904. Tov. Plehanov, joka puolueen II edustajakokouksessa ja Venäjän sosialidemokratian ulkomaisen liigan edustajakokouksessa (lokakuu 1903) oli meidän puolellamme, oli itse nähtävästi hiukan toista mieltä erimielisyyksistämme, kun hän julkisesti julisti „Iskran” 52. numerossa (marraskuu 1903), että on taitavasti tehtävä myönnytyksiä „revisionisteille” (Plehanovin sanonta), jotta välttyttäisiin puolueen kahtiajakaantumiselta.

2) Sekään väite, että puolueen III edustajakokous kutsuttiin koolle muka „aivan mielivaltaisesti”, ei myöskään vastaa todellisuutta. Puolueen sääntöjen mukaan Neuvosto on velvollinen kutsumaan koolle edustajakokouksen silloin, kun

sitä vaatii puolet komiteoista. Neuvosto kuitenkin jätti huomioon ottamatta puolueen säännöt, kuten Te tiedätte III edustajakokouksen päätöslauselmista, jotka on käännetty ranskan kielelle. Puolueen komiteat ja niiden valitsema „Enemmistökomiteain Byroo”⁴⁹ olivat moraalisesti sekä muodollisesti velvolliset kutsumaan koolle edustajakokouksen, vaikkapa vastoin edustajakokouksen koollekutsumista karttavan Neuvoston tahtoakin.

3) Noista samoista III edustajakokouksen päätöslauselmista Te tiedätte, että tässä edustajakokouksessa oli edustettuna suurimpien komiteain huomattava enemmistö eikä „likimain puolet täysivaltaisista järjestöistä”. 4) On totta, että puolueessamme on sellaisia tovereita, joita leikillisesti nimitetään „suoksi”. Sen jäsenet ovat puolueen sisäisessä taistelussa alinomaan siirtyneet puolelta toiselle. Ensimmäinen tuollainen loikkari oli Plehanov, joka marraskuussa 1903 siirtyi enemmistöstä vähemmistöön ja toukokuun 29 p:nä 1905 lähti pois vähemmistöstä eroamalla „Iskran” toimituksesta. Me emme hyväksy näitä siirtyilemisiä, mutta olemme sitä mieltä, ettei meitä voida syyttää siitä, jos „suon” jäsenet pitkien horjuntujen jälkeen ovat taipuvaisia kulkemaan mukamme. 5) Kirjeessään Toimistolle (16 p:nä kesäkuuta 1905) tov. Plehanov aivan sopimattomasti unohti mainita kirjeestään toukokuun 29 p:nä 1905, joka julkaistiin „Iskrassa” (№ 101) ja jonka tarkan ja täydellisen käännöksen olemme jo Teille lähettäneet. 6) Puhuessaan, että puolueen toinen fraktio ryhmittyy puolueen entisen Pää-äänenkannattajan „Iskran” ympärille, tov. Plehanov taaskin unohtaa lisätä, että „vähemmistön” konferenssi (toukokuu 1905) kumosi II edustajakokouksessa laaditut säännöt eikä perustanut uutta Pää-äänenkannattajaa. Oletamme, että Kansainvälisellä sosialistisella toimistolla pitää olla täydellinen käännös kaikista tämän konferenssin päätöslauselmista. Ellei „Iskra” halua lähettää niitä Toimistolle, niin olemme valmiit ottamaan tuon tehtävän itsellemme. 7) Tov. Plehanov sanoo, että III edustajakokouksen koollekutsumista kannatti vain 2 vangitsemiselta säästynyttä Keskuskomitean jäsentä (muut oli vangittu). Tov. Plehanovin kirje on päivätty 16. kesäkuuta 1905; seuraavana, 17 päivänä, julkaistiin III edustajakokouksen perustaman puolueen Pää-äänenkannattajan „Proletarin” 4. numerossa seuraava ilmoitus: „Luettuamme Keskuskomitean

tean Puolueneuvoston puheenjohtajalle tov. Plehanoville osoittaman avoimen kirjeen ja täysin solidaarisina Keskuskomitean kanssa pidämme tarpeellisena — syistä, jotka puolueen sisäisen elämän kulkua tuntevat toverit käsittävät — ilmoittaa julkisesti olevamme solidaarisia Keskuskomitean kanssa”. Allekirjoituksina nimimerkit: Ma, Bem, Vladimir, Innokenti, Andrei, Voron. Luottamuksellisesti voimme ilmoittaa Teille, että nämä nimimerkit kuuluvat vangituille Keskuskomitean jäsenille⁵⁰. Siis heti, kun Keskuskomitean jäsenet saivat tietää Keskuskomitean ja tov. Plehanovin (ja siis myöskin Neuvoston) välisestä selkkauksesta edustajakokouksen koollekutsumista koskevassa kysymyksessä, asettui enemmistö heistä viipymättä Keskuskomitean kannalle tov. Plehanovia vastaan. Me pyydämme hartaasti Kansainvälistä sihteeristöä ilmoittamaan meille, onko tov. Plehanov katsonut tarpeelliseksi tutustuttaa Toimiston tähän vangittujen Keskuskomitean jäsenten tärkeään ilmoitukseen, joka kumoaa täydellisesti tov. Plehanovin kirjeessä kesäkuun 16 päivältä olleet väitökset? 8) Tov. Plehanov erehtyy sanoessaan, että kumpikin ryhmä on pyytänyt häntä jäämään puolueen edustajaksi Kansainvälisessä toimistossa. Tähän mennessä puolueemme Keskuskomitea ei ole esittänyt minkäänlaista pyyntöä tämän asian johdosta. Kuten ilmoitimme Teille muutama päivä sitten, tätä kysymystä ei ole vielä ratkaistu lopullisesti, vaikka se onkin otettu päiväjärjestykseen. 9) Tov. Plehanov olettaa, että hänen ei ole vaikea olla puolueeton erimielisyyksiämme koskevassa kysymyksessä. Mutta kaiken ylläsanotun jälkeen oletamme, että se on hänelle aika vaikeaa ja ainakin tällä hetkellä se on miltei mahdotonta⁵¹.

II. Siirryn koskettelemaan ehdotusta, jonka tov. Bebel on tehnyt asioittemme johdosta.

Siinä minun täytyy tehdä seuraavat huomautukset: 1) Olen vain eräs Keskuskomitean jäsenistä ja puolueen Pää-äänenkannattajan „Proletarin” vastaava toimittaja. Koko Keskuskomitean puolesta voin ratkaista vain ulkomaisia asioita ja eräitä muita, varta vasten tehtäväkseni annettuja asioita. Joka tapauksessa Keskuskomitean yleinen kokous voi kumota kaikki minun päätökseni. En siis voi ratkaista kysymystä Toimiston sekaantumisesta puolueemme asioihin. Mutta lähetin heti Venäjälle Keskuskomitean

kaikille jäsenille kirjeenne sekä myöskin toverien Bebelin ja Plehanovin kirjeet. 2) Keskuskomitean vastauksen jouduttamiseksi olisi sangen hyödyllistä saada Toimistolta eräitä tarpeellisia selityksiä: a) Pitääkö sanalla „sekaantuminen” (intervention) ymmärtää ainoastaan sovintoa rakentavaa välitystä ja neuvoa, joilla on vain moraalinen, muttei pakollinen voima; b) vai tarkoittaako Toimisto sovinto-oikeuden tekemää pakollista päätöstä? c) kehoittaako Toimiston toimeenpaneva komitea antamaan Kansainvälisen sosialistisen toimiston yleiselle kokoukselle oikeuden tehdä erimielisyyksiämme koskevasta kysymyksestä lopullisia päätöksiä, joiden suhteen ei ole vetoamisoikeutta. 3) Omasta puolestani katson velvollisuudekseni ilmoittaa Toimiston tiedoksi, että tov. Bebel jo vähän ennen III edustajakokousta teki tuollaisen ehdotuksen minulle ja kanssani samoin ajatteleville, tarjoutuen itse tai tarjoten Saksan puolueen koko hallintoa (Parteivorstand) meille sovintotuomariksi puolueemme enemmistön ja vähemmistön välisessä riidassa.

Vastasin, että piakkoin pidetään puolueen edustajakokous ja että minä henkilökohtaisesti en voi päättää puolueen puolesta tai sen nimessä.

Enemmistökomiteain Byroo hylkäsi Bebelin tarjouksen. III edustajakokous ei tehnyt mitään päätöstä tämän tarjouksen johdosta ja siten ilmaisi vaiteliaasti yhtyvänsä Enemmistökomiteain Byroon vastaukseen. 4) Koska Kansainvälinen toimisto katsoo mahdolliseksi ammentaa tietoja „eräistä saksalaisista sanomalehdistä”, niin minun täytyy ilmoittaa, että melkein kaikki saksalaiset sosialistiset sanomalehdet, varsinkin „Die Neue Zeit” ja „Leipziger Volkszeitung”⁵², ovat kokonaan „vähemmistön” puolella ja valaisevat asioitamme kovin yksipuolisesti ja väärin. Esim. myös Kautsky nimittää itseään puolueettomaksi, mutta todellisuudessa hän kuitenkin meni niinkin pitkälle, että kieltäytyi julkaisemasta „Neue Zeit”issä oikaisua Rosa Luxemburgin erään kirjoituksen johdosta, jossa tämä puolusteli puolueen desorganisaatiota⁵³. „Leipziger Volkszeitung”issa Kautsky jopa neuvoi olemaan levittämättä saksalaisista kirjasta, joka sisältää III edustajakokouksen päätöslauselmien käännöksen!! Tämän jälkeen ei ole vaikea ymmärtää, minkä vuoksi monet toverit Venäjällä ovat taipuvaisia pitämään Saksan sosialidemokratiaa puolueelli-

senä ja erittäin ennakkoluuloisena sen kysymyksen suhteen, mikä koskee kahtiajakaantumista Venäjän sosialidemokratian riveissä.

Ottakaa vastaan, hyvät toverit, veljellinen tervehdyksemme.

Vl. Uljanov (N. Lenin)

*Julkaistu ensi kerran v. 1925
aikakauslehdessä „Krasnaja
Letopis” № 1*

*Julkaistaan aikakauslehdessä,
joka on tarkastettu ranskankielisen
konekirjoitustekstin mukaan*

VALLANKUMOUS OPETTAA

Erimielisyyksiä poliittisten puolueiden sisällä ja poliittisten puolueiden välillä ei tavallisesti ratkaise ainoastaan periaatteellinen väittely, vaan myös itse poliittisen elämän kehitys. Varsinkin puolueen taktiikkaa, s.o. sen poliittista menettelyä, koskevat erimielisyydet usein päätyvät siihen, että väärin ajattelevat tosiasiallisesti siirtyvät oikealle taistelutielle itse tapahtumien kulun painostuksesta, mikä yksinkertaisesti työntää syrjään virheelliset ajatukset, tekee niistä sisällyksettömiä, ketään kiinnostamattomia. Se ei tietenkään merkitse, että periaatteelliset erimielisyydet taktiikkakysymyksissä eivät kaipaa periaatteellisia selityksiä, jotka yksin kykenevät pitämään puoluetta sen teoreettisten vakaumusten tasolla. Ei. Se merkitsee vain sitä, että tehtyjä taktillisia päätöksiä on mahdollisimman usein *tarkastettava* uusien poliittisten tapahtumien pohjalla. Tällaista tarkastusta tarvitaan sekä teoreettisesti että käytännöllisesti: teoreettisesti, jotta päästäisiin todella varmuuteen siitä, ovatko tehdyt päätökset oikeita ja mitä korjauksia niiden hyväksymisen jälkeiset poliittiset tapahtumat pakottavat niihin tekemään; — käytännöllisesti, jotta opittaisiin oikealla tavalla toimimaan näiden päätöksien mukaisesti, opittaisiin pitämään niitä direktiiveinä, jotka on välittömästi sovellettava käytännössä.

Poliittisen kehityksen äärettömän nopeuden ja poliittisten yhteentörmäyksen kärkevyyden vuoksi vallankumouskausi antaa enemmän aineistoa tällaista tarkastusta varten kuin mikään muu kausi. Vallankumouskaudella vanha „päällysrakennus” lohkeilee ja uutta luodaan kaikkien nähden mitä erilaisimpien sosiaalisten voimien itsetoiminnalla, voimien, jotka teoissa näyttävät todellisen olemuksensa.

Samoin myös Venäjän vallankumous antaa meille miltei joka viikko hämmästyttävän runsaasti poliittista aineistoa aikaisemmin tekemiemme taktillisten päätösten tarkastamiseksi sekä ottaaksemme siitä mitä antoisinta opetusta kaiken käytännöllisen toimintamme suhteen. Ottakaa Odessan tapahtumat. Yksi kapinayritys on epäonnistunut. Katkera vastoinkäyminen, raskas tappio. Mutta millainen kuilu erottaakaan toisistaan tämän taistelussa kärsityn vastoinkäymisen ja ne vastoinkäymiset kaupustelussa, joita ryöpyy herrojen Shipovien, Trubetskoiden, Petrunkevitchien, Struvein ja koko tuon tsaarin porvarillisen palvelusväen päälle! Engels aikoinaan sanoi: lyödyt armeijat oppivat erinomaisesti. Nämä mainiot sanat sopivat vielä paljon paremmin vallankumouksellisiin armeijoihin, jotka saavat täydennystä edistyneiden luokkien edustajista. Niin kauan kuin vanhaa, läpeensä mätää, koko kansaa mätänemisellään saastuttavaa päällysrakennusta ei ole lakaistu pois, tulee jokainen uusi tappio nostattamaan uusia ja uusia taistelujain armeijoita. On tietenkin olemassa vielä paljon laajempi ihmiskunnan kollektiivinen kokemus, joka on ikuisunut kansainvälisen demokratian ja kansainvälisen sosialidemokratian historiaan ja joka on vallankumouksellisen ajattelun edistyneimpien edustajain varmentama. Tästä kokemuksesta puolueemme ammentaa aineistoa jokapäiväistä propagandaa ja agitaatiota varten. Mutta niin kauan kuin yhteiskunta on rakennettu miljoonien työtätekevien riiston ja sorron pohjalle, voivat tästä kokemuksesta ottaa välittömästi oppia vain harvat. Joukkojen täytyy oppia etupäässä omasta kokemuksestaan ja kantaa jokaisesta opetuksesta raskaat uhrin. Tammikuun 9 päivän opetus oli raskas, mutta se vallankumouksellisesti koko proletariaatin mielialan kaikkialla Venäjällä. Odessan kapinan opetus on raskas, mutta jo vallankumouksellistuneen mielialan pohjalla se opettaa nyt vallankumouksellisen proletariaatin, paitsi taistelevaan, myöskin voittamaan. Odessan tapahtumien johdosta sanomme: vallankumousarmeija on lyöty hajalle,— eläkään vallankumousarmeija!

Lehtemme 7. numerossa jo puhuimme siitä, kuinka Odessan kapina heitti uutta valoa tunnuksiimme: vallankumousarmeija ja vallankumousohallitus*. Edellisessä numerossa

* Ks. Teokset. 8. osa, ss. 556—564. Toim.

puhuimme (tov. V. S:n kirjoitus) kapinan sotilaallisista opetuksista. Tässä numerossa pysähdymme vielä kerran sen eräisiin poliittisiin opetuksiin (kirjoitus: „Kaupunkivallankumous”). Nyt on syytä pysähtyä vielä tarkastamaan äskeisiä taktillisia päätöksiämme siltä kahdenlaiselta teoreettisen paikkansapitävyyden ja käytännöllisen tarkoituksenmukaisuuden kannalta, josta ylempänä puhuimme.

Nykyhetken päivänpolttavia poliittisiä kysymyksiä ovat kapina ja vallankumousohallitus. Näistä kysymyksistä ovat sosialidemokraatit eniten puhuneet ja väitelleet keskenään. VSDTP:n III edustajakokouksen ja puolueesta erkaantuneen osan konferenssin tärkeimmät päätökset on omistettu näille kysymyksille. Nyt herää kysymys: minkälaisessa valossa nämä erimielisyydet esiintyvät Odessan kapinan jälkeen? Jokainen, joka vaivautuu lukemaan nyt uudestaan toisaalta tätä kapinaa koskevat lausunnot ja kirjoitukset ja toisaalta ne neljä päätöslauselmaa, jotka puolueen edustajakokous ja uusiskralaisten konferenssi ovat omistaneet kapinan ja väliaikaisen hallituksen kysymyksille, näkee heti, kuinka uusiskralaiset ovat tapahtumien vaikutuksesta alkaneet *tosiasiallisesti* siirtyä vastaväittäjiensä puolelle, s.o. toimia III edustajakokouksen päätöslauselmien mukaan eikä omien päätöslauselmiensa mukaan. Ei ole olemassa parempaa virheellisen doktriinin arvostelijaa kuin vallankumouksellisten tapahtumien kulku.

Näiden tapahtumien vaikutuksesta „Iskran” toimitus on julkaissut lentolehtisen, jonka otsikkona on: „Vallankumouksen ensimmäinen voitto” ja joka on osoitettu „Venäjän kansalaisille, työläisille ja talonpojille”. Tässä tuon lentolehtisen oleellisin osa:

„On tullut aika toimia rohkeasti ja tukea kaikin voimin sotilaiden rohkeaa kapinaa. Nyt voittaa rohkeus!

Kootkaa siis kansan julkisia kokouksia ja viekää sen keskuuteen viestiä tsarismiin sotilaallisen tukipylyvään murtumisesta! Missä on suinkin mahdollista, vallatkaa kaupunkivirastot ja tehkää niistä kansan vallankumouksellisen itsehallinnon tukikohtia! Ajakaa pois tsaarin virkamiehet ja määrätkää yleiskansalliset vaalit vallankumouksellisen itsehallinnon elimiin, joiden tehtäväksi annatte yhteiskunnallisten asiain väliaikaisen hoitamisen, kunnes saadaan lopullinen voitto tsaarihallituksesta ja pystytetään uusi valtiojärjestelmä. Vallatkaa valtiopankin osastot ja asevarastot ja aseistakaa koko kansa! Järjestäkää yhteys kaupunkien välillä, kaupungin ja maaseudun välillä, ja kiiruhtakoot aseistetut kansalaiset toistensa avuksi kaikkialla, missä apua tarvitaan! Vallatkaa vankilat ja vapauttakaa niihin teljetyt asiamme puo-

lesta taistelijat: heidän avullaan te voimistatte rivejänne! Julistakaa kaikkialla tsaarin monarkian kukistamista ja vapaan demokraattisen tasavallan pystyttämistä sen tilalle! Nouskaa, kansalaiset! Vapautuksen hetki on lyönyt! Eläköön vallankumous! Eläköön demokraattinen tasavalta! Eläköön vallankumouksellinen sotaväki! Alas itsevaltius!”

Näin ollen edessämme on päättävä, avoin ja selvä kutsu koko kansan aseelliseen kapinaan. Edessämme on yhtä päättävä, vaikkakin valitettavasti verhottu ja epäselvästi sanottu, kutsu väliaikaisen vallankumoushallituksen muodostamiseen. Tarkastelkaamme ensin kapinakysymystä.

Onko olemassa periaatteellista eroa siinä, miten tämä kysymys on ratkaistu III edustajakokouksessa ja konferenssissa? Epäilemättä on. Olemme jo puhuneet siitä „Proletarissa” № 6 („Kolmas askel taaksepäin” *) ja nyt viittaamme vielä „Osvobozhdenijen” opettavaiseen lausuntoon. Sen 72. numerosta saamme lukea, että „enemmistö” lankeaa „abstraktiseen vallankumouksellisuuteen, mellakoimiseen, pyrkimykseen keinolla millä hyvänsä nostattaa kansanjoukkojen keskuudessa kapina ja niiden nimessä vallata viipymättä valta”. „Vähemmistö sitä vastoin, pitäen tiukasti kiinni marxilaisuuden dogmista, säilyttää samalla marxilaisen maailmankäsityksen realistisetkin ainekset”. Tämä marxilaisuuden valmistavan koulun käyneiden ja bernsteiniläisyyden kautta kulkeneiden liberaalien mielipide on tavattoman arvokas. Liberaaliset porvarit ovat aina moittineet sosialidemokratian vallankumouksellista siipeä „abstraktisesta vallankumouksellisuudesta ja mellakoimisesta”, ovat aina ylistelleet opportunistista siipeä „realismista” kysymyksen asettelussa. „Iskran” on täytynyt itsensä myöntää (ks. № 73, huomautus sen johdosta, että hra Struve on hyväksynyt tov. Akimovin kirjusen „realismin”), että osvobozhdenijelaisten suussa „realistinen” merkitsee „opportunistista”. Hrat osvobozhdenijelaiset eivät tunne muuta realismia kuin matelevan realismin; heille on aivan vierasta marxilaisen realismin vallankumouksellinen dialektiikka, realismin, joka korostaa edistyneimmän luokan taistelutehtäviä ja löytää olemassaolevasta sen (olemassaolevan) kukistamisen ainekset. Siksipä „Osvobozhdenijen” antama sosialidemokratian kahden virtauksen

* Ks. Teokset, 8. osa, ss. 540—550. Toim.

luonnehtiminen vielä kerran vahvistaa sen kirjallisuudessamme todistetun tosiasian, että „enemmistö” on Venäjän sosialidemokratian vallankumouksellinen ja „vähemmistö” sen opportunistinen siipi.

„Osvoobozhdenije” myöntää päättävästi, että edustajakokoukseen verraten „vähemmistön konferenssi suhtautuu aseelliseen kapinaan aivan toisin”. Todellakin, konferenssin päätöslauselma ensinnäkin lyö itse itseään milloin kieltämällä suunnitelmanmukaisen kapinan mahdollisuuden (kohta 1), milloin taas tunnustamalla sen (kohta d), ja toiseksi, rajoittuu vain luettelemaan „kapinan valmistelun” yleiset ehdot, kuten: a) agitaation laajentaminen, b) yhteyden lujittaminen joukkojen liikkeeseen, c) vallankumouksellisen tietoisuuden kehittäminen, d) yhteyden ottaminen eri paikkakuntien kesken, e) ei-proletaaristen ryhmien vetäminen kannattamaan proletariaattia. Edustajakokouksen päätöslauselma sitä vastoin esittää suoraan positiivisia tunnuksia ja myöntää, että liike *on jo johtanut* kapinan välttämättömyyteen, kehoittaa järjestämään proletariaattia välitöntä taistelua varten, ryhtymään mitä tarmokkaimpiin toimenpiteisiin sen aseistamiseksi, selittämään propagandan ja agitaation avulla „ei ainoastaan” kapinan „poliittista merkitystä” (konferenssin päätöslauselma oikeastaan rajoittuu siihen), vaan myös sen käytännöllis-organisatorista puolta.

Käsittääksemme selvemmin kysymyksen kummankin ratkaisun välillä olevan eron palautamme mieleen kapinakysymystä koskevien sosialidemokraattisten katsomusten kehityksen joukkoluontoisen työväenliikkeen syntymisen alusta alkaen. Ensimmäinen aste. Vuosi 1897. Leninin „Venäjän sosialidemokraattien tehtävissä” sanotaan, että „sen kysymyksen, mitä keinoa sosialidemokratia tulee käyttämään itsevaltiuden välitöntä kukistamista varten, valitseeko se kapinan tai laajan poliittisen lakon tahi jonkin muun hyökkäystavan, sen kysymyksen ratkaiseminen nyt muistuttaisi sitä, kuin jos kenraalit, kokoamatta armeijaa, järjestäisivät sotaneuvoston” (s. 18)*. Kuten näemme, tässä ei ole edes puhe kapinan valmistelusta, vaan ainoastaan armeijan kokoamisesta, s.o. propagandasta, agitaatiosta, yleensä organisaatiosta.

* Ks. Teokset, 2. osa, s. 318. *Toim.*

Toinen aste. Vuosi 1902. Leninin kirjasta „Mitä on tehtävä?” luumme:

„...Kuvitelkaa kansan kapinaa. Nykyään (helmikuu 1902) ovat kaikki luultavasti yhtä mieltä siitä, että meidän täytyy ajatella sitä ja valmistautua siihen. Mutta *miten* valmistautua? Eihän Keskuskomitea voi nimittää asiamiehiä jokaiselle paikkakunnalle kapinaa valmistelemaan! Vaikka meillä olisikin Keskuskomitea, niin Venäjän nykyisissä oloissa se ei voisi sellaisilla nimityksillä saavuttaa kerrassaan mitään. Sitä vastoin se asiamiesverkosto, joka muodostuu itsestään yhteisen lehden perustamis- ja levittämistyössä, ei joutuisi „istumaan ja odottamaan” kapinatunnusta, vaan tekemään nimenomaan sitä säännöllistä työtä, joka takaisi kapinan sattuessa suurimman todennäköisen menestyksen. Juuri tämä tällainen työ lujittaisi yhteyksiä mitä laajimpiin työläisjoukkoihin ja kaikkiin itsevaltiuteen tyytymättömiin väestökerroksiin, mikä on niin tärkeätä kapinalle. Juuri tällaisessa työssä kehittyisi kyky yleisen poliittisen tilanteen oikein arvioimiseen ja siis myöskin sopivan kapinahetken valitsemiseen. Juuri tällainen työ opettaisi *kaikkia* paikallisia järjestöjä ryhtymään yhtäaikaan toimenpiteisiin yksien ja samojen, koko Venäjää kuohuttavien poliittisten kysymysten, tapausten ja tapahtumien johdosta, vastaamaan näihin „tapahtumiin” mahdollisimman tarmokkaasti, mahdollisimman yhdenmukaisesti ja tarkoituksenmukaisesti,— sillä kapinahan on asiallisesti koko kansan taholta kaikkein tarmokkain, kaikkein yhdenmukaisin ja kaikkein tarkoituksenmukaisin „vastaus” hallitukselle. Ja vihdoin juuri tällainen työ opettaisi kaikkia vallankumouksellisia järjestöjä Venäjän kaikilla puolilla pitämään yllä mitä vakinaisimpia ja samalla mitä konspiratiivisimpia yhteyksiä, jotka saavat aikaan *todellisen* yhtenäisyyden puolueessa,— ja ilman tällaista yhteydenpitoa on mahdotonta kollektiivisesti käsitellä kapinasuunnitelmaa ja suorittaa kapinan aattona niitä välttämättömiä valmistelutoimenpiteitä, jotka täytyy pitää mitä ankarimmin salassa (ss. 136—137 *).

Mitä väittämiä kapinakysymyksestä tässä lausunnossa on esitetty? 1) Kapinan „valmistelu”-ajatuksen typeryys siinä mielessä, että määrätään erikoisia asiamiehiä, jotka „istuisivat ja odottelisivat” tunnusta. 2) Säännöllistä työtä

* Ks. Teokset, 5. osa, ss. 508—509. *Toim.*

tekevien henkilöiden ja järjestöjen välisen, *yhtenäisessä työssä syntyvän* yhteyden välttämättömyys. 3) Välttämättömyys lujittaa tällaisessa työssä yhteyksiä proletaaristen (työläiset) ja ei-proletaaristen (kaikki tyytymättömät) kerrosten välillä. 4) Välttämättömyys yhdessä kehitellä poliittisen tilanteen oikeata arvioimiskykyä ja „ryhtyä” mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti „toimenpiteisiin” poliittisten tapahtumien johdosta. 5) Kaikkien paikallisten vallankumousjärjestöjen tosiasiallisen yhtymisen välttämättömyys.

Eteemme on siis jo asetettu selvästi *kapinan valmistelun* tunnus, mutta ei ole vielä suoranaista kutsua kapinaan, ei ole vielä tunnustettu, että liike on „jo johtanut” kapinan välttämättömyyteen, että on välttämätöntä viipymättä aseistautua, järjestäytyä taisteluryhmiin j.n.e. Edessämme on juuri niiden samojen kapinan valmisteluheitojen erittely, jotka *on miltei kirjaimellisesti toistettu* konferenssin päätöslauselmassa (vuonna 1905!!).

Kolmas aste. Vuosi 1905. Sanomalehdessä „Vperjod” ja sen jälkeen III edustajakokouksen päätöslauselmassa otetaan seuraava askel eteenpäin: *paitsi* kapinan yleispoliittista valmistelua esitetään *välitön tunnus* — on järjestäydyttävä ja aseistauduttava viipymättä kapinaa varten, on muodostettava erikoisia (taistelu-) ryhmiä, sillä liike on „jo johtanut aseellisen kapinan välttämättömyyteen” (edustajakokouksen päätöslauselman 2. kohta).

Tästä pienestä historiallisesta selityksestä juontuu kolme epäilemätöntä johtopäätöstä: 1) Liberaalisten porvarien, osvobozhdenijelaisten, väite, että me muka lankeamme „*abstraktiseen* vallankumouksellisuuteen, mellakoimiseen”, on suoranaista valhetta. Me asetamme ja olemme aina asettaneet tämän kysymyksen nimenomaan *konkreettiselle pohjalle*, emmekä „abstraktisesti”, ratkaisten sen eri tavalla vuosina 1897, 1902 ja 1905. Mellakoimista koskeva syytös on herrojen liberaalisten porvarien opportunistinen fraasi, porvarien, jotka valmistautuvat kavaltamaan vallankumouksen edut ja pettämään sen kaudella, jolloin käydään ratkaisevaa taistelua itsevaltiutta vastaan. 2) Uusiskralaisten konferenssi pysähtyi kapinaa koskevan kysymyksen toiseen kehitysasteeseen. Vuonna 1905 se toisti ainoastaan sen, mikä oli riittävää vain v. 1902. Se on *jäänyt* kolmisen vuotta *jälkeen* vallankumouksellisesta kehityksestä. 3) Elämän

opetusten, nimittäin Odessan kapinan opetusten vaikutuksesta uusiskralaiset tosiasiallisesti myönsivät, että on toimitettava edustajakokouksen päätöslauselman eikä oman päätöslauselmansa ohjeiden mukaan, s.o. tunnustivat kapinatehtävän kiireelliseksi sekä suoranaiset ja viipymättömät kehoitukset kapinan ja aseistuksen välittömään järjestämiseen ehdottoman välttämättömiksi.

Vallankumous on heti työntänyt syrjään takapajuisen sosialidemokraattisen doktriinin. Meillä on taas yhtä estettä vähemmän yhtyäksemme käytännöllisesti yhteisessä työssä uusiskralaisten kanssa, mutta se ei tietenkään merkitse vielä periaatteellisten erimielisyyksien täydellistä poistamista. Me emme voi tyytyä siihen, että meidän taktilliset tunnuksetme nilkuttavat tapahtumien jäljessä ja mukaantuvat niihin sen jälkeen, kun ne ovat tapahtuneet. Meidän on pyrittävä siihen, että nämä tunnukset johdattaisivat meitä eteenpäin, valaisisivat tulevaa tietämme, nostaisivat meidät hetken välittömiä tehtäviä korkeammalle. Käydäkseen johdonmukaista ja sitkeää taistelua proletariaatin puolue ei voi määritellä taktiikkaansa tapahtumasta toiseen. Taktillisissa päätöksissään sen täytyy liittää yhteen uskollisuus marxilaisuuden periaatteille ja vallankumouksellisen luokan etumaisten tehtävien oikea huomioonottaminen.

Ottakaa toinen päivänpolttava poliittinen kysymys — väliaikaisesta vallankumouhallituksesta. Siinä näemme ehkä vieläkin selvemmin, että lentolehtisessään „Iskran” toimitus tosiasiallisesti kieltäytyy konferenssin tunnuksista ja hyväksyy III edustajakokouksen taktilliset tunnukset. Järjetön teoria: „olla asettamatta päämääräkseen vallan valtaamista” (demokraattista kumousta varten) „tai sen jakamista väliaikaisessa hallituksessa” — on heitetty yli laidan, sillä lentolehtinen suoranaisesti kehoittaa „valtaamaan kaupunkivirastot” ja järjestämään „yhteiskunnallisten asiain väliaikaisen hoitamisen”. Järjetön tunnus: „jäättävä äärimmäiseksi vallankumoukselliseksi oppositiopuolueeksi” (järjetön vallankumouksella, vaikkakin aivan oikea pelkän parlamenttitaistelun kaudella) — on tosiasiallisesti jätetty arkistoon, sillä Odessan tapahtumat ovat panneet „Iskran” ymmärtämään, että kapinan aikana on naurettavaa rajoittaa tähän tunnukseen, että on aktiivisesti kehoitettava kapinaan, sen mitä tarmokkaimpaan suorittamiseen ja vallankumouksellisen vallan käyttämiseen. Järjetön tunnus:

„vallankumoukselliset kommuunit” — on myös heitetty pois, sillä Odessan tapahtumat ovat panneet „Iskran” ymmärtämään, että tämä tunnus vain helpottaa demokraattisen ja sosialistisen kumouksen toisiinsa sekoittamista. Mutta näiden mitä erilaisimpien asiain sekoittaminen keskenään olisi pelkkää seikkailua, mikä todistaisi teoreettisen ajattelun täydellistä epäselvyyttä ja voisi vaikeuttaa sellaisten päivänpolttavan välttämättömien käytännöllisten toimenpiteiden toteuttamista, jotka helpottavat työväenluokan taistelua sosialismin puolesta demokraattisessa tasavallassa.

Palauttakaa mieleenne uuden „Iskran” polemiikki „Vperjodin” kanssa, „Iskran” taktiikka „vain alhaaltakäsin” vastakohtana „Vperjodin” taktiikalle „sekä alhaalta- että ylhäältäkäsin”, — ja te huomaatte, että „Iskra” on hyväksynyt meikäläisen kysymyksenratkaisun ja kehoittaa nyt suorastaan itse toimintaan ylhäältäkäsin. Palauttakaa mieleenne „Iskran” pelko sen suhteen, että kunhan vain ei häpäistäisi itseämme vastuunalaisuudella rahastosta, finansseista y.m.s., — ja te huomaatte, että elleivät meidän perustelumme ole saaneet „Iskraa” vakuuttuneeksi, niin itse tapahtumat ovat saaneet sen vakuuttuneeksi näiden perustelujen oikeellisuudesta, sillä mainitussa lentolehtisessä „Iskra” suoranaisesti kehoittaa „valtaamaan valtionpankin osastot”. Järjetön teoria, että muka proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellis-demokraattinen diktatuuri, niiden yhteinen osallistuminen väliaikaiseen vallankumoushallitukseen on „proletariaatin kavaltamista” tai „vulgääria jauresilaisuutta (millerandilaisuutta)” — on uusiskralaisilta yksinkertaisesti jäänyt unohduksiin, ja nyt he itse kääntyvät nimenomaan työläisten ja talonpoikain puoleen kehoittaen valtaamaan kaupunkivirastoja, valtionpankin osastoja, asevarastoja, „aseistamaan koko kansan” (nyt luultavasti aseistamaan jo *aseilla* eikä vain „polttavalla itseaseistautumistarpeen tunnolla”), julistamaan tsaarin monarkian kukistamisen j.n.e. — sanalla sanoen toimimaan kokonaan sen ohjelman mukaan, joka on esitetty III edustajakokouksen päätöslauselmassa, toimimaan nimenomaan siten kuin osoittaa vallankumouksellis-demokraattisen diktatuurin ja väliaikaisen vallankumoushallituksen tunnus.

Totta kyllä, „Iskra” ei ole maininnut lentolehtisessään kumpaakaan tunnusta. Se luettelee ja kuvailee kaikki toi-

minnot, joiden kokonaisuus on luonteenomaista väliaikaiselle vallankumoushallitukselle, mutta se karttaa tuota sanaa. Ja aivan suotta. Tosiasiassa se itse hyväksyy tuon tunnuksen. Mutta selvän termin puuttuminen voi vain yllyttää horjuntaa, epäröintiä ja sekasotkia taistelujain mieleen. *Sanan* „vallankumoushallitus”, „vallankumouksellinen valta” pelko on puhtaasti anarkistista ja marxilaisen arvoa alentavaa pelkoa. Jotta voitaisiin „vallata” virastot ja pankit, „määrätä vaalit”, antaa tehtäväksi „hoitaa väliaikaisesti asioita”, „julistaa monarkian kukistaminen”, — on sitä varten ehdottoman välttämätöntä ensin toteuttaa ja julistaa väliaikainen vallankumoushallitus, joka yhdistäisi ja suuntaisi samaan päämäärään vallankumouksellisen kansan kaiken sotilaallisen ja poliittisen toiminnan. Ilman tällaista yhdistämistä, ilman sitä, että vallankumouksellinen kansa yleisesti tunnustaa väliaikaisen hallituksen, ilman kaiken vallan siirtymistä sille jää kaikkalainen virastojen „valtaaminen”, kaikkalainen tasavallan „julistaminen” pelkäksi ja tyhjämpäiväiseksi mellakkapuuhaksi. Kapinan ensimmäisen saavutuksen jälkeen kansan vallankumouksellinen energia, jota vallankumoushallitus ei ole keskittänyt, vain pirstoutuu, hajaantuu pikku osiin, kadottaa yleiskansallisen kantovoimansa eikä suoriudu vallatun pitämisen ja julistetun toteuttamisen tehtävästä.

Toistamme: tosiasiallisesti, käytännössä sosialidemokraattien, jotka eivät tunnusta VSDTP:n III edustajakokouksen päätöksiä, täytyy tapahtumien kulun pakoittamina toimia juuri edustajakokouksen antamien tunnusten mukaan ja heittää konferenssin tunnukset yli laidan. Vallankumous opettaa. Tehtävänäme on käyttää viimeistä pisaraa myöten sen opetukset, saattaa taktilliset tunnuksemme vastaamaan menettelytapojamme ja lähimpiä tehtäviämme, levittää joukkoihin näiden lähimpien tehtävien oikeaa ymmärtämistä, ryhtyä mitä laajakantoisimmin järjestämään työläisiä kaikkialla ja joka paikassa kapinan taistelutarkoituseriä varten, vallankumousarmeijan luomiseksi ja väliaikaisen vallankumoushallituksen muodostamiseksi!

RIUKKUISTA VOIMATTOMUUTTA

„Iskran” 104. numerossa on julkaistu artikkeli alakerta-kirjoituksemme „Kolmas askel taaksepäin” * johdosta („Proletari” № 6). Siinä me aivan rauhallisesti kerroimme, että uusiskralaiset käyttivät puolueen nimessä kirjapainoa, varastoa ja rahaa, mutta katsoivat parhaaksi kiertää puolueen omaisuuden luovuttamista. Se, millaiseen tilaan tämän lausunnon aiheuttama ärtyisyys on „Iskran” saattanut, näkyy uusiskralaisten sanonnoista, jotka on esitetty Bundin unohtumattoman „ruokottomuuden” hengessä. „Iskra” tarjoaa meille rakastettavasti sekä „likaisen luudan” että „parjaavat pelkurit” y.m.s., y.m.s. Aivan sitä samaa, miksi Engels aikoinaan luonnehti vissin lajin emigranttien polemiikin: „Jokainen sana on yöastia, eikä mikään tyhjä yöastia” (Jedes Wort — ein Nachtopf und kein leerer)⁵⁴. Emme tietenkään ole unohtaneet ranskalaista sananpartta: sättimistä käyttää perustelunaan se, jolla ei ole argumentteja. Kehoitamme nytkin puolueettomia lukijoita punnitsemaan kylmäverisesti, mistä syystä meteli on syntynyt. Uusiskralaiset eivät vastanneet Keskuskomitean kirjeeseen, kun se III edustajakokouksen jälkeen kehoitti heitä luovuttamaan puolueen omaisuuden. He eivät tunnusta III edustajakokousta, eivät tunnusta Keskuskomitean kääntymistä bolshevikkien puolelle. Olkoon niin. Mutta tuosta tunnustamattomuudesta johtuu vain se, että oman mielihiteensä mukaan uusiskralaisten pitäisi luovuttaa vain vissi osa puolueen omaisuudesta, eikä kaikkea. Se on siksi selvä asia, että „Iskra” itse puhuu nyt kirjoituksessaan „puolueen kaiken omaisuuden jakamisen mahdollisuudesta”. Jos asia

* Ks. Teokset, 8. osa, ss. 540—550. *Toim.*

on niin, herttaiset vastustajamme, niin miksette te voisi vastata asiaankuuluvalla tavalla Keskuskomitean kirjeeseen? Sillä muutenhan, huolimatta sanontojenne kaikesta tarmokkuudesta, pysyy epäilemättömänä se tosiasia, että enemmistö tekee avoimesti kaikesta tiliä julkaisemalla III edustajakokouksen pöytäkirjat, mutta te ette tee kenellekään minkäänlaista tiliä siitä, miten te käytätte puolueen omaisuutta, ettekä julkaise mitään pöytäkirjoja, sätitte vain. Ajatelkaapa rauhallisena hetkenä, minkälaisen vaikutuksen harkintakykyinen yleisö onkaan saava tuollaisesta käyttäytymisestä!

Edelleen. Edustajakokoukselle edullinen Keskuskomitean kääntyminen ei miellytä „Iskraa”. Se on luonnollista. Mutta eihän tämä ole sen ensimmäinen käänös. Vuosi sitten, elokuussa 1904, Keskuskomitea kääntyi vähemmistön puolelle. Vuosi sitten me ilmoitimme painetun sanan kautta ja julkisesti, ettemme tunnusta lailliseksi Keskuskomitean menettelyä. Herää kysymys, kuinka menettelimme silloin puolueen omaisuuden suhteen? *Me annoimme niin kirjapainon, varaston kuin myöskin kassan menshevikeille.* „Iskra” voi säittää niin paljon kuin haluaa, mutta tämä tosiasia pysyy tosiasiana. Me teimme tilin ja luovutimme omaisuuden vastustajillemme haluten taistella puoluekeinoja käyttäen ja pyrkien saamaan koolle edustajakokouksen. Meidän vastustajamme piiloutuivat edustajakokoukselta eivätkä ole tehneet kenellekään minkäänlaista tiliä (lukuunottamatta omia kannattajiaan, mutta heillekään sitä ei ole tehty julkisesti, sillä ensinnäkään ei ole olemassa „konferenssin” pöytäkirjoja ja toiseksi, ei ole tietoa sen päiväjärjestyksestä eikä sen valtarajoista, s.o. missä määrin sen päätökset ovat velvoittavia itselleen menshevikeille).

Puolueemme sisäinen taistelu on päättynyt kahtiajakoon; nyt on käynnissä vain puolueen taistelu toista, prosessiorganisaatiotilassa olevaa puoluetta vastaan. Ja kun nyt luodaan yleissilmäys ennen kahtiajakoa käydyn taistelun historiaan, niin jokainen — (tietenkin niistä, jotka asiakirjojen perusteella *tutkivat* puolueensa historiaa eivätkä rajoitu kuulopuheisiin, niin kuin monet Venäjältä tulleet tekevät) — jokainen voi nähdä selvästi taistelun yleisen luonteen. Enemmistö, jota syytetään „formalismista”, byrokratismista y.m.s., antoi vastustajilleen *kaikki* muodolliset prerogatiivit, kaikki byokraattiset laitokset: ensin

Pää-äänenkannattajan toimituksen, sitten Puolueneuvoston ja vihdoinkin Keskuskomiteankin. Vain edustajakokousta he eivät tahtoneet antaa eivätkä antaneet. Ja kävi niin, että bolshevikit rakensivat puolueen uudelleen (tai perustivat itselleen oman puolueensa, kuten uusiskralaiset luonnollisesti ajattelevat) perustaen *kaikki* puoluelaitoksensa kokonaan puolueyöntekijäin vapaaehtoisen suostumuksen pohjalle,— ensin Enemmistökomiteain Byroon, sitten „Vperjod” lehden ja vihdoinkin puolueen III edustajakokouksen. Vastaväittäjämme päinvastoin pitävät kiinni nimenomaan muodollisista prerogatiiveista ja byrokraattisista laitoksista, jotka niille on säälistä lahjoitettu! Tosiaankin, katsokaapa: eivätkö Lenin ja Plehanov sitten lahjoittaneet heille „Pää-äänenkannattajan toimitusta”? Nimittäessään itseään „puolueen Pää-äänenkannattajaksi” „Proletari” nojautuu III edustajakokouksen päätöksiin, joita menshevikit eivät tunnusta, mutta jotka kokoonpanoltaan kaikille tunnettu puolueen enemmistö on selvästi, tarkasti ja määrätysti tunnustanut. „Iskra” taas, nimittäessään itseään „puolueen Pää-äänenkannattajaksi”, nojautuu II edustajakokouksen päätöksiin, joita nykyään eivät tunnusta bolshevikit (me olemme ottaneet niiden tilalle III edustajakokouksen päätökset) *enempää kuin menshevikittään!!* Siinä se asian ydin juuri onkin! Onhan menshevikkien konferenssi itse kumonnut II edustajakokouksen säännöt. Uusiskralaisethan *larrautuvat nyt otsikkoon*, jonka heidän omat kannattajansa ovat kumonnet!

Itse Plehanov, joka ei ole milloinkaan voinut yhtyä täydellisesti uusiskralaisiin periaatteessa, mutta joka on kuitenkin tehnyt heille loppumattomasti henkilökohtaisia myönnytyksiä, joka on enemmän kuin tarpeeksi hyökkäillyt bolshevikkeja vastaan ja jolle uusiskralaiset ovat sen vuoksi aina kumarrelleet ja kumartelevat,— jopa hänkin on sanonut, että konferenssi antoi kuolettavan iskun keskuslaitoksille, ja pitänyt parhaana karistaa tomut jaloistaan. Mutta uusiskralaiset edelleenkin nimittävät itseään „Pää-äänenkannattajaksi” ja soimaavat niitä, jotka osoittavat heille, että koko heidän puolueasenteensa ei ole ainoastaan virheellinen, vaan myös ehdottoman säädytön. Soimaaminen, jonka johdosta olemme koko puheen aloittaneet, on nimenomaan tuon säädyttömyyden hämärän tajuamisen psykologisen kiertämätön seuraus. Muistutamme, että jopa

hra Struvekin, joka on monta kertaa ilmaissut *periaatteellisen* myötätuntonsa Trotskia ja Staroveria kohtaan, Akimovia ja Martynovia kohtaan, yleensä uusiskralaisten tendenssejä ja muun muassa heidän konferenssiaan kohtaan, oli pakotettu aikoinaan myöntämään, että heidän asenteensa ei ole aivan moitteeton tahi oikeastaan se ei ole ollenkaan moitteeton (ks. „Osvobozhdenije” № 57).

Me tiedämme vallan mainiosti, että sosialidemokraattien, varsinkin työläisten, laajat piirit ovat hirveän tyytymättömät kahtiajakoon (kukapa siihen voisi olla tyytyväinen?) ja valmiit „mistä hyvänsä” hakemaan ulospääsyä siitä. Me täysin ymmärrämme ja ehdottomasti kunnioitamme tätä mielialaa. Mutta me varoitamme kaikkia ja jokaista: pelkkä mieliala ei riitä. Sanonta „mistä hyvänsä” ei kelpaa mihinkään, sillä siitä puuttuu pääasia: kahtiajaon lopettamiseen tarvittavien *keinojen* ymmärtäminen. Mitkään katkerat sanat, mitkään yritykset muodostaa jotain „kolmatta”, ei bolshevistista eikä menshevististä, eivät auta asiaa, vaan sotkevat sitä vieläkin enemmän. Sellaisen voimakkaan henkilön kuin Plehanovin esimerkki on tosiasiallisesti, kahden vuoden kokemuksella, todistanut sen. Antaa Saksan sosialidemokraattien, jotka, samoin kuin K. Kautskykin, tietävät kahtiajaostamme useimmissa tapauksissa yksipuolisten kertomusten perusteella, selviytyä asiasta katkerilla sanoilla. Heidän tietämättömyytensä on sentään anteeksiannettavaa, vaikka heidän halunsa tehdä päätelmiä siitä, mitä he eivät tiedä, ei tietenkään ole anteeksiannettavaa. Venäjän sosialidemokraattien täytyy vihdoin oppia halveksimaan henkilöitä, jotka voivat selviytyä asiasta katkerilla sanoilla, jotka heilahtelevat puolesta toiseen, keikailevat „rauhan”-fraaseilla ja ovat voimattomia tekemään yleensä mitään reaalista rauhan hyväksi. Reaalinen tie rauhaan ja puolueen yhtenäisyyteen ei kulje häthätää tehtyjen sopimusten kautta, jotka aiheuttavat uusia selkkauksia, sotkevat lisää ja entistä pahemmin asian, vaan tuona tienä on kummankin osan taktillisten ja organisaatiotendenssien täydellinen ja *tosi-*
asiallinen selvittäminen. Siinä suhteessa olemme niin tyytyväisiä kuin olla taitaa uusiskralaiseen konferenssiin. Se merkitsi uusiskralaisuuden peruuttamatonta rappeutumista. Vallankumous lyö murskaksi heidän taktillisen hvostimisinsa. Heidän „prosessi-organisaatiostaan” on tulossa yleisen pilkan esine. Toisaalta heistä eroaa Plehanov, jota

konferenssi on nähtävästi „valistanut” ei ainoastaan konferenssin organisaatioajatuksen suhteen, vaan myös uusiskralaisten periaatteellisuuden suhteen. Toisaalta heistä eroaa Akimov, joka julistaa Pietarin menshevikkien lupaukset eli „periaatteet” „tyhjämpäiväiseksi fraasiksi” („Poslednije Izvestija”⁵⁵ № 235). Puolueen kolmas edustajakokous liitti toisen puolen entistä tiiviimmin yhteen. Konferenssi itse löi hajalle toisen puolen. Me voimme vain neuvoa „sovittelijoille”: tutkikaa, toverit, kahtiajakaantumisen historiaa, ottakaa selville Plehanovin sovittelupyrkimysten epäonnistumisen syyt, älkää kaatako uutta viiniä vanhoihin leileihin!

„Proletari” № 9,
heinäkuun 26 (13) pnä 1905

Julkaistaan „Proletari” lehdessä
tekstin mukaan

**ALKUPERÄINEN VARIANTTI ESIPUHEEKSI
KIRJASEEN
„TYÖLÄISET PUOLUEEN KAHTIAJAOSTA“⁵⁶**

KANSI: *Työläisten ääni ja puolueen kahtiajako*

VSDTP:n Keskuskomitean julkaisu

Sisältö:

- I. „Proletarin” toimituksen esipuhe.
- II. Odessalaisen työmiehen kirje.
- III. *Abramovin* Vastaus työmiehen kirjeeseen.
- IV. VSDTP:n Keskuskomitean avoin kirje Organisaatiokomissiolle.

ESIPUHE

„Proletarin” 8. numerossa jo ilmoitimme odessalaisen työmiehen kirjeen julkaisemisesta, työmiehen, joka mielestämme ilmaisee hyvin monien työläisten mielialan. Vastauksiksi tähän kirjeeseen julkaisemme ensinnäkin „Proletari” lehden avustajan tov. Abramovin kirjoituksen „Vastaus työmiehen kirjeeseen” ja toiseksi, äskettäin Venäjällä ilmestyneen ja „Proletarin” 10. numerossa julkaistun VSDTP:n Keskuskomitean „Avoimen kirjeen Organisaatiokomissiolle”⁵⁷.

Omasta puolestamme korostamme vielä kerran ainoastaan yhtä seikkaa: yhdistyminen on välttämätöntä. Tov. työmiehen on aivan oikeassa vaatiessaan sitä. Mutta sen vaatiminen ei ole riittävää, pitää osata toimeenpanna yhdistyminen, pitää olla voimia yhdistymisen aikaansaamiseksi. Ei ole vaikeaa mennä syrjään, perustaa kolmas puolue tai neutraali ryhmä. Mutta se ei lähennä, vaan loitontaa

yhdistymistä, ei tee nykyistä sekasotkuista tilannetta yksinkertaisemmaksi, vaan sotkee sitä vieläkin enemmän. Vähemmistön eli uusiskralaisten konferenssin päätökset eivät anna suoraa ja selvää vastausta kysymykseen: *nimenomaan millä tavalla* voidaan ja täytyy yhdistyä? VSDTP:n III edustajakokouksen päätökset antavat tällaisen vastauksen puolueen sääntöjen muodossa, sääntöjen, jotka takaavat täydellisesti vähemmistön oikeudet. Olisi naurettavaa pitää tätä vastausta virheettömänä, ihanteellisena. Mutta ken ei halua ainoastaan puhua yhdistymisestä, vaan todella pyrkiä siihen reaalisiin toimenpitein ja ehdotuksin, hän älköön rajoittuko moittimiseen ja nuhtelemiseen, älköön voimistako hajaannusta muodostamalla kolmannen puolueen, vaan ryhtyköön laatimaan vastaustaan kysymykseen yhdistymisen ehdoista ja muodoista. Se on paljon vaikeampaa kuin pelkkä rauhan ja rakkauden saarnaaminen, mutta se on sentään paljon hyödyllisempää.

„Proletarin” toimitus

Kirjoitettu heinäkuussa 1905
Julkaistu ensi kerran v. 1926
V Lenin-kokoelmassa

Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan

ESIPUHE KIRJASEEN „TYÖLÄISET PUOLUEEN KAHTIAJAOSTA“

Kun lupasimme „Proletarissa” (№ 8) julkaista тов. „Työmiehen, erään monista” kirjeen täydellisenä, ei meillä ollut pienintäkään aavistusta siitä, kuka hän on. Tiedämme, että monet työläiset todella yhtyvät hänen ilmaisemiinsa ajatuksiin, ja se oli meille riittävää julkaistaksemme hänen kirjeensä. „Iskrasta” № 105 saamme nyt tietää, että kirjeen kirjoittaja „on ennen lukeutunut vähemmistöön kuuluvaksi”, että hän on „niin sanotun enemmistön pitkäaikainen, kiivas vastustaja”. Sitä parempi. Sitä arvokkaampi meille on tuon entisen menshevikin tunnustus siitä, että hyvät toivomukset „proletariaatin itsetoiminnallisuudesta” olivat pelkkiä „kauniita sanoja”. Sitä kallisarvoisempaa on se, että hän päättäväisesti tuomitsee intelligenttimäisen „manilovilaisuuden”. Se on epäilemätön merkki siitä, että menshevikkien demagogia, heidän oikealle ja vasemmalle jakelemissa kaikenlaisten hyveiden: autonomian, itsetoiminnallisuuden, demokratismien y.m.s.—lupaukset, kuten saattoi odottaakin, ovat alkaneet kyllästyttää tietoisia työläisiä ja aiheuttaa heissä oikeutettua epäluottamusta ja arvostelua.

Tavattoman luonteenomainen on sekin tosiasia, joka mielestämme epäilemättä tekee vielä useista menshevikkityöläisistä „entisiä menshevikkejä”, — se tosiasia, että „Iskra” pitää tuota Työmiehen kirjettä „alhaalta nousevan nyrkinä”! Tätä tosiasiaa kannattaa, varmasti kannattaa harkita.

Totta tosiaan, mitä tekemistä tässä on „nyrkillä”? Ilmaiseeko tämä menshevikkien niin suuressa määrin kuluttama „hirmusana” tiettyjä ja määrättyjä organisaatiokäsitteitä vaiko yksinkertaisesti intelligenttistä mielipahaa,

kuohahdusta kaikkea lujaa, intelligenttioikkuja sitovaa organisaatiota vastaan?

Mitä kirjeen kirjoittaja haluaa? Kahtiajaon lopettamista. Onko „Iskra” myötämielinen tälle tarkoituspäälle? Kyllä, se sanoo suoraan sen. Pitääkö se mahdollisena sen toteuttamista nyt heti? Kyllä, sillä se sanoo: „erimielisyydet (taktilliset) eivät ole niin suuria, että ne kelpaisivat puolustukseksi kahtiajaolle”.

Jos asia on näin, niin mitä varten „Iskra” vastauksessaan Työmiehelle vetää uudelleen esiin taktilliset erimielisyydet ja muistelee jopa „Zemstvokamppailun suunnitelmaakin”, josta on mainittu „vain puolueen jäseniä varten” julkaistuissa „Iskran” lentolehtisissä ja Plehanovin „konspiratiivisessa” kirjassessa? Minkä tähden? Eihän Työmies kiellä polemiikin ja kiistelyjen välttämättömyyttä eivätkä bolshevikitkaan kiellä sitä! Määrittelevähän III edustajakokouksen hyväksymät puolueen säännöt tarkasti jokaisen komitean oikeuden julkaista kirjallisuutta! Kysymyshän on siitä, miten asia voitaisiin järjestää siten, etteivät taktilliset erimielisyydet aiheuttaisi kahtiajakoa, s.o. organisaatioyhteyden rikkoutumista? Minkä vuoksi „Iskra” *kiertää* tätä selvästi asetettua kysymystä esittelemällä asiaankuulumattomia järkeilyjä taktillisista erimielisyyksistä? Ehkäpä Työmiehen „nyrkki” tarkoittaakin sitä, että ehkäistäisiin asiaankuulumaton jaarittelu?

Kahtiajaon lopettamiseen ei pelkkä halu riitä. Pitää tietää, *miten* se voidaan tehdä. Kahtiajaon lopettaminen merkitsee *samaan* järjestöön yhdistymistä. Ja ken haluaa todella lähentää kahtiajaon lopettamista, hänen ei pidä rajoittua valitteluihin, moitiskeluun, nuhteluun, huudahduksiin ja deklamaatioon kahtiajaon johdosta (kuten siihen rajoittuu Työmies ja samoin esim. Plehanov suossa olostaan saakka),— hänen täytyy ryhtyä viipymättä *luomaan* tämän yhteisen, yhtenäisen järjestön tyyppiä.

Työmiehen kirjeen heikkona kohtana on juuri se, että kirjoittaja ainoastaan *suree* kahtiajakoa, mutta ei esitä suoranaisia ehdotuksia sen lopettamisesta *määrätynlaisten* organisaationormien hyväksymisen kautta. Tämän epäkohdan korjaamisen asemesta „Iskra” *voimistaa* sitä alkaessaan „pakokauhun vallassa” huutaa: „nyrkki!” yksistään sen Työmiehellä olevan *ajatuksen* johdosta, että on ehdottomasti tunnustettava yleiset organisaationormit!! Erimieli-

syydet eivät puolusta kahtiajakoa, sanoo Työmies. Oikein, yhtyy „Iskra” siihen. Siis nyt on punottava sellainen vahva nuora (ai-ai! kuinka karkean mekaanisesti minä puhunkaan! millainen „nyrkki”-aate! Mutta hetkinen kärsivällisyyttä, toverit „Iskrasta”, älkää kiiruhtako saamaan pyörtymiskohtausta „kuolemansilmukan” ja muiden kauhujen takia!), joka sitoisi kummankin osan lujasti yhteen ja pitäisi niitä yhteensidottuina taktillisista erimielisyyksistä *huolimatta*,— jatkaa Työmies.

Vastaukseksi tähän „Iskra” saa jälleen hysteriakohtauksen ja huutaa: nyrkki!

Mutta me sanomme vastaukseksi tähän: oikein, tov. Työmies! Te ajattelette asiallisesti. Tarvitaan uutta, vahvaa nuoraa. Mutta menkää eteenpäin, ottakaa seuraava askel: alkakaa ajatella sitä, *nimenomaan minkälaisen* tuon nuoran tulee olla, *nimenomaan millaisen* tulee olla *yhteisen* järjestön, *joka on pakollinen* (auttakaa! taas nyrkki!) kummallekin osalle?

Tov. Työmies ei ole mennyt *riittävä*n pitkälle *organisaatio*ehdotustensa määrätietoisuuden mielessä (sillä kysymys kahtiajaon lopettamisesta on yksinomaan organisaatiokysymys, *jos kumpikin puoli* tunnustaa, että taktilliset erimielisyydet eivät puolusta kahtiajakoa!),— mutta „Iskra” on sitä mieltä, että hän on mennyt liian pitkälle, niin pitkälle, että „Iskra” on taas ruvennut huutamaan nyrkistä!!

Me kysymme vielä kerran lukijoilta: mitä oikeastaan merkitsee tuo surullisenkuuluisa nyrkki, jota uusi „Iskra” on säikähtänyt — voitaneen sanoa — aivan „kouristuskoh-
tauksen” saakka? Heijastaako tämä nyrkki määrättyjä organisaatioaatteita vai yksinkertaisesti sokeaa ja naurettavaa intelligenttimäistä pelkoa minkä hyvänsä kaikille puolueen jäsenille *pakollisen* organisaation *kaikenlaisten* „siteiden” edessä?

Jätämme tämän kysymyksen tietoisten työläisten ratkaistavaksi ja itse menemme edelleen.

Yhdistymisen todellinen vaikeus, jos edellytetään, että kumpikin puoli vilpittömästi haluaa sitä, on seuraava. Ensinnäkin on luotava organisaationormit ja ehdottomasti kaikille pakolliset puolueen säännöt; toiseksi, on yhdistävä kaikki rinnakkaiset, kilpailevat puolueen paikalliset ja keskusjärjestöt ja -laitokset.

Ensimmäisen tehtävän on toistaiseksi yrittänyt ratkaista *ainoastaan* VSDTP:n III edustajakokous, joka laati sellaiset säännöt, jotka antavat konstitutiiviset takeet jokaisen vähemmistön oikeuksista. III edustajakokous piti huolta paikasta, jos niin voidaan sanoa, jokaiselle vähemmistölle puolueessa, vähemmistölle, joka tunnustaa ohjelman, taktiikan ja järjestökurin. Bolshevikit pitivät huolta määrätyn paikan antamisesta menshevikeillekin yhtenäisessä puolueessa. Menshevikkien taholta me emme havaitse samaa: heidän sääntönsä eivät anna mitään konstitutiivisia takeita jokaisen puolueessa olevan vähemmistön oikeuksista.

On itsestään selvää, ettei yksikään bolshevikki pidä III edustajakokouksessa hyväksytyjä sääntöjä ihanteellina ja moitteettomina. Ken pitää välttämättömänä niiden muuttamista, hänen on esitettävä luonnos tarkasti määritellyistä muutoksista,— se on oleva *asiallinen* askel kahtiajakaantumisen lopettamiseksi, se on oleva jotain suurempaa kuin valittelut ja nuhtelut.

Meille saatetaan ehkä sanoa: miksemme me itse aloita tuota työtä „konferenssin” sääntöjen suhteen? Me vastaamme, että olemme sen jo aloittaneet: ks. „Proletari” № 6, „Kolmas askel taaksepäin” *. Olemme valmiit vieläkin kerran toistamaan ne *organisatoriset perusperiaatteet*, joiden tunnustaminen on mielestämme välttämätöntä yhdistymistä varten: 1) Vähemmistön alistuminen enemmistölle (ei pidä sotkea vähemmistöön ja enemmistöön lainausmerkeissä! kysymys on yleensä puolueen organisaatioperiaatteesta eikä „vähemmistön” ja „enemmistön” yhdistymisestä, josta tulee puhe myöhemmin. Abstraktisesti puhuen voidaan yhdistyminen kuvitella sellaisessa muodossa, että sekä „menshevikkejä” että „bolshevikkeja” on yhtä paljon, mutta sellainenkaan yhdistyminen *ei ole mahdollista*, ellei tunnusteta vähemmistön enemmistölle alistumisen *periaatetta ja pakollisuutta*). 2) Edustajakokouksen, s.o. kaikkien täysi-oikeudellisten järjestöjen valitsemien edustajain kokouksen, pitää olla puolueen korkeimpana elimenä ja sitä paitsi näiden valittujen edustajain päätös on oleva lopullinen (tämä on demokraattisen edustuksen periaate vastakohtana periaatteelle, joka edellyttää neuvottelevia konferensseja ja

* Ks. Teokset, 8. osa, ss. 540—550. *Toim.*

niiden päätösten äänestämistä järjestöittäin, s.o. plebiscitu-mia). 3) Puolueen keskuslaitoksen (tai sen keskuslaitosten) vaalien pitää olla välittömät ja tapahtua edustajakokouksessa. Vaaleja edustajakokouksen ulkopuolella, kaksiasteisia vaaleja j.n.e. ei voida sallia. 4) Koko puoluekirjallisuus, niin paikallinen kuin keskuskirjallisuuskin, pitää ehdottomasti alistaa sekä puolueen edustajakokoukselle että vastaavalle keskus- tai paikalliselle puoluejärjestölle. Puolueeseen organisatorisesti sitomattoman puoluekirjallisuuden olemassaolo on sallimatonta. 5) Käsité puoluejäsenyydestä pitää määritellä aivan tarkasti. 6) Puolueen säännöissä pitää yhtä tarkasti määritellä jokaisen puoluevähemmistön oikeudet.

Sellaiset ovat mielestämme ehdottoman välttämättömät organisaatioperiaatteet, joita tunnustamatta yhdistyminen on mahdotonta. Haluaisimme kuulla тов. „Työmiehen, erään monista” ja yleensä kaikkien yhdistymisen kannattajain mielipiteen tästä kysymyksestä.

Entä kysymys komiteain suhteesta paikallisjärjestöihin, periferiaan? valinnallisuusperiaatteesta? — kysytään meiltä. Me vastaamme, että organisatoristen peruseriaatteiden ei voida katsoa sisältyvän tähän kysymykseen, koska ei ehdoteta valinnallisuusperiaatteen ehdotonta käytäntöönottamista. Ja sitä menshevikit eivät ole ehdottaneet. Poliittisen vapauden aikana valinnallisuusperiaate on oleva välttämätön, mutta nyt eivät „konferenssin” säännötkään määrää sitä komiteoille. Paikallisjärjestöjen oikeuksien ja valtuuksien kyseessäoleva määrittely ei ole periaatteen kysymys (tietenkin, jos todellakin tehdään sitä, mitä puhutaan, ellei harjoiteta demagogiaa, ei rajoituta pelkkiin „kauniisiin sanoihin”). VSDTP:n kolmas edustajakokous yritti määrittellä tarkasti komitea- ja paikallisjärjestökäsitteet, määrittellä niiden väliset suhteet. Jokainen bolshevikki harkitsisi täysin kylmäverisesti kaikkia ehdotuksia määräytyistä muutoksista, lisäyksistä, supistuksista. Sellaisia, jotka tämän kysymyksen tuon tai tämän kohdan suhteen olisivat „taipumattomia”, ei keskuudessamme tietäkseni ole, ja III edustajakokouksen pöytäkirjat vahvistavat tämän väit-tämän.

Seuraava ja nähtävästi yhtä vaikea kysymys: nimenomaan millä tavalla on yhdistettävä kaikki rinnakkaiset järjestöt? Poliittisen vapauden aikana se olisi helppoa, koska esillä

olisivat puoluejärjestöt ja määrätty määrä tarkasti tunnettuja jäseniä. Salaisen järjestön oloissa asia on toisin. Jäsenyyden määrittäminen on sitä vaikeampaa, mitä kevytmielisemmin tuo jäsenyys joskus ymmärretään, mitä useammin turvaudutaan demagogiaan ja tiedottomien aineiden merkitsemiseen fiktiivisesti puolueeseen kuuluviksi. Ratkaiseva ääni näiden vaikeuksien voittamiskeinoja koskevassa kysymyksessä täytyy mielestämme olla paikallisilla tovereilla, jotka tuntevat hyvin asiointilan. Järjestöjen jäsenten väliaikainen poisottaminen „komennuksille” vankilaan, karkoitukseen tai ulkomaille on myös vaikeuttava asianhaara, joka on otettava huomioon. Sitten on melkoinen vaikeutena luonnollisesti keskuslaitosten yhdistäminen. Ilman yhtenäistä johtavaa keskusta, ilman yhtenäistä päääänenkannattajaa puolueen todellinen yhtenäisyys on mahdoton. Tässä suhteessa kysymys on näin: joko tietoisien työläisten onnistuu saada ne, jotka ovat tosiasiaa puolueen vähemmistönä (välittämättä mistään „nyrkkiä” koskevasta ulvonnasta), ajamaan omia katsantokantojaan ilman työn desorganisointia, paikalliskomiteain elimissä, konferensseissa, edustajakokouksissa, kokouksissa j.n.e. Tahi tietoiset sosialidemokraattityöläiset eivät nyt suoriudu tästä tehtävästä (yleensä puhuen he ehdottomasti ja kiertämättä suoriutuvat siitä: takuussa siitä on koko Venäjän työväenliike),— ja silloin kilpailevien keskusten, kilpailevien elinten kesken ovat mahdollisia vain sopimukset, muttei yhdistyminen.

Lopuksi toistamme vielä kerran: тов. Työmiehen ja hänen kanssaan samoin ajattelevien ei pidä pyrkiä toteuttamaan tarkoituseräänsä välittelujen ja syytösten tietä eikä perustamalla uusia, kolmansia puolueita tai ryhmiä, kerhoja j.n.e. (sen kaltaisia, jonka Plehanov on nyt perustanut uusine puoluekustantamoineen⁵⁸ puolueen ulkopuolella). Kolmannen puolueen tai uusien ryhmien perustaminen vain mutkistaa ja sotkee asiaa. On ryhdyttävä laatimaan konkreettisia yhdistymisehtoja: kun siihen käyvät käsiksi puolueen kaikki ryhmät ja järjestöt, kaikki tietoiset työläiset, niin ne saavat ehdottomasti ja varmasti laadituksi järkevät ehdot, eikä ainoastaan laadituksi, vaan myös pakoitetuksi puolueen huippukerroksen (välittämättä nyrkkiä koskevasta ulvonnasta) alistumaan noihin ehtoihin.

Lisäyksenä tov. Työmiehen kirjeeseen julkaisemme VSDTP:n Keskuskomitean Avoimen kirjeen Organisaatio-komissiolle — ensimmäisenä yrityksenä ratkaista asiallisesti kysymys kahtiajakaantumisen mahdollisesta lopettamisesta.

„Proletarin” toimitus

Heinäkuu 1905

*Julkaistu ensi kerran v. 1905
VSDTP:n Keskuskomitean
julkaisemassa kirjasssa*

*Julkaistaan kirjasen
tekstin mukaan*

PROLETARIAATTI TAISTELEE, PORVARISTO HIIPII VALTAAN

Sodan aikana ei diplomatialla ole mitään tekemistä. Sotatoimien päätyttyä diplomaatit astuvat etutilalle, tekevät yhteenvetoja, laativat laskuja ja harjoittavat rehellistä meklausta.

Jotain samanlaista tapahtuu myös Venäjän vallankumouksessa. Kansan ja itsevaltiuden voimien sotilaallisten yhteenottojen aikana liberaaliset porvarit lymyilevät pesisään. He ovat ylhäältä- ja alhaalta päin tulevaa väkivaltaa vastaan, he ovat sekä viranomaisten mielivallan että roska- väen anarkian vihollisia. He astuvat näyttämölle sotatoimien päätyttyä ja heidän poliittisista päätöksistään heijastuu selvästi se muutos, jonka nämä toimet ovat saaneet aikaan poliittisessa tilanteessa. Liberaalinen porvaristo tuli „vaaleanpunaiseksi” tammikuun 9 päivän jälkeen; se alkaa „punertua” nyt Odessan tapahtumien jälkeen, jotka merkitsevät (Kaukasian, Puolan y.m. tapahtumien yhteydessä) itsevaltiutta vastaan tähdätyn kansankapinan suurta kasvua puoli vuotta kestäneen vallankumouskauden aikana.

Kolme vasta äskettäin kokoontunutta liberaalista edustajakokousta ovat sangen opettavaisia tässä suhteessa. Kaikkein konservatiivisin oli teollisuudenharjoittajain ja kauppiaiden edustajakokous. Heihin itsevaltius luottaa eniten. Poliisi ei häiritse heitä. He arvostelevat Bulyginin luonnosta, moittivat sitä, vaativat perustuslakia, mutta — mikäli voimme päätellä epätäydellisten tietojemme mukaan — eivät herätä edes kysymystäkään Bulyginin vaalien boikotoinnista. Kaikkein radikaalisin on „Liittojen liiton”⁵⁹ edustajain kokous. Sitä jo pidetään salaisesti, eivänsäällä alueella, vaikkakin Pietarin lähetyvillä, Suo-

messä. Kuten puhutaan, edustajakokouksen jäsenet kätkevät varovaisuuden vuoksi papereita, eivätkä rajalla toimitetut poliisitarkastukset anna mitään tietoja poliisille. Tämä edustajakokous esiintyy äänten enemmistöllä (nähtävästi melkoista vähemmistöä vastaan) Bulyginin vaalien täydellisen ja päättävän boikotoinnin puolesta, laajan agitaation puolesta yleisen äänioikeuden aikaansaamiseksi.

Keskiasemassa on mitä „vaikutusvaltaisain” ja juhlallinen, meluisa zemstvo- ja kaupunkitoimihenkilöiden edustajakokous. Se on miltei legaalinen: poliisi vain muodon vuoksi tekee pöytäkirjan ja esittää hajaantumisvaatimuksen, joka otetaan hymysuin vastaan. Sanomalehtiä, joissa on alettu julkaista tietoja siitä, rangaistaan julkaisemisen keskeyttämisellä („Slovo”⁶⁰) tai varoituksella („Russkije Vedomosti”). Siinä on läsnä „Times’issä”⁶¹ julkaistun hra Pjotr Dolgorukovin loppuselostuksen mukaan 216 edustajaa. Ulkomaisten sanomalehtien kirjeenvaihtajat sähköttävät siitä ympäri maailmaa. Tärkeimmästä poliittisesta kysymyksestä: onko Bulyginin „perustuslakia” boikotoitava, edustajakokous ei lausu minkäänlaista mielipidettä. Englantilaisien sanomalehtien tiedoitusten mukaan enemmistö oli boikotoinnin kannalla, edustajakokouksen organisaatiokomitea — boikotointia vastaan. Suostuttiin kompromissiin: kysymys jätetään avoimeksi Bulyginin luonnoksen julkaisemiseen saakka ja sitten kutsutaan sähkölennätintietä koolle uusi edustajakokous. Luonnollisesti sellainen edustajakokous, joka hyväksyy „Osvobozhdenijen” perustuslakiluonnoksen (monarkia ja kaksikamarijärjestelmä), joka hylkää tsaarin puoleen kääntymisen ja päättää „kääntyä kansan puoleen”, tuomitsee päättävästi Bulyginin luonnoksen.

Meillä ei vielä ole tuon vetoimuksen tekstiä. Ulkomaisten sanomalehtien tiedoitusten mukaan se on maltillisessa sävyssä laadittu kuvaus zemstvomiesten marraskuun edustajakokouksen jälkeisistä tapahtumista, luettelo tosiasioista, jotka ovat osoituksena hallituksen epärehellisistä viivytyksistä, sen rikkomista lupauksista, sen kyynillisestä välinpitämättömyydestä yleisen mielipiteen vaatimukseen. Paitsi kansan puoleen kääntymistä on melkein yksimielisesti hyväksytty myös päätöslauselma vastarinnasta hallituksen mielivaltaisille ja epäoikeudenmukaisille teoille. Tässä päätöslauselmassa sanotaan, että „koska administraatio tekee mielivaltaisia tekoja ja rikkoo alituisesti yhteiskunnan

oikeuksia, niin edustajakokous katsoo kaikkien velvollisuudeksi puolustaa ihmisen luonnollisia oikeuksia rauhanomaisin keinoin, mukaan luettuna myöskin vastarinta niiden viranomaisten teille, jotka rikkovat näitä oikeuksia, vaikka nuo teot perustuisivatkin lain kirjaimeen” (siteeraamme „Times’in” mukaan).

Näin siis liberaalisen porvaristomme askel vasempaan on epäilemätön. Vallankumous menee eteenpäin, sen jäljessä nilkuttaa myös porvarillinen demokratia. Tämän demokratian — *porvarillisen* demokratian, joka edustaa omistavien luokkien etuja ja puolustaa vapauden asiaa epäjohdonmukaisesti ja omanvoitonpyynteisesti — todellinen luonne tulee esiin yhä selvemmin huolimatta siitä, että porvarillinen demokratia „punertuu” ja yrittää puhua joskus „milteivallankumouksellista” kieltä.

Tosiaankin, mitä merkitsee Bulyginin perustuslain boikotointikysymyksen ratkaisun lykkääminen? Halua hieroa vielä kauppaa itsevaltiuden kanssa. Boikotointia kannattamaan muodostumassa olleen enemmistön epävarmuutta itsensä suhteen. Sen vaieten myöntämistä, että tilanherrat ja herrat kauppiaat pyytävät perustuslakia, mutta tyytyvät nähtävästi vähempäänkin. Kun kerran liberaalisten porvarien edustajakokous ei rohkene heti tehdä pesäeroa itsevaltiudesta ja Bulyginin komediasta, niin mitä sitten voidaan odottaa siltä kaikkien ja kaikenlaisten porvarien edustajakokoukselta, jota tullaan nimittämään Bulyginin „Duumaksi” ja joka valitaan (jos se yleensä milloinkaan valitaan!) itsevaltiudellisen hallituksen taholta tulevien kaikenlaisten painostustoimenpiteiden vallitessa?

Itsevaltiudellinen hallitus suhtautuukin juuri sillä tavalla tähän liberaalien toimenpiteeseen pitäen sitä ainoastaan porvarillisen kaupanhieronnan eräänä vaiheena. Toisaalta, havaittuaan liberaalien tyytymättömyyden, itsevaltius „lisäilee” hiukan lupauksiinsa: ulkomaiset sanomalehdet tiedoittavat, että Bulyginin luonnokseen tehdään eräitä uusia „liberaalisia” muutoksia. Toisaalta itsevaltius vastaa zemstvomiesten tyytymättömyyteen uudella uhkauksella: kuvaava on „Times’in” kirjeenvaihtajan tiedoitus, että vastaukseksi zemstvo-„radikalismiin” Bulygin ja Goremykin kehottavat yllyttämään talonpojat kartanonherrojen kimppuun lupaamalla tsaarin nimessä leikata talonpojille maata ja järjestämällä „kansan”-äänestyksen (zemstvo-

päällikköjen avulla) kysymyksestä säätyvaalit vaiko ei-säätyvaalit. Tuo uutinen on tietenkin vain huhu, joka on luultavasti laskettu tahallaan liikkeelle. Mutta sittenkin on epäilemätöntä, että hallitus ei karta julmimpia, törkeimpiä eikä petomaisimpiakaan demagogisia muotoja, ei pelkää „villiintyneiden joukkojen” eikä väestön pohjakerrosten kapinaa, mutta liberaalit pelkäävät kansan kapinaa väkivallantekijöitä, rosvouksen ja ryöväyksen sankareita ja turkkilaisista petomaisuutta vastaan. Hallitus on jo aikoja sitten ryhtynyt vuodattamaan verta ennenkuulumattomissa mittasuhteissa ja muodoissa. Mutta liberaalit vastaavat, että he haluavat välttää verenvuodatusta! Eikö tuollaisen vastauksen jälkeen jokaisella palkkamurhaajalla ole oikeus halveksia heitä porvarillisina kaupustelijoina? Eikö päätöslauselma kääntymisestä kansan puoleen kehoituksella tehdä „rauhallista vastarintaa” mielivallalle ja väkivallalle ole tämän jälkeen naurettava? Hallitus jakelee aseita oikealle ja vasemmalle, lahjoo ketä tahansa pieksämään ja murhaamaan „jutkuja”, „demokraatteja”, armenialaisia, puolalaisia j.n.e. Mutta meidän „demokraattimme” pitävät agitaatiota „rauhallisen vastarinnan” puolesta „vallankumouksellisena” askelena!

Juuri äsken saamassamme „Osvobozhdenijen” 73. numerossa hra Struve ilmaisee tyytymättömyytensä hra Suvoriniin⁶², joka taputtelee hyväksyvästi hra Ivan Petrunkevitchia olkapäähän ja kehoittaa sijoittamaan tuollaiset liberaalit ministeriöihin ja departementteihin rauhoittaakseen heidät. Hra Struve on suutuksissaan, sillä juuri hra Petrunkevitchia ja hänen hengenheimolaisiaan zemstvosta („jotka ovat sitoneet itsensä ohjelmalla” — minkälaisella? missä? — „historian ja kansakunnan edessä”) hän suunnittelee tulevaan perustuslaillis-demokraattisen puolueen ministeristöön. Me puolestamme ajattelemme, että herrojen Petrunkevitchien käyttäytyminen sekä tsaarin vastaanotolla että myös zemstvo-edustajakokouksessa heinäkuun 6 (19) pnä antaa jopa Suvorineillekin täyden oikeuden ylimielisesti halveksia tuollaisia „demokraatteja”. Hra Struve kirjoittaa: „jokainen vilpitön ja harkitseva liberaali Venäjällä vaatii vallankumousta”. Me puolestamme sanomme, että jos tämä „vallankumouksen vaatiminen” heinäkuussa 1905 ilmenee päätöslauselmana rauhallisista vastarintakeinoista, niin Suvorineilla on täysi oikeus suhtautua

tuollaiseen „vaatimukseen” ja tuollaisiin „vallankumousmiehiin” inhoten ja pilkaten.

Hra Struve luultavasti rupeaa väittämään vastaan, että tapahtumat, jotka ovat tähän saakka työntäneet liberaalijamme vasempaan, työntävät heitä ajan mittaan vieläkin pitemmälle. Samassa 73. numerossa hän sanoo: „Ehdot armeijan fyysilliselle sekaantumiselle poliittiseen taisteluun saadaan todellakin vasta sitten, kun itsevaltiudellinen monarkia törmää vastakkain kansan edustuslaitoksen kautta järjestyneen kansakunnan kanssa. Silloin armeija joutuu valitsemaan: hallitus vai kansakunta, ja valinta on oleva helppo ja erehtymätön”.

Tämä rauhallinen idylli muistuttaa hyvin suuresti vallankumouksen lykkäämistä kreikkalaisiin kalendeihin⁶³ saakka. Kukahan se järjestää kansakunnan kansan edustuslaitoksen kautta? Itsevaltiuskö? Mutta se suostuu järjestämään vain Bulyginin Duman, jota vastaan te itse protestoitte, ettekä tunnusta sitä kansan edustuslaitokseksi! Tai „kansakunta” itse järjestää kansan edustuslaitoksen? Jos asia on siten, niin minkä vuoksi liberaalit eivät halua kuullakaan väliaikaisesta vallankumousohallituksesta, joka voi nojautua vain vallankumoukselliseen armeijaan? minkä vuoksi he, esiintyessään omassa edustajakokouksessaan kansan nimessä, eivät kuitenkaan ota sellaista askelta, joka puhuisi kansakunnan järjestämisestä kansan edustuslaitoksen kautta? Jos te, herrat, olette todellakin kansan edustajia ettekä edusta porvaristoa, joka pettää kansan edut vallankumouksessa, niin miksi te ette käänny armeijan puoleen? miksi ette julista pesäeroa itsevaltiudellisesta monarkiasta? minkä vuoksi te suljette silmänne siltä, että ratkaiseva taistelu vallankumouksellisen armeijan ja tsaarin armeijan välillä on kiertämätön?

Sen vuoksi, että te pelkääte vallankumouksellista kansaa, ja kääntyessänne sen puoleen fraaseilla te tosiasiallisesti pidätte arvossa itsevaltiutta ja hierotte kauppa sen kanssa. Vielä eräs todistus siitä: zemstvo-edustajakokouksen organisaatiokomitean puheenjohtajan hra Golovinin neuvottelut Moskovan kenraalikuvernööri Kozlovin kanssa. Hra Golovin vakuutti Kozloville, että huhut aikomuksista muuttaa tämä edustajakokous perustavaksi kokoukseksi ovat perättömiä. Mitä se merkitsee? Se merkitsee, että järjestyneen porvarillisen demokratian edustaja on antanut itsevaltiuden

edustajalle takauksen siitä, että se ei tee pesäeroa itsevaltiuden kanssa! Vain poliittiset lapsukaiset voivat olla ymmärtämättä sitä, että lupaus olla julistamatta edustajakokousta perustavaksi kokoukseksi on samaa kuin luvata olla ryhtymättä todella vallankumouksellisiin toimenpiteisiin,— sillä Kozlov ei luonnollisesti pelännyt sanoja: perustava kokous, vaan *tekoja*, jotka saattaisivat kärjistä selkkausta ja saada aikaan kansan ja armeijan päättäväisen taistelun tsarismia vastaan! Eikö se ole poliittista tekopyhyyttä, kun te sanoissa nimitätte itseänne vallankumouksellisiksi, puhutte kääntymisestä kansan puoleen, sanotte luopuvanne kaikista toiveistanne tsaarin suhteen, mutta todellisuudessa rauhoittelette tsaarin palvelijoita aikomustenne suhteen?

Voi noita koreita liberaalisia sanoja! Miten paljon „perustuslaillis-demokraattisen” puolueen johtaja hra Petrunkevitch latelikaan niitä edustajakokouksessa! Katsokaamme siis, minkälaisilla lausunnoilla „hän sitoo itsensä historian ja kansakunnan edessä”. Siteeraamme „Times’issä” julkaisujen kirjoitusten mukaan.

Hra de Roberti puhuu sen puolesta, että käännyttäisiin anomuskirjelmällä tsaarin puoleen. Vastaan puhuvat Petrunkevitch, Novosiltsev, Shahovskoi ja Roditshev. Äänestys antaa ainoastaan kuusi ääntä anomuskirjelmän puolesta. Hra Petrunkevitchin puheesta: „Kun me matkustimme Pietarhoiviin kesäkuun 6 (19) pnä, niin me vielä toivoimme, että tsaari ymmärtää tilanteen uhkaavan vaarallisuuden ja tekee jotain sen ehkäisemiseksi. Nyt on kaikki toiveet siitä hyljättävä. On jäänyt vain yksi ulospääsy. Tähän saakka olemme toivoneet reformia ylhäältäkäsin, mutta tästä lähtien ainoana toivonamme on kansa. (Raikuvia suosionosoituksia.) Meidän on sanottava kansalle totuus yksinkertaisin ja selvin sanoin. Hallituksen kykenemättömyys ja voimattomuus ovat aiheuttaneet vallankumouksen. Se on tosiasia, joka on kaikkien myönnettävä. Velvollisuutenamme on käyttää kaikki voimat verenvuodatuksen ehkäisemiseksi. Monet meistä ovat antaneet monia vuosia synnyinmaan palveluun. Nyt meidän on mentävä rohkeasti kansan luo eikä tsaarin luo”. Seuraavana päivänä hra Petrunkevitch jatkoi: „Meidän on murrettava toimintamme ahtaat puitteet ja mentävä talonpojan luo. Tähän saakka toivoimme reformeja ylhäältäkäsin, mutta sillä aikaa, kun

me odottelimme, aika on tehnyt tehtävänsä. Hallituksen jouduttama vallankumous on mennyt meistä edelle. Vallankumous-sana pelästytti eilen kaksi jäsentämme niin pahasti, että he lähtivät pois edustajakokouksesta. Mutta meidän on katsottava rohkeasti totuutta kasvoihin. Me emme voi odotella kädet ristissä. Meitä vastaan väitettiin, että zemstvojen ja duumain kääntyminen kansan puoleen tulee olemaan agitaatiota, joka synnyttää levottomuutta. Mutta onko kylissä muka rauhallista? Ei, levottomuutta on jo olemassa ja sitä paitsi pahimmassa muodossaan. Me emme voi hillitä myrskyä, mutta joka tapauksessa meidän on yritettävä ehkäistä liian kova järjestys. Meidän on sanottava kansalle, että tehtaiden ja kartanoiden hävittäminen on hyödytöntä. Meidän ei pidä suhtautua tuohon hävittämiseen kuin pelkkään vandalismiin. Se on sokea, raaka talonpoikaismainen keino auttaa pahassa, jonka talonpojat vaistomaisesti tajuavat, mutta jota he eivät kykene ymmärtämään. Vastatkoot viranomaiset heille nagaikoilla. Meidän velvollisuutemme on sittenkin mennä kansan luo. Meidän olisi pitänyt tehdä se aikaisemmin. Zemstvot ovat olemassa jo 40 vuotta pääsemättä kiinteään ja välittömään kosketukseen talonpoikain kanssa. Älkäämme siis hukatko aikaa, vaan korjatkaamme tuo virhe. Meidän on sanottava talonpojalle, että olemme hänen kanssaan”.

Mainiota, hra Petrunkevitch! Olemme talonpojan kanssa, olemme kansan kanssa, tunnustamme vallankumouksen tosiasiaksi, olemme luopuneet kaikesta toivosta tsaarin suhteen... Menestystä, herrat! Mutta... mutta kuinka se pitää ymmärtää? Ei tsaarin kanssa, vaan kansan kanssa, *ja sen vuoksi* luvataan kenraalikuvernööri Kozloville, että edustajakokous ei tule toimimaan perustavana kokouksena, s.o. oikeana ja todellisena kansan edustuslaitoksena? Tunnustetaan vallankumous *ja sen tähden* vastataan rauhallisilla vastarintakeinoilla hallituksen palvelijain suorittamaan petomaisuuteen, murhiin, rosvoukseen? Mennään talonpojan luo ja ollaan talonpojan kanssa *ja sen tähden* selviydytään asiasta mitä epämääräisimmällä ohjelmalla, jossa luvataan ainoastaan *lunastaminen* tilanherrojen suostumuksella! Mennään kansan kanssa eikä tsaarin kanssa *ja sen tähden* hyväksytään sellainen perustuslakiluonnos, joka turvaa ensinnäkin monarkian, säilyttää tsaarin vallan sotaväkeen ja virkamieskuntaan, ja toiseksi, turvaa etukä-

teen tilanherroille ja suurporvaristolle poliittisen herruuden ylähuoneen kautta*.

Liberaalinen porvaristo menee kansan luo. Se on totta. Sen on pakko mennä kansan luo, sillä ilman sitä liberaalinen porvaristo on voimaton taistelemaan itsevaltiutta vastaan. Mutta se pelkää vallankumouksellista kansaa eikä mene sen luo sen elujen edustajana, ei uutena tulisieluisena taistelutoverina, vaan kaupanhierojana, meklarina, joka juoksentelee toiselta sotivalta puolelta toiselle. Tänäpä se on tsaarin luona ja pyytää häneltä „kansan” nimessä monarkistista perustuslakia sanoutuen samaan aikaan pelkurimaisesti irti kansasta, „levottomuuksista”, „mella-koimisesta”, vallankumouksesta. Huomenna se uhkailee tsaaria edustajakokouksestaan, uhkailee monarkistisella perustuslailla ja sillä, että tulee tekemään rauhanomaista vastarintaa pistimelle. Ja te vielä ihmettelette, herrat, että tsaarin palvelijat ovat päässeet perille teidän pelkurimaisesta ja ulkokullatusta sielupahasestanne? Te pelkäätte jäädä ilman tsaaria. Tsaari ei pelkää jäädä ilman teitä. Te pelkäätte ratkaisevaa taistelua. Tsaari ei pelkää sitä, vaan haluaa taistelua, haastaa itse taisteluun ja aloittaa sen. Tsaari haluaa mitellä voimia ennen kuin antaa perään. On aivan luonnollista, että tsaari halveksii teitä. On aivan luonnollista, että tuon halveksimisen ilmaisevat teille tsaarin lakeijat, herrat Suvorinit, taputtelemalla hyväksyvästi Petrunkevitchin olkapäätä. Te olette ansainneet tuon halveksimisen, sillä te ette taistele yhdessä kansan kanssa, vaan ainoastaan hiivitte valtaan vallankumouksellisen kansan selän takana.

Ulkomaalaiset kirjeenvaihtajat ja porvariston publisistit huomaavat joskus aika tarkasti asian tämän olemuksen, vaikka ilmaisevatkin sen hyvin omalaatuisesti. Hra Gaston Leroux on „Matin’issa”⁶⁴ ottanut esittääkseen zemstvo-miesten katsantokantoja. „Epäjärjestys ylhäällä, epäjärjestys alhaalla, me yksin olemme järjestyksen edustajia”. Zemstvo-miesten katsantokanta on todellakin sellainen. Ja käännettynä selvälle venäjän kielelle se merkitsee: ylhäällä ja alhaalla ollaan valmiita taistelemaan, mutta me olemme rehellisiä meklareita, me hiivimme valtaan. Me odottelemme, eikä meillekin tulisi maaliskuun 18 päivä, eikä kansa

* Ks. lehtemme julkaisemaa lentolehtistä „Kolme perustuslakia” (Teokset. 8. osa, ss. 553—555. *Toim.*).

saisi edes kerran katutaistelussa voittoa hallituksesta, eikä meille tulisi mahdollisuutta, kuten Saksan liberaaliselle porvaristolle, ottaa valta käsiimme kansan ensimmäisen voiton jälkeen. Ja sitten, kun meistä tulee voimatekijä itsevaltiutta vastaan, me käännyimme vallankumouksellista kansaa vastaan ja teemme tsaarin kanssa sopimuksen kansaa vastaan. Meidän perustuslakiluonnoksemme on tuollaisen sopimuksen valmis ohjelma.

Se ei ole tyhmä laskelma. Vallankumouksellisesta kansasta joudutaan joskus sanomaan samaa, mitä roomalaiset sanoivat Hannibalista: sinä osaat voittaa, mutta et osaa käyttää voittoa! Kapinan voitto ei vielä ole kansan voitto, ellei se johda vallankumoukselliseen mullistukseen, itsevaltiuden täydelliseen kukistamiseen, epäjohdonmukaisen ja itsekkään porvariston syrjäyttämiseen, proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellisdemokraattiseen diktatuuriin.

Ranskan konservatiivisen porvariston äänenkannattaja „Tems” * suorastaan neuvoo zemstvomiehien lopettamaan mahdollisimman pian selkkauksen *tekemällä sopimuksen* tsaarin kanssa (pääkirjoitus heinäkuun 24 päiväältä uutta lukua). Se sanoo, että ilman moraalisen ja materiaalsen voiman yhdistämistä reformit ovat mahdottomia. Materiaalinen voima on ainoastaan hallituksella. Moraalinen — zemstvomiehillä.

Erinomainen porvarillisten katsantokantojen määrittely — ja erinomainen vahvistus zemstvomiesten politiikkaa koskevalle analyysillemme. Porvaristo on unohtanut pikkuseikan, kansan, kymmenet miljoonat työläiset ja talonpojat, jotka työllään luovat kaikki porvariston rikkauudet, taistelevat vapaudesta, joka on heille yhtä tarpeellinen kuin valo ja ilma. Porvaristolla oli oikeus unohtaa heidät, koska he eivät vielä ole todistaneet „materiaalista voimaansa” voitollaan hallituksesta. Historiassa ei ole ratkaistu yhtään suurta kysymystä muuten kuin „materiaalisella voimalla”, ja tsaarin itsevaltiutus — toistamme — itse aloittaa taistelun haastaen kansaa mitteleämään voimia kanssaan.

Ranskan porvaristo kehoittaa Venäjän porvaristoa tekemään pikemmin sopimuksen tsaarin kanssa. Se pelkää, vieraanakin se pelkää, ratkaisevaa taistelua. Siinä tapauk-

* — „Alka”. Toim.

nessa, että kansa voittaa, on vielä epäselvää, päästäkö kansa valtaan sinne hiipiviä herroja Petrunkevitsheja! Ennakolta on mahdotonta laskea, kuinka ratkaiseva on voitto oleva ja minkälaiset tulevat olemaan sen tulokset,— se selittää kyllin hyvin porvariston arkuuden.

Proletariaatti valmistautuu tähän ratkaisevaan taisteluun kautta koko Venäjän. Se kokoaa voimiaan, se ottaa oppia ja lujittuu jokaisesta uudesta yhteenotosta; tähän saakka nämä yhteenotot ovat päättyneet epäonnistuneesti, mutta ne ovat joka kerta johtaneet uusiin ja entistä voimakkaampiin hyökkäyksiin. Proletariaatti kulkee voittoa kohti. Se nostattaa mukaansa talonpoikaiston. Talonpoikaistoon nojautuen se paralysoi porvariston horjuvaisuuden ja petturuuden, työntää syrjään sen ehdokkaat ja nujertaa voimalla itsevaltiuden, repii juurineen Venäjän elämästä kirotn maaorjuuden kaikki jäljet. Ja silloin me valtaamme kansalle muuta kuin monarkistisen perustuslain, joka turvaa porvariston poliittiset etuoikeudet. Me valtaamme Venäjälle tasavallan ja sen mukana täydellisen vapauden kaikille sorretuille kansallisuuksille, täydellisen vapauden talonpojille ja työläisille. Silloin me käytämme proletariaatin koko vallankumouksellisen tarmon kaikkein laajimpaan ja rohkeimpaan taisteluun sosialismin puolesta, kaikkien työtätekevien vapauttamiseksi täydellisesti kaikesta riistosta.

„Proletari“ № 10,
elokuun 2 (heinäkuun 20) pnä 1905

Julkaistaan „Proletari“ lehdessä
tekstin mukaan

BULYGININ DUUMAN BOIKOTOINTI JA KAPINA

Nykyinen poliittinen tilanne Venäjällä on seuraavanlainen. On mahdollista, että piakkoin kutsutaan koolle Bulyginin Duuma, s.o. neuvotteleva kokous tilanherrojen ja suurporvariston edustajista, jotka on valittu itsevaltiudellisen hallituksen palvelijain valvonnan alla ja myötävaikutuksella sellaisen karkeasti sensusperusteisen, säätyjakoon perustuvan ja välillisen äänioikeuden pohjalla, joka on suorastaan pilkantekoa kansan edustuslaitoksen aatteesta. Miten tähän Duumaan on suhtauduttava? Liberaalinen demokratia antaa tähän kysymykseen kaksi vastausta: sen vasen siipi „Liittojen liiton” kautta, s.o. pääasiassa porvarillisen intelligenssin edustajain kautta, esiintyy tämän Duuman boikotoinnin puolesta, sen puolesta, ettei vaaleihin osallistuttaisi, vaan käytettäisiin hetkeä voimaperäisen agitaation harjoittamiseksi yleiseen äänioikeuteen pohjautuvan demokraattisen perustuslain hyväksi. Sen oikea siipi zemstvomiesten ja kaupunkitoimihenkilöiden heinäkuun edustajakokouksen kautta tai oikeammin tämän edustajakokouksen tietyn osan kautta esiintyy boikotointia vastaan, vaaleihin osallistumisen puolesta, sen puolesta, että Duumaan saataisiin mahdollisimman suuri määrä omia ehdokkaita. Tosin edustajakokous ei ole vielä tehnyt mitään päätöstä tästä kysymyksestä, vaan on lykännyt asian seuraavaan edustajakokoukseen saakka, joka on kutsuttava koolle sähkölennänteitse Bulyginin „perustuslain” julkisuuteen saattamisen jälkeen. Mutta liberaalisen demokratian oikeistosiiven mielipide on jo kylliksi muovautunut.

Vallankumouksellinen demokratia, s.o. pääasiassa proletariaatti ja sen mielipiteen tietoinen ilmaisija, sosialidemokratia, esiintyy ehdottomasti yleensä kapinan puolesta.

Taktiikan tämän erilaisuuden on oikealla tavalla havainnut liberaalis-monarkistisen porvariston äänenkannattaja „Osvo-bozhdenije”, jonka viimeisessä (74) numerossa toisaalta päättävästi tuomitaan „mielettömänä ja rikollisena” „aseellisen kapinan julkinen saarnaaminen”, ja toisaalta arvostellaan boikottiaatetta „käytännölliseltä kannalta tuloksettomana” aatteena ja ilmaistaan varmuus siitä, ettei ainoastaan perustuslaillis-„demokraattisen” (lue: monarkistisen) puolueen zemstvoryhmä, vaan myös liittojen liitot „suoriutuvat valtiollisesta tutkinnostaan”, s.o. luopuvat boikottiaatteesta.

Herää kysymys, miten tietoisien proletariaatin puolueen on suhtauduttava boikottiaatteeeseen ja millainen taktillinen tunnus sen on nostettava etutilalle kansanjoukkojen eteen? Jotta voitaisiin vastata tähän kysymykseen, on ennen kaikkea palautettava mieleen, mikä on Bulyginin „perustuslain” olemus ja perusmerkitys. Se on tsarismiin sopimus tilanherrojen ja suurporvarien kanssa, jotka on viattoman ja itsevaltiudelle aivan vahingottoman muka-perustuslaillisen antipalan avulla vähitellen eristettävä vallankumouksesta, s.o. taistelevasta kansasta, ja sovitettava itsevaltiuden kanssa. Koska koko meidän perustuslaillis-„demokraattinen” puolueemme haluaa monarkian ja ylähuoneen säilymistä (s.o. sitä, että maan valtiorakenteessa etukäteen turvataan poliittiset etuoikeudet ja poliittinen herruus „kymmenelle tuhannelle ylimmälle” pohatalle),— niin tuollaisen sopimuksen mahdollisuutta ei ole epäilemistäkään. Enemminkin: muodossa tai toisessa, ennemmin tai myöhemmin tuollainen sopimus ainakin porvariston osan kanssa on kiertämätön, sillä sen sanelee itse porvariston luokka-asema kapitalistisessa järjestelmässä. Kysymys on vain siitä, milloin ja miten tuo sopimus solmitaan, ja proletariaatin puolueen koko tehtävä on mahdollisuuden mukaan siirtää kauemmaksi sopimuksen solmimishetkeä, mahdollisuuden mukaan jakaa porvaristo kahtia, ammentaa mahdollisimman suurta hyötyä vallankumoukselle porvariston väliaikaisista kansanpuoleen kääntymisistä, valmistaa sillä aikaa vallankumouksellisen kansan (proletariaatin ja talonpoikaiston) voimat itsevaltiuden väkivaltaista kukistamista varten, petturi-porvariston syrjäyttämistä ja neutralisointia varten.

Todellakin, porvariston poliittisen aseman olemus, kuten olemme jo monta kertaa osoittaneet, on siinä, että se on

tsaarin ja kansan välissä haluten näytellä rehellisen meklarin osaa ja hiipiä taistelevan kansan selän takana valtaan. Sen vuoksi porvaristo kääntyy tänään tsaarin, huomenna kansan puoleen, edellisen puoleen poliittista gesheftiä koskevin „vakavin, asiallisin” ehdotuksin, jälkimmäisen puoleen — tyhjämpäiväisin fraasein vapaudesta (hra I. Petrunkevitchin puheet heinäkuun edustajakokouksessa). Meille on edullista, että porvaristo kääntyy kansan puoleen, sillä tuolla kääntymisellä se antaa aineistoa sellaisten takapajuisten ja sellaisten laajojen joukkojen poliittista herättämistä ja poliittista valistamista varten, joiden sosialidemokraattisen agitaation piiriin saamisen yritysikin olisi toistaiseksi tyhjämpäiväistä utopiaa. Antaa porvariston ravistella takapajuisimpia, antaa sen siellä täällä möyhentää maaperää,— me tulemme herkeämättä kylvämään sosialidemokraattisia siemeniä tuohon maaperään. Kaikilla Länessä on porvariston täytyntä taistelua varten itsevaltiutta vastaan herättää kansan poliittista itsetietoisuutta pyrkien samalla kylvämään porvarillisten teoriain siemeniä työväenluokkaan. Meidän tehtävämme on käyttää porvariston hajoittavaa työtä itsevaltiuden suhteen ja alituisesti selittää työväenluokalle sen sosialistisia tehtäviä, sen etujen ja porvariston etujen sovittamatonta ristiriitaa.

Tästä käy selväksi, että meidän taktiikkanamme tällä hetkellä pitää olla ensinnäkin boikottiaatteen kannattaminen. Itse kysymys tästä boikotista on porvarillisen demokratian sisäinen kysymys. Työväenluokka ei ole siitä välittömästi kiinnostettu, mutta se on ehdottomasti kiinnostettu porvarillisen demokratian vallankumouksellisemman osan kannattamisesta, se on kiinnostettu poliittisen agitaation laajentamisesta ja sen voimistamisesta. Duuman boikotointi on porvariston voimaperäisempää kääntymistä kansan puoleen, sen harjoittaman agitaation kehittämistä, aiheiden määrän lisääntymistä agitaatiotamme varten, poliittisen kriisin, s.o. vallankumouksellisen liikkeen lähteen, syvenemistä. Liberaalisen porvariston osallistuminen Duumaan on sen harjoittaman agitaation heikkenemistä nykyään, sen kääntymistä enemmän tsaarin kuin kansan puoleen, tsaarin ja porvariston välisen vastavallankumouksellisen sopimuksen lähenemistä.

On kiistatonta, että Bulyginin Duuma, vaikka se ei menikään „myttyyn”, synnyttää itse tulevaisuudessa kiertä-

mättömiä poliittisia selkkauksia, joita proletariaatin täytyy ehdottomasti käyttää hyväksi, mutta se on tulevaisuuden kysymys. Olisi naurettavaa „vannoutua” olla käyttämättä tätä porvarien ja virkamiesten Duumaa agitaatio- ja taistelutarkoituksiin, mutta nyt ei ole siitä kysymys. Itsensä porvarillisen demokratian vasen siipi on nyt herättänyt kysymyksen suoranaisesta ja välittömästä taistelusta Duumaa vastaan boikotoimalla sitä, ja meidän on käytettävä kaikki voimat antaaksemme apua tälle päättävämmälle rynnistykselle. Meidän on otettava porvarilliset demokraatit, osvobozhdenijelaiset, kiinni sanoista: levitettävä mahdollisimman laajalti heidän „petrunkevitshilaisia” fraasejaan kansan puoleen kääntymisestä, paljastettava heidät kansan edessä osoittaen, että ensimmäisenä ja pienimpänä näiden fraasien tarkastuksena teoissa oli juuri kysymys, onko Duumaa boikotoitava, s.o. onko käännyttävä protestin muodossa kansan puoleen, vai hyväksyttävä Duuma, s.o. luovutettava protestista, mentävä vielä kerran tsaarin luo, hyväksyttävä pilkanteko kansan edustuslaitoksesta.

Edelleen, toiseksi, meidän on tehtävä kaikkemme, jotta boikotti antaisi reaalista hyötyä agitaation laajentamisen ja syventämisen mielessä eikä jäisi pelkäksi passiiviseksi vaaleista syrjäisöoloksi. Tämä ajatus on jo aika laajalti levinnyt, ellemme erehdy, Venäjällä työskentelevien toverien keskuudessa, jotka ilmaisevat ajatuksensa sanoilla: *aktiivinen* boikotti. Vastakohtana passiiviselle syrjäisöololle aktiivinen boikotti on merkitsevä agitaation kymmenkertaisamista, kokousten järjestämistä kaikkialla ja joka paikassa, vaalikokousten käyttämistä vaikkapa tunkeutumalla väkivaltaisesti niihin, mielenosoitusten ja poliittisten lakkojen järjestämistä j.n.e., y.m.s. On itsestään selvää, että näissä merkeissä harjoitettavaa agitaatiota ja taistelua varten ovat erittäin tarkoituksenmukaisia puolueemme useampien päätösten yleensä sallimat väliaikaiset sopimukset vallankumouksellisen porvarillisen demokratian noiden tai näiden ryhmien kanssa. Tällöin meidän on toisaalta järkkymättä varjeltava proletariaatin puolueen luokkaerillisyyttä luopumatta hetkeksikään porvarillisten liittolaistemme sosialidemokraattisesta arvostelusta. Toisaalta, me emme täyttäisi velvollisuuttamme edistyneimmän luokan puolueena, ellemme osaisi esittää agitaatiossamme demokraattisen

vallankumouksen tämän hetken edistyneintä vallankumouksellista tunnusta.

Tämä on kolmas välitön ja läheisin poliittinen tehtävämmä. „Aktiivinen boikotti”, kuten jo sanoimme, on vallankumouksellisten voimien agitaatiota, värväämistä ja järjestämistä entistä suuremmissa mittasuhteissa, kaksinkertaisella tarmolla, kolminkertaisen painostuksen alla. Mutta sellainen toiminta ei ole mahdollista ilman selvää, täsmällistä, suoraa tunnusta. Sellaisena tunnuksena voi olla ainoastaan aseellinen kapina. Se, että hallitus kutsuu koolle karkeasti väärennetyn „kansan”-edustuslaitoksen, antaa erinomaisia aiheita agitaatiolle kansan oikean edustuslaitoksen puolesta, sen selittämiseksi mitä laajimmille joukoille, että tuon oikean edustuslaitoksen voi nyt (sen jälkeen, kun tsaari on sillä tavalla pettänyt ja sillä tavalla tehnyt pilkkaa kansasta) kutsua koolle vain väliaikainen vallankumoushallitus, jonka pystyttämiseksi on tarpeen aseellisen kapinan voitto ja tsaarivallan tosiasiallinen kukistaminen. Ei voida kuvitellakaan tämän parempaa hetkeä laajalle agitaatiolle kapinan puolesta ja tätä agitaatiota varten on tarpeen myös se, että on täysi selvyys väliaikaisen vallankumoushallituksen ohjelmasta. Tänä ohjelmasta tulee olla jo aikaisemmin hahmottelemamme („Proletari” № 7, „Vallankumousarmeija ja vallankumoushallitus” *) *kuusi* kohtaa: 1) yleiskansallisen perustavan kokouksen koolle-kuutaminen; 2) kansan aseistaminen; 3) poliittinen vapaus — kaikkien sen kanssa ristiriidassa olevien lakien viipymätön kumoaminen; 4) täydellinen, kulttuurillinen ja poliittinen vapaus kaikille sorretuille ja vajaa oikeudellisille kansallisuuksille. Venäjän kansa ei voi valloittaa itselleen vapautta, ellei se taistele toisten kansojen vapauden puolesta; 5) kahdeksantuntinen työpäivä; 6) talonpoikaiskomiteain perustaminen kannattamaan ja toimeenpanemaan kaikkia demokraattisia uudistuksia, siinä luvussa maanomistus-uudistuksia aina tilanherrojen maiden konfiskointiin saakka.

Niinpä siis: on kannatettava mitä tarmokkaimmin boikottiaatetta; paljastettava porvarillisen demokratian oikeistosiiven petturuus, kun se hylkää boikottiaatteen; muutettava tämä boikotti aktiiviseksi, s.o. kehitettävä mitä

* Ks. Teokset, 8. osa, s. 562. *Toim.*

laajinta agitaatiota; julistettava aseellista kapinaa, kehoitettava viipymättä järjestämään vallankumousarmeijan ryhmiä ja osastoja itsevaltiuden kukistamiseksi ja väliaikaisen vallankumoushallituksen pystyttämiseksi; levitettävä ja selitettävä tämän väliaikaisen vallankumoushallituksen perusluontoista ja ehdottoman välttämätöntä ohjelmaa, jonka on oltava kapinan lippuna ja mallina kaikissa tulevissa Odesan tapahtumien toisinoissa.

Sellainen pitää olla tietoisien proletariaatin puolueen taktiikka. Tämän taktiikan selvittämiseksi täydellisesti ja yhtenäisyyden aikaansaamiseksi siinä meidän on vielä pysähdyttävä „Iskran” taktiikkaan. Se on esitetty 106. numeron kirjoituksessa „Puolustus vai hyökkäys”. Pysähtymättä pieniin ja erillisiin erimielisyyksiin, jotka katoavat itsestään heti, kun yritetään siirtyä tekoihin, mainitsemme vain peruserimielisyyden. Tuomitessaan aivan oikein passiivisen boikotin „Iskra” asettaa sen vastakohtaksi ajatuksen viipymättömästä „vallankumouksellisen itsehallinnon järjestämisestä”, joka olisi „kapinan mahdollinen prologi”. „Iskran” mielestä meidän on „vallattava itsellemme oikeus vaaliagitaatioon perustamalla työläisten agitaatiokomiteoita”. Näiden komiteain on „asetettava tehtäväkseen järjestää kansa valitsemaan valtuuttamiensa vallankumouksellisia edustajia niiden „laillisten” puitteiden ulkopuolella, joita ministerien luonnokset tulevat säättämään”, meidän on „peitettävä maa vallankumouksellisten itsehallintoelinten verkostolla”.

Tuollainen tunnus ei kelpaa mihinkään. Yleensä poliittisten tehtävien kannalta se on sekasotkua ja nykyisen poliittisen tilanteen kannalta se valaa vettä osvobozhdenijelaisuuden myllyyn. Se, että järjestetään vallankumouksellinen itsehallinto, järjestetään kansa valitsemaan valtuutettujaan, ei ole kapinan *prologi*, vaan *epilogi*. Kun tuon järjestämisen toimeenpano otetaan tehtäväksi nyt, ennen kapinaa, ilman kapinaa, niin se merkitsee järjettömän tehtävän itselleen ottamista ja sekasotkun tuomista vallankumouksellisen proletariaatin tietoisuuteen. On ensin saavutettava voitto kapinassa (vaikkapa erillisessä kaupungissa) ja pystytettävä väliaikainen vallankumoushallitus, jotta tämä viimeksi mainittu kapinan elimenä, vallankumouksellisen kansan tunnustettuna johtajana voisi ryhtyä järjestämään vallankumouksellista itsehallintoa. Kapinatunnuksen varjoon

saattaminen tai vaikkapa vain lykkääminenkin vallankumouksellisen itsehallinnon järjestämisen tunnuksella on jotain samanlaista kuin neuvoa ottamaan kiinni karpänen ja sen jälkeen ripottelemaan sen päälle karpäsmyrkyä. Jos odessalaisia tovereita olisi kuuluisina Odessan päivinä neuvottu ottamaan kapinan prologiksi vallankumouksellisen armeijan järjestämisen asemesta Odessan väestön järjestäminen valitsemaan valtuutettunsa, niin odessalaiset toverit olisivat luonnollisesti nauraneet sellaiselle ehdotukselle. „Iskra” toistaa virheen, jonka tekivät ekonomistit, jotka halusivat, että „oikeuksien puolesta käytävä taistelu” olisi itsevaltiutta vastaan käytävän taistelun prologina. „Iskra” palaa onnettoman „zemstvokamppailusuunnitelman” vastoinkäymisiin, suunnitelman, joka hämäsi kapinatunnuksen „korkeampityyppisen mielenosoituksen” teorialla.

Tässä ei ole syytä pysähtyä „Iskran” tämän taktillisen virheen alkulähteeseen,— asiasta kiinnostuneita varten viittaamme N. Leninin kirjaseen „Sosialidemokratian kaksi taktiikkaa demokraattisessa vallankumouksessa”. Tässä on tärkeämpää osoittaa, millä tavalla uusiskralainen tunnus käy yhteen osvobozhdenijelaisen tunnuksen kanssa. Kun yritetään ennen kapinan voittoa järjestää kansa valitsemaan valtuutettunsa, niin nämä yritykset tulevat käytännössä olemaan kokonaan hyödyksi osvobozhdenijelaisille ja päättyvät siihen, että sosialidemokraatit joutuvat laahustamaan heidän perässään. Niin kauan kuin itsevaltiuden tilalle ei ole pystytetty väliaikaista vallankumouhallitusta, ei itsevaltiutta anna työläisten ja kansan toimittaa mitään sellaisia vaaleja, jotka edes jossain määrin ansaitsisivat kansanvaalien nimen (ja itsevaltiuden oloissa toimitettavaan „kansan”-vaalien komediaan sosialidemokratia ei suostu),— mutta osvobozhdenijelaiset, zemstvomiehet ja kaupunginvaltuutetut toimittavat vaalit ja kursailematta nimittävät ne „kansan”-vaaleiksi, „vallankumoukselliseksi itsehallinnoksi”. Liberaalis-monarkistisen porvariston koko asenteena on nyt se, että yritetään sivuuttaa kapina, pakoittaa itsevaltiutta tunnustamaan zemstvovaalit kansanvaaleiksi ilman kansan voittoa tsarismista, muuttaa zemstvo- ja kaupunki-itsehallinto „vallankumoukselliseksi” (petrunkevitchilaisessa mielessä) „itsehallinnoksi” ilman oikeaa vallankumousta. „Osvobozhdenijen” 74. numerossa tämä asenne on esitetty mainiosti. On vaikea kuvitella jotain inhoittavampaa kuin

tämä pelkurimaisen porvariston ideologi, joka uskottelee, että kapinan julistaminen „demoralisoi” sekä armeijan että kansan! Tuollaista puhutaan aikana, jolloin sokeatkin näkevät, että vain kapinan kautta voi venäläinen pieneläjä ja sotamies pelastaa itsensä lopulliselta demoralisaatiolta ja todistaa oikeutensa olla kansalainen! Porvarillinen Manilov kuvittelee sellaista arkadialaista idylliä, että yksistään „yleisen mielipiteen” painostuksesta „hallituksen täytyy tehdä yhä uusia myönnytyksiä, kunnes lopulta se ei enää pääse mihinkään ja sen on pakko luovuttaa valta perustavalle kokoukselle, joka on valittu yleisen, yhtäläisen, välittömän ja salaisen äänestyksen pohjalla, niin kuin yhteiskunta sitä vaatii”... (! ylähuoneineen?). „Tässä rauhallisessa (!!)

vallan siirtymisessä nykyiseltä hallitukselta yleiskansalliselle perustavalle kokoukselle, joka järjestää valtiollisen ja hallitusvallan uusien periaatteiden mukaan, ei ole kerrassaan mitään uskomatonta”. Ja tätä matelevan porvariston nerokasta filosofiaa täydennetään neuvolla: vedettävä omalle puolelle armeija, varsinkin upseerit, perustettava kansanmiliisi „lupaa kysymättä”, järjestettävä paikallisen itsehallinnon (lue: tilanherrojen ja kapitalistien) elimet, jotka ovat „tulevan väliaikaisen hallituksen aineksia”.

Tässä sekasotkussa on järkeä. Porvaristo juuri sitä haluaakin, että valta siirtyisi sille „rauhallisesti”, ilman kansan kapinaa, joka saattaa ehkä päästä voitolle, valloittaa tasavallan ja todellisen vapauden, aseistaa proletariaatin ja nostattaa miljoonat talonpojat. Kun kapinatunnus saatetaan varjoon, luovutaan siitä ja taivutellaan toisia luopumaan siitä, ehdotetaan „prologiksi” viiptymätöntä itsehallinnon (johon pääsevät ainoastaan Trubetskoit, Petrunkevitchit, Feodorovit ja kumpp.) järjestämistä,— niin se on juuri sitä, mitä tarvitaan vallankumouksen porvarilliseen kavaltamiseen ja sopimuksen solmimiseen tsaarin kanssa (monarkia ja ylähuone) „roskaväkeä” vastaan. Sen vuoksi liberaalinen manilovilaisuus ilmentää rahasäkin salaisimpia ajatuksia ja sen syvimpiä etuja.

„Iskran” sosialidemokraattinen manilovilaisuus ilmentää ainoastaan sosialidemokraattien erään osan riittämätöntä ajattelua ja heidän poikkeamistaan proletariaatin ainoastaan vallankumouksellisesta taktiikasta: sen porvarillis-opportunistisen illuusion säälimättömästä paljastamisesta, että

muka tsarismin rauhanomaiset myönnytykset ovat mahdollisia, että muka itsehallinto ilman itsevaltiuden kukistamista on mahdollista, että muka kansalle on mahdollista valita valtuutettunsa kapinan prologina. Ei, meidän pitää selvästi ja päättävästi osoittaa kapinan välttämättömyys nykyisessä tilanteessa, suoranaisesti kehoittaa kapinaan (luonnollisesti määrittelemättä etukäteen sen alkamishetkeä), kehoittaa viipymättä järjestämään vallankumousarmeija. Vain tuollaisen armeijan mitä rohkein, laajakantoisin järjestäminen voi olla kapinan prologina. Vain kapina voi todellisuudessa turvata vallankumouksen voiton,— ja luonnollisesti se, joka tuntee paikalliset olot, tulee aina varottamaan ennaikaisilta kapinayrityksiltä. Vain voittoisan kapinan epilogina voi olla todella kansanomaisen todellisen itsehallinnon todellinen järjestäminen.

„Proletari” № 12,
elokuun 16 (3) pnä 1905

Julkaistaan „Proletari” lehdessä
tekstin mukaan

HUOMAUTUS VSDTP:n ULKOMAISTEN JÄRJESTÖJEN KONFERENSSIN PÄÄTÖSLAUSELMAAN ⁶⁵

Tässä numerossa julkaistusta VSDTP:n Keskuskomitean Avoimesta kirjeestä Organisaatiokomissiolle näkyy, kuinka tarmokkaasti Keskuskomitea pyrkii puolueen yhtenäisyyteen. Muistutamme vain, että yhtymistä varten tarvitaan yhteinen organisaatioperusta. Sellaiseksi me toistaiseksi tiedämme ainoastaan VSDTP:n säännöt, jotka hyväksyttiin puolueen kolmannessa edustajakokouksessa ja jotka takaavat täydellisesti vähemmistön lailliset oikeudet.

*„Proletari” № 12,
elokuun 16 (3) pnä 1905*

*Julkaistaan „Proletari” lehden
tekstin mukaan*

**HUOMAUTUS M. N. POKROVSKIN KIRJOITUKSEEN
„AMMATTI-INTELLIGENSSI
JA SOSIALIDEMOKRAATIT“**

Meistä tuntuu, että erimielisyys „Osvobozhdenijelaiset työssä” nimisen kirjoituksen kirjoittajan ja tov. „Opettajan”⁶⁶ välillä on vähäisempi, kuin mitä tämä viimeksi mainittu luulee. Ken on pitkän aikaa osallistunut vallankumoukselliseen liikkeeseen, hän tottuu suuntausten väliseen poliittiseen taisteluun, hänen omat katsomuksensa tulevat määrätietoisiksi ja hän on luonnollisesti taipuvainen oletta-
maan muillakin olevan määrätynlaiset katsomukset, katso-
maan heidät tämän tai tuon erillistä kysymystä koskevan
mielipiteen (tahi mielipiteen puuttumisen) perusteella tähän
tai tuohon „puolueeseen” kuuluvaksi. Kieltämättä agitaatto-
rin on kansankokouksissa hyödyllistä ottaa huomioon
„poliittisen” näkökannan lisäksi myös „pedagoginen” näkö-
kanta, asettaa itsensä kuulijoittensa asemaan, enemmän
selittää kuin „höyhentää” j.n.e. Äärimmäisyydet eivät ole
missään hyviä, mutta jos pitäisi valita, niin me valitsisimme
tarkan ja tiukan määrätietoisuuden emmekä pehmeää ja
myönnytyksiin valmista epämääräisyyttä. „Tyranniuden”
pelko säikyttää pois luotamme ainoastaan veltot ja pehmeä-
nahkaiset luonteet. Kenellä on „järjen kipinä”, hän huomaa
itse pian ja elämä osoittaa hänelle, että määrätietoiset ja
jyrkät poliittiset lausunnot „myyttillisestä osvobozhdenije-
laisesta” ovat täysin oikeudenmukaisia ja että hän itse on
pitänyt tätä tyyppillistä osvobozhdenijelaista „myyttillisenä”
vain poliittisen kokemuksen puutteen vuoksi. Tov. „Opet-
taja”, jonka huomautukset ovat sangen hyödyllisiä siksi,
että hän tuntee ympäristön, panee itse merkille, kuinka
nopeasti „katkerat totuudet sulatetaan”.

„PROLETARIN“ TOIMITUKSEN VASTAUS TOVERI „TYÖMIEHEN“ KYSYMYKSIIN ⁶⁷

Toimitukselta. Vastaamme toverin kysymyksiin: 1) kyllä, sekä johtamaan että hallitsemaan yleiskansallisen perustavan kokouksen koollekutsumiseen saakka; 2) sellaisissa oloissa, jolloin tuo osallistuminen turvaa mahdollisuuden „säälittömän taistelun käymiseksi kaikkia vastavallankumouksellisia yrityksiä vastaan ja työväenluokan itsenäisten etujen puolustamiseksi” (III edustajakokouksen päätöslauselmasta); 3) III edustajakokouksen päätöslauselmassa on kapinasta sanottu suoraan, että täytyy „selittää proletariaatille propagandan ja agitaation avulla *ei ainoastaan* edessäolevan aseellisen kapinan poliittista merkitystä, *vaan myös* sen käytännöllis-organisatorista puolta”. Se merkitsee: on kehitettävä joukkojen tietoisuutta, tehtävä niille selväksi kapinan poliittinen merkitys. Mutta se ei riitä. On sen lisäksi kehoitettava joukkoja aseelliseen taisteluun, alettava heti aseistautua ja järjestäydyttävä vallankumoukselliseen armeijan osastoiksi. Edelleen, meidän on sanottava kirjeen kirjoittajalle, että edustajakokouksen ja konferenssin väli-aikaista vallankumousohallitusta koskevan päätöslauselman selittämiseksi on omistettu kokonainen N. Leninin kirjanen: „Sosialidemokratian kaksi taktiikkaa demokraattisessa vallankumouksessa”. Vihdoin kahtiajaon johdosta sanomme, että kirjoittajan suuttumus on täysin oikeutettua. Kehoitamme häntä pyrkimään siihen, että yleisesti tunnustettaviin puoluejärjestön yhtenäiset ohjesäännöt, kehoitamme pyrkimään välittämättä siitä, vaikka intelligentit kuinka ulvoisivat nyrkistä ylhäältä- ja nyrkistä alhaaltakäsin, pyrkimään siihen avoimesti, suoraan, VSDTP:n jonkin järjestön puitteissa, eikä salakähmää, ei juonia punomalla eikä perustamalla uusia ryhmiä tai uutta puoluetta.

„TSAARIN YHTYMINEN KANSAAN JA KANSAN YHTYMINEN TSAARIIN“

„Proletarin” 12. numerossa, joka ilmestyi elokuun 3 (16) pnä, me puhuimme Bulyginin Duuman piakkoin tapahtuvan koollekutsumisen mahdollisuudesta ja käsitelimme sosialidemokratian taktiikkaa sen suhteen*. Nyt on Bulyginin luonnoksesta tullut laki ja elokuun 6 (19) päivän manifesti on ilmoittanut „Valtakunnanduuman” koollekutsumisesta „viimeistään tammikuun puolivälissä vuonna 1906”.

Juuri tammikuun 9 päivän vuosipäiväksi, tuon päivän, jona Pietarin työläiset verellään merkitsivät vallankumouksen alkaneeksi Venäjällä ja päättäväisyytensä kamppailla epätoivon vimmallalla sen voiton puolesta,—juuri tuon suuren päivän vuosipäiväksi tsaari aikoo kutsua koolle mitä karkeimmalla tavalla väärennetyn, poliisiseulan läpi seulotun tilanherrojen ja kapitalistien sekä esivallan edessä pökkuroivien harvalukuisten rikkaiden talonpoikien kokouksen. Tsaarilla on aikomus neuvotella tämän kokouksen kanssa kuin „kansan” edustajain kokouksen kanssa. Mutta koko työväenluokkaa, ketään miljoonista työtätekeivistä ja niistä, joilla ei ole omaa taloutta, ei päästetä millään tavalla osallistumaan „kansan edustajien” vaaleihin. Kun eletään, niin nähdään toteutuuko tuo tsaarin laskelma työväenluokan voimattomuuden suhteen...

Niin kauan kuin vallankumouksellinen proletariaatti ei aseistaudu eikä saa voittoa itsevaltiudellisesta hallituksesta, ei voida odottaakaan mitään muuta kuin tätä antipalaa suurporvaristolle, antipalaa, joka ei tsaarille mitään maksa

---

* Ks. tätä osaa, ss. 166—174. *Toim.*

eikä velvoita häntä mihinkään. Eikä tätäkään antipalaa olisi tällä hetkellä luultavasti annettu, ellei uhkaavana lähenisi kysymys sodasta tai rauhasta. Neuvottelematta tilanherrojen ja kapitalistien kanssa itsevaltiudellinen hallitus ei rohkene enempää säilyttää kansan harteille sodan mielettömän jatkamisen taakkaa kuin myöskään suunnitella sellaisia toimenpiteitä, joilla sodasta maksamisen koko taakka poistettaisiin pohattojen harteilta ja vieritettäisiin kokonaan työläisten ja talonpoikien harteille.

Mitä tulee Valtakunnanduumasta annetun lain itse sisältöön, niin se on täydellisesti varmentanut mitä pahimmat arvelut. Ei ole tietoa, tuleeko tämä Duuma todellisuudessa edes kutsutuksi koolle,— tuollaisia antipaloja ei ole vaikea ottaa takaisin ja tuollaisia lupauksia ovat jokaisen maan itsevaltiaat monarkit antaneet ja rikkoneet kymmenittäin;— ei ole edes tietoa, missä määrin tämä tuleva Duuma, jos se kokoontuu eikä mene myttyyn, kykenee tulemaan kansanjoukkojen keskuudessa suoritettavan ja itsevaltiutta vastaan tähdätyn todella laajan poliittisen agitaation keskuiseksi. Mutta siitä, että Valtakunnanduumaa koskevan uuden lain itse sisältö antaa mitä runsaimman aineiston agitaatiollemme, itsevaltiuden olemuksen selittämiseksi, sen luokkajohdan paljastamiselle, sen etujen ja kansan etujen kokosovittamattomuuden esiintuomiselle, meidän, vallankumouksellisdemokraattisten, vaatimustemme levittämiseksi ja tunnetuksi tekemiseksi,— siitä ei ole epäilystäkään. Voidaan liioittelematta sanoa, että elokuun 6 (19) päivän manifestista ja laista pitää nyt tulla jokaisen poliittisen agitaattorin, jokaisen tietoisin työläisen käsikirja, sillä se todellakin on Venäjän koko sosiaalisen ja poliittisen järjestelmän läpi tunkeutuvien kaikkien ruokottomuuksien, inhottavuuksien, aasialaisuuden, väkivallan ja riiston „kuvastin”. Miltei jokainen lause tässä manifestissa ja tässä laissa on valmis pohja mitä runsaimmille ja sisältörikkaimmille poliittisille kommentaareille, jotka herättävät demokraattista ajattelua ja vallankumouksellista itsetietoisuutta.

On olemassa sananparsit: älä koske, niin ei haise. Kun lukee manifestia ja lakia Valtakunnanduumasta, niin tuntee olonsa sellaiseksi, aivan kuin nenän alla alettaisiin pöyhiä ammoisista ajoista saakka karttunutta tunkiota.

Isevaltius on pysynyt pystyssä työtätekevän kansan iäkkäisen sarron, pimeyden ja poljetun aseman, taloudellisen

ja kaiken muun kulttuurin lamaanuksen varassa. Tällä pohjalla on esteettömästi kasvanut ja tekopyhästi levitetty oppia „tsarin erottamattomasta yhtymisestä kansaan ja kansan yhtymisestä tsaariin”, oppia siitä, että tsarin yksinvalta on kansan kaikkien säätyjen ja luokkien yläpuolella, köyhiin ja rikkaisiin jakaantumisen yläpuolella, että se edustaa koko kansan yhteisiä etuja. Nyt on edessämme yritys tuoda *teoissa* esiin tuo „yhtyminen” kaikkein arimassa, alkeellisimmassa muodossa, pelkkänä *neuvotteluna* „koko Venäjänmaan valitsemien henkilöiden kanssa”. Ja mitä näemme? Heti osoittautuu, että „tsarin yhtyminen kansaan” on mahdollinen ainoastaan kansan päähän työnnetyn kuonokopan lujutta varjelevien virkamiesten ja poliisien armeijan avulla. „Yhtymistä” varten on tarpeen, että kansa ei rohkenisi avata suutaan. „Kansaksi” katsotaan ainoastaan tilanherrat ja kapitalistit, jotka päästetään kaksiasteisiin vaaleihin (he valitsevat ensin kihlakunnittain tai kaupunkialueittain valitsijamiehet ja valitsijamiehet sitten valitsevat Valtakunnanduuman jäsenet). *Talonisäntä*-talonpojat katsotaan kansaksi vasta sen jälkeen, kun heidät on aatelismarsalkkojen, zemstovpäällikköjen ja poliisivirkamiesten valvonnan alaisina sekä näiden myötävaikutuksella ja opetuksella seulottu *neliasteisissa* vaaleissa. Talonisännät valitsevat ensin kunnankokousten jäsenet. Edelleen, kunnankokoukset valitsevat kunnanvaltuutetut, kaksi valtuutettua kustakin kokouksesta. Sitten nämä kunnanvaltuutetut valitsevat läänin valitsijamiehet. Vihdoin nämä talonpoikia edustavat läänin valitsijamiehet yhdessä tilanherroja ja kapitalisteja (kaupunkilaisia) edustavien valitsijamiesten kanssa valitsevat Valtakunnanduuman jäsenet! Läänien valitsijamiesten joukossa ovat talonpojat melkein kaikkialla vähemmistönä. Heille on turvattu vain yhden Valtakunnanduuman jäsenen valitseminen jokaisesta läänistä ehdottomasti talonpoikien keskuudesta, s.o. 51 paikkaa 412:sta (Euroopan-Venäjän 51 läänissä).

Koko kaupunkilainen työväenluokka, koko maalaisköyhälistö, batrakit ja taloudettomat talonpojat eivät laisinkaan osallistu minkäänlaisiin vaaleihin.

Tsaarin yhtyminen kansaan on tsarin yhtymistä tilanherroihin ja kapitalisteihin ynnä kouralliseen rikkaita talonpoikia, jolloin kaikki vaalit alistetaan ankaraan poliisivalvontaan. Ei ole puhettakaan sanan-, paino-, kokoontumis-

ja yhdistymisvapaudesta, joita ilman vaalit ovat pelkkää komediaa.

Valtakunnanduuma ei ole kerrassaan mitään oikeuksia, sillä mitkään sen päätökset eivät ole luonteeltaan pakollisia, vaan ainoastaan neuvottelevia. Kaikki sen päätökset menevät Valtioneuvostoon, s.o. niiden samojen virkamiesten tarkastettaviksi ja hyväksyttäväksi. Se on vain pieni leikki-rakennelma virkamies- ja poliisirakennuksen kyljessä. Yleisöä ei lasketa Valtakunnanduuman istuntoihin. Selostuksia Valtakunnanduuman istunnoista saa tuoda julkisuuteen lehdistössä vain silloin, kun istuntoja ei ole julistettu suljetuiksi, mutta suljetuksi julistamiseen tarvitaan ainoastaan virkamiehen määräys, s.o. että ministeri katsoo käsiteltävän kysymyksen valtiollisiin salaisuuksiin kuuluvaksi.

Uusi Valtakunnanduuma on se samainen Venäjän poliisikamari laajennetussa muodossa. Rikas tilanherra ja tehtailija-kapitalisti (harvoissa tapauksissa rikas talonpoika) lasketaan „neuvottelemaan” poliisikamarin (tai zemstvopäällikön tai tehdastarkastajan y.m.s.) „avoimiin” istuntoihin; heillä on aina oikeus alistaa mielipiteensä keisarihallsijan... tuota noin — ylikonstaapelin „ratkaistavaksi”. Mutta „mustaa kansaa”, kaupunkilaistyöläisiä ja maalaisköyhymiä ei tietenkään milloinkaan lasketa mihinkään „neuvotteluihin”.

Ero on vain siinä, että poliisikamareja on paljon ja niissä on kaikki silmiltä peitossa. Mutta Valtakunnanduuma on yksi, ja nyt on täytynyt julkaista sen valitsemisjärjestys sekä sen oikeuksien puitteet. Toistamme, että tämä julkaiseminen on jo sinänsä tsaarin itsevaltiuden kaiken ruokotomuden erinomaista paljastamista.

Kansan etujen kannalta Valtakunnanduuma on mitä julkeinta pilkantekoa „kansan edustuslaitoksesta”. Ja aivan kuin varta vasten, jotta tämä pilkka tulisi vieläkin tuntuvammin korostetuksi, ilmaantuu sellaisia tosiseikkoja kuin hra Durnovon puhe, hra Miljukovin ja kumpp. vangitsemisen, hra Sharapovin hyökkäily. Moskovan uusi kenraalikuvernööri Durnovo, jota taantumuksellinen lehdistö riemuissaan tervehtii, on puheessaan löpötellyt julki hallituksen todelliset suunnitelmat, kun tämä hallitus yhdessä elokuun 6 p:nä annetun manifestin ja Valtakunnanduumaa koskevan lain kanssa tuona samana elokuun 6 p:nä antoi asetuksen siitä, että helmikuun 18 p:nä 1905 annettu „asetus

Senaatille” kumotaan. Helmikuun 18 päivän asetus salli yksityisten henkilöiden laatia mietintöjä ja ehdotelmia valtiojärjestystä koskevista kysymyksistä. Zemstvomiehiet ja intelligenssin edustajat nojautuivat tähän asetukseen järjestäessään poliisin sallimia kokouksia, neuvotteluja ja edustajakokouksia. Nyt tämä asetus on kumottu. Kaikki „mietinnöt ja ehdotelmat valtiojärjestystä koskevista kysymyksistä” pitää nyt lähettää itsevaltiudelliselle hallitukselle „järjestyksessä, joka Valtakunnanduuma perustettaessa on säädetty”! Se merkitsee: agitaatiosta on tullut loppu, kokouksista ja edustajakokouksista on tullut loppu. On olemassa Valtakunnanduuma, ja — muuta puhumista ei ole. Niin juuri sanoikin hra Durnovo julistaessaan, etteivät he enää siedä mitään zemstvo-edustajakokouksia.

„Perustuslaillis-demokraattisen” (lue: monarkistisen) puolueemme liberaaleja on taas kerran vedetty nenästä. He toivoivat perustuslakia, mutta heiltä on nyt kielletty kaikki perustuslaillinen agitaatio sellaisen laitoksen „lahjoittamisen” johdosta, joka on pilkantekoa perustuslaista!

Hra Sharapov löpöttelee julki vielä enemmän. Hallituksen rahoittamassa lehdessään („Russkoje Delo”) hän suoraan kehoittaa varaamaan siihen palatsiin, jossa Duuma tulee pitämään istuntojaan, *kasakkoja*... tämän Duuman „sopimattomien” esiintymisten varalta. Tsaarin yhtymiseksi kansaan pitää kansan edustajien puhua ja toimia niin kuin tsaari haluaa. Muussa tapauksessa kasakat hajoittavat Duuman. Muussa tapauksessa Duuman jäsenet voidaan vangita ilman kasakkojakin ja jo ennen kuin he joutuvat Duumaan. Lauantaina, elokuun 6 pnä, ilmestyi manifesti tsaarin yhtymisestä kansaan. Sunnuntaina, elokuun 7 pnä, vangittiin Pietarin lähettyvillä eräs osvobozhdenijelaisten eli „perustuslaillis-demokraattisen” (lue: monarkistisen) puolueen *maltillisen* siiven johtaja hra Miljukov ja kymmenkunta hänen poliittista virkaveljeään. Heidät aiotaan panna syyteeseen osallistumisestaan „Liittojen liittoon”. Heidät päästetään nähtävästi pian vapaalle jalalle, mutta Duuman ovet voi heiltä helposti sulkea: tarvitsee vain julistaa heidät „tutkintaan tai oikeuteen haastetuiksi”!..

Venäjän kansa saa ensimmäisiä vähäisiä konstitutionalimin oppitunteja. Niin kauan kuin ei ole *tosiasiallisesti vallattua* kansan itsevaltiutta, täydellistä sanan-, paino-, kokoontumis- ja yhdistymisvapautta, niin kauan kuin ei ole

sellaista kansalaisten aseistamista, joka voisi turvata henkilön koskemattomuuden, ovat kaikki lait kansan edustajien vaaleista kuparikolikon arvoisia. Ylempänä jo sanoimme, että Valtakunnanduuma on pilkantekoa kansan edustuslaitoksesta. Se on epäilemättä niin, *kansan itsevaltiuden* teorian näkökannalta katsoen. Mutta tätä teoriaa ei tunnusta itsevaltiudellinen hallitus enempää kuin liberaalinen monarkistiporvaristokaan (osvobozhdenijelaiset eli perustuslaillis-monarkistinen puolue). Nykyajan Venäjällä meillä on edessämme *kolme* poliittista teoriaa, joiden merkityksestä tulemme puhumaan vielä monta kertaa. 1) Teoria tsaarin *neuvottelusta* kansan kanssa (eli „tsaarin yhtymisestä kansaan ja kansan yhtymisestä tsaariin”, kuten elokuun 6 päivän manifestissa sanotaan). 2) Teoria tsaarin *sopimuksesta* kansan kanssa (osvobozhdenijelaisten ja zemstvo-edustajakokousten ohjelma). 3) Teoria *kansan itsevaltiudesta* (sosialidemokratian ja yleensä vallankumouksellisen demokratian ohjelma).

Neuvotteluteorian kannalta on aivan luonnollista, että tsaari järjestää neuvottelun ainoastaan niiden kanssa, joiden kanssa hän haluaa, ja ainoastaan sillä tavalla kuin hän haluaa. Ja kenen kanssa ja millä tavalla tsaari haluaa neuvotella, sen osoittaa Valtakunnanduuma erinomaisen havainnollisesti. *Sopimusteorian* kannalta tsaari ei ole kansan tahdon alainen, vaan hänen on ainoastaan huomioitava se. Mutta nimenomaan millä tavalla huomioitava, missä puitteissa huomioitava, se ei „osvobozhdenijelaista” „sopimus”-teoriasta käy selville, ja niin kauan kuin reaalin valta on tsaarin käsissä, on „osvobozhdenijalainen” porvaristo kiertämättä tuomittu surkeaan asemaan — anojaksi tai meklariksi, joka haluaa käyttää kansan voittoja kansaa vastaan. *Kansan itsevaltiuden* kannalta pitää ensin turvata tosiasiallisesti täydellinen agitaatio- ja vaalivapaus ja sitten kutsua koolle todella yleiskansallinen perustava kokous, s.o. sellainen, joka olisi valittu yleisellä, välittömällä, yhtäläisellä ja salaisella äänestyksellä, jonka käsissä olisi kaikki valta, täydellinen, yhtenäinen ja jakamaton valta ja joka todellisuudessa edustaisi kansan itsevaltiutta.

Näin olemme tulleet omaan tunnuksemme (VSDTP:n tunnukseen) Valtakunnanduumaa koskevasta agitaatiosta. Kuka voi tosiasiallisesti turvata vaalivapauden ja perustavan kokouksen vallan täydellisyyden? Vain aseistettu kansa,

joka on järjestynyt *vallankumoukselliseksi armeijaksi*, vetänyt puolelleen kaiken elinvoimaisen ja rehellisen tsaarin armeijasta, voittanut tsaarin voimat ja pystyttänyt tsaarin itsevaltiudellisen hallituksen tilalle *väliaikaisen vallankumoushallituksen*. Valtakunnanduuman perustaminen, joka toisaalta „viekoittelee” kansaa ajatuksella edustuksellisesta hallintomuodosta ja toisaalta on mitä karkeinta kansan edustuslaitoksen värentämistä,— antaa ehtymättömän lähteen mitä laajimmalle vallankumoukselliselle agitaatiolle joukoissa, on erinomaisena aiheena kokousten, mielenosoitusten, poliittisten lakkojen y.m.s. järjestämistä varten. Kaiken tämän agitaation tunnuksena on: aseellinen kapina, vallankumousarmeijan ryhmien ja osastojen viipymätön järjestäminen, tsaarin vallan kukistaminen ja väliaikaisen vallankumoushallituksen perustaminen yleiskansallisen perustavan kokouksen koollekutsumista varten. Kapinan alkamishetken määrääminen riippuu luonnollisesti paikallisista olosuhteista. Me voimme vain sanoa, että yleensä vallankumoukselliselle proletariaatille on nyt edullista jonkin verran lykätä kapinan alkamishetkeä: työläisten aseistaminen edistyy vähitellen, sotaväen mieliala käy yhä epävarmemmaksi, sotakriisi on ratkeamaisillaan (sota tai raskas rauha), ennenaikaiset kapinayritykset saattavat aiheuttaa tällaisessa tilanteessa tavatonta vahinkoa.

Lopuksi meidän on lyhyesti verrattava edellä kuvattua taktiikkatunnusta muihin tunnuksiin. Kuten olemme jo „Proletarissa” № 12 sanoneet, meidän tunnuksemme käy yhteen sen kanssa, mitä enemmistö Venäjällä työskentelevistä tovereista ymmärtää „aktiivisella boikotilla”. „Iskran” taktiikka, kun se 106. numerossaan kapinan mahdolliseksi prologiksi ehdotti vallankumouksellisen itsehallinnon viipymätöntä järjestämistä ja sitä, että kansa valitsisi valtuutettunsa, on aivan virheellinen. Niin kauan kuin ei ole vielä voimia aseelliseen kapinaan ja sen voittoon, on naurettavaa puhuakin kansan vallankumouksellisesta itsehallinnosta. Se ei ole kapinan prologi, vaan epilogi. Tuollainen virheellinen taktiikka olisi vain eduksi „osvobozhdenijelaiselle” porvaristolle, ensinnäkin siksi, että se vallankumouksellisen itsehallinnon järjestämisen tunnuksellalla saattaa varjoon tai lykkää tuonemmaksi kapinatunnuksen; toiseksi siksi, että se tekisi liberaalisille porvareille helpommaksi esittää *omat* vaalinsa (zemstvo- ja kaupunki-

vaalit) muka kansanvaaleiksi, sillä vallan pysyessä tsaarilla ei kansanvaaleja voi olla, mutta zemstvo- ja kaupunkivaalit saattavat liberaaleilta ehkä onnistua herrojen Durnovojen uhkailuista huolimatta.

Proletariaatti on suljettu pois Duuman vaaleista. Proletariaatin on oikeastaan turhaa boikotoida Duumaa, sillä tämä tsaarin Duuma itse omalla perustamisellaan boikotoi proletariaattia. Mutta proletariaatille on edullista tukea sitä porvarillisen demokratian osaa, joka ei kallistu kaupanhierontaan, vaan vallankumouksellisiin toimintamenetelmiin, Duuman boikotointiin, voimaperäiseen agitaatioon kansan keskuudessa protestin aikaansaamiseksi tätä Duumaa vastaan. Proletariaatin ei pidä sivuuttaa vaieten tuota porvarillisen demokratian ensimmäistä petosta tai epäjohtomukaisuutta, kun sen edustajat puhuvat Duuman boikotoinnista (zemstvomiesten heinäkuun edustajakokouksessa suoritetussa ensimmäisessä äänestyksessä kannatti boikottia jopa *enemmistö*), puhuvat koreita fraaseja kansan eikä tsaarin puoleen kääntymisestä (hra I. Petrunkevitch tuossa samassa edustajakokouksessa), mutta tosiasiaa ovat valmiit jättämään tämän uuden pilkanteon kansan vaatimuksesta ilman protestia tämän sanan varsinaisessa merkityksessä, ilman laajaa agitaatiota, ovat valmiit luopumaan boikottiajatuksesta ja menemään Duumaan. Proletariaatti ei voi jättää kumoamatta niitä valheellisia fraaseja, joita legaalisen liberaalisen lehdistön kirjoitukset ovat nykyään kirjavanaan (katso esim. „Rusj” elokuun 7 päivästä), lehdistön, joka on syöksynyt rynnäkköön boikottiaatetta vastaan. Herrat liberaaliset sanomalehtimiehet turmelevat kansaa uskotteluillaan rauhanomaisen tien, „rauhanomaisen mielipidetaistelun” mahdollisuudesta (minkä vuoksi sitten Miljukov ei voinut taistella „rauhanomaisesti” Sharapovia vastaan, minkä vuoksi, herrat?). Herrat liberaaliset sanomalehtimiehet peittävät kansaa sanoessaan, että zemstvomiehet muka „voivat tietyssä määrin (!) paralysoida (!!)

sen talonpoikaisvalitsijoihin vaikuttamisen, jota epäilemättä tulee ilmenemään zemstvopäällikköjen ja yleensä paikallisen administraation taholta” („Rusj”, sama numero). Liberaaliset sanomalehtimiehet vääristelevät perinpohjin Valtakunnanduuman merkitystä Venäjän vallankumouksen kulussa, kun he vertaavat tätä Duumaa Preussin kamariin Bismarckin kanssa olleen budjettiselkkauksen ajoilta

(v. 1863). Itse asiassa, jos nyt kuitenkin verrataan, niin esimerkiksi ei pidä ottaa perustuslaillista kautta, vaan se kausi, jolloin käytiin taistelua perustuslain puolesta, vallankumouksen alkukausi. Muulla tavalla menetteleminen merkitsee hyppäämistä suoraan vallankumouksellisen porvariston kaudesta taantumuksen kanssa sopineen porvariston kauteen. (Vertaa „Proletarin” 5. numeroa — meikäläisten herrojen Petrunkevitsien ja „entisen vallankumousmiehen”, sitten ministerin, Andrassyn välisistä paralleleista *.) Valtakunnanduuma muistuttaa Preussin „yhdistettyä Landtag’ia” (valtiopäiviä), joka perustettiin helmikuun 3 p:nä vuonna 1847, vuotta ennen vallankumousta. Myöskin Preussin liberaalit hankkiutuivat silloin — vaikka eivät saaneetkaan niin paljon aikaan — boikotoimaan tuota neuvottelevaa tilanherrakamaria ja kysyivät kansalta: „Annehmen oder ablehnen?” („Hyväksytäänkö vai hyljätäänkö?” — porvarillisen liberaalin Heinrich Simonin vuonna 1847 ilmestyneen kirjasen otsikko). Preussin yhdistetty Landtag kokoontui (ensimmäinen istuntokausi avattiin huhtikuun 11 p:nä 1847 ja suljettiin kesäkuun 26 p:nä 1847) ja johti moniin selkkauksiin perustuslaillisten ja itsevaltiuden välillä, mutta kuitenkin se pysyi kuolleena laitoksena niin kauan kuin *vallankumouksellinen kansa ja Berliinin proletariaatti sen etunensä ei päässyt voitolle kuninkaallisista sotajoukoista vuoden 1848 maaliskuun 18 päivän kapinassa*. Silloin Valtakunnanduuma... ei kun yhdistetty Landtag lensi hornan tuuttiin. Silloin kutsuttiin koolle (valittavasti ei vallankumouksellisuuden toimesta, vaan kuninkaan toimesta, josta Berliinin sankarilliset työläiset „eivät tehneet selvää”) kansan edustajain kokous yleisen äänioikeuden pohjalla suhteellisen agitaativapauden oloissa.

Antaa vallankumouksen porvarillisten petturien mennä tuohon kuolleenasyntyneeseen Valtakunnanduumaan. Venäjän proletariaatti ryhtyy harjoittamaan voimaperäisesti agitaatiota ja valmistelemaan meidän venäläistä vuoden 1848 maaliskuun 18 päivää (tahi mieluummin vuoden 1792 elokuun 10 päivää).

„Proletari” № 14,
elokuun 29 (16) p:nä 1905

Julkaistaan „Proletari” lehdessä
tekstän mukaan

* Ks. Teokset, 8. osa, ss. 521—526. Toim.

MUSTAT SOTNIAT JA KAPINAN JÄRJESTÄMINEN

Tapahtumat Nizhni-Novgorodissa ja Balashovissa ovat vetäneet puoleensa yleisen huomion. Edellisessä numerossa julkaisimme seikkaperäisen kertomuksen Nizhni-Novgorodin verilöylystä, tässä numerossa julkaisemme kertomuksen Balashovin verilöylystä. Mustien sotniain urotyöt yhä vain laajenevat. Sosialidemokratian pitää kiinnittää huomio siihen, mikä merkitys tällä ilmiöllä on vallankumouksellisen kehityksen yleisessä kulussa. Samarasta tulleen uutisen lisäksi esitämme tässä vielä mielenkiintoisen lentolehtisen, jonka on julkaissut VSDTP:n Borisoglebskin ryhmä:

„Borisoglebskin kaupungin työläiset ja asukkaat! Balashovin ja Nizhni-Novgorodin tapahtumat, joissa poliisi näytti kykynsä järjestää kaikkien toisinajattelevien pieksännän, ovat osoittaneet teille, kuinka vakava on se hetki, jonka vallankumous on eteemme tuonut. Sanojen ja platonisen arvostelun aika on mennyt. Tosiain voimalla hallitus sysää meitä sanoista tekoihin. Se näkee, että vallankumousliike on kasvanut ulos siitä tilasta, jonka vallitessa taistelua sitä vastaan on tähän saakka käynyt ainoastaan poliisi ja santarmisto. Se on saanut tuntea, että taistelussa „sisäistä vihollista” vastaan ei sisäasiain ministeriön vakinainen sotaväki sille riitä: Venäjän valtakunnan koko väestöstä on tullut „sisäinen vihollinen”, „kapinoitsija”, ja hallitus on pakoitettu julistamaan volontääri-vapaaehtoisten vastaanoton vakinaisen armeijan riveihin. Mutta ryhtyessään ottamaan joukottain „valtion palvelukseen” kulkureita, huligaaneja, kulkukauppiaita ja muita senkaltaista väkeä, joka ei tunnusta minkäänlaisia byrokraattisia rajoituksia, hallituksemme oli pakoitettu muuttamaan myös iänikuisia joukkoihin vaikuttamisen keinoja ja vallankumousta vastaan käytävän välittömän taistelun iänikuisia konspiratiivisia menetelmiä. Millä olet kuhmun saanut, sillä parantelekin. Tähän saakka hallituksemme on ainoastaan taistellut painettua sanaa vastaan. Nyt se itse painattaa julistuksia „Moskovskije Vedomostissa”, „Russkoje Delossa”, „Grazhdanin'issa”, „Den'issa” ja muissa virallisissa äänenkannattajissa. Tähän saakka hallituksemme on ainoastaan vainonnut agitaattoreita. Nyt se itse lähettää piispoja, kenraaleja, Sharapoveja, Gringmuteja ja

muita agitaattoreitaan tekemään agitaatiotyötä kansan keskuudessa. Tähän saakka hallituksemme on ainoastaan tukahduttanut järjestöjä. Nyt se itse järjestää venäläisten ihmisten liittoja, patrioottien liigoja, monarkistien liittoja. Tähän saakka hallituksemme on ainoastaan vavissut ajatellessaan kapinaa. Nyt se itse järjestää mustan sotnian kapinoita, itse toivoo voivansa järjestää kansalaissodan. Hallitus, jonka lähenevä vallankumous on saattanut kauhun valtaan, on omaksunut tämän vallankumouksen asean: organisaation, propagandan ja agitaation. Tämän kaksiteräisen asean avulla, mustan sotnian avulla hallitus alkaa järjestää kansan suuttumuksen näytäntöjä, vastavallankumouksen näytäntöjä. Tehtyään „kokeiluja” syrjäseuduilla se aloittaa vierailunsa Venäjän keskiosassakin. Askettäin saimme nähdä tuollaisia näytäntöjä Nizhni-Novgorodissa ja Balashovissa, eikä voida väittää, ettei itsevaltiudella ole ollut menestystä sielläkin. „Vallankumoukselliset” taistelumenetelmät osoittautuivat tepsiviksi: monia itsevaltiuden vihollisia surmattiin ja piesttiin, ja väestö on terrorisoitu tällä hallituksemme laillisella terrorilla.

Ei ole epäilystäkään siitä, etteikö tämän jälkeen seuraisi kokeilun edelleen laajenemista. Toisten mustien sotniain maine ei anna toisille mustille sotnioille rauhaa niin kauan, kuin nämä eivät saa kokeilla myös omia voimiaan. Siellä, missä on vallankumous, on myös vastavallankumous, ja niinpä myös Borisoglebskin täytyy valmistautua maistamaan mustasotnialaisen suuntauksen huomattavien edustajien organisatorisia kykyjä. Meillä on syytä odottaa myös Borisoglebskissä sekä juutalais-, työläis- että intelligenssipogromeja, minkä vuoksi Borisoglebskin ryhmä, huolehtiessaan asiaankuuluvan vastaiskun valmistelusta kaikille niille hallituksen „illegaalisisille toimenpiteille”, joiden tarkoituksena on tukahduttaa vallankumouksellinen liike, ja alkaessaan keräyksen aseellisen itsepuolustuksen järjestämiseksi, kehoittaa kaikkia niitä, joiden myötätunto ei ole hallituksen eikä mustan sotnian puolella, auttamaan rahavaroilla ja aseilla itsepuolustuskerhojen järjestämistä”.

Todellakin, itse hallitus pakoittaa väestöä kansalais-sotaan. Todellakin, „kulkureita, huligaaneja ja kulkukauppiaita” otetaan valtion palvelukseen. Näissä oloissa osvobozhdenijelaisten porvarilliset puheet kapinan julistamisen rikollisuudesta ja mielettömyydestä sekä itsepuolustuksen järjestämisen vahingollisuudesta („Osvobozhdenijen” № 74) eivät enää ole ainoastaan rajatonta poliittista ruokotto- muutta, eivät ainoastaan itsevaltiuden puolustamista ja (tosiasiallisesti) „Moskovskije Vedomostin” pökkuroimista. Ei, nämä puheet muuttuvat sitä paitsi pelkäksi osvobozhdenijelaismuumioiden elottomaksi murinaksi, muumioiden, jotka vallankumouksellinen liike säälimättä heittää „ulos elämästä” ja luovuttaa harvinaisuuksien arkistoon — niille kaikkein sopivimpaan paikkaan. Teoreettisia väittäjiä kapinan välttämättömyydestä voidaan ja pitää käydä, taktillisia päätöslauselmia tästä kysymyksestä on huolellisesti

harkittava ja laadittava, mutta kaiken tämän ohessa ei saa unohtaa, että tapahtumien vaistovarainen kulku raivaa vastustamattomasti itselleen tien huolimatta mistään konstikkaista järkeilyistä. Ei pidä unohtaa, että kaikki ne tavatoman suuret ristiriidat, joita Venäjän elämässä on vuosisatojen kuluessa karttunut, kehittyvät vastustamattomalla voimalla nostaen näyttämölle kansanjoukkoja ja lakaisten rauhanomaista edistystä koskevat kuolleet ja elottomat opit roskatunkiolle. Kaikki opportunistit puhuvat mielellään meille: ottakaa oppia eläältä. Valitettavasti he ymmärtävät elämällä ainoastaan rauhallisten kausien, seisahduskausien suota, jolloin elämä juuri ja juuri kulkee eteenpäin. He, nuo sokeat ihmiset, *jäävät aina jälkeen vallankumouksellisen* elämän opetuksista. Heidän kuolleet doktriininsa jäävät aina jälkeen vallankumouksen myllertävästä vyörystä, joka ilmentää elämän kaikkein syvimpiä tarpeita, jotka koskevat kansanjoukkojen kaikkein syvimpiä elinetuja.

Katsokaapa esimerkiksi, kuinka naurettavia ovat nyt, näiden elämän antamien opetusten edessä, sosialidemokratian erään osan ruikutukset kapinaa koskevan salaliittolaiskatsomuksen vaarallisuudesta, kapinan välttämättömyyden suppeasta „jakobiinilaisesta” arvioinnista, aineellisen voiman merkityksen ja osuuden liioittelusta edessäolevissa poliittisissa tapahtumissa. Nämä ruikutukset nousivat ilmoille juuri sen edellä, kun kapinasta tuli mitä todellisin ja elintärkeä kansan tarve, kun nimenomaan kansanjoukko, joka on kauimpana kaikista „salaliitoista”, alkoi tulla mukaan kapinaan mustien sotniain urotöiden vuoksi. *Hyvä vallankumous korjaa mainiosti huonon doktriinin*. Uudesta „Iskrasta” saatte lukea tylsiä, puhtaasti burenilaisia sukkeluuksia⁶⁸ (tai hammasteluako?) siitä, että erikoisessa sota-alan kirjassessa käsitellään vallankumouksen sotilaallisia kysymyksiä aina päivä- ja yörynnäköitä koskevaan kysymykseen saakka, tai siitä, että täytyy huolehtia kapinan päämajapaikoista, järjestön „päivystäjä”-jäsenten nimittämisestä, jotka voisivat ajoissa saada tiedon jokaisesta pogromista, „vihollisen” jokaisesta toiminnosta, antaa ajoissa vastaavat määräykset taisteluvoimillemme, järjestyneelle vallankumoukselliselle proletariaatille. Ja tähän samaan aikaan näemme Venäjän menshevikkien toiminnan, joka on aivan kuin pilkantekoa ulkomaisten menshevikkien elottomasta doktriinista. Me luemme Jekaterinoslavin suhteen

(ks. „Proletarin” № 13), että kuohuvien tapahtumien ajaksi (odotettiin mustasotnialaisten pogromia! Onkohan Venäjällä nyt sellaista kaupunkia tai työläisasutusta, missä ei odoteltaisi jotain tuollaista?) bolshevikit tekivät sopimuksen sekä menshevikien että Bundin kanssa. „Yhteiset varojenkeruut aseistukseen, yhteinen toimintasuunnitelma j.n.e.”. Ja se, millainen tuo suunnitelma on, näkyy siitä, että esimerkiksi Brjanskin tehtaalla sosialidemokraatit esittivät työläisten kokouksessa, jossa oli läsnä 500 henkeä, kehoituksen järjestää vastarinta. „Sitten Brjanskin tehtaalla järjestyneet työläiset majoitettiin illalla muutamiin taloihin; asetettiin patrullit, nimitettiin päämaja j.n.e.,— sanalla sanoen me olimme täysin taistelunvalmiita” (muun muassa tiedotimme toisillemme kaikkien kolmen edellä mainitun „järjestön päämajojen sijaitsemispaikan”).

Uusiskralaiset publisistit hammastelevat... omien käytännönmiestoveriensa kustannuksella!

Nyrpistelkää, herrat, kuinka halveksuen tahansa nenäänne öisiä rynnäköjä koskevan kysymyksen ja muiden samanluontoisten suppeasti taktillisten sotilaallisten kysymysten johdosta, irvistelkää miten paljon tahansa sen „suunnitelman” johdosta, että on nimitettävä järjestön päivystäviä sihteereitä tai järjestön jäseniä yleensä pikaisten sotatoimien varalta,— elämä ottaa omansa, vallankumous opettaa kannustaen ja ravistellen paatuneimpiakin pedantteja. Sotilaallisia kysymyksiä, aina kaikkein yksityiskohtaisimpia myöten, *joudutaan* tutkimaan kansalaissodan aikana ja työläisten mielenkiinto näihin kysymyksiin on mitä laimukaisin ja mitä tervein ilmiö. Päämajat (tai järjestön päivystävät jäsenet) *täytyy* järjestää. Patrullien asettaminen, osastojen majoittaminen — kaikki ne ovat puhtaasti sotilaallisia tehtäviä, kaikki ne ovat *vallankumousarmeijan* alkuoperaatioita, kaikki se on aseellisen kapinan järjestämistä, sellaisen *vallankumouksellisen vallan* järjestämistä, joka varttuu ja lujittuu näissä pienissä valmisteluissa, näissä kevyissä kahakoissa, kokeillen voimiaan, opetellen sotimaan, valmistautuen voittoon,— voittoon, joka on sitä lähempänä, sitä todennäköisempi, mitä syvemmäksi käy yleinen poliittinen kriisi, mitä voimakkaampaa on kuohunta, tyytymättömyys ja horjunta tsaarin armeijan riveissä.

Toverien sosialidemokraattien kaikkialla Venäjällä pitää seurata ja he tulevat yhä laajemmassa ja laajemmassa

mitassa seuraamaan Jekaterinoslavin ja Borisoglebskin toverien esimerkkiä. Kehoitus avun antamisesta sekä rahan että aseiden muodossa on täysin ajankohtainen. Yhä kasvaa ja tulee kasvamaan sellaisten ihmisten lukumäärä, jotka aivan vieraina kaikille „suunnitelmille” ja kaikille vallankumousta koskeville ajatuksillekin *näkevät ja tuntevat* aseellisen taistelun välttämättömyyden nähdessään nämä poliisin, kasakkojen ja mustasotnialaisten petomaisuudet aseettomia kansalaisia kohtaan. Ei ole valinnan varaa, kaikki muut tiet on suljettu. Ei voi olla olematta levoton sen johdosta, mitä Venäjällä nyt tapahtuu, ei voi olla ajattelematta sotaa ja vallankumousta, ja jokainen, joka on levoton, joka ajattelee ja jota asiat kiinnostavat, *on pakoitettu* asettumaan jompaankumpaan aseistettuun leiriin. Teidät kolhitaan, runnellaan ja tapetaan huolimatta siitä, että teidän toimintatapanne on äärettömän rauhanomainen ja pikku-maisuuteen saakka legaalinen. Vallankumous ei tunnusta neutraalisia. Taistelu on jo syttynyt. Taistelua käydään elämästä ja kuolemasta,— taistelua vanhan Venäjän, orjuuden, maaorjuuden, itsevaltiuden Venäjän, ja uuden, nuoren, kansan Venäjän, työtätekevien joukkojen Venäjän välillä, joukkojen, jotka pyrkivät kiihkeästi kohti valoa ja vapautta alkaakseen sitten yhä uudestaan taistelun ihmiskunnan vapauttamiseksi täydellisesti kaikesta sorrosta ja kaikesta riistosta.

Lähetköön siis aseellinen kansan kapina!

„Proletari” № 14,
elokuun 29 (16) pnä 1905

Julkaistaan „Proletari” lehdessä
tekstin mukaan

**TOIMITUKSEN JÄLKISANAT KIRJOITUKSEEN
„KOLMAS EDUSTAJAKOKOUS KAUKASIAN
MENSHEVIKKIEN TUOMITTAVANA“**

Ottaessamme tämän kirjoituksen VSDTP:n Kaukasian liiton äänenkannattajasta („Borba Proletariata”⁶⁹ № 1, venäjän kielellä; armenian kielellä ilmestynyt № 6, gruusian kielellä № 9) me puolestamme toteamme, että Kaukasian menshevikit ovat miltei ensimmäisinä alkaneet esiintyä lehdistössä soimaten perusteettomasti edustajakokousta (uuden „Iskran” hengessä) ja myös yrittäen asettaa kiistanalaiseksi tarkasti määriteltyjen puoluekomiteain edustus-oikeudenkin. Rauhallisesti ja perusteellisesti kumoten menshevikkien perustelut Kaukasian liitto on äänenkannattajassaan erinomaisesti todistanut VSDTP:n III edustajakokouksen olleen täysin laillisen siinäkin tapauksessa, vaikka viisi menshevikkien kiistämää mandaattia katsottaisiin pätemättömiksi.

„Proletari” № 14.
elokuun 29 (16) pnä 1905

Julkaistaan „Proletari” lehdessä
tekstin mukaan

JOKO „LIBERAALISET“ ZEMSTVOMIEHET OTTAVAT TAKAPAKKIA?

Luimme juuri liberaalis-porvarillisen „Frankfurtin Lehden“ Pietarin kirjeenvaihtajan uutisen elokuun 8 (21) päivältä, että zemstvojen ja kaupunkien toimihenkilöiden edustajakokousta, jonka piti heinäkuun edustajakokouksen päätöksen perusteella kokoontua heti Bulyginin luonnoksen julkaisemisen jälkeen ja joka oli jo määrätty pidettäväksi elokuun lopulla, *ei pidetä*. Minkä vuoksi, kuinka luulette? Sen vuoksi, että elokuun 6 p:nä tsaari kumosi senaatille helmikuun 18 p:nä 1905 antamansa asetuksen! Kirjeenvaihtaja lisää: „Tämä zemstvomiesten kerrassaan selittämätön (?? „Proletarin“ toimitus) pelkuruus herättää tšekäläisissä poliittisissa piireissä yleistä ihmettelyä, sillä tällaisena kuin nykyhetkenä ei zemstvomiehiltä oltu taipuvaisia odottamaan tuollaista velttoutta. Siitä johtuu, että lähettämäni uutiseen ei vielä täydellisesti uskota ja siihen suhtaudutaan toistaiseksi odottelevasti“. Olemme jo kauan sitten ennustaneet, ettei hallituksen ole vaikea houkutellessa liberaalisia porvareita puolelleen ja saada heidät „loittonemaan vallankumouksesta“.

„Proletari“ № 14,
elokuun 29 (16) p:nä 1905

Julkaistaan „Proletari“ lehdessä
tekstin mukaan

TYÖVÄENLUOKKA JA VALLANKUMOUS

1. Demokraattinen ja sosialistinen kumous.
2. Demokraattisen vallankumouksen porvarillinen luonne. („Porvarillinen ja sosialistinen vallankumous”.)
3. Sosialidemokratian tehtävät proletariaatin itsenäisenä luokkapuolueena.
4. Talonpoikaiston osuus demokraattisessa vallankumouksessa.
5. Aseellinen kapina ja vallankumousarmeija.
6. Vallankumoushallitus. Sen tehtävät.
7. Proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellisdemokraattinen diktatuuri.
1. α) Työväenluokan tarkoituserät. β) *Sosialidemokratia*. Meidän ohjelmamme. γ) *Maximum*- ja δ) *minimum*-ohjelma. { Sen luonnehtiminen (vertaa 6 kohtaa *). } ε) Demokraattinen ja sosialistinen kumous.
2. *Porvarillinen ja sosialistinen vallankumous*. Miksi demokraattinen kumous on porvarillinen? α) Tavaratuotanto ja kapitalistinen tuotanto. β) Taloudellinen olemus. γ) Perustuslaillis-demokraattinen puolue, sen ohjelma ja sen luokkaolemus. *Luokkapuolue*. Zemstvo-edustajakokoukset. Intelligenttiliitot. Legaalinen lehdistö. δ) Porvarilliset neuvot proletariaatille: ammatillinen taistelu j.n.e.
3. Johtopäätökset edellä sanotusta. **Itsenäinen luokkapuolue**. Organisaatio — ammatillinen ja

* Ks. tätä osaa, s. 170. *Toim.*

- puolueorganisaatio, agitatorinen ja sotilaallinen. Marxilaisuus: „doktriini”.*
4. Talonpoikaiston erikoisintressit. Maaorjuuden jätteet. Minkä vuoksi talonpoikaiston osuus demokraattisessa vallankumouksessa on erittäin tärkeä? „Musta jako”, sen merkitys. Talonpojat ovat työläisten luonnollisia liittolaisia. **Talonpoikaiston pikkuporvarillisuus.**
  5. Kapina. Moraalinen ja aineellinen voima. Kansan aseistaminen. *Sotilaallinen* organisaatio (sotilaalliset kysymykset j.n.e.). Vallankumousarmeija. (Esimerkki: Nizhni-Novgorod ja Jekaterinoslav) ((pommit, aseet)).
  6. Vallankumoushallitus, kapinan *elin*. Vallankumoushallituksen ja vallankumouksellisen *vallan* merkitys. Osallistuminen vallankumoushallitukseen. Vallankumoushallituksen ohjelma: *6 kohtaa. Sytytetävä Eurooppa.*
  7. Mitä on diktatuuri? *Luokan* diktatuuri ja yksilön diktatuuri. Demokraattinen diktatuuri. Luokat.

Kirjoitettu elokuussa 1905
Julkaistu ensi kerran v. 1926
V Lenin-kokoelmassa

Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan

ALKULAUSE KIRJASEN „VENÄJÄN SOSIALIDEMOKRAATTIEN TEHTÄVÄT- KOLMANTEEN PAINOKSEEN

Tämän kirjasen kolmas painos ilmestyy sellaisessa Venäjän vallankumouksen kehitysvaiheessa, joka oleellisesti eroaa vuodesta 1897, jolloin tämä kirjanen on kirjoitettu, ja vuodesta 1902, jolloin ilmestyi sen toinen painos. On sanomattakin selvää, että kirjanen antaa vain yleisen kuvan sosialidemokratian tehtävistä yleensä eikä osoita konkreettisesti nykypäivien tehtäviä, jotka vastaavat työväen- ja vallankumousliikkeen nykyistä tilaa sekä myös Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen tilaa. Puolueemme nykypäivien tehtäville olen omistanut kirjasen „Sosialidemokratian kaksi taktiikkaa demokraattisessa vallankumouksessa” (Geneve, 1905). Vertailemalla kumpaakin kirjasta lukijat voivat saada käsityksen siitä, ovatko kirjoittajan katsantokannat sosialidemokratian yleisten tehtävien ja nykyhetken erikoistehtävien suhteen kehittyneet johdonmukaisesti. Se, että tuollainen vertailu ei ole turhaa, näkyy muun muassa liberaalis-monarkistisen porvaristomme johtajan hra Struven äskeisestä hyökkäyksestä, hän kun syytti „Osvobozhdenijessa” vallankumouksellista sosialidemokratiaa (VSDTP:n III edustajakokouksen ominaisuudessa) aseellista kapinaa koskevan kysymyksen mellakoivasta ja abstraktisen vallankumouksellisesta asetelusta. Olemme jo „Proletarissa” (№ 9, „Vallankumous opettaa”) osoittaneet, että „Venäjän sosialidemokraattien tehtävien” (vuodelta 1897), teoksen „Mitä on tehtävä?” (1902) ja „Proletarin” (1905) pelkkä vertailu kumoo osvobozhdenijelaisten syytöksen ja todistaa, että kapinaa koskevien sosialidemokraattisten katsantokantojen kehitys on yhteydessä vallankumousliikkeen kehitykseen Venäjällä.

Osvobozhdenijelaisten syytös on ainoastaan opportunistinen hyökkäys liberaalisen monarkian kannattajien taholta, jotka yrittävät salata sen, että he ovat pettäneet vallankumouksen, pettäneet kansan edut, heidän yrittäessään salata pyrkimyksensä päästä sopimukseen tsaarivallan kanssa.

N. Lenin

Elokuu 1905

*Julkaistu ensi kerran syksyllä 1905
VSDTP:n Keskuskomitean
julkaisemassa kirjasssa*

*Julkaistaan kirjasen
tekstin mukaan*

HUOMAUTUS P. NIKOLAJEVIN KIRJASEEN „VENÄJÄN VALLANKUMOUS“⁷⁰

Tämä kirjanen on kirjoitettu ennen elokuun 6 päivää. Nyt on Valtakunnanduuma jo perustettu. Työväenluokalla ja koko omistamattomalla väellä ei ole laisinkaan oikeutta valita Duuman jäseniä. Rikkaat tilanherrat ja kauppiaat valitsevat Duuman jäsenet läänien valitsijamiesten kautta. Talonpojat eivät valitse edes läänien valitsijamiehiä välittömästi, vaan kuntien kokouksissa valittavien kihlakuntien valitsijamiesten kautta. Vaalivapaudesta, paino- ja kokoontumisvapaudesta ei ole jälkeäkään. Poliisi pysyy täysivaltaisena. Duuma ei tee hallitusta velvoittavia päätöksiä, vaan ainoastaan neuvottelevia päätöksiä, s.o. Duumalla ei ole kerrassaan minkäänlaista valtaa.

*Julkaistu ensi kerran
syksyllä 1905*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

MONARKISTISEN PORVARISTON PERÄSSÄ VAIKO VALLANKUMOUKSELLISEN PROLETARIAATIN JA TALONPOIKAISTON JOHDOSSA?

Sosialidemokratian taktiikka Valtakunnanduuman suhteen pysyy edelleenkin päiväjärjestyksessä ennen kaikkia muita vallankumoustaistelun kysymyksiä. Erimielisyydet tämän taktiikan suhteen, jotka ovat tulleet esiin VSDTP:n opportunistisen („Iskra”) ja vallankumouksellisen („Proletari”) siiven välillä, on käsiteltävä kaikella huolellisuudella ei koukkuilevan polemiikin vuoksi (joka joskus muuttuu torailuksi), vaan kysymyksen täydellisen selvittämisen vuoksi ja paikkakunnilla olevien työntekijäin auttamiseksi mahdollisimman täsmällisten, määrätietoisten ja yhtenäisten tunnusten laatimisessa.

Aluksi pari sanaa näiden erimielisyyksien synnystä. „Proletarin” 12. numerossa, jo ennen Valtakunnanduumaa koskevan lain ilmestymistä, me esitimme perusteet taktiikkallemme ja niille erimielisyyksille, joita meidän ja „Iskan” välillä on. Me vaadimme: 1) boikottiaatteen kannattamista agitaation voimistamisen ja kansan puoleen kääntymisen mielessä, siinä mielessä, että proletariaatti tukee porvarillisen demokratian vasenta siipeä ja paljastaa herkeämättä sen oikean siiven petturuutta; 2) ehdottomasti aktiivista boikottia eikä „passiivista sivuun jäämistä”, s.o. „agitaation kymmenkertaistamista” aina „vaalikokouksiin väkivalloin tunkeutumiseen” saakka, ja vihdoin 3) „selvää, täsmällistä ja suoraa agitaatiotunnusta”, nimittäin: aseellinen kapina, vallankumousarmeija, väliaikainen vallankumousohallitus. Me hylkäsimme päättävästi „Iskan” (№ 106) tunnuksen: „vallankumouksellisen itsehallinnon järjestäminen”, epäselvänä ja osvobozhdenijelaisille, s.o. monarkistiselle porvaristolle, edullisena tunnuksena. Aivan kuin aavistaen, että

„Iskra” rupeaa taas „viljelemään” erimielisyyksiä, me teimme tällöin heti varauksen, että hyväksymme „Iskran” tuomitsevan suhtautumisen passiiviseen boikottiaatteeeseen.

Niinpä nyt, kun „Iskra” 108. numerossa tekee joitakin viittauksia „sekaantumattomuus”-, „absentismi”-, „pidättymisen”, „kädet ristissä olemisen” teoriaan y.m.s., niin me ennen kaikkea torjumme tuollaiset „vastaväitteet”, sillä se ei ole polemiikkia, vaan ainoastaan yritys „raapia” vasta-vaittäjää. Tuollaisilla „polemiikki”-menetelmillä,— jotka päätyvät salaviittauksiin, että muka eräät johtajat itse ovat halunneet päästä väliaikaiseen hallitukseen,— uusi „Iskra” on jo kauan sitten synnyttänyt sosialidemokratian mitä laajimmissa piireissä täysin määrätietoisin suhteen itseensä.

Näin siis erimielisyyksien olemuksena on se, että „Iskra” ei hyväksy agitaatiotunnustamme, jota me pidämme keskeisenä tunnuksena (aseellinen kapina, vallankumousarmeija, väliaikainen vallankumousohallitus). „Proletari” taas pitää ehdottomasti sallimattomana sitä, että „saatetaan varjoon tai vaikkapa vain lykätäänkin kapinatunnusta vallankumouksellisen itsehallinnon järjestämisen tunnuksella” („Proletari” № 12). Erimielisyyksien kaikilla muilla kohdilla on suhteellisesti vähemmän tärkeä merkitys. Sen sijaan erittäin tärkeää on edelleen se, että 108. numerossa „Iskra” alkaa jo (kuten se on monta kertaa tehnyt) perääntyä, kiemurrella, pyrkii pois pälkähästä: vallankumouksellisen itsehallinnon järjestämistä koskevaan tunnukseen se lisää „kansanjoukkojen aktiivisten taistelutoimien” tunnuksen (miten se eroaa aseellisesta kapinasta, allah tietää). „Iskra” menee puheissaan jopa niinkin pitkälle, että „vallankumouksellisen itsehallinnon järjestäminen se juuri onkin ainoa yleiskansallisen kapinan todellisen „järjestämisen” keino”. „Iskran” 108. numero on päivätty 13 (26). elokuuta, mutta 24 p:nä elokuuta uutta lukua Wienin „Työväen Lehdessä” julkaistiin tov. Martovin kirjoitus, jossa selitettiin „Iskran” „suunnitelmaa” täysin 106. numeron hengessä eikä 108. numeron „korjausten” hengessä. Tästä tov. Martovin arvokkaasta kirjoituksesta käännämme alempana* sen perusosan mallinäytteeksi „sosialidemokraattisesta manilovilaisuudesta”.

Yrittäkäämme saada selvä tuosta sekasotkusta.

* Ks. tätä osaa, ss. 211—213. *Toim.*

Asian selvittämiseksi on ennen kaikkea tiedettävä, mitkä voimat ja nimenomaan millä tavalla tällä kertaa „luovat historiaa” Venäjän vallankumouksessa. Itsevaltiut on hyväksynyt teorian tsaarin „neuvottelusta” kansan kanssa. Halutessaan neuvotella poliisivalvonnan läpi seulotun tilanherrojen ja kauppiaiden valitseman pienen ryhmän kanssa se alkaa vimmatulla raivolla tukahduttaa vallankumousta. Laajemmat monarkistisen porvariston piirit kannattavat tsaarin ja kansan välisen sopimuksen teoriaa (osvobozhdenijelaiset eli perustuslaillis-„demokraattinen” puolue). Tällä teorialla porvaristo ilmaisee pettäneensä vallankumouksen, valmiutensa ensin kannattaa sitä ja sitten yhtyä taantumuksen kanssa vallankumousta vastaan. Vallankumouksellinen proletariaatti, koska sitä johtaa sosialidemokratia, vaatii *kansan itsevaltiutta*, s.o. taantumuksen voimien täydellistä hävittämistä ja ennen kaikkea tsaarihallituksen tosiasiallista kukistamista ja väliaikaisen vallankumoushallituksen pystyttämistä sen tilalle. Proletariaatti pyrkii (usein tiedottomasti, mutta herkeämättä ja tarmokkaasti) siihen, että saisi liitetyksi itseensä talonpoikaiston ja sen auttamana viedyksi vallankumouksen täydelliseen voittoon huolimatta porvariston horjuvaisuudesta ja petturuudesta.

Valtakunnanduuma on epäilemättä myönnytys vallankumoukselle, mutta sellainen myönnytys, joka on tehty (se on vieläkin epäilemättömämpää) tarkoituksena tukahduttaa vallankumous ja olla antamatta perustuslakia. Porvarilliset „sovittelijat” haluavat saada perustuslain tukahduttaakseen vallankumouksen; hra Vinogradov on („Russkije Vedomostissa”) tuonut erikoisen selvästi julki tämän liberaalisen porvariston pyrkimyksen, joka johtuu kiertämättä sen luokka-asemasta.

Nyt herää kysymys: mikä merkitys tällaisessa tilanteessa on Duuman boikotointipäätöksellä, jonka on tehnyt „Liittöjen liitto” (ks. „Proletarin” № 14), s.o. mitä laajin porvarillisen intelligenssin järjestö? Porvarillinen intelligenssi yleensä otettuna myös haluaa „sopimusta”. Sen vuoksi sekin horjuu, kuten „Proletari” on jo monta kertaa osoittanut, taantumuksen ja vallankumouksen välillä, kaupanhieronnan ja taistelun välillä, tsaarin kanssa sopimisen ja tsaaria vastaan tähdätyn kapinan välillä. Porvarillisen intelligenssin luokka-aseman vuoksi asia ei voi muuten

ollakaan. Mutta olisi virhe, jos unohdettaisiin, että tämä intelligenssi kykenee paremmin ilmaisemaan koko porvarisluokan laajassa mielessä otetut, oleelliset edut erotuksena pelkästään porvariston „huippukerroksen” väliaikaisista ja suppeista eduista. Intelligenssi kykenee paremmin ilmaisemaan pikkuporvariston ja talonpoikaiston laajojen joukkojen etuja. Sen vuoksi kaikesta horjuvaisuudesta huolimatta se kykenee paremmin käymään vallankumouksellista taistelua itsevaltiutta vastaan, ja *sillä ehdolla, että se lähennee kansaa*, siitä saattaa tulla suuri voima tässä taistelussa. Sinänsä voimattomana se voisi antaa pikkuporvarien ja talonpoikien sangen laajoille kerroksille juuri sitä, mitä niiltä puuttuu: tietoja, ohjelman, johtoa, organisaation.

„Boikotti”-aatteen olemuksena, niin kuin se „Liittojen liitolla” syntyi, on siis se, että *suurporvariston ensimmäinen askel neuvotteluun — sopimukseen tsaarin kanssa* aiheutti kiertämättä *pikkuporvarillisen intelligenssin ensimmäisen askelen vallankumouksellisen kansan kanssa lähenemistä kohti*. Tilanherrat ja kapitalistit kallistuivat oikealle, porvarillinen intelligenssi, pikkuporvariston edustaja, kallistui vasemmalle. Edelliset menevät tsaarin luo lakkaamatta lainkaan uhkailemasta häntä vielä moneen kertaan kansan voimalla. Jälkimmäiset harkitsevat sitä, eikö heidän olisi mentävä kansan luo, tekemättä vielä lopullista pesäeroa „sopimus”-teoriasta ja asettumatta *täydellisesti* vallankumoukselliselle tielle.

Siinä on boikottiaatteen olemus, aatteen, joka on syntynyt, kuten jo „Proletarin” 12. numerossa mainitsimme, porvarillisen demokratian sisällä. Ainoastaan sangen lyhytnäköiset ja pintapuoliset ihmiset voisivat pitää tätä aatetta sekaantumattomuutena, absentismina, pidättymisenä j.n.e. Porvarillisella intelligenssillä ei ole mitään syytä *pidättyä*, sillä korkea sensus itse *pitää* sitä kaukana Valtakunnanduudesta. Päättöslauselmassaan boikotista porvarillinen intelligenssi asettaa etutilalle „maan kaikkien demokraattisten aineiden mobilisoinnin”. Porvarillinen intelligenssi on osvobozhdenijelaisen, perustuslaillisen, demokraattisen” puolueen toimeliain, päättäväisin ja taisteluhenkisin aines. Kun tätä intelligenssiä syytetään boikottiaatteen takia pidättymisestä y.m.s. tai vaikkapa kieltäydytään kannattamasta tämän intelligenssin aatetta *ja sen kehittämistä*, niin

se merkitsee, että lyhytnäköisyydessä tuotetaan hyötyä monarkistiselle suurporvaristolle, jonka äänenkannattaja „Osvobozhdenije” ei suotta sodi boikottiaatetta vastaan.

Mainitun katsantokannan oikeellisuuden, yleisten ja peruskäsitteiden lisäksi, vahvistavat hra S. S.:n⁷¹ arvokkaat tunnustukset „Osvobozhdenijessa” № 75. On erittäin merkillepantavaa, että hra S. S. katsoo boikottiaatteen kannattajien kuuluvan „radikaaliseen” ryhmään ja sen vastustajien — „maltilliseen” ryhmään. Edellisiä hän syyttää „narodnajavoljalaisuudesta”, „aktiivisten vallankumousryhmien” virheiden toistamisesta (syytös on kunniaksi sille, johon „Osvobozhdenije” sen kohdistaa); jälkimmäisistä hän sanoo suoraan, että he ovat kahden tulen välissä: itsevaltiuden ja „sosiaalisen (sic! *) vallankumouksen” välillä, ja poloinen hra S. S. oli säikähdyksissään vähällä sekottaa demokraattisen tasavallan ja sosiaalisen vallankumouksen! Hra S. S.:n arvokkain tunnustus on kuitenkin seuraava: radikaaleilla — sanoo hän vertaillessaan „Liittojen liiton” edustajakokousta zemstvomiesten edustajakokoukseen — „painopisteenä oli epäilemättä (kuulkaa!) vaatimus vaalijärjestelmän muuttamisesta, *kun taas maltillisempaa ryhmää kiinnosti eniten Duuman oikeuksien laajentaminen*”.

Siinä on sanottu kaikki! Hra S. S. on löpötellyt julki tilanherrojen ja kapitalistien salaisimmat „aatokset”, jotka me olemme satoja kertoja paljastaneet. Heitä ei „kiinnosta eniten” kansan vetäminen vaaleihin (sitä he pelkäävät), vaan Duuman oikeuksien laajentaminen, s.o. suurporvariston kokouksen muuttaminen laeista neuvottelevasta lakiasäätäväksi. Siitä se kenkä puristaa. Suurporvaristo ei voi milloinkaan tyytyä „laeista neuvottelevaan” Duumaan. Siitä johtuu perustuslakiselkkausten kiertämättömyys Valtakunnanduumassa. Mutta suurporvaristosta ei voi milloinkaan tulla kansan itsevaltiuden luotettavaa ja uskollista kannattajaa. Se tulee aina toisella kädellä vastaanottamaan perustuslain (itseään varten) ja toisella kädellä ottamaan kansalta pois oikeuksia tai tekemään vastarintaa kansan oikeuksien laajentamiselle. Suurporvaristo ei voi olla tavoittelematta perustuslakia, joka turvaa suurporvariston etuoikeudet. Radikaalinen intelligenssi ei voi olla

* — sillä tavalla! *Toim.*

pyrkimättä ilmaisemaan pikkuporvariston ja talonpoikaiston laajempien kerrosten etuja. Saatuaan tiaisen kouraansa porvarillisen demokratian oikea siipi alkoi heti „viisastua” ja luopuu jo, kuten saimme nähdä, „illegaalista” edustajakokouksista. Vasen siipi huomasi jääneensä jopa ilman tiaistakin, huomasi, että tilanherrat ja kapitalistit, käytettyään hyväkseen „3:nneen aineksen” (agitaation, propagandan, lehdistön järjestämisen j.n.e.) palveluksia, ovat valmiit pettämään sen ponnistelemalla Valtakunnanduumassa omien kansanvastaisten oikeuksiensa eikä kansan oikeuksien puolesta. Ja vainuttuaan nyt petoksen alun porvarillinen intelligenssi leimaa Valtakunnanduuman „julkeaksi haasteeksi” hallituksen taholta Venäjän kaikille kansoille, julistaa boikotin, ehdottaa „demokraattisten ainesten mobilisaatiota”.

Jos sosialidemokraatit olisivat tällaisessa tilanteessa hyökänneet boikottiaatteen kimppuun, niin se olisi merkinnyt sitä, että he näyttelevät poliittisten hölmöläisten osaa. Vallankumouksellisen proletariaatin varma luokkavaisto on osoittanut Venäjällä olevien toverien suurimmalle osalle *aktiivisen* boikotin ajatuksen. Se merkitsee: on kannatettava vasenta siipeä ja *vedettävä sitä puolelleen*, pyrittävä nostamaan esiin *vallankumouksellisen demokratian* ainekset, tarkoituksena iskeä niiden kanssa yhdessä itsevaltiutta. Kun radikaalinen intelligenssi ojentaa meille sormen, niin tarttu kaamme sen käteen! Ellei boikotti ole kerskumista, ellei mobilisaatio ole fraasi, ellei suuttumus julkean haasteen johdosta ole näyttelyä,— niin silloin teidän täytyy tehdä pesäero „sovittelijoista”, asettua kansan itsevaltiuden teorian puolelle, hyväksyä, *tosiasiallisesti* hyväksyä vallankumouksellisen demokratian ainoat johdonmukaiset ja eheät tunnukset: aseellinen kapina, vallankumousarmeija, väliaikainen vallankumoushallitus. On liitettävä itseensä ne, jotka todenteolla hyväksyvät nämä tunnukset, sullottava koko kansan nähden likakaivoon ne, jotka jäävät „sovittelijain” puolelle,— sellainen on vallankumouksellisen proletariaatin ainoa oikea taktiikka.

Uusiskralaisiltamme on jäänyt huomaamatta niin boikottiaatteen luokka-alkuperä kuin sen reaalin poliittinen merkityskin, kun he ovat alkaneet tulittaa... ilmaa. Tov. Tsherevanin kirjoittaa 108. numerossa: „Kuten Donin komitean ja Pietarin ryhmän lentolehtisistä näkyy, nämä

molemmat järjestöt” (NB *: *menshevistisiä* järjestöjä. „Proletarin” toimituksen huomautus) „kannattavat boikotia. Tuollaisen Duuman vaaleihin osallistumista ne pitävät häpeällisenä, vallankumouksen asian kavaltamisena ja jo etukäteen tuomitsevat ne liberaalit, jotka osallistuvat vaaleihin. Tällä tavalla suljetaan pois mahdollisuus tehdä Valtakunnanduudesta demokraattisen vallankumouksen ase ja ilmeisesti hyljätään tähän suuntaan tähdätty agitaatio”. Alleviivaamamme sanat juuri osoittavat äsken kuvaamamme virheen. Sillä ne, jotka paasaavat „sekaantumattomuutta” vastaan, vain saattavat todella varjoon tärkeän kysymyksen sekaantumistavoista. On olemassa kaksi sekaantumistapaa, kaksi tyyppiä tunnuksia. Ensimmäinen tapa: „agitaation kymmenkertaistaminen, kokousten järjestäminen kaikkialla ja joka paikassa, vaalikokousten käyttäminen vaikkapa tunkeutumalla väkivaltaisesti niihin, mielenosoitusten ja poliittisten lakkojen järjestäminen j.n.e., y.m.s.” („Proletari” № 12). Tämän agitaatiokamppailun tunnukset olemme jo esittäneet. Toinen tapa: otetaan „vallankumouksellinen sitoumus mennä Valtakunnanduumaan siinä tarkoituksessa, että se saataisiin muutetuksi vallankumoukselliseksi kokoukseksi, joka kukistaa itsevaltiuden ja kutsuu koolle perustavan kokouksen” (tov. Tsherevanin „Iskrassa” № 108) tai „painostetaan valitsijamiehiä siinä tarkoituksessa, että Duumaan tulisi valituksi vain niitä, jotka kannattavat päättävästi demokraattista ja vapaata edustuslaitosta” (tov. Martov wieniläisessä „Työväen Lehdessä”).

Juuri tämä tapojen erilaisuus kuvastaakin sosialidemokratian „kahden taktiikan” välistä eroa. Sosialidemokratian opportunistinen siipi on aina taipuvainen „painostamaan” porvarillista demokratiaa ottamalla siltä sitoumuksia. Sosialidemokratian vallankumouksellinen siipi „painostaa” porvarillista demokratiaa ja työntää sitä vasempaan siten, että piiskaa sitä siitä, että se tekee käänteitä oikealle, siten, että levittää joukkoihin päättäväisen vallankumouksen tunnuksia. „Sitoumustenotto”-teoria, tämä kuuluisa Staroverin lakmuspaperiteoria, on mitä suurinta naiiviutta, joka voi ainoastaan kylvää hämminkiä proletariaatin keskuuteen ja turmella sitä. Kenet tov. Tsherevanin vetää tilille saamansa „sitoumuksen” täyttämistä? Ehkä herra jumalan?

Eikö tov. Tsherevanin sitten tiedä, että luokan aineellisten etujen painostuksesta *kaikki ja kaikenlaiset* sitoumukset lentävät hornan tuuttiin? Eikö tuon saman tov. Tsherevanin ajatus Valtakunnanduuman porvarillisten edustajain sitomisesta vallankumoukselliseen proletariaattiin „imperatiivisten mandaattien” avulla ole lapsellisuutta? Tov. Martovinhan pitäisi, jos hän ryhtyisi *teoissa* toteuttamaan suunnitelmaansa, *julistaa* työväenluokan edessä, että N. N. tai M. M. kyseisestä tilanherrojen kokouksesta ovat „vapaan ja demokraattisen edustuslaitoksen päättäväisiä kannattajia”! Tuollainen julistelu merkitsisi mitä pahimman poliittisen turmeluksen kylvämistä!

Ja pankaa merkille vielä seuraava seikka: kaikki nuo herrojen Petrunkevitchien, Roditshevien ja tutti quanti * „vallankumoukselliset sitoumukset”, kaikki nuo „imperatiiviset mandaatit”, kaikki nuo allekirjoitukset „demokraattisen ja vapaan edustuslaitoksen” (voidaanko valita yleisempää, epäselvempää, hämäämpää termiä?) „päättävästä kannattamisesta” otettaisiin ja annettaisiin *socialidemokratian nimessä proletariaatin selän takana*. Sillä eihän sitä voida tehdä julkisesti, ja julkisessakaan agitaatiossa vapaissa maissa ei poliittisia toimihenkilöitä velvoiteta niinkään paljon erillisillä sopimuksilla kuin *puolueiden* ohjelmilla, mutta meillähän *ei ole eikä tulekaan olemaan* määrättyjä ja muotoutuneita puolueita Valtakunnanduuman vaaleissa! Katsokaapa, toverit uusiskralaiset, miten te taaskin olette joutuneet suohon: sanoissa teillä on aina „joukot”, „joukkojen edessä”, „joukkojen osanotolla”, „joukkojen omatoiminnallisuus”, mutta todellisuudessa teidän „suunnitelmanne” rajoittuu salaisiin sopimuksiin herra Petrunkevitchin velvoittamisesta olemaan vallankumouksen „päättäväinen” kannattaja eikä sen kavaltaja!

Uusiskralaiset ovat itse saattaneet itsensä mahdottomuuksiin. Venäjällä ei kukaan eikä missään, ei edes heidän kannattajistaan, ajattelekaan tehdä noita järjettömiä „vallankumouksellisia sitoumuksia”. Ei. Ei sitä sillä tavalla pidä sekaantua asiaan. Sekaantumisen pitää olla sovitteluteorian ja porvarillisten sovittelijain, kaikkien noiden Petrunkevitchien y.m.s. mitä säälimättömintä *häpeällä leimaamista*. On paljastettava heidän porvarillinen vallan-

* — ja heidän kaltaistensa. *Toim.*

kumoukseen kohdistuva kavaltamisensa, yhdistettävä itsevaltiutta vastaan (*ja kaiken varalta myös Duumaa vastaan*) vallankumoukselliset voimat *kapinua varten* — se on ainoa varma keino „painostaa” reaalisesti Duumaa, valmistella reaalisesti vallankumouksen voittoa. Vain tällä tunnuk-sella meidän on sekaannuttava vaaliagitaatioon, ei vaali-manöövereja, -sopimuksia ja -sitoumuksia varten, vaan kapinan julistamista varten. Ja vain aseistetun kansan reaalinen voima antaa mahdollisuuden käyttää vallankumouksen hyväksi (eikä suppeasti-porvarillisen perustuslain hyväksi) tulevaisuudessa mahdollisia ja luultavia selkkauksia Valtakunnanduuman sisällä tai Valtakunnanduuman ja tsaarin välillä. Luottakaa vähemmän Valtakunnanduumaan, luottakaa enemmän aseistautuvan proletariaatin voimiin, herrat!

Nyt olemme päässeet myös tunnukseen: vallankumouksellisen itsehallinnon järjestäminen. Tarkastelemme sitä mahdollisimman huolellisesti.

Ensinnäkin puhtaasti teorian kannalta on väärin asettaa etutilalle vallankumouksellisen itsehallinnon tunnus kansan itsevaltiuden tunnuksen tilalle. Edellinen koskee hallitsemista, jälkimmäinen valtiojärjestystä. Edellinen sopii sen vuoksi yhteen petturimaisen porvarillisen „sopimus”-teorian kanssa (itsehallitseva kansa, jonka johdossa on tsaari, joka „ei hallitse, vaan on valtaistuimella”), jälkimmäinen kertakaikkiaan ei sovi. Edellinen kelpaa osvobozhdenijelaisille, jälkimmäinen ei kelpaa.

Toiseksi, on aivan järjetöntä samaistaa vallankumouksellisen itsehallinnon järjestäminen ja yleiskansallisen kapinan järjestäminen. Kapina on kansalaissotaa, ja sota vaatii armeijaa. Mutta itsehallinto sinänsä ei vaadi armeijaa. On olemassa maita, joissa on itsehallinto, muttei ole armeijaa. Eikä vallankumouksellinen itsehallinto tarvitse vallankumousarmeijaa siellä, missä vallankumous tapahtuu Norjan tyyppiin: kuninkaalle „annettiin lopputili” ja toimitettiin kansanäänestys. Mutta kun kansaa sortaa hirmuvalta, joka nojautuu armeijaan ja aloittaa kansalaissodan, niin silloin vallankumouksellisen itsehallinnon ja vallankumousarmeijan samaistaminen, edellisen esittäminen ja jälkimmäisestä vaikeneminen on suorastaan sanomattoman suurta typeryyttä, joka ilmentää joko vallankumouksen pettämistä tai äärimmäistä ymmärtämättömyyttä.

Kolmanneksi, historiakin vahvistaa sen, muuten itseltään selvän, totuuden, että vain kapinan täydellinen ja ratkaiseva voitto turvaa täydellisesti mahdollisuuden todellisen itsehallinnon järjestämiselle. Olisiko Ranskassa ollut mahdollista kunnallisvallankumous heinäkuussa 1789, ellei noussut ja aseistettu Pariisi olisi heinäkuun 14 p:nä saanut voittoa kuninkaan sotaväestä, valloittanut Bastiljia, ellei se olisi murtanut itsevaltiuden tekemän vastarinnan juuria? Tai ehkä uusiskralaiset tässä tapauksessa viittaavat esimerkkinä Montpellier'in kaupunkiin, missä kunnallisvallankumous, vallankumouksellisen itsehallinnon järjestäminen, tapahtui rauhanomaisesti, missä vielä äänestettiin kiitoslauselma intendentille siitä avuliaisuudesta, jolla hän myötävaikutti itsensä vallastasuistamiseen? Ehkäpä uusi „Iskra” odottaa, että Duuman vaalien agitaatiokampailun aikana me rupeamme kiittelemään kuvernöörejä siitä, että he itse ovat jättäytyneet syrjään *ennen* venäläisten Bastiljien *valtaamista*? Eikö olekin luonteenomaista, että vuoden 1789 Ranskassa kunnallisvallankumouksen aika on *taantumuksellisten siirtolaisuuden* alkamisen aikaa, mutta meillä vallankumouksellisen itsehallinnon tunnus kapinatunnuksen *asemesta* esitetään silloin, kun vielä esiintyy *vallankumouksellisten siirtolaisuutta*? Kun eräältä ylhäiseltä venäläiseltä virkamieheltä kysyttiin, minkä vuoksi elokuun 6 p:nä ei annettu amnestiaa, niin hän vastasi: „minkä vuoksi vapauttaisimme 10.000 henkilöä, joiden vangitsemisessa meillä oli paljon puuhaa ja jotka huomispäivänä alkaisivat vimmatun taistelun meitä vastaan?”. Tämä ylhäinen virkamies ajatteli viisaasti, mutta ne, jotka puhuvat „vallankumouksellisesta itsehallinnosta” ennen näiden 10.000:n vapauttamista, eivät ajattele viisaasti.

Neljänneksi, Venäjän nykyinen todellisuus osoittaa havainnollisesti „vallankumouksellinen itsehallinto”-tunnuksen riittämättömyyden sekä suoran ja täsmällisen kapinatunnuksen välttämättömyyden. Katsokaapa, mitä Smolenskissa tapahtui elokuun 2 p:nä vanhaa lukua. Kaupunginduuma katsoi laittomuudeksi kasakkojen majoittamisen, lopetti rahan antamisen kasakoille, järjesti kaupunginmiliisin väestön suojelemista varten, kääntyi sotilaiden puoleen julistuksella, jossa vastustetaan väkivalan harjoittamista kansalaisia kohtaan. Me haluaisimme tietää, pitävätkö hyväntahtoiset uusiskralaisemme tätä riit-

tävänä? Eikö tätä miliisiä ole katsottava *vallankumous-armeijaksi*, ei ainoastaan puolustus-, vaan myös hyökkäyselimeksi? — eikä ainoastaan hyökkäystä varten Smolenskin kasakkasotniaa vastaan, vaan yleensä itsevaltiudellista hallitusta vastaan? Eikö pitäisi propagoida tätä aatetta vallankumousarmeijan julistamisesta ja sen tehtävistä? Voidaanko Smolenskin kaupungin todella *kansan-itsehallintoa* pitää turvattuna ennen kuin vallankumousarmeija saavuttaa ratkaisevan voiton tsaarin armeijasta?

Viidenneksi, tosiasiat osoittavat kumoamattomasti, että vallankumouksellisen itsehallinnon tunnus kapinatunnuksen asemesta tai kapinatunnuksen mielessä (?) ei ole ainoastaan „sovelias” osvobozhdenijelaisille, vaan he ovat hyväksyneetkin sen. Ottakaa „Osvobozhdenijen” 74. numero. Saatte nähdä, että siinä tuomitaan päättävästi „mieletön ja rikollinen aseellisen kapinan julistaminen” ja samanaikaisesti puolustetaan kaupunginmiliisejä ja paikallisten itsehallintoelinten järjestämistä tulevan väliaikaisen hallituksen aineksina (vrt. „Proletarin” 12. numeroa).

Tarkastelkaa kysymystä miltä puolelta tahansa,— niin aina osoittautuu, että uuden „Iskran” uusi tunnus on osvobozhdenijelainen tunnus. Ne sosialidemokraatit, jotka saattavat varjoon tai lykkäävät tuonemmaksi aseellisen kapinan, vallankumousarmeijan ja väliaikaisen hallituksen tunnusta vallankumouksellisen itsehallinnon järjestämisen tunnuksella, raahautuvat monarkistisen porvariston perässä sen sijaan, että kulkisivat vallankumouksellisen proletariaatin ja talonpoikaiston etunenässä.

Meitä moititaan siitä, että me „jankutamme” itsepintaisesti yksiä ja samoja tunnuksia. Me pidämme tätä moitetta kohteliaisuudenosoituksena. Meidän tehtävänämme juuri onkin sosialidemokraattisen ohjelman yleisten totuuksien rinnalla jankuttaa alituisesti päivänpolttavia poliittisia tunnuksia. Me olemme saaneet aikaan sen, että liberaalien vihaama „nelikanta” (yleinen, välitön, yhtäläinen ja salainen äänestys) on levinnyt mitä laajimmin. Me olemme tehneet työläisjoukoille tunnetuksi poliittisten vapauksien „kuutosen” (sanan-, omantunnon-, paino-, kokoontumis-, yhdistymis- ja lakkovapauden). Meidän on nyt miljoonia ja miljardeja kertoja toistettava lähimpien vallankumouksellisten tehtävien „kolmikkoo” (aseellinen kapina, vallankumousarmeija, väliaikainen vallankumoushallitus). Kansan

voimat näiden tehtävien täyttämistä varten kasvavat vaistovaraisesti, ei päivittäin, vaan tunneittain. Kapinayritykset lisääntyvät, kapinan organisaatio kasvaa, aseistautuminen edistyy. Kauhanoihin, takkeihin ja univormuihin puettujen työläisten ja talonpoikain riveistä nousee esiin tuntemattomia sankareita, jotka ovat erottamattomasti sulautuneet yhteen kansanjoukon kanssa ja joihin yhä syvemmälle syöpyy kansan vapautuksen jalo fanatismi. Meidän tehtävämme on huolehtia, että kaikki nuo purot yhtyisivät mahtavaksi virraksi, että vaistovaraista liikettä valaisisi — kymmenkertaistaen tämän liikkeen voimia — lähimpien tehtäviemme tietoisien, suoran, selvän ja täsmällisen vallankumouksellisen ohjelman valo.

Yhteenveto. Taktiikkamme Valtakunnanduuman suhteen voidaan ilmaista viitenä pykälänä: 1) voimaperäinen agitaatio Valtakunnanduunaa koskevan lain johdosta ja sen vaalien johdosta, kokousten järjestäminen, vaaliagitaa-tion ja mielenosoitusten käyttäminen j.n.e., j.n.e.; 2) koko tämän agitaatiokamppailun keskittäminen tunnuksiin: aseellinen kapina, vallankumousarmeija, väliaikainen val-lankumoushallitus; tämän väliaikaisen hallituksen ohjelman levittäminen; 3) vallankumouksellisen demokratian kaikkien ainesten ja vain niiden liittämisen tähän agitaatioon ja aseelliseen taisteluun, s.o. vain niiden, jotka tosiasiallisesti hyväksyvät edellä mainitut tunnukset; 4) porvarillisen demokratian vasemmassa siivessä heränneen boikottiaatteen kannattaminen tarkoituksena, että se olisi aktiivista boikottia edellä luonnehditun mitä laajimman agitaation mielessä. Porvarillisen demokratian vasemmistoedustajain vetäminen vallankumouksellis-demokraattisen ohjelman puolelle ja sel-laiseen toimintaan, joka lähentää heitä pikkuporvaristoon ja talonpoikaistoon; 5) porvarillisen „sopimus”-teorian ja porvarillisten „sovittelijain” säälimätön paljastaminen ja häpeällä leimaaminen mitä laajimpien työläis- ja talonpoi-kaisjoukkojen edessä; jokaisen petturimaisen ja epävarman askelen, jonka he ottavat niin ennen Duumaa kuin myös Duumassa, julkisuuteen saattaminen ja selittäminen; työ-väenluokan varottaminen näiden vallankumouksen porvaril-listen petturien suhteen.

MITÄ SEKAVIMMAN SUUNNITELMAN MITÄ SELVIN ESITYS

Pääkirjoituksessa * mainitsimme uuden „Iskran” uuden „duumakamppailu”-suunnitelman sekavuudesta. Tässä on tuon suunnitelman mitä selvin, itsensä Martovin antama esitys, joka on julkaistu wieniläisessä „Työväen Lehdessä” (elokuun 24 p:nä uutta lukua). (Kaikki sitaatissa oleva kursivointi on itsensä Martovin.)

„Suunnitelma on seuraavanlainen:” — sanoo tov. Martov viitaten siihen, että „monet Venäjällä olevat järjestöt kannattavat sitä” — „Työväenjärjestöt ottavat itselleen aloitteen perustaa *kansan agitaatio-komiteoita*, joiden pitää olla kaikkien tsarin reformiin tyytymättömien väestöainesten valitsemia. Näiden komiteain tehtävänä on ennen kaikkea järjestää koko maassa agitaatio todellisen kansanedustuslaitoksen puolesta. Näiden komiteain perustamisen muodollisena tarkoituksena on väestöjoukkojen osallistuminen edessäoleviin vaaleihin. Koska nämä komiteat on vaalilain nojalla suljettu pois *välittömästi* osallistumisesta, niin valtakunnan kansalaiset voivat osallistua vaaleihin välillisesti ilmoittamalla mielipiteensä ja vaatimuksensa etuoikeutettujen valitsijain suppeammille kollegioille. Komiteat painostavat valitsijakollegioita siinä mielessä, että Duumaan valittaisiin *ainoastaan demokraattisen ja vapaan edustuslaitoksen päättäväisiä kannattajia*. Samalla komiteat pyrkivät perustamaan „legaalisien” edustuslaitoksen ulkopuolella *illegaalisen edustuslaitoksen*, joka tietyllä hetkellä *voisi esiintyä* maassa *kansan tahdon väliaikaisena elimenä*. Komiteat kehoittavat väestöä *valitsemaan edustajansa yleisellä äänestyksellä*; näiden edustajain pitää *tietyllä hetkellä kokoontua samaan kaupunkiin ja julistaa itsensä perustavaksi kokoukseksi*. Sellainen on, niin sanoakseni, tämän kamppailun ihanteellinen tarkoitusperä. Pääseekö asia niin pitkälle vai ei, liike tätä tietä kulkien kuitenkin luo vallankumouksellisen itsehallinnon järjestön, joka murtaa tsaristisen legaalisuuden puitteet ja laskee perustan vallankumouksen tulevalle riemuvoitolle. Tällaisen vallankumouksellisen itsehallinnon aineksia muodostuu vähitellen kautta Venäjän, kuten esim. jo nyt *Kaukasian kahdessa läänissä* virallisia vallanhoitajia boikotoi koko

* Ks. tätä osaa, ss. 199—210. *Toim.*

väestö ja väestöä hallitsevat omat, valitut viranomaiset. (Suluissa: *Gurian talonpojat vaativat, että meidän komiteamme vahvistaisi nämä viranomaiset.*)

Tällaisen, kaikkialla julkisesti toimivan, itsehallinnon järjestäminen on se muoto, jossa itsevaltiuden likvidoinnin pitää tapahtua, itsevaltiuden, joka ei halua vapaaehtoisesti avata (inauguroida) perustuslaillista aikakautta. On itsestään selvää, että tällaisen organisaation mahdollisuuden sinänsä luo hallituskoneiston kasvava desorganisaatio ja toimintatarmon (wirkenden Kraft) kasvu kansassa”.

Suosittellemme tovereille tätä verratonta suunnitelmaa *monarkistisen (osvobozhdenijelaisen) porvariston ihanteellisenä tarkoituksena, Venäjän proletaaris-talonpoikaisen vallankumouksen likvidoimisen, liberaalisten tilanherrojen toimeenpaneman likvidoimisen, ihanteellisenä tarkoituksena.*

Osvobozhdenijelainen, s.o. monarkistinen porvaristo, kuten olemme jo satoja kertoja osoittaneet, haluaa juuri sellaista „likvidointia”, että vallan siirtyminen porvaristolle tapahtuisi ilman kansan kapinaa tai ainakin ilman kansan kapinan täydellistä voittoa. Manilovilaiset „vaali”-suunnitelmat, vallan säilyessä itsevaltiudella, ovat kokonaan eduksi liberaaliselle porvaristolle, joka yksin pystyy tekemään edes jotain sellaista, mikä muistuttaisi tuollaisia vaaleja.

Tämän naurettavan suunnitelman yksityiskohtiin pysähdymme vain lyhyesti. Eikö ole naiivia unohtaa, että Kaukasiassa (ei kahdessa läänissä, vaan muutamissa kunnissa) itsehallinto nojautuu *aseelliseen kapinaan?* Eikö ole lapselista ajatella, että se, mikä on mahdollista muutamissa vuoristokylissä kaukana reuna-alueella, olisi mahdollista keski-Venäjällä ilman kansan voittoa itsevaltiudesta? Eikö tämä suunnitelma — moniasteiset „vaalit” *vallan säilyessä itsevaltiudellisella hallituksella* — ole *ihanteellista pedanttisuutta?* „Tyytymättömät väestöainekset”(?) valitsevat kansan agitaatiokomiteoita (ilman ohjelmaa, ilman selviä tunnuksia). Komiteat perustavat „illegaalisen edustuslaitoksen” (joka kaikesta päätellen muodostaa *socialistisen työväenpuolueen illegaalisen järjestön tilalle yksinkertaisesti osvobozhdenijelaisen järjestön!*). On ilmeistä, että selvän vallankumouksellisen termin „väliaikainen hallitus kapinan elimenä” vaihtaminen epäselvään termiin „*kansan tahdon elin*” — on kokonaan eduksi zemstvo-porvarilliselle puolueelle. Perustavan kokouksen *yleiset vaalit* „illegaalis-

ten" komiteain aloitteesta ja vallan jäädessä Trepoveille⁷² ja kumpp. on jo kerrassaan lapsellinen ajatus.

Väittelyissä on joskus hyötyä „perkeleen asianajajasta”—järjettömän, kaikkien hylkäämän katsantokannan puolustajasta. Tämän osan on nyt ottanut itselleen „Iskra”. Sen suunnitelma on hyvin sopiva siihen, että opiskelutarkoituksissa kumotaan typeryyskerhoissa, pikakokouksissa, joukkokokouksissa j.n.e., että selväpiirteisemmin asetetaan vastakkain vallankumouksellisen proletariaatin tunnukset ja monarkistisen liberaalisen porvariston tunnukset.

„Proletari” № 15,
syyskuun 5 (elokuun 23) pnä 1905

Julkaistaan „Proletari” lehdessä
tekstin mukaan

PUOLUEASIOIDEMME SELOSTAMINEN KANSAINVÄLISELLE SOSIALIDEMOKRATIALLE

Puolueasioidemme *selostaminen kansainväliselle sosialidemokratialle* on kaikkien ulkomailla asuvien sosialidemokraattien eräs vakavimpia velvollisuuksia. Me muistutamme tovereille tästä ja kehoitamme harjoittamaan mitä tarmokkainta agitaatiota VSDTP:n III edustajakokouksen katsantokantojen puolustamiseksi. Agitaatiota on harjoitettava herkeämättä, joka asian johdosta, jokaisessa sopivassa tilaisuudessa, ehdottomasti kaikissa ulkomaalaisten työläisten kerhoissa ja ulkomaiden sosialidemokraattisten puolueiden erillisten jäsenten keskuudessa. Agitaatiota on harjoitettava tietoisten sosialidemokraattien ja työväenpuolueen jäsenten arvon mukaisella tavalla. Agitaation perustaksi on otettava asian *dokumentaarisen* puolen *täydellinen* selostaminen. Tässä on etutilalla VSDTP:n III edustajakokouksen päätöslauselmien levittäminen, jotka olemme julkaisseet *sekä ranskaksi* (liitteenä sanomalehteen „Le Socialiste” * kesäkuun 25 päivältä 1905. „Le Socialiste” lehden, Ranskan sosialistien pää-äänenkannattajan, osoite: Rue de la Corderie 16. Paris **) että *saksaksi* (kirjanen „Bericht über den 3. Parteitag” ***. Julkaisijan osoite: Birk et Co, Buchdruckerei und Verlagsanstalt in München, Vittelsbacherplatz 2. Preis 20 pf. ****). Päätöslauselmien käännökset, sekä ranskaksi että saksaksi, voi saada myös puolueemme ekspeditiosta.

Tämän perusaineiston lisäksi on käännettävä kirjallisuutemme tärkeimmät asiakirjat ja artikkelit. Samalla on

---

* — „Sosialisti”. *Toim.*
 ** — Corderie-katu 16. Parliisi. *Toim.*
 *** — „Selostus puolueen III edustajakokouksesta”. *Toim.*
 **** — Birk ja Kumpp., kirjapaino ja kustannusliike Münchenissä, Vittelsbacher'in tori, 2. Hinta 20 penniä. *Toim.*

järkähtämättä paljastettava hlestakovilaisen uuden „Iskran” koko säädyttömyys. „Iskra” ei julkaise saksaksi enempää kuin ranskaksikaan konferenssinsa päätöslauselmien täydellistä tekstiä (sillä se paljastaisi, että se on ottanut omavaltaisesti ja usurpatorisesti Pää-äänenkannattajan nimen). „Iskra” julkaisee Euroopan sosialidemokraattisessa lehdistössä järjestyneiden työläisten „tilastoa”, joka synnyttää vain naurua (riittää, kun sanotaan, että venäjäksi uusi „Iskra” ei ole rojhennut vielä tähänkään mennessä julkaista tuota „tilastoa” peläten häpäisevänsä itsensä, mutta me olemme julkaisseet tuon tilaston täydellisesti „Proletarissa”⁷³ № 9). „Iskra” lähettää nyt kaikkiin ulkomaisiin siirtoloihin toimituksen allekirjoittaman kirjeen, joka sisältää samanlaisia hupaisia hlestakovilaisia vakuutteluja vähemmistön voimasta, vakuutteluja, joita tähän saakka on häveten salattu sosialidemokraattisten sanomalehtiemme venäläisiltä lukijoilta. Mainostajia vastaan on taisteltava kaikin voimin, mutta taisteltava ansiokkaasti, pyrkien *selostamaan täydellisesti* yleisölle ja tekemään selväksi asian, ilman mitään kerskumista ja kirjallista yltiöpäisyyttä, antautumatta lainkaan juoruiluun ja yksityisilmoituksiin, jotka pelkäävät julkisuuden valoa.

„Proletari” № 15,
syyskuun 5 (elokuun 23) pnä 1905

Julkaistaan „Proletari” lehdessä
tekstin mukaan

HUOMAUTUS KIRJOITUKSEEN „VENÄJÄN FINANSSIT JA VALLANKUMOUS“

Toimitukselta. Mainiona kirjoittajan johtopäätöksiensä vahvistuksena on juuri äskettäin Berliinissä ilmestynyt Rudolf Martinin kirja, jonka nimenä on: „Venäjän ja Japanin tulevaisuus”. Meillä ei ole vielä ollut tilaisuutta tutustua tähän kirjaan ja mainitsemme toistaiseksi, ulkomaalaisten sanomalehtien antamien tietojen nojalla, vain sen tärkeimmät johtopäätökset. Kirjoittaja on puhtaasti liikeasiallisella kannalla, jolle kaikki poliittiset tavoitteet ovat vieraita. Ammatiltaan tilastotieteilijänä hän erittelee huolellisesti Venäjän finanssitilannetta ja tulee johtopäätökseen, että vararikon julistaminen on kiertämätöntä niin siinä tapauksessa, jos sota jatkuu, kuin myös siinä tapauksessa, jos solmitaan rauha. Venäjän maanviljelys on aivan lamassa ja sen nostamiseksi jaloilleen tarvitaan 50 miljardin ruplan pääoma. Lähimmän vuosikymmenen aikana on budjettivajaus oleva vähintään 300 miljoonaa ruplaa vuodessa. Venäjän valtiovelka, joka kirjoittajan laskelmien mukaan nousee nykyään 8 miljardiin ruplaan, on 5 vuoden kuluttua nouseva 12 miljardiin. Lainakorkoja ei voida kattaa, sillä nyt ei Venäjälle kukaan anna rahaa. Vuoden 1905 Venäjän ja Ludvig XVI Ranskan välinen parallelli on hämmästyttävä. Rudolf Martin neuvoa kovasti Saksaa mahdollisimman pian saamaan pois käsistään (mahdollisuuden mukaan Amerikkaan) Venäjän lainat, joihin on sijoitettu noin puolitoista miljardia ruplaa Saksan rahaa. Euroopan porvaristo kiirehtii kiemurtelemaan pois palkhästä vainutessaan Venäjän vararikon kiertämättömyyden.

SOSIALIDEMOKRATIAN SUHDE TALONPOIKAISLIIKKEESEEN

Talonpoikaisliikkeen tavattoman suurta merkitystä Venäjällä parhaillaan tapahtuvassa demokraattisessa vallankumouksessa on koko sosialidemokraattinen lehdistö selittänyt jo monen monta kertaa. VSDTP:n kolmas edustajakokous hyväksyi, kuten tunnettua, erikoisen päätöslauselman tästä kysymyksestä määritelläkseen tarkemmin ja yhdistääkseen tietoisien proletariaatin koko puolueen toiminnan nimenomaan nykyisen talonpoikaisliikkeen suhteen. Vaikka tämä päätöslauselma laadittiin edeltäkäs in (ensimmäinen luonnos oli julkaistu „Vperjod'in” 11. numerossa t. v. maaliskuun 10 (23) p n ä *) ja vaikka sitä käsiteltiin huolellisesti puolueen edustajakokouksessa, jossa pyrittiin formuloimaan koko Venäjän sosialidemokratian jo vakiintuneet mielipiteet, niin siitä huolimatta päätöslauselma on aiheuttanut epäselvyyttä useiden Venäjällä toimivien tovereiden keskuudessa. Saratovin komitea totesi yksimielisesti tämän päätöslauselman kelpaamattomaksi (ks. „Proletari” № 10)⁷⁴. Meidän heti silloin lausumaamme toivomusta saada selitys tähän tuomioon ei valitettavasti ole toistaiseksi tyydytty. Me tiedämme vain sen, että Saratovin komitea ei ole hyväksynyt myöskään uusiskralaisen konferenssin agraaripäätöslauselmaa,— se on siis ollut tyytymätön siihen, mikä molemmille päätöslauselmille on yhteistä, eikä siihen, missä ne eroavat toisistaan.

Uutta aineistoa tässä kysymyksessä on meille lähetetty (hektografilla monistettuna lentolehtisenä julkaistu) moskovalaisen toverin kirje. Julkaisemme tämän kirjeen kokonaisuudessaan:

* Ks. Teokset, 8. osa, ss. 224—225. *Toim.*

AVOIN KIRJE KESKUSKOMITEALLE JA MAASEUDULLA TYÖSKENTELEVILLE TOVEREILLE

Toverit! Moskovan komitean Piirikuntajärjestö on ryhtymässä työhön talonpoikaiston keskuudessa. Kokemuksen puute senlaatuisen työn järjestämisessä, keskinen maaseutumme erikoiset olosuhteet kuin myös III edustajakokouksen päätöslauselmissa tästä kysymyksestä annettujen ohjeiden riittämätön selvyys sekä talonpoikaiston keskuudessa tehtävää työtä käsittelevän kirjallisuuden, niin aikakaus- kuin yleisenkin lehdistön, puuttuminen miltei täydellisesti, pakottaa meidät kääntymään Keskuskomitean puoleen pyynnöllä lähettää meille sekä periaatteellista että käytännöllistä laatua olevia yksityiskohtaisia ohjeita, ja teitä, työtoverit, pyydämme tutustuttamaan meidät niihin käytännöllisiin tietoihin, joita kokemuksenne on teille antanut.

Pidämme välttämättömänä kertoa teille niistä epäselvyyksistä, joita meillä on ilmennyt lukiessamme III edustajakokouksen päätöslauselmaa „suhteesta talonpoikaissiikkeeseen”, ja siitä organisaatiosuunnitelmasta, jota me alamme jo toteuttaa täällä meillä, maaseudulla.

„§ a) Laajoissa kansankerroksissa on propagoitava sitä, että sosialidemokratia asettaa tehtäväkseen tukea mitä tarmokkaimmin kaikkia talonpoikaiston vallankumouksellisia toimenpiteitä, jotka ovat omiaan parantamaan talonpoikaiston asemaa, aina tilanherrain, kruunun, kirkon, luostarien ja apanaasimaiden konfiskointiin asti” (VSDTP:n III edustajakokouksen päätöslauselmasta).

Tässä pykälässä on ennen kaikkea epäselvää, millä tavoin puoluejärjestöt tulevat ja ovat velvolliset harjoittamaan propagandaa. Propaganda vaatii ennen kaikkea järjestöä, joka on aivan lähellä niitä, joihin tahdotaan propagandalla vaikuttaa. Tulevatko sellaisena järjestönä olemaan maalaisproletariaatista muodostetut komiteat vai ovatko muutkin organisaatiotiet mahdollisia niin suullista kuin kirjallistakin propagandaa varten — se on avoin kysymys.

Samaa voidaan sanoa myös tarmokkaan tuen lupaamisesta. Tukea, ja vielä tarmokasta, voidaan antaa myös ainoastaan silloin, kun paikkakunnilla on järjestö. Kysymys „tarmokkaasta tukemisesta” näyttää meistä yleensä erittäin hämärältä. Voiko sosialidemokratia tukea niiden tilanherraille kuuluvien maiden pakkoluovutusta, joita mitä voimaperäisimmin viljellään käyttämällä koneita, parhaita viljelyskasveja j.n.e.? Sellaisten maiden siirtyminen pikkuporvarillisten yksityisomistajain käsiin, niin tärkeää kuin heidän asemansa parantaminen lieneekin, on askel taaksepäin kyseisen talouden kapitalistisen kehityksen mielessä. Ja meidän, pysyessämme sosialidemokraatteina, olisi mielestämme pitänyt tehdä tähän „tukemista” koskevaan kohtaan varaus: „jos näiden maiden pakkoluovutus talonpoikaiseksi (pikkuporvarilliseksi) omaisuudeksi tulee olemaan kyseisen talouden korkeampi kehitysmuoto kyseisillä mailla”.

Sitten edelleen:

„§ d) On pyrittävä maalaisproletariaatin itsenäiseen järjestämiseen, sen liittämiseen yhteen kaupunkilaisproletariaatin kanssa sosialidemokraattisen puolueen lipun alle ja sen edustajien saamiseen talonpoikaiskomiteoihin”.

Epäilyjä syntyy tämän pykälän viimeiseen osaan nähden. Asia on niin, että porvarillis-demokraattiset järjestöt, sellaiset kuin „Talonpoikaissiitto”, ja taantumukselliset-utopistiset, sellaiset kuin sosialisti-

vallankumoukselliset, järjestävät lippunsa alle sekä talonpoikaiston porvarillisia aineksia että myöskin proletaarisia. Viemällä edustajiamme maalaisproletariaatin järjestöistä noihin „talonpoikais”-komiteoihin joudumme ristiriitaan oman itsemme kanssa, omien mieliteidemme kanssa blokin suhteen j.n.e.

Tähänkin, kuten meistä näyttää, on tehtävä oikaisuja ja hyvin tuntuvia oikaisuja.

Siinä eräitä yleisiä huomautuksia III edustajakokouksen päätöslauselmiin. On toivottavaa, että ne eriteltäisiin mahdollisimman pian ja mahdollisimman yksityiskohtaisesti.

Mitä taas tulee „maalais”-järjestön suunnitelmaan meidän Piirikuntajärjestössämme, niin me joudumme työskentelemään sellaisissa olosuhteissa, joista III edustajakokouksen päätöslauselmat vaikenevat kokonaan. Ennen kaikkea on pantava merkille, että meidän toiminta-alueellamme — Moskovan läänissä ja siihen rajoittuvissa naapuriläänien kihlakunnissa — harjoitetaan pääasiassa teollisuutta käsityöammattien ollessa verrattain heikosti kehittyneitä ja väestön hyvin vähäisen osan harjoittaessa yksinomaan maataloutta. Tavattoman suuria manufaktuureja, joissa työskentelee 10—15 tuhatta työläistä, on siellä täällä pienten, 500—1.000 työläistä käsittävien, tehtaiden joukossa, joita on hajallaan syrjäseutujen kylissä. Luulisi, että sellaisten ehtojen vallitessa sosialidemokratia löytää täältä itselleen hyvin sopivan maaperän, mutta käytäntö on osoittanut, että sellaiset ylimalkaiset oletukset eivät kestä arvostelua. Meidän „proletariaattimme” ei valtaosaltaan vielä näihin saakka, vaikka jotkut tehtaot ovat olleet olemassa 40—50 vuotta, ole irtaantunut maasta. „Maalaisuus” on niin lujasti imeytynyt siihen, että kaikki ne psykologiset ja muut edellytykset, jotka muodostuvat kollektiivisen työn prosessissa „puhtaalla” proletariaatilla, eivät meidän proletariaatillamme kehity. „Proletariemme” maanviljelystalous esiintyy eräänlaisissa sekasikiömäisissä muodoissa. Tehtaassa työskentelevä kankuri palkkaa batrakin muokkaamaan maatilkkuaan. Tällä samalla maatilkkulla työskentelee hänen vaimonsa (ellei tämä ole tehtaassa), lapsensa, vanhempansa sekä invaliidit, ja hän itse tulee työskentelemään sillä vanhuuden päiviin päästyään, jouduttuaan tapaturman uhriksi tai tultuaan erotetuksi tehtaasta rajun tai epäluotettavan käyttäytymisen vuoksi. Sellaisia „proletaareja” on vaikea sanoa proletaareiksi. Taloudelliselta asemaltaan he ovat paupereita. Ideologialtaan — pikkuporvareita. He ovat tietämättömiä ja vanhoillisia. Heidän keskuudestaan värvätään „mustasotnialaisia” aineksia. Mutta viime aikoina on heidänkin tietoisuutensa alkanut herätä. „Puhtaasta” proletariaatista lähtöisin olevien kiinnikkeiden avulla me herätämme tätä pimeää joukkoa vuosisataisesta unestaan, emmekä tee sitä menestyksestä. Kiinnikkeet kasvavat, paikoittain lujittuvat, pauperit alistuvat vaikutukseemme, omaksuvat ideologiamme niin tehtaassa kuin maaseudullakin. Ja me ajattelemme, että järjestöjen perustaminen joukon keskuudessa, joka ei ole „puhtaasti” proletariininen, ei tule olemaan epäortodoksaalista. Muuta joukkoa ympärillämme ei ole, ja jos me tulemme pitämään kiinni ortodoksaalisuudesta, järjestämään ainoastaan maalais-„proletariaattia”, niin meidän täytyy laskea hajalle oma järjestömme ja meitä likellä olevat järjestöt. Me tiedämme, että meidän tulee vaikea taistella pakkoluovuutuksen janoa vastaan tilanherrojen viljelemättä jättämien peltojen ja muiden maiden suhteen tai niiden maiden suhteen, joilla papinmyssyyn ja -kaapuun puettu isät eivät ole kunnolla kyyenneet taloutta järjestämään.

Me tiedämme, että porvarillinen demokratia, „demokraattis-monarkistisesta” ryhmästä (sellainen on Ruzin kihlakunnassa) aina „talonpoikais”-liittoon asti, tulee taistelemaan meitä vastaan vaikutusvallasta „paupereihin”, mutta me aseistamme jälkimmäiset edellisiä vastaan. Me käytämme kaikki piirikunnassa olevat sosialidemokraattiset voimat, sekä intelligenttivoimat että proletaariset työläisvoimat, perustaaksemme ja lujittaaksemme „paupereista” muodostettavat sosialidemokraattiset komiteamme. Ja me teemme sen seuraavanlaisen suunnitelman mukaan. Jokaiseen kihlakuntakaupunkiin tai suureen teollisuuskeskukseen me perustamme Piirikuntajärjestön ryhmien kihlakuntakomiteoita. Kihlakuntakomitea järjestää, paitsi piirissään olevia tehtaita, „talonpoikais”-komiteoita. Sellaiset komiteat eivät saa olla jäsenluvultaan suuria konspiratiivisista syistä, ja niiden kokoonpanon määräävät vallankumousmielisimmät ja pystyvimmät pauperitalonpojat. Siellä, missä on sekä tehtaita että talonpoikia, on ne järjestettävä yhdeksi alaryhmäkomiteaksi.

Ennen kaikkea on sellaisen komitean oltava hyvin selvillä ympäröivistä olosuhteista: A) Maasuhteet: 1) talonpoikien maaosuudet, vuokra, hallintomuoto (yhteisömuoto, talouksittain jaettu j.n.e.). 2) Ympäriillä olevat maat: a) kenelle kuuluvat; b) paljonko maata; c) millaiset ovat talonpoikien suhteet näihin maihin; d) millaisilla ehdoilla näiden maiden käyttö tapahtuu: 1) työllämaksu, 2) liian suuri vuokramaksu „otrezkamaista” j.n.e.; e) velkaantuneisuus kulakeille, tilanherroille y.m. B) Verot ja maksut, maaveron suuruus talonpoikien ja tilanherrain maista. C) Tilapäiset ansiotyöt muilla paikkakunnilla ja käsityöammatit, passit, onko talvipalkkausta y.m. D) Paikalliset tehtaat: työehdot niissä: 1) työpalkka, 2) työpäivä, 3) tehdasadministraation suhtautuminen, 4) asunto-olot j.n.e. E) Administraatio: maapiiripäälliköt, kunnanvanhin, kirjuri, kunnantuomarit, vahtisotilaat, pappi. F) Zemstvo: talonpoikien valtuutetut, zemstovirkailijat: opettaja, lääkäri, kirjastot, koulut, teetuvat. G) Kuntakokoukset: niiden kokoonpano ja asiain käsittely. H) Järjestöt: „Talonpoikaisliitto”, sosialistivallankumoukselliset, sosialidemokraatit.

Tutustuttuaan näihin tietoihin sosialidemokraattinen talonpoikaiskomitea on velvollinen viemään kokouksissa läpi niitä päätöksiä, jotka johtuvat jostain määrätystä epänormaalisesta asiaintilasta. Tämän ohella sellainen komitea harjoittaa myös sosialidemokratian aatteiden voimaperäistä propagandaa ja agitaatiota joukkojen keskuudessa, järjestää kerhoja, pika- ja joukkokokouksia, levittää julistuksia ja kirjallisuutta, kokoaa rahaa puolueen kassaan ja ylläpitää yhteyttä Piirikuntajärjestöön kihlakuntaryhmän kautta.

Jos meidän onnistuu perustaa suuri määrä tällaisia komiteoita, niin sosialidemokratian menestys on taattu.

Piirikuntaorganisaattori.

On itsestään selvää, ettemme ota tehtäväksemme laatia yksityiskohtaisia käytännöllisiä ohjeita, joista toveri puhuu: se on eri paikkakunnilla toimivien työntekijäin ja käytännöllisesti johtavan venäläisen keskuksen asia. Aiomme käyttää hyväksemme moskovalaisen toverin sisältörikasta kirjettä selittääksemme III edustajakokouksen päätöslauselmaa

ja puolueen päivänpolttavia tehtäviä yleensä. Kirjeestä näkyy, että III edustajakokouksen päätöslauselman aiheuttamat väärinkäsitykset ovat vain osaksi teoreettisten epäilyjen synnyttämiä. Niiden toinen lähde on *uusi*, aikaisemmin heräämätön kysymys „vallankumouksellisten talonpoikaiskomiteain” ja talonpoikaiston keskuudessa toimivien „*socialidemokraattisten komiteain*” välisistä suhteista. Jo itse tämän viimeksi mainitun kysymyksen asettaminen on todistuksena socialidemokraattien työn huomattavasta edistysaskelesta talonpoikaiston keskuudessa. Päiväjärjestykseen nousee jo verrattain yksityiskohtaisia, „maalais”-agitaation käytännöllisten tarpeiden synnyttämiä kysymyksiä, agitaation, joka on alkanut lujittua ja valautua kiinteihin, vakiintuneisiin muotoihin. Kirjeen kirjoittaja unohtaa tämän tästä, että moittiessaan edustajakokouksen päätöslauselmaa epäselvyydestä, hän oikeastaan etsii vastausta sellaiseen kysymykseen, jota puolueen edustajakokous ei asettanut eikä voinut asettaa.

Niinpä esimerkiksi ei ole aivan oikea se kirjoittajan mielipide, että meidän aatteidemme propaganda ja talonpoikaisliikkeen tukeminen ovat mahdollisia „vasta” sitten, kun meillä on järjestöjä paikkakunnilla. Sellaiset järjestöt ovat tietysti toivottavia ja työn kasvaessa välttämättömiä, mutta mainittu työ on mahdollista ja välttämätöntä jopa sielläkin, missä sellaisia järjestöjä ei ole. Kaikessa toiminnassamme, jopa pelkän kaupunkilaisproletariaatinkin keskuudessa, me emme saa päästää näköpiiristämme talonpoikaiskysymystä ja meidän on tehtävä tunnetuksi sitä julkilausumaa, jonka on antanut *koko tietoisien proletariaatin puolue* III edustajakokouksen nimissä: me tuemme talonpoikaiskapinaa. Talonpoikien on saatava tietää tämä — kirjallisuuden kautta, työläisten kautta, erikoisten järjestöjen kautta j.n.e. Talonpoikien on saatava tietää, että socialidemokraattinen proletariaatti *ei kaihda* tässä tukemissa minkäänlaisista maan konfiskointia (s.o. pakkoluovutusta ilman omistajille suoritettavaa korvausta).

Kirjeen kirjoittaja herättää tässä erään teoreettisen kysymyksen: eikö ole rajoitettava erikoisella varauksella suurten maatilojen pakkoluovutusta „pikkuporvarilliseksi talonpoikaisomaisuudeksi”. Mutta tätä varausta ehdottaessaan kirjoittaja mielivaltaisesti supistaa III edustajakokouksen päätöslauselman ajatusta. Päätöslauselmassa *ei puhuta*

sanaakaan siitä, että sosialidemokraattinen puolue sitoutuisi tukemaan pakkoluovutettujen maiden siirtämistä nimenomaan pikkuporvarillisten omistajien käsiin. Päätöslauselmassa sanotaan: me tuemme „aina konfiskointiin saakka”, s.o. aina poisottamiseen saakka ilman korvausta, mutta kysymystä, kenelle poisotettu on annettava, ei päätöslauselma suinkaan ratkaise. Tämän kysymyksen jättäminen avoimeksi ei ole sattuma: „Vperjod” lehden kirjoituksista (№№ 11, 12, 15) * näkyy, että tämän kysymyksen ratkaisemista edeltäkäsinkin ei pidetty järkevänä. Niissä sanottiin esim., että demokraattisessa tasavallassa ei sosialidemokratia voi vannoa olevansa kielteisellä kannalla tai sitoa käsiään maan kansallistamisen suhteen.

Itse asiassa, erotukseksi pikkuporvarillisista sosialistivallankumouksellisista, meille on painopisteenä *nyt* talonpoikaiskapinoiden vallankumouksellis-demokraattinen puoli ja maalaisproletariaatin erikoinen järjestäminen luokkapuolueeksi. Ei „mustan jaon” tai kansallistamisen kaavailuissa ole nyt asian ydin, vaan siinä, että talonpoikaisto tajuaa ja toteuttaa vanhan järjestyksen *vallankumouksellisen* murskaamisen. Sen vuoksi sosialistivallankumoukselliset panevat nyt pääpainon „sosialisoimiseen” j.n.e., mutta me *vallankumouksellisiin talonpoikaiskomiteoihin*: ilman niitä, sanomme me, eivät mitkään uudistukset ole mitään. Niiden kanssa ja niihin nojautuen on mahdollinen *talonpoikaiskapinan voitto*.

Talonpoikaiskapinaa meidän täytyy auttaa kaikin tavoin aina maiden konfiskointiin saakka, *mutta ei suinkaan kaikenlaisiin pikkuporvarillisiin tuulentupasuunnitelmiin saakka*. Me tuemme talonpoikaisliikettä, sikäli kuin se on vallankumouksellis-demokraattista. Me valmistaudumme (heti, viipymättä valmistaudumme) taisteluun sitä vastaan, sikäli kuin se esiintyy taantumuksellisena, proletaarivastaisena. Marxilaisuuden koko ydin on tässä kaksinaisessa tehtävässä, jota vain marxilaisuutta ymmärtämättömät ihmiset saattavat yksinkertaistaa ja litistää yhdeksi ja yksinkertaiseksi tehtäväksi.

Ottakaamme konkreettinen esimerkki. Olettakaamme, että talonpoikaiskapina on voittanut. Vallankumoukselliset talonpoikaiskomiteat ja väliaikainen vallankumoushallitus (joka osaksi nojautuu juuri näihin komiteoihin) voi panna toimeen

* Ks. Teokset, 8. osa, ss. 220—225, 235—240 ja 305—319. *Toim.*

minkälaisen suuromistuksen konfiskoinnin tahansa. Me olemme konfiskoinnin kannalla, olemme sen jo sanoneet. Mutta kenelle me neuvomme antamaan konfiskoidut maat? Tässä me emme ole sitoneet käsiämme emmekä koskaan sido sentapaisilla selityksillä, joita kirjeen kirjoittaja varomattomasti ehdottaa. Kirjoittaja on unohtanut, että samassa III edustajakokouksen päätöslauselmassa puhutaan „*talonpoikaisliikkeen vallankumouksellisen-demokraattisen sisällön puhdistamisesta kaikenlaisista taantumuksellisista sekoitteista*”, se ensiksi, ja toiseksi: „*kaikissa tapauksissa ja kaikissa olosuhteissa maalaisproletariaatin itsenäisen järjestämisen*” välttämättömyydestä. Sellaisia ovat ohjeemme. Taantumuksellisia sekoitteita tulee talonpoikaisliikkeessä aina olemaan ja me julistamme niille sodan edeltäkäs. Luokka-antagonismi maalaisproletariaatin ja talonpoikaisporvariston välillä on väistämätön, ja me näytämme sen edeltäkäs, selitämme sitä ja *valmistaudumme taisteluun sen pohjalla*. Yhtenä sellaisen taistelun aiheena voi hyvin esiintyä kysymys: kenelle ja miten on annettava konfiskoidut maat? Emmekä me hämää tätä kysymystä, emme lupaa tasanjakoa, „sosialisoimista” j.n.e., vaan sanomme: siinä me vielä tulemme taistelemaan, tulemme jälleen taistelemaan, taistelemaan uudella uralla ja toisten liittolaisten kanssa: siinä me tulemme ehdottomasti olemaan maalaisproletariaatin kanssa, koko työväenluokan kanssa talonpoikaisporvaristoa *vastaan*. Käytännöllisesti se voi merkitä sekä maan siirtymistä pienten talonpoikaisäntien luokalle, siellä, missä vallitsevana on velkaorjuudellinen, maaorjuuteen perustuva suuromistus, missä ei vielä ole suuren sosialistisen tuotannon aineellisia ehtoja, että kansallistamista sillä ehdolla, että demokraattinen vallankumous voittaa täydellisesti, ja myöskin suurten kapitalististen maatilojen luovuttamista *työläisten yhtymille*, sillä demokraattisesta vallankumouksesta me alamme heti siirtyä, juuri voimiemme, tietoisien ja järjestyneen proletariaatin voimien mukaan, alamme siirtyä sosialistiseen vallankumoukseen. Me olemme keskeytymättömän vallankumouksen kannalla. Me emme pysähdy puolitiehen. Kun me emme heti ja viipymättä lupaa kaikenlaisia „sosialisoimisia”, niin nimenomaan siksi, että tunnemme tämän tehtävän todelliset ehdot emmekä hämää, vaan paljastamme kypsymässä olevan uuden luokkataistelun talonpoikaiston keskuudessa.

Ensin me tuemme loppuun saakka — kaikkiin keinoin, konfiskointiin asti — yleensä talonpoikaa tilanherraa vastaan, ja sitten (eikä vain sitten, vaan samaan aikaan) tuemme proletariaattia talonpoikaa vastaan yleensä. Se, että voitaisiin laskea voimien ryhmitysuhteet talonpoikaiston keskuudessa *heti* „toisena päivänä” vallankumouksen (demokraattisen) jälkeen, on pelkkää utopiaa. Lankeamatta seikkailupolitiikkaan, pettämättä tieteellistä omaatuntoamme, tavoittelematta halpahintaista kansanomaisuutta me voimme sanoa ja sanomme *vain tämän*: autamme kaikkiin voimin koko talonpoikaistoa tekemään demokraattisen vallankumouksen, *jotta* meidän, proletariaatin puolueen, olisi *sitä helpompi* siirtyä mahdollisimman pian uuteen ja korkeampaan tehtävään — sosialistiseen vallankumoukseen. Emme lupaa minkäänlaista sopusointua, minkäänlaista tasanjakoa, minkäänlaista „socialisoimista” *nykyisen* talonpoikaiskapinan voitosta, vaan päinvastoin, „lupaamme” uutta taistelua, uutta epätasa-arvoisuutta, uutta vallankumousta, johon me pyrimmekin. Meidän oppimme on vähemmän „makeaa” kuin sosialistivallankumouksellisten jutut, mutta ken tahtoo, että häntä juotettaisiin pelkällä makealla, hän menköön sosialistivallankumouksellisten luokse; me sanomme sellaisille ihmisille: terve menoa.

Tämä marxilainen näkökanta ratkaisee nähdäksemme myös kysymyksen komiteoista. *Sosialidemokraattisia talonpoikaiskomiteoita ei* mielestämme *saa olla*: jos on sosialidemokraattinen, niin ei siis ole ainoastaan talonpoikainen; jos on talonpoikainen, niin ei siis ole puhtaasti proletaarinen, ei ole sosialidemokraattinen. Näiden kahden alan sekoittamiseen on äärettömän paljon halukkaita, me emme kuulu niihin. Kaikkialla, missä voidaan, me pyrimme järjestämään *omia* komiteoitamme, *sosialidemokraattisen työväenpuolueen* komiteoita. Niihin tulee kuulumaan sekä talonpoikia että paupereita, sekä intelligenttejä että prostituoituja (äskettäin muuan työmies kysyi meiltä kirjeessä, miksei voitaisi tehdä agitaatiotyötä prostituoitujen keskuudessa), sekä sotilaita että opettajia ja työläisiä — sanalla sanoen *vain sosialidemokraatteja eikä ketään muita kuin sosialidemokraatteja*. Nämä komiteat tulevat tekemään kaiken sosialidemokraattisen työn koko laajuudessaan, pyrkien kuitenkin järjestämään erikoisesti ja erikseen maalaisproletariaattia, sillä sosialidemokratia on proletariaatin

luokkapuolue. Se, että pidetään „epäortodoksaalisena” tekona sellaisen proletariaatin järjestämistä, joka ei vielä ole täysin puhdistunut erilaisista vanhan jätteistä, *on mitä suurin erehdys*, ja mielemme tekee ajatella, että tätä koskevat kirjeen kohdat perustuvat pelkkään väärinkäsitykseen. Kaupunkilais- ja teollisuusproletariaatti tulee ehdottomasti olemaan sosialidemokraattisen työväenpuolueemme ydinjoukkona, mutta meidän täytyy vetää siihen mukaan, valistaa ja järjestää kaikkia työtätekeviä ja riistettyjä, kuten ohjelmassammekin sanotaan, poikkeuksetta kaikkia: sekä käsityöläisiä että paupereita, sekä kerjäläisiä että palvelijoita, sekä kulkureita että prostituoituja,— tietenkin sillä välttämättömällä ja nimenomaisella ehdolla, että he yhtyisivät sosialidemokratiaan eikä sosialidemokratia heihin, että he siirtyisivät proletariaatin näkökannalle eikä proletariaatti heidän näkökannalleen.

Miksi sitten puhutaan vallankumouksellisista talonpoikaiskomiteoista? — kysyy lukija. Siis niitä ei tarvita? Ei, kyllä tarvitaan. Meidän ihanteemme on: kaikkialle maaseudulle on saatava puhtaasti sosialidemokraattisia komiteoita ja sitten niiden sopimus talonpoikaiston *kaikkien* vallankumouksellis-demokraattisten ainesten, ryhmien ja kerhojen kanssa vallankumouksellisten komiteain muodostamista varten. Tämä vastaa täysin sosialidemokraattisen työväenpuolueen itsenäisyyttä kaupungissa ja sen liittoa kaikkien vallankumouksellisten demokraattien kanssa kapinatarkoituksessa. Olemme talonpoikaiston kapinan kannalla. Olemme ehdottomasti eriluontoisten luokka-ainesten ja eriluontoisten puolueiden sekoittamista ja yhteensulattamista vastaan. Olemme sen kannalla, että kapinatarkoituksessa sosialidemokratia kannustaisi *koko* vallankumouksellista demokratiaa, auttaisi sitä *kokonaisuudessaan* järjestymään, *kulkisi* sen *rinnalla*, mutta sulautumatta siihen, barrikadeille kaupungeissa,— tilanherroja ja poliisia vastaan kylissä.

Eläköön kaupungin ja maaseudun kapina itsevaltiutta vastaan! Eläköön vallankumouksellinen sosialidemokratia, koko vallankumouksellisen demokratian etujoukko nykyisessä vallankumouksessa!

MITÄ LIBERAALISET PORVARIMME HALUAVAT JA MITÄ HE PELKÄÄVÄT?

Meillä Venäjällä on kansan ja intelligenssin poliittinen kasvatus vielä aivan mitättömän vähäistä. Meillä ei ole vielä juuri lainkaan kehitelty selviä poliittisia vakaumuksia ja varmoja puoluenäkökantoja. Meillä uskotaan liian helposti jokaiseen protestiin itsevaltiutta vastaan ja suhtaudutaan epäsuosiollisesti tämän protestin luonteen ja olemuksen kaikkinaiseen arvosteluun pitäen sitä vapausliikkeen vahingollisena hajoittamisena. Ei ole ihme, että tämän yleisen vapautuslipun alla myöskin hra Struven toimittamana ilmestyvä „Osvobozhdenije” leviää laajalti kaikkien ja kaikenlaisten vapaamielisten intelligenttien keskuuteen, jotka vihaavat „osvobozhdenijelaisen” liberalismiin luokkasisällön analyysia.

Mutta osvobozhdenijelainen liberalismihan ilmentää vain tavallista systemaattisemmin ja sensuurivapaammin koko venäläisen liberalismiin peruspiirteitä. Mitä pitemmälle eteenpäin vallankumous menee, sitä enemmän tämä liberalismi paljastaa itsensä, sitä anteeksiantamattomampaa on pelko katsoa totuutta suoraan silmiin, ymmärtää tämän liberalismiin todellinen olemus. Tässä suhteessa ovat erittäin kuvaavia tunnetun historioitsijan hra Pavel Vinogradovin „Poliittiset kirjeet” tunnetussa liberaalisessa sanomalehdessä „Russkije Vedomosti” (elokuun 5 pnä). Yhtä kuvaa on sekin, että muut liberaaliset lehdet, kuten „Nasha Zhizn”, julkaisivat otteita tästä arvoisasta teoksesta ilmaisematta sanallakaan mielenkuohuntaa ja suuttumusta. Hra Pavel Vinogradov on harvinaisen selvästi ilmaissut omanvoitonpyynteisen porvariston edut, taktiikan ja psykologian: mahdollisesti jotkut ovelimmat liberaalit olisivatkin pitä-

neet hänen avomielisyyttään sopimattomana, mutta sitä arvokkaampaa se on tietoisille työläisille. Tässä ovat hra Vinogradovin kirjoituksen loppusanat, jotka ilmaisevat kirjoituksen koko kvintessenssin:

„En tiedä, onnistuuko Venäjä vielä pääsemään uuteen järjestelmään tietä, joka olisi läheinen sille tielle, jota Saksa vuonna 1848 kulki, mutta en epäile, etteikö pitäisi käyttää kaikki voimat, jotta päästäisiin tälle tielle eikä sille, jonka Ranska valitsi vuonna 1789”.

„Raakaa, huonosti yhteensidottua, keskinäistä riitaa täynnä olevaa Venäjän yhteiskuntaa uhkaavat viimeksi mainitulla tiellä ennenkuulumattomat vaarat, ellei tuhokin. Ei ole suotavaa elää sellaisiin havainnollisiin opetuksiin saakka, joiden aiheena on valta, järjestys, kansallinen yhtenäisyys, yhteiskunnallinen organisaatio, varsinkin kun näitä havainnollisia opetuksia tulee antamaan joko uusia voimia koonnut urjadnikka tai saksalainen vahtimestari, jolle Venäjällä vallitseva anarkia avaa sallimuksen määräämän tehtävän”.

Siinä se, mitä venäläinen porvari eniten ajattelee: vuoden 1789 „tien” ennenkuulumattomia vaaroja! Porvari ei hyljeksi vuoden 1848 Saksan tietä, mutta hän käyttää „kaikki voimansa” välttääkseen Ranskan tietä. Opettavainen lausunto, jota kannattaa varsin huolellisesti harkita.

Mikä on perusero kummankin tien välillä? Se, että porvarillis-demokraattinen kumous, jonka Ranska toimeenpani vuonna 1789 ja Saksa vuonna 1848, vietiin edellisessä tapauksessa loppuun saakka, mutta jälkimmäisessä ei viety; — edellisessä tapauksessa se päättyi tasavaltaan ja täydelliseen vapauteen, mutta jälkimmäisessä pysähtyi nujertamatta monarkiaa ja taantumusta; — jälkimmäisessä tapauksessa se suoritettiin pääasiassa liberaalisten porvarien johdolla, jotka hinasivat perässään riittämättömästi vahvistunutta työväenluokkaa, edellisessä tapauksessa se suoritettiin, vaikkakin tietyltä osaltaan, aktiivisesti vallankumouksellisen kansanjoukon, työläisten ja talonpoikain voimilla, jotka työnsivät syrjään, edes joksikin aikaa, huomattavan ja maltillisen porvariston; — jälkimmäisessä tapauksessa se päättyi nopeasti maan „rauhoittamiseen”, s.o. vallankumouksellisen kansan nujertamiseen sekä „urjadnikan ja vahtimestarin” voittoon, edellisessä tapauksessa se antoi joksikin ajaksi herruuden vallankumoukselliselle kansalle, joka mursi „urjadnikkojen ja vahtimestarien” vastarinnan.

Ja nyt sitten Venäjän porvariston oppinut lakeija varoittaa „mitä arvoisimmassa” liberaalisessa äänenkannattajassa

edellisestä, „ranskalaisesta” tiestä. Oppinut historioitsija haluaa „saksalaista” tietä ja sanoo sen suoraan. Hän tietää mainiosti, että saksalainen tie ei mennyt ilman kansan aseellista kapinaa. Vuosina 1848 ja 1849 oli Saksassa koko joukko kapinoita ja vieläpä väliaikaisia vallankumoushallituksiakin. *Mutta yksikään näistä kapinoista ei ollut täysin voittoisa.* Onnistunein kapina, Berliinin kapina maaliskuun 18 p:nä 1848, ei päättynyt kuningasvallan kukistamiseen, vaan valtansa säilyttäneen kuninkaan *myönnytyksiin*, kuninkaan, joka osasi hyvin nopeasti selviytyä osittaisesta tappiosta ja ottaa nuo kaikki myönnytykset takaisin.

Siis porvariston oppinut historioitsija ei pelkää kansan kapinoita. Hän *pelkää kansan voittoa.* Hän ei pelkää sitä, vaikka kansa hiukan opettaisikin taantumusta, byrokratiaa, vihaamaansa byrokratiaa. Hän *pelkää sitä, että kansa kukistaa taantumuksellisen vallan.* Hän vihaa itsevaltiutta ja toivoo kaikesta sydämestään sen kukistamista, mutta hän on sitä mieltä, että Venäjän *tuhon* syy on se, että itsevaltiuden säilyminen eikä se, että monarkistisen vallan loiseläjä, joka ei ole saanut surmaansa, hitaalla mätänemissellään myrkyttää kansan elimistöä, vaan *kansan täydellisen voitto.*

Hän, tuo lanttitieteen mies, tietää, että vallankumouksen aika on kansalle havainnollisten opetusten aikaa, ja niinpä siis hän ei haluakaan havainnollisia opetuksia *taantumuksen hävittämisen* alalla, ja hän peloittelee meitä havainnollisilla opetuksilla *vallankumouksen hävittämisen* alalla. Hän pelkää pahemmin kuin tulta sellaista tietä, jolloin vallankumous on edes vähäiseksi ajaksi saanut täydellisen voiton, ja hän toivoo kaikesta sydämestään sellaista, saksalaisen tapaista, lopputulosta, jolloin taantumus on hyvin pitkiksi ajoiksi saavuttanut täydellisen voiton.

Hän ei tervehdi vallankumousta Venäjällä, vaan ainoastaan yrittää lieventää sen syyllisyyttä. Hän ei halua voittoisaa vallankumousta, vaan epäonnistunutta vallankumousta. Hän pitää taantumusta laillisena ja oikeana ilmiönä, luonnollisena ja kestäväenä, varmana ja järkevänä ilmiönä. Hän pitää vallankumousta laittomana, fantastisena ja sallimattomana ilmiönä, jota parhaassa tapauksessa voidaan tietyissä määrin *puolustaa* itsevaltiudellisen hallituksen

epävakaisuudella, „heikkoudella” ja „kyvyttömyydellä”. Hän, tuo „objektiivinen” historioitsija, ei pidä vallankumousta mitä laillisimpana kansan oikeutena, vaan taantumuksen äärimmäisyyksien syntisenä ja vaarallisena oikaisukeinona. Hänen mielestään täydellisesti voittanut vallankumous on „anarkiaa”, mutta täydellisesti voittanut taantumus ei ole anarkiaa, vaan ainoastaan valtion tiettyjen välttämättömien funktioiden vähäistä liioittelemista. Hän ei tunne muuta „valtaa” kuin monarkistisen, muuta „järjestyä” ja muuta „yhteiskunnallista organisaatiota” kuin porvarillisen. Niistä Euroopan voimista, joille vallankumous Venäjällä „avaa sallimuksen määräämän tehtävän”, hän tuntee vain „saksalaisen vahtimestarin”, muttei tunne eikä haluakaan tuntea *saksalaista sosialidemokraattista työläistä*. Hänestä on vastenmielisintä niiden „ylpeys”, jotka „aikovat sivuuttaa lännen porvariston” (hra professori kirjoittaa porvaristo-sanan ironisissa lainausmerkeissä: ovat muka löytäneet tuollaisen järjettömän termin eurooppalaisesta, — eu-roop-pa-lai-ses-ta, — kulttuurista!). Hän, tuo „objektiivinen historioitsija”, sulkee rauhallisesti silmänsä siltä, että juuri Venäjällä vallitsevan ikivanhan itsevaltiudellisen iljetyksen vuoksi Eurooppa on jo kymmeniä ja kymmeniä vuosia seisonut paikallaan tai mennyt taaksepäin poliittisessa suhteessa. Hän pelkää „usia voimia koonneen urjadnikan” havainnollisia opetuksia ja sen vuoksi — o, kansan johtaja! o, poliittinen toimihenkilö! — hän visusti varoittaa nujertamasta päättävästi nykyaikaisen urjadnikan kaikkia „voimia”. Miten inhoittava orjatyyppe! Miten katalaa vallankumouksen kavaltamista höystettynä kysymyksen muka tieteellisellä ja muka objektiivisella käsittelyllä! Pöyhikää venäläistä, niin löydätte tataarin, on Napoleon sanonut. Pöyhikää liberaalista Venäjän porvaria, sanomme me, niin löydätte uuden uutukaiseen univormuun pukeutuneen urjadnikan, jolle on jätetty ⁹/₁₀ vanhasta voimastaan sen syvämietteisen „tieteellisen” ja „objektiivisen” mielipiteen nojalla, että muussa tapauksessa hän varmaan haluaa „koota *usia* voimia”! Jokaisella porvariston ideologilla on läpeensä kaupustelijan sielupahanen; hän ei ajattele taantumuksen ja „urjadnikan” *voimien* hävittämistä, vaan tämän urjadnikan lahjomista, voittoa ja pehmentämistä tekemällä mahdollisimman nopeasti sopimuksen hänen kanssaan.

Kuinka erinomaisesti tämä porvariston korkeastioppinut ideologi vahvistaakaan kaiken sen, mitä me olemme jo monta kertaa sanoneet „Proletarissa” venäläisen liberalismin olemuksesta ja luonteesta. Erotuksena eurooppalaisesta porvaristosta, joka aikoinaan oli vallankumouksellista ja sitten vuosikymmenien kuluttua asettui taantumuksen puolelle, meidän kotimaiset älyniekkamme yhdellä kertaa hyppäävät tai haluavat hypätä vallankumouksen yli taantumuksellisen porvariston maltilliseen ja sääntilliseen herruuteen. Porvaristo ei halua eikä luokka-asemansa vuoksi voikaan haluta vallankumousta. Se haluaa vain sopimusta monarkian kanssa vallankumouksellista kansaa vastaan, se haluaa vain pujahtaa valtaan tämän kansan selän takana.

Ja miten hyödyllisen opetuksen tämä liberaalisen porvariston älyniekka antaakaan niille sosialidemokratian doktriinäreille, jotka ovat menneet jo niin pitkälle, että ovat sopineet seuraavanlaisesta päätöslauselmasta, jonka Kaukasian uusiskralaiset ovat tehneet ja „Iskran” toimitus on erillisessä lentolehtisessä *erikoisesti hyväksynyt*. Tämä päätöslauselma (yhdessä „Iskran” hyväksymislausunnon kanssa) on julkaistu täydellisesti N. Leninin kirjasessa „Kaksi taktiikkaa” (ss. 68—69)*, mutta koska Venäjällä olevien toverien keskuudessa se on vähän tunnettu, sillä „Iskran” toimitus itse ei ole halunnut painattaa lehdessään tuota sen mielestä „sangen onnistunutta” päätöslauselmaa, niin julkaisemme sen tässä kokonaan opiksi kaikille sosialidemokraateille ja häpeäksi „Iskralle”:

„Katsoen tehtäväkseen vallankumouksellisen ajankohdan hyväksikäyttämisen syventääkseen proletariaatin sosialidemokraattista tietoisuutta konferenssi (uusiskralaisten Kaukasian konferenssi), turvatakseen puolueelle mitä täydellisimmän vapauden arvostella syntyvää porvarillis-valtiollista järjestelmää, vastustaa sosialidemokraattisen väliaikaisen hallituksen muodostamista ja siihen menemistä ja pitää tarkoituksenmukaisempana painostaa ulkoa porvarillista väliaikaista hallitusta valtiojärjestelmän voimienmukaista demokratisointia varten. Konferenssi on sitä mieltä, että jos sosialidemokraatit muodostavat väliaikaisen hallituksen tai menevät siihen, niin se johtaa toisaalta siihen, että sosialidemokraattisen puolueen suhteen pettyneet

* Ks. tätä osaa, ss. 78—79. *Toim.*

laajat proletariaatin joukot luopuvat siitä, koska sosialidemokratia ei vallan valtaamisesta huolimatta pysty tyydyttämään työväenluokan välttämättömiä tarpeita ennen sosialismin toteuttamista, toisaalta siihen, *että porvarilliset luokat pakoitetaan loitonemaan vallankumouksesta ja siten heikennetään sen kantavuutta*".

Tämä päätöslauselma on häpeällinen, sillä se kuvastaa (opportunistin kaltevalle pinnalle asettuneiden päätöslauselman laatijain tahdosta ja tietoisuudesta huolimatta) työväenluokan etujen kavaltamista porvariston käsiin. Tämä päätöslauselma siunaa proletariaatin muuttumisen demokraattisen vallankumouksen kaudella porvariston perässä laahustajaksi. Ei tarvitse muuta kuin asettaa tämä päätöslauselma edellä mainitun hra Vinogradovilta otetun sitaatin rinnalle (ja tuollaisia sitaatteja jokainen löytää satoja ja tuhansia liberaalisesta publisistiikasta) nähdäkseen, millaiseen suohon uusiskralaiset ovat vajonneet. Onhan hra Vinogradov, tuo porvariston tyypillisin ideologi, *jo loitonnut* vallankumouksen asiasta. Eikö hän ole siten heikentänyt „vallankumouksen kantavuutta”, herrat uusiskralaiset? Eikö teidän pitäisi mennä pyytämään anteeksi herroilta Vinogradoveilta ja rukoilla heitä olemaan „loitonematta vallankumouksen asiasta” *sillä hinnalla, että pidättäydytte vallankumouksen johtamisesta?*

„Proletari” № 16,
syyskuun 14 (1) pnä 1905

Julkaistaan „Proletari” lehden
tekstiin mukaan

ITSESTÄÄNSYNTYMISTEORIA

„„Iskra” on osoittanut, että perustava kokous voi muodostua itsestäänsyntymisen tietä, ilman minkään hallituksen, siis myöskin väliaikaisen hallituksen, myötävaikutusta. Tästä lähtien tuota kauheaa kysymystä voidaan pitää selvänä ja kaikkien siihen liittyvien väittelyjen täytyy loppua”.

Näin kirjoittaa Bund „Poslednije Izvestijan” 247. numerossa, joka on päivätty syyskuun 1:nä (elokuun 19:nä). Ellei tämä ole ironiaa, niin ei voida kuvitellakaan parempaa „kehitystä” iskralaisille katsomuksille. Joka tapauksessa „itsestäänsyntymis”-teoria on määritelty, „kauhea kysymys” on selvitetty, väittelyjen „täytyy loppua”. Mikä siunaus! Me tulemme nyt elämään ilman väittelyjä tuosta kauheasta kysymyksestä ja vaalimaan tätä uutta, vasta löydettyä yksinkertaista ja selvää kuin lapsen silmät, „itsestäänsyntymis”-teoriaa. Tosin tämä itsestäänsyntymisteoria ei ole syntynyt itsestään, vaan on ilmaantunut kaikkien nähden Bundin ja uuden „Iskran” yhdyselämän tuloksena,— mutta tärkeää onkin teorian arvo eikä sen alkuperä!

Miten hoksaamattomia olivatkaan nuo onnettomat venäläiset sosialidemokraatit, jotka pohtivat „kauheaa kysymystä” sekä VSDTP:n III edustajakokouksessa että uusiskralaisten konferenssissa: toiset puhuivat koko ajan väliaikaisesta hallituksesta perustavan kokouksen syntymisen, ei itsestäänsyntymisen, *rikaansaamiseksi*; toiset katsoivat mahdolliseksi (konferenssin päätöslauselma), että „vallankumouksen ratkaiseva voitto tsarismista” „voidaan saavuttaa” myös sillä, että „jokin edustuslaitos päättää, kansan välittömän vallankumouksellisen painostuksen alaisena,

kutsua koolle perustavan kokouksen”, eikä kukaan, ei edes koko uuden „Iskran” toimitus, joka yhdessä Plehanovin kanssa oli läsnä konferenssissa, huomannut sitä, minkä nyt „Iskra on osoittanut”, ja mistä Bund on tehnyt yhteenvedon, varmentanut, mille se on antanut erinomaisen lisänimen. *Perustavan kokouksen itsestäänsyntymisen teoria*, kuten kaikki nerokkaat löydöt, toi heti valoa kaaokseen. Nyt on kaikki käynyt selväksi. Ei ole mitään tarvetta ajatella väliaikaista vallankumoushallitusta (palauttakaa mieleenne „Iskran” kuuluisa sanonta: älköön saastuttako huuliamme sanayhdistelmä „eläköön” ja „hallitus”!), ei ole mitään tarvetta ottaa Valtakunnanduuman jäseniltä „vallankumouksellista sitoumusta” „muuttaa Valtakunnanduuma vallankumoukselliseksi kokoukseksi” (Tsherevanin „Iskrassa” № 108). *Perustava kokous voi syntyä itsestään!!* Siitä tulee itsensä kansan suorittama perustavan kokouksen neitseellinen synnyttäminen, kansan, joka ei saastuta itseään hallituksen, ei edes väliaikaisen, ei edes vallankumouksellisen hallituksen, minkäänlaisella „välityksellä”. Se tulee olemaan synnytys „saastattoman sikiämisen” tietä, puhdasta tietä yleisten vaalien kautta ilman mitään „jakobiinilaista” taistelua vallasta, ilman mitään pyhän asian tahrimesta porvarillisten edustajakokousten petturuudella, jopa ilman mitään raakoja kättilöitä, jotka ovat tähän saakka tässä saastaisessa, syntisessä, likaisessa maailmassa ilmaantuneet säännöllisesti näyttämölle joka kerta, kun vanha yhteiskunta on kantanut kohdussaan uutta yhteiskuntaa.

Eläköön itsestäänsyntyminen! Arvostakoot nyt koko Venäjän kaikki vallankumoukselliset kansat sen „mahdollisuuden”, — ja siis myöskin sen välttämättömyyden *niille* kaikkein järkipäisimpänä, helpoimpana ja yksinkertaisimpana tienä vapautteen! Pystytettäköön mahdollisimman pian muistopatsas Bundille ja uudelle „Iskralle”, itsestäänsyntymisteorian itsestään ilmaantuneille vanhemmille!

Mutta niin kovasti kuin uuden tieteellisen löydön kirkas valo häikäiseekin meitä, on meidän kuitenkin kosketeltava hiukkasan tämän korkealentoisen luomuksen eräitä alhaisiakin ominaisuuksia. Kun kuu tehdään Hampurissa kerrassaan kehnosti ⁷⁵, niin ei myöskään uusia teorioita sepustella „Posledniye Izvestijan” toimituksessa erikoisemmalla huolella. Resepti on yksinkertainen, se on jo ammoisista ajoista ollut sellaisten henkilöiden mieliresepti, jotka eivät ole

milloinkaan langenneet yhteenkään itsenäiseen ajatuspahaseen: otetaan vastakkaiset katsantokannat, sekoitetaan ne ja jaetaan puoliksi! „Proletarilta” otetaan itsevaltiuden oloissa toimitettavien kansanvaalien arvostelu, „Iskralta” „kauhean kysymyksen” tuomitseminen; „Proletarilta” — aktiivinen boikotti, „Iskralta” — kapinan kelvottomuus tunnukseksi... „aivan kuin mehiläinen ottaa jokaiselta kukalta lahjuksen”. Ja kunnan bundilaiset tyytyväisinä somistautuvat iloiten siitä, että väittelyt kauheasta kysymyksestä ovat loppuneet, ja ihailen itseään: miten he ovatkaan päässeet kummankin väittelevän puolen katsantokantojen ahtauden ja yksipuolisuuden yläpuolelle!

Tökeröstipä se teiltä käy, toverit Bundista. Te ette ole osoittaneet muita „itsestänsyntyminen teitä” kuin uusiskralaisen. Mutta uusiskralaisen suhteen teidän itsenne on täytynyt myöntää, että „itsevaltiuden olosuhteissa ja koko valtiokoneetta käsissään pitävän hallituksen tahtoa vastaan” kansanedustajain vaalit voivat olla vain *ilveily*vaalit. Alkää hyljätkö meitä puolimatkaan, o, te uuden teorian luojat: sanokaa, mitä „tietä”, paitsi uusiskralaista, te „kuvittelette” „itsestänsyntyminen” tapahtuvaksi?

„Proletari” kirjoitti „Iskraa” vastaan, että itsevaltiuden oloissa vaaleja voivat suorittaa ainoastaan osvobozhdenijalaiset, jotka mielihyvin nimittävät niitä kansanvaaleiksi *. Bund vastaa: „Tämä todistelu ei kestä minkäänlaista arvostelua, sillä on aivan epäilemätöntä, että itsevaltius ei anna kenenkään — siinä luvussa osvobozhdenijelaistenkaan — toimeenpanna vaaleja lain säätämien puitteiden ulkopuolella”. Kunnioittaen huomautamme: zemstvomiehät, kaupunginvaltuusmiehet ja „liittojen” jäsenet ovat toimeenpanneet ja toimeenpanevat vaaleja. Se on tosiasia. Todistuskappale on näkyvissä: heidän monilukuiset toimitonsa.

Bund kirjoittaa: „Yleensä (!) ei saa aloittaa agitaatiota Duumaa vastaan aseellisen kapinan hyväksi, sillä kapina, joka on ainoastaan poliittisen kumouksen suorittamisen keino, ei voi tässä tapauksessa” (mutta ei „yleensä”?) „olla agitaatiotunnuksena. Duumaan voidaan ja pitää vastata laajentamalla ja syventämällä poliittista agitaatiota perustavan kokouksen puolesta yleisen j.n.e. äänestämisen perus-

* Ks. tätä osaa, s. 185. *Toim.*

talla". Me vastaamme: ensinnäkin, jos bundilaiset hiukan-kin ajattelisivat tai vaikkapa vain vilkaisisivat puolueohjelmaamme, niin he huomaisivat, että perustava kokouskin on vain „keino”. Ei ole järkevää julistaa, että toinen „keino” on kelvollinen tunnukseksi, mutta toinen ei „yleensä” ole kelvollinen. Toiseksi, me olemme jo kauan sitten ja monta kertaa juurta jaksain selittäneet, että pelkkä perustavan kokouksen tunnus ei kelpaa mihinkään, sillä siitä on tullut osvobozhdenijeläinen tunnus, porvarillisten „sovittelijain” tunnus (ks. „Proletari” № 3 ja 4)*. Liberaalis-monarkistisen porvariston kannalta on aivan luonnollista, että se jättää varjoon kysymyksen perustavan kokouksen koollekutsumisen tavasta. Vallankumouksellisen proletariaatin edustajain kannalta se ei ole ollenkaan sallittavaa. Edellisille sopii vallan hyvin itsestäänsyntymisteoria. Jälkimmäiset se voi ainoastaan saattaa häpeään tietösten työläisten silmissä.

Bundin viimeinen perustelu: „Aseellinen kapina on välttämätön, siihen on valmistauduttava, valmistauduttava ja valmistauduttava. Mutta toistaiseksi me emme kykene sitä nostattamaan ja sen vuoksi (!!) ei ole tarpeenkaan sitoa sitä Duumaan”. Me vastaamme: 1) Kun myönnetään kapinan ja siihen valmistautumisen välttämättömyys, mutta samanaikaisesti nyripistellään halveksivasti nenää „taisteluosastoja” koskevan kysymyksen („joka on otettu „Vperjodin” arsenaalista”, kuten Bund kirjoittaa) johdosta, niin se merkitsee, että lyödään itseä, merkitsee, että todistellaan omien sepustusten ajattelemattomuutta. 2) Väliaikainen vallankumousohallitus on kapinan elin. Tämän teesin, joka on suoraan ilmaistu III edustajakokouksen päätöslauselmassa, on itse asiassa hyväksynyt myös uusiskralainen konferenssi, vaikka nähdäksemme konferenssi ei olekaan ilmaissut sitä niin onnistuneesti (väliaikainen vallankumousohallitus, „joka nousee voittoisasta kansankapinasta”: sekä logiikka että historiallinen kokemus osoittavat, että väliaikaiset vallankumousohallitukset ovat mahdollisia sellaisen kapinan elimenä, joka ei ole laisinkaan voittoisa tai ei aivan voittoisa; sitä paitsi väliaikainen vallankumousohallitus ei ainoastaan „nouse” kapinasta, vaan myös vie kapinaa eteenpäin). Bundilaiset eivät yritä väitellä tästä teesistä eikä siitä voidakaan väitellä. Kun myönnetään kapinan ja

* Ks. Teokset, 8. osa, ss. 486. 506—513. Toim.

siihen valmistautumisen välttämättömyys ja vaaditaan samanaikaisesti lopettamaan väittelyt väliaikaista hallitusta koskevan „kauhean kysymyksen” johdosta, niin se merkitsee, että kirjoitetaan ajattelematta. 3) Fraasi perustavan kokouksen muodostamisesta „ilman minkäänlaisen hallituksen, siis myös väliaikaisen hallituksen, myötävaikutusta” on *anarkistinen* fraasi. Se on kokonaisuudessaan samalla tasolla kuin kuuluisa iskralainen fraasi huulien „saastuttamisesta” sanayhdistelmällä „eläköön” ja „hallitus”. Se osoittaa, ettei ymmärretä vallankumouksellisen vallan merkitystä eräänä suurimpana ja korkeimpana poliittisen kumouksen suorittamis-„keinona”. Se halpahintainen „liberalismi”, jolla tässä „Iskran” jälkiä seuraten Bund keikailee (muka yleensä ilman hallitusta, ilman väliaikaistakin hallitusta!), on nimenomaan anarkistista liberalismia. Perustavan kokouksen muodostaminen *ilman* kapinan *myötävaikutusta* on vain porvarillisten matalamielisten arvon mukainen ajatus, kuten sen toverit bundilaisetkin näkevät. Eikä kapina *ilman* väliaikaisen vallankumoushallituksen *myötävaikutusta* voi tulla yleiskansalliseksi enempää kuin voittoisaksikaan. Valitettavasti meidän täytyy yhä uudestaan todeta, että bundilaisten ajatukset eivät käy lainkaan yhteen. 4) Jos on valmistauduttava kapinaan, niin tuohon valmistautumiseen välttämättä kuuluu se, että levitetään ja selvitetään tunnuksia: kansan aseellinen kapina, vallankumousarmeija, väliaikainen vallankumoushallitus. Meidän itsemmekin on tutkittava uusia taistelumenetelmiä, niiden ehtoja, niiden muotoja, niiden vaaroja, niiden käytännöllistä toteuttamista j.n.e. ja valistettava joukkoja niiden suhteen. 5) Väittämä: „toistaiseksi me emme kykene nostattamaan kapinaa” on väärä. „Potjomkin”-tapaus osoittaa pikemminkin, että *me emme kykene ehkäisemään valmisteilla olevan kapinan ennenaikaisia leimahduksia*. „Potjomkinin” matruusit olivat vähemmän valmistautuneita kuin muiden laivojen matruusit, ja kapinasta tuli vähemmän täydellinen, kuin mitä se olisi voinut olla. Mikä johtopäätös tästä seuraa? Se, että kapinan valmistelutehtävään kuuluu valmisteilla olevan tai miltei valmiin kapinan ennenaikaisten leimahdusten ehkäisemisen tehtävä. Se, että vaistovaraisesti kasvava kapina *menee edelle* tietoisesta ja suunnitelmanmukaisesta kapinanvalmistelutyöstämme. Nytkään me emme kykene ehkäisemään kapinaleimahduksia.

joita syntyy hajanaisesti, erillisesti, vaistovaraisesti milloin siellä, milloin täällä. Sitä suuremmalla syyllä olemme velvolliset *pitämään kiirettä* menestyksellisen kapinan kaikkien poliittisten tehtävien ja poliittisten ehtojen levittämisessä ja selittämisessä. Sitä tyhmempiä ovat siis ehdotukset, että lopetettaisiin väittelyt väliaikaista hallitusta koskevasta „kauheasta kysymyksestä”. 6) Onko se ajatus oikea, että „ei ole tarpeen sitoa kapinaa Duumaan”? Ei, se on väärä ajatus. Kapinan hetken määrääminen etukäteen on typerää, varsinkin meidän, täällä ulkomailla olevien, taholta. „Sitoimisesta” tässä mielessä ei ole puhettakaan, kuten „Proletari” on monesti huomauttanut. Mutta *kapinan puolesta agitoiminen, sen julistaminen* on „sidottava” kaikkiin tärkeisiin ja kansaa kuohuttaviin poliittisiin tapahtumiin. Koko väittely meillä on nyt käynnissä nimenomaan siitä, mitä agitaatiotunnusta on pidettävä koko „duuma”-agitaatiokamppailumme keskeisimpänä. Onko Duuma sellainen tapahtuma? On, epäilemättä on. Rupeavatko työläiset ja talonpojat kyselemään meiltä: miten olisi parasta vastata Duumaan? Ehdottomasti rupeavat kyselemään ja jo kyselevätkin. Miten näihin kysymyksiin on vastattava? Ei viittaamalla itsestänsyntymiseen (se kelpaa ainoastaan herättämään naurua), vaan *selittämällä kapinan* ehtoja, muotoja, edellytyksiä, tehtäviä, elimiä. Mitä enemmän saamme aikaan tuollaisella selittämisellä, sitä luultavampaa on, että kapinan kiertämättömät leimahdukset voivat helpommin ja nopeammin kehittyä menestykselliseksi, voittoisaksi kapinaksi.

KIRJE KANSAINVÄLISELLE SOCIALISTISELLE TOIMISTOLLE

Syyskuun 16 pnä 1905.

Hyvä toveri! Kaikki teidän kirjeenne, joissa ehdotetaan Kansainvälisen sosialistisen toimiston sekaantumista tarkoituksena puolueemme kahden ryhmän sovittaminen, on lähetetty Keskuskomiteaan Venäjälle. Tällä kertaa voin tiedottaa teille, että Keskuskomitea on valmis ottamaan osaa puheena olevaan konferenssiin sillä ehdolla, että se on luonteeltaan vain ennakkokäsittelyä. Oletan Keskuskomitean edustajain saapuvan Geneveen tai Berliiniin lähi aikoina, luultavasti syyskuussa.

Mutta minun on ilmoitettava teille, että Keskuskomitea valmistautuu tekemään Venäjällä sopimuksen Organisaatiokomission — puolueen vähemmistön toimeenpanevan elimen — kanssa. Ennakkoneuvottelut on jo pidetty, ja kumpikin puolue tuli sopimukseen niistä summista, joita ulkomaiset järjestöt ovat myöntäneet Venäjän vallankumouksen hyväksi. Tämän sopimuksen teksti on lähetetty teille kaksi viikkoa sitten.

Koska sovinnon kestävyys voidaan taata ainoastaan Venäjällä olevien toverien täydellisen yksimielisyyden kautta, niin olisi tarkoituksenmukaista odottaa näiden neuvottelujen tulosta, ennen kuin kutsutaan koolle konferenssi, josta te kirjoitatte meille.

Vladimir Uljanov (N. Lenin)

*Julkaistu ensi kerran v. 1929
V. I. Leninin Teosten 2. ja 3.
päänosissa, VIII osa*

*Julkaistaan Teosten 2. ja 3. painoksen
tekstistä, joka on tarkistettu koneella
kirjoitetun ranskankielisen kopion
tekstin mukaan*

YSTÄVYKSET OVAT TAVANNEET TOISENSA

Viime päivinä ovat ulkomaalaiset sanomalehdet, jotka seuraavat äärettömän huolellisesti poliittisen kriisin kehitystä Venäjällä, tuoneet useita mielenkiintoisia viestejä zemstvomiesten ja osvobozhdenijelaisten toimista. Tässä nämä viestit.

„Aatelismarsalkkojen konferenssi Pietarissa on kaksi tuntia kestäneen pohdinnan jälkeen päässyt täydelliseen sopimukseen sisäasiain ministerin kanssa” Valtakunnanduuman „vaalien suhteen” („Vossische Zeitung”⁷⁶, 16. syyskuuta). „Venäjän kaikista lääneistä ja kaupungeista tiedoitetaan valitsijain suurimman osan olevan aivan välinpitämätön saamiensa poliittisten oikeuksien suhteen” (sama). Golovin (Moskovan läänin zemstvohallinnon puheenjohtaja) käy neuvotteluja Durnovon (Moskovan kenraalikuvernöörin) kanssa luvasta zemstvomiesten edustajakokouksen pitämiseen. Durnovo sanoi Golovinille, että hän on täysin myötämielinen zemstvomiehille, mutta että hänen on käsketty kaikin mokomin asettaa esteitä edustajakokoukselle. Golovin viittasi professorien edustajakokoukseen. Durnovo vastasi, että „se on aivan eri asia, sillä ylioppilaat piti joka tapauksessa saada palaamaan opintoihin” („Frankfurter Zeitung”^{*}, 17. syyskuuta). „Zemstvomiesten edustajakokous Moskovassa on saanut luvan kokoontua syyskuun 25 p:nä käsittelemään vaaliohjelmaa ehdolla, että se pysyy tarkasti tämän kysymyksen puitteissa” („Times”^{**}, 18. syyskuuta, sähkösanoma Pietarista). „Hra Golovin kävi tänään kenraalikuvernöörin luona

* — „Frankfurtin Lehti”. Toim.

** — „Ajat”. Toim.

neuvottelemassa zemstvomiesten tulevasta edustajakokouksesta. Hänen ylhäisyytensä ilmoitti, että edustajakokouksen pitämiseen on annettu lupa, mutta että sen ohjelma pitää rajoittaa kolmeen kysymykseen: 1) zemstvojen ja kaupunkien osallistuminen Valtakunnanduuman vaaleihin; 2) vaalikamppailun järjestäminen; 3) zemstvojen ja kaupunkien osallistuminen nälänhädässä olevien auttamiseen” (sama, sähkösanoma Moskovasta).

Ystävykset ovat tavanneet toisensa ja ystävykset ovat tehneet sopimuksen. Sopimus Golovinin (zemstvopuolueen johtaja) ja Durnovon välillä on saatu aikaan. Vain pikku lapset saattaisivat olla näkemättä sitä, että sopimus perustuu kummankinpuolisiin myönnytyksiin, periaatteeseen *do ut des* (minä annan sinulle, sinä annat minulle). On selvää, minkä myönnytyksen itsevaltius on tehnyt: se on antanut luvan pitää edustajakokouksen. Mitä myönnytyksiä on tehnyt zemstvopuolue (tai osvobozhdenijelaisten puolue? Allah niistä selvän ottakoon! Ja kannattaako sitä edes selvitellä?), siitä ei kukaan puhu. Porvaristolla on täysi syy salata itsevaltiuden kanssa käymänsä neuvottelut. Mutta vaikka emme tiedä yksityiskohtia, seikkaperäisyyksiä, niin tiedämme mainiosti porvariston tekemien myönnytysten olemuksen. *Porvaristo lupasi itsevaltiudelle vähentää valankumouksellista intoaan*, joka ilmeni siinä, että Petrunkevitchia pidettiin hovissa entisenä vallankumousmiehenä... *Porvaristo lupasi alennukseen vastata alennuksella*. Alennuksen suuruutta emme tiedä. Mutta me tiedämme, että porvariston „pyytämä hinta” oli kahtalainen: kansaa varten — monarkinen perustuslaki ja kaksi kamaria; tsaaria varten — kansan edustajain koollekutsuminen ja siinä kaikki (sillä suuremmasta zemstvomiesten kuuluisa valtuuskunta ei rohjennut Nikolai II:lle puhua). Juuri tästä kahtalaisesta pyydetystä hinnasta porvaristo lupasi nyt alennusta itsevaltiudelle. *Porvaristo lupasi olla uskollinen alamainen, lojaalinen, legaalinen* *.

Ystävykset ovat tavanneet toisensa ja ystävykset ovat sopineet keskenään.

* 21 p:nä syyskuuta uutta lukua ulkomaalaisissa sanomalehdissä tiedoitettiin Pietarista, että zemstvo-edustajakokouksen byroo on saanut paljon ilmoituksia, joissa kieltäydytään osallistumasta edustajakokoukseen syyskuun 25 p:nä sen vuoksi, että *hallitus on huomattavasti karsinut edustajakokouksen ohjelmaa*. Emme mene takuuseen tämän uutisen todenperäisyydestä, mutta huhunakin se ehdottomasti on vahvistuksena mielihiteellemme Golovinin ja Durnovon neuvottelujen merkityksestä.

Suunnilleen samaan aikaan alkoivat tavata toisiaan ja sopia keskenään muutkin ystävykset. Pörssilehti „Frankfurtin Lehden” Pietarin kirjeenvaihtaja tiedoittaa (15 pnä syyskuuta), että on pidetty „Osvobozhdenije-liiton” salainen edustajakokous nähtävästi Moskovassa. „Kokouksessa päätettiin muuttaa „Osvobozhdenije-liitto” *demokraattis-perustuslailliseksi puolueeksi*. Tämän ehdotuksen tekivät „Osvobozhdenije-liittoon” kuuluvat zemstvomiehet, ja edustajakokous (vai konferenssi?) hyväksyi sen yksimielisesti. Sitten valittiin „Osvobozhdenije-liiton” 40 jäsentä laatimaan ja toimittamaan *puolueen ohjelmaa*. Tämä valiokunta aloittaa piakkoin työnsä”. Pohdittiin kysymystä Valtakunnanduudesta. Viikkaan keskustelun jälkeen päätettiin *osallistua vaaleihin*, „mutta kuitenkin sillä ehdolla, että valituiksi tulleet puolueen jäsenet eivät osallistuisi Valtakunnanduumaan sitä varten, että puuhailisivat juoksevilla asioissa, vaan sitä varten, että jatkaisivat taistelua itse Duuman sisällä”. Keskustelussa viitattiin siihen, että laaja (tai kaikinpuolinen, weitgehender) boikotti ei ole mahdollista, vaikka vain sellaisessa boikotissa olisi järkeä. (Eikö teidän kokouksessanne, herrat, kukaan todellakaan huudahtanut: älä sano: en voi, vaan sano: en halua? „Proletarin” toimituksen huomautus.) Mutta kokous on sitä mieltä, että Valtakunnanduuma on hyvä tanner demokraattisten aatteiden propagointia varten. „Jokainen todellinen kansan ystävä”, on kokouksen pöytäkirjassa sanottu, „jokainen vapauden ystävä menee Valtakunnanduumaan vain taistellakseen perustuslaillisen valtion puolesta”. (Muistakaapa osvobozhdenijelaista S. S:ää, joka selitti kaikille ja jokaiselle, että radikaalisen intelligenssin painopisteenä on vaalioikeuden laajentaminen, mutta zemstvomiesten, tilanherrojen ja kapitalistien painopisteenä Valtakunnanduuman oikeuksien laajentaminen. „Proletarin” toimitus.) „Samalla kokous mainitsi siitä, että Duuman demokraattisten jäsenten on tässä taistelussa huomioitava *täydellinen välien katkaiseminen nykyiseen hallitukseen* (kursivoitu originaalissa) eikä heidän pidä pelätä tätä välien katkaisemista. Näitä kokouksen päätöksiä tullaan luonnollisesti painattamaan ja levittämään”. („Proletarin” toimituksella ei toistaiseksi ole tuota lehtistä eikä tietojakaan siitä Venäjältä.) „„Osvobozhdenijelaisten”, kuten „Osvobozhdenije-liiton” jäsenet itseään nimittävät, vaikutusvalta on hyvin suuri. Heihin

kuuluu mitä erilaisimpien yhteiskuntapiirien edustajia, heidän johdossaan on zemstvotoimihenkilöitä. Sen vuoksi heidän vaaliagitaatiollaan heille läheisissä yhteiskuntapiireissä, jotka ovat sensusvaatimuksia vastaavia, on oleva suuri merkitys. Ei ole epäilystäkään siitä, etteikö osvobozhdenijelaisten vahva ydinjoukko tunkeutuisi Valtakunnanduumaan ja muodostaisi siellä vasemmistoa heti, kun Valtakunnanduumasta tulee oikea kansan edustuslaitos. Jos nämä radikaalit onnistuvat saamaan puolelleen maltillisten zemstvojen ja kaupunkien ehdokkaat, niin asia saattaa mennä perustavan kokouksen julistamiseen saakka.

Venäjän poliittisten puolueiden osallistuminen vaaleihin on näin muodoin nähtävästi ratkaistu kysymys, sillä myöskin „Liittojen liitto” on loppujen lopuksi alkanut puoltaa osallistumista. Duuman vaaleja vastaan agitoi ainoastaan juutalaisten Bund, ja sitä paitsi työläiset eri kaupungeissa järjestävät suuria kokouksia protestoiden kategorisesti Valtakunnanduuma *vastaan*, josta heidät on suljettu pois”...

Näin kirjoittaa Venäjän vallankumouksen historiaa saksalaisen porvarillisen sanomalehden kirjeenvaihtaja. Hänen tiedonannoissaan on luultavasti erinäisiä virheitä, mutta yleensä ne epäilemättä ovat lähellä totuutta,— luonnollisesti tosiasiaihin eikä ennustelujen suhteen.

Mikä on hänen kuvaamiensa tosiasiaihin todellinen ajatus?

Venäjän porvaristo, kuten olemme jo satoja kertoja osoittaneet, on meklarina tsaarin ja kansan välillä, vallan ja vallankumouksen välillä, haluten käyttää viimeksi mainittua turvatakseen *itselleen* vallan luokkaetujensa hyväksi. Siksi, niin kauan kuin se ei ole saanut valtaa, sen *täytyy* pyrkiä „ystävyyteen” sekä tsaarin että vallankumouksen kanssa. Ja niin se pyrkiikin. Tunnetun Golovinin se lähettää rakentamaan ystävyyttä Durnovon kanssa. Anonyymitöhortelijän se lähettää rakentamaan ystävyyttä „kansan”, vallankumouksen kanssa. Siellä ystävykset tapasivat toisensa ja sopivat keskenään. Täällä he ojentavat kätensä, nyökyttävät suopeasti päätään, lupaavat olla todellisia kansan ystäviä, vapauden ystäviä, vannovat osallistuvansa Duumaan vain taistelua varten, yksinomaan taistelua varten, vakuuttavat katkaisevansa kokonaan, katkaisevansa lopullisesti välinsä nykyiseen hallitukseen, lupailevat jopa perustavan kokouksen julistamisen perspektiiviäkin. He tekeytyvät radikaalisiksi, hyöriivät vallankumouksellisten

edessä, mielistelevät heitä saadakseen kansan ja vapauden ystävien nimen, he ovat valmiit lupailemaan mitä hyvänsä,— *ehkäpä nykäiseel!*

Ja nykäisikin. Nykäisi uusi „Iskra”, Parvus etunenässä. Ystävykset tapasivat toisensa ja alkoivat neuvottelut sopimuksesta. Osvobozhdenijelaisilta, jotka menevät Duumaan, on otettava vallankumouksellinen sitoumus, — huutaa Tsherevanin („Iskra” № 108).— Me olemme suostuvaisia, täysin suostuvaisia,— vastaavat osvobozhdenijelaiset.— Me julistamme perustavan kokouksen. On harjoitettava painostusta, jotta valittaisiin ainoastaan päättäväisiä vapaan ja demokraattisen edustuslaitoksen kannattajia, — toistaa Tsherevaninin jäljestä Martov (Wienin „Työväen Lehti”, käännös „Proletarissa” № 15).— No tietysti, tietysti,— vastaavat osvobozhdenijelaiset,— me olemme, totta totisesti, kaikkein päättäväisimpiä, me katkaisemme täydellisesti välimme nykyiseen hallitukseen. On muistutettava heille, että he ovat velvolliset edustamaan kansan etuja, on pakoitettava heidät edustamaan kansan etuja,— jyrisee meidän Ledru-Rollin'imme⁷⁷, Parvus.— O, kyllä,— vastaavat osvobozhdenijelaiset.— Me olemme pöytäkirjaankin merkinneet, että olemme todellisia kansan ystäviä, vapauden ystäviä. Pitää perustaa poliittisia puolueita,— vaatii Parvus.— Valmis on,— vastaavat osvobozhdenijelaiset.— Me jo nimitämme itseämme perustuslaillis-demokraattiseksi puolueeksi.— Pitää olla selvä ohjelma,— vaatii Parvus.— Hyvänen aika,— vastaavat osvobozhdenijelaiset,— olemmehan panneet neljäkymmentä henkeä kirjoittamaan ohjelmaa, ja panemme kuinka paljon tahansa, hyvänen aika!..— On tehtävä sopimus siitä, että sosialidemokraatit kannattavat osvobozhdenijelaisia,— lausuvat lopuksi kaikki uusiskralaiset kuorossa. Osvobozhdenijelaiset vuodattavat liikituksen kyöneleitä. Golovin tekee onnitteluvisiitin Durnovon luo.

Ketkä tässä ovat komediantteja ja kenet on saatettu naurunalaiseksi?

„Iskran” taktiikan kaikki virheet Duumaa koskevassa kysymyksessä ovat nyt johtaneet niiden luonnolliseen ja kiertämättömään lopputulokseen. Se häpeällinen osa, jota „Iskra” näytteli sotiessaan aktiivisen boikotin aatetta vastaan, on nyt kaikkien ja jokaisen nähtävissä. Nyt on selvää, kenelle *on ollut hyötyä* „Iskran” taktiikasta. Monarkistisen porvariston enemmistö on haudannut aktiivisen boikotin

aatteen. Venäjän sosialidemokratian enemmistö tulee kiertämättä hautaamaan „Iskran” taktiikan.

Parvus innostui niin kovasti, että alkoi puhua muodollisesta sopimuksesta osvobozhdenijelaisten („demokraattien”) kanssa, osvobozhdenijelaisten ja sosialidemokraattien sitomisesta yhteen yhteisellä poliittisella vastuunalaisuudella, kannatuksesta, jonka sosialidemokraatit antavat osvobozhdenijelaisille, tarkasti määriteltyjen ehtojen ja vaatimusten perusteella,— luultavasti jopa uusiskralaisetkin tulevat sanoutumaan irti tuollaisesta järjettömyydestä ja tuollaisesta häpeästä. Mutta Parvus on vain suorasukaisemmin ja karkeammin esittänyt uusiskralaisuuden perusajatuksen. Parvusin ehdottama muodollinen kannatus on vain kiertämätön johtopäätös siitä *moraalisesta* kannatuksesta, jota uusi „Iskra” on koko ajan antanut monarkistiselle porvaristolle tuomitessaan Duuman aktiivisen boikotoinnin ja puolustaessaan demokraattien Duumaan menemisen ajatusta sekä leikkiessään parlamentarismia sellaisissa oloissa, jolloin ei ole olemassa mitään parlamenttia. Eihän suotta sanottu: meillä ei ole vielä parlamenttia, mutta parlamenttikretinismiä on vaikka kuinka paljon.

Uusiskralaisten perusvirhe on tullut näkyviin. He ovat koko ajan sulkeneet silmänsä *sopimusteorialta*, tuolta osvobozhdenijelaisuuden tärkeimmältä poliittiselta teorialta, tuolta Venäjän porvariston luokka-asenteen ja luokkaetujen syvimmältä ja varmimmalta ilmaukselta. He ovat painostaneet ja painostavat asian toista puolta, porvariston ja itsevaltiuden välisiä selkkauksia, ja jättäneet varjoon asian toisen puolen: porvariston *sopimuksen* itsevaltiuden kanssa kansaa vastaan, proletariaattia vastaan, vallankumousta vastaan. Mutta kuitenkin juuri tämä asian toinen puoli nousee yhä enemmän etualalle ja saa yhä tuntuvammin perusluontoisen merkityksen joka askelella, jonka Venäjän vallankumous ottaa eteenpäin, joka kuukausi, jolla pitkitetään porvarillisille järjestyksen kannattajille niin sietämätöntä tilannetta.

Uusiskralaisten perusvirhe on vienyt siihen, että he arvioivat kerrassaan väärin ne keinot, joiden avulla sosialidemokratia käyttää hyväkseen porvariston ja itsevaltiuden välisiä selkkauksia, ne keinot, joita käyttäen meidän ponnistuksillamme *lietsotaan* noita selkkauksia. Niin, meidän velvollisuutemme on ehdottomasti ja aina lietsoa noita

selkkauksia, sekä ilman Duumaa että ennen Duumaa ja Duumassa, jos se kokoontuu. Mutta tämän lietsomisen *keinoa* uusiskralaiset eivät näe lainkaan siellä, missä se pitäisi nähdä. Sen sijaan, että lietsoisivat tulta särkemällä ikkunat ja antamalla työläiskapinoiden vapaan ilmavirran tulvehtia vapaasti sisään, he kyhäilevät hikipäässä leikki-palkeita ja lietsovat osvobozhdenijelaista vallankumouksellista intoa narrimaisilla vaatimuksilla ja ehdoilla, joita he esittävät osvobozhdenijelaisille.

Niin, meidän on tuettava porvaristoa aina, kun se esiintyy vallankumouksellisesti. Mutta tämä tuki on meillä aina ollut (palauttakaa mieleen „Zarjan” ja vanhan „Iskran” suhde „Osvobozhdenijeen”) ja tulee vallankumouksellisella sosialidemokratiolla aina olemaan ennen kaikkea ja suurimmaksi osaksi tämän, luvallanne sanoen, „demokraattisen” porvariston jokaisen virheellisen askelen säälimätöntä paljastamista ja häpeällä leimaamista. Sikäli kun me voimme vaikuttaa porvariston demokratismiin, tulee tämä vaikutus olemaan reaalista vain silloin, kun porvarillisen demokraatin jokainen esiintyminen työläisten edessä, tietoisten talonpoikien edessä on oleva tämän porvariston kaikkien petosten, kaikkien virheiden tuomitsemista, tuomitsemista sen vuoksi, että lupaukset on jätetty täyttämättä, että elämä ja teot ovat kumonnet kauniit sanat. Kun tämä porvaristo huusi eilen koko Euroopan kuullen Duuman boikotoinnista, mutta jo tänään menetteli halpamaisesti, otti lupauksensa takaisin, tarkisti uudestaan päätöksensä, muutti päätöslauselmansa, pääsi sopimukseen kaikkien Durnovoitten kanssa legaalisista toimintatavoista,— niin meidän ei pidä tukea moraalisesti noita valehtelijoita ja itsevaltiuden lakeijoita, ei pidä antaa heidän selviytyä pälkähästä, ei pidä päästää heitä työntämään nokkaansa työläisten luo uusine lupauksineen (jotka yhtä varmasti lentävät hornan tuuttiin, kun Duuma muuttuu lakia neuvottelevasta lakiasäättäväksi), ei, meidän pitää leimata heidät häpeällä ja selittää koko proletariaatille, että tämän porvarillisen „demokratian”, näiden perustuslain ja Trepovin keskenään sovittelijain, sosialidemokratian ja osvobozhdenijelaisuuden keskenään sovittelijain uudet petokset ovat kiertämättömiä ja väistämättömiä. Meidän pitää todistaa ja osoittaa kaikille työläisille, muun muassa senkin perusteella, kuinka porvaristo pettää kansaa boikottikysymyksessä,— osoittaa, että kaikki nuo Petrunkevitshit

ja kumpp. ovat jo aivan varttuneita Cavaignac'ejä ja Thiers'ejä⁷⁸.

Olettakaamme, ettemme selviydy tämän Duuman hajoittamisen tehtävästä ennen sen ilmaantumista maailmaan. Olettakaamme, että Duma on kokoontunut. Siinä ovat kiertämättömiä perustuslakiselkkaukset, sillä porvaristo ei voi olla pyrkimättä valtaan. Meidän velvollisuutemme on silloinkin tukea tuota pyrkimystä, sillä perustuslaillinen järjestelmä antaa yhtä ja toista proletariaatillekin, sillä porvariston vallassaolo luokkana raivaa maaperää meidän taistelullemme sosialismin puolesta. Kaikki se on niin. Mutta tässä ei lopu, vaan nimenomaan vasta alkaa peruserimielisyytemme uuden „Iskran” kanssa. Tämä erimielisyys ei koske kysymystä siitä, onko tuettava porvarillista demokratiismia, vaan se koskee kysymystä siitä, millä sitä on vallankumouksen kaudella tuettava, miten sitä on painostettava. Puolustelemalla porvarienvetturuutta tai sulkemalla silmänsä siltä, ehättämällä tekemään heidän kanssaan sopimuksia, kiiruhtamalla leikkimään parlamentarismia, ottamalla heiltä lupauksia ja sitoumuksia te saavutate vain sen, että *he painostavat teitä etkä te heitä!* Me olemme eläneet vallankumouksen päiviin. Pelkän kirjallisuuden kautta harjoitetavan painostuksen aika on jo mennyt. Parlamenttipainostuksen aika ei ole vielä koittanut. *Todellisenä* painostuksena, eikä leikkipainostuksena, voi olla *vain* kapina. Kun kansalaissota on levinnyt koko maahan, — niin silloin painostetaan sotilasvoimalla, suoranaishalla taistelulla, ja kaikki muut painostusrytykset ovat tyhjänpäiväinen ja surkea fraasi. Ei yksikään ihminen ole vielä rohjennut väittää, että kapinan aika Venäjällä on mennyt ohi. Ja kun asia on kerran siten, — niin mikä tahansa syrjäytyminen kapinatehtävästä, kaikkalainen kapinan välttämättömyyden kieltäminen, kaikkalainen porvarilliselle demokratialle esittämässämme vaatimuksissa oleva kapinaan osallistumisvaatimuksen „helpottaminen” on aseiden laskemista porvariston edessä, on proletariaatin muuttamista porvariston perässä laahustajaksi. Proletariaatti ei ole vielä missään koko maailmassa eikä kertaakaan laskenut asetta käsistään, kun on alkanut vakava taistelu, se ei ole vielä kertaakaan antanut perään sarron ja riiston kirotuille peruille mittemättä voimiaan vihollisen kanssa. Siinä ovat nyt painostukseen käytettävät aseemme, painostukseen pantavat toi-

veemme. Ei kukaan voi ennustaa taistelun tulosta. Jos proletariaatti voittaa, niin vallankumousta tulevat tekemään työläiset ja talonpojat eivätkä Golovinitt ja Struvert. Jos proletariaatti lyödään hajalle, niin porvaristo saa silloin itselleen uusia perustuslaillisia palkintoja avunannostaan itsevaltiudelle tässä taistelussa. Silloin, ja vasta silloin, alkaa uusi aikakausi, uusi sukupolvi nousee esiin, toistuu Euroopan historia, parlamentarismista tulee joksikin aikaa koko politiikan todellinen koetinkivi.

Te tahdotte nyt heti painostaa? — valmistelkaa kapinaa, julistakaa sitä, järjestäkää sitä. Vain kapina antaa mahdollisuuden siihen, että Duuma-komedia ei olisi Venäjän porvarillisen vallankumouksen loppuna, vaan että siitä tulisi täydellisen demokraattisen kumouksen alku, kumouksen, joka sytyttää proletaaristen vallankumousten palon kaikkialla maailmassa. Vain kapina on takeena siitä, että „yhdistetystä Landtag’istamme” tulee ei-frankfurtilaista tyyppiä olevan perustavan kokouksen preludio, että vallankumous ei pääty pelkästään maaliskuun 18 päivään (1848), että meillä tulee olemaan, paitsi heinäkuun 14 päivä (1789), myöskin elokuun 10 päivä (1792). Vain kapina, eikä osvobozhdenijelaisilta otetut allekirjoitukset, on oleva takeena siitä, että osvobozhdenijelaisten riveistä voi nousta erinäisiä Johann Jacobi’ja ⁷⁹, jotka golovinilaisen matelevaisuuden iljettävyys loppujen lopuksi työntää pois luotaan, jotka viime hetkellä lähtevät taistelemaan vallankumouksen puolesta proletariaatin ja talonpoikaiston riveissä.

„Proletari” № 18,
syyskuun 26 (13) pñä 1905

Julkaistaan „Proletari” lehdessä
tekstin mukaan

VÄITELKÄÄ TAKTIIKASTA, MUTTA ANTAKAA SELVÄT TUNNUKSET!

Väittely taktiikasta Valtakunnanduuman suhteen yltyy yhä enemmän. Erimielisyys „Iskran” ja „Proletarin” välillä käy yhä syvemmäksi, varsinkin „Iskrassa” julkaistun Parvusin kirjoituksen jälkeen.

Taktiikasta pitää väitellä. Mutta samalla on ehdottomasti pyrittävä mitä täydellisimpään selvyyteen. Taktiikkakysymykset ovat puolueen poliittisen menettelyn kysymyksiä. Määrätynlainen menettely voidaan ja *täytyy* perustella koko poliittisen tilanteen analyysillä j.n.e. Mutta taistelevan luokan puolue ei saa missään näissä väittelyissä jättää huomioimatta sitä, että poliittista menettelyämme koskevat konkreettiset kysymykset vaativat ehdottoman selviä vastauksia, *joita ei voida kahdella tavalla tulkita*: kyllä tai ei? onko meidän nyt heti, tällä hetkellä tehtävä sitä ja sitä vai eikö ole tehtävä?

Nämä selvät vastaukset ovat välttämättömiä sekä sitä varten, ettei erimielisyyksiä paisutettaisi eikä sotkettaisi, että sitä varten, että työväenluokka tietäisi aivan tarkasti, nimenomaan mitä konkreettisia neuvoja nämä tai nuo sosialidemokraatit tällä hetkellä antavat.

Tuodaksemme täyden selvyyden „Iskran” kanssa käymäämme väittelyyn esitämme seuraavan konkreettisten kysymysten luettelon sosialidemokratian poliittisesta menettelystä nykyisessä Duuman agitaatiokamppailussa. Emme laisinkaan tavoittele tämän luettelon ehdotonta täydellisyyttä ja olemme hyvin iloisia kaikista huomautuksista, joissa osoitetaan, että on tarpeen täydentää sitä tahi muuttaa tai jakaa joitakin kysymyksiä. On itsestään selvää, että se, mikä koskee vaalikokouksia, koskee myös yleensä kaikkia ja kaikenlaisia kokouksia.

MITÄ NEUVOJA
SOSIALIDEMOKRAATIT ANTAVAT PROLETARIAATILLE
VALTAKUNNANDUUMAN SUHTEEN?

„Iskra” „Prole-
tari”

1. Onko työläisten tunkeuduttava vaalikokouksiin?	Kyllä.	Kyllä.
2. Onko työläisten tunkeuduttava vaalikokouksiin jopa voimaa käyttäen?	Kyllä.	Kyllä.
3. Onko näissä kokouksissa puhuttava Valtakunnanduuman täydellisestä kelvottomuudesta ja sosialidemokratian kaikista tarkoituseristä, koko ohjelmasta?	Kyllä.	Kyllä.
4. Onko näissä kokouksissa kehoitettava työläisiä ja koko kansaa aseelliseen kapiinaan, muodostamaan vallankumousarmeija ja väliaikainen vallankumoushallitus?	?	Kyllä.
5. Onko näistä (4. kohdan) tunnuksista tehtävä koko „Duuma”-kamppailumme keskeisin kohta?	Ei.	Kyllä.
6. Onko Valtakunnanduumaan menevät „osvobozhdenijalaiset” (eli „perustuslailliset demokraatit”) leimattava porvarilliseksi petteureiksi, jotka tekevät „sopimuksen” tsaarin kanssa?	Ei.	Kyllä.
7. Onko meidän, sosialidemokraattien, puhuttava kansalle siitä, että olisi suotavampaa valita Valtakunnanduumaan Petrunkevitsheja tai Stahovitsheja y.m.s.?	Kyllä.	Ei.
8. Onko osvobozhdenijalaisten kanssa yleensä solmittava minkäänlaisia sopimuksia siitä, että me kannatamme heitä niiden tai näiden ehtojen, vaatimusten, sitoumusten y.m.s. perusteella?	Kyllä.	Ei.
9. Onko tunnuksesta: „vallankumouksellinen itsehallinto” tehtävä agitaatiomme keskeisin kohta?	Kyllä.	Ei.
10. Onko kansaa kehoitettava nyt heti valitsemaan yleisellä äänestyksellä vallankumouksellisen itsehallinnon elimiä ja niiden kautta myös perustava kokous?	Kyllä.	Ei.

„Iskra” „Prole-
tari”

11. Onko meidän valittava sosialidemo-
kraattisia vaalikomiteoita? onko meidän
asetettava omia, sosialidemokraattisia,
ehdokkaitamme Valtakunnanduumaan?..... Kyllä. Ei.

„Proletari” № 18,
syyskuun 25 (13) pnä 1905

Julkaistaan „Proletari” lehdessä
tekstin mukaan

PARLAMENTARISMILEIKKIÄ

Olemme jo moneen otteeseen („Proletarin” 12. numerossa ennen lakia Valtakunnanduudesta, numeroissa 14—17 elokuun 6 päivän jälkeen) kehitelleet taktiikkaamme Valtakunnanduuman suhteen ja nyt meidän on käsiteltävä sitä uudelleen vertailemalla niihin uusiin katsantokantoihin, joita Parvus on esittänyt (erillinen vedos „Iskran” 110. numerosta, kirjoitus: „Sosialidemokratia ja Valtakunnanduuma”).

Seuratkaamme ensin askel askelelta Parvusin perusajatusta. „Meidän on viimeiseen mahdollisuuteen saakka taisteltava valeparlamenttia, tuota kataluuden ja mitättömyyden sekoitusta, vastaan”,— aloittaa hän kirjoituksensa ja tähän oikeaan teesiin lisätään heti yhtä oikea jatko: „Vain kansan kapinan tietä voimme... kukistaa Valtakunnanduuman. Ja taaskin vain kansan kapinan tietä voimme pakoittaa hallituksen muuttamaan vaalilakia ja laajentamaan Duuman oikeuksia”. Mainiota. Herää kysymys, minkälaisen siis pitää Valtakunnanduunaa koskevien *agitaatio*-tunnustemme olla? Mitkä ovat tärkeitä ja erittäin oleellisia muotoja taistelun *järjestämiseksi* kataluuden ja mitättömyyden sekoitusta vastaan? Parvus asettaa kysymyksen oikeastaan samalla tavalla sanoessaan: „Se, mitä me puolestamme voimme tuoda kapinan valmisteluun, on agitaatio ja organisaatio”. Ja tämän kysymyksen alkupuoliskon, suhteesta vaalikokouksiin, hän ratkaisee näin.

„Jos me rupeamme häiritsemään näitä kokouksia”, kirjoittaa Parvus, „jos me rupeamme ehkäisemään niitä, niin teemme vain palveluksen hallitukselle”.

Siis Parvus vastustaa sitä, että työläiset *häiritsisivät* tilanherrojen ja kauppiaiden pientä ryhmää sen *rajoittaessa*

vaalikokousten keskusteluaiheen katalaan ja mitättömään Valtakunnanduumaan? Parvus vastustaa sitä, että työläiset käyttäisivät vaalikokouksia „katalan” Valtakunnanduuman arvosteluun ja *omien* sosialidemokraattisten katsantokantonsa ja omien tunnustensa kehittelyyn?

Niin näyttää olevan, mutta mainitun fraasin jälkeen Parvus puhuu jo muuta: „Se, mitä työläisille ei anneta vapaaehtoisesti”, luemme hänen kirjoituksestaan, „on heidän otettava voimalla. Heidän on mentävä joukolla valitsijain kokouksiin ja muutettava ne *työväen kokouksiksi* (kursivointi sitaateissa on kaikkialla meidän. „*Proletarin*” *toimitus*). Sen pohdinnan *asemesta*, onko valittava Ivan Fomitsh vai Foma Ivanytsh, he ottavat päiväjärjestykseen poliittisia kysymyksiä (Parvus halusi nähtävästi sanoa: sosialidemokraattisia kysymyksiä, sillä kysymys Foman tai Ivanin valitsemisesta on myös poliittinen kysymys). Silloin voimme pohtia sekä hallituksen politiikkaa että liberaalien taktiikkaa, sekä luokkataistelua että itse Valtakunnanduunaa. Kaikki tuo johtaa joukkojen vallankumouksellistumiseen”.

Katsokaapa, mitä Parvus on saanut aikaan. Toisaalta ei saa häiritä Trubetskoitten, Petrunkevitskien ja Stahovitshien kokouksia. Parvus tuomitsee selvästi boikottiaatteen kirjoituksensa lopussa. Toisaalta, kokoukseen on mentävä: 1) voimalla; 2) „*muutettava*” Petrunkevitskien ja Stahovitshien kokous „työväen kokoukseksi”; 3) *sen sijaan*, että pohdittaisiin sitä, mitä varten kokous kokoontui (onko valittava Foma vai Ivan?), on keskusteltava sosialidemokraattisista kysymyksistämme, sekä luokkataistelusta että sosialismista ja luonnollisesti kansan kapinan välttämättömyydestä, sen ehdoista, sen tehtävistä, sen keinoista, menettelytavoista, välikappaleista, sen elimistä, — sellaisista kuin vallankumousarmeija ja vallankumousohallitus. Me sanomme: tietysti, vaikkei Parvus ole sanonut sanaakaan kapinan julistamisesta vaalikokouksissa, sillä alussa hän itse myönsi, että meidän on taisteltava viimeiseen mahdollisuuteen saakka ja että me voimme saavuttaa lähimmät tarkoitusperämme *ainoastaan* kapinan tietä.

On ilmeistä, että Parvus on mennyt sanoissaan sekaisin. Hän sotii boikottiaatetta vastaan, hän ei kehoita häiritsemään kokouksia ja hajoittamaan niitä, mutta heti sen jälkeen kehoittaa tunkeutumaan *voimalla* kokouksiin (eikö se

merkitse „hajoittamista”?), muuttamaan ne työväen kokouksiksi (eikö se merkitse Petrunkevitchien ja Stahovitshien „häiritsemistä”?), pohtimaan *ei Duuman* kysymyksiä, vaan omia, sosialidemokraattisia, vallankumouksellisia kysymyksiä, joita Petrunkevitchit eivät halua vakavasti pohtia, mutta työläiset ja tietoiset talonpojat kovasti haluavat ja ehdottomasti tulevat pohtimaan.

Minkä vuoksi Parvus meni sanoissa sekaisin? Sen vuoksi, ettei hän ymmärtänyt väittelyn aihetta. Hän ryhtyi sotimaan boikottiaatetta vastaan kuvitellen, että boikotti merkitsee pelkkää syrjäytymistä, luopumista ajatuksesta, että vaalikokouksia olisi käytettävä *meidän* agitaatioomme. Asia on kuitenkin niin, ettei tuollaista passiivista boikottia kukaan julista edes legaalaisessa lehdistössä, puhumattakaan illegaalaisesta. Parvus osoittaa Venäjän poliittisten kysymysten täydellistä tuntemattomuutta, kun hän sekoittaa passiivisen ja aktiivisen boikotin, kun hän boikotista puhuessaan ei sanallakaan kosketele *jälkimmäistä boikottia*.

Olemme jo useampia kertoja huomauttaneet termin „aktiivinen boikotti” sovinnaisesta merkityksestä ja todenneet, että työläisillä ei ole mitään syytä boikotoida Valtakunnanduuma, sillä Valtakunnanduuma itse boikotoi heitä. Mutta tämän sovinnaisen termin todellisen sisällön olemme täysin selvästi määritelleet aivan alusta saakka, jo puolitoista kuukautta sitten, kun „Proletarin” 12. numerossa, ennen Valtakunnanduuma koskevan lain julkaisemista, kirjoitimme: „Vastakohtana passiiviselle syrjässäololle aktiivinen boikotti on merkitsevä agitaation kymmenkertaistamista, kokouksien järjestämistä kaikkialla ja joka paikassa, vaalikokousten käyttämistä vaikkapa väkivaltaisesti tunkeutumalla niihin, mielenosoitusten ja poliittisten lakkojen järjestämistä j.n.e., y.m.s.”. Ja jonkin verran alempana: „Aktiivinen boikotti” (otimme tämän termin lainausmerkkeihin, koska se on sovinnainen termi) „on agitaatiota, vallankumouksellisten voimien värväämistä ja järjestämistä entistä suuremmista mittasuhteissa, kaksinkertaisella tarjolla, kolminkertaisella innostuksella”.

Tämä on sanottu niin selvästi, että sen voisivat olla ymmärtämättä vain henkilöt, jotka ovat aivan vieraita Venäjän poliittisille kysymyksille, tai henkilöt, jotka ovat toivottomia sotkijoita, Konfusionsräthe („sotkuneuvoksia”), kuten saksalaiset sanovat.

Mitä Parvus siis loppujen lopuksi haluaa? Kun hän ehdottaa voimalla tunkeutumaan valitsijain kokouksiin, muuttamaan ne työväen kokouksiksi, pohtimaan sosialidemokraattisia kysymyksiä ja kapinaa, „sen pohdinnan asemesta, onko valittava Ivan Fomitsh vai Foma Ivanytsh” (huomatkaa: „asemesta” eikä yhdessä, ohella),— ehdottaa hän juuri aktiivista boikottia. Kuten huomaatte, Parvusille on tapahtunut pieni onnettomuus: hän oli menossa toiselle ovelle, mutta joutuikin toiselle. Hän julisti sodan boikottiaatteelle, mutta puhuikin itse (vaalikokouksia koskevassa kysymyksessä) aktiivisen boikotin puolesta, s.o. ainoan boikottimuodon puolesta, jota Venäjän poliittisessa lehdistössä on pohdittu.

Parvus voi tietysti väittää vastaan, että sovinnaiset termit eivät ole hänelle velvoittavia. Tämä vastaväite on muodollisesti oikea, mutta asian olemuksen kannalta se on aivan kelvoton. On tiedettävä se, mistä on puhe. Sanoista emme käy kiistelemään, mutta Venäjällä, toimintapaikalla, jo muovautuneet poliittiset termit ovat tapahtunut tosiasia, joka pakottaa huomioimaan itsensä. Ulkomailla oleva sosialidemokraattinen kirjailija, joka saisi päähänsä hylkiä näitä toimintapaikalla muovautuvia tunnuksia, osoittaisi vain mitä ahdaskatseisinta ja luutuneinta kirjailijan itserakkautta. Toistamme: ei kukaan Venäjällä ole puhunut eikä kukaan ole vallankumouksellisessa lehdistössä kirjoittanut mistään muusta boikotista kuin aktiivisesta boikotista. Parvusilla olisi täysi oikeus arvostella termiä, hyljätä tai selittää toisella tavalla sen sovinnaista merkitystä j.n.e., mutta kun se sivuutetaan tai vääristellään sen jo vakiintunutta merkitystä, niin se merkitsee kysymyksen sotkemista.

Ylempänä korostimme, että Parvus sanoi: ei yhdessä, vaan asemesta. Parvus ei kehoita herättämään yhdessä Foman tai Ivanin valitsemista koskevan kysymyksen kanssa meidän sosialidemokraattisia kysymyksiämme ja kapinakysymystä, vaan vaalikysymyksen asemesta luokkataistelua ja kapinaa koskevan kysymyksen. Tämä ero: „ei yhdessä, vaan asemesta”, on hyvin tärkeä ja siihen on pysähdyttävä sitäkin suuremmalla syyllä, kun Parvus, kuten hänen kirjoituksensa sisällöstä myöhemmin selviää, olisi ehkä itsekin saanut päähänsä tehdä korjauksen ja sanoa: ei asemesta, vaan yhdessä.

Meidän on tarkasteltava kahta kysymystä: 1) onko vaalikokouksissa mahdollista käsitellä „yhdessä” sekä Ivanin ja Foman valitsemista että luokkataistelua, sosialismia, kapinaa? 2) jos se on mahdollista, niin onko edellisiä ja jälkimmäisiä kysymyksiä pohdittava yhdessä vaiko jälkimmäisiä edellisen asemesta? Sille, joka tuntee Venäjän oloja, tuskin tuottanee vaikeutta näihin kysymyksiin vastaaminen. Vaalikokouksiin täytyy tunkeutua ja muuttaa ne työväen kokouksiksi voimalla, s.o. ennen kaikkea tukahduttamalla poliisin ja sotaväen vastarinta. Edes jossain määrin suurissa työläiskeskuksissa (joissa sosialidemokraattinen työväenpuolue vain voikin toivoa saavansa johtaa todella laajaa, kansanliikettä) on poliisin ja sotaväen vastarinta oleva mitä vakavin. Olisi suorastaan tyhmää, jos sulkisimme silmämme tältä. Parvus itse sanoo, että „vaaliagitaatio voi joka hetki muuttua vallankumoukselliseksi kapinaksi”. Jos asia on siten, niin meidän on laskettava ja sovitettava voimamme nimenomaan *kapinatehtävään* mukaan eikä sen tehtävän mukaan, että vaikutettaisiin Foman eikä Ivanin valitsemiseen Valtakunnanduumaan. Jos asia on siten, niin koko agitaatiomme tärkeimpänä ja keskeisimpänä tunnuksena Duuma-kamppailussamme pitää olla tunnus: aseellinen kapina, vallankumousarmeija, vallankumoushallitus. Jos asia on siten, niin meidän on ennen kaikkea ja eniten propagoitava ja selitettävä juuri näitä tunnuksia kaikissa ja kaikenlaisissa kokouksissa. Sen vuoksi Parvus taaskin lyö itseään, kun toisaalta odottelee kapinaa „joka hetki”, ja toisaalta vaikenee kokonaan kapinan julistamisesta, sen ehtojen, keinojen ja elinten valikoinnista Duuma-kamppailun „hermona”.

Edelleen. Tarkastelkaamme toista tapausta, joka on mahdollinen erillisissä, varsinkin pienemmissä keskuksissa. Olettakaamme, että väkivaltaiset kokouksiin tunkeutumisyrietykset eivät aiheuta vakavaa taistelua hallitusta vastaan, että ne eivät kehity kapinaan saakka. Olettakaamme, että nämä yritykset päättyvät joissain tapauksissa menestykseen. Niissä tapauksissa ei pidä unohtaa ensinnäkään järjestystä, jota sanotaan *sotatilaksi*. Jokaiseen osittaisvoittoon, jonka kansa saa poliisista ja sotaväestä, hallitus vastaa, kuten luultavasti Parvuskin tietää, julistamalla sotatilan. Pelottaako tuollainen perspektiivi meitä? Ei, sillä se on askel, joka lähentää kapinaa ja kärjistää yleensä koko taistelua.

Peloittaako se zemstvomiehiä ja yleensä Duuman valitsijoita? Kyllä, ehdottomasti, sillä se tekee helpommaksi Miljukovien vangitsemiset, sillä se antaa hallitukselle aihetta sulkea osan vaalikokouksista tai ehkäpä kaikki kokoukset ja koko Duuman! Siis kysymys on taaskin siitä, että yhdet haluavat kapinaa, julistavat sitä, valmistavat sitä, agitoivat sen puolesta, järjestävät kapinaosastoja j.n.e., mutta toiset eivät halua kapinaa, taistelevat kapina-aatetta vastaan, tuomitsevat kapinan julistamisen mielettömänä ja rikollisena j.n.e. Eikö Parvus todellakaan tiedä, että näihin „toisiin” kuuluvat *kaikki osvobozhdenijalaiset*, s.o. jopa vasemmistolaisimmatkin porvarilliset demokraatit, jotka voivat päästä Duumaan??

Ja jos Parvus tietää sen, niin hänen pitää tietää vielä seuraavakin (tämä toiseksi). Vastarintaa väkivaltaiselle vaalikokouksiin tunkeutumiselle ja niiden muuttamiselle työväen kokouksiksi eivät tee ainoastaan (joskus ei niinkään paljon) poliisi ja sotaväki, *vaan myös itse zemstvomiehet, itse osvobozhdenijalaisetkin*. Vain lapset voivat olla näkemättä sitä. Zemstvomiehet ja osvobozhdenijalaiset asettavat kysymyksen selvemmin ja suoremmin kuin eräät sosialidemokraatit. On joko valmistettava kapinaa ja otettava se agitaation ja kaiken työn keskuksiksi tai on siirryttävä Duuman pohjalle ja otettava se kaiken poliittisen taistelun perustaksi. Zemstvomiehet ja osvobozhdenijalaiset ovat jo ratkaisseet tämän kysymyksen, kuten olemme monta kertaa osoittaneet ja korostaneet sitä aina „Proletarin” 12. numerosta alkaen. Zemstvomiehet ja osvobozhdenijalaiset menevät kokouksiin nimenomaan sitä varten ja vain sitä varten, että saisivat käsitellyksi Foman tai Ivanin, Petrunkevitshin tai Stahovitshin valitsemisen, jotta saisivat hyväksytyksi „taistelu”-ohjelman (taistelu lainausmerkeissä, taistelu lakeijan valkoisissa hansikkaissa) Duuman pohjalla eikä laisinkaan kapinan tietä. Zemstvomiehet ja osvobozhdenijalaiset (me yhdistämme kummatkin tahallamme yhteen, sillä niiden poliittiseen jakamiseen ei ole perusteita) ovat tietysti valmiit päästämään kokoukseensa (vain siellä ja silloin, kun se voidaan tehdä niin, ettei käytetä voimaa vähänkään huomattavassa mitassa!!) vallankumouksellisia ja sosialidemokraatteja, jos näiden viimeksi mainittujen joukossa sattuu olemaan typeriä henkilöitä, jotka ovat valmiit lupaamaan „kannatusta” Fomalle Ivania vastaan,

Petrunkevitshille Stahovitshia vastaan. Mutta zemstvomiehiet eivät tule milloinkaan sietämään sellaista, että *heidän* kokouksensa „muutetaan työväen kokoukseksi”, että *heidän* kokouksestaan tehdään kansan vallankumouksellinen kokous, että *heidän* puhujalavaltaan kutsutaan avoimesti ja suoraan aseelliseen kapinaan. Tätä ilmeistä totuutta on oikeastaan hiukan epämukava märehtiäkin, mutta Parvusta ja „Iskraa” varten sitä täytyy märehtiä. Zemstvomiehiet ja osvobozhdenijalaiset tulevat kiertämättä tekemään vastarintaa kokouksensa *tällaiselle* käytölle, vaikka nämä porvarilliset kaupustelijat eivät tietenkään tule tekemään vastarintaa voimalla, vaan vaarattomammilla, „rauhanomaisilla” keinoilla ja kiertoteitä. Henkilöiden kanssa, jotka lupaavat heille „kansan” kannatusta Petrunkevitshille Stahovitshia vastaan, Stahovitshille Gringmutia vastaan, he eivät tee minkäänlaisia sopimuksia muuten kuin sillä ehdolla, ettei vaalikokousta muuteta työväen kokoukseksi, sillä ehdolla, ettei *heidän* puhujalavaansa käytetä kapinakehoituksiin. Jos he saavat tietää, että *heidän* kokouksensa on tulossa työläisiä (ja sen he saavat melkein aina tietää, sillä joukkomielenosoitusta ei voi pitää salassa), niin eräät heistä suoraa päätä kantelevat päällystölle, toiset ryhtyvät suostuttelemaan sosialidemokraatteja olemaan tekemättä sitä, kolmannet juoksevat vakuuttelemaan kuvernöörille, että „se ei ole *heidän* syynsä” ja että he haluavat Duman, haluavat päästä Duumaan, että he ovat „uskollisen kanssaveljensä” hra Struven suulla aina tuominneet kapinan „mielettömän ja rikollisen” julistamisen; neljännet kehoittavat muuttamaan kokouksen aikaa ja paikkaa; viidennet, „rohkeimmat” ja poliittisesti ovelimmat, sanovat salaviikka, että he kuuntelevat mielihyvin työläisiä, kiittävät sosialidemokraattista puhujaa, pokkuroivat ja kumartelevat „kansan” edessä, vakuuttelevat kaikille ja jokaiselle kauniissa, tenhoavassa ja liikuttavassa puheessa, että he ovat aina kansan puolella, kaikesta sydämestään kansan puolella, että he eivät kulje tsaarin, vaan kansan mukana, että „*heidän*” Petrunkevitshinsa on sen jo kauan sitten sanonut, että he „ovat aivan samaa mieltä” sosialidemokraattisen puhujan kanssa Valtakunnanduman „kataluudesta ja mitättömyydestä”, mutta että pitää, käyttäen korkeastikunnioitettavan parlamenttimies Parvusin erinomaisia sanoja, Parvusin, joka niin sattuvasti siirtää epäparlamenttiselle Venäjälle sociali-

demokraattien ja katolikkojen vollmarilaisten liittojen parlamentinäytteitä, pitää „laajentaa vaaliagitaatiota eikä häiritä sitä”; laajentaminen taas merkitsee sitä, ettei riskeerata mielettömästi Valtakunnanduuman kohtalolla, vaan „kannatetaan” koko kansan voimin Foman valitsemista Ivania vastaan, Petrunkevitshin ja Roditshevin valitsemista Stahovitshia vastaan, Stahovitshin valitsemista Gringmutia vastaan j.n.e.

Sanalla sanoen, mitä typerämpiä ja pelkurimaisempia zemstvomiehiet ovat, sitä vähemmän on oleva takeita siitä, että he rupeavat kuuntelemaan vaalikokouksessaan Parvusta. Mitä järkevempiä ja rohkeampia zemstvomiehiet ovat, sitä enemmän se on oleva mahdollista ja samaten sitä enemmän on oleva takeita siitä, että Parvus Foman kannattajana Ivania vastaan tulee vedetyksi nenästä.

Ei, kunnan Parvus! Niin kauan kuin Venäjällä ei ole parlamenttia, parlamentarismitaktiikan siirtäminen Venäjälle merkitsee kelvotonta parlamentarismileikkiä, merkitsee muuttumista vallankumouksellisten työläisten ja tietoisten talonpoikien johtajasta tilanherrojen hännystelijöiksi. Kun meillä olemattomien julkisten poliittisten puolueiden väliaikaiset sopimukset vaihdetaan salaisiin sopimuksiin Roditshevien ja Petrunkevitskien kanssa näiden kannattamisesta Stahovitshia vastaan, niin se merkitsee turmeluksen kylvämistä työväen keskuuteen. Sosialidemokraattinen puolue ei toistaiseksi kuitenkaan voi esiintyä avoimesti joukkojen edessä, radikaalis-demokraattinen puolue taas osaksi ei voi, osaksi ei halua ja jopa enemmän ei halua kuin ei voi.

Zemstvomies-osvobozhdenijelaisten suoraan ja selvään tunnukseen: alas kapinan rikollinen julistaminen, Duumassa ja Duuman kautta työskentelyn puolesta,— meidän on vastattava suoralla ja selvällä tunnuksella: alas vapauden porvarilliset petturit, herrat osvobozhdenijelaiset ja kumpp., alas Duuma ja eläköön aseellinen kapina!

Kun kapina-tunnus yhdistetään Foman tai Ivanin valintaan „osallistumiseen”, niin se merkitsee, että agitaation „laajuuden” ja „monipuolisuuden”, tunnusten „joustavuuden” ja „herkkyyden” tekosyillä saadaan aikaan pelkkää sekasotkua, sillä käytännössä tuo yhdistäminen on manilovilaisuutta. Parvusin ja Martovin puhe zemstvomiehille Petrunkevitschin „kannattamiseksi” Stahovitshia vastaan

tulee käytännössä olemaan (edellyttäen niitä poikkeustapauksia, jolloin se voidaan toteuttaa) nenästävedetyn työväenjohtajan kulussientakainen puhe pienelle työväen petturien ryhmälle eikä julkinen puhe kansanjoukoille. Teoreettisesti eli taktiikkamme yleisten perustojen näkökannalta näiden tunnusten yhdistäminen on nyt, tällä hetkellä, eräs parlamenttikretinisin laji. Meille, vallankumouksellisille sosialidemokraateille, kapina ei ole absoluuttinen, vaan konkreettinen tunnus. Me lykkäsimme sitä vuonna 1897, asetimme sen yleisen valmistelun mielessä vuonna 1902, asetimme sen suoranaishana kehoituksena vasta vuonna 1905, tammikuun 9 päivän jälkeen. Emme ole unohtaneet, että Marx oli vuonna 1848 kapinan kannalla, mutta vuonna 1850 tuomitsi houreet ja fraasit kapinasta⁸⁰, että Liebknecht ennen vuosien 1870—1871 sotaa tuomitsi valtiopäiviin osallistumisen, mutta sodan jälkeen itse osallistui niihin. Mainitsimme heti, „Proletarin” 12. numerossa, että olisi naurettavaa etukäteen vanhoa, ettei tulevaisuudessa osallistuta taisteluun Duuman pohjalla. Me tiedämme, että ei ainoastaan parlamentti, vaan jopa parlamentin irvikuvakin silloin, kun ei ole olemassa kapinan ehtoja, saattaa tulla koko agitaatiomme tärkeimmäksi keskukseksi koko siksi ajaksi, jolloin kansan kapinasta ei ole puhuttakaan.

Mutta me vaadimme kysymyksen selvää ja täsmällistä asettelua. Jos te luulette, että kapinain kausi on Venäjällä mennyt ohi,—niin sanokaa se ja puolustakaa avoimesti katsantokantaanne. Me arvioimme ja pohdimme sen kaikinpuolisesti ja rauhallisesti, konkreettisten ehtojen näkökannalta. Mutta koska te itse puhutte, että kapinan mahdollisuus on olemassa „joka hetki”, puhutte sen välttämättömyydestä, niin me leimaamme häpeällä ja tulemme leimaamaan kaikki ja kaikenlaiset Duuman aktiivista boikotointia vastaan tähdätyt ajatukset surkeaksi manilovilaisuudeksi. Jos kapina on mahdollinen ja välttämätön, niin silloin meidän on juuri se otettava kaiken Duumaa lähellä olevan kamppailumme keskeisimmäksi tunnukseksi, silloin meidän on paljastettava „frankfurtalaisen parlamenttijaaritelijan” lahjottavissa olevaa sielupahasta jokaisessa osvobozhdenijelaisessa, joka vieroksuu tätä kapina-tunnusta. Jos kapina on mahdollinen ja välttämätön, niin se merkitsee, ettei ole olemassa mitään legaalista keskusta legaalista

taistelua varten kapinan tarkoitusperän saavuttamiseksi, eikä manilovilaisilla fraaseilla sitä voida korvata. Jos kapina on mahdollinen ja välttämätön, niin se merkitsee, että hallitus „on pannut pistimen etutilalle päiväjärjestykseen”, alkanut kansalaissodan, julistanut sotatilan anti-kritiikkinä demokraattiselle kritiikille, ja jos tällaisissa oloissa Valtakunnanduuman „miltei parlamenttimainen” nimikilpi otetaan täydestä ja aletaan pimeässä ja sala-vihkaa soittaa nelikäteisesti Petrunkevitchien kanssa parlamentarismia, niin se merkitsee, että vallankumouksellisen proletariaatin politiikka vaihdetaan komediaa näyttelevien intelligenttien politikoinniseen!

Osoitettuamme Parvusin koko asenteen perusvalheellisuuden, voimme vain lyhyesti pysähtyä tämän valheellisuuden erillisiin, selvimpiin ilmauksiin. „Ennen vaaleja tai vaalien jälkeen, Valtakunnanduuman yhteydessä”, kirjoittaa Parvus, „muodostuu laillinen perusta poliittisten puolueiden olemassaololle”. Se ei ole totta. Tosiasiassa *nyt* on muodostumassa „laillinen perusta” vaalien väärentämiselle hallituksen toimesta. Tätä perustaa sanotaan: 1) zemstvo-päälliköksi (talonpoikain vaalit ovat kokonaan hänen käsissään); 2) ohranaksi (Miljukovin vangitseminen); 3) sotatilanteeksi. Kun *todellisuudessa* eikä kirjailijain kielellä muodostuu „laillinen perusta poliittisten puolueiden olemassaololle” (siinä luvussa myös VSDTP:lle), niin silloin meidän velvollisuutemme on tarkistaa uudelleen koko kapinakysymys, sillä meidän kannaltamme kapina on vain eräs tärkeä, muttei laisinkaan aina välttämätön keino vapaan tantereen valtaamiseksi taistelulle sosialismin puolesta.

„On viipymättä esiinnyttävä ei erillisinä yhteiskunnallisina ryhminä, ei juristeina, insinööreinä ja zemstvomiehinä, vaan liberaalisena, demokraattisena, sosialidemokraattisena puolueena — virallisesti ja julkisesti. Eri suuntausten edustajat voivat tässä suhteessa sopia keskenään, kuten sopivat parlamentin eri ryhmät”.

Niin, he voivat tehdä sen, mutta ei julkisesti, sillä joskin Parvus on unohtanut Trepovin, niin Trepov ei ole unohtanut Parvusta, vaan salaa. Se, mitä Parvus nimittää parlamenttisopimukseksi (mikä on joskus tarpeen sosialidemokraateille

maassa, jossa on parlamentti), on nykyisellä Venäjällä, syyskuussa 1905, mitä inhottavinta parlamentarismileikkiä. Vallankumouksen petturit asettavat nyt etutilalle sopimuksen osvobozhdenijelaisten ja vallankumouksellisten välillä. Vallankumouksen kannattajat — sopimuksen sosialidemokraattien ja kaikkien vallankumouksellisten demokraattien, s.o. kapinan kannattajien, välillä. Kun uusi „Iskra”, Parvus ja Plehanov * tekevät nyt „parlamentti”-sopimusta osvobozhdenijelaisten kanssa (puolueen perustamisesta näiden toimesta katso ylempänä, kirjoituksesta „Ystävykset ovat tavanneet toisensa” **), niin me sanomme julkisesti, että nämä sosialidemokraatit ovat kadottaneet kaikkinaisen todellisuuden tajun ja heidät on heitettävä yli laidan. Silloin teemme sopimuksen vallankumouksellisten demokraattien kanssa pitäen perustana yhteistä agitaatiota kapinan puolesta, sen valmistamista ja suorittamista.

Erittelemällä uusiskralaisia päätöslauselmia olemme jo osoittaneet (Lenin: „Kaksi taktiikkaa”), että „Iskra” alenee liberaalisen tilanherran tasolle, mutta „Proletari” nostattaa ja ravistelee vallankumouksellista talonpoikaa ***.

„On välttämätöntä, että kukin puolue järjestäisi oman vaalikomiteansa vaalien toimeenpanemiseksi koko maassa. On välttämätöntä, että ne sopsivat keskenään käytännöllisistä toimenpiteistä sanan- ja kokoontumisvapauden ynnä muun sellaisen laajentamiseksi vaalien aikana. On välttämätöntä, että ne sitoisivat itsensä yhteisellä poliittisella vastuunalaisuudella (kuulkaa, kuulkaa, toverit työläiset! Uusiskralaiset tahtovat sitoa teidät Petrunkevitsheihin! Alas Petrunkevitshit ja alas uusiskralaiset!) siten, että jos jonkin poliittisen puolueen virallinen edustaja joutuu poliisiin vainoamaksi tai oikeudelliseen rangaistukseen, niin kaikkien muiden (!) puolueiden edustajat julistavat olevansa solidaarisia hänen kanssaan ja kaikki yhdessä järjestävät (!) kansan (??) protestin ja, mikäli mahdollista (kuulkaa!), kansan kapinan hänen suojelemistaan varten”.

* *Huomautus:* Mainitsemme Plehanovin, sillä hän on sanonut painetussa sanassa, että „Iskran” taktiikka on parempi kuin „Proletarin” taktiikka. Tosin Plehanov ei tällöin sanonut halaittua sanaakaan uusiskralaisten ja III edustajakokouksen päätöslauselmista, mutta sosialidemokraattisen kirjailijan verukkeet ja klemurtelet on sellainen seikka, joka ei lievennä, vaan vahvistaa hänen syyllisyyttään.

** Ks. tätä osaa, ss. 240—241. *Toim.*

*** Ks. tätä osaa, s. 32. *Toim.*

Onnea matkalle, rakastettava Parvus! Järjestäkää protesteja ja kapina Petrunkevitskien (demokraatti) ja Stahovitshien (liberaali) kanssa,—meidän tiemme ovat eronneet. Me tulemme tekemään *samaa* vallankumouksellisten demokraattien kanssa. Muuttakaa kuitenkin samalla tunnuksennekin, kunnioitettavat „parlamenttisopimusten” sankarit:—tunnuksen: „kapina on välttämätön” asemesta sanokaa: „kapinan, *mikäli mahdollista*, on täydennettävä protesteja”. Silloin kaikki osvobozhdenijalaiset ovat teidän kanssanne samaa mieltä! Tunnuksen: „yleinen, yhtäläinen, välitön ja salainen äänestys” asemesta esittäkää tällainen tunnus: „hallituksen on turvattava, *mikäli mahdollista*, välitön, yhtäläinen, yleinen ja salainen äänestys”. Onnea matkalle, herrat! Me tulemme kärsivällisesti odottelemaan, milloin Parvus, Petrunkevitsch, Stahovitsh ja Martov „järjestävät kansan protestin ja, mikäli mahdollista, kansan kapinan” Miljukovin suojelemista varten. Onhan se paljon ajankohtaisempaa, herrat, meidän „miltei parlamentti”-kautenamme: suojella hra Miljukovia kuin satoja ja tuhansia vangittuja ja piestyjä työläisiä!.

Parvus julistaa kategorisesti: „meillä ei ole mitään toiveita viedä itsenäisesti edustajiamme Duumaan”. Mutta siitä huolimatta hän kirjoittaa: „Jos osoittautuu, ettei vaalikomiteoita voidakaan muodostaa, niin meidän pitää kuitenkin ponnistaa kaikkemme asettaaksemme omia ehdokkaitamme”. Sensuksesta huolimatta, olettaa Parvus, „ei sosialidemokraattisten ehdokkaiden mahdollisuus ole erinäisissä tapauksissa suljettu pois”. „Yksi tai kaksi sosialidemokraattista ehdokasta, samantekevää missä, tulevat olemaan poliittisena tunnuksena koko maassa”.

Kiitämme vaikkapa selvyydestä. Mutta mistä se asia kiikastaa, herrat? „*Rusj*” lehti on kauan sitten asettanut ehdokkaansa, kaikki nuo Stahovitshit, Petrunkevitshit ja muut vallankumouksen petturit, jotka käyvät ahkerasti herrojen Durnovoiden luona. Miksi „*Iskra*” lehti on vaiti? Miksei se ryhdy sanoista toimeen? ei aseta Axelrodia, Staroveria, Parvusta ja Martovia ehdokkaiksi Valtakunnanduumaan? Kokeilkaa, herrat, tehkää koe, experimentum in corpore vili*. Kokeilkaa, ja silloin heti näemme, kuka meistä on oikeassa: tekö olette oikeassa olettaessanne, että

* — koe pieniarvoisella organismissa. *Toim.*

näistä ehdokkaista tulee „tunnus koko maassa”, vaiko me olettaessamme, että nämä ehdokkaat joutuvat nykyoloissa pelaamaan narrien osaa?

Parvus kirjoittaa: „Hallitus on antanut pienelle ihmisryhmälle oikeuden valita laitoksen, jonka on hoidettava koko kansan asioita. Se säilyttää keinotekoisesti valikoiduille valitsijoille velvollisuuden käyttää erikoisoikeuttaan ei henkilökohtaisen” (vaan luokka- ja puoluekantaisen?) „mielivallan mukaan, vaan huomioiden kansanjoukkojen mielihiteen. Muistuttaa heille tästä velvollisuudesta, pakottaa (!) heidät täyttämään se — se on meidän tehtävämme, jonka täyttämiseksi meidän ei pidä kaihtaa mitään keinoja”.

Tämä päätelmä, jota luonnollisesti täydennetään vakuutellulla, että (aktiivisen) boikotin taktiikka ilmentää epäluotamusta „maan vallankumouksellisiin voimiin” (sic! *), on perinjuurin virheellinen. Se on näyte kysymyksen sentimentaalisen-porvarillisen asetelusta, jota vastaan kaikkien sosialidemokraattien on noustava. Parvusin päätelmä on porvarillinen, sillä hän ei näe Duuman luokkaolemusta — porvariston sopimusta itsevaltiuden kanssa. Parvusin päätelmä on tyhjä sentimentaalinen fraasi, sillä hän ottaa vaikkapa hetkeksikin täydestä osvobozhdenijelaisten valheelliset sanat heidän halustaan „huomioida kansanjoukkojen mielipide”. Kunnioitettu Parvus on myöhästynyt noin kolmella vuodella. Kun liberaaleilla ei ollut äänenkannattajaa enempää kuin legaalista järjestöäkään, mutta meillä oli kumpikin, niin me autoimme heitä poliittisessa kehityksessään. Eikä historia pyyhi pois tätä ansiota sosialidemokratian toiminnasta. Mutta nyt ovat liberaalit muuttuneet politiikan pienokaisista sen tärkeimmiksi pukareiksi, he ovat teoissa osoittaneet pettäneensä vallankumouksen. Kun nyt kiinnitetään päähuomio ei porvarillisten „sovittelijain” petturuuden paljastamiseen, vaan siihen, että muistutetaan heille „velvollisuudesta” hoitaa (ei porvariston, vaan) koko kansan asioita, niin se merkitsee muuttumista osvobozhdenijelaisten hännystelijöiksi! Vain osvobozhdenijelaiset voivatkin vakavissaan etsiä Valtakunnanduumasta „maan vallankumouksellisten voimien” heijastusta. Sosialidemokratia tietää, että kaikkein parasta, mitä me voimme nyt saada aikaan, on porvariston petturuusponnistusten

neutralisoiminen, halvaannuttaminen. Zemstvomiehät ja osvobozhdenijelaiset eivät ole „maan vallankumouksellinen voima”, on häpeä olla tietämättä sitä, toveri Parvus. Vallankumouksellisena voimana nyt, demokraattisessa vallankumouksessa, on vain proletariaatti ja tilanherroja vastaan taisteleva talonpoikaisto.

Kukkasten kukkasena Parvusin mainiossa kirjoituksessa on määritelmä niistä *ehdoista*, joilla proletariaatti kannattaa osvobozhdenijelaisia. „Ne opposition ehdokkaat”, kirjoittaa Parvus, „jotka haluavat käyttää meidän tukeamme, on velvoitettava määrättyihin poliittisiin vaatimuksiin”. („Необходимо кандидатов оппозиции, которые захотят пользоваться нашей поддержкой, обязать на определенные политические требования”. Tämä ei ole venäjän kieltä, vaan huono käänös saksasta, mutta ajatus on kuitenkin selvä.) „Sellaisina voivat olla esimerkiksi seuraavat: 1) vaadittava itse Duumassa sen viipymätöntä hajoittamista ja perustavan kokouksen koollekutsumista yleisen j.n.e. äänioikeuden perustalla; 2) kaikkien sotilaallisten ja rahallisten varojen evääminen hallitukselta, kunnes tämä vaatimus täytetään”.

Portaalta portaalle. Ken on kerran kompastunut ja joutunut kaltevalle pinnalle, hän luisuu hillittömästi alas. Puolueen kummankin osan ulkopuolella olevat yli-ihmisemme, sellaiset kuin Parvus ja Plehanov, ylevämielisesti sivuuttavat ne samat uusiskralaisten päätöslauselmat, joista he ovat moraalisesti ja poliittisesti vastuussa. Nämä yli-ihmiset kuvittelevat olevansa sekä „enemmistön” että „vähemmistön” yläpuolella: todellisuudessa he ovat *alempana* kumpaakin, sillä enemmistön kaikkiin puutteellisuuksiin he ovat osanneet yhdistää kaikki vähemmistön puutteellisuudet ja kaikki *yliloikkarin puutteellisuudet*.

Katsokaa Parvusta. Hän on koko ajan kulkenut käsi kädessä „Iskran” kanssa, vieläpä silloinkin, kun zemstvomikamppailun suunnitelma ja tammikuun yhdeksäs päivä avasivat vähäksi aikaa hänen silmänsä näkemään „Iskran” opportunistisen kannan. Mutta Parvus kuitenkin halusi, että häntä pidettäisiin „sovittelijana”, — luultavasti sillä perusteella, että kun hän tammikuun 9 päivän jälkeen alkoi esittää väliaikaisen hallituksen tunnuksia, niin bolshevikkien täytyi oikaista häntä ja osoittaa hänen tunnuksissaan olevat fraasiainekset. Ilman tsaaria ja työväen hallitus! huusi

Parvus tammikuun 9 päivän vaikutelmien innoittamana. Ilman kansaa ja liberaalinen Duuma! sellainen on hänen nykyinen „taktiikkansa” elokuun 6 päivän jälkeen. Ei, toveri, me emme rupea rakentamaan taktiikkaamme hetkellisten mielialojen mukaan, hetken palvonnan mukaan!

Parvus on nyt kyhännyt „usia” *ehtoja* liberaaleille. Uusiskralaisparat, kuinka he ovatkaan väsyneet kyhäillessään osvobozhdenijelaisten kanssa tehtävän sopimuksen „ehtoja”! Starover kyhäsi II edustajakokouksessa (ks. hänen päätöslauselmaansa, jonka III edustajakokous kumosi) yhdet ehdot, jotka heti lensivät hiiteen, sillä kukaan osvobozhdenijelaisten kanssa tehtävästä „sopimuksesta” kirjoittaneista uusiskralaisista ei zemstvokamppailun suunnitelmassa eikä nytkään ole täydellisesti esittänyt näitä ehtoja. Uusiskralaisten konferenssi esitti toiset, paljon ankarammat ehdot päätöslauselmassa suhteista liberaaleihin. Uusiskralainen Parvus on moraalisesti vastuussa tästä päätöslauselmasta,— mutta mitä tekemistä kirjailija-yli-ihmisillä on joidenkin päätöslauselmien kanssa, joita on laadittu proletariaatin vastuunalaisten edustajain osanotolla! Yli-ihmiset sylkevät puolueen päätöslauselmille!

Uusiskralaisten päätöslauselmassa, joka koskee suhtautumista *oppositi* puolueisiin, on aivan selvästi kirjoitettu, että sosialidemokratia „vaatii kaikkia tsarimin vihollisia”:

„1) Kannattamaan tarmokkaasti ja ilman kaksimielisyyttä järjestyneen proletariaatin jokaista päättäväistä esiintymistä, jonka tarkoituksena on antaa uusia iskuja tsaris mille”.

Parvus ehdottaa „sopimusta” osvobozhdenijelaisten kanssa ja „kannatuksensa” lupaamista heille vaatimatta mitään tuollaista.

„2) Tunnustamaan julkisesti ja kannattamaan ehdottomasti vaatimusta yleiskansallisesta perustavasta kokouksesta pohjana yleinen j.n.e. äänestys ja *esiintymään avoimesti kaikkia niitä puolueita ja ryhmiä vastaan, jotka grittävät tyypistää kansan oikeuksia* joko rajoittamalla vaali-oikeutta tai sitten vaihtamalla perustava kokous suosiollisesti lahjoitettuun monarkistiseen perustuslakiin”.

Näiden ehtojen toista osaa kokonaisuudessaan Parvus ei hyväksy. Lisäksi hän jättää aivan varjoon kysymyksen siitä, keneltä osvobozhdenijelaisten pitäisi Duumassa „vaatia”

perustavan kokouksen „koollekutsumista”. Tietenkin tsaarilta? Miksi sitten ette itse kutsu sitä koolle? miksi, kunnioitettavat „parlamenttisopimusten” sankarit? Vai ettekö te enää ole „suosiollista lahjoittamista” vastaan?

„3) Kannattamaan päättävästi työväenluokan taistelua hallitusta ja pääoman magnaatteja vastaan lakko- ja yhdistymisvapauden puolesta”.

Tästä „ehdosta” Parvus vapauttaa kaiketikin osvobozhdenijelaiset Duuman koollekutsumisen vuoksi ja „mitä pahempi, sitä parempi”-taktiikan vahingollisuuden vuoksi (vaikka samassa Parvus vakuuttaa, lukijan pilkaksi, että jos Duumalla olisi lainsäädäntöoikeus, niin se olisi pahempi, s.o. että yksi askel parempaan ja juuri se, jota osvobozhdenijelaiset tavoittelevat, on askel pahempaan!!).

„4) Julkisesti vastustamaan kaikkia hallituksen ja aateli-feodaalien yrityksiä tukahduttaa vallankumouksellinen talonpoikaisliike talonpoikain henkilöllisyyttä ja omaisuutta vastaan tähdättyjen barbaaristen väkivaltakeinojen avulla”.

Kunnon Parvus, miksi te olette unohtanut tämän ehdon? Ettekö te nyt olekaan suostuvainen esittämään tätä mainiota vaatimusta Petrunkevitshille? Stahovitshille? Roditsheville? Miljukoville? Struvelle?

„5) Kieltäytymään kannattamasta jokaista toimenpidettä, jonka tarkoituksena on erinäisten kansallisuuksien oikeuksien millaisten tahansa rajoitusten ja kansallisuussorron millaisten tahansa jälkien säilyttäminen vapaalla Venäjällä;

ja 6) osallistumaan aktiivisesti kansan itseaseistautumiseen taistelua varten taantumusta vastaan ja kannattamaan sosialidemokratiaa sen yrityksissä järjestää aseellista joukkotaistelua”.

Kunnon Parvus, miksi te olette unohtanut nämä ehdot?

LIBERAALISET LIITOT JA SOSIALIDEMOKRATIA ⁸¹

Mikä merkitys intelligenssin „ammatillisilla” liitoilla on proletariaatille ja eikö meidän, sosialidemokraattien, ole liityttävä niihin taistellaksemme työläisten luokkatietoisuuden pimittämistä vastaan?

Intelligenssin „ammatilliset” liitot ja „Liittojen liitto” ovat poliittisia järjestöjä. Tosiasiallisesti ne ovat *liberaalisia* liittoja. Yleensä ne ovat liittoja, jotka muodostavat niin sanotun perustuslaillis-demokraattisen, s.o. porvarillis-liberaalisen, puolueen ydinosan. Harteillemme laskeutuu nyt mitä vakavin velvollisuus — kaikin voimin myötävaikuttaa proletariaatin *puoluekantaiseen* kasvatukseen, sen etujoukon yhteenliittämiseen todelliseksi poliittiseksi puolueeksi, *ehdottomasti* kaikista muista puolueista riippumattomaksi, ehdottomasti itsenäiseksi puolueeksi. Sen vuoksi meidän on suhtauduttava äärimmäisen varovaisesti kaikkiin askeliin, jotka voivat aiheuttaa sekaannusta selvissä ja määritellyissä puoluesuhteissa. Koko liberaalinen porvaristo panee nyt kaikki voimansa liikkeelle saadakseen ehkäistyksi proletariaatin täysin itsenäisen luokkapuolueen muodostamisen, saadakseen „yhdistetyksi” ja „liitetyksi” *koko* „vapaus”-liikkeen samaksi demokratismin virraksi tarkoituksena tämän demokratismin *porvarillisen* luonteen salaaminen.

Jos tällaisten ehtojen vallitessa sosialidemokraattisen puolueen jäsenet liittyisivät liberaalisiin liittoihin, niin olisi se heidän taholtaan suuri virhe ja asettaisi heidät kahden erilaisen ja vihamielisen puolueen jäsenten äärimmäisen vilpilliseen asemaan. Kahta jumalaa ei saa palvella. Kahdessa puolueessa ei saa jäsenenä olla. Poliittisen

vapauden puuttuessa, itsevaltiudellisen järjestelmän pimeydessä voidaan hyvin helposti sekoittaa puolueita toisiinsa, ja porvariston edut *vaativat* tuollaista sekoittamista. Proletariaatin edut vaativat puolueiden täsmällistä ja selvää erottamista toisistaan. Mutta takeita siitä, että sosialidemokratian ryhmät intelligenttien „ammatillisiin” liittoihin mentyään säilyttäisivät täydellisen itsenäisyytensä, olisivat ainoastaan VSDTP:n eikä minkään muun puolueen jäseniä, tekisivät tiliä jokaisesta askelestaan *omalle* puoluejärjestölleen,—sellaisia takeita, reaalisia, eikä vain pelkkiä sanallisia, ei nykyään voida antaa. Yhdeksänkymmentä yhdeksän mahdollisuutta sadasta puhuu sen puolesta, ettei sellaisten jäsenten onnistu säilyttää itsenäisyyttään ja täytyy turvautua „viekkauksiin”, jotka tulostensa kannalta ovat hyödyttömiä ja työläisten vielä nuoren *puoluekantaisen* itsetietoisuuden turmeltumisen kannalta vahingollisia.

„Proletari” № 18,
syyskuun 26 (13) pnä 1905

Julkaistaan „Proletari” lehden
tekstin mukaan

PUOLUSTUKSESTA HYÖKKÄYKSEEN

Vakaan konservatiivisen „Temps” * lehden erikoiskirjeenvaihtaja sähkötti tähän lehteen Pietarista syyskuun 21 (8) pnä:

„Toissa yönä 70 henkilöä käsittävä ryhmä hyökkäsi Riian keskuskankilaan, katkaisi puhelinlinjat ja köysitikkaiden avulla tunkeutui vankilan pihalle. Pihalla käytiin tuima ottelu, jossa kaksi vanginvartijaa sai surmansa ja kolme haavoittui vaikeasti. Mielenosoittajat vapauttivat silloin kaksi poliittista, jotka oli vedetty sota-oikeuteen ja odottivat kuolemantuomiota. Mielenosoittajia, jotka kahta kiinni saatua ja vangittua lukuunottamatta ehtivät paeta, takaa-ajettaessa sai surmansa yksi agentti ja muutamia poliiseja haavoittui”.

Siis asiat kuitenkin menevät eteenpäin! Aseistautuminen kuitenkin edistyy huolimatta suunnattomista, kerrassaan sanoin kuvaamattomista vaikeuksista. Yksilöterrori, tuo intelligenttiheikkouden aikaansaannos, jää menneisyyteen. Sen sijaan, että hukattaisiin kymmeniä tuhansia ruplia ja suuria määriä vallankumouksellista voimaa jonkin Sergein (joka vallankumouksellisesti Moskovaa melkeinpä paremmin kuin monet vallankumousmiehet) murhaamiseen, „kansan nimessä” murhaamiseen,— sen sijaan ryhdytään sotatoimiin *yhdessä kansan kanssa*. Silloin aseellisen taistelun pioneerit ei ainoastaan sanoissa, vaan teoissa sulautuvat yhteen joukkojen kanssa, asettuvat proletariaatin taisteluryhmien ja osastojen johtoon, kasvattavat kansalaissodan tulessa *kymmeniä kansanjohtajia*, jotka huomenna, työväen kapinan päivänä, pystyvät auttamaan kokemuksellaan ja sankarillisella uljuudellaan tuhansia ja kymmeniä tuhansia työläisiä.

Tervehdys Riian vallankumouksellisen osaston sankareille! Olkoon heidän saavutuksensa rohkaisuna ja

* — „Aika”. Toim.

esimerkkinä sosialidemokraattisille työläisille kautta Venäjän. Eläköön kansan vallankumousarmeijan esitaistelijat! Katsokaapa, millaiseen menestykseen, jopa puhtaasti sotilaalliselta näkökannalta, päätyi riikalaisten yritys. Vihollisen puolella sai surmansa kolme ja haavoittui luultavasti 5—10 henkeä. Meidän menetyksemme: kaikkiaan kaksi — luultavasti haavoittuneita ja sen vuoksi vihollisen vangiksi joutuneita. Sotasaaliimme — kaksi vankeudesta pois temmattua vallankumousjohtajaa. Mutta sehän on loistava voitto!! Se on oikea voitto, kun on taisteltu kiireestä kantapäihin aseistettua vihollista vastaan. Se ei ole enää salaliitto jotain vihattua persoonaa vastaan, ei kostoteko, ei epätoivon purkaus eikä pelkkä „peloitus”, — ei, se on harkittua ja valmisteltua, voimasuhteen kannalta laskelmoitua vallankumousarmeijan osastojen toiminnan alkua. Tällaisten 25—75 henkeä käsittävien osastojen lukumäärä voidaan jokaisessa suuressa kaupungissa ja usein suuren kaupungin esikaupunginosissa kohottaa useampiin kymmeneen. Työläiset lähtevät sadoittain näihin osastoihin, on vain viipymättä ryhdyttävä laajalti propagoimaan tätä aatetta, muodostamaan näitä osastoja, varustamaan niitä kaikenlaisilla aseilla, puukoista ja revolveereista aina pommeihin asti, antamaan näille osastoille sotilaallista koulutusta ja sotilaallista kasvatusta.

Onneksi ovat menneet ne ajat, jolloin vallankumouksellisen kansan puutteessa vallankumousta „tekivät” vallankumoukselliset terroristiyksilöt. Pommi on lakannut ole-masta „pomminheittäjä”-yksilön ase. Siitä on tulemassa *kansan aseistuksen välttämätön oleellinen osa*. Sotatekniikan muuttuessa muuttuvat katutaistelun keinot ja menetelmät ja niiden pitääkin muuttua. Me kaikki tutkimme nyt (ja teemme hyvin, kun tutkimme) barrikadien rakentamista ja niiden puolustamistaitoa. Mutta tämän vanhan hyödyllisen asian vuoksi ei pidä unohtaa sotatekniikan uusimpia askelia. Edistys räjähdysaineiden käytössä on tuonut eräitä uutuuksia tykistöalalle. Japanilaiset osoittautuivat venäläisiä voimakkaammiksi osittain siksikin, että he osasivat paljon paremmin käsitellä räjähdysaineita. Mitä voimakkaimpien räjähdysaineiden laaja käyttö on viime sodan eräs hyvin luonteellinen erikoisuus. Ja nämä, koko maailmassa nyt yleisesti tunnustetut, sotataidon mestarit, japanilaiset, ovat myös ottaneet käytäntöön *käsipommin*, jota he erinomaisesti

käyttivät Port Arthuria vastaan. Ottakaamme oppia japanilaisilta! Alkäämme masentuko niiden kovien vastoinkäymisten vuoksi, joita aseiden joukkokuljetusyrityksissä saadaan kokea. Mitkään vastoinkäymiset eivät saa murretuksi sellaisten ihmisten energiaa, jotka tuntevat ja todellisuudessa näkevät kiinteän yhteytensä vallankumoukselliseen luokkaan, jotka käsittävät, että heidän lähimpien taistelupäämääriensä puolesta on nyt noussut todellakin koko kansa. Pommien valmistus on mahdollista kaikkialla ja joka paikassa. Niitä valmistetaan nyt Venäjällä paljon laajemmassa mitassa kuin kukaan meistä tietää (ja jokainen sosialidemokraattisen järjestön jäsen nähtävästi tietää useampiakin esimerkkejä verstaiden järjestämisestä). Niitä valmistetaan verrattomasti paljon laajemmassa mitassa kuin poliisi tietää (ja se tietää luultavasti enemmän kuin vallankumoukselliset erinäisissä järjestöissä). Mikään voima ei pysty vastustamaan vallankumousarmeijan osastoja, jotka aseistautuvat pommeilla ja eräänä kauniina yönä tekevät yhtäaikaa useampia sellaisia hyökkäyksiä kuin oli Riiasa, joiden jälkeen — se on viimeinen ja tärkein ehto — nousee satoja tuhansia työläisiä, jotka eivät ole unohtaneet „rauhallista” tammikuun yhdeksättä päivää ja intomielisesti janoavat aseistettua tammikuun yhdeksättä päivää.

Tapahtumat Venäjällä kulkevat ilmeisesti siihen suuntaan. Syventykää noihin legaalisten sanomalehtien tiedoituksiin pommeista, joita on löydetty höyrylaivojen rauhallisten matkustajain koreista. Lukekaa harkiten noita uutisia *sadoista* hyökkäyksistä poliisien ja sotilashenkilöiden kimppeun, *kymmenistä* paikalla surmansa saaneista ja *kymmenistä* vaikeasti haavoittuneista viimeisten kahden kuukauden ajalta. Jopa petturimais-porvarillisen „Osvobozhdenijen”, joka tuomitsee aseellisen kapinan „mielettömän” ja „rikollisen” julistamisen, kirjeenvaihtajatkin myöntävät, että traagilliset tapahtumat eivät ole vielä milloinkaan olleet niin lähellä kuin nyt.

Siis työhön käsiksi, toverit! Olkoon kukin omalla paikallaan. Muistakoon jokainen työläiskerho, että ellei tänään niin huomenna tapahtumat saattavat vaatia siltä johtavaa osallistumista viimeiseen ja ratkaisevaan taisteluun.

NYKYHETKEN JOHDOSTA

Näytteenä niin sanotusta „vallankumouksellisesta itsehallinnosta” (jonka „Iskra” sekoittaa kansan kapinan tunnukseen) oli „Proletarin” 15. numerossa jo mainittu * Smolenskin duuman päättävästä käyttäytymisestä, kun se katsoi laittomuudeksi kasakkojen majoittamisen kaupunkiin, lopetti rahan antamisen näille, järjesti väestön suojelua varten kaupunginmiliisin ja kääntyi sotilaiden puoleen julistuksella, jossa vastustetaan väkivallan harjoittamista kansalaisia kohtaan. Uutena havainnollisena esimerkkinä samasta aatteesta ja nykyhetken luonnehtimiseksi julkaisimme „L’Humanité’n” ** mukaan tällaisen päätöslauselman, jonka on hyväksynyt Kertshin duuma äskettäin kaupungissa toimeenpannun pogromin johdosta.

Duuma on päättänyt: 1) lausua juutalaiselle väestölle valittelun sen kantamien uhrien (surmansa saaneiden ja haavoittuneiden) sekä aineellisen vahingon johdosta; 2) säätää paikalliselle kymnaasille kaksi stipendiä levottomuuksien aikana surmansa saaneiden oppilaiden muistoksi; 3) koska paikalliset viranomaiset osoittautuivat kykenemättömiksi ja haluttomiksi suojelemaan väestöä ja sen omaisuutta, lopettaa viipymättä varojen antaminen kaupungin rahavaroista poliisin ylläpitoon; 4) jakaa levottomuuksien aikana eniten kärsimään joutuneiden köyhien juutalaisten kesken 1.500 ruplan suuruinen summa; 5) lausua julki myötätunto sataman päällikölle, ainoalle paikalliselle virkamiehelle, joka suurella tarmolla ja humanisuudella ehkäisi joukkopieksännän jatkumisen; 6) saattaa

* Ks. tätä osaa, s. 208. *Toim.*

** — „Ihmiskunta”. *Toim.*

sisäasiain ministerin tietoon viranomaisten lainvastainen menettely levottomuuksien aikana ja vaatia tutkimusta senaatin taholta.

Mikäli Kertshin duuma omavaltaisesti laajentaa lain sille myöntämiä duuman toimivallan puitteita, mikäli se osallistuu koko valtakunnan yleisvallankumoukselliseen elämään,— sikäli se astuu todella „vallankumouksellisen itsehallinnon” tielle. Mutta missä on *takeet* siitä, että tämä itsehallinto muuttuu „kansan” itsehallinnoksi? Ja onko meidän, sosialidemokraattien, otettava tämä „palanen vallankumousta” agitaation päätunnukseksi vai julistettava vallankumouksen täydellistä ja ratkaisevaa voittoa, joka on mahdoton ilman kapinaa?

„Proletari” № 18,
syyskuun 26 (13) pnä 1905

Julkaistaan „Proletari” lehden
teksiin mukaan

VSDTP:n PÄÄ-ÄÄNENKANNATAJAN TOIMITUKSELTA

Toverit! Haluamme kiinnittää huomionne erääseen Pää-äänenkannattajan ja paikallisen kustantamon välisen yhteistoiminnan muotoon agitaation alalla. Pää-äänenkannattajaa syytetään hyvin usein liikkeestä irtaantumisesta, epäpopuläärisuudesta y.m.s., j.n.e. Näissä moitteissa on tietenkin jonkin verran perää, ja me tiedämme vallan hyvin, miten riittämätöntä on kaukana suoritettu työmme tällaisena kuumana aikana. Irtantuneisuutemme johtuu kuitenkin osittain Pää-äänenkannattajan ja paikallisten sosialidemokraattien *joukon* harvalukuisista ja epäsäännöllisistä suhteista ja riittämättömästä yhteistoiminnasta niiden välillä. Kiistatonta on, että autamme teitä riittämättömästi. Mutta tekin autatte meitä riittämättömästi. *Erään* tällaisen puutteellisuuden poistamiseen haluammekin nyt toverillisesti kiinnittää huomionne.

Paikalliset työntekijät käyttävät riittämättömästi Pää-äänenkannattajaa agitaatiotarkoituksiin. Pää-äänenkannattaja tulee myöhään ja sitä on vähän. Sen vuoksi on useammin 1) otettava siitä paikallisiin lehtisiin artikkeleja ja kirjoituksia; 2) paikallisissa lehtisissä on useammin muunneltava Pää-äänenkannattajan tunnuksia (ja artikkeleja) ja kerrottava niiden sisällöstä yleistajuisemmin, tällöin te voitte niitä täydentää, muuttaa, lyhentää j.n.e., sillä te siellä paikkakunnilla näette asiat paremmin, ja kaikki puolueen julkaisut ovat koko puolueen omaisuutta; 3) paikallisissa lehtisissä on useammin *siteerattava* Pää-äänenkannattajaa, minkä tarkoituksena on tehdä joukkojen keskuudessa tunnetuksi Pää-äänenkannattajan nimi, *ajatus* omasta vakituisesta lehdestä, *ajatus* omasta aatteellisesta

keskuksesta, mahdollisuudesta aina kääntyä sen puoleen j.n.e., y.m.s. Lehtisissä on joka yhteydessä koetettava viitata siihen, että juuri samaa ajatusta on kehitelty sellaisessa ja sellaisessa „Proletarin” kirjoituksessa tai että samanluontoisia tietoja on sen siinä ja siinä kirjoituksessa j.n.e., y.m.s. Se on erittäin tärkeää *joukkojen* tutustuttamiseksi Pää-äänenkannattajaamme ja koko vaikutuspiirimme laajentamiseksi.

Kirjoituksia ovat monta kertaa uudestaan painattaneet paikalliset komiteat, jotka ovat valinneet sitä, mikä niitä on miellyttänyt. Nyt on erittäin tärkeää *tunnusten yhtenäisyys* (suhteesta liberaaleihin, osvobozhdenijelaisiin, heidän „sopimusteoriaansa”, heidän perustuslakiluonnokseensa j.n.e.; kysymys vallankumousarmeijasta, vallankumoushallituksen ohjelmasta; Valtakunnanduuman boikotoinnista y.m.s., y.m.s.). On pyrittävä käyttämään kaikin keinoin Pää-äänenkannattajaa paikallisessa agitaatiossa ei ainoastaan uudelleen painattamalla, vaan myös *kertomalla* lehtisissä sen ajatuksista ja tunnuksista, *kehittelemällä* tai *muuntelemalla* niitä paikallisia oloja vastaavasti y.m.s. Tämä on erittäin tärkeää meidän ja teidän väliselle yhteistoiminnalle teoissa, mielipiteiden vaihdolle, korjausten tekemiselle tunnuksiimme, suurten työläisjoukkojen tutustuttamiselle siihen, että meillä on puolueen vakituinen Pää-äänenkannattaja.

Pyydämme hartaasti, että tämä kirje luettaisiin ja käsiteltäisiin ehdottomasti kaikissa puoluejärjestöissä ja -kerhoissa aina alimpiin saakka.

„Proletarin” toimitus

**SAKSAN SOSIALIDEMOKRAATTISEN
TYÖVÄENPUOLUEEN
JENAN EDUSTAJAKOKOUS⁸³**

Saksan sosialidemokraattien edustajakokouksia on jo kauan sitten pidetty tapauksina, joiden merkitys ulottuu kauas Saksan työväenliikkeen puitteiden ulkopuolelle. Saksan sosialidemokratia on edellä kaikista järjestyneisyytensä puolesta, liikkeen eheyden ja yhtenäisyyden puolesta, marxilaisen kirjallisuuden runsauden ja sisältörikkauden puolesta. On luonnollista, että tällaisten olosuhteiden vallitessa Saksan sosialidemokraattisten edustajakokousten päätöksetkin saavat usein melkein kansainvälisen merkityksen. Niin kävi kysymyksessä uusimmista opportunistisista virtauksista sosialismissa (bernsteiniläisyys). Dresdenin sosialidemokraattisen edustajakokouksen päätös, jossa vahvistetaan vallankumouksellisen sosialidemokratian vanha, koeteltu taktiikka, hyväksyttiin Amsterdamin kansainvälisessä sosialistisessa kongressissa ja on nyt tullut koko tietoisien proletariaatin yhteiseksi päätökseksi kaikkialla maailmassa. Samoin nytkin. Kysymys poliittisesta joukkolakosta — Jenan edustajakokouksen pääkysymys — kiinnostaa koko kansainvälistä sosialidemokratiaa. Sen ovat viime aikoina nostaneet etutilalle tapahtumat useissa maissa, siinä luvussa myös, ja ehkäpä erikoisesti, Venäjällä. Ja Saksan sosialidemokratian päätöksellä on epäilemättä tuntuva vaikutus koko kansainväliseen työväenliikkeeseen taistelevien työläisten vallankumouksellisen hengen tukemisen ja lujittamisen mielessä.

Mutta mainitkaamme ensin lyhyesti muutkin, vähemmän tärkeät, Jenan edustajakokouksessa pohditut ja ratkaistut kysymykset. Jenan edustajakokouksessa käsiteltiin ennen kaikkea kysymystä puolueen organisaatiosta. Saksan puolueen sääntöjen tarkistamisen yksityiskohtiin emme tässä tietenkään pysähdy. On tärkeää korostaa tämän

tarkistamisen äärimmäisen luonteenomaista peruspiirrettä: tendenssiä jatkuvaan, täydellisempään ja tiukempaan *sentralismin* toteuttamiseen, lujemman *organisaation* luomiseen. Tämä tendenssi ilmeni ensinnäkin siinä, että sääntöihin otettiin suoranainen päätös siitä, että jokaisen sosialidemokraatin pitää välttämättä kuulua johonkin puoluejärjestykseen, lukuunottamatta tapauksia, jolloin erittäin vakavat syyt eivät salli sitä. Toiseksi, se ilmeni siinä, että paikallisten sosialidemokraattisten järjestöjen systeemi otettiin luottamusmiessysteemin tilalle, että kollektiivisten, organisaatioyhteyksien periaate otettiin yksilövaltuuksien ja henkilöön luottamisen periaatteen tilalle. Kolmanneksi, se ilmeni päätöksenä, jonka mukaan puolueen kaikki järjestöt ovat velvolliset luovuttamaan 25% tuloistaan puolueen keskuskaasaan.

Yleensä me näemme tästä selvästi, että sosialidemokratian liikkeen kasvu ja sen vallankumouksellisuuden voimistuminen johtavat ehdottomasti ja kiertämättä *sentralismin* entistä johdonmukaisempaan toteuttamiseen. Saksan sosialidemokratian kehitys on tässä suhteessa äärettömän opettavainen meille venäläisille. Organisaatiokysymykset ottivat meillä äskettäin ja osittain ottavat nytkin suhteettoman suuren sijan puolue-elämän päivänpolttavien kysymysten joukossa. Kolmannen edustajakokouksen jälkeen on puolueessa muovautunut täydellisesti kaksi organisaatiotendenssiä: toinen — johdonmukaiseen *sentralismin* ja vakaumukselliseen demokratian laajentamiseen puoluejärjestyksessä ei demagogiaa varten, ei kauniita sanoja varten, vaan teoissa toteuttamista varten sitä mukaa kuin sosialidemokratian toimintavapaus Venäjällä laajenee. Toinen — organisatoriseen löyhyyteen, „organisatoriseen epämääräisyyteen”, minkä koko vahingollisuuden on nyt käsittänyt jopa sitä niin kauan puolustellut Plehanovkin (toivokaamme, että tapahtumat piakkoin pakoittavat hänet ymmärtämään myös tämän organisatorisen epämääräisyyden yhteyden taktillisen epämääräisyyden kanssa).

Palauttakaa mieleenne väittelyt sääntöjemme 1. pykälästä. Virheellisen sanamuotonsa „aatetta” aikaisemmin kiivaasti puolustaneiden uusiskralaisten konferenssi on nyt yksinkertaisesti heittänyt yli laidan koko pykälän ja koko aatteen. Kolmas edustajakokous varmenti *sentralismin* ja *organisaatioyhteyden* periaatteen. Uusiskralaiset yrittivät

heti asettaa yleisten periaatteiden pohjalle kysymyksen puolueen kunkin jäsenen kuulumisesta järjestöön. Nyt me näemme, että saksalaiset — yhtäläisesti sekä opportunistit että vallankumoukselliset — eivät edes epäile tämän vaatimuksen *periaatteellista* laillisuutta. Ottaessaan suoraan sääntöihinsä tämän vaatimuksen (että puolueen jokainen jäsen kuuluisi johonkin puoluejärjestöön) he eivät perustele *poikkeusten* välttämättömyyttä *tästä säännöstä* laisinkaan periaatteilla, vaan... *riittävän vapauden puuttumisella* Saksassa! Vollmar, joka oli Jenassa organisaatiokysymyksen alustajana, puolusteli poikkeusten tekemistä säännöstä sillä, että sellaisten henkilöiden, pikku virkailijain, on mahdollonta kuulua *avoimesti* sosialidemokraattien puolueeseen. On itsestään selvää, että meillä Venäjällä on toisenlainen tilanne: vapauden puuttuessa kaikki järjestöt ovat yhtä salaisia. Vallankumouksellisen vapauden aikana on erittäin tärkeää, että tehdään selvä ero puolueiden välillä eikä salilita tässä suhteessa „löyhyyttä”. Organisaatioyhteyksien toivottavan lujittamisen periaate pysyy kuitenkin järkkymättömänä.

Mitä tulee luottamusmiessysteemiin, josta Saksan sosialidemokraatit ovat nyt luopuneet, niin sen olemassaolo liittyy täydellisesti sosialistivastaiseen poikkeuslakiin. Mitä kauemmaksi menneisyyteen tuo laki on jäänyt, sitä luonnollisemmaksi ja kiertämättömämmäksi on käynyt siirtyminen siihen, että koko puolue perustuu välittömästi järjestöjen välisten yhteyksien systeemiin eikä luottamusmiesten välitykseen.

Toinen kysymys, jota Jenassa pohdittiin ennen poliittista lakkoa koskevaa kysymystä, on myös tavattoman opettavainen Venäjälle. Se on kysymys toukokuun juhlasta tai oikeammin (jos otetaan kysymyksen olemus eikä sitä kohtaa, joka aiheutti väittelyn) kysymys ammatillisen liikkeen suhteesta sosialidemokraattiseen puolueeseen. Olemme „Proletarissa” jo useampaan otteeseen puhuneet siitä, miten syvän vaikutuksen teki Saksan, eikä yksistään Saksan sosialidemokraatteihin ammattiliittojen Kölnin edustajakokous⁸⁴. Tässä edustajakokouksessa kävi mitä selvimmin ilmi, että jopa Saksassakin, missä marxilaisuuden perinteet ja sen vaikutus ovat voimakkaimpia, kehittyi ammattiliitoissa — huomatkua: *sosialidemokraattisissa* ammattiliitoissa — *antisosialistisia* tendenssejä, tendenssejä „puhtaan

trade-unionismin” suuntaan englantilaisessa, s.o. ehdottoman porvarillisessa, hengessä. Ja niinpä kysymyksestä, joka sanan varsinaisessa mielessä koski toukokuun mielenosoitusta, kasvoi Jenan edustajakokouksessa sen vuoksi kiertämättä kysymys trade-unionismista ja sosialidemokratiasta, kysymys „ekonomismista”, jos puhutaan Venäjän sosialidemokraattien sisäisten suuntausten mukaan.

Fischer, toukokuun 1 päivää koskevan kysymyksen alustaja, sanoi suoraan, että olisi suuri virhe sulkea silmät siltä tosiasialta, että ammattiliitoissa milloin siellä, milloin täällä katoaa sosialistinen henki. Asia on mennyt niin pitkälle, että esim. Bringman, kirvesmiesten liiton edustaja, puhui ja painatti seuraavantapaisia fraaseja: „Toukokuun 1 päivän lakko on vieras aines ihmiselimestössä”. „Ammattiliitot ovat nykyoloissa ainoa keino työläisten aseman parantamiseksi” y.m.s. Ja näihin „taudin oireisiin”, Fischerin sattuvaa sanontaa käyttäen, liittyy monia muitakin. Ahdas ammatillisuus eli „ekonomismi” liittyy Saksassa, samoin kuin Venäjälläkin ja samoin kuin kaikkialla, opportunistisiin (revisionistisiin). Tuon saman kirvesmiesten liiton sanomalehti kirjoitti tieteellisen sosialismin perustojen murtamisesta, pulateorian, katastrofiteorian virheellisyydestä j.n.e. Revisionisti Calwer ei kehoittanut työläisiä tyytymättömyyteen, ei kehoittanut tarpeidensa suurentamiseen, vaan vaatimattomuuteen j.n.e., j.n.e. Liebknecht sai osakseen edustajakokouksen hyväksymisen, kun esiintyi ammattiliittojen „neutraalisuus”-aatetta vastaan ja huomautti, että „Bebel tosin myös puhui neutraalisuuden puolesta, mutta se on nähdäkseni eräs niistä harvoista kohdista, joissa Bebelin takana ei ole puolueen enemmistö”.

Bebel itse kielsi, että hän olisi suositellut ammattiliittojen neutraalisuutta sosialidemokratian suhteen. Bebel myönsi täydellisesti ahtaan ammatillisuuden vaarallisuuden. Bebel sanoi edelleen, että hän tuntee pahempiakin näytteitä tuosta ammattikunnallisesta tylsistymisestä: nuorilla ammattiliittojohtajilla asia menee niin pitkälle, että he tekevät pilaa puolueesta yleensä, sosialismista yleensä, luokkataisteluteoriasta. Nämä Bebelin sanat otettiin vastaan sosialidemokraattisessa edustajakokouksessa yleisin suuttumuksenhuudahduksin. Kajahti innokkaita kättentaputuksia, kun hän sanoi päättävästi: „toverit, olkaa kukin paikallanne;

harkitkaa, mitä te teette; te kuljette kohtalokasta tietä, jonka loppu tuo teille tuhon!”

Saksan sosialidemokratian kunniaksi on näin ollen sanottava, että se katsoi vaaraa suoraan silmiin. Se ei hämännyt ekonomismin äärimmäisyyksiä, ei ruvennut keksimään huonoja tekosyitä ja verukkeita (joita meillä II edustajakokouksen jälkeen on niin paljon sepittänyt esim. Plehanov). Ei, se totesi jyrkästi taudin, tuomitsi päättävästi vahingolliset tendenssit ja suoraan, avoimesti kehoitti puolueen kaikkia jäseniä taisteluun niitä vastaan. Opettavainen tapahtuma venäläisille sosialidemokraateille, joista eräät ovat ansainneet herra Struven kiitokset „selkenemisestä” ammatillista liikettä koskevassa kysymyksessä!

Kirjoitettu syyskuussa 1905

*Julkaistu ensi kerran v. 1924
alkukaustelehdessä „Pod Znamenem
Marksizma” № 2*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

EI MITÄÄN VILPPIÄ! VOIMAMME ON TOTUUDEN JULISTAMISESSA!

KIRJE TOIMITUKSEEN ⁸⁶

„Me emme kykene nostattamaan kapinaa... sen vuoksi ei ole tarpeen sitoa sitä Duumaan... agitaatiotunnuksena on perustava kokous”. Näin kirjoitti Bund, eikä 16. numerossa julkaistun kirjoituksen * kirjoittaja ole antanut sille riittävää vastausta.

Nämä Bundin sanat ovat erinomaista *pikkuporvarillisuuden* heijastumista sosialidemokratiassa, pikkuporvarillisuuden, joka on otettu matalamielisyyden, kultaisen keskitien, haalistuneisuuden, kuluneiden fraasien, lahjattomuuden mielessä (jollainen Bund on aina ollut esittäessään aatteellisen loiseläjän osaa, kuten tunnettua, sekä vuosina 1897—1900, vuosina 1901—1903 että vuonna 1904 ja nyt vuonna 1905).

Se on laajalti levinnyt käsitys, tavallinen katsantokanta, se on „tervettä järkeä” („terveen järjen riemuvoitto” „*Osvobozhdenijessa*” ja „selkeneminen”).

Se on mitä suurinta *vilppiä*, jonka paljastamisella on mitä tärkein merkitys Venäjän vallankumoukselle — ja myös tietoiselle proletariaatille, joka on *voittoisan vallankumouksen ainoa* mahdollinen tekijä.

Me emme kykene nostattamaan kapinaa, *sen vuoksi* ei pidä sitoa, *sen vuoksi* tunnuksena ei ole aseellinen kapina, vaan perustava kokous.

Se on samaa kuin jos sanottaisiin: me, alastomat ja avuttomat, nälkäiset ja raadellut, emme kykene nousemaan ylös suostamme, jossa me tuhoudumme, tuolle vuorelle, missä on valoa ja aurinkoa, ilmaa ja kaikkia maallisia hedelmiä. Meillä ei ole tikkaita, joita ilman nousu on mahdotonta. Me

* Ks. tätä osaa, ss. 232—237. *Toim.*

emme kykene hankkimaan tikkaita. Sen vuoksi ei pidä sitoa nousun puolesta käymäämme taistelua tunnukseen tikkaiden hankkimisesta (respective* rakentamisesta). Sen vuoksi tunnuksemme tulee olla: vuorelle, vuorelle, vuorella on onni ja pelastus, ilmaa ja valoa, kannatusta ja vahvistusta.

Koska ei ole tikkaita, joita ilman ei voida nousta, *niin sen vuoksi* ei pidä ottaa tunnukseksi tikkaiden hankkimista eikä työskennellä niiden laatimisen hyväksi,— sen vuoksi tunnuksenamme tulee olla: pääskää ylös, vuorelle, vuorella on onni j.n.e.!

„Heikkous on aina turvautunut ihmeisiin uskomiseen”, sanoi Marx!⁸⁶

Kumpikohan, proletariaatin heikkous vaiko Bundin ja uuden „Iskran” *päiden heikkous*, se nyt turvautuu ihmeisiin uskomiseen? — siihen, että uskotaan ilman tikkaita päästävän vuorelle? — että uskotaan perustavaan kokoukseen ilman kapinaa?

Tämä usko on hullujen uskoa. Ilman aseellista kapinaa perustava kokous on fantomi, fraasi, valhe, frankfurtilainen juttutupa.

Osvobozhdenijelaisuuden — tuon *porvarillisen tunnuksen ensimmäisen* laajasti poliittisen, joukkoluontoisesti poliittisen, kansanomaisen muodon — petos ja vilppi Venäjällä on juuri siinä, että tuetaan tuota uskoa ihmeisiin, tuota valhetta. Sillä liberaalinen porvaristo tarvitsee valhettaan, sille se ei ole valhetta, vaan mitä suurinta totuutta, sen luokkaintressien totuutta, porvarillisen vapauden totuutta, kapitalistisen tasa-arvoisuuden totuutta, kauppiasveljeskunnan pyhyyttä.

Se on *sen* (porvariston) totuutta, sillä porvaristolle ei ole tarpeen kansan voitto, ei *vuori*, vaan suo joukkoja varten, ja rahvaan harteilla istuminen pösöjä ja säkkejä varten, ei voitto, vaan lehmäkauppa, *sopimus* vihollisen kanssa, = viholliselle kavaltaminen.

Porvaristolle tämä ei ole „ihme”, vaan reaalisuus, vallankumouksen pettämisen eikä vallankumouksen voiton reaalisuus.

...Me emme kykene hankkimaan tikkaita... me emme kykene nostattamaan kapinaa... Niinkö, herrat?

* — vastaavasti. *Toim.*

Jos asia on niin, niin silloin uusikaa *koko* propagandanne ja agitaationne, silloin alkakaa puhua työläisille ja koko kansalle *uusia*, uuteen uskoon pantuja puheita, uudestaan sepitettyjä, toisenlaisia puheita.

Silloin sanokaa kansalle: Pietarin, Riian, Varsovan, Odessan, Tiflisiin työläiset... me emme kykene nostattamaan kapinaa ja saavuttamaan voittoa kapinassa. Sen vuoksi meidän *on turhaa* ajatellakin, turhaa jaaritellakin *yleiskansallisesta perustavasta kokouksesta*. Älkää tahriko suuria sanoja pienellä verukkeella. Älkää kätkekö heikkouttanne uskomalla ihmeisiin. Huutakaa kaikille ja jokaiselle tuosta heikkoudesta,— tietoisuus on puoli parannusta. Vilpillinen fraasi, vilpillinen kerskuminen on moraalinen tuho, poliittisen tuhon varma tae.

Työmiehet! Me olemme heikkoja nostattamaan kapinan ja saamaan voiton siinä! Lakatkaa sen vuoksi puhumasta *yleiskansallisesta perustavasta kokouksesta*, karkoittakaa luotanne valehtelijat, jotka puhuvat siitä, paljastakaa *osvobozhdenijelaisten*, „duumalaisten”, *kadettien* ja muiden heittiöiden petturuus, sillä he vain *sanoissa* haluavat yleiskansallista perustavaa kokousta, mutta todellisuudessa *kansanvastaista* kokousta, joka ei perusta uutta, vaan paikkailee vanhaa, ei anna teille uusia vaatteita, uutta elämää, uutta asetta uutta suurta taistelua varten, vaan ainoastaan ulkokiiltoa vanhoihin ryysyihinne, ainoastaan kangastusta ja petosta, leikkikalun asean asemesta, kahleet kiväärin asemesta.

Työmiehet! Me olemme heikkoja kapinaa varten. Älkää siis puhuko älkääkään antako osvobozhdenijelaisuuden porttojen, *kadettien* ja duumalaisten puhua *vallankumouksesta*, älkää antako noiden porvarillisten konnien tahria kieli-irstailullaan suurta kansankäsitettä.

Me olemme heikkoja? Meillä ei siis ole eikä voi *olla vallankumousta*. Se ei ole kansanvallankumous, se on kansan puijaamista Petrunkevitchien ja tsaarin liberaalisten lakeijain koplantaholta. Se ei ole taistelua vapauden puolesta, se on kansan vapauden myymistä osvobozhdenijelaisten virkapaikkoja vastaan. Se ei ole uuden elämän alkua, vaan vanhan näännytyksen, pakkotyön, vanhan kituelämän ja mätänemisen varmistamista.

Me emme kykene nostattamaan kapinaa, työläistoverit! Emme kykene nostattamaan kansaa vallankumoukseen

saakka! Emme kykene hankkimaan vapautta... Me kykenemme vain horjauttamaan vihollista emmekä kaatamaan sitä, horjauttamaan niin, että sen rinnalle lysähtäisi Petrunkevitch. Siis pois kaikki puheet vallankumouksesta, vapaudesta, kansan edustuslaitoksesta,— ken puhuu näistä asioista *työskentelemättä todellisuudessa* tikkaiden hyväksi, joiden avulla ne voitaisiin hankkia, kapinan hyväksi, jonka avulla ne voitaisiin vallata, hän on valehtelija ja tyhjän-toimittaja, hän petkuttaa teitä.

Me olemme heikkoja, työläistoverit! Meidän puolellamme on ainoastaan proletariaatti ja miljoonia talonpoikia, jotka ovat alkanheet hajanaisen, tiedottoman, aseettoman, sokean taistelun.

Meitä vastaan on koko hovikopla ja kaikki sotilastakkiin puetut työläiset ja talonpojat sekä *

Loppu. Me olemme heikkoja. Heikkous turvautuu ihmeisiin uskomiseen. Se on tosiasia — Bundin sanojen mukaan, „Iskran” suunnitelman mukaan.

Mutta mikä on tosiasia, herrat? Koko Venäjän proletariaatin voimien heikkous vaiko bundilaisten ja uusiskralaisten päiden heikkous??

Puhukaa totta:

1) Ei ole vallankumousta. On olemassa liberaalisen porvariston sopimus tsaarin kanssa...

2) Ei ole taistelua vapauden puolesta. On olemassa kansan vapauden kauppaamista.

3) Ei ole taistelua kansan edustuslaitoksen puolesta. On olemassa *rahasäkin* edustuslaitos.

Me olemme heikkoja... tästä johtuu kiertämättä koko petturuus *vallankumousta kohtaan*.

Jos haluatte vallankumousta, vapautta, kansan edustuslaitosta... *niin teidän pitää olla voimakkaita*.

Oletteko heikkoja?

Lopusta

Vallankumous on voimakkaiden osa!

Meidän — pysyttävä ryyssyissä.

ω) Kuka on heikko? Proletariaatin voimat vaiko iskralaisten, bundilaisten pääät?

* Käsikirjoituksessa on lause jäänyt kesken. *Toim.*

Oletteko heikkoja?

Vapauden saavat ainoastaan voimakkaat.

Heikot *tulevat* aina olemaan orjia. Koko historian kokemus.

Oletteko heikkoja?

Teidän edustuslaitoksenne tulee kulkemaan orjanomistajienne, riistäjienne kautta.

„Edustuslaitos” on joko voimakkaan valloitus tai pelkkä paperi, petos, *liina heikon silmillä tämän tylsistämiseksi...*

Kirjoitettu syyskuussa 1905

*Julkaistu ensi kerran v. 1926
V Lenin-kokoelmassa*

χ) Haluatteko vallankumousta? Teidän pitää olla voimakkaita!

ξ) Meidän on sanottava *totuus*: siinä on *meidän* voimamme, mutta *massa, kansa, lauma* ratkaisee teoissa, taistelun jälkeen, onko voimaa.

Onko sitä olemassa?

Vai olemmeko heikkoja.

ω) Kuka on heikko.

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

**NIIN SANOTUSTA ARMENIALAISESTA
SOSIALIDEMOKRAATTISESTA
TYÖVÄENJÄRJESTÖSTÄ**

Olemme saaneet kirjeen Keskuskomitealta, jossa tiedoitetaan „Armenialaisen sosialidemokraattisen työväenjärjestön” ilmoittaneen haluavansa allekirjoittaa päätöslauselman, joka on hyväksytty kaikkien sosialidemokraattisten puolueiden konferenssissa ⁸⁷. Keskuskomitea ei kuitenkaan suostu ottamaan vastaan tuota allekirjoitusta, koska Keskuskomitea vastusti sitä, että tämä puhtaasti ulkomainen järjestö, jolla ei ole vakavia yhteyksiä Venäjään, osallistuisi konferenssiin. Toivomme voivamme piakkoin julkaista „Proletarissa” seikkaperäisempiä tietoja tämän järjestön todellisesta luonteesta. Toistaiseksi huomautamme, että kaikkien niiden, jotka todella haluavat auttaa sosialidemokraattista liikettä armenialaisten työläisten keskuudessa Kaukasiassa, on oltava tekemisissä ainoastaan VSDTP:n Kaukasian järjestöjen kanssa, jotka julkaisevat armenialaista kirjallisuutta Kaukasiassa, eivätkä Genevessä.

Kirjottettu syys—lokakuussa 1905

*Julkaistu ensi kerran v. 1931
XVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjotuksen mukaan*

ZEMSTVO-EDUSTAJAKOKOUS

Maanantaina, syyskuun 12 (25) pnä alkoi Moskovassa zemstvojen ja kaupunkien toimihenkilöiden edustajakokous, joka pohti ja ratkaisi lopullisesti kysymyksen suhteesta Duumaan. Tämä edustajakokous, samoin kuin edellisetkin zemstvo-edustajakokoukset, merkitsee uutta askelta Venäjän porvariston poliittisen kehityksen ja poliittisen organisaation tiellä. Sen vuoksi jokaisen tietoisien työläisen on suhtauduttava huomiolla tähän porvarillisen perustuslaillisen puolueen syntymiseen. Proletariaatin poliittinen kehitys luokkana on aina ja kaikkialla käynyt käsi kädessä porvaristoluokan poliittisen kehityksen kanssa.

Mutta tämän yleisen merkityksen lisäksi zemstvo-edustajakokouksella on vielä tavattoman suuri merkitys erittäin päivänpolttavassa kysymyksessä — suhteessamme Duumaan. Porvariston sopimus tsaarin kanssa vaiko edellisen päättäväisempi taistelu jälkimmäistä vastaan? — siinä on tämän kysymyksen olemus, kysymyksen, joka aiheuttaa, kuten tunnettua, erimielisyyttä myös sosialidemokratian taktiikassa.

Palautamme ennen kaikkea mieleen, että edellisessä edustajakokouksessaan zemstvomiehet tuomitsivat päättävällä tavalla Bulyginin Duuman ja hyväksyivät tunnetun osvo-bozhdenijelaisen perustuslakiluonnoksen (monarkia ja kaksikamarijärjestelmä). Duuman boikotointia koskevan kysymyksen enemmistö ratkaisi alusta myönteisesti, mutta sitten kysymys ratkaistiin uudelleen ja lykättiin seuraavaan edustajakokoukseen, joka määrättiin kutsuttavaksi koolle *heti* Valtakunnanduumaa koskevan lain julkaisemisen jälkeen, — puhuttiinpa sen koollekutsumisesta lennättimitsekin. Todellisuudessa edustajakokousta ei kutsuttu koolle

lainkaan nopeasti. Kuten „Proletarin” 14. numerossa mainitsimme, ensin levisi huhuja siitä, että zemstvomiehiet ovat peruuttaneet edustajakokouksen. Sitten saatiin tietää hra Golovinin ja Durnovon välisistä neuvotteluista, jotka olemme kuvanneet ja arvioineet „Proletarin” edellisessä numerossa * ja jotka päättyivät siihen, että poliisi *antoi luvan* edustajakokouksen pitoon. Näin ollen edustajakokous pidettiin aivan toisenlaisilla perustoilla kuin edellinen: silloin poliisi kielsi sen, uhkasi hajoittaa, laati pöytäkirjan, määräsi edustajakokouksen jälkeen senaattoritutkimuksen. Tällä kertaa zemstvomiehiet ja poliisi jo etukäteen sopivat keskenään ja *pääsivät yksimielisyyteen*.

Osoittaaksemme lukijalle havainnollisemmin koko sen eron merkityksen, mikä on silloisen ja nykyisen välillä, palautamme mieleen „Osvobozhdenijen” viimeisen numeron lausunnot. Hra „Independent” (— „riippumaton”, luultavasti poliisista riippumaton?) kirjoitti 76. numerossa, täydessä sopusoinnussa saman numeron pääkirjoituksen kirjoittajan kanssa, seuraavaa: „Mistään kompromisseista ei saa olla puhuttakaan. Vapaus täytyy edelleenkin hankkia taistellen eikä anoa sitä... Ei pidä — ja tämä on erittäin tärkeää — hetkeksikään luopua aikaisemmista taistelumenetelmistä eikä jo valloitetuista asemista. Jos tässäkin on mahdollisuus kompromisseihin, niin se on heti ja päättävästi poistettava. Kaikkea sitä, mitä on tähän saakka tehty vapautusvoimien järjestämiseksi, on tehtävä edelleenkin... Edustajakokousten, liittojen ja kokousten toiminnan pitää jatkua samassa hengessä ja samaan suuntaan kuin ennenkin”.

Selvemmin ei voi sanoa. Elokuun 6 päivän jälkeen zemstvo- eli „perustuslaillis-demokraattisen” puolueen äänenkannattaja kirjoittaa päättävästi ja ehdottomasti *aikaisemmista taistelumenetelmistä luopumista* vastaan. Mutta siinäpä se liberaalisen porvariston vilpillisen kannan olemus onkin, että halutessaan vapautta se haluaa yhtä innokkaasti sopimusta tsarismiin kanssa. Sen vuoksi sanoissa on toista ja teoissa toista. Ettei tarvitsisi „luopua aikaisemmista taistelumenetelmistä”, pitäisi boikotoida Duumaa. Kun luovuttiin boikotoinnista, niin jouduttiin loogillisen kiertämättömästi *luopumaan* myös *eräistä* „aikaisemmista

* Ks. tätä osaa, ss. 239—247. *Toim.*

taistelumenetelmistä". „Osvobozhdenije” kävi kompromissien kimppuun juuri silloin, kun Golovin teki kompromissin Durnovon kanssa. „Osvobozhdenije” alkoi huutaa: „ei pidä hetkeksikään luopua” juuri silloin, kun zemstvo-edustajakokous luopui entisestä istuntojensa vapaudesta. Duuman, tämän muka vapauden alun, „lahjoittamisen” johdosta zemstvomiehet suostuivat neuvottelemaan vähemmän vapaasti.

Tosiaankin: 1) hra Durnovo, s.o. poliisi, karsi edustajakokouksen ohjelmaa; 2) puheenjohtaja sitoutui sulkemaan edustajakokouksen siinä tapauksessa, jos käsitellään kysymyksiä, jotka eivät kuulu poliisin sallimaan ohjelmaan; 3) edustajakokous suostui pitämään istuntoja poliisiin — Durnovon edustajan (kansliapäällikkö) — läsnäollessa ja tämä edustaja oli valtuutettu sulkemaan edustajakokouksen, jos rikotaan niitä „ehtoja”, joista hra Golovin ja hra Durnovo olivat sopineet; 4) poliisi kielsi, myöskin sulkeamisen uhalla, edustajakokoukselta „kapinalliset huudahdukset” (konservatiivisen „Tems” * lehden erikoiskirjeenvaihtajan sähkö, kirjeenvaihtajan, joka lisäsi, että näitä kaikkia ehtoja *noudatettiin tunnollisesti*).

On itsestään selvää, että ammentaessamme tietomme ulkomaalaisista sanomalehdistä emme mene takuuseen näiden tietojen ehdottoman luotettavasta ja tyhjentävästä luonteesta. Mutta ei ole mitään syytä epäillä, että ne yleensä ovat luotettavia. Päinvastoin, hra Golovin (joka ei tietenkään aikonut saattaa yleisön tietoon neuvottelujaan Durnovon kanssa!) on luultavasti luvannut poliisille vieläkin enemmän zemstvomiesten alamaisenuuskollisen käyttäytymisen suhteen!

Kiistämätön tosiasia. „Osvobozhdenijen” sanat eroavat perusteellisesti osvobozhdenijelaisten teoista. „Osvobozhdenijen” kirjoittelijat puhuvat pontevasti poliisia vastaan, mutta toimenmiehet puuhaavat asioita sovussa poliisin kanssa. Duuman vaalien zemstvokamppailun alku on käynyt yhteen zemstvoporvariston ja itsevaltiuden sopimuksen solmimisen alun kanssa.

Ulkomaalaiset kirjeenvaihtajat toteavat kuorossa zemstvomiesten tämän edustajakokouksen *rauhallisen* luonteen edelliseen edustajakokoukseen verraten. Duuman boikotointia kannatti vain yksi puhuja, toisten tietojen mukaan —

* — „Aika”. *Toim.*

kaksi puhujaa. Enemmistö kannatti osallistumista (jo „Proletarin” 12. numerossa *, jo ennen Duumaa koskevan lain antamista, me sanoimme, että zemstvomiesten oikeisto-siiven mielipide tästä kysymyksestä on jo määräytynyt). Enemmistö oli sitä mieltä, että vaaleista poisjääminen olisi „arkuuden merkki”,—mielipide, johon Parvus ja uusi „Iskra”, kuten tiedämme, täydellisesti yhtyvät. Poliisin kanssa tehdyssä sopimuksessa on päinvastoin ilmennyt zemstvomiestemme *rohkeus*...

Edustajakokous hyväksyi päätöslauselman, jossa Duuman tuomitsemisen asemesta sanotaan ainoastaan (emme enää tiedä, arasti vaiko rohkeasti?), että „Duuma ei ole kansan edustuslaitos sanan täsmällisessä mielessä”. Venäjän kansalaisia kehoitetaan yhtymään zemstvo-edustajakokouksissa aikaisemmin hyväksytyjen ohjelmien pohjalla ja taistelemaan Duuman perustalla. Päätöslauselmassa ei ole sanaakaan taistelusta Duuman ulkopuolella ja ilman Duumaa: poliisista „riippumattoman” osvobozhdenijelaisen sanoja käyttäen se merkitsee, että „ei luovuta hetkeksikään aikaisemmista taistelumenetelmistä”...

Vaimentaen entistä, sopimattoman „vallankumouksellista”, intoaan zemstvomiehet ovat käyneet käsiksi „myönteiseen” työhön Duuman hyväksi. He laativat yksityiskohtaisesti poliittista ohjelmaa (sen täydellistä tekstiä ei meillä vielä ole); he yrittivät salata demokratiasta perääntymisensä toistamalla maltillisen konstitutionalismin peruspykäliä; he käsittelivät yksityiskohtaisesti kysymystä vaalikamppailusta, paikallisten vaalikomiteain ja keskusvaalikomitean järjestämisestä, ehdokaslistojen laatimisesta ynnä muita kysymyksiä.

Eiköhän tämän jälkeen jo liene selvä, mihin zemstvomiesten ja osvobozhdenijelaisten tilanherra- ja kauppias-liberalismi tähtää?

Aletaan siis heitellä pois demokratian taisteluvaatimuksia toinen toisensa jälkeen, kaikkea sitä, mikä takaa vallankumouksellisen kansan oikeudet, mikä kehittää ja laajentaa taistelua vapauden puolesta (pätöslauselmassa ei pidä puhua taistelusta ilman Duumaa j.n.e.)! Aletaan siis varmentaa kaikkia niitä demokratian vaatimuksia, jotka turvaavat vallan yksinomaan porvaristolle (ennen kaikkea

* Ks. tätä osaa, ss. 166—174. *Toim.*

paikat Duumassa)! Vähemmän agitaatiota kansan keskuudessa, enemmän asiallisuutta Duumassa!

Miten sattuvasti onkaan „liberaali”, itsevaltiuden eilinen ihailija, William Stead sanonut (ks. hänen kirjettään „Times’issä” * syyskuun 26 pnä), että ulkoinen rauha on vaatinut sisäistä rauhaa, rauhaa tsaarin ja liberaalisen porvariston välillä, mikä julistettiin elokuun 6 päivän lailla! Zemstvomiehet osoittavat *menettelyllään*, että he *suostuvat rauhaan*, vaikka tietenkään eivät läheskään heti eivätkä lähimainkaan kaikessa tee rauhaa. „Hra Mihail Stahovitsh, Shipovin ystävä ja virkaveli”, kirjoitti „Tems” lehden kirjeenvaihtaja syyskuun 27 pnä, „toivoo, että voidaan perustaa keskustapuolue, joka kannattaa itsevaltiutta ja neuvottelevaa Duumaa; hän väittää, että monet äärimmäisten puolueiden jäsenet (!! mikä kunnianloukkaus osvobozhdenijelaisille! „*Proletarin*” *toimitus*) ovat valmiit yhtymään tähän puolueeseen”. Hra Stahovitshin väittämä saa varmistusta ei ainoastaan monien legaalisten sanomalehtien sanoista, vaan vielä enemmän herrojen zemstvomiesten *teoista*. Hra M. Stahovitsh oli läsnä edustajakokouksessa — tiedoittaa „Times’in” kirjeenvaihtaja syyskuun 26 pnä. „Hän uskoo varmasti maltillisten ainesten voittoon; ja todellakin, tavanomaisten hallitusta vastaan tähdättyjen tulisten hyökkäilyjen (fiery denunciations) *miltei täydellinen puuttuminen*, lukuunottamatta satunnaisia (!! viittauksia Kaukasian kauhuihin, ikään kuin vahvistaa (rather confirms) hänen ennustuksensa” (forecast). „Edustajakokouksen mieliala”, sähköttää tuo sama englantilaisen konservatiivisen sanomalehden kirjeenvaihtaja, „on hämmästyttävä vastakohta sille mielialalle, joka vallitsi heinäkuun edustajakokouksessa, jolloin suuri määrä edustajia kannatti Duuman boikointia”.

Eiköhän „Iskra” nytkään luovu virheellisestä mieliteestä, että boikottia kannattaneet muka halusivat passiivista syrjäänjäämistä, mutta osallistumista kannattavat Stahovitshit haluavat vakavaa taistelua? Näinköhän „Iskra” ja Parvus tulevat nytkin kannattamaan sopimusta osvobozhdenijelaisten kanssa ja näiden tukemista sen jälkeen, kun osvobozhdenijelaiset ovat ilmeisesti alkaneet tehdä sopimusta herrojen Durnovoitten kanssa?

* — „Ajat”. *Toim.*

P. S.* Oikeudenmukaisuus vaatii sanomaan, että saadaan yhä uusia tietoja siitä, etteivät Venäjän uusiskralaiset ole yhtä mieltä uuden „Iskran” kanssa. Saimme vast’ikään Pietarin (menshevistisen) ryhmän lentolehtisen: „Valtakunnanduuma vaiko perustava kokous”. Duuman arvostelun ohella tapaamme siinä tunnuksen: „alas Duuma!”. Työläisten edustajia kehoitetaan puhumaan liberaaleille, „että näiden ei pidä tunnustaa Valtakunnanduumaa”, „että näiden velvollisuutena on kieltäytyä oikeudestaan (lentolehtisessä on painettu epäselvästi) valita Duumaan”, että näiden pitää auttaa työläisiä „aseistautumaan taisteluun mustaa sotniaa ja Valtakunnanduumaa vastaan”. Näin muodoin Pietarin menshevikit ovat hyväksyneet aktiivisen boikotin tunnuksen. Samoin kuin „zemstvokamppailun suunnitelmaa” koskevassa kuuluisassa tapauksessa, „Iskra” on eri mieltä Venäjällä olevien kannattajiensa kanssa. Vain yhdessä suhteessa Pietarin menshevikit lähenevät „Iskraa”: he kehoittavat työläisiä valitsemaan viipymättä „edustajia tehtaista, verstaista ja työosastoista, samoin kuin valittiin edustajia Shidlovskin komissioon⁸⁸”... „Käykööt edustajamme yhteen kokoonnuttuaan samalla tavalla taistelua Valtakunnanduumaa vastaan, kuin valitsemme edustajat Shidlovskin komissiossa taistelivat tuota itsevaltiuden ove-laa ansaa vastaan”. Tämä tunnus muistuttaa hyvin paljon „Iskran” tunnusta „vallankumouksellisesta itsehallinnosta”, vaikka Pietarin ryhmän toverit eivät tietenkään käytä tätä sopimattoman mahtipontista sanaa. Emme epäile, etteivätkö Pietarin työläiset ymmärtäisi tuon tunnuksen virheellisyyttä ja Shidlovskin komissioon vertaamisen erheellisyyttä. Silloin työläiset boikotoivat komissiota, nyt Duuma boikotoi työläisiä.

Vallankumouksellinen itsehallinto, vallan pysyessä tsaarilla, voi olla ainoastaan eräänä palasena vallankumouksesta (Smolenskin kaupunginduuman päätös y.m.s.). Jos siitä tehdään vallankumouksellisen proletariaatin päätunnus, niin se merkitsee sekasotkun aikaansaamista ja osvo-bozhdenijelaisten pussiin pelaamista. Kehittäessämme, laajentaessämme, lujittaessamme ja levittäessämme proletariaatin ja talonpoikaiston *vallankumouksellisten* voimien organisaatiota meidän ei pidä sekoittaa tätä sodan

* — Postscriptum — jälkikirjoitus. *Toim.*

organisaatiota, kapinan organisaatiota *itsehallinnon* kanssa. Vallankumousarmeijan organisaatio *ei muistuta lainkaan* vallankumouksellisen itsehallinnon organisaatiota enempää tarkoituksensa kannalta, syntymistapansa kannalta kuin myöskään aseellisen kapinan järjestämisen luonteen kannalta. Mitä utterammin liberaaliset porvarit, osvobozhdenijelaiset, yrittävät typistää, tylsistää ja karsia johdonmukaisia vallankumouksellisdemokraattisia tunnuksia, sitä selvemmin ja suorasukaisemmin meidän on niitä asetettava: yleiskansallisen perustavan kokouksen koollekutsuminen väliaikaisen vallankumoushallituksen toimesta, aseellisen kapinan ja vallankumousarmeijan järjestäminen tsaarivallan kukistamista varten.

„Proletari” № 19,
lokakuun 3 (syyskuun 20) pñä 1905

Julkaistaan „Proletari” lehden
tekstin mukaan

SOSIALISMI JA TALONPOIKAISTO

Vallankumous, joka Venäjällä on käynnissä, on yleiskansallinen vallankumous. Koko kansan edut ovat joutuneet sovittamattomaan ristiriitaan niiden henkilöiden pienen ryhmän etujen kanssa, jotka muodostavat itsevaltiudellisen hallituksen ja kannattavat sitä. Itse nykyisen yhteiskunnan, joka on rakennettu tavaratalouden perustalle eri luokkien ja väestöryhmien etujen ollessa tavattoman erilaisia ja ristiriitaisia, olemassaolo vaatii itsevaltiuden hävittämistä, poliittista vapautta, hallitsevien luokkien etujen avointa ja välitöntä ilmaisemista valtion rakenteessa ja hallinnossa. Demokraattinen kumous, joka on yhteiskunnallis-taloudelliselta olemukseltaan porvarillinen, ei voi olla ilmaisematta koko porvarillisen yhteiskunnan tarpeita.

Mutta itse tämä yhteiskunta, joka nyt näyttää yhtenäiseltä ja eheältä taistelussa itsevaltiutta vastaan, on peruuttamattomasti pääoman ja työn välisen kuilun kahtiajakama. Itsevaltiutta vastaan nousnut kansa ei ole yhtenäistä kansaa. Omistajat ja palkkatyöläiset, vähäinen määrä („ylimmat kymmenen tuhatta”) pohattoja — ja kymmeniä miljoonia omistamattomia ja työtätekeviä — ne ovat todellakin „kaksi kansakuntaa”, kuten eräs kaukonäköinen englantilainen sanoi jo XIX vuosisadan alkupuoliskolla⁸⁹. Taistelu proletariaatin ja porvariston välillä on päiväjärjestyksessä koko Euroopassa. Tämä taistelu on kauan sitten siirtynyt jo Venäjällekin. Nykyajan Venäjällä eivät vallankumouksen sisältöä muodosta kaksi taistelevaa voimaa, vaan kaksi erillistä ja eriluontoista sosiaalista sotaa: toinen nykyisen itsevaltiudellis-maaorjuudellisen järjestelmän uumenissa, toinen tulevan, silmiemme edessä jo syntymässä

(1)

Социализм и экономическое

Результат, представляющий собой, как известно, объективную данность. Выходит, таким образом, что экономическая структура и социальная структура тесно связаны, и каждая из них имеет свое собственное развитие. Социальная структура не может развиваться независимо от экономической структуры, и наоборот. Развитие каждой из них зависит от развития другой. Развитие экономической структуры зависит от развития социальной структуры, и наоборот. Развитие социальной структуры зависит от развития экономической структуры, и наоборот. Развитие каждой из них зависит от развития другой.

Но если это так, то как же объяснить, почему в некоторых странах социализм возник раньше, чем в других? Ответ на этот вопрос лежит в области экономической структуры. В странах, где экономическая структура была более развита, социализм возник раньше, чем в странах, где она была менее развита. Это объясняется тем, что в странах с более развитой экономической структурой были созданы все условия для возникновения социализма. В странах с менее развитой экономической структурой эти условия были созданы не полностью, и поэтому социализм возник там позже.

olevan porvarillis-demokraattisen järjestelmän uumenissa. Toinen on yleiskansallista taistelua vapauden puolesta (porvarillisen yhteiskunnan vapauden puolesta), demokratian puolesta, s.o. kansan itsevaltiuden puolesta, toinen on proletariaatin luokkataistelua porvaristoa vastaan yhteiskunnan sosialistisen järjestämisen puolesta.

Näin ollen sosialistien hartioille lankeaa raskas ja vaikea tehtävä — käydä samanaikaisesti kahta sotaa, jotka ovat aivan erilaisia sekä luonteensa, tarkoitusperiensä että sosiaalisten voimiensa kokoonpanon puolesta, voimiensa, jotka voivat päättäväisesti osallistua jompaankumpaan sotaan. Sosialidemokratia on asettanut selvästi ja ratkaissut varmasti tämän vaikean tehtävän sen ansiosta, että se on ottanut koko ohjelmansa perustaksi tieteellisen sosialismin, s.o. marxilaisuuden, sen ansiosta, että siitä on tullut sen yleismaailmallisen sosialidemokratian armeijan osasto, joka on tarkistanut, varmentanut, selittänyt ja kehiteltyt yksityiskohtaisemmin marxilaisuuden väittämiä mitä erilaisimpien Euroopan maiden demokraattisten ja sosialististen liikkeiden pitkän sarjan kokemusten pohjalla.

Vallankumouksellinen sosialidemokratia on jo aikoja sitten osoittanut ja todistanut Venäjän demokrasmin porvarillisen luonteen, alkaen liberaalis-narodnikkilaisesta demokrasmistista ja päättyen sen „osvobozhdenijelaiseen” muotoutumaan. Se on aina osoittanut porvarillisen demokrasmin kiertämättömän puolinaisuuden, rajoittuneisuuden ja ahtauden. Se on asettanut sosialistisen proletariaatin eteen demokraattisen vallankumouksen kaudella tehtävän: vetää puolelleen talonpoikaiston joukot, tehdä tehottomaksi porvariston horjunta sekä murtaa ja nujertaa itsevaltius. Demokraattisen vallankumouksen ratkaiseva voitto on mahdollinen ainoastaan proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellis-demokraattisen diktatuurin muodossa. Mutta mitä nopeammin ja täydellisemmin tämä voitto toteutuu, sitä pikemmin ja syvemmin kehittyy uusia ristiriitoja ja uusi luokkataistelu täysin demokrasoidun porvarillisen järjestelmän areenalla. Mitä täydellisemmin me toteutamme demokraattisen kumouksen, sitä lähemmäksi me tulemme sosialistisen kumouksen tehtäviä, sitä tuimemmaksi ja kärkevämmäksi käy proletariaatin taistelu porvarillisen yhteiskunnan varsinaisia perustoja vastaan.

Sosialidemokratian on käytävä hellittämätöntä taistelua kaikkea tästä proletariaatin vallankumouksellis-demokraattisten ja sosialististen tehtävien asettelusta poikkeamista vastaan. On järjetöntä olla huomioimatta tämän vallankumouksen demokraattista, s.o. pohjaltaan porvarillista luonnetta, on järjetöntä sen vuoksi asettaa sellaisia tunnuksia kuin vallankumouksellisten kommuunien muodostaminen. On järjetöntä ja taantumuksellista vähentää proletariaatin demokraattiseen vallankumoukseen osallistumisen, ja sitä paitsi johtavan osallistumisen, tehtäviä ja karttaa esimerkiksi proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellis-demokraattisen diktatuurin tunnusta. On järjetöntä sekoittaa demokraattisen ja sosialistisen vallankumouksen tehtävät ja ehdot, jotka ovat, toistamme sen, erilaisia sekä luonteensa että niihin osallistuvien sosiaalisten voimien kokoonpanon kannalta.

Juuri tätä viimeksi mainittua virhettä aiommekin nyt kosketella yksityiskohtaisesti. Luokkaristiriitojen kehittymättömyys kansan keskuudessa yleensä ja varsinkin talonpoikaiston keskuudessa on kiertämätön ilmiö demokraattisen vallankumouksen kaudella, vallankumouksen, joka ensi kerran luo perustat kapitalismin todella laajalle kehitykselle. Ja tämä talouden kehittymättömyys aiheuttaa muodossa tai toisessa sosialismin takapajuisten muotojen säilymisen ja henkiinheräämisen, sosialismin, joka on pikkuporvarillista sosialismia, sillä se ihannoii sellaisia uudistuksia, jotka eivät mene pikkuporvarillisten suhteiden puitteita kauemmaksi. Talonpoikaisjoukko ei tajua eikä voi tajuta sitä, että täydellisin „vapaus” ja vaikkapa kaikenkin maan „oikeudenmukaisin” jako ei ainoastaan ole hävittämättä kapitalismia, vaan päinvastoin luo ehdot kapitalismin erikoisen laajalle ja voimaperäiselle kehitykselle. Ja samaan aikaan, kun sosialidemokratia ottaa erikseen ja kannattaa näistä talonpoikaisista pyrkimyksistä ainoastaan niiden vallankumouksellis-demokraattista sisältöä, pikkuporvarillinen sosialismi kohottaa talonpoikain tiedottomuuden teoriaksi sekoittaen tai sulauttaen yhteen todellisen demokraattisen ja kuvitellun sosialistisen kumouksen ehdot ja tehtävät.

Tämän epäselvän pikkuporvarillisen ideologian havainnollisimpana ilmauksena on „socialistivallankumouksellisten” ohjelma, — oikeammin ohjelmaluonnos, „socialistivallankumouksellisten”, jotka kiiruhtivat sitä aikaisemmin

julistamaan itsensä puolueeksi, mitä vähemmän heillä olivat kehittyneet puolueen muodot ja edellytykset. Eritellessämme heidän ohjelmaluonnostaan (ks. „Vperjod” № 3 *) meillä jo oli tilaisuus osoittaa, että sosialistivallankumouksellisten katsomusten lähtökohtana on vanha venäläinen narodnikkilaisuus. Mutta koska Venäjän koko taloudellinen kehitys, Venäjän vallankumouksen kulku kokonaisuudessaan armatomasti ja säälimättömästi kiskovat joka päivä ja joka tunti pohjaa puhtaan narodnikkilaisuuden tukipylväiden alta, niin sosialistivallankumouksellisten katsomuksista tulee kiertämättä eklektisiä. Narodnikkilaisuuden reikiä he yrittävät paikata marxilaisuuden opportunistisen muoti-„kritiikin” paikoilla, mutta kuluneet vaatteet eivät tule siitä vahvemmiksi. Yleensä heidän ohjelmansa on jotain absoluuttisen elotonta, sisäisesti ristiriitaista, sellaista, mikä Venäjän sosialismin historiassa ilmaisee ainoastaan erään vaiheen tiellä maaorjuudellisesta Venäjästä porvarilliseen Venäjään, tiellä „narodnikkilaisuudesta marxilaisuuteen”. Tähän määritelmään, joka on tyyppillinen hyvin monille nykyaikaisen vallankumouksellisen ajattelun enemmän tai vähemmän pienille virtauksille, sopii myös Puolan sosialistisen puolueen (PPS) uusin agraariohjelman luonnos, joka on julkaistu „Przedświt'in” ** numeroissa 6—8.

Luonnos jakaa agraariohjelman kahteen osaan. I osa esittää „reformit, joiden toimeenpanemiseksi yhteiskunnalliset ehdot ovat jo kypsyneet”; II osa — „muotoilee I osassa esitettyjen agraarireformien kruunauksen ja integraation”. I osa jakaantuu vuorostaan kolmeen osastoon: A) työnsuojelu — vaatimukset maalaisproletariaatin hyväksi; B) agraarireformit (ahtaassa mielessä, eli, niin sanoaksemme, talonpoikain vaatimukset) ja C) maalaisväestön suojelu (itsehallinto j.n.e.).

Askelena marxilaisuutta kohti tässä ohjelmassa on yritys erottaa maksimiohjelmasta jokin minimiohjelman tapainen, — sitten aivan itsenäinen, puhtaasti proletaarisluontoisten vaatimusten asettelu, — edelleen sen myöntäminen ohjelman motiiveissa, että sosialistille on aivan sallimatonta „imarrella talonpoikaisjoukkojen omistajanvaistoja”. Oikeastaan jos harkittaisiin täysin perusteellisesti sitä totuutta, jonka tämä viimeinen teesi sisältää, ja jos sitä kehiteltäisiin

* Ks. Teokset, 8. osa, ss. 68—75. Toim.

** — „Sarastus”. Toim.

johdonmukaisesti loppuun saakka, niin syntyisi kiertämättä ehdottoman marxilainen ohjelma. Mutta siinä se onnettomuus onkin, että PPS ei ole johdonmukaisesti proletaarinen puolue, koska se ammentaa aatteitaan yhtä halukkaasti marxilaisuuteen kohdistuvan opportunistisen kritiikin lähteestä. „Maaomaisuuden todistamattoman keskittymistendenssin vuoksi”, saamme lukea ohjelman motiiveista, „on järjetöntä ryhtyä puolustamaan tätä talousmuotoa täysin vilpittömästi ja varmana sekä saada talonpoika vakuuttuneeksi pientalouksien häviämisen kiertämättömyydestä”.

Tämä ei ole mitään muuta kuin porvarillisen poliittisen taloustieteen kaikuja. Porvarilliset taloustieteilijät yrittävät kaikin voimin herättää pientalonpojassa aatetta kapitalismin yhteensopivaisuudesta pienen maanviljelijä-omistajan hyvinvoinnin kanssa. Sen vuoksi he hämäröivät maaomaisuuden keskittymistä koskevalla erillisluntoisella kysymyksellä yleisen kysymyksen tavarataloudesta, pääoman harjoittamasta sorrosta, talonpoikaisen pientalouden lamaantumisesta ja sen polkemisesta. He sulkevat silmänsä siltä, että erikoisilla kauppamaanviljelyksen aloilla suurtuotanto kehittyy niin pienen kuin keskikokoisinkin maanomistuksen pohjalla, että tämä omistus rappeutuu niin vuokrauksen kasvun vuoksi ja hypoteekkisorron alla kuin myös koronkiskuruuden painostuksesta. He jättävät varjoon suurtalouden teknillistä etevämmyyttä koskevan kiistämättömän tosiasian maanviljelyksessä ja talonpojan elämänehtojen huononemisen hänen taistellessaan kapitalismia vastaan. PPS:n sanoissa ei ole mitään muuta kuin se, että niissä toistetaan näitä porvarillisia ennakkoluuloja, joita nykyaikaiset Davidit⁹⁰ herättävät henkiin.

Teoreettisten näkökantojen horjuvaisuus vaikuttaa myös käytännön ohjelmaan. Ottakaa I osa — agraarireformit ahtaassa mielessä. Toisaalta saatte lukea pykälän 5) „Kaikkien rajoitusten lakkauttaminen osuusmaita ostettaessa ja 6) sharvarkien⁹¹ ja kuormakyytien (luontaisrasitusten) lakkauttaminen”. Nämä ovat puhtaasti marxilaisia minimivaatimuksia. Esittäessään ne (varsinkin 5. pykälän) PPS ottaa askelen eteenpäin verrattuna meikäläisiin sosialistivallankumouksellisiin, joiden yhteisenä heikkoutena „Moskovskije Vedomostin” kanssa on kuuluisa „maaosuuksien luovuttamattomuus”. Esittäessään ne PPS on aivan lähellä marxilaisuuden aatetta taistelusta maaorjuuden jätteitä

vastaan, mikä on nykyisen talonpoikaisliikkeen perusta ja sisältö. Mutta lähetessään tätä aatetta PPS on kaukana sen täydellisestä ja tietoisesta hyväksymisestä.

Tarkastelemamme minimiohjelman tärkeimmissä pykälissä sanotaan: „1) apanaasitilojen, valtion ja papistolle kuuluvien tilojen kansallistaminen konfiskoimalla; 2) suuren maaomaisuuden kansallistaminen, jos ei ole välittömiä peri-jöitä; 3) metsien, jokien ja järvien kansallistaminen”. Näitä vaatimuksia vaivaavat kaikki sellaisen ohjelman puutteellisuudet, joka asettaa tänä ajankohtana etutilalle maan kansallistamisvaatimuksen. Niin kauan kuin ei ole olemassa täydellistä poliittista vapautta ja kansan itsevaltiutta, niin kauan kuin ei ole olemassa demokraattista tasavaltaa, on kansallistamisvaatimuksen esittäminen enneaikaista ja tyh-mää, sillä kansallistaminen on valtion käsiin siirtymistä, mutta nykyinen valtio on poliisi- ja luokkavaltio, huomispäivän valtio tulee olemaan ainakin luokkavaltio. Sellaisena tunnuksena taas, joka vie eteenpäin demokratisoinnin suun-taan, tämä vaatimus on erittäin kelpaamaton, sillä se ei pane painopistettä talonpoikien ja tilanherrojen välisiin suhteisiin (talonpojat ottavat itselleen tilanherrojen maat), vaan tilanherrojen ja valtion välisiin suhteisiin. Tällainen kysymyksen asettelu on perinjuurin väärä, kun on puhe sellaisesta ajankohdasta, jolloin talonpojat taistelevat val-lankumouksellisesti maasta sekä tilanherroja että tilan-herrojen valtiota vastaan. Vallankumoukselliset talonpoi-kaiskomiteat konfiskointia varten ja konfiskoinnin aseena,— siinä ainoa tuollaista ajankohtaa vastaava tunnus, joka vie eteenpäin luokkataistelua tilanherroja vastaan erottamatto-massa yhteydessä tilanherravaltion vallankumoukselliseen murskaamiseen.

Muut agraariminimiohjelman pykälät PPS:n luonnok-sessa ovat seuraavat: „4) omistusoikeuden rajoittaminen, mikäli se muuttuu haitaksi millaisille hyvänsä maanvilje-lyksen parannuksille (maanparannuksille), jos asiasta kiinnostuneiden enemmistö katsoo nämä parannukset tar-peellisiksi; ...7) viljan palo- ja raevakuutuksen sekä karjan kulkutautivakuutuksen kansallistaminen; 8) lainsäädännöl-linen myötävaikutus valtion taholta maanviljelysarttelien ja kooperatiivien perustamiseen; 9) maanviljelyskoulut”.

Nämä pykälät on tehty täysin sosialistivallankumouksel-listen hengessä tai (mikä on samaa) täysin porvarillisen

reformaattoruuden hengessä. Niissä ei ole mitään vallankumouksellista. Tietenkin ne ovat edistyksellisiä, se on kiistatonta, mutta ne ovat edistyksellisiä omistajain etujen kannalta. Kun niitä esittää sosialisti, niin se merkitsee nimenomaan omistajanvaistojen imartelua. Niiden esittäminen on samaa kuin valtion myötävaikutuksen vaatiminen trusteeille, kartelleille, syndikaateille ja teollisuudenharjoittajain yhdistyksille, jotka ovat yhtä „edistyksellisiä” kuin kooperatiivit, vakuutus y.m.s. maanviljelyksessä. Kaikki se on kapitalistista edistystä. Siitä huolehtiminen ei kuulu meille, vaan isännille, liikkeenharjoittajille. Proletaarinen sosialismi, erotuksena pikkuporvarillisesta sosialismista, jättää ruhtinaitten de Roquigny'en, zemstvomies-tilanherrojen y.m.s. tehtäväksi huolehtia isäntien ja pikkuisäntien kooperatiiveista, mutta itse se huolehtii kokonaan ja yksinomaan *palkkatyöläisten* kooperatiiveista tarkoituksena *taistelu isäntiä vastaan*.

Katsokaa nyt ohjelman II osaa. Se on kokoonpantu yhdestä seuraavanlaisesta pykälästä: „Suurmaaomaisuuden kansallistaminen konfiskoimalla. Kyntömaat ja niityt, jotka kansa täten saa, on jaettava osuuksiin ja siirrettävä maattomille ja vähämaisille talonpojille pitkäksi aikaa taatuiksi vuokramaiksi”.

Onpa se mainio „kruunaus”, sanos muuta! Puolue, joka nimittää itseään sosialistiseksi, ei „agraarireformien kruunaukseksi ja integraatioksi” esitä lainkaan yhteiskunnan sosialistista järjestämistä, vaan järjettömän pikkuporvarillisen utopian. Edessämme on mitä havainnollisin näyte demokraattisen ja sosialistisen kumouksen täydellisestä sotkemisesta keskenään, niiden erilaisten tarkoituksien täydellisestä ymmärtämättömyydestä. Maan siirtyminen tilanherroilta talonpojille voi olla — ja kaikkialla Euroopassa on ollutkin — demokraattisen kumouksen erottamattomana osana, porvarillisen vallankumouksen eräänä saavutuksena, mutta vain porvarilliset radikaalit voivat nimittää sitä kruunaukseksi tai päätökseen viemiseksi. Maan uudestijakaminen niiden tai näiden omistajaryhmien kesken, niiden tai näiden isäntäluokkien kesken voi olla edullista ja tarpeellista demokratian voiton hyväksi, maaorjuuden jälkien täydellisen poisjuurimisen hyväksi, joukkojen elintason kohottamisen, kapitalismin kehityksen jouduttamisen y.m.s. hyväksi, — tuollaisen toimenpiteen mitä päättävin

kannattaminen voi olla sosialistiselle proletariaatille välttämätöntä demokraattisen vallankumouksen kaudella, mutta „kruunauksena ja päätökseen viemisenä” voi olla ainoastaan *socialistinen* tuotanto, eikä talonpoikainen pientuotanto. Pientalonpoikaisen vuokrauksen „takaaminen” tavaratalouden ja kapitalismin säilyessä on taantumuksellista pikkuporvarillista utopiaa eikä mitään muuta.

Nyt näemme, että PPS:n perusvirhe ei ole yksistään sille ominainen, ei ainutlaatuinen eikä satunnainen. Se ilmaisee kirkkaammassa ja selvemmissä muodossa (kuin sosialistivallankumouksellisten kuuluisa „socialisointi”, jota itse sosialistivallankumouksellisetkaan eivät ymmärrä) koko venäläisen narodnikkilaisuuden, *koko* venäläisen porvarillisen liberalismiin ja radikalismiin *perusvirheen* agraarikysymyksessä aina siihen virheeseen saakka, mikä ilmeni puheenvuoroissa, joita käytettiin zemsत्वomiesten viimeisessä (syyskuun) edustajakokouksessa Moskovassa.

Tämä perusvirhe voidaan ilmaista näin:

Lähimpien päämäärien asettelussa PPS:n ohjelma ei ole vallankumouksellinen. Lopullisten päämääriensä kannalta se ei ole sosialistinen.

Tahi toisin sanoen: demokraattisen ja sosialistisen kumouksen välisen eron ymmärtämättömyys johtaa siihen, että demokraattisissa tehtävissä ei ilmene niiden todella vallankumouksellinen puoli ja sosialistisiin tehtäviin tuodaan porvarillis-demokraattinen maailmankäsitys kaikessa epäselvyydessään. Syntyy tunnus, joka demokraatille ei ole riittävän vallankumouksellinen, joka sosialistille on anteeksi-antamattoman sekava.

Sosialidemokratian ohjelma päinvastoin tyydyttää niin todella vallankumouksellisen demokratismin kannattamisen kuin myös selvän sosialistisen päämäärän asettamisen kaikkia vaatimuksia. Nykyisessä talonpoikaisliikkeessä näemme taistelun maaorjuutta vastaan, taistelun tilanherroja ja tilanherravaltiota vastaan. Me kannatamme tätä taistelua loppuun saakka. Tällaisen kannattamisen ainoana oikeana tunnukseksi on: konfiskointi vallankumouksellisten talonpoikaiskomiteain kautta. Mitä konfiskoiduille maille tehdään — se on toisarvoinen kysymys. Sitä emme ratkaise me, vaan talonpojat. Sitä ratkaistaessa alkaa nimenomaan taistelu proletariaatin ja porvariston välillä talonpoikais-tossa. Sen vuoksi me joko jätämme tämän kysymyksen

avoimeksi (mikä on niin kovin vastenmielistä pikkuporvarillisille haavesuunnittelijoille) tahi viittaamme puolestamme vain tien *alkuun* nähden otrezkamaiden poisottamisen muodossa (jota vähän ajattelevat ihmiset pitävät liikkeen esteenä, sosialidemokratian lukuisista selityksistä huolimatta).

Sitä varten, että nykyajan Venäjällä kiertämätön agraari-reformi voisi suorittaa vallankumouksellis-demokraattisen tehtävänsä, on olemassa vain yksi keino: sen suorittaminen itsensä talonpoikien vallankumouksellisella aloitteellisuudella, vastoin tilanherrojen ja byrokratian tahtoa, vastoin valtion tahtoa, s.o. suorittaminen vallankumouksellista tietä. Huonoinkin maanjako *tällaisen* uudistuksen jälkeen on oleva nykyistä parempi kaikilta näkökulmilla katsoen. Ja tämän tien me osoitamme asettaessamme painopisteeksi vallankumouksellisten talonpoikaiskomiteain perustamisen vaatimuksen.

Mutta samalla me sanomme maalaisproletariaatille: „Talonpoikain radikaalisinkaan voitto, jota sinun on nyt kaikin voimin edistettävä, ei pelasta sinua kurjuudesta. Sitä tarkoitusta varten on olemassa vain yksi keino: koko proletariaatin — sekä teollisuus- että maatalousproletariaatin — voitto koko porvaristosta, sosialistisen yhteiskunnan perustaminen”.

Yhdessä isäntätalonpoikien kanssa tilanherroja ja tilanherravaltiota vastaan, yhdessä kaupunkilaisproletariaatin kanssa koko porvaristoa ja kaikkia isäntätalonpoikia vastaan. Sellainen on tietoisien maalaisproletariaatin tunnus. Ja vaikka pikkuisännät eivät heti tai ehkä eivät lainkaan hyväksy tätä tunnusta, niin siitä tulee kuitenkin työläisten tunnus, koko vallankumous varmentaa sen kiertämättömästi, se pelastaa meidät pikkuporvarillisilta illuusioilta, se osoittaa meille selvästi ja määrätysti sosialistisen päämäärämme.

KYLLÄINEN PORVARISTO JA JANOAVA PORVARISTO

Sanomalehti „Le Temps” * on vanhoillisen ranskalaisen porvariston eräs vaikutusvaltaisin äänenkannattaja. Sosialismia vastaan se käy mitä vimmatuinta kamppailua, ja harva on se päivä, ettette sen palstoilla näkisi Marxin, Bebelin, Guesde'in ja Jaurès'in nimiä mitä kiukkuisimmilla kommentaareilla ja hyökkäilyillä varustettuina. Ilman rai-von väristystä „Le Temps” ei voi puhua sosialismista.

Venäjän „kriisiä”, kuten lojaalit eurooppalaiset tapaavat sanoa, tämä sanomalehti seuraa mitä huolellisimmin eikä milloinkaan jätä la nation amie et alliée — „ystävä- ja liittolaiskansakuntaa” — ilman opettavaisia neuvojaan. Niinpä se nytkin omistaa pääkirjoituksen zemstvomiesten viimeiselle edustajakokoukselle. Se muistelee edellistä, heinäkuun edustajakokousta eikä nyt edes perästäpäinkään voi olla ilmaisematta tyytymättömyyttään. Se oli nähkääs „ajatus-ten absoluuttisen epäjärjestyksen ja aikomusten täydellisen epämääräisyyden näky”: Bulyginin luonnos oli jo silloin tiedossa, mutta siitä huolimatta edustajat rajoittuivat „tuli-siin puheisiin” eivätkä pystyneet ratkaisemaan kysymystä siitä, onko boikotoitava vai osallistuttava. Ranskan hallitsevan porvariston äänenkannattaja jopa muistuttaa ärtyneenä zemstvomiehille, ettei näillä ollut mandaatteja!

Kuinka riemuissaan nyt sitten hymyileekään poliittisesta vallasta kylläinen porvari! kuinka herttaisesti se kiiruhtaa-kaan puristamaan kanssaveljensä jaloa kättä, veljensä, joka toistaiseksi vasta janoaa poliittista valtaa, mutta osoittaa jo „kypsyyttään”! Boikotti on hyljätty ja mandaattien puuttumisesta ei enää puhuta. „Zemstvomiesten päätös”,

* — „Aika”. Toim.

kirjoittaa „Le Temps”, „on heille kunniaksi. Se todistaa, että Venäjän kansan valistuneimpien aineiden poliittinen kasvat-
tus edistyy ja että ne kieltäytyvät poliittisen silmäkääntö-
tempuilun hämäräperäisistä suunnitelmista astuen mie-
huullisesti välttämättömän kehityksen tielle”.

Porvari, joka on kylläinen poliittisesta vallasta ja paljon
kokenut siinä suhteessa, mihin kansan, työläisten ja talon-
poikain, todelliset voitot vallankumouksissa johtavat, ei
epäro i hetkeäkään julistaessaan, että liberaalisten tilan-
herrojen ja kauppiaiden syyskuun edustajakokous on evo-
luution voitto revolutiosta.

Hän kehuu edustajakokouksen „maltillisuutta”. Ilmeisen
tyytyväisenä hän mainitsee siitä, että päätöslauselmat „mai-
den pirstomisesta” ja naisten äänioikeudesta eivät menneet
läpi. „Näiden päätösten järkevyyden ja maltillisuus osoittaa
selvästi, että äärimmäisten puolueiden mielipiteet eivät pääs-
seet tässä edustajakokouksessa voitolle. Ohjelma, josta he
kaikki pääsivät yksimielisyyteen, on riittävän demokraatti-
nen *riisuakseen vallankumoukselliset aseista*. Mutta koska
zemstvo-edustajakokous toivoo luonnostensa toteutuvan
yksinomaan laillisia keinoja käyttäen, niin sen ohjelma
saattaa saada mukaansa nekin reformistit, joita henkilö-
kohtaiset kiistat eivät erota zemstvo-edustajakokouksen
jäsenistä”.

Kylläinen porvari taputtelee rohkaisevasti janoavaa
porvaria olalle: „riittävän demokraattisen” ohjelman esittä-
minen tarkoituksena heittää sumua silmille, *riisua valla-
kumoukselliset aseista* ja astua legaaliselle tielle,— siis,
tavallista ja suoraa venäjän kieltä käyttäen, päästä sopi-
mukseen Trepovien-Romanovien kanssa,— se juuri onkin
todellista valtioviisautta.

Ja sen, elleivät tarkkanäköisen porvarin toiveet tyhmäh-
köjen vallankumouksellisten suhteen ole aivan perusteet-
tomia, ovat osoittaneet meidän neropattimme uudesta
„Iskrasta”. Ohjaksia höllättyään he ovat syöksyneet ansaan
ja kilvan kehoittavat ottamaan demokraattisia sitoumuksia
maltillisilta porvareilta, jotka nyt ovat kaikesta sydämes-
tään valmiit lupaamaan mitä hyvänsä ja tekemään mitä
sitoumuksia tahansa. Ei ainoastaan vihamielisten puoluei-
den välisessä taistelussa, vaan myös sosialististen puoluei-
den sisäisessä taistelussa (kuten II edustajakokouksen jäl-
keen kokemuksemme nojalla tulimme vakuuttuneiksi) kaikki

lupaukset lentävät hornan tuuttiin heti, kun on kajottu taistelevien puolien hiukankin oleellisiin etuihin. The promises like pie-crust are leaven to be broken, sanoo englantilainen sananlasku. „Lupaukset ovat kuin piirakankuori: siksi niitä paistetaan, että sitten voitaisiin rikkoa”.

Mitä oli „Iskran” taktiikka Duuman suhteen? Nimenomaan aatteellista ja taktillista *vallankumouksellisten aseistariisumista*. Opportunistisen „Iskran” neropatit työskentelivät tämän aseistariisumisen hyväksi haukkumalla aktiivisen boikotin aatetta, vaihtamalla (aivan „Novoje Vremjan”⁹² hengessä ja melkein samoin sanoin) aktiivisen boikotin passiiviseen, saarnaamalla luottamusta ja luottavaisuutta toisiaan syleileviin Miljukoveihin ja Stahovitsheihin, *vaihtamalla* vallankumouksellisen kapinatunnuksen osvobozhdenijelaiseen „kansalaisten vallankumouksellisen itsehallinnon” tapaiseen porvarilliseen velliin.

Vain sokeat voivat enää nyt olla näkemättä, millaiseen suohon „Iskra” on vajonnut. Illegaaliosessa lehdistössä se on aivan yksin, sen puolella on *ainoastaan* „Osvobozhdenije”. Bund, jota eivät edes Martov ja Axelrod epäile myötätuntoiseksi „„Vperjodin” arsenalille”, on päättävästi asettunut aktiivisen boikotin kannalle. Legaalisessa lehdistössä ovat kaikki lurjukset ja kaikki maltilliset liberaalit liittyneet yhteen taistellakseen radikaalisia porvareita vastaan, jotka ovat ilmaisseet myötätuntoisuutensa boikotille ja ovat ystävämielisimpiä talonpoikaiston suhteen.

No eikö Lenin ollutkin oikeassa „Kahdessa taktiikassaan” uusiskralaisia päätöslauselmia käsitellessään, kun sanoi, että „Iskra” *laskeutuu liberaalisten tilanherrojen tasolle*, kun taas „Proletari” yrittää nostaa vallankumouksellisia talonpoikia?

Mainitsimme „Novoje Vremjan”. Ei ainoastaan tämä matelijalehti, vaan myös „Moskovskije Vedomosti” käy vimmittua taistelua boikottiaatetta vastaan osoittaen siten kaikille ja jokaiselle Duuman reaalisen poliittisen merkityksen. Tässä näytteeksi eräs „Novoje Vremjan” luonteenomainen edesottamus, johon pysähdymme sitäkin halukkaammin, kun se luo uutta valoa sellaisenkin „kunnioitettavan” liberaalisen äänenkannattajan kuin „Russkije Vedomostin” porvarillisen kataluuden äärettömään syvyyteen.

Tämän viimeksi mainitun sanomalehden tunnettu Berliinin kirjeenvaihtaja hra Jollos koskettelee 247. numerossa Jenan edustajakokousta. Pikkuporvarillinen sielu ihailee ennen kaikkea sitä, että on löytynyt hyväntahtoinen ja oikeudenmukainen liberaaliporvari, pohatta Abbe, joka on lahjoittanut Jenan kaupungille kansantalon kaikkien puolueiden, siinä luvussa yksinpä sosialidemokraattienkin, vapaita kokouksia varten. Ja hra Jollos tekee yhteenvedon moraalistaan: „voidaan olla hyödyksi kansalle tunnettujen puoluepuitteiden ulkopuolellakin”. Se on tietysti totta. Mutta mitä on sanottava sellaisesta kirjailijasta, joka Venäjällä käynnissä olevan vimmatun puoluetistelun kaudella ryhtyy ylistelemään puolueettomuutta? Eikö hra Jollos sitten ymmärrä, että se on hänen taholtaan äärimmäistä poliittista tahdittomuutta, kun hän pelaa novojevremjalaisuuden pussiin? Tämän pikkuporvarillisen puolueettomuusihailun todellinen tarkoitus selviää lukijalle kuitenkin vasta hra Jollosin seuraavasta lauseesta:

„En edes puhukaan siitä, että on olemassa sellaisia poliittisia oloiloja, joiden vallitessa on hyödyllistä joksikin aikaa *piilottaa lopulliset päämäärät taskuun* ja pitää mielessä lähimmät tehtävät, jotka ovat sosialismille ja liberalismille yhteisiä”.

Se on avomielisesti sanottu! Kiitos vaikkapa selvyydestä, hra Jollos! Tehtäväksemme jää vain käyttää tällaisia lausuntoja aina ja kaikissa tapauksissa, kaikissa työläisille pidettävissä puheissa osoittaaksemme venäläisen liberalismiin *porvarillisen* luonteen, selittääksemme työläisille, että proletariaatin *itsenäinen* puolue on välttämätön, puolue, joka on järkkymättömän vihamielinen porvaristolle, jopa kaikkein liberaalisimmallekin.

Mutta kaikki nämä „demokraattimme” tiradit ovat vasta kukkasia. Hedelmät ovat vielä edessä. Hra Jollos ei rajoitu siihen, että neuvoo proletariaattia „joksikin aikaa piilottamaan lopulliset päämäärät taskuun”, s.o. kieltäytymään sosialismista, ei, hän neuvoo sitä paitsi kieltäytymään nykyisen poliittisen vallankumouksen loppuunviemisestä. Hra Jollos siteeraa Bebelin puhetta ja asettaa etutilalle sen kohdan tästä puheesta, jossa Bebel ilmaisee epäilyksensä sen johdosta, että onnistuttaisiinko meillä „niin nopeasti” muuttamaan Venäjä kulttuurivaltioksi, sanoen samalla, että vanha, itsevaltiudellinen järjestelmä ei enää palaa takaisin,

„että vanha Venäjä ei enää ole mahdollinen”. Tämän kohdan johdosta hra Jollos kirjoittaa:

„En pidä Bebeliä auktoriteettina Venäjän asioissa, mutta minun on sanottava, että puheensa tässä osassa hän erotautuu edukseen Kautskysta ja eräistä muista doktrinäreistä, jotka suosittelevat Revolution in Permanenz (keskeytymätöntä vallankumousta). Viisaana miehenä ja poliitikona, joka tietää, millaisia konkreettisia muotoja alituisen anarkian tila saa kansan elämässä, Bebel pitää edullisena ennen kaikkea kulttuuritehtävien toteuttamista, ja hänen sanoistaan käy aivan selvästi ilmi, että hän ei vedä demarkaatiolinjaa eikä varmaankaan enää pystytä muuria Venäjän intelligenssin ja Venäjän proletariaatin välille, ei ainakaan ennen elementaaristen ihmisoikeuksien toteuttamista”.

Ensinnäkin, tuo on *Bebelin parjausta*, puhtaasti novojevremjalaista parjausta. Bebel vetää aina ja ehdottomasti „demarkaatiolinjan” porvarillisen ja proletaarisen demokratismin välille; hra Jollos ei voi olla tietämättä sitä. Bebel erottaa mitä jyrkimmällä tavalla toisistaan porvarillisen intelligenssin ja sosialidemokraattisen intelligenssin. Kun venäläiselle lukijalle uskotellaan, että muka Bebel „kulttuurin” puolesta taistellessaan jättää edes jolloinkin varjoon toisaalta porvarillisen demokratian valheellisuuden ja petturuuden ja toisaalta työväenluokan sosialistiset päämäärät, niin se merkitsee mitä häikäilemättömintä valhetta Saksan vallankumouksellisen sosialidemokratian johtajaa kohtaan.

Toiseksi, Bebelin puheesta ei laisinkaan johdu sellaista, että hän suhtautuisi Venäjän vallankumoukseen toisin kuin Kautsky. Bebelin „edukseen erottautuminen” Kautskysta tässä suhteessa on hra Jollosin keksimä valhe, sillä hän on temmannut irti ja vääristellyt erään kohdan Bebelin puheesta vaieten hänen monista lausunnoistaan, jotka ovat täysin myönteisiä Venäjän vallankumouksen ja sen ratkaisevan voiton suhteen.

Kolmanneksi,— ja tämä on meidän kannaltamme „*Russkije Vedomostin*” asenteen mielenkiintoisin erikoisuus,— hra Jollos osoittaa edesottamuksellaan, että hän nimenomaan *pelkää* vallankumouksen ratkaisevaa voittoa Venäjällä. „Alituista vallankumousta” hra Jollos nimittää „alituisiksi anarkiaksi”. Kun sanotaan näin, niin se merkitsee, että vallankumousta nimitetään mellakaksi, kun sanotaan näin,

niin se merkitsee, että muututaan *vallankumouksen petturiksi*. Ja älkööt „Osvobozhdenijen” diplomaatit, jotka halukkaasti uskottelevat, ettei heillä muka ole vihollisia vasemmalta, puhuko meille sellaista, että tämä on „Russkije Vedomostin” satunnainen virhe. Se ei ole totta. Se on liberaalisen tilanherran ja liberaalisen tehtailijan mitä syvällisimpien tunteiden ja mitä tärkeimpien elinetujen ilmausta. Se on samaa kuin hra Vinogradovin fraasi, kun tämä kutsuu taisteluun sitä vastaan, ettei Venäjän vallankumous astuisi vuoden 1789 tielle. Se on samaa kuin hra Trubetskoin lakeijamaisuus tämän puhuessa tsaarille anti-patiastaan mellakkaa kohtaan. Tämä ei ole sattuma. Se on ainoa totuudenmukainen sanamuoto porvarillisten demokraattiemme lukemattomista häpeällisistä teoista, porvarillisten demokraattiemme, joita „alituinen anarkia” *väsyyttää*, jotka alkavat janota *rauhallisuutta ja järjestystä*, jotka ovat jo *väsyneet* „taistelemaan” (vaikka he eivät ole milloinkaan taistelleetkaan), jotka *loittonevat* vallankumouksesta jo yksistään nähdessään sen, että työläiset ja talonpojat todellakin nousevat todelliseen taisteluun haluten lyödä eikä ainoastaan olla lyötyinä. Porvaridemokraatit ovat valmiit sulkemaan toisen silmänsä Trepovien ruokottomuuksilta, aseettomien teurastukselta, heitä ei säikytä tämä, vaan toinen „anarkia”, jolloin vallassa ei tule olemaan Trepov eikä Petrunkevitch ja Roditshev, jolloin talonpoikais- ja työläiskapina *voittaa*. Juuri sen vuoksi porvaridemokraatit niin mielellään menevätkin Duumaan, että he näkevät siinä vallankumouksen kavaltamisen takeen, vallankumouksen — tuon kauhean „alituksen anarkian” — täydellisen voiton ehkäisemisen takeen.

Sen, että olemme osoittaneet oikein liberaalisen psykologian tämän merkityksen, vahvistaa „Novoje Vremja”. Nämä Trepovien kokeneet lakeijat huomasivat heti „Russkije Vedomostin” koko kataluuden ja kiiruhtivat hellästi syleilemään kanssaveljiään. Syyskuun 13 (26) päivän numerossa „Novoje Vremja” siteeraa myötätuntoisesti juuri tätä hra Jollosin valhetta Bebelin „edukseen erottautumisesta” Kautskysta huomauttaen omasta puolestaan:

„Näin muodoin meikäläisten radikaali-„absentistien” täytyy myös Bebel poistaa liittolaistensa joukosta”.

Aivan oikea johtopäätös. „Novoje Vremjan” ammattipetturit ovat arvostaneet oikein „Russkije Vedomostin”

„erehdyksen” olemuksen ja ajatuksen. Eikä siinä kaikki. Politiikkaa ymmärtävä „Novoje Vremja” teki heti johtopäätöksen *Duuman suhteen*. Vaikka hra Jollos ei sanonut sanaakaan Bebelin näkökannasta boikotin suhteen, niin „Novoje Vremja” haukkui „absentisteiksi” nimenomaan boikotin kannattajia. „Novoje Vremja” täydensi Bebelin parjaamista „radikaalien” parjaamisella esittäen kuitenkin sen aivan oikean ajatuksen, että juuri vallankumouksen täydellisen voiton aate, keskeytymättömän vallankumouksen aate ohjaa „radikaali-absentistien” taktiikkaa, kun taas Duumaan meneviä liberaaleja ohjaa „alituksen anarkian” pelko. „Novoje Vremja” on oikeassa. Trepovin lakeijalla oli kaikki perusteet ottaa hra Jollos kiinni teosta ja sanoa hänelle: ellet halua „alituista anarkiaa”, niin olet siis minun liittolaiseni, eikä mikään demokraattinen kaunopuheisuus saa minua luopumaan vakaumuksestani. Riitamme on pientä perheriitaa, mutta „doktrinäärejä” vastaan, „alituksen anarkian” kannattajia vastaan me olemme yhdessä!

Eiköhän „Iskra” edes nyt ymmärrä, että kun se syytti boikotin kannattajia pidättyväisyydestä, s.o. *absentismista*, niin se puhui „Novoje Vremjan” hengessä? Eiköhän se ymmärrä, että tämä sen tunnusten yhteensattuminen „Novoje Vremjan” tunnusten kanssa on todisteena jostain karkeasta vilpillisyydestä sen asenteessa?

Kylläinen eurooppalainen porvaristo ylistelee valtaa janoavaa venäläistä porvaristoa tämän maltillisuudesta. Trepovin lakeijat ylistelevät „Russkije Vedomostin” hra Jollosia „alituksen anarkian” aatteen moittimisesta. Novojevremjalaiset ja uusiskralaiset nauravat „absentismille”...

TILANHERRAT DUUMAN BOIKOTOINNISTA

„Osvobozhdenijen” 76. numerossa on julkaistu zemstvo-miesten heinäkuun edustajakokouksen lyhyet pöytäkirjat. Nyt, kun kysymys taktiikasta Valtakunnanduuman suhteen vetää puoleensa yleisen huomion, on erittäin tärkeää panna merkille tämä aineisto, joka on ainoa laatuaan ja joka osoittaa, *mitä nimenomaan* puhuivat boikotista zemstvomiehet ja osvobozhdenijelaiset. Ei tietenkään kukaan epäile sitä, että ennen rauhan solmimista, ennen Duumaa koskevan lain antamista he olivat vallankumouksellisempia tai yrittivät näyttää vallankumouksellisemmilta kuin nykyään. Mutta heidän argumenttiansa luonne on kuitenkin tavattoman opettavainen sen arvion tarkastamiseksi, jonka olemme kysymyksestä antaneet. Tämähän on kai ensimmäinen kysymys Venäjän poliittisessa historiassa, jolloin sekä oppositio- että vallankumouspuolueet pohtivat konkreettisia poliittisia askeleita yhdessä.

On aivan luonnollista, ettei boikottikysymyksen asette-luun ole porvarillisia demokraatteja työntänyt heidän yleinen taisteluohjelmansa eivätkä määrättyjen luokkien edut, vaan ennen kaikkea epämääräinen nolouden ja häpeän tunne sen ristiriitaisen ja vilpillisen aseman vuoksi, johon he joutuvat. „Kuinka voidaan osallistua yritykseen, jota olemme arvostelleet kelvottomana?” — kysyi hra Shishkov. „Kansahan luulee, että olemme solidaarisia luonnokselle”. Kuten huomaatte, tällä liberaalilla jo ensimmäiset boikottia koskevat ajatukset liittyvät kysymykseen kansasta — hän tuntee vaistomaisesti, että Duumaan meneminen merkitsee sitä, että tehdään jotain sopimatonta juuri kansan suhteen. Hän ei pääse irti sellaisista hyvän halun leimahduksista, että on

kuljettava yhdessä kansan kanssa. Toinen puhuja, hra Rajevski, asettaa kysymyksen abstraktisemmin: „Olemme aina olleet periaatteellisella pohjalla, mutta taktillisella tiellä menemme kompromissiin. Käy niin, että olemme tuominneet Bulyginin luonnoksen, vaikka me niin kovin mielellämme olisimme tahtoneet tulla kansanedustajiksi. Älkäämme lähtekö tuolle liukkaalle tielle”. Tässä tietenkin hra Rajevski hiukan liioittelee, sillä osvobozhdenijelaiset *eivät ole milloinkaan olleet* periaatteellisella pohjalla. Ei myöskään ole oikein tyypistä kysymystä pelkkään kompromissin kieltämiseen: sosialidemokraatti-vallankumoukselliset, jotka ovat omaksuneet marxilaisuuden hengen, eivät jättäisi huomauttamatta puhujalle, että on naurettavaa kieltää kompromissit, joihin elämä ehdottomasti pakottaa, että asian ydin ei ole tässä, vaan siinä, että kaikissa olosuhteissa selvästi tajutaan ja järkkymättä tavoitellaan taistelun päämääriä. Mutta, toistamme, kysymyksen materialistinen asettelu on porvarilliselle demokraatille perustojaan myöten vierasta. Hänen epäröintinsä on vain porvarillisen demokratian erilaisten kerrosten sisällä tapahtuvan syvän hajaannuksen oire.

Fraasimestari hra Roditshev, joka puhui hra Rajevskin jälkeen, ratkaisee kysymyksen helposti: „Aikoinaan me protestoimme uutta zemstvoasetusta vastaan, mutta zemstvoon me menimme... Jos meillä olisi voimia boikotin toimeenpanoon, niin se pitäisi julistaa” (mutta, kunnianarvoisa, ehkäpä „voimia ei ole” sen takia, että omistajain edut ovat ristiriidassa itsevaltiutta vastaan käytävän peruuttamattoman taistelun kanssa ja ristiriidassa työläisten ja talonpoikaiston etujen kanssa?)... „Sotataidon ensimmäinen sääntö on: pitää paeta ajoissa”... (ihan totta, juuri niin tuo tveriläisen liberalismiin ritari sano! Ja liberaalit tekevät vielä pilkkaa Kuropatkinista). „Boikotointi tulee tapahtumaan siinä tapauksessa, jos ensimmäisenä päätöksemme Duumaan mentyämme on: „me poistumme. Tämä ei ole todellinen edustuslaitos, jota ilman te ette kuitenkaan enää tule toimeen. Antakaa meille todellinen”. Se on oleva todellista „boikotointia” (tietysti! sanoa, että „antakaa”! — voikohan olla jotain „todellisempaa” zemstvolaiselle Balalaikinille? ⁹³ Eivät he suotta niin hilpeästi nauraneet, kun hra Golovin kertoi heille, kuinka hän „vaivatta sai hälvennetyksi” Moskovan kuvernöörin epäilykset siitä, että

zemstvo-edustajakokous muka julistaa itsensä perustavaksi kokoukseksi).

Hra Koljubakin puhui: „Edelliset puhujat asettivat kysymyksen näin: „On joko mentävä Bulyginin Duumaan tahi oltava tekemättä mitään” („Iskra” asettaa kysymyksen juuri siten kuin nämä monarkistisen porvariston oikeistosiiven „edelliset puhujat”). On käännäyttävä väestön puoleen, joka kokonaan tulee olemaan Bulyginin Duumaa vastaan... Käännytkää kansan puoleen, toteuttakaa teoissa sanan- ja kokoon- tumisvapautta. Mutta mennessänne kelvottomaan laitokseen, te saatatte itsenne tuhoon. Te tulette olemaan siellä vähemmistönä ja se vähemmistö tuhoaa itsensä väestön silmissä”. Tässä puheessa tuntuu taas boikottiaatteen ja talonpoikaiston puoleen kääntymisen välinen yhteys, tämän aatteen merkitys käänteinä tsaarista kansaan. Ja hra Shtshepkin kiiruhtaa erinomaisen avomielisesti väittämään syvällisesti ymmärtämäänsä hra Koljubakinin puhetta vastaan: „Ei hätää, vaikka teemmekin virheen kansan silmissä, mutta pelastamme asian” (...porvariston asian, olisivat työläiset luultavasti huudahtaneet puhujalle, jos he olisivat olleet läsnä tuossa jalosukuisten kokouksessa). „En väitä, ettemmekö me mahdollisesti joutuisi piakkoin lähtemään vallankumoukselliselle tielle. Mutta byroon luonnos (boikottivastaisen päätöslauselman luonnos) haluaa välttyä siltä, sillä me emme ole kasvatuksemme emmekä sympatioidemme puolesta” (luokkakasvatuksen, luokkasympatioiden puolesta) „vallankumouksellismielisiä”.

Hra Shtshepkin puhuu viisaasti! Hän ymmärtää paremmin kuin kaikki uusiskralaiset yhdessä, ettei tässä ole kysymys keinojen valitsemisesta, vaan tarkoituserien erilaisuudesta. Järjestyksen „asia on pelastettava”, siinä se asian ydin on. Ei pidä riskeerata vallankumouksellisella tiellä, joka saattaa viedä työläisten ja talonpoikaiston voittoon.

Sen sijaan kaunopuhuja ja jaarittelija hra de Roberti puhuu aivan, aivan kuin uusiskralainen: „Mitä on tehtävä, jos luonnoksesta, sen kelvottomuuden vuoksi, tulee laki? Kapinaanko ase kädessä?” (Mitä te nyt, hra Roberti, kuinka voitaisiin „kapina ja Duuma sitoa toisiinsa”!? Mikä vahinko, ettette te tunne Bundiamme, se selittäisi teille, ettei niitä saa sitoa toisiinsa.) „Luulen, että ajan oloon se varmasti tulee. Mutta nyt vastarinta voi olla joko yksinkertaisesti passiivista tahi passiivista, mutta aina valmista

muuttumaan aktiiviseksi". (Ah, kuinka rakastettava radikaali! Hänenpä pitäisi lainata uudelta „Iskralta" tunnus: „vallankumouksellinen itsehallinto",— hän se osaisi siinä laulaa sellaisia aarioita, sellaisia aarioita...)... „on annettava mandaatit ainoastaan niille, jotka menevät ja päättävät hinnalla millä hyvänsä suorittaa kumouksen". Näettekö, mitä miehiä me olemme! No kuinka, emmekö olleet oikeassa, sanoessamme, että Parvus on kohdannut tuollaisen osvo-bozhdenijelaisen ja syleillyt häntä? että uusi „Iskra" on tarttunut kaunopuhujatilanherrojen kauniisiin sanasyötteihin?

„Proletari" № 20,
lokakuun 10 (syyskuun 27) pnä 1905

Julkaistaan „Proletari" lehden
tekstin mukaan

KYSYMYKSEEN PUOLUEEN YHDISTÄMISESTÄ ⁹⁴

Me puolestamme voimme vain tervehtiä Keskuskomitean täysin selvää ja määriteltyä kysymyksen asettelua. Joko yhteensulautuminen puolueeseen III edustajakokouksen päätösten perusteella tahi yhdistävä edustajakokous. Organisaatiokomission on tehtävä lopullinen valinta. Jos se hylkää puolueeseen liittymisen III edustajakokouksen päätösten perusteella, niin silloin on heti ryhdyttävä valmistelemaan ja laatimaan yhdistävän edustajakokouksen ehtoja. Sitä varten pitäisi, ensiksikin, ehdottoman täsmällisesti ilmoittaa virallisesti kummallekin osapuolelle, että periaatteessa katsotaan välttämättömäksi kutsua koolle kaksi edustajakokousta samaan aikaan ja samaan paikkaan; toiseksi, määritellä samoin virallisesti, että puolueen kummankin osan kaikki järjestöt alistuvat ehdottomasti oman osansa edustajakokouksen päätöksiin. Toisin sanoen, kummallakin edustajakokouksella pitää olla päätösvaltainen eikä neuvotteleva merkitys puolueen vastaavaa osaa varten; kolmanneksi, on etukäteen määriteltävä tarkasti, nimenomaan millä perusteilla edustajakokoukset kutsutaan koolle, s.o. nimenomaan mistä järjestöistä ja kuinka monta päätösvaltaisen äänioikeuden omaavaa edustajaa (puolueen sille osalle, joka on tunnustanut III edustajakokouksen, 2. ja 3. kohta on määritelty VSDTP:n säännöissä, jotka hyväksyttiin III edustajakokouksessa); neljänneksi, on heti aloitettava neuvottelut edustajakokouksen ajasta ja paikasta (kahden edustajakokouksen yhdeksi sulautumisen ehdoista ja hetkestä päätetään vasta itse edustajakokouksissa); viidenneksi, on erittäin tärkeää ryhtyä nyt laatimaan mitä täsmällisintä ja seikkaperäisintä yhteensulautumisen luonnosta, joka on

esitettävä kummankin edustajakokouksen ratkaistavaksi. Tämä seikka on ehdottoman välttämätön. Sekä muiden puolueiden kokemus että meidän puolueemme kokemus osoittaa selvästi, että ilman etukäteen valmisteltua, julkais-
tua ja kaikin puolin käsiteltyä yhdistymisen luonnosta tai luonnoksia edustajakokouksilla ei tule olemaan mitään mahdollisuutta ratkaista näin vaikeaa kysymystä.

Siis nyt on Organisaatiokomission vuoro, ja sen päätöstä tulevat kaikki yhdistymisen kannattajat odottamaan kärsimättöminä.

*„Proletari” № 20,
lokakuun 10 (syyskuun 27) pnä 1905*

*Julkaistaan „Proletari” lehden
tekstin mukaan*

KIUKKUINEN VASTAUS

Kirjoituksemme: „Itsestäänsyntymisteoria” („Proletari” № 16)* on aiheuttanut Bundin erittäin kiukkuisen vastauksen. Sillä ei ole edes riittänyt omissa varastoissaan kiukkuisia sanoja ja se on lainannut niitä lisää karkean polemiikin tunnetulta vastustajalta Plehanovilta. Mistä sitten on kysymys? Mistä Bund on kiukustunut? Siitä, että me toisaalta teimme varauksen ironian mahdollisuuden suhteen siinä ylistelyssä, jota Bund osoitti „Iskralle”, ja toisaalta teimme pilaa Bundin solidaarisuudesta „Iskran” kanssa monissa kohdissa. Tämän kaksinaisuuden Bund sysää meidän niskamme syyttäen meitä temppuilusta y.m.s. ja *kiertäen täydellisellä vaitiololla* koko sen erittelyn, jonka teimme epäilemättä epäironisista ja yhtä epäilemättä vääristä Bundin argumenteista. Minkä takia Bund kiersi vaitiololla tämän erittelyn, joka koskee sen itsensä herättämän kysymyksen olemusta? Sen takia, että tuosta erittelystä näkyy *itsensä Bundin asenteen kaksinaisuus*, kun se toisaalta on sanoutunut irti iskralaisesta „Duuma”-taktiikasta, mutta toisaalta on toistanut mitä vakavimmalla tavalla eräitä „Iskran” virheitä. Se, minkä kiukkuinen Bund selittää johtuvan meidän kaksinaamaisuudestamme, todellisuudessa johtuu *Bundin kaksinaamaisesta asenteesta* siinä kysymyksessä, onko meidän esitettävä tunnus väliaikaisen vallankumousohallituksen vai tsaarin vaiko Valtakunnanduuman koollekutsumasta perustavasta kokouksesta vaiko tunnus tämän perustavan kokouksen itsestäänsyntymisestä. Me

* Ks. tätä osaa, ss. 232—237. *Toim.*

---

osoitimme, että Bund on mennyt sekaisin tässä kysymyksessä. Bund ei ole vielä tähänkään mennessä antanut siihen suoraa vastausta. Ja jos Bund nyt torailee sen vuoksi, että olemme näyttäneet sille peiliä, niin vastaamme sananparrella: „Ei ole syyttäminen peiliä, jos...”.

„Proletari” № 20,
lokakuun 10 (syyskuun 27) pnä 1905

Julkaistaan „Proletari” lehdessä
tekstin mukaan

UUSI MENSHEVIKKIKONFERENSSI

Meille on lähetetty hektografilla painetut menshevikkien „Etelän perustavan (!?) konferenssin” päätöslauselmat⁹⁵. Tärkeimpään päätöslauselmaan (Valtakunnanduudesta) me vielä palaamme. Toistaiseksi huomautamme, että „Iskran” „Duuma”-taktiikan kahdesta tärkeimmästä pykälästä konferenssi on heittänyt pois „painostuksen jyrkkien” (Martovin, Tsherevaninin, Parvusin hengessä) „valitsemiseksi Valtakunnanduumaan”, mutta on hyväksynyt „perustavan kokouksen yleiskansallisten vaalien järjestämisen”. „Iskran” toimituksen kokoonpanoa koskevasta kysymyksestä on hyväksytty kolme päätöslauselmaa, mutta kysymystä ei ole kuitenkaan ratkaistu. Yksi päätöslauselma pyytää Axelrodia olemaan poistumatta toimituksesta, toinen pyytää Plehanovia palaamaan toimitukseen (ja konferenssi sitä paitsi — nähtävästi ilman pilailuhalua — sanoo olevansa „ymmällä” Plehanovin poistumisen johdosta), kolmas päätöslauselma kiittää „Iskraa”, lausuu sille täydellisen luottamuksen y.m.s., mutta kysymyksen toimituksen kokoonpanosta „siirtää yleisvenäläisen perustavan konferenssin lopullisesti päätettäväksi”. „Ensimmäinen yleisvenäläinen konferenssi”, kuten tunnettua, „siirsi” kysymyksen paikallisten järjestöjen ratkaistavaksi. Paikalliset järjestöt „siirtävät” *perustavan* konferenssin ratkaistavaksi... Tätä luultavasti nimitetään byrokratismiin ja formalismiin poistamiseksi... Mutta sillä aikaa kun käydään kärkeä, „Iskra” käyttää Pää-äänenkannattajan nimeä, jota sille eivät ole antaneet edes sen kannattajatkaan. Mukava asenne, sanos muuta!

Etelän konferenssin organisaatiosäännöt ovat jäljennös jo tunnetuista säännöistä, joihin on kuitenkin tehty pieniä

muutoksia; on lisätty §: „puolueen korkeimpana elimenä ovat puolueen edustajakokoukset, jotka kokoontuvat, mikäli mahdollista, kerran vuodessa”. Tervehdimme lämpimästi tätä parannusta. Sen uuden ja erinomaisen pykälän ohella, että „Keskuskomitea valitaan edustajakokouksessa”, sen mainion toivomuksen ohella, että kysymys toimituksen kokoonpanostakin ratkaistaisiin (vaikkapa tulevaisuudessa) edustajakokouksessa, tuo parannus osoittaa liikuttavan III edustajakokouksen päätösten suuntaan. Toivokaamme, että vielä noin neljän kuukauden kuluttua seuraava „perustava” konferenssi säättää myös edustajakokousten, noiden puolueen korkeimpien elinten, koollekutsumisjärjestyksen... Yhdistymistä koskevassa kysymyksessä konferenssi valitettavasti kiertelee ja kaartelee, mutta ei sano suoraan: haluatteko yhdistyä III edustajakokouksen perustalla? ellette, niin haluatteko valmistella kahta edustajakokousta samaksi ajaksi ja samassa paikassa pidettäväksi? Toivokaamme, että seuraava „perustava” konferenssi (toivottavasti ennemmin kuin neljän kuukauden kuluttua!) ratkaisee tämän kysymyksen.

„Proletari” № 20,
lokakuun 10 (syyskuun 27) pnrä 1905

Julkaistaan „Proletari” lehdessä
tekstin mukaan

VSDTP:n EDUSTUS KANSAINVÄLISESSÄ SOCIALISTISESSA TOIMISTOSSA

Menshevikkien „Etelän perustava konferenssi” on hyväksynyt tästä kysymyksestä seuraavan päätöslauselman: „Tutustuttuaan asiakirjoihin, joista näkyy, että tov. Lenin, ottamatta minkäänlaisia askeleita siihen suuntaan, että saataisiin aikaan sopimus „vähemmistön” kanssa kysymyksestä VSDTP:n edustuksesta Internationalisessa toimistossa, on tehnyt tästä kysymyksestä siellä taistelun kohteen puolueen kahden osan välillä nostamalla etualalle fraktioerimielisyyksien pikkuseikkoja, Etelän järjestöjen konferenssi lausuu tämän johdosta syvän valittelunsa ja samalla pyytää tov. Plehanovia edelleenkin edustamaan puolueen meikäläistä osaa Internationalisessa toimistossa ja kääntyy „enemmistön” kaikkien järjestöjen puoleen kehoittaen lausumaan viipymättä mielipiteensä tästä kysymyksestä ja puolestaan valtuuttamaan tov. Plehanovin tuohon edustustehtävään tavoittelemamme yhtenäisyyden etujen nimessä ja säilyttääksemme kaikkien muiden maiden kaikkien muiden sosialististen puolueiden edessä meille kaikille yhtä kalliin VSDTP:n arvovallan”.

Tämä päätöslauselma velvoittaa allekirjoittaneen esittämään asian faktillisesti: 1) Menshevikit eivät voi olla tietämättä, että kaikki ja kaikenlaiset sopimukset ovat riippuvaisia Keskuskomiteasta, joka sijaitsee Venäjällä. Puhuesaan tahallisesti yksistään „tov. Leninistä” he eivät puhu totta. 2) Heti III edustajakokouksen jälkeen kaksi Venäjällä olevaa Keskuskomitean jäsentä kääntyi henkilökohtaisesti Plehanovin puoleen ilmoittaen haluavansa nähdä hänet sekä VSDTP:n edustajana Kansainvälisessä toimistossa että tieteellisen äänenkannattajan toimittajana.

Plehanov kieltäytyi. Lause „minkäänlaisia askeleita”... perustuu totuudesta poikkeamiseen. 3) Kun Plehanov tämän kieltäytymisensä jälkeen poistui „Iskran” toimituksesta, niin hän ilmoitti (toukokuun 29 pnä) painetun sanan välityksellä, *kääntymättä VSDTP:n Keskuskomitean puoleen*, että hän suostuu olemaan *vain* VSDTP:n kummankin osan edustajana ja samoin painetun sanan välityksellä hän tiedusteli niiden suostumusta, jotka tunnustavat III edustajakokouksen. 4) „Proletarin” toimitus painatti heti (5. numerossa, kesäkuun 26 (13) pnä) Plehanovin ilmoituksen lisäten, että kysymyksen ratkaiseminen on annettu Keskuskomitean tehtäväksi. 5) Ennen kuin Keskuskomitea oli ratkaissut kysymyksen otin yhteyden Kansainväliseen toimistoon Keskuskomitean nimessä tarkoituksena tehdä Kansainväliselle toimistolle selkoa III edustajakokouksesta ja Keskuskomitealle Kansainvälisen toimiston työstä, minkä lisäksi ilmoitin, että kysymystä VSDTP:n edustuksesta Kansainvälisessä toimistossa ei ole vielä ratkaistu *. Toisin sanoen: Keskuskomitea otti yhteyden Kansainväliseen toimistoon ulkomaisen edustajansa kautta ennen kuin ratkaistiin kysymys erikoisesta edustajasta Toimistossa. 6) Ilmoittaessani Kansainväliselle toimistolle suoraan ja selvästi siihen ottamieni yhteyksien väliaikaisesta luonteesta en herättänyt *minkäänlaista* kysymystä „taistelusta” ja „erimielisyyksistä”, vaan tiedoitin yksinomaan III edustajakokouksen päätöksistä, minkä ehdottomasti olin velvollinen tekemään. 7) Plehanov lähetti *kesäkuun 16 pnä* Kansainväliselle toimistolle kirjeen, jossa hän (a) virheellisesti väitti, että hän on jo valtuutettu edustamaan kumpakin fraktiota, ja (b) kertoi kahtiajaon historian II edustajakokouksesta lähtien ja kertoi sen poiketen eräissä tapauksissa totuudesta, aivan menshevistisessä hengessä, nimittäen sitä, kun Keskuskomitea kutsui koolle III edustajakokouksen, „kerrassaan mielivaltaiseksi teoksi”, julistaen puolueessamme olevat sovittelijat „suoksi”, sanoen, että edustajakokouksessa oli läsnä „kai ehkä noin puolet „täysvaltaisista” järjestöistä”, että edustajakokous oli „ultrasentralistien ja suon yhdistelmä” y.m.s.

8) Tuon Plehanovin kirjeen olen kumonnut kohta kohdalta kirjeessäni Kansainväliselle toimistolle *heinäkuun 24*

* Ks. Teokset, 8. osa, s. 447. *Toim.*

päivältä 1905* (Plehanovin kirjeestä sain tietää vasta kuukauden kuluttua sen jälkeen, kun Plehanov oli sen lähettänyt, kun Kansainvälinen toimisto lähetti minulle jäljennöksen hänen kirjeestään). „Suota” koskevasta kysymyksestä kirjoitin kirjeessäni: „On totta, että puolueessamme on „suo”. Sen jäsenet ovat puolueen sisäisessä taistelussa alinomaa siirtyneet puolelta toiselle. Ensimmäinen tuollainen loikkari oli Plehanov, joka marraskuussa 1903 siirtyi enemmistöstä vähemmistöön ja toukokuun 29 p:nä 1905 lähti pois vähemmistöstä eroamalla „Iskran” toimituksesta. Me emme hyväksy näitä siirryilemisiä, mutta olemme sitä mieltä, ettei meitä voida syyttää siitä, jos hapuilevat henkilöt, „suon” jäsenet, pitkien horjuntujen jälkeen ovat taipuvaisia kulkemaan mukamme”. Tätä kahtiajaon jälkeen vallitsevaa asiointilaa koskevan kysymyksen johdosta samassa kirjeessä mainitsin olevan välttämätöntä, että Kansainvälisellä toimistolla olisi „täydellinen käänös kaikista konferenssin päätöslauselmista”. „Ellei „Iskra” halua lähettää Toimistoon tuota käänöstä”, lisäksi minä, „niin me olemme valmiit ottamaan tuon tehtävän itsellemme”.

Päätelköt nyt lukijat, tuntuuko Plehanovin käyttäytymisen puolueettomalta ja uuden konferenssin selostus asiasta — totuudelta? Kuka on syyssä VSDTP:n arvovallan horjuttamiseen? aloitteentekoon Kansainvälisen toimiston tutustuttamiseksi kahtiajaon historiaan II edustajakokouksen jälkeen? „fraktioerimielisyyksien” esittelyyn??

N. Lenin

P. S.** Etelän konferenssin toivomuksen — saada tietää enemmistöjärjestöjen mielipide — täyttämiseksi julkaisemme tässä VSDTP:n Kostroman komitean päätöslauselman⁹⁶, joka on saatu elokuussa 1905. Muita päätöslauselmia tästä kysymyksestä toimitus ei ole saanut.

„Proletari” № 20,
lokakuun 10 (syyskuun 27) p:nä 1905

Julkaistaan „Proletari” lehdessä
teksiin mukaan

* Ks. tätä osaa, ss. 127—131. *Toim.*

** — Postscriptum — jälkikirjoitus. *Toim.*

KESKUSTELUISTA LUKIJAIN KANSSA ⁹⁷

Julkaisemme otteita toverin, puolueemme erään komitean jäsenen, kirjeestä. Tämä toveri on eräs niitä harvoja, jotka eivät ainoastaan lähetä kirjeitä Pää-äänenkannattajaan, vaan myös keskustelevat siitä, kuinka *he itse* ymmärtävät taktiikan, *itse* toteuttavat sitä. Ilman tällaisia keskusteluja, joita ei laisinkaan ole tarkoitettu erikoisesti lehdessä painettaviksi, ei solidaarisen puoluetaktiikan yhteinen laatiminen ole mahdollista. Ilman tällaista mielipiteiden vaihtoa käytännönmiesten kanssa ulkomaisen sanomalehden toimitus ei voi todellisuudessa milloinkaan ilmaista koko puolueen ääntä. Ja sen vuoksi julkaisemme sellaisen toverin mielipiteen, joka tuntee ainoastaan pienen osan uusimmasta kirjallisuudesta, ja haluamme saada mahdollisimman suuren määrän käytännöllisessä työssä olevia tovereita osallistumaan näihin keskusteluihin ja mielipiteiden vaihtoon kaikista puoluekysymyksistä.

„Proletari” № 20,
lokakuun 10 (syyskuun 27) pnä 1905

Julkaistaan „Proletari” lehdessä
tekstin mukaan

VERISET PÄIVÄT MOSKOVASSA ⁹⁸

Geneve, lokakuun 10 pnä (27/IX) 1905.

Työväen kapinan uusi leimahdus — joukkolakko ja katu-
taisteluja Moskovassa. Pääkaupungissa jylähti tammikuun
9 pnä proletariaatin vallankumouksellisen taistelun ensim-
mäinen ukkonen. Tämän ukkosen jylähdykset kiirivät ympäri
Venäjää nostattaen ennennäkemättömällä nopeudella toista
miljoonaa proletaaria jätiläismäiseen taisteluun. Pietaria
seurasivat reuna-alueet, missä kansallisuussorto on kärjis-
tänyt muutenkin sietämätöntä poliittista sortoa. Riiasta,
Puolasta, Odessasta ja Kaukasiasta tuli vuorotellen kapinan
pesäkkeitä, kapinan, mikä kasvoi laajuuteen ja syvyyteen
joka kuukausi ja joka viikko. Liike on nyt levinnyt Venäjän
keskukseen, „todella venäläisten” alueiden sydämeen, aluei-
den, joiden järkkymättömyys piti taantumuksellisia
kaikkein pisimmän ajan liikituksen vallassa. Tämän Venä-
jän keskuksen suhteellisen järkkymättömyyden, s.o. taka-
pajuisuuden selityksenä ovat monet seikat: sekä vähem-
män kehittyneet muodot suurteollisuudella, joka on
saanut piiriinsä tavattoman suuria työläisjoukkoja, mutta
joka on vähemmässä määrin katkonut siteensä maahan,
vähemmässä määrin keskittänyt proletaareja sivistys-
keskuksiin; — että pitempi matka ulkomaille; — kuin
myöskin kansallisuusvihan puuttuminen. Työväenliike, joka
niin mahtavalla voimalla tuli esiin tällä seudulla jo vuosina
1885—1886, oli aivan kuin jähmettynyt pitkiksi ajoiksi ja
sosialidemokraattien ponnistukset murskaantuivat kymme-
niä ja satoja kertoja erikoisen vaikeiden paikallisten työ-
kentelyehtojen vastarintaan.

Mutta vihdoin viimein keskuskin alkoi liikehtiä. Ivanovo-Voznesenskin lakko⁹⁹ osoitti, että työläisten poliittinen kypsyneisyys on odottamattoman suuri. Tämän lakon jälkeen kuohunta koko keskisellä teollisuusseudulla tapahtui jo herkeämättä voimistuen ja laajeten. Nyt tämä kuohunta on alkanut purkautua ulos, se on alkanut muuttua kapinaksi. Leimahdusta ovat kärjistäneet epäilemättä vielä enemmän Moskovan vallankumoukselliset ylioppilaat, jotka juuri äskettäin hyväksyivät aivan pietarilaista päätöslauselmaa muistuttavan päätöslauselman, jossa leimataan häpeällä Valtakunnanduuma ja kehoitetaan ryhtymään taisteluun tasavallan puolesta, väliaikaisen vallankumousohallituksen perustamisen puolesta. „Liberaaliset” professorit, jotka vasta äskettäin valitsivat mitä liberaalisimman rehtorin, surullisenkuuluisan hra Trubetskoin, sulkiivat yliopiston poliisiuhkailujen painostuksesta: he, omien sanojensa mukaan, pelkäsivät Tiflisiin verilöylyn¹⁰⁰ toistumista yliopiston seinien sisällä. He jouduttivat vain verenvuodatusta kaduilla, yliopiston ulkopuolella.

Sikäli kuin ulkomaalaisissa sanomalehdissä olevien lyhyiden lennätinuutisten mukaan voidaan päätellä, on tapahtumien kehitys Moskovassa ollut „tavallinen”, niin sanoaksemme sellainen, joka on tullut normiksi tammikuun 9 päivän jälkeen. Alkuna oli latojen lakko, joka levisi nopeasti. Lauantaina, syyskuun 24 (lokakuun 7) pnä, eivät enää työskennelleet kirjapainot, sähköraitiotiet ja tupakka-tehtaat. Sanomalehdet eivät ilmestyneet. Odotettiin tehdas- ja rautatietyöläisten yleislakkoa. Illalla pidettiin suuria mielenosoituskokouksia, joihin latojen lisäksi osallistui muidenkin ammattialojen työläisiä, ylioppilaita y.m. Kasakat ja santarmiit hajoittivat moneen otteeseen mielenosoittajat, mutta nämä kokoontuivat uudestaan. Monia poliisimiehiä haavoittui. Mielenosoittajat heittelivät kiviä ja ampuivat revolvereilla. Upseeri, joka oli santarmien komentajana, haavoittui vaikeasti. Yksi kasakkaupseeri ja yksi santarmi sai surmansa j.n.e.

Lauantaina lakkoon yhtyivät leipurit.

Sunnuntaina, syyskuun 25 (lokakuun 8) pnä, tapahtumat saivat heti uhkaavan käänteen. Kello 11 aamulla alkoi työläisiä kokoontua kadulle, varsinkin Straštnoin bulevardille ja muihin paikkoihin. Väkijoukko lauloi Marseljeesia. Ne kirjapainot, jotka kieltäytyivät ryhtymästä lakkoon,

tuhottiin. Kasakat saivat hajoitetuksi mielenosoittajat vasta näiden hyvin sitkeän vastarinnan jälkeen.

Filippovin kaupan eteen, kenraalikuvernöörin talon lähetyville, kokoontui noin 400 henkeä käsittävä väkijoukko, pääasiassa leipurikisällejä. Kasakat hyökkäsivät väkijoukon kimppuun. Työläiset tunkeutuivat taloihin, kiipesivät katoille ja kivittivät sieltä kasakkoja. Kasakat tulittivat kattoa, ja kun he eivät saaneet karkoitetuksi sieltä työläisiä, niin he turvautuivat säännönmukaiseen saartoon. Talo piiritettiin, poliisiosasto ja kaksi krenatöörikomppania suoritti saartoliikkeen, tunkeutui taloon takaa päin ja vihdoin viimein valtasi katon. Vangittiin 192 kisälliä. Kahdeksan vangittua haavoittui; kaksi työläistä sai surmansa (toistamme, että kaikki nämä ovat vain ulkomaalaisten sanomalehtien lennätinuutisia, jotka luonnollisesti ovat kaukana totuudesta ja antavat vain likimääräisen käsityksen taistelun mittasuhteista). Eräs vakaa belgialainen sanomalehti on julkaissut uutisen siitä, että pihamiehet puhdistelivat uutterasti katuja veriläiskistä; tämä pieni yksityiskohta — kirjoittaa lehti — on parempi todistus taistelun vakavuudesta kuin pitkät selostukset.

Tverskoilla olleesta verilöylystä oli pietarilaisilla sanomalehdillä nähtävästi lupa kirjoittaa. Mutta jo seuraavana päivänä sensuuri alkoi pelätä julkisuutta. Maanantaina, syyskuun 26 (lokakuun 9) pnä, viralliset tiedonannot ilmoittivat, ettei Moskovassa ole ollut mitään vakavia levottomuuksia. Mutta puhelimitse tuli pietarilaisten sanomalehtien toimituksiin toisenlaisia viestejä. Väkijoukko oli taaskin kokoontunut kenraalikuvernöörin talon luokse. Yhteenotot olivat kuumia. Kasakat ampuivat moneen kertaan. Kun he laskeutuivat alas ratsailta ampumista varten, niin heidän ratsuhevosensa talloivat paljon ihmisiä. Iltaan mennessä bulevardit olivat tulvillaan työläisjoukkoja vallankumouksellisine huudahduksineen ja hulmuavine punaisine lippuineen. Väkijoukko tuhosi leipomoliikkeitä ja asekauppoja. Lopulta poliisi sai hajoitetuksi väkijoukon. Paljon haavoittuneita. Keskuslennätinasemaa vartioi sotilaskomppania. Leipurien lakosta on tullut yleislakko. Ylioppilaslevottomuudet voimistuvat entisestään, kokoukset käyvät vieläkin väkirikkaammiksi ja vallankumouksellisemmiksi. „Times'in" Pietarin kirjeenvaihtaja tiedoittaa taisteluun kutsuvista vetoimuksista Pietarissa, kuohunnasta

sikäläisten leipurien keskuudessa, mielenosoituksen ilmoittamisesta lauantaiksi, lokakuun 1 (14) päiväksi, väestön äärimmäisen levottomasta mielialasta.

Niin niukkoja kuin nämä tiedot ovatkin, antavat ne kuitenkin mahdollisuuden tehdä sellaisen johtopäätöksen, ettei kapinan leimahdus Moskovassa ole muihin verrattuna liikkeen huippukohta. Siellä ei ollut ennakolta valmennettujen ja hyvin aseistettujen vallankumouksellisten osastojen esiintymisiä, ei ollut edes joidenkin määrättyjen sotaväenosastojen siirtymistä kansan puolelle eikä „uusien” kansan-aselajien — pommien laajaa käyttöä (jotka Tiflisissä syyskuun 26 (lokakuun 9) pnä synnyttivät kasakoissa ja sotilaissa sellaista pakokauhua). Koska ei ollut jotain näistä ehdoista, niin oli mahdotonta toivoa suuren työläis määrän aseistamista, enempiä kuin kapinan voittoakaan. Moskovan tapahtumien merkitys, kuten olemme jo osoittaneet, on toisenlainen: ne merkitsevät suuren keskuksen taistelukas-tetta, valtavan teollisuusalueen tulemistä mukaan vakavaan taisteluun.

Kapinan kasvu Venäjällä ei tapahdu eikä tietenkään voikaan tapahtua tasaisena ja säännöllisenä nousuna. Tammikuun 9 pnä oli Pietarissa vallitsevana piirteenä jättiläis maisten joukkojen nopea, yksimielinen liike, joukkojen, jotka eivät olleet aseistettuja eivätkä olleet menossa taisteluun, mutta jotka saivat suuren taisteluopetuksen. Puolassa ja Kaukasiassa on liike ollut tavattoman sitkeää, siellä on väestö käyttänyt suhteellisesti paljon useammin aseita ja pommeja. Odessassa oli erikoispiirteenä se, että osa sotaväestä siirtyi kapinallisten puolelle. Kaikissa tapauksissa ja aina on liike ollut pohjaltaan proletaarista, joukkolakon kanssa erottamattomasti yhteensulautunutta. Moskovassa liike tapahtui samoissa puitteissa kuin monissa muissa pienemmissä teollisuuskeskuksissa.

Eteemme nousee nyt luonnollisesti kysymys: pysähtyykö vallankumouksellinen liike tälle, jo saavutetulle, „tavalliseksi” ja tutuksi käyneelle kehityasteelle vai kohoaako se korkeammalle asteelle? Jos vain uskaltanemme lähteä niin monimutkaisten ja silmänkantamattomien tapahtumien arvioinnin alalle kuin ovat Venäjän vallankumouksen tapahtumat, niin ehdottomasti tulemme siihen, että jälkimmäinen vastaus kysymykseen on verrattomasti todennäköisempi. Tosin nykyinenkin, jo opittu, jos niin voidaan

sanoa, taistelumuoto — sissisota, alituiset lakot, vihollisen uuvuttaminen hyökkäyksillä katutaisteluineen milloin tuolla, milloin tällä maan äärellä,— tämäkin taistelumuoto on antanut ja antaa mitä vakavimpia tuloksia. Mikään valtio ei kestä à la longue * tätä sitkeää taistelua, joka keskeyttää teollisuuselämän, demoralisoi täydellisesti byrokratian ja armeijan sekä kylvää kansan kaikkiin piireihin tyytymättömyyttä asiaintilaan. Sitäkin vähemmän Venäjän itsevaltiudellinen hallitus kykenee kestävänsä tuollaista taistelua. Voimme olla aivan varmoja siitä, että taistelun sitkeä jatkaminen vaikkapa vain niissä muodoissa, jotka työväenliike on jo luonut, vie kiertämättä tsarismiin romahdukseen.

Mutta vallankumouksellisen liikkeen pysähtyminen nykypäivien Venäjällä siihen asteeseen, jonka se on jo nyt saavuttanut, on äärimmäisen epätodennäköistä. Päinvastoin, kaikki seikat puhuvat pikemminkin siitä, että se on vain taistelun eräs alkuaite. Häpeällisen ja tuhoisan sodan kaikki seuraukset eivät ole vielä läheskään päässeet vaikuttamaan kansaan. Talouspula kaupungeissa ja nälänhätä kylissä voimistavat tavattomasti suuttumusta. Kaikista tiedoista päätellen Mantshurian armeijan mieliala on äärimmäisen vallankumouksellinen, ja hallitus pelkää tuoda sitä takaisin,— mutta tuota armeijaa ei voida jättää tuomatta takaisin, muuten uhkaavat uudet ja vieläkin vakavammat kapinat. Poliittinen agitaatio työväen keskuudessa ja talonpoikaistossa ei ole Venäjällä vielä milloinkaan ollut niin laajalti, niin suunnitelmanmukaisesti ja niin syvästi käynnissä kuin nyt. Valtakunnanduuma-ilveily tuo kiertämättä tullessaan uusia tappioita hallitukselle, uutta suuttumusta väestön keskuuteen. Kapina on kasvanut tavattomasti meidän nähtemme joidenkin kymmenen kuukauden aikana, eikä se ole mitään mielikuvitusta, ei mikään hyväntahtoinen toivomus, vaan suoranainen ja ehdoton joukko-taistelujen tosiasiaista johtuva johtopäätös, että kapina nousee piakkoin uudelle, korkeammalle asteelle, jolloin kansanjoukkojen avuksi tulee vallankumouksellisten taisteluosastoja tai kapinallisia sotaväen joukko-osastoja, jolloin nämä osastot auttavat joukkoja hankkimaan aseita, jolloin ne tuovat mitä voimakkainta horjuntaa „tsaarin” (toistaiseksi tsaarin, muttei lähimainkaan enää täydellisesti tsaarin)

---

* — pitkälti. *Toim.*

sotaväen riveihin, jolloin kapina johtaa vakavaan *voittoon*, josta tsarismi ei enää pysty selviytymään.

Tsaarin sotaväki pääsi Moskovassa voitolle työläisistä. Mutta tämä voitto ei tehnyt voitettuja voimattomiksi, vaan vieläkin tiukemmin liitti heidät yhteen, teki vihan entistä syvemmäksi, saattoi heidät lähemmäksi vakavan taistelun käytännöllisiä tehtäviä. Tämä voitto kuuluu niihin, jotka eivät voi olla aiheuttamatta horjuntaa voittajien riveissä. Sotaväki alkaa vasta nyt tulla tietämään ja tietämään myös omasta kokemuksestaan eikä ainoastaan lakien nojalla, että sitä mobilisoidaan nyt kokonaan ja yksinomaan taisteluun „sisäistä vihollista” vastaan. Sota Japania vastaan on päättynyt. Mutta mobilisointi jatkuu, mobilisointi *vallankumousta vastaan*. Meitä *tuollainen* mobilisointi ei kauhistuta, me emme pelkää tervehtiä sitä, sillä mitä enemmän tulee olemaan sellaisia sotamiehiä, jotka on kutsuttu käymään järjestelmällistä taistelua kansaa vastaan, sitä nopeammin tulee edistymään näiden sotamiesten poliittinen ja vallankumouksellinen kasvatus. Mobilisoimalla yhä uusia sotaväenosastoja sotimaan vallankumousta vastaan tsarismi lykkää tuonemmaksi loppuratkaisua, mutta tuo lykkäys on edullisinta meille, sillä tässä pitkällisessä, sissisodassa proletarit oppivat sotimaan, mutta sotaväki joutuu kiertämättä mukaan poliittiseen elämään, ja tämän elämän kutsu, nuoren Venäjän taistelukutsu tunkeutuu jopa tiukasti suljettuihin kasarmeihinkin, se herättää tietämättömimmät, takapajuisimmat ja poljetuimmat.

Kapinanleimahdus on vielä kerran tukahdutettu. Vielä kerran: eläköön kapina!

*Julkaistu ensi kerran v. 1926
V Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

NUKKUNUT PORVARISTO JA HERÄNNYT PORVARISTO

AIHE KIRJOITUSTA VARTEN

Kuvitelkaa mielessänne, että pieni ihmisjoukko taistelee sellaista huutavaa, inhottavaa pahetta vastaan, jota suuri joukko nukkuvia ihmisiä ei tajua tai jonka suhteen se on välinpitämätön. Mikä on taistelevien päätehtävä? 1) on herätettävä nukkuvia mahdollisimman paljon. 2) valistettava heitä taistelutehtäviensä ja taisteluehtojen suhteen. 3) järjestettävä heidät voimaksi, joka pystyy saamaan voiton. 4) opetettava heitä käyttämään oikein voiton hedelmiä.

On luonnollista, että *1.* pitää käydä *2.—4.* edellä, sillä nämä ilman *1.* eivät ole mahdollisia.

Ja niinpä pieni ihmisjoukko *ravistelee hereille* kaikkia, *tönii kaikkia ja jokaista.*

Heidän ponnistuksensa — myöskin itse elämän kehityksen ansiosta — ovat olleet tuloksellisia. Suuret joukot on herätetty. Silloin alkaa ilmetä, että osa herätetyistä *on kiinnostunut* paheen säilymisestä ja aikoo joko tietoisesti ylläpitää sitä tahi säilyttää ne puolet, ne osat paheesta, jotka ovat edullisia kyseisille herätettyjen ryhmille.

Eikö ole luonnollista, että tällöin soturit, taistelun julistajat, vallankumouksen herättäjät, kellonsoittajat kääntyvät näitä herätettyjä *vastaan*, jotka *he itse* olivat herättäneet? Eikö ole luonnollista, etteivät soturit *silloin* enää kuluta voimiaan „kaikkien ja jokaisen” *tönimiseen*, vaan siirtävät painopisteen niihin, jotka ovat osoittautuneet kykeneviksi 1) heräämään,— se ensiksi; 2) omaksumaan johdonmukaisen taistelun aatteen,— toiseksi; 3) taistelemaan vakavasti ja loppuun saakka,— kolmanneksi.

Sellaista oli Venäjän sosialidemokraattien suhtautuminen liberaaleihin vuosina 1900—1902 (ravistelivat hereille), vuosina 1902—1904 (selvittelivät heränneiden välejä) ja vuonna 1905 (taistelivat heränneitä... kavaltajia vastaan).

Kirjoitettu syyskuun lopulla 1905

*Julkaistu ensi kerran v. 1926
V Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

PIETARIN KOMITEAN TAISTELUKOMITEALLE

Lokakuun 16 pnä 1905.

Kalliit toverit! Olen hyvin kiitollinen Teille siitä, että lähetitte 1) Taistelukomitean toimintaselostuksen ja 2) muistiinpanot kapinanvalmistelun järjestämistä koskevasta kysymyksestä + 3) organisaatiokaavat. Luettuani nämä asiakirjat katsoin velvollisuudekseni kääntyä välittömästi Taistelukomitean puoleen vaihtaakseni toverillisesti mielipiteitä. Puhumattakin on selvää, että asian käytännöllisestä järjestämisestä en ota päätelläkseni; sitä, että tehdään kaikki mahdollinen Venäjän vaikeissa oloissa, ei ole epäilemistäkään. Mutta asiakirjoista päätellen asia uhkaa muuttua kansliapuuhauluksi. Kaikki nuo kaavat, kaikki nuo Taistelukomitean organisaatiosuunnitelmat tuntuvat paperivolokiitalta,— pyydän anteeksi avomielisyyttäni, mutta toivon, että ette epäile minun haluavan etsiä riidan aiheita. Tällaisessa asiassa ovat kaavat sekä väittelyt ja puheet Taistelukomitean funktioista ja oikeuksista vähiten kelvollisia. Siinä tarvitaan kuohuvaa energiaa ja vieläkin energiaa. Kauhukseni, totta totisesti kauhukseni, näen, että pommeista on puhuttu *yli puoli vuotta*, muttei ole tehty yhtään pommia! Ja siitä puhuvat oppineimmat miehet... Herrat, menkää nuorison tykö! se on ainoa, kaikkipelastava keino. Muussa tapauksessa, totta totisesti, te myöhästytte (näen sen kaikesta) ja jätte „tieteellisten” kirjoitelmien, suunnitelmien, piirustusten, kaavojen ja erinomaisten reseptien pariin, mutta ilman organisaatiota, ilman elävää toimintaa. Menkää nuorison tykö. Perustakaa *heti paikalla* taisteluosastoja kaikkialla ja joka paikassa, sekä ylioppilaiden keskuudessa että *etenkin työläisten keskuudessa*,

j.n.e., j.n.e. Perustettakoon heti paikalla osastoja, joihin kuuluu 3:sta 10:een, 30:een j.n.e. henkilöön. Aseistautukoot ne heti paikalla itse niin kuin osaavat, ken revolverilla, ken puukolla, ken räsyllä ja paloöljyllä tulipalon syyttämistä varten j.n.e. Valitkoot nämä osastot heti paikalla itselleen johtajat ja *ottakoot*, mikäli mahdollista, *yhteyden* Pietarin komitean Taistelukomiteaan. Älkää vaatiko mitään muodollisuuksia, sylkäiskää kristuksen nimessä kaikille kaavoille, lähettäkää jumalan nimessä hiiteen kaikki „funktiot, oikeudet ja etuoikeudet”. Älkää vaatiko ehdotonta kuulumista VSDTP:seen — se olisi järjetön vaatimus aseellisen kapinan oloissa. Älkää kieltäytykö ottamasta yhteyttä mihinkään kerhoon, vaikka se olisi kolmihenkinen, ehtona yksinomaan se, että tämä kerho olisi poliisin suhteen luotettava ja valmis tappelemaan tsaarin sotaväen kanssa. Liittyköt halukkaat kerhot VSDTP:seen tai *olkoot läheisiä* VSDTP:lle, se on mainiota; mutta sen *vaatimista* pitäisin ehdottomasti virheenä.

Pietarin komitean Taistelukomitean tehtävänä pitää olla näiden vallankumousarmeijan osastojen *auttaminen*, „byroona” oleminen yhteydenpitoa varten j.n.e. Jokainen osasto ottaa mielellään vastaan *palveluksenne*, mutta jos te *tällaisessa asiassa* aloitatte kaavoista ja Taistelukomitean „oikeuksia” koskevista puheista, niin te pilaatte koko asian, vakuutan, pilaatte auttamattomasti.

Tässä on tehtävä laajaa selitystyötä. Käyköön 5—10 henkilöä viikon kuluessa *sadoissa* työläis- ja ylioppilaskerhoissa, menköt joka paikkaan, mihin vain pääsee, ja esittäköt joka paikassa selvän, lyhyen, suoran ja yksinkertaisen suunnitelman: muodostakaa heti paikalla osasto, aseistautukaa millä voitte, työskennelkää voimienne takaa, me autamme teitä millä voimme, mutta *älkää odottako meiltä*, työskennelkää itse.

Tällaisen tehtävän painopisteenä on pienten kerhojen suuren joukon aloitteellisuus. Ne tekevät kaiken. Ilman niitä ei koko Taistelukomiteanne ole mitään. Olen valmis mittaamaan Taistelukomitean toiminnan tuloksellisuuden niiden osastojen luvulla, joihin se on yhteydessä. Ellei Taistelukomitealla 1—2 kuukauden kuluttua ole Pietarissa minimum* 200—300 osastoa, niin silloin se on kuollut

* — vähintään. *Toim.*

Taistelukomitea. Silloin se on haudattava. Ellei nykyisen kuohunnan aikana saada kootuksi satakuntaa osastoa, niin se merkitsee elämän ulkopuolella seisomista.

Selitystyöntekijäin on annettava jokaiselle osastolle lyhyet ja aivan yksinkertaiset pommireseptit, aivan yksinkertainen selitys koko toiminnan luonteesta ja sen jälkeen jätettävä koko toiminta niiden itsensä huoleksi. Osastojen on *heti paikalla* aloitettava sotilasharjoitukset viipymättömästi suoritettavissa operaatioissa, heti paikalla. Yhdet järjestävät heti urkkijan murhan, poliisikamarin räjäyttämisen, toiset — hyökkäyksen pankkiin varojen konfiiskoimiseksi kapinaa varten, kolmannet — manööverin tai asemakaavojen laatimisen j.n.e. Mutta on välttämätöntä heti paikalla aloittaa opiskelu teoissa: älkää pelätkö noita koehyökkäyksiä. Ne saattavat tietenkin kasvaa äärimmäisyydeksi, mutta se on huomispäivän paha, tämän päivän pahana on luutuneisuutemme, doktrinäärisyytemme, oppinut liikkumattomuutemme, vanhuudelle ominainen aloitteellisuuden pelko. Harjoitelkoon jokainen osasto itse vaikkapa poliiseja pieksämällä: kymmenet uhrit korvautuvat runsaalla mitalla antamalla satoja kokeneita taistelijoita, jotka huomenna johdattavat mukanaan satoja tuhansia.

Puristan lujasti kättänne, toverit, ja toivotan menestystä. Katsantokantaani en suinkaan tyrkytä, mutta pidän velvollisuutenani kohottaa kuuluviin *neuvottelevan* äänen.

Teidän *Lenin*

*Julkaistu ensi kerran v. 1926
V Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

POLIITTINEN LAKKO JA KATUTAISTELU MOSKOVASSA

Moskovan vallankumoukselliset tapahtumat ovat ukon- ilman ensimmäinen salama, joka on valaissut uutta taistelutannerta. Valtakunnanduunaa koskevan lain säätäminen ja rauhan solmiminen merkitsivät uuden vaiheen alkamista Venäjän vallankumouksen historiassa. Liberaalinen porvaristo, jonka työläisten sitkeä taistelu on jo uuvuttanut ja „keskeytymättömän vallankumouksen” aave saattanut rauhattomaksi, päästi helpotuksen huokauksen ja tarrasi riemuissaan sille heitettyyn antipalaan. Koko linjalla alkoi taistelu boikottiaatetta vastaan, alkoi liberalismiin ilmeinen kääntyminen oikeaan. Valitettavasti sosialidemokraattienkin keskuudessa oli horjuvia ihmisiä (uusiskralaisten leirissä), jotka olivat valmiit kannattamaan näitä vallankumouksen porvarillisia peppureita tietyillä ehdoilla, valmiit „ottamaan todesta” Valtakunnanduuman. Voitaneen toivoa, että Moskovan tapahtumat saavat heikkouskoiset häpeämään ja auttavat epäröiviä arvioimaan oikein asiaintilan uudella taistelutantereella. Niin aneemisten intelligenttien haaveet yleiskansallisten vaalien mahdollisuudesta itsevaltiuden aikana kuin myös tylsäjärkisten liberaalien illuusiot Valtakunnanduuman keskeisestä merkityksestä lentävät hordan tuuttiin heti proletariaatin ensimmäisen suuremman vallankumouksellisen esiintymisen tullen.

Meidän tietomme Moskovan tapahtumista ovat nyt vielä (lokakuun 12 p:nä uutta lukua) hyvin niukkoja. Ne rajoittuvat ulkomaalaisten sanomalehtien suppeisiin ja usein ristiriitaisiin tiedoituksiin ja sensuuriseulan seulomiin legaalisen lehdistön selostuksiin liikkeen alkamisesta. Eräs asia on epäilemätön: Moskovan työläisten taistelu kävi

alkuvaiheessaan sitä tietä, josta on viimeksi kuluneen vallankumousvuoden aikana tullut jo tavanomainen tie. Työväenliike on lyönyt leimansa Venäjän vallankumoukseen kokonaisuudessaan. Alettuaan hajanaisina lakkoina se kehittyi nopeasti toisaalta joukkolakoiksi ja toisaalta katumielenosoituksiksi. Vuonna 1905 on jo täysin muovautuneena liikkeen muotona poliittinen lakko, mikä on silminnähtävästi muuttumassa kapinaksi. Ja kun koko työväenliike Venäjällä tarvitsi kymmenen vuotta noustakseen nykyiselle (ei tietenkään vielä läheskään lopulliselle) tasolle, niin nyt liike maan eri osissa kohoaa muutamassa päivässä tavallisesta lakosta valtavaksi vallankumoukselliseksi purkaukseksi.

Latojien lakon Moskovassa aloittivat, kuten meille tiedoitetaan, valveutumattomat työläiset. Mutta liike luisuu heti pois heidän käsistään, muuttuu laajaksi ammatilliseksi liikkeeksi. Siihen yhtyy muiden ammattien työläisiä. Työläisten kiertämätön kaduille meno, vaikkapa vain tiedoittamaan lakosta niille tovereille, jotka eivät siitä vielä tiedä, muuttuu poliittiseksi mielenosoitukseksi vallankumouksellisine lauluineen ja puheineen. Pitkän aikaa patoutunut kiukku Valtakunnanduuman „kansan”-vaalien iljettävää komediaa kohtaan purkautuu ulos. Joukkolakko kasvaa todellisen vapauden puolesta taistelijain joukkomobilisatioksi. Näyttämölle ilmestyvät radikaaliset ylioppilaat, jotka Moskovassakin hyväksyivät äskettäin pietarilaisen päätöslauselman kanssa täysin analogisen päätöslauselman; tämä päätöslauselma leimaa oikealla tavalla, vapaiden kansalaisten eikä matelevien virkamiesten kielellä, Valtakunnanduuman julkeaksi kansan pilkkaamiseksi, kehoittaa taisteluun tasavallan puolesta, sen puolesta, että väliaikainen vallankumoushallitus kutsuisi koolle todella yleiskansallisen ja todella perustavan kokouksen. Alkaa proletariaatin ja vallankumouksellisen demokratian edistyneimpien kerrosten katutaistelu tsaarin sotaväkeä ja poliisia vastaan.

Juuri tällainen oli liikkeen kehitys Moskovassa. Paitsi latojia, lauantaina, syyskuun 24 (lokakuun 7) pnä, eivät enää työskennelleet tupakkatehtaat ja sähköraitiot; alkoi leipurien lakko. Illalla pidettiin suuria mielenosoituksia, joihin työläisten ja ylioppilaiden lisäksi osallistui suuri joukko „vieraita” henkilöitä (vallankumouksellisia työläisiä ja radikaalisia ylioppilaita lakataan jo pitämästä kansan

julkisissa esiintymisissä vieraina toisilleen). Kasakat ja santarmit koko ajan hajoittelivat mielenosoittajia, mutta nämä kokoontuivat aina uudestaan. Väkijoukko teki vastarintaa poliisille ja kasakoille; kajahteli revolverinlaukauksia ja paljon poliisimiehiä haavoittui.

Sunnuntaina, syyskuun 25 (lokakuun 8) pnä, tapahtumat saavat heti uhkaavan käänteen. Kello 11 aamulla alkaa työläisiä kerääntyä kaduille. Väkijoukko laulaa Marseljeesia. Järjestetään vallankumouksellisia joukkokokouksia. Lakkoutumasta kieltäytyneet kirjapainot on tuhottu. Väki tuhoaa leipomoliikkeitä ja asekauppoja: työläiset tarvitsevat leipää elääkseen ja aseita taistellakseen vapauden puolesta (aivan niin kuin lauletaan ranskalaisessa vallankumouksellisessa laulussa). Kasakkojen onnistuu hajoittaa mielenosoittajat vasta näiden hyvin sitkeän vastarinnan jälkeen. Tverskoilla, kenraalikuvernöörin talon luona, tapahtuu kokonainen taistelu. Filippovin leipomoliikkeen luo kokoontuu joukko leipurikisällejä. Kuten tämän leipomoliikkeen johto myöhemmin ilmoitti, työläiset lähtivät rauhallisesti kadulle lopettaen työnsä solidaarisuudesta kaikkia lakkolaisia kohtaan. Kasakkaosasto hyökkää väkijoukon kimppuun. Työläiset tunkeutuvat taloon, kiipeävät katolle, ullakolle, kivittävät sotamiehiä. On käynnissä talon säännönmukainen saarto. Sotaväki ampuu työläisiä. Kaikki yhteydet katkaistaan. Kaksi krenatöörikomppaniaa suorittaa kiertoliikkeen, tunkeutuu taloon takaa päin ja valtaa vihollisen asemat. 192 kisälliä on vangittu, heistä kahdeksan haavoittunutta; kaksi työläistä on saanut surmansa. Poliisin ja sotaväen puolella on haavoittuneita; santarmiratsumestari on haavoittunut kuolettavasti.

Nämä tiedot ovat tietenkin äärimmäisen epätäydellisiä. Niiden yksityisluontoisten sähkeiden mukaan, joita eräät ulkomaalaiset sanomalehdet ovat julkaisseet, kasakkojen ja sotamiesten petomaisuudella ei ollut rajoja. Filippovin leipomoliikkeen johto esittää vastalauseen sotaväen aivan aiheetonta riehuntaa vastaan. Eräs vakaa belgialainen sanomalehti julkaisee uutisen, että pihamiehet puhdistelivat katuja veriläiskistä: tämä pieni yksityiskohta — kirjoittaa lehti — on parempi todistus taistelun vakavuudesta kuin jotkut pitkät selostukset. Sanomalehtiin päässeiden yksityisluontoisten uutisten perusteella „Vorwärts”¹⁰¹ tiedoittaa, että Tverskoilla otteli 10.000 lakkolaista jalkaväki-

pataljoonaa vastaan. Sotaväki ampui muutaman yhteislaukauksen. Ensiapu-vaunuilla oli hirveästi työtä. Osapuilleen lasketaan surmansa saaneita olevan vähintään 50 henkeä,— haavoittuneita noin 600. Tiedoitetaan, että pidätetyt vietiin kasarmeihin ja säälimättömästi, petomaisesti piestiin ajamalla sotilasrivistöjen välitse. Tiedoitetaan, että katu-taistelun aikana upseerit olivat epäinhimillisen julmia naisiakin kohtaan (vanhoillis-porvarillisen „Temps'in” * erikoiskirjeenvaihtajan sähke Pietarista lokakuun 10 (syyskuun 27) pltä).

Tiedot seuraavien päivien tapahtumista käyvät yhä niukemmiksi. Työläisten kiukku on kasvanut tavattomasti; liike kasvaa; hallitus on kaikin keinoin ryhtynyt kieltämään ja karsimaan kaikkia tiedonantoja. Ulkomaalaiset sanomalehdet ovat suorastaan panneet merkille sen ristiriidan, joka on olemassa virallisten tietotoimistojen rauhoittavien uutisten (joihin yhteen aikaan miltei jo uskottiinkin) ja niiden uutisten välillä, joita on lähetetty Pietariin puhelimitse. Gaston Leroux on sähköttänyt pariisilaiseen sanomalehti „Matin'iin” **, että sensuuri tekee ihmeitä saadakseen ehkäistykseksi hiukankin levottomuutta herättävien uutisten leviämisen. Maanantai syyskuun 26 (lokakuun 9) päivä — kirjoittaa hän — oli eräs Venäjän historian verisimpiä päiviä. Taisteluja käydään kaikilla pääkaduilla ja jopa kenraalikuvernöörin talon luona. Mielenosoittajat ovat nostaneet punaisen lipun. On paljon kaatuneita ja haavoittuneita.

Muiden sanomalehtien tiedot ovat ristiriitaisia. Epäilemätöntä on vain se, että lakko kasvaa. Siihen yhtyy suurin osa raskaan teollisuuden ja vieläpä kevyenkin teollisuuden työläisiä. Rautatieläiset ovat lakossa. Lakko on muuttumassa yleislakoksi (tiistai, lokakuun 10 (syyskuun 27) päivä, ja keskiviikko).

Tilanne on erittäin vakava. Liike leviää Pietariin: Saint-Gallyn tehtaan työläiset ovat jo lopettaneet työnteon.

Tähän loppuvat tällä kertaa tietomme. Ei ole tietenkään ajattelmistakaan, että niiden perusteella voitaisiin antaa täydellinen arvio Moskovon tapahtumista. Toistaiseksi ei voida sanoa, ovatko ne itsevaltiutta vastaan suunnatun ratkaisevan proletaarisen rynnäköön kenraaliharjoitusta

* — „Aika”. Toim.

** — „Aamu”. Toim.

vaiko jo tämän rynnäkön alkua; — ovatko ne vain ylempänä hahmottelemiemme „tavallisten” taistelumenetelmien leviämistä Keski-Venäjän uudelle alueelle vai tulevatko ne olemaan korkeamman taistelumuodon ja päättäväisemmän kapinan alkuna.

Vastauksen näihin kysymyksiin antaa kaikesta päätellen lähi tulevaisuus. Yksi asia on epäilemätön: kapinan kasvu, taistelun laajeneminen, sen muotojen kärjistyminen tapahtuu herkeämättä silmiemme edessä. Kaikkialla Venäjällä proletariaatti raivaa sankarillisin ponnistuksin itselleen tietä osoittaen milloin siellä, milloin täällä, mihin suuntaan aseellinen kapina voi kehittyä ja tulee epäilemättä kehittymään. Tosin nykyinenkin taistelumuoto, jonka työväenjoukkojen liike on jo kehitellyt, antaa mitä tuntuvimpia iskuja tsarismille. Kansalaissota on saanut epätoivoisen sitkeän ja kaikkialle levinneen sissisodan muodon. Työväenluokka ei anna lepoa viholliselle, se katkaisee teollisen elämän, pysähdyttää yhtenäen koko paikallisen hallintokoneen, saa koko maassa aikaan levottoman tilanteen ja mobilisoi yhä uusia voimia taisteluun. Mikään valtio ei kestä pitkää aikaa tuollaista rynnistystä, semmitenkään mätä tsaarihallitus, josta toinen toisensa jälkeen irtoavat sen entisetkin kannattajat. Ja kun liberaalisesta monarkistisesta porvaristosta taistelu useinkin tuntuu liian sitkeältä, kun sitä peloittaa kansalaissota ja tämä levottoman epävarmuuden tila, jossa maa on, — niin vallankumoukselliselle proletariaatille on tämän tilanteen jatkaminen, taistelun pitkittäminen elintärkeän välttämätöntä. Kun porvariston ideologiiden keskuudessa alkaa ilmaantua henkilöitä, jotka ryhtyvät tukahduttamaan vallankumouksellista paloa saarnaamalla rauhanomaista legaalista edistystä, henkilöitä, jotka eivät huolehdi poliittisen kriisin kärjistämisestä, vaan sen tyypistämisestä, — niin tietoinen proletariaatti, joka ei ole milloinkaan ollut epäilevällä kannalla porvarillisen vapaudenrakkauden petturimaisen luonteen suhteen, menee herkeämättä eteenpäin nostattaen mukanaan talonpoikaiston ja saaden aikaan hajaannusta tsaarin sotaväen riveissä. Työläisten sitkeä taistelu, alituiset lakot, mielenosoitukset, osittaiset kapinat, kaikki nuo, niin sanoaksemme, koetaistelut ja -ottelut kiertämättä vetävät sotaväen mukaan poliittiseen elämään ja siis myös vallankumouksellisten kysymysten piiriin. Taistelukokemus valistaa nopeammin

ja syvällisemmin kuin muissa oloissa vuosien mittaan tehty propaganda. Ulkoinen sota on päättynyt, mutta hallitus ilmeisesti pelkää vankien palauttamista ja Mantshurian armeijan palaamista. Tietoja sen vallankumouksellisesta mielentilasta karttuu yhä enemmän. Suunnitelmat maanviljelyssiirtoloiden perustamiseksi Siperiaan Mantshurian armeijan sotamiehiä ja upseereja varten eivät voi olla voimistamatta kuohuntaa,— siinäkin tapauksessa, vaikka nuo suunnitelmat jäisivät pelkiksi suunnitelmiksi. Mobilisointi ei ole lakannut, vaikka rauha on solmittu. Käy yhä ilmeisemmäksi, että armeijaa tarvitaan kokonaan ja yksinomaan *vallankumousta vastaan*. Ja näissä oloissa meillä, vallankumouksellisilla, ei ole kerrassaan mitään sanomista mobilisointia vastaan, me olemme valmiit jopa tervehtimäänkin sitä. Viivytellessään ratkaisua vetämällä taisteluun uusia ja uusia armeijan osastoja, harjoittaessaan yhä suuremman määrän sotaväkeä käymään kansalaissotaa hallitus ei hävitä kaikkien pulien lähdeä, vaan päinvastoin laajentaa niiden maaperää. Hallitus saa lykkäystä taistelutantereen kiertämättömän laajenemisen ja taistelun kärjistymisen hinnalla. Se nostattaa taisteluun takapajuisimpia ja tiedottomimpia, poljetuimpia ja poliittisesti elottomimpia,— taistelu valistaa ja ravistelee heitä, se tuo heihin eloa. Mitä pitemmälti tätä kansalaissodan tilaa kestää, sitä kiertämättömämpää tulee olemaan neutraalisten joukkojen ja vallankumoustaistelijain ydinjoukon erkaantuminen vastavallankumouksellisesta armeijasta.

Venäjän vallankumouksen koko kulku viimeisten kuukausien aikana osoittaa sitä, että nyt saavutettu aste ei ole eikä voi olla korkein aste. Liike nousee vielä korkeammalle, niin kuin se jo nousi tammikuun 9 päivän jälkeen. Silloin näimme ensi kerran liikkeen, joka hämmästytti maailmaa poliittisten vaatimusten nimessä nousseiden jättiläisistä työläisjoukkojen yksimielisyydellä ja yhteenliittyyneisyydellä. Mutta tuo liike oli vielä äärettömän tiedotonta vallankumouksellisessa suhteessa ja aivan avuttonta aseistuksen ja sotilaallisen valmennuksen kannalta. Puola ja Kaukasian antoivat mallinäytteen jo korkeamman tason taistelusta, missä proletariaatti alkoi esiintyä osittain aseistettuna, missä sota kävi muodoltaan pitkiä pitkiä. Odessan kapinalle oli merkillepantavaa se, että siihen liittyi uusi ja tärkeä menestyksen ehto: osa sotaväestä siirtyi

kansan puolelle. Tosin ei vielä heti saavutettu menestystä; vaikeaa tehtävää — „meri- ja maavoimien yhteistoimintaa” (eräs vaikeimpia tehtäviä säännöllisellekin sotaväelle)— ei saatu vielä ratkaistuksi. Mutta se asetettiin, ja kaikki merkit puhuvat sen puolesta, etteivät Odessan tapahtumat jää yksinäiseksi poikkeukseksi. Moskovan lakko osoittaa meille, että taistelu leviää „aito venäläiselle” alueelle, jonka järkkymättömyys on niin kauan ilahduttanut taantumuksellisia. Tämän seudun vallankumouksellisella esiintymisellä on jättiläismäinen merkitys jo senkin vuoksi, että taistelukasteen saavat sellaisen proletariaatin joukot, joka on vähiten liikkuvaista ja samalla keskittynyt verrattain pienelle alueelle niin suuressa määrin, ettei sillä ole vertaista missään muualla Venäjällä. Liike alkoi Pietarissa, kulki reuna-alueita pitkin kautta koko Venäjän, mobilisoi Riian, Puolan, Odessan, Kaukasian, ja nyt palo on levinnyt itse Venäjän „sydämeen”.

Häpeällinen Valtakunnanduuma-ilveily tuntuu vieläkin halpamaisemmalta tämän taisteluun valmiin ja todella edistyneen luokan todella vallankumouksellisen esiintymisen rinnalla. Proletariaatin yhteenliittyminen vallankumouksellisen demokratian kanssa, josta olemme usein puhuneet, on muuttumassa tosiasiaksi. Radikaalinen ylioppilaskunta, joka on sekä Pietarissa että Moskovassa hyväksynyt vallankumouksellisen sosialidemokratian tunnukset, on kaikkien demokraattisten voimien etujoukko, voimien, jotka inhoavat Valtakunnanduumaan menneiden „perustuslaillis-demokraattisten” reformistien kataluutta ja janoavat oikeaa päättävää taistelua Venäjän kansan kirottua viholista vastaan, eivätkä kaupanhierontaa itsevaltiuden kanssa.

Katsokaa liberaalisia professoreja, rehtoreita, apulaisrehtoreita ja koko tuota Trubetskoiden, Manuilovien ynnä muiden joukkoa... Hehän ovat liberalismiin ja perustuslaillis-demokraattisen puolueen parhaimmistoa, aatteellisimpia, sivistyneimpiä, epäitsekäimpiä sekä vapaimpia rahasäkin etujen ja vaikutuksen välittömältä painostukselta. Ja kuinka tämä parhaimmisto käyttäytyy? Miten he ovat käyttäneet ensimmäistä valtaansa, hallintovaltaa yliopistoissa, valtaa, joka heille on vaalien kautta annettu? He jo pelkäävät vallankumousta, he pelkäävät liikkeen kärjistymistä ja laajenemista, he jo sammuttavat paloa ja yrittävät rakentaa

rauhaa saaden siitä täysin ansaittuja sylkäisyjä kasvoilleen ruhtinaitten Meshtsherskien kiittelyjen muodossa.

Ja heitä, noita porvarillisen tieteen filisterejä, on rangaistu hyvin. He ovat sulkeneet yliopiston Moskovassa peläten verisiä taisteluja yliopistossa. He vain saivat vieläkin nopeammin aikaan verrattomasti verisemmän taistelun kaduilla. He tahtoivat tukahduttaa vallankumouksen yliopistossa, mutta he vain sytyttivät vallankumouksen kaduilla. He ovat joutuneet mainioihin puristimiin, yhdessä herrojen Trepovien ja Romanovien kanssa, joille he ovat nyt kiiruhtaneet vakuuttelemaan kokoontumisvapauden välttämättömyyttä: kun suljet yliopiston, niin avaat katutaistelun. Kun avaat yliopiston, niin avaat tribuunin vallankumouksellisia kansankokouksia varten, kokouksia, jotka valmistavat uusia ja entistä päättävämpiä vapaus-taistelijoita.

Kuinka äärettömän opettavainen onkaan näiden liberaalisten professorien esimerkki Valtakunnanduumamme arviointia varten! Eikö nyt, korkeakoulujen esimerkin perusteella, ole selvää, että liberaalit ja kadetit tulevat samalla tavalla pelkäämään „Duuman kohtaloa” kuin nämä surkeat lanttitieteen ritarit pelkäävät „yliopistojen kohtaloa”? Eikö nyt ole selvää, että liberaalit ja kadetit eivät voi käyttää Duumaa muuten kuin rauhanomaisen legaalisen edistyksen entistä laajempaan, entistä löyhkäävämpään saarnaamiseen? Eikö nyt ole selvää, kuinka naurettavia ovat toiveet Duuman muuttamisesta vallankumoukselliseksi kokoukseksi? Eikö ole selvää, että on olemassa ainoastaan *yksi* keino „vaikuttaa” ei varta vasten Duumaan, ei varta vasten yliopistoihin, vaan vanhaan itsevaltiudelliseen järjestelmään kokonaisuudessaan, *Moskovan työläisten keino*, kansankapinakeino? Yksin se ei ainoastaan pakoita Manuiloveja yliopistoissa pyytämään kokoontumisvapautta ja Petrunkevitsheja Duumassa pyytämään vapautta kansalle; se *valloittaa* todellisen vapauden kansalle.

Moskovan tapahtumat osoittivat yhteiskunnallisten voimien todellisen ryhmittymisen: liberaalit alkoivat juosta hallituksen luota radikaalien luo suostutellen jälkimmäisiä luopumaan vallankumouksellisesta taistelusta. Radikaalit taistelivat proletariaatin riveissä. Alkäämme unohtako tätä opetusta: se koskee välittömästi myös Valtakunnanduumaa.

Leikkikööt Petrunkevitshit ja muut kadetit itsevaltiudellisella Venäjällä parlamentarismia,—työläiset tulevat käymään vallankumouksellista taistelua kansan todellisen itsevaltiuden puolesta.

Päättyköön kapinanleimahdus Moskovassa miten tahansa, mutta vallankumouksellinen liike joka tapauksessa kohoaa nyt entistä vankempana, se tulee käsittämään entistä laajemman alueen ja kartuttamaan uusia voimia. Oletta-
kaamme jopa niinkin, että tsaarin sotaväki juhlii nyt Moskovassa täydellistä voittoa,—vielä muutamia tällaisia voittoja, ja tsarismmin täydellinen romahdus on oleva tosiasia. Ja silloin se on jo merkitsevä koko maaorjuuden, itsevaltiuden ja pimeyden perinnön todellista, oikeaa romahdusta eikä mätänevän räsyn velttua, pelkurimaista ja ulkokuullattua parsimista, jolla liberaaliset porvarit narraavat itseään ja muita. Olettakaamme jopa niinkin, että huomina posti tuo raskaan viestin: kapinanleimahdus on vielä kerran tukahdutettu. Silloin me huudahtamme: vielä kerran — eläköön kapina!

„Proletari“ № 21,
lokakuun 17 (4) pnä 1905

Julkaistaan „Proletari“ lehden
tekstien mukaan

**„ISKRALAISEN“ TAKTIKAN VIIMEINEN SANA
ELI ILVEILYVAALIT UUTENA KAPINAAN
HERÄTTÄVÄNÄ VAIKUTTIMENA**

Olemme jo monta kertaa puhuneet siitä, että „Iskran“ taktiikka „duuma“-kamppailussa on perusteetonta. Perusteettomia ovat tämän taktiikan molemmat pääpiirteet: sekä pyrkimys kannattaa Duumaan meneviä osvobozhdenijelaisia tunnettujen vallankumouksellisten sitoumusten pohjalla että tunnuksen: „kansalaisten vallankumouksellinen itsehallinto“ julistaminen, kehoitus yleiskansallisten perustavan kokouksen vaalien suorittamiseen itsevaltiuden aikana. Nyt vihdoinkin on menshevikkien „Etelän perustavan (?) konferenssin“ päätöslauselmassa yritetty muotoilla „Iskran“ taktiikka täsmällisesti ja virallisesti. Tuossa konferenssissa olivat edustettuina Venäjän uusiskralaisten parhaat voimat. Päätöslauselma tarjoaa meille yrityksen esittää asiallisesti proletariaatille tarkoitettuja puhtaasti käytännöllisiä neuvoja. Juuri sen vuoksi tämän päätöslauselman huolellinen erittely onkin päivänpolttavan välttämätöntä sekä määrätyn käytännön kokemuksen saamiseksi että „Iskran“ koko taktillisen asenteen arvioimiseksi kokonaisuudessaan.

Tässä on päätöslauselman täydellinen teksti:

Etelän järjestöjen Perustavan konferenssin päätöslauselma Valtakunnanduuman johdosta. Pitäen ainoana, koko kansan etuja vastavana, ulospääsynä nykyisestä vaikeasta tilanteesta perustavan kokouksen koollekutsumista yleisen, yhtäläisen, välittömän ja salaisen äänestyksen pohjalla itsevaltiudellisen valtakomennon likvidoimiseksi ja demokraattisen tasavallan perustamiseksi, tasavallan, jota proletariaatti tarvitsee ennen kaikkea taisteluun varten porvarillisen järjestelmän kaikkia perustoja vastaan ja sosialismin toteuttamiseksi,— ja ottaen huomioon:

1) että Valtakunnanduuman vaalijärjestelmä ei anna mahdollisuutta koko kansan osallistumiselle niihin, jota paitsi kaupungin asukkaille

säädetyt korkean omaisuussensuksen vuoksi proletariaatti on kokonaan vailla vaalioikeutta, ja talonpoikaisto — ja sittenkin vain osa talonpoikaistoa — tulee valitsemaan neliaasteisen järjestelmän perusteella, mikä antaa täyden vapauden hallinnollisen painostuksen harjoittamiselle niiden suhteen; —

2) että koko Venäjä on edelleenkin vailla kaikkia välttämättömiä kansalaisvapauksia, joita ilman vaaliagitaatio ja siis myös hiukankin oikeiden vaalien suorittaminen on mahdotonta, ja että nykyään päinvastoin hallinnollinen mielivalta on kaikkialla vallalla enemmän kuin milloinkaan muulloin, ja valtavan suuria paikkakuntia toinen toisensa jälkeen julistetaan sotatilaan; —

ja vihdoin 3) että kaikkia reuna-alueita varten laaditaan vieläkin irvikuvamaisempaa edustusjärjestelmää; —

konferenssi kehoittaa kaikkia järjestöjä harjoittamaan mitä tarmokkainta agitaatiota, joka paljastaa sen edustuslaitoksen koko irvikuvamaisuuden, jolla itsevaltiudellinen hallitus aikoo pettää kansaa, ja julistaa tietoisesti kansan petturiksi jokaisen, ken on valmis tyytymään Valtakunnanduumaan eikä aseta tehtäväkseen tällä ratkaisevalla hetkellä teoillaan ja taktiikallaan kannattaa vallankumouksellisen kansan vaatimuksia perustavan kokouksen koollekutsumisesta yleisen, yhtäläisen, välittömän ja salaisen äänioikeuden perustalla.

Mainitun vaatimuksen pikaisen toteuttamisen mielessä Etelän konferenssi suosittelee puoluejärjestöille seuraavanlaista taktiikkaa:

1) On harjoitettava farmokasta agitaatiota työläisproletariaatin ja talonpoikaisjoukkojen keskuudessa tarkoituksena laajojen demokraattisten järjestöjen luominen ja niiden yhdistäminen yleisvenäläiseksi järjestöksi tarmokasta taistelua varten Valtakunnanduumaa vastaan ja yleiskansallisen perustavan kokouksen toimeenpanemiseksi, samalla kun viipymättä otetaan käytäntöön sanan-, paino-, kokoontumis-, yhdistymis- ja lakkovapaus. — Tämän yleisvenäläisen kansanjärjestön perustamista kohti on kuljettava muodostamalla agitaatiokomiteoita, joita työläiset valitsevat eri tehtaissa, yhdistämällä näitä agitaatiokomiteoita; perustamalla vastaavanlaisia agitaatiokomiteoita talonpoikaiston keskuuteen; luomalla kiinteämpi yhteys kaupunki- ja talonpoikaiskomiteain välillä; muodostamalla lääninkomiteoita ja luomalla yhteydet niiden kesken.

2) Tämän järjestön ollessa riittävän voimakas ja kun työväenjoukoilla on vastaavanlainen mieliala, on vaalikamppailun alkaessa ryhdyttävä järjestämään yleiskansallisia perustavan kokouksen vaaleja ottaen huomioon, että järjestynyt kansanliike, jonka tarkoituksena on näiden vaalien toimeenpano, saattaa luonnollisesti olla siirtymistä yleiskansalliseen kapinaan tsarismia vastaan, sillä tsarismien kiertämätön vastarinta ja yhteenotto tsarismien kanssa vaalien toimeenpanemisen pohjalla synnyttävät uusia kapinaan herättäviä vaikuttimia ja kansan järjestäminen ennakolta turvaa sen, että kapinasta tulee yleinen ja yhtenäinen.

3) Rinnan tämän kanssa konferenssi kehoittaa pyrkimään vaalikokousvapauden valloittamiseen, suosittelee tarmokasta sekaantumista vaalikamppailuun, kansan sekaantumista valitsijamiesten kokouksiin, sitä, että valitsijamiehet selvittäisivät kansan keskuudessa laajoissa kansankokouksissa niitä tehtäviä, jotka Valtakunnanduumaan valittavilla edustajilla on, ja sosialidemokraattisen puolueen pitää pyrkiä saamaan ne väestökerrokset, joilla on oikeus osallistua Valtakunnanduuman vaaleihin, lähtemään vallankumoukselliselle tielle, mikä voi

ilmetä joko yhtymisenä kansan demokraattisten järjestöjen johtamaan kapinaan tahi, kapinan puuttuessa, pyrkimyksenä muuttaa muotoutumassa oleva Valtakunnanduuma vallankumoukselliseksi kokoukseksi yleiskansallisen perustavan kokouksen koollekutsumista varten tai että se myötävaikuttaisi perustavan kokouksen koollekutsumiseen kansan demokraattisten järjestöjen taholta.

4) On valmistauduttava painostamaan Valtakunnanduumaa samaan suuntaan, ellei sen lopulliseen koollekutsumiseen mennessä kansanliike ole johtanut itsevaltiuden kukistamiseen ja perustavan kokouksen järjestämiseen.— On valmistauduttava esittämään Valtakunnanduumalle ultimaatumia perustavan kokouksen koollekutsumisesta, viipymättömästi sanan-, kokoonumis-, paino- ja yhdistymisvapauden käytäntöönottamisesta ja kansan aseistamisesta.— On valmistauduttava kannattamaan tätä ultimaatumia poliittisella lakolla ja muilla laajakantoisilla kansan esiintymisillä.

5) Koko tämä taktiikka pitää hyväksyä laajoissa kansankokouksissa, joita järjestetään ennen vaalikamppailua ja sen aikana proletariaatin ja talonpoikaiston keskuudessa.

Älkäämme pysähtykö monisanaisuutta potevan päätöslauselman toimitusluontoihin puutteellisuuksiin. Pysähtykäämme suoraa päätä perusvirheisiin.

1. Johdantosanoissa kosketellaan ainoaa ulospääsyä nykytilanteesta. Tällöin on painopiste kokonaisuudessaan siirretty perustavan kokouksen *käsitteeseen* eikä ole sanottu sanaakaan siitä, *kenen* se pitäisi kutsua koolle, ettei „ulospääsystä” tulisi ulospääsy ainoastaan sanoissa, vaan *teoissa*. Tämä vaikeneminen on sosialidemokraattien antautumista osvobozhdenijelaisten edessä. Olemme jo monesti osoittaneet, että juuri monarkistisen liberaalisen porvariston edut pakoittavat osvobozhdenijelaisia rajoittumaan pelkästään yleiskansallisen perustavan kokouksen koollekutsumiseen ja *vaikenemaan* siitä kysymyksestä, kenen se pitäisi kutsua koolle. Olemme monesti osoittaneet, että juuri tämän kysymyksen on kehittyvä vallankumous jo nostanut etu-tilalle, että juuri siinä on nyt peruseroavaisuus porvariston opportunistisen („sovittelu-”) taktiikan ja proletariaatin vallankumouksellisen taktiikan välillä. Uusiskralaiset ovat päätöslauselmallaan antaneet nyt asiakirjallisen todisteen siitä, että he potevat parantumatonta sokeutta taktiikan peruskysymyksissä ja kallistuvat osvobozhdenijelaisiin tunnuksiin.

Etempänä päätöslauselman sisällössä sotketaan vielä enemmän kysymystä yleiskansallisen perustavan kokouksen koollekutsumisesta. Propaganda, joka asettaa tässä suhteessa toiveet Valtakunnanduumaan, on suorastaan

taantumuksellista propagandaa ja perustavan kokouksen koollekutsumisella „kansan demokraattisen järjestön” toimesta on sama merkitys kuin jos ehdottaisimme, että perustava kokous kutsuttaisiin koolle Mars planeetalla asuvien kansan ystävien komitean toimesta.— Yleisvenäläisessä konferenssissaan uusiskralaiset tekivät anteeksiantamattoman virheen *samaistaessaan* yleiskansallisen perustavan kokouksen koollekutsumisen vallankumoushallituksen toimesta sen koollekutsumiseen jonkin edustuslaitoksen toimesta. Nyt uusiskralaiset ovat menneet vielä kauemmas taaksepäin: he ovat tyystin vaienneet väliaikaisesta vallankumoushallituksesta. Miksi? millä perusteella? millä tavalla heidän katsantokantansa ovat muuttuneet? — kaikki tuo pysyy salaisuutena. Taktillisten toiminnanohjeiden kehittelyn asemesta menshevikit antavat konferensseissaan yksinomaan näytteitä hyppäyksistä ja horjahteluista milloin oikeaan, milloin vasempaan.

2. Kun julistetaan „tietoiseksi kansan petturiksi jokainen, ken on valmis tyytymään” j.n.e., niin se juuri onkin tuollainen hyppäys muka vasempaan ja sitä paitsi hyppäys ei todella vallankumoukselliselle tielle, vaan vallankumoukselliseen fraasiin. Ensinnäkin, mitä varten tarvitaan tuota remseää sanaa „tietoista” (petturista)? Oliko Johann Jacobi, joka vuonna 1847 meni porvarillisena liberaalina Valtakunnanduumaan eli Yhdistettyyn Landtag’iin ja vuosien 1870—1871 sodan jälkeen liittyi sosialidemokraatteihin, oliko hän tietoinen kansan petturi? Onko jokainen talonpoika, joka menee Duumaan ja „on valmis” tyytymään hyvin, hyvin vähään, tietoinen petturi? Toiseksi, onko tässä esitetty petturuuden kriteeri järkevä: ken *on valmis* tyytymään, ken ei aseta itselleen tehtäviä j.n.e. Miten todistetaan „valmius” ja „tehtävien asettelu”, sanoin vaiko teoin? Jos sanoin, niin silloin on Valtakunnanduumaan meneviltä kadeteilta („konstitutionalisti-demokraateilta”, „perustuslaillisilta demokraateilta”, kuten osvobozhdenijelaiset ovat nyt itsensä nimenneet) otettava allekirjoitus tai vallankumouksellinen sitoumus (Parvus, Tsherevanin, Martov). Siinä tapauksessa päätöslauselman pitää ilmaista tämä ajatus selvästi eikä hämätä asiaa. Jos taas „valmius” todistetaan teoilla, niin miksei sitten päätöslauselmassa sanota avoimesti ja suoraan, *mitkä* „toiminnot” sen kanalta todistavat valmiutta? Siksi, että päätöslauselmaan

on vaikuttanut uuden „Iskran” perusvirhe, „Iskran”, joka ei osaa vetää rajaa vallankumouksellisen demokratian ja monarkistis-liberaalisen demokratian välille. Kolmanneksi, onko järkevää, että taisteleva puolue puhuu yleisessä muodossa henkilöistä („jokainen, ken”) eikä konkreettisesti muodossa suuntauksista tai puolueista? Meille on nyt erittäin tärkeää paljastaa proletariaatin edessä nimenomaan perustuslaillis-demokraattinen suuntaus, nimenomaan kadettien puolue, joka on jo „toiminnoillaan” osoittanut meille, mitä vaatimuksia ja miten se kannattaa. Kun vedotaan sosialidemokraattisten järjestöjen nimessä työläisiin, puhutaan heille Duumaan menevistä, Duuman valitsijamielistä y.m., ja ollaan vaiti kadettien puolueesta (myös osvobozhdenijalaisista), niin se merkitsee joko kunnotonta kieroilua ja viekastelua (tekemällä selän takana sopimuksen osvobozhdenijalaisten kanssa heidän tukemisestaan Parvus- tai Tsherevaninin ehdoilla) tahi tyhmyyksissään tehtyä turmeluksen kylvämistä työväen keskuuteen ja luopumista taistelusta kadetteja vastaan.

Paitsi historiallisia tosiasioita „Osvobozhdenijen”, osvobozhdenijalaisten, zemstvomiesten ynnä muiden kadettien toiminnasta meillä ei ole mitään vakavaa aineistoa arvioidaksemme porvaristoon kuuluvien demokraattien „valmiutta” taistella yhdessä kansan kanssa. Uusiskralaiset kiertävät tämän aineiston ja rajoittuvat sisällyksettömään fraasiin. Ja Plehanov yrittää vielä uskotella meille, että taktillinen epämääräisyys ei täydennä organisaatioepämääräisyyttä „Iskran” katsantokannoissa!

Eiväthän iskralaiset ole tosiasiaassa ainoastaan sulkeneet silmiään kadettien „valmiudelta” petoksen tekoon, jota todistaa heidän ilmeinen, kaikkien toteama käänteensä oikeaan heinäkuun ja syyskuun zemstvokokousten välisenä aikana, vaan ovatpa he *auttaneetkin* näitä kadetteja sodallaan boikottia vastaan! Olettamuksellisia osvobozhdenijalaisia („jokainen, ken on valmis” j.n.e.) iskralaiset uhkailevat „kauhean peloittavilla” sanoilla, mutta reaalisia osvobozhdenijalaisia he auttavat taktiikallaan. Hengeltään se on täydellisesti hra Roditshevin, erään kadettien johtajan tapaista, joka jyrisee: „Me emme ota vapautta kansan veren tahrimesta käsistä!” (tämä hra Roditshevin epävirallisessa kokouksessa W. Steadia vastaan lausuma fraasi kiertää nyt kaikki ulkomaalaiset sanomalehdet) — ja

samaan aikaan kuitenkin vaatii, että yleiskansallinen perustava kokous kutsuttaisiin koolle juuri noilla käsillä.

3. Päätöslauselman seuraava perustavaa laatua oleva virhe sisältyy tunnukseen: „laajojen demokraattisten järjestöjen luominen ja niiden yhdistäminen yleisvenäläiseksi järjestöksi”. Tuollaista tunnusta esittävien sosialidemokraattien kevytmielisyys on suorastaan hämmästyttävää. Mitä sitten merkitsee: luoda laajoja demokraattisia järjestöjä? Se voi merkitä jompaakumpaa: joko sosialistien järjestön (VSDTP:n) hukuttamista demokraattien järjestöön (sitä uusiskralaiset eivät voi tietoisesti toteuttaa, sillä se olisi proletariaatin täydellistä pettämistä) tahi sitten väliaikaista yhteenliittymistä sosialidemokraattien ja porvarillisten demokraattien tiettyjen kerrosten kesken. Jos uusiskralaiset haluavat saarnata tuollaista yhteenliittymistä, niin mikseivät he sano sitä suoraan ja avoimesti? miksi he kätkeytyvät „luominen” sanan taakse? miksi he eivät osoita tarkasti, nimenomaan minkälaisen porvarillisen demokratian sisällä olevien virtausten tai ryhmien kanssa he kehoittavat sosialidemokratiaa liittymään yhteen? Eikö tämä sitten ole uusi näyte siitä sallimattomasta *taktillisesta epämääräisyydestä*, joka teoissa kiertämättä muuttaa työväenluokan porvarillisen demokratian hännänkantajaksi?

Näiden „laajojen demokraattisten järjestöjen” luonteen ainoana määrittelynä päätöslauselmassa on viittaus niiden kahteen tarkoitukseen: taistelu (1) Valtakunnanduunaa vastaan ja (2) yleiskansallisen perustavan kokouksen puolesta. Jälkimmäisen tarkoituksen, sen hatarassa iskralaisessa sanamuodossa, s.o. ilman viittausta siihen, kenen pitää kutsua koolle yleiskansallinen perustava kokous, ovat kadetit tunnustaneet täydellisesti. Iskralaiset siis saarnaavat sosialidemokraattien ja kadettien yhteenliittymistä, vaikka häpeilevät sanoa sitä suoraan? Edellinen tarkoituksenperä on muotoiltu niin epäselvästi, kuin olemme tottuneet näkemään ainoastaan Venäjän laeissa, joissa tietoisesti petetään yleisöä. Mitä on taistelu Valtakunnanduunaa vastaan? Jos se ymmärretään kirjaimellisesti ja edellytetään, että päätöslauselman laatijat haluavat puhua ilman ekivookkeja, niin se merkitsee *Duuman boikotointia*, sillä toistaiseksi olematonta laitosta vastaan taistelemisen merkitsee, että tehdään vastarintaa sen syntymiselle. Mutta me tiedämme, että iskralaiset ovat boikottia vastaan, itse

päätöslauselmasta näemme, että etempänä he eivät enää puhu taistelusta Valtakunnanduunmaa *vastaan*, vaan Valtakunnanduuman *painostamisesta*, pyrkimyksestä muuttaa Valtakunnanduuma vallankumoukselliseksi kokoukseksi y.m.s. Siis sanoja „taistelu Valtakunnanduunmaa vastaan” ei pidä ymmärtää kirjaimellisessa, ahtaassa mielessä. Mutta jos asia on siten, niin missä mielessä ne sitten pitää ymmärtää? Siinä mielessäkö kuin ne ymmärtää hra M. Kovalevski, joka pitää Valtakunnanduunaan kohdistuvaa kritiikkiä sisältäviä referaatteja? Mitä nimenomaan on nimitettävä taisteluksi Valtakunnanduunmaa *vastaan*?? Se jää salaisuudeksi. Sotkumestariimme eivät ole sanoneet siitä kerrassaan mitään määrättyä. Tuntien tietoisten työläisten mielialan, joka on ehdottoman vihamielinen taktiikalle, joka sallii sopimukset kadettien kanssa, taktiikalle, joka tietyillä ehdoilla kannattaa Duunaa, ovat uusiskralaisemme pelkurimaisesti valinneet keskitien: toisaalta toistetaan proletariaatin keskuudessa yleisesti tunnettua tunnusta: „taistelu Valtakunnanduunmaa vastaan”, toisaalta riistetään tältä tunnukselta täsmällinen sisältö, heitetään tuhkaa silmille, tulkitaan taistelu Duunaa vastaan Duuman painostamiseksi y.m.s. Ja tätä surkuteltavaa sekasotkua esittävät iskralaisten kaikkein vaikutusvaltaisimmat järjestöt sellaisella hetkellä, jolloin osvobozhdenijalaiset rintaansa lyöden huutavat koko Euroopalle, että he menevät Valtakunnanduunmaan ainoastaan taistellakseen, yksinomaan taistellakseen siellä, että he ovat „valmiit” katkaisemaan täydellisesti välinsä hallitukseen!

Kysymme lukijoilta: onko missään nähty häpeällisempää horjuvaisuutta sosialidemokratian taktiikassa? Voidaanko kuvitella mitään tuhoisampaa sosialidemokratialle kuin tuo propaganda „laajojen demokraattisten järjestöjen luomisesta” *yhdessä osvobozhdenijalaisten kanssa* (sillä kadetit ovat suostuvaisia tuollaisten järjestöjen iskralaisesti esitettyihin tarkoituspieriin), mutta mainitsematta suoraan osvobozhdenijalaisia??

Ja Plehanov, joka on halventanut itseään Venäjän kaikkien vallankumouksellisten sosialidemokraattien silmissä miltei kaksi vuotta jatkuneella iskralaisten „organisaatioepämääräisyyksien” puolustelulla, alkaa nyt uskotella meille, että uusiskralainen taktiikka on hyvä!..

4. Edelleen. Ei ole ollenkaan järkevää nimittää laajojen (ja löyhien) demokraattisten järjestöjen koostumaa „yleisvenäläiseksi kansanjärjestöksi” tai „demokraattiseksi kansanjärjestöksi”. Se on ennen kaikkea teoreettisesti väärin. Kuten tunnettua, ekonomistit erehtyivät siinä, että sekoittivat puolueen ja luokan. Vetäen esiin vanhoja virheitä iskralaiset sekoittavat nyt toisiinsa demokraattisten puolueiden tai järjestöjen summan ja kansanjärjestön. Se on tyhjä, valheellinen ja vahingollinen fraasi. Se on tyhjä, sillä siinä ei ole mitään määrättyä ajatusta, koska siitä puuttuu viittaus tiettyihin demokraattisiin puolueisiin tai virtauksiin. Se on valheellinen, sillä kapitalistisessa yhteiskunnassa ei edes edistynein luokka, proletariaatti, kykene luomaan puoluetta, joka käsittäisi koko luokan,— ja koko kansasta yleensä ei kannata puhuakaan. Se on vahingollinen, sillä se ryvettää aivot räiskyvillä sanoilla viemättä eteenpäin reaalista toimintaa todella demokraattisten puolueiden todellisen merkityksen selittämiseksi, niiden luokkaperustan, niiden proletariaattiin läheisyyden asteen y.m.s. selittämiseksi. Nimenomaan nyt, demokraattisen vallankumouksen, yhteiskunnallis-taloudellisen sisältönsä kannalta porvarillisen vallankumouksen, kaudella on erikoisen voimakasta porvarillisten demokraattien, kaikkien noiden kadettien y.m. aina sosialistivallankumouksellisiin saakka, pyrkimys propagoida „laajoja demokraattisia järjestöjä”, yleensä kannustaa suoraan tai välillisesti, avoimesti tai salaviihkä puolueettomuutta, s.o. tiukan jaon puuttumista demokraattien välillä. Proletariaatin tietoisten edustajain on taisteltava päättävästi ja säälimättä tätä tendenssiä vastaan, sillä se on varsinaiselta olemukseltaan syvästi porvarillista. Meidän on nostettava etualalle tarkat puolue-eroavaisuudet, paljastettava kaikki sekasotku, osoitettava muka yhtenäistä, solidaarista, laajaa demokratismia koskevien fraasien valheellisuus, fraasien, joita liberaaliset lehtemme kihisevät. Ehdottaessamme määrättyjen tehtävien suorittamiseksi yhteenliittymistä demokratian tiettyjen kerrosten kanssa meidän on otettava huomioon yksinomaan *vallankumouksellinen* demokratia,— etenkin sellaisena aikana kuin nykyään,— meidän on osoitettava ne tunnusmerkit, jotka selvimmin erottavat ne, jotka „ovat valmiit” taistelemaan (nyt jo vallankumousarmeijan riveissä), niistä, jotka „ovat valmiit” hieromaan kauppoja itsevaltiuden kanssa.

Selittääksemme havainnollisemmin iskralaisille heidän virheensä otamme yksinkertaisemman esimerkin. Meidän ohjelmassamme puhutaan talonpoikaismenestyksestä. VSDTP:n III edustajakokouksen päätöslauselma määrittelee täsmällisemmin niiden merkityksen nimittäen niitä vallankumouksellisiksi talonpoikaismenestyksiksi (tässä suhteessa on uusiskralainenkin konferenssi oikeastaan samalla kannalla III edustajakokouksen kanssa). Niiden tehtäväksi asetimme yleensä demokraattisten ja eritoten agraariuudistusten toteuttamisen *vallankumouksellista tietä aina tilanherramaiden konfiskointiin saakka*. Iskralaiset suosittelivat nyt päätöslauselmassaan vielä uusia „agitaatiokomiteoita talonpoikaiston keskuuteen”. Tämä neuvo ei ole sosialististen työläisten, vaan liberaalisten porvarien arvoinen. Sellaiset „talonpoikain agitaatiokomiteat”, jos niitä perustettaisiin, olisivat aivan kokonaan hyödyksi osvobozhdenijalaisille, sillä niiden vallankumouksellinen luonne tulisi vaihdetuksi liberaaliseen: me huomautimme jo, että näiden agitaatiokomiteain iskralaisesti määritelty agitaation sisältö (taistelu Valtakunnanduunaa „vastaan” ja yleiskansallisen perustavan kokouksen puolesta) ei mene osvobozhdenijalaisen ohjelman puitteita kauemmaksi. Onko uusiskralaisille nyt selvää, että täydentäessään vallankumouksellisten talonpoikaismenestyksien tunnusta „talonpoikain agitaatiokomiteain” tunnuksella he muuttavat sosialidemokraattiset tunnukset osvobozhdenijalaisiksi?

5. Lopuksi tulemme myös tämän „yleisvenäläisen kansanjärjestön” päätehtävään — perustavan kokouksen yleiskansallisten vaalien järjestämiseen. Itsevaltiuden säilyessä — yleiskansalliset vaalit! Ja „yhteenotot” itsevaltiuden kanssa antavat „uusien kapinaan herättäviä vaikutuksia”... Siinäpä todellakin ilveilyvaalit uusina kapinaan herättävinä vaikuttimina!

„Vallankumouksellisen itsehallinnon” tunnus ja perustavan kokouksen „itsestäänsyntyminen”-teoria ovat kiertämättä johtaneet tähän typeryyteen, josta on ehdottomasti tuleva klassillinen. Se, että puhutaan yleiskansallisista vaaleista Trepovien herruuden aikana, s.o. ennen kapinan voittoa, ennen tsaarivallan tosiasiallista kukistamista, on mitä suurinta manilovilaisuutta, joka voi tuoda vain uskomatonta poliittista turmelusta työläisten aivoihin. Vain henkilöt, jotka uusi „Iskra” on totuttanut fraasin herruuteen,

voivat hyväksyä sellaisia tunnuksia, jotka menevät pirstaleiksi selkeäjärkisen kritiikin ensimmäisestä kosketuksesta. Tarvitsee vain hiukan ajatella sitä, mitä ovat *yleiskansalliset* vaalit tämän sanan todellisessa merkityksessä, tarvitsee vain muistaa, että ne vaativat niin agitaatiovapautta ja koko väestölle tiedoittamista kuin myöskin sitä, että koko väestö tunnustaisi sellaisen keskuksen tai sellaiset paikalliset keskuksat, jotka laativat luettelot koko väestöstä ja suorittavat kyselyoperaation todella kaikkien suhteen poikkeuksetta,—tarvitsee hiukkasen ajatella sitä todetakseen „Iskran” suunnittelemien „yleiskansallisten vaalien” olevan yleiskansallista ilveilyä tai yleiskansallista puoskarointia. *Yhtään* sellaista edustajaa, joka edes jossain määrin ansaitsisi „koko kansan valitseman” edustajan nimen, s.o. saisi 50—100 tuhatta todella vapaasti ja tietoisesti annettua ääntä, yhtään sellaista edustajaa Venäjällä ei voida „vaalikamppailun alkaessa” missään valita.

Iskralaisessa päätöslauselmassa kehoitetaan proletariaattia *pelaamaan komediaa* eivätkä mitkään varaukset ja verukkeet muuta tämän komedianttien päätöslauselman merkitystä. Meille sanotaan, että vaalit toimitetaan vasta silloin, kun „järjestöllä on riittävästi voimaa”, vasta sitten, kun „ennakoltajärjestäminen turvaa sen (kapinan) yleisyyden ja yhtenäisyyden”. Me vastaamme: voima todistetaan teoilla eikä sanoilla. Ennen kapinan voittoa on naurettavaa puhuakin voimasta, joka pystyisi — pilkkanaurua herättämättä — edes julistamaan „yleiskansalliset vaalit”, niiden suorittamisesta puhumattakaan. Kapinan voittoa ei voi „turvata” mikään yleisyys eikä mikään järjestön yhtenäisyys, ellei (1) tämä järjestö ole kokoonpantu sellaisista henkilöistä, jotka todellakin kykenevät kapinaan (mutta olemme nähneet, että päätöslauselma saarnaa yksinkertaisesti „laajoja”, s.o. itse asiassa osvobozhdenijelaisia, järjestöjä, jotka ehdottomasti pettäisivät kapinan, jos se alkaisi); (2) ole voimaa kapinan viemiseen voittoon (ja voittoa varten tarvitaan vallankumousarmeijan materiaallinen voima, paitsi yleisen mielipiteen ja kansan edun moraalista voimaa y.m.s.). Kun etutilalle asetetaan tämä moraalinen voima, nämä räiskyvät sanat „yleiskansallisesta” ja *vaietaan* taistelukutsussa suoranaisesta materiaalisesta voimasta, niin se merkitsee proletariaatin

vallankumouksellisten tunnusten madaltamista porvarillis-demokraattiseksi fraasiksi.

Ilveilyvaalit eivät nimenomaan ole „luonnollista”, vaan *keinotekoista* siirtymistä kapinaan, siirtymistä, jonka kourallinen intelligenttejä on keksinyt. Tällaisten keinotekoisten siirtymisten sepittäily on aivan samanlaista puuhaa kuin vanha Nadezhdinin puuha: „kiihoittavan” terrorin keksiminen. Uusiskralaiset haluavat yhtä keinotekoisesti „kiihoittaa”, herättää kansaa kapinaan,— aate, joka on perustojaan myöten väärä. Todella yleiskansallista järjestöä me emme voi luoda; ne vaalit, jotka me saisimme päähämme määrätä suoritettavaksi itsevaltiuden aikana, jäävät kiertämättä komediaksi, ja tuollaisen *sepitetyn* syyn käyttäminen kapinaa varten on samaa kuin kapinan dekreetoiminen sellaisella hetkellä, jolloin kansassa ei ole *todellista* kiihtymystä. Vain henkilöt, jotka eivät luota proletariaatin vallankumoukselliseen aktiivisuuteen, vain intelligentit, jotka tavoittelevat remseitä sanoja, saattoivat ryhtyä syyskuussa 1905 keksimään „uusien kapinaan herättäviä vaikuttimia”. Ikään kuin meillä Venäjällä olisi vähän *todellisia* eikä komedianttien kapinanvaikuttimia, ikään kuin olisi vähän todellista eikä lavastettua, teennäistä joukkojen *kiihtymystä!* Ilveilyvaalit eivät milloinkaan kiihoita joukkoja. Mutta lakko tai mielenosoitus tai sotilaskapina tai ylioppilaiden vakava levottomuus tai nälkä tai mobilisaatio tai selkkaus Valtakunnanduomassa j.n.e., j.n.e., j.n.e. saattavat alituisesti, joka tunti todella *kiihoittaa* joukkoja. Ei ainoastaan ajatus „uusien kapinaan herättävien vaikuttimien” keksimisestä ole mitä suurinta tyhmyyttä, vaan jopa ajatuskin siitä, että osoitetaan etukäteen tuo eikä jokin muu todella joukkoja kiihoittava vaikutin, olisi tyhmää. Hiukankin itseään kunnioittavat henkilöt, jotka suhtaantuvat hiukankin vakavasti sanoihinsa, eivät milloinkaan katso voivansa sepittää „uusien kapinaan herättäviä vaikuttimia”.

Ei „uusista vaikuttimista” ole puutetta, kunnianarvoiset Manilovit, vaan sotilaallisesta voimasta, vallankumouksellisen kansan (eikä yleensä kansan) sotilaallisesta voimasta, johon kuuluu 1) aseistettu proletariaatti ja talonpoikaisto, 2) näiden luokkien edustajista muodostuneet järjestyneet etujoukko-osastot, 3) kansan puolelle siirtymään valmiit sotaväenosastot. Kaikki nämä yhdessä muodostavatkin *vallankumousarmeijan*. Se, että puhutaan kapinasta, sen

voimasta, luonnollisesta siirtymisestä kapinaan, mutta ei puhuta vallankumousarmeijasta, on typeryyttä ja seka-sotkua,— sitä enemmän, mitä mobilisoidumpi on vasta-vallankumouksellinen armeija. Se, että Kaukasian ja Mustan meren, Puolan ja Riian kapinain kaudella keksitään „uusia kapinaan herättäviä vaikuttimia”, merkitsee tahallista kuoreensa sulkeutumista ja liikkeestä syrjään jättäytymistä. Me näemme mitä voimakkainta kuohuntaa työväen ja talonpoikain keskuudessa. Me näemme koko joukon kapinanleimahduksia, jotka ovat jatkuvasti ja tavattomalla nopeudella kehittyneet laajuuden, voiman ja sitkeyden kannalta tammikuun 9 päivästä lähtien. Ei kukaan mene takuuseen siitä, etteivätkö nämä leimahdukset uusiintuisi huomenna missä suurkaupungissa tahansa, missä sotilasleirissä tahansa, missä kylässä tahansa. Päinvastoin, kaikki merkit viittaavat siihen, että tuollaiset leimahdukset ovat todennäköisiä, lähellä ja väistämättömiä. Niiden menestys riippuu ensinnäkin *vallankumouksellisen* agitaation ja organisaation menestyksestä,— nimenomaan vallankumouksellisen eikä „laajan demokraattisen”, josta „Iskra” jaarittelee, sillä demokraattien keskuudessa on suuri joukko ei-vallankumouksellisia. Toiseksi, menestys riippuu vallankumousarmeijan voimasta ja valmiudesta. Edellisen ehdon ovat kaikki jo kauan sitten hyväksyneet ja kaikki vallankumoukselliset kautta Venäjän toteuttavat sitä kirjaimellisesti jokaisessa kerhon ja ryhmän tilaisuudessa, jokaisessa pika- ja joukkokokouksessa. Jälkimmäinen on vielä hyvin, hyvin vähän tunnustettu. Liberaalinen porvaristo luokka-asemansa takia ei halua eikä voi sitä tunnustaa. Vallankumouksellisten keskuudessa siitä vaikenevat vain henkilöt, jotka auttamattomasti raahautuvat monarkistisen porvariston perässä.

Kapina on hyvin suuri sana. Kutsu kapinaan on äärettömän vakava kutsu. Mitä mutkikkaammaksi yhteiskunnallinen järjestelmä käy, mitä korkeammalla on valtiollisen vallan organisaatio, mitä täydellisempää on sotatekniikka, sitä sallimattomampaa on tuon tunnuksen kevytmielinen esittäminen. Ja olemme monesti puhuneet, että vallankumoukselliset sosialidemokraatit ovat ammoisista ajoista valmistelleet sen esittämistä, mutta suoranaishana kutsuna antoivat sen vasta sitten, kun ei enää voinut olla mitään horjuntaja vallankumouksellisen liikkeen vakavuuden,

laajuuden ja syvyyden suhteen, ei mitään horjuntaja sen suhteen, että asia lähenee loppuratkaisuaan sanan todellisuudessa mielessä. Suuria sanoja on käytettävä harkitusti. Vaikeudet niiden muuttamisessa suuriksi teoiksi ovat äärettömiä. Mutta juuri sen vuoksi olisi anteeksiantamatonta suoriutua noista vaikeuksista fraasilla, työntää vakavat tehtävät syrjään manilovilaisilla keksinnöillä, vetää silmille verhoiksi äitelät sepitellyt muka „luonnollisista siirtymisistä” näihin vaikeisiin tehtäviin.

Vallankumousarmeija on myös hyvin suuri sana. Vallankumousarmeijan luominen on vaikea, monimutkainen ja pitkälinen prosessi. Mutta kun me näemme, että se on jo alkanut ja osittain, palasina on kaikkialla käynnissä; — kun me tiedämme, että ilman tuollaista armeijaa vallankumouksen todellinen voitto on mahdotonta, — niin meidän on annettava päättävä ja suora tunnus, julistettava sitä, tehtävä siitä politiikan päivänpolttavien tehtävien koetinkivi. Olisi virheellistä luulla, että vallankumouksellisilla luokilla on aina riittävästi voimaa kumouksen suorittamiseen, kun tämä kumous on täysin ajankohtainen yhteiskunnallis-taloudellisen kehityksen ehtojen vuoksi. Ei, ihmisyhteiskunta ei ole järjestetty niin järkevästi eikä niin „mukavasti” edistyneimpiä aineksia varten. Kumous saattaa tulla ajankohtaiseksi, mutta tämän kumouksen vallankumouksellisten luojain voimat saattavat olla riittämättömiä sen suorittamiseen, — silloin yhteiskunta mätänee, ja tuo mätäneminen kestää joskus vuosikymmeniä. On epäilemätöntä, että demokraattinen kumous Venäjällä on tullut ajankohtaiseksi. Mutta riittääkö vallankumouksellisilla luokilla nyt voimaa sen suorittamiseen, siitä ei vielä ole selvyyttä. Sen ratkaisee taistelu, jonka kriittinen hetki lähenee äärettömän nopeasti, — ellei kokonainen sarja välittömiä ja välillisiä merkkejä petä meitä. Moraalinen ylivoima on epäilemätön, moraalinen voima on jo ylivoimaisen suuri; ilman sitä ei tietenkään mistään kumouksesta voisi olla puhuttakaan. Se on välttämätön ehto, *mutta se ei vielä riitä*. Entä muuttuuko se materiaaliseksi voimaksi, riittävän suureksi murtaamaan itsevaltiuden sängen, sängen vakavan (älkäämme sulkeko siltä silmiä) vastarinnan, — sen osoittaa taistelun tulos. Kapinatunnus on kysymyksen materiaalisella voimalla ratkaisemisen tunnus, — ja nykyisessä eurooppalaisessa kulttuurissa sitä on vain sotilaallinen voima. Tuota tunnusta

ei saa esittää ennen kuin kumouksen yleiset ehdot ovat kypsyneet, ennen kuin selvästi ilmenee joukkojen kiihtymys ja toimintavalmius, ennen kuin ulkoiset seikat johtavat ilmeiseen kriisiin. Mutta kun kerran tuo tunnus on annettu, niin silloin olisi jo suorastaan häpeällistä perääntyä jälleen moraaliseen voimaan, jälleen erääseen ehtoon, joka kasvattaa maaperää kapinalle, jälleen erääseen „mahdolliseen siirtymiseen” j.n.e., y.m.s. Ei, kun kerran arpa on heitetty, niin silloin on jätettävä kaikki verukkeet, on suoraan ja avoimesti selitettävä mitä laajimmille joukoille, millaiset ovat nyt menestyksellisen kumouksen käytännölliset ehdot.

Emme ole käsitelleet läheskään kaikkia iskralaisen päätöslauselman virheitä, päätöslauselman, joka — ajattelevien eikä „hetken tavoitteluun” rajoittuvien henkilöiden kannalta— tulee pitkän aikaa olemaan surullisena muistomerkkinä sosialidemokratian tehtävien madaltamisesta. Meistä tuntuu tärkeämmältä tarkastella virheiden peruslähteitä kuin luetella kaikki, jopa verrattain pienetkin, perusvillipillisyyden ilmaukset. Sen vuoksi mainitsemme vain ohimennen, kuinka typerää ja taantumuksellista on ajatus esittää „ultimaatumeja” (sota-alan sana, joka kuulostaa matalamieliseltä kerskumiselta silloin, kun ei ole valmista sotilasvoimaa) *Duumalle*, pyrkiä muuttamaan tämä *Duuma* vallankumoukselliseksi kokoukseksi*,— ja siirrymme käsittelemään tunnuksen: „kansan vallankumouksellinen itsehallinto”, yleistä merkitystä.

Tässä tunnuksessa tai oikeastaan sen muuttamisessa keskeiseksi tunnukseksi on „Iskran” kaikkien horjuntujen alkujuuri. „Iskra” on yrittänyt puolustaa tätä tunnusta viittaamalla „dialektiikkaan”, siihen samaiseen Plehanovin dialektiikkaan, jonka avulla Plehanov ensin puolusti

* Jos me osoittaudumme voimakkaiksi tulevassa ratkaisevassa taistelussa tsarismia vastaan, niin Valtakunnanduuma kääntyy kiertämättä vasempaan (ainakin liberaalilta osaltaan, taantumuksellisesta emme puhu), mutta kun yritetään vakavasti vaikuttaa Valtakunnanduumaan ilman tsaarin vallan murskaamista, niin se on yhtä typerää, kuin jos Japani rupeaisi esittämään „ultimaatumeja” Kiinalle tai antamaan vakavan merkityksen Kiinan avulle ilman Venäjän sotilaallisen voiman murskaamista. Vuoden 1848 maaliskuun 18 päivän jälkeen Preussin Valtakunnanduuma (Yhdistetty Landtag) silmänräpäyksessä „söhäisi” paperin perustavan kokouksen koollekutsumisesta, mutta siihen saakka kaikki vallankumouksellisten „ultimaatimit” ja kaikki heidän „pyrkimyksensä” vaikuttaa Valtakunnanduumaan, kaikki heidän uhkailunsa olivat tyhjänpäiväisiä sanoja Valtakunnanduomassa istuville Petrunkevitsheille, Roditsheville, Miljukoville y.m.s.

„Iskran” „organisaatioepämääräisyyksiä” ja sitten paljasti niitä!

Kansan vallankumouksellinen itsehallinto ei ole kapinan prologi, sanoimme me, ei „luonnollista siirtymistä” siihen, vaan se on epilogi. Ilman kapinan voittoa ei voida vakavasti puhuakaan oikeasta ja täydellisestä itsehallinnosta. Ja me lisäsimme, että itse ajatuskin painopisteen siirtämisestä valtion hallintoon eikä valtion rakenteeseen ori taantumuksellinen, että vallankumouksellisen itsehallinnon samaistaminen vallankumousarmeijan kanssa on mitä suurinta tyhmyyttä, että vallankumousarmeija voitettuaan edellyttää ehdottomasti vallankumouksellista itsehallintoa, mutta vallankumoukselliseen itsehallintoon ei vielä ehdottomasti kuulu vallankumousarmeija.

„Iskra” on yrittänyt puolustaa tietoisten tunnustensa sekavuutta viittaamalla tiedottoman vaistovaraisen prosessin „dialektiikkaan”. Elämä ei muka tunne jyrkkiä rajoja. Työläispörsejä on nykyäänkin („Sotsial-Demokrat”¹⁰² № 12), siinä teille itsehallinnon aineksia. Dialektisessä kehitysprosessissa prologi ja epilogi useinkin nähkääs kietoutuvat toisiinsa.

Tämä viimeksi mainittu on aivan totta. Niin, todellisen kehityksen prosessi tapahtuu *aina* sekavasti, työntäen esiin epilogin palasia ennen todellista prologia. Mutta merkitseekö se, että tietoisien puolueen johtajalle on sallittua taistelun tehtävien *sotkeminen*, sallittua prologin ja epilogin sotkeminen toisiinsa? Voidaanko sotkuisen vaistovaraisen prosessin dialektiikalla puolustaa sekasotkia tietoisten sosialidemokraattien logiikassa? Eikö se merkitse, että dialektiikka marxilaisessa mielessä vaihdetaan dialektiikkaan lehanovilaisessa mielessä?

Ajatuksemme havainnollistamiseksi otamme esimerkin. Olettakaamme, että kysymyksessä ei ole demokraattinen, vaan sosialistinen kumous. Kriisi kypsyy, proletariaatin diktatuurin aikakausi lähenee. Ja nyt sitten opportunistit asettavat etutilalle tunnuksen: kulutusyhdistykset, mutta vallankumoukselliset — tunnuksen: poliittisen vallan valtaaminen proletariaatin toimesta. Opportunistit kiistelevät: kulutusyhdistykset ovat proletaarien reaalista voimaa, reaalisten taloudellisten asemien valloittamista, ne ovat todellinen palanen sosialismia; te, vallankumoukselliset, ette ymmärrä dialektista kehitystä, tuota kapitalismin

kehittyessään sosialismiksi muuttumista, tuota sosialismin solujen tunkeutumista itse kapitalismin uumeniin, kapitalismin tyhjäksi tekemistä uudella sosialistisella sisällöllä.

Kyllä, vastaavat vallankumoukselliset, me olemme samaa mieltä siitä, että kulutusyhdistykset ovat tiettyssä mielessä palanen sosialismia. Ensiksikin, sosialistinen yhteiskunta on yksi suuri kulutusyhdistys suunnitelmanmukaisesti järjestettyine tuotantoinen kulutusta varten; toiseksi, sosialismia ei voida toteuttaa ilman voimakasta, monipuolista työväenliikettä, ja kulutusyhdistykset ovat kiertämättä eräs noista monista puolista. Mutta kysymyshän ei ole siitä. Niin kauan kuin valta pysyy porvariston käsissä, niin kauan kulutusyhdistykset ovat surkea palanen, joka ei takaa mitään vakavia muutoksia, ei tuo mitään ratkaisevaa uudistusta ja joskus jopa vie syrjäänkin siitä vakavasta taistelusta, jota käydään kumouksen puolesta. On kieltämätöntä, että tottumukset, joita työläiset hankkivat kulutusyhdistyksissä, ovat sangen hyödyllisiä. Mutta näiden tottumusten vakavalle käyttämiselle voi luoda vainion ainoastaan vallan siirtyminen proletariaatille. Silloin kulutusyhdistysten järjestelmä tulee saamaan käyttöönsä myöskin lisäarvon; nyt tämän hyödyllisen instituution käyttöpiiri on rajoitettu mitättömäksi työpalkan vähyyden vuoksi. Silloin se tulee olemaan todella vapaiden työntekijöiden kulutusliitto; nyt se on pääoman polkemien ja ahdistamien palkkaorjien liitto. Kulutusyhdistykset ovat siis palanen sosialismia. Dialektinen kehitysprosessi todellakin tyrkyttää jo kapitalismin puitteissa uuden yhteiskunnan aineksia, sekä sen aineellisia että henkisiä aineksia. Mutta sosialistien pitää osata erottaa palanen kokonaisuudesta, heidän pitää esittää tunnukseseen *kokonaisuus* eikä palanen, heidän pitää asettaa todellisen kumouksen perusehdot vastapainoksi niille osittaisille parsimisille, jotka useinkin vievät taistelijoita syrjään tosivallankumoukselliselta tieltä.

Mitä „Iskra” arvelee, kuka tässä kiistassa on oikeassa?

Sama juttu on tunnuksen „vallankumouksellinen itsehallinto” suhteen demokraattisen kumouksen kaudella. Emme ole vallankumouksellista itsehallintoa vastaan, olemme aikoja sitten antaneet sille tietyn vaatimattoman paikan minimiohjelmassamme (ks. §:ää laajasta paikallisesta itsehallinnosta), olemme samaa mieltä, että se on

palanen demokraattista kumousta, kuten „Proletarin” 15. numero jo totesi *, kun se viittasi Smolenskin duumaan. Demokraattinen kumous olisi mahdotonta ilman voimakasta ja monipuolista demokraattista liikettä, ja eräänä noista monista puolista on liike, jota käydään itsehallinnon alalla. Mutta demokraattinen kumous olisi mahdoton myös esim. ilman vallankumouksellista koulua, joka on yhtä epäilemätön merkki tsarismin tosiasiallisesta rappeutumisesta kuin työväenpörssit vastoin poliisin tahtoa, kuin kuohunta papiston keskuudessa, kuin lainvastainen paikallinen itsehallinto y.m.s. Mikä johtopäätös tästä seuraa, ajatelkaapa, toverit „Iskrasta”! Sekö, että kaikki nämä rappeutumisen palaset on yhdistettävä eheäksi kapinatunnukseksi? vaiko se, että kapinatunnuksesta on tehtävä rujo sitomalla se johonkin yhteen palaseen, itsehallintoon?

„Vallankumouksellisen itsehallinnon järjestäminen tai, mikä on samaa, kansan voimien järjestäminen kapinaa varten”, kirjoitti uljas „Iskra” (№ 109, s. 2, palsta 1). Se on samaa kuin jos sanotaan: vallankumouksellisen koulun järjestäminen on voimien järjestämistä kapinaa varten, kuohunnan järjestäminen papiston keskuudessa on voimien järjestämistä kapinaa varten, kulutusyhdistysten järjestäminen on voimien järjestämistä sosialistista kumousta varten. Ei, huonoja dialektikkojapa te olette, toverit „Iskrasta”. Te ette osaa harkita dialektisesti, vaikka osaattekin mainiosti kierrellä ja kaarrella, kuten Plehanov, kysymyksessä, joka koskee teidän katsantokannoissanne olevia organisaatio- ja taktillisia epämääräisyyksiä. Teiltä on jäänyt huomaamatta, että kapinan voittaessa kaikki nuo kumouksen palaset sulautuvat kiertämättä eheäksi, loppuun saakka viedyksi kapinan „epilogiksi”, kun taas ilman kapinan voittoa palaset jäävät palasiksi, surkeiksi, mitään muuttamattomiksi, vain poroporvareita tyydyttäväiksi palasiksi.

Moraali: 1) Sosialidemokratian opportunisteilla on sekä sosialistisen kumouksen aattona että demokraattisen kumouksen aattona paha tapa touhuta suuna päänä valttavan prosessin erään pienen palasen parissa, julistaa tuo palanen kokonaisuudeksi, alistaa tuolle palaselle kokonaisuus, turmella siten kokonaisuus muuttuen sen vuoksi

* Ks. tätä osaa, s. 208. *Toim.*

epäjohdonmukaisten ja arkojen reformistien häntyreiksi.
2) Vaistovaraisen prosessin dialektiikka, prosessin, joka on aina ja ehdottomasti sekava, ei kelpaa puolustamaan sekavuutta loogillisissa päätelmissä ja poliittisissa tunnuksissa, jotka aika usein (mutta ei ehdottomasti) ovat sekavia.

P.S.* Kirjoitus oli jo taitettu, kun saimme „Iskran” ulkomaisena julkaisuna Etelän perustavan konferenssin päätöslauselmat. Valtakunnanduunaa koskevan päätöslauselman teksti eroaa jonkin verran Venäjällä julkaistusta ja ylempänä painattamastamme. Mutta nämä eroavaisuudet eivät ole oleellisia eivätkä missään määrin koske meidän arvosteluamme.

„Proletari” № 21,
lokakuun 17 (4) pnä 1905

Julkaistaan „Proletari” lehdessä
tekstiin mukaan

---

* — Postscriptum — jälkkirjoitus. Toim.

**HUOMAUTUS M. BORISOVIN KIRJOITUKSEEN
„AMMATILISESTA LIIKKEESTÄ
JA SOSIALIDEMOKRATIAN TEHTÄVISTÄ“ 103**

Julkaisemme mielihyvin tämän Venäjällä toimivan toverin kirjoituksen, sillä ammattiliittoja koskevan kysymyksen kaikinpuolinen pohtiminen on nyt päiväjärjestyksessä. Vain koko puolueen kokemus, jota marxilaisuuden teoria herkeämättä valaisee, voi auttaa laatimaan Venäjän oloille mahdollisimman sopivat sosialidemokraattisten ammattiliittojen muodot. On käytettävä niitäkin opetuksia, joita viholliset meille antavat. Koko maailman porvaristo riemuitsi Kölnin edustajakokouksen „ammattikunnallisten” tendensien johdosta toivoen saavansa aikaan työläisten vieraantumisen sosialismista ja siirtymisen „puhtaaseen”, s.o. porvarilliseen trade-unionismiin. Venäjällä on nyt jopa „Moskovskije Vedomostikin” oppinut veisaamaan tuollaista virttä. Ja jos porvaristo alkaa kehuskella jotakuta meistä „järkiintymisestä” tai „utteruudesta” „järkevän” ammattillisen liikkeen alalla, niin se on oleva varma merkki siitä, että työssämme on hairahduksia. Toveri M. Borisov asettaa kysymyksen juuri siten, että sosialistinen velvollisuutemme tulisi täytetyksi kaikinpuolisesti sietämättä siinä lainkaan tuollaisia hairahduksia.

„Proletari” № 21,
lokakuun 17 (4) pnä 1905

Julkaistaan „Proletari” lehden
tekstin mukaan

TRUBETSKOIN KUOLEMAN JOHDOSTA

Liberaalinen sanomalehti „Frankfurter Zeitung” * oli hirveästi suuttunut Moskovan ylioppilaiden johdonmukaisesti vallankumouksellisen päätöslauselman johdosta, kun nämä vaativat, ettei perustavaa kokousta kutsuisi koolle tsaari eikä Valtakunnanduuma eikä edes (älköön toverit uudesta „Iskrasta” vihastuko!) „kansan demokraattinen järjestö”, vaan väliaikainen vallankumousohallitus. Tämän johdosta saksalaiset liberaaliset pörssimiehet ulvoivat ylioppilaiden „kypsymättömyydestä” y.m.s. Nyt, julkaistessaan tiedoituksen Trubetskoin kuolemasta, sama lehti (13 X, Abendblatt **) huomauttaa: „Ehkäpä hänelle (Trubetskoille) järjestettiin kansanvalistusministeriössä rettelö”.

Trubetskoi poloinen! Pyrkä kansan vapauteen ja kuolla tsaarin ministerin eteisessä syntyneen „rettelön” vuoksi... Olemme valmiit myöntämään, että se on liian julma teloitus jopa venäläiselle liberaalillekin. Mutta, herrat, eikö kuitenkin olisi parempi, eikö olisi kansan vapauden kannattajille arvonomukaisempi kieltäytyä kaikista suhteista pyövelien ja vakoilijain hallitukseen? Eikö olisi parempi kuolla suoranaudessa, rehdissä, avoimessa, kansaa valistavassa ja kasvattavassa katutaistelussa noita lurjuksia vastaan, joita hävittämättä ei todellinen vapaus ole mahdollinen, kuin kuolla „rettelöihin” keskusteluissa Trepovien ja hänen viheliäisten lakeijainsa kanssa?

Kirjoitettu lokakuun puolivälissä 1905

*Julkaistu ensi kerran v. 1926
V Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

* — „Frankfurtin Lehti”. *Toim.*
** — Iltajulkaisu. *Toim.*

MOSKOVAN TAPAHTUMIEN OPETUKSIA

Moskovan proletariaatin vallankumouksellinen nousu, joka ilmeni niin selvästi poliittisena lakkona ja katutais-teluna, ei ole vielä laskenut. Lakko jatkuu. Se on siirtynyt osaksi Pietariin, missä latojat ovat lakossa myötätunnosta moskovalaisille tovereilleen. Ei ole vielä sanottu, vaimentuuko tämä liike jälleen seuraavaan tyrskyaaltoon mennessä vai muuttuuko se muodoltaan pitkäaikaiseksi. Mutta Moskovan tapahtumien eräät, ja sitä paitsi tavattoman opettavaiset, tulokset ovat jo tulleet esiin, ja näihin tuloksiin kannattaa pysähtyä.

Yleensä puhuen liike Moskovassa ei mennyt vallankumouksellisten työläisten ratkaisevaan otteluun saakka tsarismmin voimia vastaan. Ne olivat vain pieniä kahakoita etuasemissa, osittain ehkä sotademonstraatio kansalais-sodassa, mutta ne eivät olleet niitä taisteluja, jotka määräävät sodan lopputuloksen. Niistä kahdesta olettamuksesta, jotka viikko sitten lausuimme, tuntuu käyvän toteen edellinen, nimittäin, että edessämme ei ole ratkaisevan rynnäkön alku, vaan ainoastaan sen harjoitus. Mutta harjoitus on kuitenkin tuonut näkyviin historiallisen draaman kaikki osanottajat täydessä mitassaan, valaisten siten kirkkaasti itse draaman todennäköistä — osittain jopa kiertämätöntä — kulkua.

Moskovan tapahtumien alkujohteena olivat ensi silmäykseltä puhtaasti akateemista laatua olevat tapahtumat. Hallitus lahjoitti yliopistoille osittaisen „autonomian”, tahi näennäisen autonomian. Herrat professorit saivat itsehallinnon. Ylioppilaat saivat kokoustenpito-oikeuden. Itsevaltiudellis-maajorjuudellisen sorron yleiseen järjestelmään

iskettiin siten pieni halkeama. Ja tuohon halkeamaan syöksyi heti odottamattomalla voimalla uusia vallankumouksellisia virtoja. Mitättömän pieni myönnytys, hieveröinen reformi, joka toimeenpantiin poliittisten ristiriitojen työstämiseksi sekä rosvojen ja rosvottavien „sovittamiseksi”, todellisuudessa kärjisti äärettömästi taistelua ja laajensi siihen osallistuvien kokoonpanoa. Ylioppilaskokouksiin tuli tulvanaan työläisiä. Alkoi syntyä vallankumouksellisia kansankokouksia, joissa vallitsevana oli vapauden puolesta käytävän taistelun edistynein luokka — proletariaatti. Hallitus joutui suuttumuksen valtaan. „Vakaat” liberaalit, jotka olivat saaneet professori-itsehallinnon, tulivat levottomiksi ja alkoivat juoksennella vallankumouksellisten ylioppilaiden ja poliisi-, nagaikkahallituksen väliä. Liberaalit käyttivät vapautta pettääkseen vapauden, pidättäkseen ylioppilaita taistelun laajentamisesta ja kärjistämisestä, saarnatakseen „järjestyttä” — verihurttien ja mustasotnia-laisten, herrojen Trepovin ja Romanovin edessä! Liberaalit käyttivät itsehallintoa hoitaakseen kansan pyövelien asioita, sulkeakseen yliopiston, tuon nagaikkamiesten salliman „tieteen” puhtaan pyhäkön, jonka ylioppilaat olivat saastuttaneet päästämällä sinne „alhaista roskaväkeä” pohtimaan kysymyksiä, joita itsevaltiudellinen koplakunta „ei ollut ratkaissut”. Itsehallitsevat liberaalit pettivät kansan ja kavalsivat vapauden, sillä he pelkäsivät kahakoita yliopistossa. Ja he saivat ansaitsemansa rangaistuksen katalasta pelkuruudestaan. Sulkemalla vallankumouksellisen yliopiston he panivat alulle katuvallankumouksen. Surkuteltavina pedanteina he olivat jo vähällä riemuita, kilvan Glazovin tapaisten lurjusten kanssa, siitä, että olivat onnistuneet sammuttamaan palon kullussa. Itse asiassa he vain syyttivät palon valtavan suuressa teollisuuskaupungissa. He, nuo ulkokultaiset miespahaset, kielsivät työläisiä menemästä ylioppilaiden luo; he vain sysäsivät ylioppilaat vallankumouksellisten työläisten pariin. He punnitsivat kaikkia poliittisia kysymyksiä oman, vuosisataisen virallisen byrokratismiin läpeensä kyllästämän, kanakoppinsa kannalta; he rukoilivat ylioppilaita armahtamaan tuota kanakoppia. Ensimmäinen raikas tuulahdus, vapaan ja nuoren vallankumouksellisen luonnonvoimaisuuden esiintulo oli riittävä, että kaikki unohtivat jopa ajatuksistaankin kanakopin, sillä tuulenhenki voimistui muuttuen myrskyksi, joka

suuntautui koko virallisen byrokratismin ja Venäjän kansan kaiken pilkanteon peruslähdeksi vastaan, tsaarin itsevaltiutta vastaan. Ja vielä nytkin, kun ensimmäinen vaara on mennyt ohi, kun rajuilma on ilmeisesti tyyntynyt, itsevaltiuden lakeijat yhä vielä vapisevat pelosta yksinpä muistellessaankin sitä pohjatonta kurimusta, joka avautui heidän eteensä verisinä Moskovan päivinä: „toistaiseksi tämä ei vielä ole tulipalo, mutta jo epäilemättä poltto”, höpisee hra Menshikov lakeijamaisessa „Novoje Vremjassa” (syyskuun 30 pnä) — „toistaiseksi se ei ole vielä vallankumous... mutta jo vallankumouksen prologi”. „Se on tulossa”, todistelin minä (hra Menshikov) huhtikuussa, ja miten kauhistuttavia askeleita „se” onkaan sen jälkeen ottanut!.. Kansan luonnonvoimaisuus myllertää syvyyksiään myöten”...

Niin, kunnan pihteihin ovat Trepovit ja Romanov yhdessä petturuutta harjoittavien liberaalisten porvarien kanssa joutuneet. Kun avaat yliopiston, niin annat tribuunin vallankumouksellisia kansankokouksia varten, teet arvaamattoman palveluksen sosialidemokratialle. Kun suljet yliopiston, niin avaat katutaistelun. Ja ruoskaritarimme heittelehtivät hammasta purren: he avaavat uudestaan Moskovan yliopiston, he tekeytyvät sellaisiksi, ikään kuin haluaisivat antaa ylioppilaiden itsensä pitää järjestystä katukulkueiden aikana, he katsovat läpi sormien ylioppilaiden vallankumouksellista itsehallintoa, ylioppilaiden, jotka järjestelivät jakautumista sosialidemokraattien, sosialistivallankumouksellisten y.m. puolueisiin muodostaen oikean poliittisen edustuksen ylioppilaiden „parlamentissa” (ja jotka, siitä olemme varmat, eivät rajoitu vallankumoukselliseen itsehallintoon, vaan ryhtyvät viipymättä ja vakavasti järjestämään ja aseistamaan vallankumousarmeijan osastoja). Ja yhdessä Trepovien kanssa heittelehtivät myös liberaaliset professorit syöksyen suostuttelemaan — tänään ylioppilaita, että he olisivat kiltimpiä, huomenna nagaikkamiehiä, että he olisivat helläkätisempiä. Molempien heittelehtiminen tuottaa meille äärettömän suurta tyydytystä; vallankumouksellinen tuulahdus puhalttaa siis raikkaasti, kun poliittiset komentajat ja poliittiset yliolikkaarit tekevät niin korkeita hyppyjä yläkannella.

Mutta luonnollisen ylpeyden ja luonnollisen tyydytyksen lisäksi todellisten vallankumouksellisten täytyy ammentaa

Moskovan tapahtumista vielä jotain suurempaa: saada selville se, mitkä yhteiskunnalliset voimat ja nimenomaan millä tavalla esiintyvät Venäjän vallankumouksessa,— saada selvempi kuva näiden voimien esiintymismuodoista. Muistakaa Moskovan tapahtumien poliittista asteittaisuutta, ja te näette luokkakannalta tavattoman tyypillisen ja luonteenomaisen kuvan koko vallankumouksesta. Tässä on tuo asteittaisuus: vanhaan järjestelmään isketään pieni halkeama; hallitus paikkailee halkeamaa myönnytysten, petolisten „reformien” y.m.s. paikkatilkulla; rauhoittumisen asemesta taistelu uudelleen kärjistyy ja laajenee; liberaalinen porvaristo horjuu ja heittelee suostutellen vallankumouksellisia luopumaan vallankumouksesta ja poliiseja luopumaan taantumuksesta; vallankumouksellinen kansa astuu proletariaatin johdolla näyttämölle ja avoin taistelu synnyttää uuden poliittisen tilanteen; taistelun saavutetulla korkeammalla ja laajemmalla taistelutantereella isketään vihollisen linnoitettuihin asemiin taas uusi halkeama ja liike nousee samaa tietä yhä korkeammalle ja korkeammalle. Meidän nähtemme tapahtuu koko linjalla hallituksen perääntyminen,— huomautti „Moskovskije Vedomosti” äskettäin aivan oikein. Ja eräs liberaalinen sanomalehti¹⁰⁴ aika älykkäästi lisäsi: perääntyminen jälkijoukon käydessä taisteluja. Liberaalisen berliiniläisen sanomalehden „Vossische Zeitung’in” * Pietarin kirjeenvaihtaja sähkötti lokakuun 3 (16) pnä Trepovin kansliapäällikön haastattelusta. „Hallitukselta”, sanoi poliisirota kirjeenvaihtajalle, „ei pidä odottaa jonkin johdonmukaisen suunnitelman toteuttamista, sillä jokainen päivä tuo mukanaan sellaisia tapahtumia, joita ei ole voitu etukäteen arvata. Hallituksen täytyy luovia; nykyistä liikettä et voimalla tukahduta, ja se saattaa kestää yhtä hyvin kaksi kuukautta kuin kaksi vuottakin”.

Niin, hallituksen taktiikka on käynyt selville täydellisesti. Se on epäilemättä luovimista ja perääntymistä jälkijoukon käydessä taisteluja. Ja se on aivan oikeaa taktiikkaa itsevaltiuden etujen kannalta katsoen: olisi mitä suurin virhe ja kohtalokas illuusio vallankumouksellisten taholta, jos he unohtaisivat, että hallitus voi vielä hyvin, hyvin kauan perääntyä menettämättä oleellisinta. Loppuun saakka viemättömän, keskosena syntyneen, vuonna 1848 Saksassa

* — „Vossin Lehti”. *Toim.*

tapahtuneen puolivallankumouksen esimerkki (johon me vielä kerran palaamme „Proletarin” seuraavassa numerossa ja josta emme milloinkaan väsy muistuttamaan) osoittaa, että jopa peräännyttyään perustavan (*sanoissa*) kokouksen koollekutsumiseen saakka, hallitus säilyttää riittävästi voimia voittaakseen vallankumouksen viimeisessä, ratkaisevassa taistelussa. Senpä vuoksi, kun me tutkimme Moskovan tapahtumia, tuota viimeistä taistelua kansalaisotamme taistelujen pitkässä sarjassa, niin meidän on kylmästi katsottava asiain kulkua, valmistauduttava mitä suurimmalla tarmokkuudella ja mitä suurimmalla sitkeydellä pitkään, vimmattuun sotaan, meidän on kavahdettava niitä liittolaisia, jotka jo ovat yliloikkari-liittolaisia. Kun ei ole vielä kerrassa mitään ratkaisevaa saavutettu, kun vihollisella on vielä ääretön liikkuma-ala seuraavia, edullisia ja vaarattomia, perääntymisiä varten, kun on käynnissä yhä vakavampia taisteluita,— niin silloin tällaisiin liittolaisiin luottaminen, yritykset solmia heidän kanssaan sopimus tai yksinkertaisesti kannattaa heitä visseillä ehdoilla saattavat osoittautua ei ainoastaan typeryydeksi, vaan jopa proletariaatin kavaltamiseksi.

Tosiaankin, onko liberaalisten professorien menettely Moskovan tapahtumien edellä ja niiden aikana satunnaista? Onko se koko perustuslaillis-demokraattiselle puolueelle poikkeuksellista vaiko tavanomaista? Kuvastaako tuo menettely liberaalisen porvariston kyseisen ryhmän erillisiä erikoisuuksia vai koko tämän luokan perusetuja yleensä? Sosialistien keskuudessa ei voi olla kahta mielipidettä näistä kysymyksistä, mutta eivät kaikki sosialistit osaa noudattaa johdonmukaisesti todella sosialistista taktiikkaa.

Käsittääksemme selvemmin asian olemuksen otamme liberaalisen taktiikan liberaalien itsensä esittämänä. Venäläisen lehdistön palstoilla he välttelevät puhumasta suoraan sosialidemokraatteja vastaan ja vieläpä suoraan sosialidemokraateista. Mutta tässä on berliiniläisen „Vossische Zeitung’in” mielenkiintoinen tiedoitus, joka kuvastaa epäilemättä paljon avomielisemmin liberaalien katsomuksia:

„Ylioppilaslevottomuudet ovat uusiintuneet sekä Pietarissa että Moskovassa tavattoman myrskyisinä aivan oppivuoden alusta alkaen, vaikka yliopistoille ja korkeakouluille on lahjoitettu,— tosin hyvin myöhään,— autonomia. Moskovassa niitä sitä paitsi seuraa laaja

työväenliike. Nämä levottomuudet osoittavat, että Venäjän vallankumouksellisessa liikkeessä on alkanut uusi vaihe. Ylioppilaskokousten kulku ja niiden päätöslauselmat osoittavat, että ylioppilaat ovat omaksuneet sosialidemokraattisten johtajien tunnussanan: yliopistoista on tehtävä kansankokousten pitopaikkoja ja sillä tavalla vietävä vallankumousta laajoihin väestökerroksiin. Sen, millä tavalla tätä tunnussanaa toteutetaan, ovat Moskovan ylioppilaat jo osoittaneet: he kutsuivat yliopistorakennukseen työläisiä ja muita henkilöitä, joilla ei ole mitään tekemistä yliopiston kanssa, ja sitä paitsi niin lukuisasti, että ylioppilaat itse jäivät vähemmistöksi. On itsestään selvää, että tuollainen ilmiö ei voi kauan jatkua nykyisissä oloissa. Hallitus pitää parempana sulkea yliopistot kuin sietää tuollaisia kokouksia. Se on siinä määrin selvä asia, että ensi silmäykseltä tuntuu käsittämättömältä, kuinka sosialidemokraattiset johtajat saattoivat antaa tuollaisen tunnussanan. He tiesivät vallan hyvin, mihin se johtaa; he tavoittelivatkin nimenomaan sitä, että hallitus sulki yliopistot. Ja minkä vuoksi? Yksinkertaisesti siitä syystä, että he pyrkivät kaikkiin mahdollisiin keinoihin häiritsemään liberaalista liikettä. He käsittävät, etteivät he pysty omin voimin aikaansaamaan suuria poliittisia tekoja; sen vuoksi alkoot myöskään liberaalit ja radikaalit uskaltako tehdä mitään, sillä se, suvaitkaa huomata, vain vahingoittaa sosialistista proletariaattia. Sen täytyy itsensä vallata itselleen oikeudet. Venäjän sosialidemokratia voi olla hyvin ylpeä tästä „järkevämmästä” („unbeugsame”— taipumattomasta) taktiikasta, mutta jokaisesta puolueettomasta havainnoitsijasta sen täytyy tuntua äärettömän lyhytnäköiseltä; tuskinpa se johtaa Venäjän sosialidemokratian voittoon. On aivan käsittämätöntä, mitä se voittaa siitä, että yliopistot suljetaan, mikä on kiertämätöntä tällaisen taktiikan jatkuessa. Opintojen jatkaminen yliopistoissa ja korkeakouluissa on kuitenkin erittäin tärkeää kaikille edistyspuoleille. Ylioppilaiden ja professorien pitkäaikaiset lakot ovat jo aiheuttaneet Venäjän kulttuurille suurta vahinkoa. Akateemisen toiminnan jälleen aloittaminen on äärimmäisen välttämätöntä. Autonomia on antanut professoreille mahdollisuuden pitää vapaasti oppituntejaan. Sen vuoksi kaikkien yliopistojen ja korkeakoulujen professorit ovat yhtä mieltä siitä, että on taas käytävä tarmokkaasti käsiksi opiskeluun. He käyttävät kaiken vaikutusvaltansa saadakseen ylioppilaat luopumaan sosialidemokraattisen tunnussanan toteuttamisesta käytännössä”.

Näin siis taistelu porvarillisen liberalismiin (perustuslaillisten demokraattien) ja sosialidemokraattien välillä on tullut täydellisesti näkyviin. Älkää häiritkö liberaalista liikettä! siinä tunnus, joka on erinomaisesti ilmituotu siteeratussa kirjoituksessa. Entä mitä tuo liberaalinen liike on? — *Takaperoista liikettä*, sillä yliopiston vapautta professorit käyttävät ja haluavat käyttää — ei vallankumoukselliseen, vaan *vallankumouksenvastaiseen* propagandaan, ei tulipalon sytyttämiseen, vaan sen sammuttamiseen, ei taistelutantereen laajentamiseen, vaan ratkaisevasta taistelusta poisjohdattamiseen ja rauhanomaiseen yhteistyöskentelyyn

Trepovien kanssa. Taistelun kärjistyessä „liberaalinen liike” on käynyt (sen olemme nähneet teoissa) loikkaamiseksi vallankumouksellisten parista taantumuksellisten tykö. Liberaaleista on tietenkin vissiä hyötyä meille, koska he aiheuttavat horjuntaa Trepovien ja Romanovin muiden palvelijain riveissä, mutta tuo hyöty tulee olemaan voitolla siitä vahingosta, jota liberaalit aiheuttavat tuomalla horjuntaa meidän riveihimme, ainoastaan siinä tapauksessa, jos me teemme kertakaikkisen pesäeron perustuslaillisista demokraateista ja leimaamme armottomasti häpeällä näiden jokaisen epävarman askelen. Liberaalit, jotka tietävät tai useimmiten tuntevat herruutensa nykyisessä taloudellisessa järjestelmässä, pyrkivät olemaan herroina myös vallankumouksessa ja sanovat, että kaikkinaisen vallankumouksen jatkaminen, laajentaminen ja kärjistäminen aivan tavallisen parsimisen puitteiden ulkopuolelle on „haitaksi” liberaaliselle liikelle. Ollen huolissaan Trepovin yliopistoille suoman näennäisen vapauden kohtalosta he taistelevat tänään vallankumouksellista vapautta vastaan. Ollen huolissaan sen legaalisen „kokoontumisvapauden” suhteen, jonka hallitus huomenna antaa poliisimaisesti runnellussa muodossa, he tulevat pidättämään meitä käyttämästä noita kokouksia todella proletarisiin tarkoituksiin. Ollen huolissaan Valtakunnanduuman kohtalosta he jo ovat osoittaneet viisasta maltillisuutta syyskuun edustajakokouksessa ja osoittavat sitä nyt, sotien boikottiaatetta vastaan; älkää muka häiritkö meidän toimiamme Valtakunnanduumassa!

Ja sosialidemokratian häpeäksi täytyy tunnustaa, että sen keskuudesta löytyi opportunisteja, jotka doktrinääriseen elottomassa marxilaisuuden vääristelyssään tarttuivat tuohon onkeen! Vallankumous on porvarillinen, päättelevät he, ja sen vuoksi... sen vuoksi täytyy perääntyä sikäli kuin porvaristo menestyy myönnytysten saamisessa tsarismilta. Elleivät uusiskralaiset vielä nytkään näe Valtakunnanduuman reaalista merkitystä, niin se johtuu nimenomaan siitä, että perääntyessään itse he eivät luonnollisesti huomaa perustuslaillisten demokraattienkaan takaperoista liikettä. Ja että iskralaiset ovat jo perääntyneet taaksepäin niiden aikojen jälkeen, jolloin laki Valtakunnanduumasta annettiin, se on kiistaton tosiasia. Ennen Valtakunnanduumaa he eivät ajatelleet panna päiväjärjestykseen kysymystä sopimuksesta perustuslaillisten demokraattien kanssa.

Valtakunnanduuman jälkeen he herättivät (Parvus, Tsherevanin ja Martov) tämän kysymyksen, eikä vain teoreettisessa, vaan myös välittömästi käytännöllisessä muodossa. Ennen Valtakunnanduumaa he esittivät aika tiukkoja ehtoja demokraateille (aina kansan aseistamisen myötävaikuttamiseen saakka j.n.e.). Valtakunnanduuman jälkeen he heti lievensivät ehtoja rajoittuen lupaukseen, että mustasotnia-lainen eli liberaalinen Duuma muutetaan vallankumoukselliseksi. Ennen Valtakunnanduumaa virallisessa päätöslauselmassaan siitä kysymyksestä, kenen pitää kutsua koolle yleiskansallinen perustava kokous, he vastasivat: joko väliaikaisen vallankumousohallituksen tahi jonkin edustuslaitoksen. Valtakunnanduuman jälkeen he pyyhkivät yli väliaikaisen vallankumousohallituksen ja kirjoittavat: joko „demokraattisten (perustuslaillisten demokraattien tapais-ten?) kansanjärjestöjen” (?) tahi... tahi Valtakunnanduuman. Näin ollen näemme käytännössä, *kuinka* iskralaiset pitävät ohjeena erinomaista periaatettaan: vallankumous on porvarillinen — pitääkää varanne, toverit, ettei vain porvaristo loittonisi!

Moskovan tapahtumat, osoitettuaan ensi kerran Valtakunnanduuman jälkeen, millainen *on käytännössä* perustuslaillisten demokraattien taktiikka vakavina poliittisina ajankohtina, osoittivat myös, että kuvaamamme sosialidemokratian opportunistinen häntä muuttuu kiertämättä tavalliseksi porvariston häntyriksi. Sanoimme vast'ikään: mustasotnia-lainen eli liberaalinen Valtakunnanduuma. Iskralaisesta nämä sanat tuntuivat kauhistuttavilta, sillä hän pitää hyvin tärkeänä eroa mustasotnia-laisen ja liberaalisen Valtakunnanduuman välillä. Mutta juuri Moskovan tapahtumat paljastivatkin, että tuo „parlamentaarinen” aate, joka on väärin esitetty parlamenttia edeltäneellä kaudella, on vilpillinen. Juuri Moskovan tapahtumat osoittivat, että liberaalinen yliiloikkari on tosiasiallisesti pelannut Trepovin osaa. Yliopiston sulkemisen, josta eilen olisi Trepov määrännyt, suorittivat tänään hrat Manuilov ja Trubetskoi. Eikö ole selvää, että myös „duumalaiset” liberaalit tulevat samalla tavalla heittelehtimään toisaalta Trepovin ja Romanovin ja toisaalta vallankumouksellisen kansan välillä? Eikö ole selvää, että liberaalisten yliiloikkarien vähäisinkin tukeminen on ainoastaan poliittisten tolvanoiden arvolle sopiva teko?

Liberaalisemman puolueen tukeminen vähemmän liberaalista puoluetta vastaan parlamenttijärjestelmässä on usein välttämätöntä. Mutta kun vallankumouksellisessa taistelussa parlamenttijärjestelmän puolesta tuetaan sellaisia liberaali-yliloikkareita, jotka „sovittavat” Trepovia ja vallankumousta keskenään, niin se on kavallusta.

Moskovan tapahtumat osoittivat käytännössä sen yhteiskunnallisten voimien ryhmytyksen, josta „Proletari” on jo niin monta kertaa kirjoittanut: sosialistinen proletariaatti ja vallankumouksellisen porvarillisen demokratian etujoukko *kävivät taistelua*. Liberaalis-monarkistinen porvaristo *kävi neuvotteluja*. Ottakaa oppia, työläistoverit, ottakaa huolellisemmin oppia Moskovan tapahtumista. Nimenomaan näin, ehdottomasti näin tulevat asiat kulkemaan myös koko Venäjän vallankumouksessa. Meidän on yhdistyttävä tiukemmin todella sosialistiseksi puolueeksi, joka ilmaisee tietoisesti työväenluokan etuja eikä raahaudu vaistovaraisesti joukkojen perässä. Meidän on pantava laskelmamme taistelussa ainoastaan vallankumoukselliseen demokratiaan, vain sen kanssa on meidän tehtävä sopimuksia, vain taistelutantereella Trepoveja ja Romanovia vastaan on toteutettava näitä sopimuksia. Meidän on kaikin voimin pyrittävä siihen, että vallankumouksellisen demokratian etujoukon — ylioppilaskunnan — lisäksi saataisiin nostatetuksi laajat kansanjoukot, joiden liikehtiminen ei ole ainoastaan ylipäänsä demokraattista (nykyään jokainen yliloikkari nimittää itseään demokraatiksi), vaan todella vallankumouksellista liikettä, nimittäin talonpoikaisjoukot. Meidän pitää muistaa, että liberaalit ja perustuslailliset demokraatit, jotka saavat aikaan horjuntaa itsevaltiudellisten keskuudessa, yrittävät kiertämättä jokaisella askelellaan saada aikaan horjuntaa myös meidän riveissämme. Vakavan merkityksen, ratkaisevan merkityksen saa ainoastaan avoin vallankumouksellinen taistelu, joka heittää roskakasaan kaikki liberaaliset kanakopit ja kaikki liberaaliset Duumat. Valmistautukaa siis hetkeäkään hukkaamatta uusiin, yhä uusiin taisteluihin! Aseistautukaa, millä kukin voi, muodostakaa viipymättä osastoja sellaisista taisteli-joista, jotka ovat valmiit uhrautuvalla tarmolla taistelemaan kirottua itsevaltiutta vastaan, muistakaa, että huomenna tai ylihuomenna tapahtumat joka tapauksessa ja kiertämättä kutsuvat teidät kapinaan, ja kysymys on vain

siitä, kykenettekö te nousemaan valmistautuneina ja yhdistyneinä vaiko hämmingin vallassa ja hajallaan!

Moskovan tapahtumat ovat vielä kerran ja sadannen kerran lyöneet laudalta vähäuskoiset. Ne ovat osoittaneet, että me olemme yhä vielä taipuvaisia aliarvioimaan joukkojen vallankumouksellista aktiivisuutta. Ne panevat muuttamaan mielensä monet, jotka ovat jo alkaneet horjua, jotka ovat menettäneet uskonsa kapinaan rauhan solmimisen ja Duuman lahjoittamisen jälkeen. Ei, kapina kasvaa ja voimistuu ennenkuulumattomalla nopeudella juuri nyt. Olkoon jokainen meistä omalla paikallaan, kun koittaa lähenevä purkaus, johon verrattuna tammikuun yhdeksäs päivä ja muistorikkaat Odessan päivät näyttävät leikiltä!

„Proletari” № 22,
lokakuun 24 (11) pnä 1905

Julkaistaan „Proletari” lehdessä
tekstin mukaan

„BORBA PROLETARIATA“¹⁰⁵

Kirjoituksessa „Vastaus „Sotsial-Demokratille” ” panemme merkille, että siinä on erinomaisesti asetettu kysymys kuu-
luisasta „tietoisuuden ulkoapäin tuomisesta”. Kirjoittaja
jakaa tämän kysymyksen neljään itsenäiseen osaan: 1) Filo-
sofinen kysymys tajunnan suhteesta olemiseen: oleminen
määrää tajunnan. Kahden luokan olemassaolon mukaisesti
syntyy kahdenlainen tietoisuuskin: porvarillinen ja sosia-
listinen. Proletariaatin asemaa vastaa sosialistinen tietoi-
suus, 2) „Kuka voi luoda ja kuka luo tämän sosialistisen
tietoisuuden (tieteellisen sosialismin)?” „Nykyinen sosia-
listinen tietoisuus voi syntyä ainoastaan perinpohjaisen
tieteellisen tiedon perusteella” (Kautsky), s.o. sen luominen
„on muutamain intelligentti-sosialidemokraattien tehtävä,
joilla on siihen tarvittavia varoja ja aikaa”. 3) Miten tämä
tietoisuus juurtuu proletariaattiin? „Juuri tässä tuleekin
esille sosialidemokratia (eivätkä ainoastaan intelligentti-
sosialidemokraatit), joka tuo sosialistisen tietoisuuden työ-
väenliikkeeseen”. 4) Mitä sosialidemokratia tapaa prole-
tariaatilla itsellään mennessään sen keskuuteen julistamaan
socialismia? Vaistomaisen *taipumuksen* socialismiin.
„Yhdessä proletariaatin kanssa syntyy luonnon välttämättö-
myyden mukaisesti sosialistinen pyrkimys niin itsellään
proletaareilla kuin myöskin niillä, jotka omaksuvat prole-
tariaatin katsantokannan; siten on selitettävissä sosialistis-
ten taipumusten syntyminen” (Kautsky). Menshevikki tekee
tästä naurettavan johtopäätöksen: „Tästä käy selväksi, että
socialismia ei tuoda ulkoapäin proletariaattiin, vaan päin-
vastoin se on lähtöisin proletariaatista ja menee niiden pää-
hän, jotka omaksuvat proletariaatin katsomukset”!

Кавказский Союз
Росс. Социал-демократической
Рабочей Партии

БОРЬБА

Пролетарии всех стран,
соединитесь!

ПРОЛЕТАРИАТА

ОРГАНЪ КАВКАЗСКАГО СОЮЗА РОССІЙСКОЙ СОЦІАЛДЕМОКРАТИЧЕСКОЙ РАБОЧЕЙ ПАРТІИ

№ 2.

15 (28) І Ю Л Я 1905 г.

№ 2.

ДЕМОКРАТИЧЕСКІЯ ЗАДАЧИ РЕВОЛЮЦИОННАГО ПРОЛЕТАРИАТА

Социалдемократія какъ сознательная выразительница рабочаго движенія, ставитъ себѣ цѣлью полное избавленіе всѣхъ трудящихся отъ всякаго гнета и эксплуатации. Достигненіе этой цѣли, уничтоженіе частной собственности на средства производства и созданіе социалистическаго общества, требуетъ очень высокаго развитія производственныхъ силъ капитализма и громадной организованности рабочаго класса. Безъ политической свободы немалыми и свободными развитіемъ производственныхъ силъ въ современномъ буржуазномъ обществѣ, не широка, открыта и свободная классовая борьба, не политическое просвѣщеніе, воспитаніе и сплоченіе массъ пролетариата. Вотъ почему сознательный пролетариатъ всегда ставитъ своей задачей рѣшительную борьбу за полную политическую свободу, за демократическую революцію.

Эту задачу ставитъ себѣ не одинъ пролетариатъ. Буржуазія тоже нужна политическая свобода. Образованные представители интеллигенціи давно выжили изъ ума свободу; революционная интеллигенція, происходящая главнымъ образомъ изъ этихъ классовъ, геройски боролась за свободу. Но вся буржуазія въ цѣломъ не способна на рѣшительную борьбу съ самодержавіемъ, она боится потерять въ этой борьбѣ свою собственность, которая признавается ее въ существующему обществу; она боится слышкомъ революціоннаго выступленія рабочихъ, которые никогда не остановятся на одной демократической революціи, а будутъ стремиться къ социалистическому перевороту; она боится полного разрыва съ чиновничьими, съ бюрократіей, интересы которой связаны съ интересами интеллигентскихъ классовъ интеллигенціи. Поэтому буржуазная борьба за свободу отличается робостью, нерѣшительностью, половинчатостью. Одна изъ задачъ пролетариата—толкать впередъ буржуазію, ставить передъ нею народныя лозунги широкаго демократическаго характера, братья самостоятельно и смѣло за осуществленіе этихъ лозунговъ, однимъ словомъ, быть авангардомъ, передовымъ отрядомъ въ борьбѣ за свободу всего народа.

Русскимъ социалдемократамъ въ цѣляхъ выполненія этой задачи приходилось вести войну уже не разъ съ неспособностью буржуазнаго либерализма. Напомнимъ, напримеръ, какъ начиналъ г. Струве свою свободную отъ цензуры дѣятельность въ качествѣ политическаго борца за „освобожденіе“ Россіи. Онъ вѣдалъ въ предисловіи къ „Запискѣ“ Витте, гдѣ былъ выставленъ совершенно „Шивовскій“ (говорю языкомъ мыслителей политическаго дѣянія) лозунгъ: „права и частное земство“. Социалдемократія показывала ему отсталость, всю неясность, всю реакціонность этого лозунга, требовала опредѣленной и рѣшительной демократической программы. Сама выставляла такую программу, какъ передвѣющую составную часть своей партійной программы. Социалдемократія должна была

боротся съ узкимъ пониманіемъ демократическихъ задачъ въ ея собственныхъ видахъ, когда такъ назывались экономисты всячески прикидали эти задачи, проводившими „экономическую борьбу съ хозяевами и съ правительствомъ“, настаивали на необходимости начать съ завоеванія правъ, продавать политическую агитацию и лишь потомъ, постепенно (теорія стадій) переходить къ политической борьбѣ.

Теперь политическая борьба страшно разрослась, революція охватила всю страну, самые умѣренные либералы стали „крайними“ и можетъ показаться, что такая исторически справки изъ недалекаго прошлаго, какія мы сейчасъ приведемъ, существуютъ, не могутъ имѣть никакого отношенія къ живому, бурному настоящему. Но это можетъ показаться лишь на первый взглядъ. Конечно, такія лозунги, какъ уредительное собраніе, всеобщее, прямое и равно избирательное право съ тайной подачею голосовъ (выставленные давно и раньше всѣхъ социалдемократамъ въ ихъ партійной программѣ) стали общими достояніемъ, приняты всегалеми „Освобожденіемъ“ вошли въ программу „Союза Освобожденія“, стали лозунгами землед. крестьянъ буржуазнаго демократизма за послѣдніе годы и мѣсяцы всероссійскаго. Буржуазная демократія учится у соціал. отбрасываетъ примитивные лозунги (въ родѣ шивовскаго: права и частное земство), ковыляетъ вслѣдъ за революціей. Но она именно ковыляетъ за революціей; въ то время старыя противорѣчія между ея словами и дѣлами, между демократизмомъ въ принципѣ и демократизмомъ въ „реальной политикѣ“ нарождаются новыя противорѣчія, но ростъ революціи все повышаетъ и повышаетъ требованія отъ демократіи. Буржуазная же демократія, повѣсивъ свои лозунги, всегда отстаетъ отъ событий, всегда тащится въ хвостъ, всегда формулируетъ эти лозунги на вѣсколько градуусовъ ниже, чѣмъ этого требуетъ дѣйствительно революціонная дѣятельная борьба за дѣйствительную свободу.

Въ самомъ дѣлѣ, возьмите этотъ ставшій уже ходичимъ, общепризнаннымъ лозунгъ: уредительное собраніе на основѣ всеобщаго и т. д. избирательнаго права. Достаточно-ли онъ съ точки зрѣнія послѣдствительнаго демократизма? Достаточно-ли онъ съ точки зрѣнія наступившихъ революціонныхъ задачъ переживаемаго момента? На оба эти вопроса нельзя отвѣтить иначе, какъ отрицательно. Чтобы убѣдиться въ этомъ, стоить только разработать внимательнѣе нашу партійную программу, которую, къ сожалѣнію, недостаточно часто вспоминаютъ, приводятъ и распространяютъ наши организаціи. (Какъ счастливо исключили, заслуживающее широкаго подражанія, отбитыиъ веданіемъ первопечату программы нашей партіи въ листкѣ комитетовъ рижскаго, воронежскаго, и москвитскаго). Наша программа тоже ставитъ во главу угла лозунгъ всеарбаго уредительнаго собранія (словомъ: „всеарбаго“) мы условныиъ обозначать для краткости всеобщее и т. д. избир. право). Но этотъ лозунгъ стоить у насъ въ программѣ не одинокъ, а

„Borba Proletariata“ lehden 2. numeron ensimmäinen sivu, jolla on
V. I. Leninin kirjoitus „Vallankumouksellisen proletariaatin
demokraattiset tehtävät“.— 1905

Pienennetty

ULKOMAINEN NUORISO JA VENÄJÄN VALLANKUMOUS

Kirje syrjäseudulta, jossa kaikkia ulkomailla olevia kutsutaan Venäjälle („Proletari” № 19), on saanut aikaan sen, että tov. „Revoljutsioner” on vastannut siihen ja kääntynyt „Proletarin” toimituksen puoleen kirjeellä Bernistä. Tov. „Revoljutsioner” korostaa teorian tärkeää merkitystä liikkeelle, vakavan opiskelun välttämättömyyttä j.n.e. Olemme siinä tietysti aivan samaa mieltä hänen kanssaan ja syrjäseudulta tulleeeseen kirjeeseen tekemämme huomautuksen sisältö oli juuri sellainen ¹⁰⁶. Tov. „Revoljutsioner” kehoittaa puoluetta järjestämään jonnekin, esimerkiksi Geneveen, jonkinlaisen yliopiston tapaisen, jotta nuoriso voisi vakavasti opiskella. Tämänluontoisia suunnitelmia on herännyt monta kertaa, mutta niiden toteuttaminen kohtaa liian paljon käytännön vaikeuksia.

„Proletari” № 22,
lokakuun 24 (11) pnä 1905

Julkaistaan „Proletari” lehden
tekstin mukaan

KIRJE KANSAINVÄLISELLE SOSIALISTISELLE TOIMISTOLLE

Geneve, lokakuun 27 pnä 1905.

Hyvä toveri!

Te lähetitte meille kesäkuun 28 pnä toveri Bebelin ehdotuksen puolueessamme olevien erimielisyyksien johdosta.

Heinäkuun 24 pnä kirjoitin * teille, etten voi antaa teille vastausta puolueemme Keskuskomitean nimessä, koska olen vain komitean eräs jäsen, ja pyysin Toimistoa antamaan minulle eräitä selityksiä. Vastaukseksi sain kirjeen kansalaiselta Huysmans'ilta elokuun 5 päivältä, jossa tämä kirjoittaa, että Toimeenpanevan komitean sekaantumisen tarkoituksena on vain moraalinen vaikutus. Ilmoitin heti puolueemme Keskuskomitealle, millainen on Bebelin ehdotuksen tarkka ajatus. Nyt olen saanut vastauksen Keskuskomitealta, joka hyväksyy ehdotuksenne ja nimittää edustajikseen toverit Vasiljevin, Schmidtin¹⁰⁷ ja Leninin. Toveri Schmidt on Venäjällä. Sen vuoksi meidän täytyy tietää etukäteen se päivä, joka nimitetään neuvotteluja varten (ainakin kolme viikkoa aikaisemmin).

Muut kaksi edustajaa ovat Sveitsissä.

Ottakaa vastaan j.n.e.

V. Uljanov (Lenin)

P. S.** Sain juuri vielä toisen kirjeen, jossa ilmoitetaan, että toveri Schmidt saapuu piakkoin (luultavasti marraskuussa) ulkomaille säännöstelläkseen monia puoluetamme koskevia asioita. Sen vuoksi minulle olisi erittäin tärkeää

* Ks. tätä osaa, ss. 127—131. *Toim.*

** — Postscriptum — jälkikirjoitus. *Toim.*

saada mahdollisimman pian puolueemme toisen fraktion vastaus konferenssin kokoontumispäivän suhteen. Venäjällä työskenteleville puolueemme jäsenille on ulkomaille saapuminen tavattoman vaikeaa, minkä vuoksi olisi toivottavaa, että konferenssin kokoontumisaika määrättäisiin nyt heti, s.o. että toinen fraktio ja Kansainvälisen toimiston jäsenet ilmoittaisivat meille mahdollisimman aikaisin siitä, milloin he haluavat kutsua koolle tämän konferenssin.

*Julkaistu ensi kerran v. 1929
V. I. Leninin Teosten 2. ja 3.
painoksessa, VIII osa*

*Julkaistaan Teosten 2. ja 3. painoksen
tekstistä, jota on verrattu koneella
kirjoitetun ranskankielisen kopion
tekstiin*

YLEISVENÄLÄINEN POLIITTINEN LAKKO

Geneve, lokakuun 26 (13) pnä.

Ilmapuntari osoittaa myrskyä! — Näin kirjoittavat tämänpäiväiset ulkomaalaiset sanomalehdet julkaistessaan lennätinuutisia *yleisvenäläisen poliittisen lakon* valtavasta kasvusta.

Eikä yksinomaan ilmapuntari osoita myrskyä, vaan solidaarisen proletaarisen rynnistyksen valtava tuulispää on jo temmannut ylipäänsä kaiken paikoiltaan. Vallankumous menee eteenpäin hämmästyttävää vauhtia tuoden esiin ihmeteltävän runsaasti tapahtumia, ja jos tahtoisimme antaa lukijoillemme yksityiskohtaisen kuvauksen viimeksi kuluneiden kolmen, neljän päivän ajalta, niin täytyisi kirjoittaa kokonainen kirja. Mutta yksityiskohtaisen historian kirjoittamisen jätämme tulevien sukupolvien tehtäväksi. Edessämme on sellaisen sodan mukaansatempaavia episodeja, joka on yksi niitä suurenmoisimpia kansalaissotia, vapaussotia, joita ihmiskunta on milloinkaan käynyt, ja pitää kiirehtiä elämään, jotta voisi antaa kaikki voimansa tuolle sodalle.

Myrsky on puhjennut,— ja kuinka mitättömiltä nyt kuulostavatkaan liberaaliset ja demokraattiset puheet, olettamukset, arvailut ja suunnitelmat Duuman suhteen! Miten ovatkaan vanhentuneet — muutaman päivän aikana, muutamaman tunnin aikana — kaikki meidän kiistamme Duumasta! Eräät meistä epäilivät sitä, pystyisikö vallankumouksellinen proletariaatti tekemään tyhjäksi tuon poliisiministerien inhoittavan ilveilyn, eräät meistä pelkäsivät puhua kaikella rohkeudella vaalien boikotoimisesta. Ja nyt, kun

vaalit eivät ole vielä joka paikassa alkaneet, on pelkkä kädenviittaus pannut koko korttirakennuksen horjumaan. Pelkkä kädenviittaus on pakoittanut ei yksistään liberaaleja eikä pelkurimaisia osvobozhdenijelaisia, se on pakoittanut hra Witten, tuon uuden „liberaalisen” tsaarihallituksen päämiehen, puhumaan (toistaiseksi tosin vain *puhumaan*) reformeista, jotka murtavat koko Bulyginin farssin kaikki viekkaat rakennelmat.

Tuo käsi, jonka viittaus on aikaansaanut mullistuksen Duumaa koskevassa kysymyksessä, on Venäjän proletariaatin käsi. „Kaikki pyörät pysähtyvät”, sanotaan saksalaisessa sosialistisessa laulussa, „kun voimakas kätesi vain sitä tahtoo”. Nyt tuo voimakas käsi on noussut. Meidän selityksemme ja ennustuksemme poliittisen joukkolakon suuresta merkityksestä aseellisessa kapinassa ovat loistavasti toteutuneet. *Yleisvenäläinen poliittinen lakko* on tällä kertaa levinnyt todella koko maahan yhdistäen sorretuimman ja edistyneimmän luokan sankarilliseen nousuun kirotun Venäjän „keisarikunnan” *kaikki kansat*. Tämän sorto- ja väkivaltakeisarikunnan kaikkien kansojen proletaarit järjestäytyvät nyt yhdeksi suureksi vapausarmeijaksi ja sosialismin armeijaksi. Moskova ja Pietari ovat jakaneet keskenään vallankumouksellisen proletaarisen aloitteen kunnian. Pääkaupungeissa on lakko. Suomi on lakossa. Itämeren maakunnat Riika etunenässä ovat yhtyneet liikkeeseen. Sankarillinen Puola on taas uudestaan lakkolaisten riveissä aivan kuin ilvehtien vihollisten voimattoman kiukun kustannuksella, vihollisten, jotka kuvittelivat lyövänsä sen iskuillaan hajalle ja jotka vain takoivat entistä lujemmiksi sen vallankumoukselliset voimat. Krim (*Simferopol*) ja etelä nousevat. Jekaterinoslavissa rakennetaan barrikadeja ja vuodatetaan verta. Volganvarsi (*Saratov, Simbirsk, Nizhni-Novgorod*) on lakossa, lakko leviää myös keskisiin maanviljelyslääneihin (*Voronezh*) ja teolliseen keskustaan (*Jaroslavl*).

Ja tämän monikielisen, monimiljoonaisen työväenarmeijan johtoon on asettunut rautatieläisten liiton vaatimaton valtuuskunta. Näyttämölle, jolla herrat liberaalit esittivät poliittisia komedioitaan ja pitivät pöyhkeilevän pelkurimaisia puheitaan tsaarille ja makeilivat Wittelle,— tälle näyttämölle on raivannut tiensä työmies ja esittänyt uuden „liberaalisen” tsaarihallituksen uudelle päämiehelle hra

Wittelle *ultimaatuminsa*. Rautatietyöläisten valtuuskunta ei halunnut odotella „poroporvarillista hallintokuntaa”, Valtakunnanduuma. Työläisten valtuuskunta ei ruvennut edes kuluttamaan kallista aikaa tuon nukkekomedian „arvosteluun”. Työläisten valtuuskunta valmisti ensi aluksi *arvostelun teoilla* — poliittisen lakon — ja sen jälkeen sanoi klovniministerille: voi olla ainoastaan yksi päätös — perustavan kokouksen koollekutsuminen yleisen ja välittömän äänioikeuden pohjalla.

Itsensä rautatietyöläisten sattuvan sanonnan mukaan klovniministeri puhui „niin kuin oikea virkaherra, tapansa mukaan kiemurrellen, sanomatta mitään selvästi”. Hän lupaa asetuksia painovapaudesta, mutta torjuu yleisen äänioikeuden; perustava kokous „ei ole nyt mahdollinen”, on hän ulkomaisten lennätinsanomien mukaan sanonut.

Ja työläisten valtuuskunta julisti yleislakon. Työläisten valtuuskunta lähti ministerin luota yliopistoon, jossa pidetään poliittisia kokouksia, joiden osanottajamäärä nousee kymmeneen tuhanteen. Proletariaatti osasi käyttää puhujalavaa, jonka sille vallankumouksellinen ylioppilaskunta antoi. Ja Venäjän ensimmäisissä joukkoluontoisissa, järjestelmällisissä, vapaissa poliittisissa kokouksissa, joita pidetään kaikissa kaupungeissa, kouluissa, tehtaissa ja kaduilla, pohditaan klovniministerin vastausta, puhutaan päättävän aseellisen taistelun tehtävästä, taistelun, joka tekee „mahdolliseksi” ja *välttämättömäksi* perustavan kokouksen koollekutsumisen. Ulkomaalainen porvarillinen lehdistö, vieläpä kaikkein liberaalisinkin, mutisee kauhun vallassa niistä „terroristisista ja kapinallisista” tunnuksista, joita vapaiden kansankokousten puhujat julistavat, ikään kuin tsaarin hallitus itse ei koko sortopoliitiikallaan herättäisi kapinan välttämättömyyttä ja kiertämättömyyttä.

Kapina lähenee, se kasvaa meidän nähtemme esiin yleisvenäläisestä poliittisesta lakosta. Sellaisen klovniministerin nimittäminen, joka uskottelee työläisille, ettei yleiskansallinen perustava kokous ole „nyt” mahdollinen, osoittaa selvästi, että vallankumouksellisten voimat lisääntyvät ja tsaarihallituksen voimat heikkenevät. Itsevaltius ei *enää* pysty avoimesti esiintymään vallankumousta vastaan. Vallankumous ei *vielä* pysty antamaan ratkaisevaa iskua viholliselle. Tämä miltei tasaväkisten voimien horjunta synnyttää kiertämättä epävarmuutta viranomaisissa, panee

siirtymään rankaisutoimenpiteistä myönnytyksiin, lakeihin painovapaudesta ja kokoontumisvapaudesta.

Siis eteenpäin, uutta, entistä laajempaa ja sitkeämpää taistelua kohti, ettei vihollinen ehtisi tointua! Proletariaatti on jo tehnyt ihmeitä vallankumouksen voiton hyväksi. Yleisvenäläinen poliittinen lakko on tavattomasti lähentänyt sen voittoa ja pakoittanut vihollisen heittelehtimään kuolemankauhun vallassa. Mutta emme ole tehneet vielä läheskään, emme läheskään kaikkea sitä, mitä voimme ja mitä meidän pitää tehdä lopullisen voiton hyväksi. Taistelu lähestyy todellista ratkaisuaan, mutta ei ole vielä siihen tullut. Työväenluokka nousee, mobilisoituu ja aseistautuu juuri nyt ennennäkemättömissä mittasuhteissa. Ja se lakaisee loppujen lopuksi kokonaan pois vihatun itsevaltiuden, karkoittaa pois kaikki klovniministerit, pystyttää *oman* väliaikaisen vallankumoushallituksensa ja osoittaa kaikille Venäjän kansoille, kuinka „mahdollista” ja kuinka välttämätöntä on juuri „nyt” kutsua koolle todella yleiskansallinen ja todella perustava kokous.

„Proletari” № 23,
lokakuun 31 (18) pnä 1905

Julkaistaan „Proletari” lehden
tekstin mukaan

POLIITTISEN RYHMITTYMISEN ENSIMMÄISIÄ TULOKSIA

Edellisessä numerossa julkaisemamme selostus Venäjän sosialidemokraattisten puolueiden ja järjestöjen konferenssista antaa mahdollisuuden tehdä eräitä, vaikkapa ensimmäisiä, yhteenvetoja nykyistä poliittista ryhmittymistä koskevasta kysymyksestä. Sosialidemokraattisten puolueiden ja järjestöjen (VSDTP — Keskuskomitea, Bund, Latvian SDTP, Puolan SD ja vallankumouksellinen Ukrainan puolue) konferenssi on hyväksynyt yksimielisesti aktiivisen boikotin taktiikan Valtakunnanduuman suhteen. Liiottelematta voidaan sanoa, että koko vallankumouksellinen sosialidemokratia, riippumatta kansallisista erilaisuuksista, on nyt tunnustanut välttämättömyyden harjoittaa voimakasta agitaatiota Valtakunnanduumaa vastaan sanan suoranaيسessa merkityksessä, välttämättömyyden agitoida kaikkia niitä puolueita vastaan, jotka pitävät mahdollisena osallistua Valtakunnanduumaan, ja vihdoin välttämättömyyden valmistella aseellista kapinaa. Sen taktiikan perusteista, jonka VSDTP:n Keskuskomitea on hyväksynyt ja jota olemme „Proletarissa” puolustaneet lehtemme 12. numerosta alkaen, s.o. jo 2½ kuukauden ajan, on nyt tullut melkein Venäjän koko sosialidemokratian taktiikan perusta erästä surullista poikkeusta lukuunottamatta.

Tänä poikkeuksena, kuten lukija tietää, on „Iskra” ja VSDTP:sta erkaantunut „vähemmistö”. „Organisaatiokomissio” — sen käytännöllinen keskus — oli konferenssissa edustettuna. Miten sen edustaja äänesti, sitä emme tiedä, mutta on tosiasia, että Organisaatiokomissio kieltäytyi allekirjoittamasta konferenssin päätöslauselmaa. Se olikin odotettavissa sen jälkeen, kun uusiskralaisten Etelän

„perustava” konferenssi oli hyväksynyt erittäin tyhmän ja periaatteelliselta merkitykseltään opportunistisen päätöslauseelman Valtakunnanduudesta; tämän päätöslauseelman olemme yksityiskohtaisesti eritelleet „Proletarin” 21. numerossa*.

Poliittinen ryhmittäminen on näin ollen tullut selvästi näkyviin. Kysymys suhteesta Valtakunnanduumaan on saanut oppositiopuolueet ja vallankumoukselliset puolueet, legaalisen ja illegaalisen lehdistön miltei ensi kertaa pohtimaan yhdessä poliittista taktiikkaa. Se on tavattoman suuri askel eteenpäin verrattuna liikkeen edelliseen kauteen. Ennen oli kokonainen kuilu erottamassa oppositiota vallankumouksellisista, legaalista toimintaa illegaalisesta toiminnasta. Nyt on liike joidenkin kymmenkunnan kuukauden aikana mennyt niin tavattomasti eteenpäin, että kuilu on huomattavalta osaltaan täyttynyt: vallankumouksellinen taistelu on nostanut „legaalisen” opposition aallon harjalle, melkein pä vallankumouksen tosiasian tunnustamiseen saakka. Ennen emme oikeastaan voineetkaan kiistellä legaalisen opposition edustajain kanssa taktiikasta, poliittisten puolueiden menettelytavoista, sillä eihän muita puolueita, paitsi vallankumouksellisia, illegaalisia puolueita, ollutkaan, sillä koko „poliittinen toiminta” kauttaaltaan oli samaa kuin „poliittisten rikoksellisten” toiminta, ellei oteta huomioon itsevaltiuden ja sen palvelijain „toimintaa”. Nyt on Valtakunnanduudesta luonnollisesti ja väistämättä tullut koko kansanjoukon, kaikkien vivahteiden, suuntausten ja puolueiden pohdinnan esine. Vallankumouksellinen taistelu on raivannut vallankumoukselliselle väittelylle tien sekä legaaliseen lehdistöön että zemstvakokouksiin, sekä ylioppilaskokouksiin että työväen joukkokokouksiin.

Väittelyn siitä kysymyksestä, kuinka on suhtauduttava Valtakunnanduumaan, alkoivat miltei ensimmäisinä zemstvomiehät ja radikaalinen intelligenssi, joita eniten kiinnostaa välittömästi tsaarin antipala ja jotka parhaiten tiesivät siitä jo ennen elokuun 6 päivän manifestin antamista. Sen jälkeen tuo väittely siirtyi Venäjän koko poliittiseen lehdistöön, sekä vapaaseen, s.o. illegaaliseen, joka esitti kaikki perustelunsa ja tunnuslauseensa loppuun saakka, että

* Ks. tätä osaa, ss. 343—360. *Toim.*

legaaliseen, joka kirjoitti allegorisesti boikotista ja vapaasti boikottia vastaan.

Poliittinen ryhmittäminen, tuo Venäjän kaikkien kansojen poliittisten puolueiden ja luokkien rajankäynnin enne, alkoi muovautua nimenomaan boikottikysymyksen yhteydessä. Onko mentävä Duumaan vai eikö ole mentävä? Onko Duuma ehkäistävä vai onko Duuma hyväksyttävä? Onko taisteltava Duumassa, Duuman pohjalla vaiko Duuman ulkopuolella, ilman Duumaa, Duumaa vastaan? — sillä tavalla kysymys nousi kiertämättä sekä pienen etuoikeutetun valitsijajoukon että „oikeudettomien” kansanjoukkojen eteen. Ja niinpä tästä kysymyksestä, jota tietenkin pohdittiin tuhansilta eri näkökannoilta ja tuhansin eri variantein ja „erikoisin mielipitein”, on nyt olemassa sen yleisen mielipiteen „kyselyn” *yhteenkootut tiedot*, joka saadaan koko lehdistöstä ja kaikkien poliittisten järjestöjen, poliittisten kokousten y.m.s. lausuntojen summasta.

Nuo yhteenkootut tiedot ovat tällaisia:

Duumaa koskevien katsantokantojen kolme perustyyppiä esiintyy selvästi, vastaten täydellisesti käynnissä olevan vallankumouksen kolmea perusluontoista ja tärkeintä sosiaalista voimaa: nämä katsantokannat ovat *mustasotnialainen* (itsevaltius), *liberaalinen* (porvaristo) ja *vallankumouksellinen* (proletariaatti). Mustasotnialaiset ovat tarrautuneet Duumaan pitäen sitä parhaana ja nähtävästi ainoana mahdollisena, jopa ainoana ajateltavissa olevana keinona säilyttää itsevaltius. Liberaalit ovat arvostelleet ankarasti Duumaa ja hyväksyneet Duuman, sillä vastustamaton voima vetää heitä legaaliselle tielle ja sopimukseen tsaarin kanssa. Vallankumouksellinen kansa, proletariaatti etunenässä, on tuominnut Duuman, julistanut Duuman aktiivisen boikotoinnin ja osoittanut jo teoissa pyrkivänsä muuttamaan tuon aktiivisen boikotoinnin aseelliseksi kapinaksi.

Näihin kolmeen perustyyppiin kannattaa pysähtyä hiukan yksityiskohtaisemmin.

Mitä tulee mustasotnialaisiin, niin voitiin odottaa (ja tuollaista odotusta ilmeni henkilöissä, jotka olivat taipuvaisia ottamaan Duuman vakavalta kannalta — ellemmme erehdy, vieläpä iskralaisissakin), että itsevaltiuden kannattajat tulevat suoraan tai välillisesti olemaan myötätuntoisia boikotoinnille eli absentismille, kuten orjamainen

lehdistömme usein kirjoittaa. Mitäs tuosta, boikotoikoot: sehän on meille eduksi, silloinhan Duuman mustasotnialaisesta kokoonpanosta tulee eheämpi ja puhtaampi. Ja koska Venäjällä on vanhoillisia sanomalehtiä, jotka pystyvät piiskaamaan tsaarin ministerejä ylenpalttisesta liberalismista, pystyvät ilmaisemaan tyytymättömyyttä „liian heikkoa” hallitusta kohtaan, niin tuollainen katsantokanta voisi vallan hyvin saada yhtä selvän ja jopa selvemmänkin ilmauksen kuin monet perustuslaillisten katsantokannat. Mutta tässä tulikin ilmi niiden virhe, jotka olivat ottaneet Duuman vakavalta kannalta ja alkaneet puhua taistelusta Duuman pohjalla, Duumassa käytävän taistelun tukemisesta y.m.s. Tässä kävikin heti selville, että itsevaltius tarvitsee kovasti legaalista duuma-oppositiota, pelkää kovasti boikottia. Miksi? Hyvin yksinkertaisesta syystä: siksi, kun on epäilemättä käynyt selväksi, että on kerrassaan mahdotonta hallita maata, ellei päästä sopimukseen edes porvaristoluokan osan kanssa. Ilman sopimusta porvariston oikean siiven kanssa ei voida hallita maata, ei voida hankkia rahaa, ei voida enää elää. Niin aasialaisesti villi kuin meidän itsevaltiutemme onkin, niin paljon kuin siinä onkin ikivanhaa barbaarisuutta, joka on vuosisatojen kuluessa konservoitunut poikkeuksellisen puhtaassa muodossa, niin sittenkin itsevaltiudellinen hallitus on kapitalistisen maan hallitus, maan, joka on tuhansin katkeamattomin sitein sidottu Eurooppaan, kansainvälisiin markkinoihin, kansainväliseen pääomaan. Itsevaltiuden riippuvaisuus koko Venäjän porvaristosta on mitä suurinta aineellista riippuvaisuutta, joka voidaan verhota sadoilla keskiaikaisilla lisärakennelmilla, jota voidaan heikentää miljoonilla yksilöllisillä tai ryhmittäisillä hovilahjuksilla (virka-arvoilla ja -paikoilla, konsessioilla, antipaloilla, sukoilulla y.m., y.m., y.m.), mutta joka kansan elämän ratkaisevina hetkinä on ilmenevä ratkaisevana tekijänä.

Ja kun nyt näemme, että hra Witte mielistelee liberaaleja; — että hän pitää liberaalisia puheita, joista legaalinen lehdistö kertoo; — että hän käy „epävirallisia neuvotteluja hra Hessenin”, kadettien johtajan, kanssa („Times’in” * Pietarin kirjeenvaihtajan sähkö); — että ulkomaalainen lehdistö on tulvillaan uutisia tsaarin liberaalisista suunnii-

telmista,— niin kaikki tuo ei ole sattuma. Tietenkin siinä on suunnaton määrä valhetta ja juonittelua, mutta eihän tsaarihallitus eikä yleensä mikään porvarillinen hallitus voi ottaa politiikassaan askeltakaan ilman valhetta ja juonittelua. Siinä on tietenkin paljon pientä petkutusta, mikä johtuu siitä, että Pietariin on tullut ranskalaisten ja saksalaisten pankkiirien edustajia käymään neuvotteluja uudesta, puolen miljardin ruplan suuruisesta lainasta, jota tsaarihallitus kovasti tarvitsee. Mutta synnyttäähän koko tuo hallitusten porvaristosta riippuvaisuuden järjestelmä kiertämättä petosta ylipäänsä kaikissa sopimuksissa ja vehkeilyissä, joissa tätä riippuvaisuutta noudatetaan.

Itsevaltiuden täytyy „päästä sovintoon” porvariston kanssa ja se on pakotettu pyrkimään siihen,— ja tällöin se tietenkin haluaa pettää Euroopan ja Venäjän yleistä mieltä. Ja Valtakunnanduuma on erinomainen keino tähän tarkoitukseen. Porvariston legaalinen oppositio Duumassa juuri onkin se porvariston tunnustaman valtiojärjestelmän ulkokuori, joka ehkä vielä saattaisi pelastaa itsevaltiuden pätkästä.

Tästä käy selväksi, minkä vuoksi „Moskovskije Vedomosti”, tuo hallituksenvastaisen konservatiivisen opposition äänenkannattaja, ei puhu Duuman boikotoinnista ilkamoiden eikä ivanhymy huulilla, vaan vaahto suussa ja vimmatun raivon vallassa. Tästä käy selväksi, että mustasotnialaisten äänenkannattaja „Novoje Vremja” syöksyy „absentistien” kimppuun ja yrittää saada mukaan taisteluun boikottiaatetta vastaan jopa Bebelinkin („Proletari” № 20 *). *Mustasotnialaiset pelkäävät boikottia* ja vain sokeat tai liberaalien puolustamisesta kiinnostuneet henkilöt voivat nyt kieltää sen, että boikotoinnin menestys olisi varmasti taattu, jos zemstvojen ja kaupunkien edustajakokousten toimihenkilöt olisivat sen kannalla.

Mutta siinähan se juttu onkin, että liberaalinen porvaristo kaikkien syvimpien luokkaetujensa käskemänä pyrkii monarkiaan, kaksikamarijärjestelmään, järjestykseen, mallillisuuteen, taisteluun „vakituiseen vallankumouksen” „kauhuja” vastaan, ranskalaiseen tapaan suoritettun vallankumouksen „kauhuja” vastaan... Liberaalisen porvariston, osvobozhdenijelaisten ja perustuslaillisten demokraattien

* Ks. tätä osaa, s. 307. *Toim.*

käänteeseen boikottia koskevista radikaalisista fraaseista päättävään sotaan boikottia vastaan on *ensimmäinen* suuri poliittinen askel, jonka koko Venäjän porvaristo luokkana on ottanut, se on askel, joka osoittaa sen petturiolemuksen, osoittaa sen „valmistautuvan rikokseen”, jota nimitetään vallankumouksen pettämiseksi. Eikä se ole pelkkää valmistelua (josta ei rangaista minkään lakien mukaan, kuten meitä vastaan nähtävästi väittäisi joku rikkiviisas osvo-bozhdenijelainen juristi), vaan päällekkäisyys ja suorastaan loppuunsaatu päällekkäisyys. Me elämme nyt nopeasti. Jo kauan sitten ovat menneet menojaan ne (äskettäin, jos lasketaan tavallisen kronologian mukaan, jota ei voida soveltaa vallankumoukseen) ajat, jolloin meidän *täytyi* herättää yleensä porvariston poliittista tietoisuutta. Menojaan ovat menneet jopa nekin ajat, jolloin meidän *täytyi* auttaa porvaristoa järjestymään poliittiseksi oppositioksi. Nyt se on herännyt, se on järjestynyt, ja päiväjärjestykseen on tullut aivan toinen, suuri tehtävä, joka on käynyt mahdolliseksi ja reaaliseksi ainoastaan vallankumouksen seitsemän askelten ansiosta,— nimittäin sovinnon tekeminen tsaarin kanssa (pääoman tehtävä) ja petturipääoman neutralisointi (työn tehtävä).

Vallankumouksellisen kansan etunenässä kulkeva vallankumouksellinen proletariaatti onkin ottanut suorittaakseen tämän tehtävän pysyen uskollisena velvollisuudelleen: herättää, työntää ja nostattaa „naapureitaan” taistelussa keskiaikaisuutta ja maaorjuutta vastaan, siirtyen samalla vähemmän vallankumouksellisista naapureista enemmän vallankumouksellisiin. Sosialidemokratian johtama vallankumouksellinen proletariaatti ei „ottanut vakavalta kannalta” Duumaa, vaan ne sanat, lupaukset ja tunnukset Duuman boikotoinnista, jotka porvariston radikaalisten kaunopuhujain huulilta pääsivät heidän kevytmielisyytensä, tavattoman nuoruutensa ja viehättymisensä takia. Boikotointia koskevasta fraasista proletariaatti teki reaalisuuden, teki siten, että kohotti avoimesti ja suoraan aseellisen kapinan lipun,— teki siten, että järjesti, paitsi laajakantoista agitaatiota, myös suoranaisen katutaistelun (Moskovassa), — teki siten, että veljestyi radikaalisen nuorison kanssa, tuon laajan, luokkasuhteiden kannalta ei vielä täysin määräytyneen, mutta loppumattomasti sorrettujen ja riistettyjen kansanjoukkojen, etenkin talonpoikaisjoukkojen,

edistyneimmän osaston kanssa. Käytännöllistä tehtävää, taistelutehtävää suorittaessaan sosialistinen proletariaatti liittyi yhteen — ilman mitään neuvottelua ja ilman mitään sopimusta — vallankumouksellisen porvarillisen demokratian heräävien kerrosten kanssa. Moskovan suurina päivinä (suurina enteellisyyden eikä erillisen tapahtuman mielessä) proletariaatti ja vallankumoukselliset demokraatit kävivät taistelua — samaan aikaan, kun liberaalit, osvobozhdenijalaiset ja perustuslailliset demokraatit kävivät neuvotteluja itsevaltiuden kanssa.

Poliittinen ryhmittyminen on hahmottunut: Duuman puolesta itsevaltiuden säilyttämiseksi — Duuman puolesta itsevaltiuden rajoittamiseksi — Duumaa vastaan itsevaltiuden hävittämiseksi. Toisin sanoen: Duuman puolesta, jotta vallankumous tulisi tukahdutetuksi, — Duuman puolesta, jotta vallankumous tulisi pysähdytetyksi, — Duumaa vastaan, jotta voittoisa vallankumous tulisi viedyksi loppuun saakka.

Poikkeuksena, surullisena ja ikävänä poikkeuksena, joka on rikkonut selväpiirteisen luokkaryhmittymisen eheyttä (ja varmentanut yleistä sääntöä, kuten jokainen poikkeus tekee), on sosialidemokratian opportunistinen siipi, jota edustaa uusi „Iskra”. Mutta jo tässäkin poikkeuksessa, ulkomaisten, illegaalisten järjestöjen suppeissa puitteissa, on tullut ilmi hyvin tärkeä ja hyvin opettavainen lainmukaisuus, jonka olemme jo aikaisemmin ennustaneet. Konferenssi, josta ylempänä puhuimme, liitti yhteen vallankumouksellisen sosialidemokratian. „Iskra” jäi *yhteenliittyneeksi*, ei sopimuksen takia, vaan asiain kulun takia, „*Osvobozhdenijen*” kanssa. Illegalisessa lehdistössä ovat aktiivisen boikotin kannalle asettuneet vallankumoukselliset sosialidemokraatit ja vallankumouksellisen porvarillisen demokratian äärimmäinen vasemmisto. Boikottia vastaan ovat asettuneet opportunistiset sosialidemokraatit ja porvarillisen demokratian äärimmäinen oikeisto.

Näin on tullut varmennetuksi se, mitä osoitettiin analysoimalla uusiskralaisten tärkeintä taktillista päätöslauselmaa (Leninin „Kaksi taktiikkaa”)*, nimittäin, että „Iskra” laskeutuu liberaalisten tilanherrojen tasolle, mutta „Proletari” nostaa omalle tasolleen talonpoikaisjoukon;

* Ks. tätä osaa, s. 32. *Toim.*

„Iskra” laskeutuu liberaalisen porvariston tasolle, mutta „Proletari” nostaa vallankumouksellista pikkuporvaristoa.

Ken tuntee sosialidemokraattista kirjallisuutta, hän tietää „Iskran” kauan sitten heittämän fraasin: bolshevikit ja „Proletari” ovat kallistuneet sosialistivallankumouksellisten puoleen, äärimmäisen porvarillisen demokratian puoleen. Tässä fraasissa, samoin kuin jokaisessa yleisesti levinneessä fraasissa, on hiukkanen totuutta. Se ei ilmaise iskralaisten pelkkää harmia, se heijastaa todellisen ilmiön, mutta heijastaa sen samoin kuin kovero peili heijastaa esineen. Tuo todellinen ilmiö on se *tosiasia*, että menshevikit ja bolshevikit ovat Venäjän sosialidemokratian opportunistinen ja vallankumouksellinen siipi. Koska iskralaiset ovat kääntyneet opportunistiin, on heidän kiertämättä täytynyt tehdä sellainen johtopäätös, että bolshevikit ovat (kun puhutaan kahdeksannentoista vuosisadan poliittisten jakaantumisten kielellä) „jakobiineja”. Nämä syytökset vain *vahvistavat* meidän katsantokantaamme nykyisen sosialidemokratian oikean ja vasemman siiven suhteen. Nämä syytökset opportunistien taholta *ovat* meille *yhtä imartelevia* kuin vuonna 1900 „Rabotshaja Myslin” taholta tulleet syytökset „narodnajavoljalaisuudesta”. Nyt on koko Venäjän kaikkien poliittisten suuntausten todellinen poliittinen ryhmittäminen suurimman taktiikkakäsitelmän pohjalla todistanut käytännössä oikeaksi meidän antamamme arvion koko iskralaisesta asenteesta VSDTP:n II edustajakokouksesta lähtien.

Illeaalisten puolueiden ryhmitys, jonka kaikkien sosialidemokraattien konferenssi on suorittanut loppuun, luonnollisesti täydentää näin ollen kaikkien puolueiden ryhmittymistä Duumaa koskevassa kysymyksessä. Ja kun iskralaiset ovat ikävä poikkeus, niin se tosiasiassa, että he ovat poikkeus, antaa meille uutta uskoa säännön voimaan, vallankumouksellisen sosialidemokratian voittoon, siihen, että Venäjän vallankumous toteuttaa toisiaan seuraavat tunnuksensa. Kun masentuneisuuden hetkellä liberaalien ruokottomuus ja marxilaisuuden mataloittaminen joidenkin marxilaisten taholta tuntuvat olevan merkinä siitä, että vallankumouksellistakin meillä tulee matala, keskensyntynyt, keskeneräinen, sellainen kuin Saksan vallankumous vuonna 1848, niin vallankumouksellisen sosialidemokratian periaatteiden elinvoimaisuus sen sijaan herättää reipastuttavaa uskoa, ja sankarillisen työväenluokan esiintymiset tukevat tuota

uskoa. Vallankumous suorittaa erinomaisen rajankäynnin poliittisten suuntausten välillä, se vie virheelliset käsitykset erinomaisella tavalla järjettömyyteen saakka. Venäjän vallankumous edistyy siten, että se on tähän saakka täyttänyt ne toiveet vallankumouksen täydellisestä voitosta, joita nykyään muodostunut ulko- ja sisäpoliittinen tilanne tarjoaa. Ja nähdessämme itsevaltiuden hämmingin sekä liberaalien neuvottomuuden, nähdessämme proletariaatin reippaan vallankumouksellisen energian sen vetäessä jäljessään talonpoikaista,— haluttaa uskoa, että „junamme on kulkeva paremmin kuin saksalainen juna”¹⁰⁸.

„Proletari” № 23,
lokakuun 31 (18) pnä 1905

Julkaistaan „Proletari” lehden
tekstin mukaan

TAPPION KÄRSINEIDEN HYSTERIAA

Artikkelimme „Poliittisen ryhmittymisen ensimmäisiä tuloksia” oli jo kirjoitettu, kun saimme „Iskran” 112. numeron, jossa oli jonkinlainen levoton, kiukkuja, kyyneleitä, karjahteluja ja kiemurtelua täynnä oleva kirjoitus „Kerholaisuuden tuloksia”. Ei sitä voi muuten nimittääkään kuin hysteriaksi. Ei ole pienintäkään mahdollisuutta erottaa hysteerisen ulvonnan seasta *perustelujen* häivettäköön. Mitä tekemistä siinä on kerholaisuudella, kalliit toverit „Iskrasta”, kun *te itse vapaaehtoisesti lähditte* Venäjän erilaisten sosialidemokraattisten puolueiden ja järjestöjen konferenssiin? Ajatelkaa edes hiukan verran, ellette ole vielä kokonaan kadottaneet ajattelukykyä, ajatelkaa edes sitten, kun hysteriakohtauksenne on mennyt ohi! Kun te kerran suositte lähtemään konferenssiin, kun teidän edustajanne oli siellä, niin merkitseehän se, että te itse tunnustitte tuon konferenssin vakavaksi, proletariaatille välttämättömäksi puolueasiaksi. Tehän vain lopullisesti häpäisette itsenne hiukankin ajattelevien työläisten silmissä alkaessanne haukuskella *sen jälkeen*, kun olette kärsineet tappion sellaisessa neuvottelukokouksessa, jonka olette itse vapaaehtoisen osanoton tosiasialla tunnustaneet vakavaksi ja välttämättömäksi asiaksi!

Te olette tyytymättömiä siihen, että teidän mielestänne konferenssi liian jyrkästi tuomitsi teidän taktiikkanne nimittään Duumaan osallistumista vapauden asian pettämiseksi? Mutta ettekö te, rakkaat toverit „Iskrasta”, tietäneet, että lähdette pitämään konferenssia VSDTP:n Keskuskomitean kanssa ja että tämän Keskuskomitean äänenkannattaja — „Proletari” — on jo kauan sitten sekä kirjasissa

että artikkeleissa osoittanut teidän muuttuneen monarkistisen liberaalisen puolueen hännystelijöiksi? Te tiesitte tämän vallan hyvin, hyvät toverit „Iskrasta”, ja jos te nyt olette joutuneet vihan vimmoihin, niin emme me tosiaankaan kykene auttamaan teitä. Onhan se tosiasia, peruuttamaton ja kiistämätön tosiasia, että Venäjän kaikkien kansojen kaikista illegaalisista puolueista, järjestöistä, suuntauksista ja äänenkannattajista te yksin olette jäänyt „Osvobozhdenien” seuraan. Tämä *tosiasia* on kaikkein räikein, räikeytensä puolesta historiassa epätavallinen, syytös teitä vastaan, mutta te kuvittelitte, että räikeyden lähteenä on muka *sana*: „vapauden asian pettäminen”!

Te olette siinä määrin menettäneet malttinne, että alatte konferenssissa kärsimänne tappion jälkeen huutaa villillä äänellä Bundin ja muiden kansallisten sosialidemokraattisten ryhmien vaaliman järjestöllisen federalismin vahingollisuudesta. Kuinka tyhmää se onkaan teidän taholtanne, hyvät toverit „Iskrasta”: teidän vain *korostatte* sillä tappionne syvyyttä. Ajatelkaahan toki, hyvät toverit „Iskrasta”: kuka on kahden vuoden aikana puolustanut ja puolustaa nytkin organisaatiolöyhyyttä ja -epämääräisyyttä? sopimus- ja desentralisaatioperiaatteita? Juuri te, juuri uusiskralaiset. Ja juuri Bundin, Latvian ja Puolan sosialidemokraattisten työväenpuolueiden federalistit aikoinaan tarrautuivat lehdistössään kaikkiin teidän desorganisatorisiin sanapahasiinne, jotka oli suunnattu muka sentralismin äärimmäisyyksiä vastaan j.n.e., y.m.s. Se on myöskin tosiasia, peruuttamaton ja kiistämätön tosiasia, että mainittujen puolueiden *kaikki* federalistit kirjoittivat ja painattivat artikkeleja vähemmistön hengessä! Katsokaa nyt, hyvät toverit „Iskrasta”, kuinka sopimattomaan aikaan te muistitte federalismin: te korostitte sillä, että teidän eiliset suosijanne sosialidemokraattisesta Bundista, Latvian ja Puolan sosialidemokraattisista puolueista olivat pakoitettuja hylkäämään teidät, sillä he eivät voineet sietää teidän duuma-taktiikkaa kaikkea ruokottomuutta! Ei, hyvät toverit „Iskrasta”, kun te rauhoituttuanne ajattelette hiukkasen, niin huomaatte itsekkin sen, minkä kaikki näkevät: ei „enemmistö” ole asettunut federalismin kannalle, vaan Bund, lättiläiset ja puolalaiset sosialidemokraatit ovat vallankumouksellisten tapahtumien objektiivisen logiikan vaikutuksesta asettuneet sille kannalle, jota „enemmistö” on aina puolustanut.

Sanomattakin on selvää, että tappionne on raskas, hyvät toverit „Iskrasta”. Mutta sen aiheuttajana ei ole enemmistön tai puolalaisten sosialidemokraattien y.m.s. salakavaluus, vaan se ulospäsemätön sekasotku, joka ilmeni jo yleisvenäläisen menshevikkien konferenssin taktillisissa päätöslauselmissa. Niin kauan kuin te pysytte näiden päätöslauselmien pohjalla, tulette te kiertämättä olemaan *kahdestaan* „*Osvobozhdenijen*” kanssa kaikkia sosialidemokraatteja ja vieläpä kaikkia vallankumouksellisia demokraatteja vastaan.

„Proletari” № 23,
lokakuun 31 (18) pnä 1905

Julkaistaan „Proletari” lehdessä
tekstin mukaan

VALLANKUMOUKSELLISEN RIIAN ULTIMAATUMI

Saksalaiset sanomalehdet, jotka tavallisesti kiinnittävät suurta huomiota Itämerenmaiden tapahtumiin, kertovat seuraavan opettavaisen tosiasian. Riian polyteknikumissa asiat kulkevat niin kuin muissakin korkeakouluissa: ylioppilaskokoukset ovat muuttuneet poliittisiksi joukkokokouksiksi. Ylioppilaat järjestyvät vallankumouksen taisteluvoimaksi. Liberaalipomot nyrpistelevät nenäänsä ja motkottavat partaansa hallituksen heikkouden johdosta. Mutta Liivinmaalla on herrojen tilanomistajain asema käynyt niin tukalaksi, että he ovat ryhtyneet päättävästi järjestämään kartanoittensa aseellista vartiointia luottamatta hallitukseen, joka ei voi tehdä mitään talonpojille, työläisille, enempää kuin ylioppilaillekaan. Itämerenmaalaiset paroonit järjestävät tosissaan kansalaissotaa: he suorastaan palkkaavat kokonaisia osastoja, aseistavat ne hyvillä makasiinikivääreillä ja sijoittavat laajoihin kartanoihinsa. Ja nyt sitten osoittautuu, että osa saksalaisista ylioppilaskorporanteista Itämerenmaissa on liittynyt noihin osastoihin! On selvää, että lätiläinen ja venäläinen ylioppilaskunta ei ainoastaan julistanut boikottia näille ylioppilaspukuisille mustasotnialaisille, vaan myös nimitti erikoisen komission tutkimaan ylioppilaiden osallistumista tilanherrojen mustiin sotnioihin. Tämän komission kaksi jäsentä lähetettiin maa-seudulle keräämään tietoja talonpojilta. Hallitus vangitutti molemmat valtuusmiehet ja toimitti heidät Riian vankilaan.

Silloin lätiläiset ja venäläiset ylioppilaat nousivat. Kutsuttiin koolle tavattoman suuri kokous. Hyväksyttiin mitä kategorisin päätöslauselma. Kokouspaikalle kutsutulta polyteknikumin johtajalta vaadittiin pikaisia toimenpiteitä

pidätettyjen vapauttamiseksi. Päätöslauselman loppuun kirjoitettiin suoranainen ultimaatumi: ellei pidätettyjä kolmen päivän sisällä määrätuntiin mennessä vapauteta, niin ylioppilaat Riian työläisten avustamina vapauttavat heidät kaikkia mahdollisia keinoja käyttäen.

Kuvernööriä ei siihen aikaan ollut Riassa, hän oli matkustanut Pietariin hankkimaan kenraalikuvernöörin valtuuksia. Kuvernöörin viransijainen hätäntyi ja „selviytyi asiasta” diplomaattisesti. Hän kutsui luokseen (näin kertoo „Vossische Zeitung” * lokakuun 20 p:nä uutta lukua) johtajan ja kummankin pidätetyn ja kysyi jälkimmäisiltä, tietävätkö nämä tekojensa olevan laittomia. Nämä tietenkin vastasivat, etteivät näe niissä mitään lainvastaista. Silloin kuvernöörin viransijainen, kuulemma erään riikalaisen sanomalehden kertoman mukaan, tiukasti kehoitti heitä pidättäytymään noin lainvastaisista teoista ja — laski kummankin vapaalle jalalle.

„Ylioppilaiden silmissä”, lisää itämerenmaalaisiin paroneihin ihastunut kirjeenvaihtaja surumielin, „ja heidän takanaan olevien joukkojen silmissä hallitus taipui ultimaatumin edessä. Eivätkä syrjästä seuranneetkaan voineet saada muunlaista käsitystä”.

„Proletari” № 23,
lokakuun 31 (18) p:nä 1905

Julkaistaan „Proletari” lehden
tekstin mukaan

---

* — „Vossin Lehti”. Toim.

KLOVNIMINISTERIN SUUNNITELMAT

Tämänpäiväisen politiikan ymmärtämiseksi paremmin ei ole haitaksi vilkaista joskus myös eiliseen politiikkaan. Lontoolaisen „Times'in” * kirjeenvaihtaja, joka tavallisesti on asioista hyvin selvillä, sähkötti Pietarista lokakuun 10 (23) pnä seuraavaa:

„Olen saanut varmasta lähteestä tietää, että hallitus on päättänyt lahjoittaa neljä reformaattorien vaatimaa vapautta, ja samalla tehdä näihin vapauksiin rajoituksia. Toivotaan, että tämä myönnytys saa maltilliset hallituksen puolelle. Kreivi Wittellä oli eilen tästä kysymyksestä pitkä neuvottelu tsaarin kanssa. Hra Goremykin laatii lakiehdotusta valtion maiden jakamisesta talonpojille. Tämä ehdotus esitetään Duumalle sitten, kun se kokoontuu. Sillä tavalla toivotaan saatavan talonpoikien ääniä.

Tällainen on lyhyesti hallituksen laatima kamppailun suunnitelma. Se nähtävästi sulkee pois perustuslain vapaaehtoisen lahjoittamisen ennen Duuman kokoontumista, vaikka perustuslaillisilla demokraateilla onkin jonkinlaisia toiveita siitä. Eräs pääkysymys, joka tulee käsiteltäväksi näiden edustajakokouksessa keskiviikkona, on kysymys puolueen menettelytavasta siinä tapauksessa, jos perustuslaki lahjoitetaan silloin, kun Duuma avataan, tai ennen sen avaamista: onko puolueen siinä tapauksessa suostuttava työskentelemään Duumassa vai onko vaadittava perustavan kokouksen koollekutsumista yleisen äänestyksen perusteella.

Itsevaltiuden kannattajat toivovat, että hallituksen tekemät myönnytykset pysähdyttävät vihdoin perustuslakiliikkeen ilman äänioikeuden laajentamista ja ilman lainsäädäntöoikeuden antamista Duumalle, mutta kaikki merkit puhuvat tätä toivetta vastaan”.

Niin, hallituksen laatima „kamppailun suunnitelma” on selvä. Kaikille sokaisemattomille henkilöille on niin ikään

---

* — „Ajat”. Toim.

selvä hallituksen kanssa *kauppoja hierovien* herrojen perustuslaillisten demokraattien „kamppailu”. On vain eräs pulma: työväenluokka liikehtii ja liikehtii sillä tavalla, että kaikki herrojen Wittein ja herrojen perustuslaillisten demokraattien ovelat suunnitelmat menevät myttyyn.

„Proletari” № 23,
lokakuun 31 (18) pnä 1905

Julkaistaan „Proletari” lehdessä
tekstin mukaan

TILANTEEN KÄRJISTYMINEN VENÄJÄLLÄ

Tällaisella otsikolla liberaalinen berliiniläinen sanomalehti „Vossische Zeitung” * julkaisee seuraavan mielenkiintoisen uutisen.

„Tsaarien valtakunnassa tapahtumat kehittyvät hillittömällä voimalla. Jokaiselle puolueettomalle havainnoitsijalle on selvää, ettei hallitus enempää kuin mikään oppositio- tai vallankumouspuoluekaan ole tilanteen herrana. Ennenaikaisesti kuollut ruhtinas Trubetskoi ja muut korkeakoulujen professorit ovat turhaan yrittäneet suostutella Venäjän ylioppilaita luopumaan siitä vaarallisesta tiestä, jota kulkien he päättivät tehdä yliopistoista poliittisten kansankokousten pitopaikkoja. Intomielin ylioppilaat kunnioittivat Trubetskoin muistoa, suurin joukoin saattoivat hänen maalliset jäännöksensä hautausmaalle, muuttivat hänen hautajaisensa valtavaksi poliittiseksi mielenosoitukseksi, mutta hänen neuvoaan — olla päästämättä yliopistoon sivullisia aineksia — he eivät ole seuranneet. Sekä Pietarin yliopistossa että vuoriakatemiassa ja polyteknikumissa pidetään valtavia kansankokouksia, joissa ylioppilaat muodostavat useinkin vähemmistön ja jotka kestävät varhaisesta aamusta myöhäiseen iltaan. Pidetään intomielisiä, sytyttäviä puheita, lauletaan vallankumouksellisia lauluja. Sitä paitsi siellä ahkerasti haukutaan liberaaleja, varsinkin heidän „puolinaisuuttaan”, joka ei muka ole mitään satunnaista Venäjän liberalismille, vaan joka on muka ikuisista historiallisista laeista johtuvaa.

Näissä syytöksissä on jotain syvällisen traagillista. Huolimatta niiden historiallisesta perustelusta ne ovat itse asiassa jo senkin vuoksi aivan epähistoriallisia, ettei Venäjän liberaaleilla ole edes pienintäkään mahdollisuutta osoittaa minkäänlaista puolinaisuutta, joka hiukankaan voisi aiheuttaa vahinkoa vapautustehtävälle, tälle kaikille puolueille niin tärkeälle tehtävälle. Liberaalien elämäntaivalta eivät jarruta liberaalien asiat, vaan heidän kärsimyksensä. Hallitus on yhtä *avuton* (kursivoitu originaalissa) näiden tapahtumien edessä, kuin se on avuton työväen levottomuuksien ja yleisen kuohunnan edessä. On tietenkin mahdollista, että se hautoo taaskin suurta verenvuodatusta, odotellen vain hetkeä, jolloin liike kypsyy kasakkain päällekkäausta varten. Ja vaikka asia menisikin niin pitkälle, ei kukaan vallanpitäjistä kuitenkaan ole varma siitä, etteikö se johtaisi vieläkin

* — „Vossin Lehti”. *Tolm.*

voimakkaampaan tyytymättömyyden purkaukseen. Ei edes kenraali Trepov enää usko asiaansa. Ystäviltään hän ei salaa, että pitää itseään kuolemaantuomittuna ja ettei hän odota mitään myönteisiä tuloksia vallassaolostaan. Hän sanoo: „Nyt enää vain täytän velvollisuuttani ja täytän sen loppuun saakka”.

Huonostipa mahtanevat olla tsaarin valtaistuimen asiat, kun kerran poliisin päämies tulee tuollaisiin johtopäätöksiin. Eikä tosiaankaan voida olla myöntämättä, että Trepovin kaikista ponnistuksista huolimatta, loppumattomien komissioiden ja konferenssien kiihkeästä toiminnasta huolimatta, jännittynyt tilanne ei ole viime vuodesta lähtien lauennut, vaan päinvastoin kiristynyt. Vilkaiseepa minne hyvänsä, niin joka paikassa on tilanne käynyt huonommaksi ja vaarallisemmaksi, joka paikassa ovat asiat huomattavasti kärjistyneet”.

Tässä arvioissa on paljon totuutta, mutta paljon myös liberaalista lyhytnäköisyyttä. „Liberaalit eivät ole voineet osoittaa puolinaisuutta, josta olisi vahinkoa tehtävälle”. Vai niin? Miksi sitten nuo poloiset liberaalit *ovat* kuitenkin *voineet* esiintyä avoimemmin ja vapaammin kuin muut puolueet? Ei! Ylioppilaita johdattaa terve vallankumouksellinen vaisto, jota ylläpitää heidän kanssakäymisensä proletariaatin kanssa, kun he tarmokkaasti eristyvät perustuslaillisista demokraateista ja saattavat nämä perustuslailliset demokraatit huonoon valoon kansan silmissä. Huomispäivä tuo meille suuria, maailmanhistoriallisia taisteluja vapauden puolesta. On mahdollista, että vapaustaistelijat kärsivät vielä useita tappioita. Mutta tappiot vain ravistelevat yhä syvemmältä työläisiä ja talonpoikia, vain yhä enemmän kärjistävät kriisiä, vain tekevät vieläkin uhkaavammaksi vapauden asian kiertämättömän ja lopullisen voiton. Ja me teemme kaikkemme, ettei tähän voittoon pääsisi imeytymään monarkistisen tilanherraliberalismin porvarillisia ilimatoja, etteivät tätä voittoa pääsisi käyttämään pääasiassa herrat suurporvarit, niin kuin Euroopassa on moneen kertaan tapahtunut. Me teemme kaikkemme, että tämä työläisten ja talonpoikain voitto tulisi viedyksi loppuun saakka, itsevaltiuden, monarkian, byrokratian, militarismin ja maaorjuuden kaikkien vihattujen laitosten täydelliseen murskaamiseen saakka. Vain sellainen voitto antaa proletariaatin käsiin oikean asean,— ja silloin me sytytämme Euroopan, jotta Venäjän demokraattisesta vallankumouksesta tulisi Euroopan sosialistisen kumouksen prologi.

HUOMAUTUKSIA KIRJOITUKSEEN „BRITANNIAN TYÖVÄENLIIKE JA TRADE-UNIONIEN KONGRESSI“ 109

1

Asia oli seuraavanlainen. Taff-Vale'n * rautatien hallinto nosti kanteen rautatietyöläisten liittoa vastaan niiden tappioiden johdosta, jotka lakko oli rautatieyhtiölle aiheuttanut. Työläisten vimmatusta vastarinnasta huolimatta porvarilliset tuomarit langettivat kapitalisteille hyvitysmaksun! Kun työväenliitot tuomitaan korvaamaan herroille kapitalisteille lakkojen aiheuttamat tappiot, niin todellisuudessa se merkitsee lakkovapauden hävittämistä. Porvariston edessä matelevat tuomarit osaavat muuttaa nolliksi vieläpä perustuslainkin turvaamat vapaudet silloin, kun asia koskee työn ja pääoman välistä taistelua.

2

Englannin työväenliike valitettavasti lupaa vielä aika kauan olla surullisena esimerkkinä siitä, kuinka kiertämättömästi työväenliikkeen irrallisuus sosialismista johtaa madaltumiseen ja porvarillisuuteen.

„Proletari“ № 23,
lokakuun 31 (18) pnä 1905

Julkaistaan „Proletari“ lehden
tekstin mukaan

---

* — Taffin laakson. Toim.

VOIMIEN TASAPAINO ¹¹⁰

1) Tähän mennessä (lokakuun 30 (17) päivä, maanantai) on tuloksena voimien tasapaino, niin kuin jo „*Proletarin*” 23. numerossa osoitimme.

2) Tsarismilla *ei enää ole* voimia,— vallankumouksella *ei vielä ole* voimia voittaakseen.

3) Siitä johtuu suurta horjuntaa. Vallankumouksellisten ilmiöiden tavaton, jättiläismäinen voimistuminen (lakot, joukkokokoukset, barrikadit, yhteiskunnallisen turvallisuuden komiteat, hallituksen täydellinen paralysointi etc.*)

— toisaalta, puuttuu jyrkkiä rankaisutoimenpiteitä. *Sotaväki horjuu.*

4) Hovi horjuu („Times” ** ja „Daily Telegraph” ¹¹¹): diktatuuri vaiko perustuslaki.

Hovi horjuu ja *odottelee*. Oikeastaan se on oikeaa taktiikkaa sen taholta: voimien tasapaino pakottaa odottelemaan, *sillä valta on heidän käsissään.*

Vallankumous on päässyt sellaiseen ajankohtaan, jolloin *vastavallankumouksen ei ole edullista käydä kimppuun, hyökätä.*

Meille, proletariaatille, johdonmukaisille vallankumouksellisille demokraateille *se ei vielä riitä.* Ellemme me nouse vielä porrasta korkeammalle, ellemme suoriudu itsenäisen hyökkäyksen tehtävästä, ellemme nujerra tsarismiin voimia, ellemme hävitä sen tosiasiallista valtaa,— niin silloin vallankumous on oleva puolinen, silloin *porvaristo vetää työläisiä nenästä.*

5) On liikkeellä huhu, että *perustuslaki* on muka päätetty asia. Jos asia on niin, merkitsee se sitä, että tsaari ottaa

* — et cetera — ja niin edespäin. *Toim.*

** — „Ajat”. *Toim.*

varteen vuoden 1848 ja muiden vallankumousten opetukset: *lahjoittaa* perustuslain *ilman* perustavaa kokousta, *ennen* perustavaa kokousta, *sivuuttaen* perustavan kokouksen. Millaisen perustuslain? Parhaassa (tsaarille) tapauksessa = kadettilaisen.

Tämän merkitys: perustuslaillisten demokraattien ihanteen toteutuminen, vallankumouksen yli hyppääminen. Kansan pettäminen, sillä täydellistä ja reaalista vaalivapautta *ei kuitenkaan tule olemaan*.

Kunhan vain vallankumous ei hyppäisi tämän *lahja-*perustuslain yli?

Kirjoitettu lokakuun 17 (30) pnä 1905

*Julkaistu ensi kerran v. 1926
V Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

SOSIALIDEMOKRAATTINEN SYDÄNKÄPYNEN

„Osvobozhdenijen” onnittelema tov. Starover jatkaa uudessa „Iskrassa” niiden syntien katumista, joita hän on tehnyt (ymmärtämättömyydessään) osallistumalla vanhaan „Iskraan”. Tov. Starover muistuttaa hyvin paljon Tshehovin „Sydänkäpynen” nimisen kertomuksen sankaritarta. Sydänkäpynen eli ensin yksityisteatterin johtajan kanssa ja puheli: me Vanitshkan kanssa lavastamme näyttämölle vakavia näytelmiä. Sitten hän eli tukkikauppiaan kanssa ja puheli: me Vasitshkan kanssa olemme kiihdyksissämme korkean puutavaratariffin vuoksi. Vihdoin hän eli eläinlääkärin kanssa ja puheli: me Kolitshkan kanssa lääkitsemme hevosia. Samoin tov. Staroverkin. „Me Leninin kanssa” haukuimme Martynovia. „Me Martynovin kanssa” haukumme Leniniä. Herttainen sosialidemokraattinen sydänkäpynen! kenen syliin sinä joutunetkaan huomenna?

Kirjoitettu lokakuussa 1905

*Julkaistu ensi kerran v. 1926
V Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

P. B. AXELRODIN KIRJASESTA „KANSANDUUMA JA TYÖVÄEN EDUSTAJAKOKOUS“

KIRJASEN LUONNOS ¹¹³

P. B. Axelrodin kirjasen „Kansanduuma ja työväen edustajakokous” johdosta on todettava:

Se on *kaikkien* iskralaisten typeryyksien — sekä rinnakkaisparlamentin että perustuslaillisten demokraattien kanssa solmittavan sopimuksen — esikuva.

Yleensä nimenomaan *parlamentarismileikkiä* kaikessa: sekä Kansanduumassa — että sopimuksessa kadettien kanssa — ja „työväen edustajakokouksen” ymmärtämisessä parlamenttisessa mielessä käyttäen esimerkkejä „Lassal-*lesta*” (joka toimi *perustuslain aikana*, yli kymmenen vuoden *kuluttua* sen jälkeen, kun vallankumous oli hankkinut perustuslain).

Suuri määrä kummallisuuksia: „ensimmäinen ja tärkein perusta” (s. 13) „vakaville neuvotteluille ja sopimuksille puolueemme ja liberaalisten järjestöjen välillä”... *on teot*.
Mutta minkälaiset?

Tov. P. B. Axelrod on myöhästynyt kolmella vuodella! Onko se siten mikään sopimus *poliittisen puolueen* kanssa? Se on palvelusta, etupäässä teknillistä, joka oli riittävää 3 vuotta sitten.

- (1) aineelliset varat...
- (2) huoneistot...
- (3) *aseet* [„hankinta”]
- (4) vaikutus yhteiskunnallisiin laitoksiin,
- (5) virkavalta- ja sotilas-yhteyksien käyttäminen avoimen poliittisen esiintymisen hyväksi.

„Koulupedagogiikkaa”: vaikei onnistuttaisi saamaan koolle *Kansanduuma* ja työväen edustajakokousta (s. 12),— „ei agitaatio- ja organisaatiotyö mene hukkaan”.

Verrattava kapinaan— voiko siellä organisaatiotyö „mennä hukkaan”? Ei. Agitaatiotyö? Ei, sillä kapina on menossa, se on reaalisuutta. Mutta *Kansanduuma* on komedia, fantomi, fraasi.

Sammaltamista työläisten kanssa.

Sivu 7: „perustavaa *kansan* kokousta, s.o. todella „*Kansanduumaa*”

{ ei lainkaan „s.o.” eikä lainkaan „todella” }

(s. 7) *Kansanduuman* „velvollisuudet”

- I° 1) „esitettävä Valtakunnanduomalle vaatimus perustavan kokouksen koollekutsumisesta
- 2) ~ „ ja itsensä julistamisesta (? — ja ?) pätevämmäksi, toimintaoikeutta vailla olevaksi”

!! ha-ha! entä „oikeus” kutsua koolle perustava kokous?

II° 3) „oltava kaikkien demokraattisten (s. 7) väestökerrosten keskuksena ja tahdon ilmaisijana sekä näiden kerrosten puolustus- ja hyökkäystoimien järjestäjänä hallitusta ja sen liittolaisia vastaan”.

Verrattava tätä hölynpölyä väliaikaiseen vallankumoushallitukseen, joka on kapinan elin.

Ajatuksetonta sanavuodatusta ja vallankumouksellinen reaalisuus.
--

Kapinan vaikeus = Mont Blancille nousun vaikeutta.
--

„ <i>Kansanduuman</i> ” vaikeus itsevaltiuden aikana = Mont Blancille ilmassa lentämisen „vaikeutta”.

Pantava merkille KK:mme sen mielipiteen vahvistaminen lentolehtisessään, että „*Iskran*” suunnitelma on pelkkä ulkomainen keksintö. Axelrod *koettaa saada muutetuksi* kirjeen-

vaihtajansa *mielipiteen*, kun tämä (a) (s. 6) epäilee, etteivät Kansanduuman ja työväen edustajakokouksen tunnukset valtaa laajoja joukkoja; (b) (s. 14) perusteli „aktiivisen boikotin” politiikkaa (s. 15 ja s. 14 in fine *).

Aktiivisen boikotin politiikkaa Axelrod pitää „taantumuksellisena ja utopisena”

— taantumus? — sosialidemokraattien konferenssi + „Osvobozhdenije” ratkaisivat tämän kysymyksen. Kokoomus mustasotnialaisten kanssa? — „Moskovskije Vedomostin” ja „Novoje Vremjan” pelko.

— utopia? Kaksi „utopiaa”: *aseellinen kapina* ja *parlamentarismileikki*.

Kumpi toteutuu — sen osoittaa yleislakko ja katutaistelu koko Venäjällä.

„*Liberaalisen demokratian keskusjärjestöjen*” kanssa „liittoutumista”, „sopimista” koskevan aatteen (s. 7) mitä täydellisin kaaosmainen sekavuus.

Täydellinen taitamattomuus erottaa erikseen *vallankumouksellinen* demokratia ja osoittaa sen kanssa suoritettavan *poliittisen* liittoutumisen *konkreettiset* tunnukset. P. B. Axelrodilla ainoastaan osvobozhdenijelaisia tunnuksia.

„Työväen edustajakokouksen” suhteen.

III edustajakokous: avoimen esiintymisen käyttäminen tukikohtien muodostamiseen *puolueelle*¹¹³.

(Selvästi ja täsmällisesti.)

P. B. Axelrodilta ei saa mitään selvää.

Yleisvenäläinen työväen edustajakokous sans phrase ** (s. 3) — vaiko „*fraasi*”?

Quid est? ***

Parasta on *kaksi edustajakokousta*

1) „*Yleinen edustajakokous*” (s. 4).

2) „*sosialidemokraattinen edustajakokous*” („yleisen edustajakokou-

? || sen jäsenistä, jotka hyväksyvät ohjelmamme, plus puoluejärjestöjemme edustajat, koko puolueen reformointia varten”. S. 4).

* — lopussa. *Toim.*

** — ilman fraasia. *Toim.*

*** — Mitä tämä on? *Toim.*

Järjetöntä verrata Lassallen juttuun: 1) silloin jo oli *perustuslaki*. 2) Silloin Lassalleen vedottiin *avoimesti* ja hän vetosi *avoimesti*. 3) Silloin Allgemeiner Deutscher Arbeiter-Verein'in* perustaminen antoi aiheen *väärinkäyttää* „työväen omatoiminnallisuutta” sosialidemokraattista työväenpuoluetta vastaan.

Kirjoitettu lokakuussa 1905
Julkaistu ensi kerran v. 1926
V Lenin-kokoelmassa

Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan

---

* — Saksan yleisen työväenliiton. *Toim.*

VALLANKUMOUSARMEIJAN OSASTOJEN TEHTÄVÄT

1) Itsenäiset sotatoimet.

2) Väkijoukkojen johto.

Osastot voisivat olla minkä suuruisia tahansa alkaen parista kolmesta henkilöstä.

Osastojen on itsensä aseistauduttava, millä kukin voi (pyssyllä, revolverilla, pommilla, puukolla, nyrkkiraudalla, kepillä, öljytyllä räsyllä sytyttämistä varten, köydellä tai köysitikkailla, lapiolla barrikadien rakentamista varten, pyroksoyliinipanoksella, piikkilangalla, nauloilla (ratsuväkeä vastaan) y.m.s., j.n.e.). Ei missään tapauksessa ole odotettava apua sivusta, ylhäältä, ulkoapäin, vaan hankittava itsensä kaikki.

Osastot on muodostettava mahdollisuuden mukaan lähekkäin asuvista tai usein, säännöllisesti määrätunteina toisiaan tapaavista henkilöistä (parasta sekä niistä että näistä, sillä kapina saattaa keskeyttää säännölliset tapaamiset). Niiden tehtävänä on järjestää asia siten, että kaikkein kriitillisimpinä hetkinä, mitä odottamattomimmissa olosuhteissa voitaisiin päästä yhteen. Jokaisen osaston on sen vuoksi ennakolta laadittava yhteistoiminnan menetelmät ja keinot: merkit ikkunoihin y.m.s., jotta olisi helpompi löytää toisensa; sovinnaiset huudahdukset tai vihellykset, jotta väkijoukossa voisi tuntea toverin; sovinnaiset merkit öisen tapaamisen varalta j.n.e., j.n.e. Jokainen tarmokas henkilö 2—3 toverin kanssa pystyy laatimaan koko joukon tällaisia sääntöjä ja menetelmiä, joita on sommiteltava, opeteltava ja joiden käyttöä on harjoiteltava. Ei pidä unohtaa, että 99% viittaa siihen, että tapahtumat yllättävät ja että yhtyminen on tapahtuva hyvin vaikeissa oloissa.

Jopa aseettominakin osastot voivat tehdä hyvin paljon: 1) johtamalla väkijoukkoa; 2) hyökkäämällä sopivan tilaisuuden tultua poliisiin tai sattumalta toisista eroon joutuneen kasakan kimppuun (tapaus Moskovassa) j.n.e. ja riistämällä aseet; 3) pelastamalla vangittuja tai haavoittuneita, kun poliisimiehiä on hyvin vähän; 4) nousemalla talojen katoille, yläkerroksiin j.n.e. ja kivittämällä sotaväkeä, kaatamalla sen päälle kiehuvaa vettä j.n.e. Tarmokkaasti toimiva järjestynyt, yhteenliittynyt osasto on valtava voima. Aseiden puuttumisen takia ei missään tapauksessa pidä luopua osaston perustamisesta tai lykätä sen perustamista.

Osastojen pitää, mikäli mahdollista, etukäteen jakaa tehtävät, joissakin tapauksissa valita etukäteen johtaja, osaston päällikkö. Ei tietenkään olisi järkevää innostua viranhoidtajienmääräämisleikkiin, mutta ei saa unohtaa yhtäläisen johdon tavatonta merkitystä, nopeaa ja päättävää toimintaa. Päättäväisyys ja rynnistys on $\frac{3}{4}$ menestystä.

Muodostamisen jälkeen osastojen pitää viipymättä, t.s. nyt heti, ryhtyä kaikinpuoliseen työhön eikä suinkaan pelkään teoreettiseen, vaan myös ehdottomasti käytännölliseen työhön. Teoreettisena työnä me pidämme sotatieteiden tutkimista, tutustumista sotilaallisiin kysymyksiin, selostusten pitämistä sotilasalan kysymyksistä, sotilashenkilöiden (upseerien, aliupseerien y.m., y.m. aina sotamiehinä olleisiin työläisiin saakka) kutsumista puheille; katutaistelua koskevien illegaalisten kirjasten ja sanomalehtikirjoitusten lukemista, käsittelyä, omaksumista j.n.e., j.n.e.

Toistamme, että käytännölliset työt pitää alkaa viipymättä. Ne jakaantuvat valmistelutöihin ja sota-operaatioihin. Valmistelutöihin kuuluu erilaisten aseiden ja erilaisten ammusten hankkiminen, katutaistelun kannalta sopivilla paikoilla sijaitsevien asuntojen etsiskely (asuntojen, jotka ovat sopivia taistelun käymiseen ylhäältäkäsien, sopivia pommi- tai kivivarastoiksi j.n.e. tai poliisien valeluun käytettävien happojen säilyttämispaikoiksi j.n.e., j.n.e. ja myös sopivia esikuntahuoneistoiksi, tietojen kokoamista varten, takaa-ajettujen piilottamista varten, haavoittuneiden sijoittamista varten j.n.e., j.n.e.). Edelleen, valmistelutöihin kuuluvat viipymättömät tietojenhankinnat, tiedustelutoimet: on saatava tietää vankilain, poliisikamarien, ministeriöiden y.m.s. asemakaavat, on saatava tietää työnjaottelu valtion-

virastoissa, pankeissa j.n.e., niiden vartio-olot, koetettava solmia sellaisia yhteyksiä, joista voisi olla hyötyä (virkamies poliisilaitoksessa, pankissa, tuomioistuimessa, vankilassa, postissa, lennätinlaitoksessa j.n.e.), saatava selville asevarastot, kaikki kaupungin asekaupat j.n.e. Siinä on tavattoman paljon työtä ja sitä paitsi sellaista työtä, jossa jokainen, jopa katutaisteluun aivan kelpaamatonkin, jopa aivan heikotkin ihmiset, naiset, varhaisnuoriso, vanhukset y.m. voivat tuottaa tavattoman suurta hyötyä. On koetettava liittää nyt heti osastoihin välttämättömästi ja ehdottomasti kaikki, jotka *haluavat* osallistua kapinaan, sillä *ei ole* eikä voikaan olla sellaista henkilöä, joka, jos hänellä on halua työskennellä, ei tuottaisi tavattoman suurta hyötyä siinäkin tapauksessa, vaikka hänellä ei olisikaan asetta, siinäkin tapauksessa, vaikka hän henkilökohtaisesti ei pystyisikään osallistumaan taisteluun.

Edelleen, missään tapauksessa rajoittumatta pelkkiin valmistelutoimiin vallankumousarmeijan osastojen pitää mahdollisimman nopeasti ryhtyä myös sotatoimiin, joiden tarkoituksena on 1) taisteluvoimien harjaannuttaminen; 2) vihollisen heikkojen kohtien tiedustelu; 3) erillisten tappioiden aiheuttaminen viholliselle; 4) vankien (pidätettyjen) vapauttaminen; 5) aseiden hankkiminen; 6) varojen hankkiminen kapinaa varten (hallituksen rahavarojen konfiskointi) j.n.e., j.n.e. Osastot voivat ja niiden pitää tarttua nyt heti jokaiseen sopivaan tilaisuuteen elävän työn suorittamiseksi lykkäämättä missään tapauksessa tehtävien suoritusta yleiseen kapinaan saakka, sillä valmistautumatta *tullessa* ei voida hankkia kelpoisuutta kapinaankaan.

Tietenkään mikään äärimmäisyys ei ole hyvä; kaikki hyvä ja hyödyllinen äärimmäisyyteen saakka kehitettynä saattaa muuttua ja tietyn rajan takana jopa ehdottomasti muuttuukin pahaksi ja vahingoksi. Sekasortoinen, valmistelematon pikku terrori äärimmäisyyteen saakka kehitettynä saattaa vain pirstoa voimia ja tuhkata niitä. Se on totta eikä sitä tietenkään pidä unohtaa. Mutta toisaalta ei missään tapauksessa saa unohtaa sitäkään, että kapinatunnus *on nyt jo annettu*, kapina on jo *aloitettu*. Päällekarkausten aloittaminen suotuisten ehtojen vallitessa ei ole ainoastaan jokaisen vallankumouksellisen oikeus, vaan hänen suoranainen velvollisuutensa. Vakoilijain, poliisien ja santarmien surmaaminen, poliisikamarien räjähdyttäminen,

vangittujen vapauttaminen, hallituksen rahavarojen kaappaaminen niiden kapinatarkoituksiin käyttämistä varten,— sellaisia operaatioita suoritetaan jo kaikkialla, missä kapina on syttymässä, niin Puolassa kuin Kaukasiassakin, ja vallankumousarmeijan jokaisen osaston pitää olla heti valmiina tuollaisiin operaatioihin. Jokaisen osaston pitää muistaa, että laiminlyödessään jo tänään tarjoutuvan sopivan tilaisuuden tuollaista operaatiota varten se, tuo osasto, osoittautuu syypääksi *anteeksiantamattomaan toimettomuuteen*, passiivisuuteen,— ja tuollainen hairahdus on vallankumouksellisen mitä suurin rikos kapinan kaudella, mitä suurin häpeä jokaiselle, ken pyrkii vapauteen teoissa eikä sanoissa.

Näiden osastojen kokoonpanosta voidaan sanoa seuraavaa. Toivottavan jäsenmäärän ja jäsenten tehtävien jaotteen osoittaa kokemus. Tätä kokemusta on alettava hankkia itsensä odottamatta ohjeita muualta. Paikallista vallankumouksellista järjestöä on tietenkin pyydettävä lähettämään vallankumouksellinen sotilashenkilö pitämään luentoja, keskustelutilaisuuksia, antamaan neuvoja, mutta ellei sellaista henkilöä ole, on välttämättä ja ehdottomasti suoritettava tätä työtä itsensä.

Mitä tulee puoluejakoon, niin saman puolueen jäsenet luonnollisesti tahtovat liittyä yhdessä samoihin osastoihin. Mutta ei pidä asettaa ehdottomia esteitä toisten puolueiden jäsenen liittymiselle osastoihin. Juuri tässä meidän on toteutettava sosialistisen proletariaatin käytännöllinen yhteenliittäminen, sopimus (tietenkin ilman minkäänlaista puolueiden yhteensulautumista) vallankumouksellisen demokratian kanssa. Ken haluaa taistella vapauden puolesta ja todistaa teoilla valmiutensa, hänet voidaan katsoa vallankumouksellisiin demokraatteihin kuuluvaksi, hänen kanssaan on pyrittävä työskentelemään yhdessä kapinan valmistelemiseksi (tietenkin, jos luotetaan täydellisesti henkilöön tai ryhmään). Kaikki muut „demokraatit” on jyrkästi erotettava erikseen quasi*-demokraateina, liberaalisina suunsoittajina, joihin ei voida luottaa, joihin luottaminen on vallankumouksellisten taholta rikollista.

Osastojen yhdistäminen keskenään on tietenkin toivottavaa. Yhteistoimintamuotojen ja -ehtojen laatiminen on

---

* — muka. *Toim.*

erikoisen hyödyllistä. Mutta tällöin ei pidä missään tapauksessa mennä äärimmäisyyteen ryhtymällä laatimaan monimutkaisia suunnitelmia, yleisiä kaavoja, lykkäämällä elävää työtä pedanttisten järkeilyjen vuoksi j.n.e. Kapina tulee kiertämättä sellaisissa olosuhteissa, joissa järjestymättömät ainekset ovat tuhansia kertoja järjestyneitä laajemmat; kiertämättömiä ovat sellaiset tapaukset, jolloin täytyy toimia tuossa tuokiossa, paikan päällä, kahden kesken, yksin,— ja täytyy valmistautua toimimaan omin päin. Vitkuttelu, kiistat, lykkääminen ja epäröiminen ovat kapinan tuho. Mitä horjumattomin päättäväisyys, mitä suurin energia, jokaisen sopivan tilaisuuden viipymätön käyttäminen, väkijoukon vallankumouksellisen kiihtymyksen viipymätön lietsominen, sen suuntaaminen entistä päättävämpiin ja mitä päättävimpiin tekoihin — sellainen on vallankumousmiehen ensimmäinen velvollisuus.

Erinomaisena sotatoimena, jossa vallankumousarmeijan sotilaat saavat *harjoitusta* ja taistelukasteensa ja joka tuo tavattoman suurta hyötyä vallankumoukselle, on taistelu mustasotnialaisia vastaan. Vallankumousarmeijan osastojen on heti paikalla otettava selville, kuka, missä ja millä tavalla muodostaa mustia sotnioita, ja edelleen, ei pidä rajoittua pelkkään julistamiseen (se on hyödyllistä, mutta se yksistään ei riitä), vaan on toimittava myös aseellisin voimin ja lyötävä mustasotnialaisia, surmattava heitä, räjähdyttävä heidän päämajojaan j.n.e., j.n.e.

Kirjoitettu lokakuun lopussa 1905

*Julkaistu ensi kerran v. 1926
V Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjituksen mukaan*

LIBERAALISET DUUMA-TOIVEET

Liberaalit yrittävät juurruttaa yleisöön optimismia Duuman kokoonpanon suhteen. „Frankfurtin Lehden” kirjeenvaihtaja kirjoittaa Pietarista lokakuun 14 p:nä uutta lukua: „Tällä haavaa tapahtuvien vaalien valmistelukokosten tuloksien tarkastelu johtaa sellaiseen johtopäätökseen, ettei Duuman kokoonpano tule olemaan likimainkaan niin huono kuin alussa näytti. Jo nyt voidaan vissillä todennäköisyydellä ennustaa, että varsinainen konservatiivinen aines tuskin tulee muodostamaan puolet Duumasta. Valitsemistoiveita on eniten *maltillisilla liberaaleilla* ja *liberaaleilla*, radikaalien toiveet taas ovat paljon epäedullisemmat, vaikka niitä voidaankin pitää verrattain hyvinä sen pessimismin näkökannalta, jolla radikaalit katsoivat tulevaisuuteen vielä elokuussa. Tuskin voidaan epäillä, että radikaalit eivät tule kovinkaan heikosti edustetuiksi Duumassa. Kysymys on vain siitä, missä määrin heidän onnistuu viedä mukanaan liberaaleja ja maltillisia liberaaleja, sillä perustava kokous tulee taatuksi vain siinä tapauksessa, jos nämä kolme ainesta tulevat yhteenliittyneinä esiintymään konservatiivista ydinosaa vastaan”.

Radikaalit ovat epäilemättä kadetteja. Heidän ehdokkainaan Pietarissa ovat Nabokov, Kedrin, Vinaver. Kirjoituksen kirjoittaja ei ole edes jossain määrin tarkemmin määritellyt „maltillisia liberaaleja”, mutta ehdokkaiden joukossa on mainittu Feodorov („oikeastaan” konservaattori, „mutta häntä voisivat liberaalitkin kannattaa”) ja Nikitin (oikeiston ehdokas ja samalla maltillisen liberaalin edustaja).

Niinpä siis perustava kokous on „taattu”, kun sekä liberaalit että maltilliset liberaalit alistuvat „radikaalisten”

osvobozhdenijelaisten johdettaviksi... Liberaaliset optimistit tarttuvat totta tosiaan „oljen korteen”. Huvittavinta on kuitenkin heidän sokeutensa siinä suhteessa, että vaikka Valtakunnanduuman enemmistö äänestäisikin perustavan kokouksen puolesta, niin tämä viimeksi mainittu ei todellisuudessa tule „taatuksi”, vaan tulee taatuksi ainoastaan päättävä vallankumouksellinen taistelu sen puolesta. Herrat kadetit haluavat imeä kahta emää: sekä itsevaltiudellista (legaalinen oppositio legaalisessa Duumassa) että vallankumouksellista („me olemme kyntäneet” perustavan kokouksen hyväksi).

Kirjoitettu lokakuun lopussa 1905

*Julkaistu ensi kerran v. 1931
XVI Lenin-kokoelmassa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

VALLANKUMOUKSEN ENSIMMÄINEN VOITTO

Geneve, marraskuun 1 (lokakuun 19) pnä.

Maanantaina myöhään illalla lennätin toi Euroopalle tiedon tsaarin lokakuun 17 päivän manifestista. „Kansa on voittanut. Tsaari on antautunut. Itsevaltius on lakannut olemasta”, tiedoitti „*Times'in*” kirjeenvaihtaja. Toista puhuivat Venäjän vallankumouksen kaukaiset ystävät, jotka lähettivät Baltimoresta (Pohjois-Amerikka) sähkeen „Proletarille”: „onnittelemme Venäjän vallankumouksen ensimmäisen suuren voiton johdosta”.

Tämä jälkimmäinen tapahtumien arvio epäilemättä osuu paljon enemmän oikeaan. Meillä on täysi syy juhlia. Tsaarin tekemä myönnytys on todellakin vallankumouksen mitä suurin voitto, mutta tämä voitto ei vielä läheskään ratkaise koko vapauden kohtaloa. Tsaari ei ole vielä läheskään antautunut. Itsevaltius ei ole vielä suinkaan lakannut olemasta. Se on vain perääntynyt ja jättänyt taistelutantereen viholliselle, se on perääntynyt poikkeuksellisen vakavassa taistelussa, mutta se ei ole vielä läheskään lyöty hajalle, se kokoaa vielä voimiaan, ja vallankumouksellisen kansan täytyy vielä ratkaista monia mitä vakavimpia taistelutehtäviä viedäkseen vallankumouksen todelliseen ja täydelliseen voittoon.

Lokakuun 17 päivä piirtyy historiaan Venäjän vallankumouksen eräänä suurena päivänä. Maailmassa ennennäkemätön yleiskansallinen lakko oli kehittynyt huippuunsa. Sankarillisen solidaarisuuden vallassa Venäjän kaikilla kolkilla nousseen proletariaatin voimakas käsi oli pysähtänyt koko teollisen, kaupallisen ja valtiollisen elämän. Maa oli jähmettynyt paikoilleen myrskyn edellä.

Milloin yhdestä, milloin toisesta suurkaupungista saatiin viestejä, toinen toistaan hälyyttävämpiä. Sotaväki alkoi horjua. Hallitus pidättyi rankaisutoimenpiteistä, vallankumoukselliset eivät ryhtyneet avoimiin, vakaviin hyökkäyksiin, mutta kapina murtautui luonnonvoimaisesti joka paikkaan ja kaikkialle.

Ja viime hetkellä tsaarihallitus teki myönnytyksen käsittäen, että purkaus on väistämätön, että tsaarihallitus ei enää missään tapauksessa, millään ehdolla pysty saavuttamaan täydellistä voittoa, mutta täydellisen tappion se saattaa vallan hyvin kärsiä. „Ensin tulee verenvuodatus ja sitten perustuslaki”, kerrotaan Trepovin sanoneen. Perustuslain kiertämättömyydestä, jopa nykyisen kapinan tukahduttamisen tapauksessa, ei enää voinut olla mitään epäilystä. Ja hallitus laskelmoi, että parempi on olla riskeeraamatta vakavalla ja yleisellä verenvuodatuksella, sillä kansan voittaessa tsaarivalta tulisi lakaistuksi pois kokonaan.

Me tunnemme vain mitättömän pienen osan niistä tiedoista, jotka olivat maanantaina, lokakuun 17 pnä, keskittyneet hallituksen käsiin ja pakoittaneet sen luopumaan epätoivoisesta taistelusta sekä tekemään myönnytyksen. Paikallisten ja keskuksen viranomaisten kaikkien ponnistusten tarkoituksena oli pysähdyttää tietojen anto kapinan uhkaavasta kasvusta tai karsia noita tietoja. Mutta sekin niukka, satunnainen, karsittu aineisto, joka on päässyt tunkeutumaan Euroopan lehdistöön, ei jätä pienintäkään epäilystä siitä, että se on ollut todellinen kapina, joka pysyy synnyttämään kuolemankauhua tsaarissa ja tsaarin ministereissä.

Tsarismin ja vallankumouksen voimat ovat tasaantuneet, kirjoitimme me viikko sitten nojautuen ensimmäisiin tietoihin yleisvenäläisestä poliittisesta lakosta. Tsarismi ei enää kykene tukahduttamaan vallankumousta. Vallankumous ei vielä kykene nujertamaan tsarismia. Mutta tuollaisen voimien tasapainon vallitessa kaikkalainen viivyttely uhkasi tsarismia mitä suurimmalla vaaralla, sillä viivyttely synnytti kiertämättä horjuntaa sotaväessä.

Kapina kiihtyi. Veri virtasi jo Venäjän kaikilla kolkilla. Kansa taisteli barrikadeilla Räävelistä Odessaan saakka, Puolasta Siperiaan saakka. Sotaväki voitti erillisissä pienissä kahakoissa, mutta samaan aikaan alkoi tulla viestejä

uudesta, ennennäkemättömästä ilmiöstä, joka osoitti selvästi itsevaltiuden *sotilaallista* voimattomuutta. Ne olivat viestejä tsaarin sotaväen *neuvotteluista* kapinaan nousseen kansan kanssa (Harkov), viestejä sotaväen *poisviemisestä* kaupungeista (Harkov, Rääveli) *ainoana* rauhallisuuden palauttamisen keinona. Kapinaan nousseen kansan kanssa neuvottelemisen, sotajoukkojen poisvieminen on lopun alkua. Ne osoittavat paremmin kuin mitkään selittelyt, että sotilasviranomaiset tunsivat olonsa äärimmäisen horjuvaksi. Ne osoittavat, että tyytymättömyys sotaväen keskuudessa oli saavuttanut todella peloittavat mittasuhteet. Erinäisiä uutisia ja huhuja pääsi ulkomaiseenkin lehdistöön. Kievisssä pidätettiin sotilaita, jotka olivat kieltäytyneet ampumasta. Puolassa oli samanlaisia tapauksia. Odessassa pidettiin jalkaväkeä kasarmeissa, koska pelättiin viedä sitä kaduille. Pietarissa alkoi ilmeinen kuohunta laivastossa ja ilmoitettiin kaartin olevan aivan epäluotettava. Mustanmeren laivaston suhteen ei tähän saakka ole ollut mahdollisuutta saada selville oikeaa totuutta. Jo lokakuun 17 pnä sähköissä tiedoitettiin, että huhu tämän laivaston uudesta kiihtymis-tilasta kiertää itsepintaisesti, että viranomaiset, jotka ovat panneet liikkeelle kaikki keinot ehkäistäkseen tapahtumia koskevien uutisten leviämisen, kaappaavat kaikki sähköet.

Kun vertailee näitä kaikkia irrallisia tiedoituksia, niin ei voi tehdä muuta johtopäätöstä, kuin että itsevaltiuden asema jo puhtaasti sotilaalliseltakin näkökannalta oli epätoivoinen. Erillisiä leimahduksia se vielä tukahdutti, sen sotaväki valtasi vielä barrikadeja milloin siellä, milloin täällä, mutta nämä erilliset kahakat vain lietsoivat kiihtymystä, vain lisäsivät suuttumusta, vain lähensivät entistä voimakkaampaa yleistä purkausta, ja sitähän hallitus juuri pelkäsikin, koska se ei enää luottanut sotaväkeen.

Vihollinen ei ottanut vastaan vakavaa taisteluhaastetta. Vihollinen perääntyi jättäen taistelutantereen vallankumoukselliselle kansalle,—vihollinen perääntyi uusiin asemiin, jotka tuntuivat siitä paremmin linnoitetuilta ja joihin se toivoo voivansa koota luotettavampia voimia, liittää ne yhteen ja innostaa niitä, valita paremman ajan hyökkäystä varten.

Koko joukko verrattain „puolueettomia” lausuntoja Euroopan porvarillisessa lehdistössä vahvistaa tällaisen arvion suuresta lokakuun 17 päivästä.

Toisaalta Euroopan porvaristo hengähtää rauhallisesti. Tsaarin manifesti lupaa välittömän perustuslain: Duuma saa lainsäädäntöoikeudet, yksikään laki ei voi tulla voimaan, ellei se saa kansanedustajain hyväksymistä, on säädetty ministerien vastuuvollisuus, on annettu kansalaisvapaudet, henkilöllinen koskemattomuus, omantunnon-, sanan-, kokoontumis- ja yhdistymisvapaus. Pörssikin kiihuhtaa osoittamaan suurempaa luottamusta Venäjän finansseihin. Viime aikoina laskenut Venäjän arvopaperikurssi nousee. Ulkomaalaiset pankkiirit, jotka pakenivat vallankumouksellisesta Pietarista, lupaavat palata kahden viikon kuluttua. Perustuslaki näyttää Euroopan porvaristosta takaavan sellaiset „rauhanomaiset” pienet myönnytykset, jotka vallan hyvin tyydyttävät omistavia luokkia, eivätkä samaan aikaan salli vallankumouksellisen proletariaatin hankkia „liian paljon” vapautta.

Mutta toisaalta liberaalisetkaan porvarit eivät voi olla näkemättä, että tsaarin manifesti sisältää pelkkiä sanoja, pelkkiä lupauksia. Kuka nyt uskoisi pelkkiin lupauksiin? Eivätköhän mahtane olla pilkantekoa kaikki nuo fraasit henkilöllisestä koskemattomuudesta ja sananvapaudesta, kun vankilat ovat vielä tupaten täynnä niin sanottuja poliittisia rikollisia, kun sensuuri on yhä vain olemassa? Keitä ne henkilöt ovat, jotka rupeavat panemaan täytäntöön tsaarin lupausta? Witten ministeristökö, johon huhujen mukaan kuuluvat Kuzmin-Karavajev, Kositsh ja Koni? Se ei ole edes liberaalisen porvariston ministeristö. Se on vasta vain liberaalisen *byrokratian* ministeristö, byrokratian, jonka taantumuksellinen hovikopla on jo niin monta kertaa voittanut. Onko kansa tosiaankin vuodattanut vertaan taistelussa vapauden puolesta jättäytyäkseen noiden liberaalisten byrokraattien varaan, jotka rajoittuvat pelkkiin sanoihin ja lupauksiin?!

Ei, tsarismi ei ole vielä läheskään antautunut. Itsevaltius ei ole vielä läheskään kukistunut. Vallankumouksellisen proletariaatin täytyy käydä vielä useita suurtaisteluja, ja ensimmäinen voitto auttaa sitä liittämään voimansa yhteen ja värväämään itselleen uusia taisteluliittolaisia.

„Jo itse vapausasian menestys”, kirjoitti „Times'in” kirjeenvaihtaja manifestin julkaisemispäivänä, „vain kannustaa taantumuksellisia aineksia uuteen toimintaan, ja niin kauan kuin armeija on entisten päällikköjensä vallassa, ei

Venäjä voi olla turvattu *pronunciamento'n* * mahdollisuudelta". „On vielä kyseenalaista, ehkäpä pakollisesta myönnytyksestä, jonka hallitus teki vallankumouksen ollessa kuumimmillaan, saattaa tulla vallankumouksen uuden ponnistuksen signaali?" „Ei ole tietoa siitä, onko byrokratia lyöty pois linnoituksestaan vai onko se ainoastaan perääntynyt etulinjoiltaan", sanovat porvarilliset optimistit, vaikka tosiasiat osoittavatkin selvästi, että itsevaltiuden „linnoitus" on vielä täysissä voimissaan.

Myönnytyksen pakollinen luonne on tehnyt eniten levottomiksi maltilliset porvarit. Ranskan vallassaolevan rahäsäkin äänenkannattaja, sanomalehti „Temps" ** oli hirveän kiihtynyt „anarkian" johdosta, se sätti ja parjasi yleisvenäläisen poliittisen lakon järjestäjiä ja osanottajia. Nyt tämä lehti, joka sinänsä on tyytyväinen tsaarin perustuslaillisiin lupauksiin, huomauttaa levottomana: „Sen sijaan, että tsaari olisi toiminut omasta aloitteestaan, hän yksinkertaisesti allekirjoitti liberaalisen opposition „evästyksset". Se on huono tapa, joka lyö johdonmukaisiin reformeihin pakko-reformin leiman, jonkin irrallisen, äkillisen reformin leiman. Tämä tapa tekee hallituksen itsensä vastakohtaksi ja pal-kitsee väkivallan. Onnettomuudeksi on liian selvää, että asia oli todellakin mennyt pitkälle, että muuta ulospääsyä ei ollut siitä umpikujasta, johon hallitus oli ajettu. Unoh-takaamme siis pikemmin tämän antautumisen luonne — antautumisen ei ainoastaan perustuslaillisten edessä, noiden maltillisten ihmisten edessä, joiden neuvoa pitäisi ennen kaikkea seurata, vaan antautumisen lakon edessä, antautumisen vallankumouksen edessä".

Ei, herrat porvarit, työläiset eivät unohda milloinkaan tsaarin antautumisen pakollista luonnetta! Työläiset eivät unohda milloinkaan, että ainoastaan voimalla, organisaationsa, yksimielisyytensä, joukkosankaruutensa voimalla he valloittivat tsarismilta manifestipaperiin kirjoitetun vapauden tunnustamisen ja valloittavat vapauden todellisuudessaakin.

Ylempänä sanoimme, että vihollinen on perääntynyt ja jättänyt taistelutantereen vallankumoukselliselle proletariaatille. Nyt meidän täytyy lisätä: perääntyvän vihollisen

* — sotilasvallankaappauksen. *Toim.*

** — „Aika". *Toim.*

takaa-ajo jatkuu tarmokkaasti. Maanantaina, lokakuun 17 pnä, ilmestyi tsaarin manifesti. Tiistaina, 18 pnä, ilmestyi — kuten Wolfin tietotoimisto tiedoittaa — Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen manifesti, joka ilmestyi tavattoman suurena painoksena Pietarissa. Manifestissa sanotaan, että tsaarin manifestin julkaiseminen ei laisinkaan lopeta proletariaatin taistelua. Proletariaatin taktiikkana pitää olla niiden oikeuksien hyväksikäyttäminen, jotka sen iskujen painostuksesta on annettu, työväen kokousten järjestäminen lakon jatkamiskysymyksen ratkaisemista varten, miliisin järjestäminen vallankumouksellisten oikeuksien suojelemista varten, täydellisen amnestiavaatimuksen esittäminen. Kansankokousten sosialidemokraattiset puhujat vaativat perustavan kokouksen koollekutsumista. Lennätintietojen mukaan lakkokomitea¹¹⁴ vaatii amnestiaa ja perustavan kokouksen viipymätöntä koollekutsumista yleisen ja välittömän äänioikeuden pohjalla.

Vallankumouksellinen vaisto johdatti Pietarin työläisten mieleen heti oikean tunnuksen: taistelun tarmokas jatkaminen, uusien, valloitetujen asemien käyttäminen rynnistyksen jatkamiseen, itsevaltiuden todelliseen hävittämiseen. Ja taistelu jatkuu. Kokouksia on alettu pitää useammin ja ne ovat käyneet väkirikkaammiksi. Ilo ja oikeudenmukainen ylpeys ensimmäisen voiton johdosta eivät haittaa voimien uutta järjestämistä vallankumouksen viemiseksi päätökseen. Vallankumouksen menestys riippuu vieläkin laajempien kansankerrosten saamisesta vapauden puolelle, näiden joukkojen valistamisesta ja järjestämisestä. Työväenluokka todisti jättiläismäiset voimansa yleisvenäläisellä poliittisella lakolla, mutta kaupunkilaisproletariaatin takapajuisten kerrosten keskuudessa meidän on tehtävä vielä paljon työtä. Luodessamme työväenmiliisiä, tuota vallankumouksen ainoaa luotettavaa tukea, valmistautuessamme uuteen ja vielä päättäväisempään taisteluun, kannattaessamme vanhoja tunnuksiamme meidän on myös kiinnitettävä erikoista huomiota armeijaan. Sen riveihin on tsaarin tekemän pakollisen myönnytyksen täytynyt tuoda eniten horjuntaa, ja nyt, vetäessämme sotamiehiä työläisten kokouksiin, voimistaessamme agitaatiota kasarmeissa, laajentaessamme yhteyksiä upseereihin meidän on rinnan työväen vallankumousarmeijan luomisen kanssa luotava tietoisten vallankumouksellisten kaadereita sotaväessäkin,

joka vielä eilen oli ehdottomasti tsaarin sotaväkeä ja joka nyt on muuttumaisillaan kansan sotaväeksi.

Vallankumouksellinen proletariaatti on saanut aikaan sotaväen neutralisoinnin lamauttamalla sen yleislakon suurina päivinä. Nyt sen on saatava aikaan sotaväen täydellinen siirtyminen kansan puolelle.

Vallankumouksellinen proletariaatti on vienyt kaupunkivallankumouksen ensimmäiseen suureen voittoonsa. Sen pitää nyt laajentaa ja syventää vallankumouksen perustaa levittämällä vallankumousta kyliin. On nostettava talonpoikaisto vapausasian tietoisien puolustamisen tasolle, on vaadittava mitä vakavimpia toimenpiteitä talonpoikaiston hyväksi, on valmistettava maaseutuliikettä, joka yhdessä edistyneimmän kaupunkilaisproletariaatin kanssa tekisi lopun itsevaltiudesta ja valloittaisi täydellisen ja oikean vapauden,— sellainen on nyt päiväjärjestyksessä oleva Venäjän sosialidemokratian tehtävä.

Vallankumouksen menestys riippuu proletariaatin ja talonpoikaiston niiden joukkojen määrästä, jotka nousevat puolustamaan sitä ja viemään sitä päätökseen. Vallankumouksellinen sota eroaa muista sodista siinä, että se ammentaa itselleen pääreservin vihollisensa eilisten liittolaisten leiristä, tsarismmin eilisten kannattajien leiristä tai sellaisten ihmisten joukosta, jotka ovat kulkeneet sokeasti tsarismmin perässä. Ja yleisvenäläisen poliittisen lakon menestys antaa talonpojan ajatuksille ja sydämelle enemmän kuin millaisten tahansa manifestien ja lakien sekavat sanat.

Venäjän vallankumous oli juuri ja juuri alkanut kehittyä, kun koko poliittisen näyttämön etualan jo valtasivat liberaaliset porvarit, niin kuin asia oli vuosi sitten.

Vallankumous nousi jaloilleen, kun tammikuun 9 päivänä astui esiin kaupungin työväenluokka.

Vallankumous saavutti ensimmäisen voiton, kun Venäjän kaikkien kansojen proletariaatti nousi yhtenä miehenä ja ravisteli tsaarin valtaistuinta, jonka takia ovat kaikki kansat ja eniten kaikkien kansojen työtätekevien luokat saaneet kärsiä sellaisia lukemattomia onnettomuuksia.

Vallankumous tekee selvän vihollisesta ja pyyhkäisee pois maankamaralta verisen tsaarin valtaistuimen, kun työväki nousee vielä kerran ja vie mukanaan myös talonpoikaiston.

Ja edelleen — edelleen Venäjän vallankumouksella on olemassa vielä reservi. Ne ajat, jolloin kansat ja valtiot saattoivat elää erillään toisistaan, ovat menneet menojaan. Katsokaa: Eurooppa on jo levoton. Sen porvaristo on hämmingin vallassa ja valmis antamaan miljoonia ja miljardeja, kunhan vain tulipalo Venäjällä saadaan sammumaan. Euroopan sotilasvaltakuntien vallanpitäjät suunnittelevat sotilaallisen avun antamista tsaarille. Wilhelm on jo lähettänyt muutamia risteilijöitä ja kaksi miinalaivadivisioonaa välittömien yhteyksien järjestämistä varten saksalaisten sotahullujen ja Pietarhovin välille. Euroopan vastavallankumous ojentaa kättään Venäjän vastavallankumoukselle.

Koettakaa, koettakaa, kansalainen Hohenzollern! Meilläkin on Venäjän vallankumouksen eurooppalainen reservi. Tämä reservi on kansainvälinen sosialistinen proletariaatti, kansainvälinen vallankumouksellinen sosialidemokratia. Koko maailman työväki tervehtii liikutetun ihastuneena Venäjän työväen voittoa ja tajuten sen kiinteän yhteyden, mikä on olemassa sosialismin kansainvälisen armeijan osastojen välillä, valmistautuu itsekin suureen ja ratkaisevaan taisteluun.

Te ette ole yksin, koko Venäjän työläiset ja talonpojat! Ja jos onnistutte suistamaan alas, lyömään loppuun saakka ja tuhoamaan maaorjuus-, poliisi-, tilanherra- ja tsaari-Venäjän tyrannit, niin teidän voittonne on oleva merkinä koko maailman taistelulle pääoman hirmuvaltaa vastaan, taistelulle työtätekevien täydellisen, ei ainoastaan poliittisen, vaan myös taloudellisen, vapautuksen puolesta, taistelulle ihmiskunnan pelastamiseksi kurjuudesta, taistelulle sosialismin toteuttamisen puolesta.

„Proletari” № 24.
marraskuun 7 (lokakuun 25) pnä 1905

Julkaistaan „Proletari” lehden
tekstin mukaan

VIIMEISET UUTISET

Geneve, marraskuun 4 (lokakuun 22) pnä.

Nikolai Verisen „perustuslaillisen” manifestin jälkeen on seurannut uusia, lukemattomia murhia, joita Trepov ja hänen rosvojoukkonsa on järjestänyt. Vallankumouksellisen taistelun tukahduttamiseksi on laskettu valloilleen kaikki — kasakkojen riehunta, juutalaispogromit, kaduilla suoritettut vasta „amnestoitujen” poliitikkojen ampumiset, rosvoukset, joita mustasotnialaiset järjestävät poliisin avulla.

Tsaari on auttanut erinomaisesti vallankumouksellisia vahvistamalla näiden antaman arvion vilpillisestä myönnytyksestä, arvion iljettävästä „liberaalisen” manifestin komediasta. Tsaari itse haluaa saada aikaan uuden, ratkaisevan taistelun. Sitä parempi! Sosialidemokratian koko toiminta, proletariaatin koko energia suunnataan nyt seuraavan rynnistyksen valmisteluun, tsarismihirviön tuhoamiseen, hirviön, joka kuollessaan yrittää viimeisen kerran saada leimahtamaan pimeään väkijoukon pimeät vaistot. Mitä enemmän Trepov nyt yrittää, sitä varmempi on koko trepovilaisuuden ja kaikkien Romanovien täydellinen romahdus.

*Julkaistu ensi kerran v. 1925
„Vperjod” ja „Proletari” lehtien
VI julkaisun lisälehdessä,
julkaisija — NKP(b):n Keskuskomitean
Istpart **

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

---

* — Lokakuun vallankumouksen historiaa ja Venäjän Kommunistisen puolueen historiaa koskevaa aineistoa kokoava ja tutkiva komissio. *Suom.*

NIKOLAI ERNESTOVITSH BAUMAN

Lennätin toi tänään, marraskuun 3 p:n uutta lukua, tiedoituksen siitä, että tsaarin sotaväki surmasi Moskovassa Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen jäsenen, eläinlääkäri N. E. Baumanin. Hänen ruumiskirstunsa ääressä syntyi mielenosoitus, kun surmatun leski, joka samoin kuuluu puolueeseemme, piti puheen kansalle kehoittaen nousemaan aseelliseen kapinaan. Meillä ei ole nyt tilaisuutta esittää yksityiskohtaisia elämäkerrallisia tietoja kaatuneesta toverista. Mainitsemme toistaiseksi vain tärkeimmän. Hän alkoi toimia Pietarin sosialidemokraattisessa järjestössä 90-luvulla. Hänet vangittiin, istui 22 kuukautta Pietari-Paavalin linnassa, karkoitettiin Vjatkan lääniin. Pakeni karkoituspaikalta ulkomaille, osallistui vuonna 1900 aivan alusta pitäen „Iskran” järjestämiseen ja oli eräänä asian käytännöllisenä pääjohtajana. Kävi monta kertaa illegaalisesti Venäjällä. Vangittiin helmikuussa 1902 Voronezhissa (lääkäri ilmiantoi hänet) „Iskran” järjestämisestä koskevassa jutussa ja istui Kievin vankilassa. Karkasi sieltä yhdessä 10:n sosialidemokraattitoverin kanssa elokuussa 1902. Oli VSDTP:n Moskovon komitean edustajana puolueen toisessa edustajakokouksessa (salanimi: Sorokin). Osallistui Liigan toiseen edustajakokoukseen (salanimi: Sarafski). Oli sitten puolueen yllämainitun Moskovon komitean jäsenenä. Vangittiin kesäkuun 19 p:nä 1904 ja istui Tagankassa. Pääsivät vankilasta nähtävästi aivan äskettäin.

Ikuinen muisto Venäjän sosialidemokraattisen proletaarin riveissä toimineelle taistelijalle! Ikuinen muisto voittoisan vallankumouksen ensimmäisinä päivinä kaatuneelle vallankumousmiehelle! Olkoot kunnianosoitukset,

jotka kapinaan noussut kansa osoittaa hänen tomulleen, takeena kapinan täydellisestä voitosta ja kirotun tsarismmin täydellisestä hävittämisestä!

N. E. Baumanin murha osoittaa selvästi, kuinka oikeassa olivat sosialidemokraattiset puhujat Pietarissa nimittäessään lokakuun 17 päivän manifestia ansaksi ja hallituksen käyttäytymistä manifestin jälkeen provokaatioksi. Mitä arvoa on kaikilla näillä luvatuilla vapauksilla, niin kauan kuin valta ja asevoima pysyy hallituksen käsissä? Eiköhän tuo „amnestia” ole todellakin ansa, kun kasakat ampuvat kaduilla vankilasta poistuvia?

„Proletari” № 24,
marraskuun 7 (lokakuun 25) päivä 1905

Julkaistaan „Proletari” lehdessä
tekstin mukaan

PIKKUPORVARILLINEN SOSIALISMI JA PROLETAARINEN SOSIALISMI ¹¹⁵

Euroopassa on sosialismin erilaisten oppien joukossa nykyään saanut täydellisen herruuden marxilaisuus, ja taistelua sosialistisen järjestelmän toteuttamisen puolesta käydään miltei yksinomaan sosialidemokraattisten puolueiden johtaman työväenluokan taisteluna. Mutta tämä marxilaiseen oppiin perustuvan proletaarisen sosialismin täysi herruus ei ole vakiintunut yhtäkkiä, vaan vasta pitkän taistelun jälkeen kaikenlaisia takapajuisia oppeja, pikkuporvarillista sosialismia, anarkismia y.m.s. vastaan. Siinä noin kolmisenkymmentä vuotta sitten marxilaisuus ei ollut vielä herruusasemassa edes Saksassakaan, missä oikeastaan olivat vallitsevina pikkuporvarillisen sosialismin ja proletaarisen sosialismin väliltä olevat siirtymisluontoiset, keskenään sekaantuneet, eklektiset katsantokannat. Romaanilaisissa maissa, Ranskassa, Espanjassa ja Belgiassa, olivat edistyneiden työläisten keskuuteen eniten levinneitä oppeja proudhonismi, blanquilaiisuus ja anarkismi, jotka selvästi ilmaisivat pikkuporvarin eikä proletaarin katsantokantaa.

Mikä syy sitten aiheutti sen, että marxilaisuus sai tuon nopean ja täydellisen voiton nimenomaan viimeisten vuosikymmenien kuluessa? Koko nykyaikaisten yhteiskuntien kehitys niin taloudellisessa kuin poliittisessäkin suhteessa, koko vallankumouksellisen liikkeen ja sorrettujen luokkien taistelun kokemus varmensi yhä enemmän marxilaisten katsantokantojen oikeellisuutta. Pikkuporvariston rappeutuminen toi kiertämättä mukanaan ennemmin tai myöhemmin kaikenlaisten pikkuporvarillisten ennakkoluulojen kuoleutumisen, ja kapitalismin kasvu sekä luokkien välisen taistelun kärjistyminen kapitalistisen yhteiskunnan sisällä olivat

parasta agitaatiota proletaarisen sosialismin aatteiden puolesta.

Venäjän takapajuisuus on luonnollisesti selityksenä sille, että sosialismin erilaiset takapajuiset opit ovat hyvin piintyneitä maassamme. Venäjän vallankumouksellisen ajattelun historia kokonaisuudessaan viimeksi kuluneen neljännesvuosisadan aikana on marxilaisuuden ja pikkuporvarillisen narodnikkilaisen sosialismin välisen taistelun historiaa. Ja kun Venäjän työväenliikkeen nopea kasvu ja hämmästyttävät saavutukset ovat jo saaneet aikaan marxilaisuuden voiton Venäjälläkin, niin toisaalta epäilemättä vallankumouksellisen talonpoikaisliikkeen kehitys — varsinkin Vähä-Venäjällä vuonna 1902 tapahtuneiden kuuluisien talonpoikaiskapinain jälkeen — on aiheuttanut vanhuuttaan raihnaan narodnikkilaisuuden tiettyä elpymistä. Vanhain aikainen narodnikkilaisuus, jota on uusittu eurooppalaisella muotioppoportunismilla (revisionismi, bernsteiniläisyys, Marxin arvostelu), muodostaa niin sanottujen sosialistivallankumouksellisten koko originellin aatepakaasin. Sen vuoksi on talonpoikaiskysymyksellä keskeinen sija marxilaisten väittelyissä niin tyypillisten narodnikkien kuin myös sosialistivallankumouksellisten kanssa.

Narodnikkilaisuus oli tietyssä määrin eheä ja johdonmukainen oppi. Kiellettiin kapitalismin herruus Venäjällä; kiellettiin tehdastyöläisten osuus koko proletariaatin etummaisina taistelijoina; kiellettiin poliittisen vallankumouksen ja porvarillisen poliittisen vapauden merkitys; propagoitiin suorastaan sosialistista kumousta, jonka lähtökohtana on talonpoikaisyhteisö pienmaatalouksineen. Tästä eheästä opista on nyt jäljellä ainoastaan riekaleet, mutta voidaksemme tietoisesti päästä selvyYTEEN nykyisistä väittelyistä ja ehkäistäksemme näiden väittelyjen muuttumisen riidaksi, on aina pidettävä mielessämme niiden erehdysten yleiset ja alkujuurena olevat narodnikkilaiset *perustat*, joita meikäläiset sosialistivallankumoukselliset tekevät.

Tulevaisuuden ihmisenä Venäjällä on talonpoika, ajattelivat narodnikit, ja tämä katsantokanta juontui kiertämättä uskosta kyläyhteisön sosialistisuuteen ja epäuskosta kapitalismin tulevaisuuteen. Tulevaisuuden ihmisenä Venäjällä on työläinen, ajattelivat marxilaiset, ja Venäjän kapitalismin kehitys niin maanviljelyksessä kuin myös teollisuudessa varmentaa yhä enemmän heidän katsantokantaansa.

Työväenliike Venäjällä on nyt itse pakoittanut tunnustamaan itsensä, talonpoikaisliikkeen suhteen sen sijaan koko kuilu narodnikkilaisuuden ja marxilaisuuden välillä ilmenee nyt tämän liikkeen erilaisena *ymmärtämisenä*. Narodnikin mielestä talonpoikaisliike juuri kumoaakin marxilaisuuden; se on nimenomaan liikettä välittömästi sosialistisen kumouksen hyväksi; se nimenomaan ei tunnusta mitään porvarillista poliittista vapautta; se on lähtöisin nimenomaan pientaloudesta eikä suurtaloudesta. Sanalla sanoen narodnikin mielestä talonpoikaisliike onkin oikeaa, todella sosialistista ja välittömästi sosialistista liikettä. Narodnikkilainen usko talonpoikaisyhteisöön ja narodnikkilainen anarkismi selittää täydellisesti tällaisten johtopäätösten kiertämättömyyden.

Marxilaisen mielestä talonpoikaisliike on nimenomaan demokraattista, muttei sosialistista liikettä. Se on Venäjälläkin, kuten oli muissakin maissa, demokraattisen vallankumouksen, yhteiskunnallis-taloudelliselta sisällöltään porvarillisen vallankumouksen, välttämätön seuralainen. Se ei ole missään määrin suunnattu porvarillisen järjestelmän perustoja vastaan, tavarataloutta vastaan, pääomaa vastaan. Päinvastoin, se on suunnattu maaseudun vanhoja, maaorjuudellisia, esikapitalistisia suhteita vastaan ja tilanherramaanomistusta, tuota maaorjuuden kaikkien jätteidensä tärkeintä tukipylvästä, vastaan. Kyseisen talonpoikaisliikkeen täydellinen voitto ei sen vuoksi hävitä kapitalismia, vaan päinvastoin luo entistä laajemman pohjan sen kehitykselle, jouduttaa ja kärjistää puhtaasti kapitalistista kehitystä. Talonpoikaiskapinan täydellinen voitto voi vain luoda tukipylvään demokraattiselle porvarilliselle tasavallalle, jossa ensi kerran kaikessa puhtaudessaan kehittyikin laajassa mitassa proletariaatin taistelu porvaristoa vastaan.

Tässä siis on kaksi vastakkaista katsantokantaa, jotka jokaisen, joka haluaa päästä selvyteen sosialistivallankumouksellisten ja sosialidemokraattien välisestä periaatteellisesta kuilusta, on selvästi ymmärrettävä. Toisen katsantokannan mukaan talonpoikaisliike on sosialistista, toisen — demokraattis-porvarillista liikettä. Tästä voidaan nähdä, kuinka tompelimaisia ovat sosialistivallankumoukselliset me, kun he sadannen kerran toistavat (vertaa esim. „Revoljutsionnaja Rossijan” 75. numeroa), että muka ortodoksiset marxilaiset ovat joskus „ignoreineet” (eivät ole halunneet ottaa huomioon) talonpoikaiskysymystä. Tällaista

täyttä tomppelimaisuutta vastaan voidaan taistella ainoastaan yhdellä tavalla: kertaamalla aapista, selittämällä vanhoja, johdonmukaisen narodnikkilaisia katsantokantoja, viittaamalla sadannen ja tuhannennen kerran siihen, että todellinen eroavaisuus ei ole siinä, halutaanko vai eikö haluta ottaa huomioon talonpoikaiskysymystä, ei ole siinä, tunnustetaanko vai sivuutetaanko se, vaan siinä, että annetaan *erilainen arvio* nykyisestä talonpoikaisliikkeestä ja nykyajan talonpoikaiskysymyksestä Venäjällä. Ken puhuu siitä, että marxilaiset „ignoreivat” talonpoikaiskysymystä Venäjällä, hän on ensinnäkin täysi tomppeli, sillä venäläisten marxilaisten kaikki tärkeimmät teokset, Plehanovin „Erimielisyyksistämme” (ilmestynyt yli kaksikymmentä vuotta sitten) alkaen, on pääasiassa omistettu juuri Venäjän talonpoikaiskysymystä koskevien narodnikkilaisten katsantokantojen virheellisyyden selittämiseksi. Toiseksi, ken puhuu siitä, että marxilaiset „ignoreivat” talonpoikaiskysymystä, hän osoittaa siten pyrkivänsä luikertelemaan syrjään todella periaatteellisen erimielisyyden täydellisestä arvioinnista: onko nykyinen talonpoikaisliike demokraattisporvarillista vai eikö ole? onko se objektiivisen merkityksensä puolesta suunnattu maaorjuuden jätteitä vastaan vai eikö ole?

Sosialistivallankumoukselliset eivät ole milloinkaan antaneet eivätkä voikaan milloinkaan antaa selvää ja täsmällistä vastausta tähän kysymykseen, sillä Venäjän talonpoikaiskysymyksen suhteen he ovat auttamattomasti sotkeutuneet vanhan narodnikkilaisen ja nykyisen marxilaisen näkökannan välille. Juuri siksi marxilaiset sanovatkin sosialistivallankumouksellisia pikkuporvariston katsantokannalla oleviksi (pikkuporvariston ideologeiksi), koska nämä eivät voi selviytyä pikkuporvarillisista illuusioista ja narodnikkilaisuuden fantasioista talonpoikaisliikettä arvioidessaan.

Sen vuoksi meidän täytyy taas kerrata: aa-koo, ak, sano ak. Mihin nykyajan talonpoikaisliike Venäjällä pyrkii? Maata ja vapautta kohti.— Mikä merkitys on oleva tämän liikkeen täydellisellä voitolla? Saavutettuaan vapauden se poistaa tilanherrain ja virkamiesten herruuden valtion hallinnassa. Saatuaan maata se luovuttaa tilanherramaat talonpojille.— Poistaako mitä täydellisin vapaus ja mitä täydellisin tilanherrojen pakkoluovutus (maan poisottaminen tilanherroilta) tavaratalouden? Ei, ei poista.— Poistaako

mitä täydellisin vapaus ja mitä täydellisin tilanherrojen pakkoluovutus talonpoikaisen yksilöllisen taloudenhoidon yhteisömaalla tai „sosialisoidulla” maalla? Ei, ei poista.— Poistaako mitä täydellisin vapaus ja mitä täydellisin tilanherrojen pakkoluovutus syvän kuilun rikkaan, monta hevosta sekä monta lehmää omistavan talonpojan ja batrakin, päiväläisen väliltä, s.o. talonpoikaisporvariston ja maalaisproletariaatin väliltä? Ei, ei poista. Päinvastoin, mitä täydellisemmin ylimmän *säädyn* (tilanherrasäädyn) nujertaminen ja hävittäminen tapahtuu, sitä syvemmäksi tulee *luokkaero* porvariston ja proletariaatin välillä.— Mikä merkitys tulee olemaan talonpoikaiskapinan täydellisellä voitolla sen objektiivisen merkityksen kannalta? Tämä voitto hävittää loppuun saakka kaikki maaorjuuden jätteet, mutta ei laisinkaan hävitä porvarillista taloudenhoitoa, ei hävitä kapitalismia, ei hävitä yhteiskunnan jakaantumista luokkiin, rikkaisiin ja köyhiin, porvaristoon ja proletariaattiin.— Minkä vuoksi nykyinen talonpoikaisliike on demokraattis-porvarillista liikettä? Sen vuoksi, että hävittäessään virkamiesten ja tilanherrojen vallan se luo demokraattisen yhteiskuntajärjestelmän muuttamatta tämän demokraattisen yhteiskunnan porvarillista perustaa, hävittämättä pääoman herruutta.— Miten tietoisien työläisten, sosialistien, pitää suhtautua nykyiseen talonpoikaisliikkeeseen? Hänen pitää tukea tätä liikettä, auttaa talonpoikia mitä tarmokkaimmin, auttaa heitä loppuun saakka suistamaan alas täydellisesti sekä virkamiesten valta että tilanherrojen valta. Mutta samaan aikaan hänen pitää selittää talonpojille, että virkamiesten ja tilanherrojen vallan alassuistaminen ei vielä riitä. Kun tämä valta syöstään alas, on samalla valmistauduttava hävittämään pääoman valta, porvariston valta, ja siinä mielessä on viipymättä julistettava täysin sosialistista, s.o. marxilaista, oppia ja liitettävä yhteen, koottava, järjestettävä maalaisproletaareja taisteluun talonpoikaisporvaristoa vastaan ja Venäjän koko porvaristoa vastaan.— Voiko tietoinen työläinen unohtaa demokraattisen taistelun sosialistisen taistelun vuoksi tai unohtaa sosialistisen taistelun demokraattisen taistelun vuoksi? Ei, tietoinen työläinen nimittää itseään sosialidemokraatiksi juuri sen vuoksi, että hän on ymmärtänyt kummankin taistelun välisen suhteen. Hän tietää, että sosialismiin ei ole olemassa muuta tietä kuin tie

demokratismien kautta, poliittisen vapauden kautta. Sen vuoksi hän pyrkii toteuttamaan täydellisesti ja johdonmukaisesti demokratismia, saavuttaakseen lopullisen päämäärän, sosialismin.—Minkä takia demokraattisen taistelun ja sosialistisen taistelun ehdot eivät ole samat? Sen takia, että kummassakin taistelussa työläisillä tulee ehdottomasti olemaan eri liittolaiset. Demokraattista taistelua työläiset käyvät yhdessä porvariston, etenkin pikkuporvariston, osan kanssa. Sosialistista taistelua työläiset käyvät koko porvaristoa vastaan. Taistelua virkamiestä ja tilanherraa vastaan voidaan ja pitää käydä yhdessä kaikkien talonpoikien kanssa, vieläpä vauraiden ja keskitalonpoikainkin kanssa. Mutta taistelua porvaristoa ja siis myöskin vauraita talonpoikia vastaan voidaan käydä taatusti ainoastaan yhdessä maalaisproletariaatin kanssa.

Kun muistamme kaikki nämä marxilaisuuden aapistotutudet, joiden käsittelyä sosialistivallankumoukselliset pitävät aina parempana vältellä, niin meidän on jo helppo arvioida heidän seuraavat „uusimmat” vastaväitteensä marxilaisuutta vastaan.

„Minkä takia”, huudahtaa „Revoljutsionnaja Rossija” (№ 75), „piti ensin kannattaa yleensä talonpoikaa tilanherraa vastaan ja sitten (s.o. samaan aikaan) kannattaa proletariaattia talonpoikaa vastaan yleensä sen sijaan, että olisi heti kannatettu proletariaattia tilanherraa vastaan, ja mitä tekemistä siinä on marxilaisuudella, sen yksin allah tietää”.

Tämä katsantokanta kuuluu alkukantaisimmalle, lapsellisen naiiville anarkismille. Ihmiskunta on jo aikoja sitten, monia vuosisatoja, jopa monia vuosituhansiakin haaveillut yleensä kaiken riiston hävittämisestä „heti”. Mutta nämä haaveet pysyivät haaveina niin kauan kuin miljoonat riistetyt eivät alkaneet liittyä yhteen koko maailmassa käydäkseen vakaumuksellista, sitkeää ja kaikinpuolista taistelua kapitalistisen yhteiskunnan muuttamiseksi tämän yhteiskunnan oman kehityksen suuntaan. Sosialistiset haaveet muuttuivat miljoonien ihmisten sosialistiseksi taisteluksi vasta sitten, kun Marxin tieteellinen sosialismi satoi uudistuspyrkimykset yhteen määrätyn luokan taistelun kanssa. Luokkataistelun ulkopuolella sosialismi on tyhjänpäiväinen fraasi tahi naiivi haave. Ja meillä Venäjällä on edessämme kahden erilaisen sosiaalisen voiman kaksi erilaista taistelua.

Proletariaatti taistelee porvaristoa vastaan kaikkialla, missä on tuotannon kapitalistisia suhteita (ja niitä on jopa — sosialistivallankumouksellistemme tiedoksi — talonpoikaisyhteisönkin sisällä, s.o. tuolla heidän käsityksensä mukaan eniten „socialisoidulla” maalla). Talonpoikaisto, tämä pienviljelijäin, pikkuporvarien kerros, taistelee kaikkia maaorjuuden jätteitä vastaan, virkamiehiä ja tilanherroja vastaan. Näitä kahta erilaista, eriluontoista sosiaalista sotaa näkemättä saattavat olla vain sellaiset ihmiset, jotka eivät laisinkaan tunne poliittista taloustiedettä eivätkä koko maailman vallankumoushistoriaa. Kun suljetaan silmät näiden sotien eriäväisyydeltä käyttämällä sanaa „heti”, niin se merkitsee samaa kuin piiloittaa pää siiven alle ja kieltäytyä yleensä analysoimasta todellisuutta.

Kadotettuaan entisen narodnikkilaisuuden katsantokantojen eheyden sosialistivallankumoukselliset ovat unohtaneet paljon jopa itse narodnikkienkin opista. „Auttaessaan talonpoikaistoa pakkoluovuttamaan tilanherrat”, kirjoittaa „Revoljutsionnaja Rossija” samassa kohdassa, „hra Lenin tahtomattaan myötävaikuttaa pikkuporvarillisen talouden pystyttämiseen jo enemmän tai vähemmän kehittyneiden kapitalistisen maanviljelystalouden muotojen raunioille. Eikö tämä sitten ole askel taaksepäin ortodoksisen marxilaisuuden katsantokannalta?”

Hävetkää, herrat! Tehän olette unohtaneet oman hra V. V:nne! Vilkaiskaa hänen „Kapitalismin kohtaloihin”, hra Nikolai —onin¹¹⁶ „Katsauksiin” ja muihin viisautenne lähteisiin. Silloin te muistatte, että Venäjän tilanherrataloudella on sekä kapitalistisia että maaorjuudellisia piirteitä. Te saatte silloin tietää, että on olemassa talouden työllämaksujärjestelmä, tuo veropäivätyötalouden suoranaisten peru. Jos te lisäksi vielä vilkaisette sellaiseen ortodoksisesti marxilaiseen kirjaan kuin Marxin „Pääoman” kolmanteen osaan, niin sieltä saatte tietää, että veropäivätyötalouden kehitys ja sen muuttuminen kapitalistiseksi taloudeksi ei ole missään tapahtunut eikä ole voinutkaan tapahtua muuten kuin pikkuporvarillisen talonpoikaistalouden välityksellä. Te käytätte marxilaisuuden höyhentämiseen aivan liian yksinkertaista, kovin kauan sitten paljastettua keinoa: te panette marxilaisuuden kontolle karrikointiin saakka yksinkertaistetun käsityksen suuren veropäivätyötalouden suoranaisestä muuttamisesta kapitalistiseksi suurtaloudeksi! Te järkelette

näin: tilanherrojen sadot ovat runsaampia kuin talonpoikien sadot, siis tilanherrojen pakkoluovutus on askel taaksepäin. Tämä järkeily on neljättä luokkaa käyvän kymnaasilaisen arvoinen. Ajatelkaapa, herrat, eikö se ollut „askel taaksepäin”, kun huonosatoiset talonpoikain maat erotettiin runsassatoisista tilanherrain maista maaorjuuden luhistuessa?

Venäjän nykyisellä tilanherrataloudella on sekä kapitalistisia että maaorjuudellisia piirteitä. Talonpoikain nykyinen taistelu tilanherroja vastaan on objektiiviselta merkitykseltään taistelua maaorjuuden jätteitä vastaan. Mutta kun yritetään ottaa laskuihin kaikki erilliset tapaukset ja punnita jokainen erillinen tapaus, määritellä apteekkarin vaa'an tarkkuudella, missä nimenomaan päättyy maaorjuus ja alkaa puhdas kapitalismi, niin se merkitsee, että oma pedanttisuus pannaan marxilaisten kontolle. Me emme voi laskea, miten suuri osa pikkukauppiaalta ostettujen ruokatarvikkeiden hinnassa on työperäistä arvoa ja miten suuri osa puijausta j.n.e. Merkitseekö tämä sitä, herrat, että teoria työperäisestä arvosta on heitettävä pois?

Nykyisellä tilanherrataloudella on sekä kapitalistisia että maaorjuudellisia piirteitä. Vain pedantit voivat tehdä tästä sellaisen johtopäätöksen, että velvollisuuksiimme kuuluu punnita, laskea ja luetteloita jokainen pieni piirre jokaisessa erillisessä tapauksessa tämän piirteen jommankumman sosiaalisen luonteen kannalta. Vain utopistit voivat tehdä tästä sellaisen johtopäätöksen, että meidän „ei ole syytä” tehdä eroa kahden erilaisen sosiaalisen sodan välillä. Todellisuudessa tästä juontuu se ja vain se johtopäätös, että meidän pitää sekä ohjelmassamme että taktiikassamme yhdistää kapitalismia vastaan käytävä puhtaasti proletaarinen taistelu maaorjuutta vastaan käytävään yleisdemokraattiseen (ja yleistalonpoikaiseen) taisteluun.

Mitä voimakkaammin ovat kehittyneet kapitalistiset piirteet nykyisessä tilanherrain puolittain maaorjuudellisessa taloudessa, sitä välttämättömämpää on nyt viipymättä järjestää maalaisproletariaatti itsenäisesti, sillä sitä nopeammin nousee näyttämölle kaikenlaisen konfiskoinnin yhteydessä puhtaasti kapitalistinen tai puhtaasti proletaarinen antagonismi. Mitä voimakkaampia kapitalistiset piirteet tilanherrataloudessa ovat, sitä nopeammin demokraattinen konfiskointi sysää tosi taisteluun sosialismin puolesta,— ja

siis sitä vaarallisempi on se demokraattisen kumouksen ulkokultainen idealisointi, jota „sosialisointi” sanan avulla harjoitetaan. Tällainen on se johtopäätös, joka juontuu kapitalismin ja maaorjuuden sekottamisesta tilanherrataloudessa.

Näin siis puhtaasti proletaarinen taistelu on yhdistettävä yleistalonpoikaiseen taisteluun, mutta niitä ei saa sekottaa toisiinsa. Yleisdemokraattista ja yleistalonpoikaista taistelua on kannatettava, mutta ei kuitenkaan ole sulauduttava yhteen tämän taistelun kanssa, joka ei ole luokkataistelua, ei kuitenkaan ole ihannoitava sitä käyttämällä sellaisia ulkokultaisia sanoja kuin sosialisointi, ei kuitenkaan ole hetkeksikään unohdettava ei kaupunkilais- *eikä maalais-*proletariaatin järjestämistä aivan itsenäiseksi sosialidemokratian luokkapuolueeksi. Kannattaessaan loppuun saakka mitä päättäväisintä demokratismaa tämä puolue ei anna vieroittaa itseään vallankumoukselliselta tieltä niiden taantumuksellisten haaveiden ja kokeiden avulla, joilla yritetään luoda „tasasuhtaisuutta” tavaratalouden vallitessa. Talonpoikain taistelu tilanherroja vastaan on nyt vallankumouksellista, tilanherrain maiden konfiskointi tässä taloudellisen ja poliittisen kehityksen vaiheessa on joka suhteessa vallankumouksellista, ja me kannatamme tätä vallankumouksellis-demokraattista toimenpidettä. Mutta kun tätä toimenpidettä nimitetään „sosialisoimiseksi”, kun petetään itseään ja kansaa „tasasuhtaisen” maankäytön mahdollisuudella tavaratalouden vallitessa, niin se on jo taantumuksellista pikkuporvarillista utopiaa, jonka me jätämme sosialistitaantumuksellisille.

„Proletari” № 24,
marraskuun 7 (lokakuun 25) pnä 1905

Julkaistaan „Proletari” lehdessä
tekstiin mukaan

RATKAISU LÄHENEÉ

Voimat ovat tulleet tasaväkisiksi,— kirjoitimme me kaksi viikkoa sitten * saatuamme ensimmäiset tiedot yleisvenäläisestä poliittisesta lakosta ja kun alkoi selvitä, ettei hallitus rohkene heti käyttää sotilaallisia keinojaan.

Voimat ovat tulleet tasaväkisiksi,— toistimme me viikko sitten **, kun poliittisten uutisten „viimeinen sana” oli lokakuun 17 päivän manifesti, mikä osoitti koko kansalle ja koko maailmalle, että tsarismi epäröi ja perääntyy.

Mutta voimien tasapaino ei ollenkaan sulje pois taistelua, vaan päinvastoin tekee sen erittäin kärkeväksi. Kuten olemme jo sanoneet, hallituksen perääntyminen on ainoastaan sitä, että se valikoi uusia, sen katsantokannalta sopivampia taisteluasemia. Julistetut „vapaudet”, jotka komeilevat lokakuun 17 päivän manifestiksi nimetyllä paperilla, ovat vain yritys valmistella moraaliset ehdot taistelulle vallankumousta vastaan,— samalla kun Trepov yleisvenäläisten mustasotnialaisten etunenässä valmisteleé aineellisia ehtoja tätä taistelua varten.

Ratkaisu läheneé. Uusi poliittinen tilanne hahmottuu hämmästyttävällä, vain vallankumouksellisille aikakausille ominaisella, nopeudella. Hallitus on alkanut perääntyä sanoissa ja valmistautua heti hyökkäykseen teoissa. Perustuslain lupailemisten jälkeen seurasi kerrassaan villejä ja säädyttömiä väkivallantekoja aivan kuin varta vasten siinä tarkoituksessa, että kansa saisi mahdollisimman havainnollisen käsityksen itsevaltiuden reaalisen vallan koko reaalisesta merkityksestä. Ristiriita lupausten,

* Ks. tätä osaa, s. 381. *Toim.*

** Ks. tätä osaa, s. 417. *Toim.*

sanojen, paperien ja toisaalta todellisuuden välillä on käynyt entisestään tavattoman paljon tuntuvammaksi. Tapahtumat ovat alkaneet erinomaisesti vahvistaa sitä totuutta, jota olemme jo pitkän aikaa toistaneet ja tulemme aina toistamaan lukijoille: niin kauan kuin tsarismmin todellista valtaa ei ole kukistettu, niin kauan kaikki sen myönnytykset, jopa „perustava” kokouskin mukaanluettuna, ovat vain aave, ovat vain kangastusta, silmänlumetta.

Pietarin vallankumoukselliset työläiset ovat ilmaisseet tämän erinomaisen selvästi eräässä niistä joka päivä ilmestyvistä bulleeteineista¹¹⁷, joita ei ole vielä meille saakka tullut, mutta joista kertovat yhä useammin proletariaatin voimakkuuden hämmästyttämät ja säikyttämät ulkomalaiset sanomalehdet. „Meille on annettu kokoontumisvapaus”, kirjoitti lakkokomitea (käännämme takaisin englannista venäjäksi, minkä vuoksi tietenkin tulee kiertämättä tiettyjä epätarkkuuksia), „mutta sotaväki ympäröi meidän kokouksemme. Meille on annettu painovapaus, mutta sensuuri on edelleenkin olemassa. On luvattu tieteen vapaus, mutta yliopisto on sotilaiden käsissä. On annettu henkilöllinen koskemattomuus, mutta vankilat ovat täpö täynnä vankeja. On annettu Witte, mutta Trepov on edelleenkin olemassa. On annettu perustuslaki, mutta itsevaltius on edelleenkin olemassa. Meille on annettu kaikki, mutta meillä ei ole mitään”.

Trepov on keskeyttänyt „manifestin” täytäntöönpanon. Trepov on pidättänyt perustuslain. Samainen Trepov on antanut selityksen vapauksista niiden todellisen merkityksen kannalta. Trepov on runnellut amnestian.

Mutta kuka se sellainen Trepov oikeastaan on? Epätavallinen henkilö, jonka korjaaminen pois olisi erittäin tärkeää? Ei sinne päinkään. Hän on aivan tavallinen poliisi, joka, käskiessään sotaväkeä ja poliisia, suorittaa aivan jokapäiväistä itsevaltiuden antamaa tehtävää.

Minkä takia sitten tämä tavallinen poliisi ja hänen aivan jokapäiväinen „tehtävänsä” on yhtäkkiä saanut näin tavattoman suuren merkityksen? Sen takia, että vallankumous on ottanut tavattoman suuren askelen eteenpäin ja lähentänyt tosi ratkaisua. Proletariaatin johtamana kansa miehistyy poliittisesti — ei päivittäin, vaan tunneittain, tai, jos niin haluatte, ei vuosittain, vaan viikoittain. Ja kun poliittisesti

vielä uinuvan kansan edessä Trepov oli aivan tavallinen poliisi, niin poliittiseksi voimaksi itsensä tajuavan kansan edessä Trepovista on tullut sietämätön, koska hänessä on olennoitunut koko tsarismmin villeys, rikollisuus ja järjettömyys.

Vallankumous opettaa. Se antaa kaikille kansanluokille ja Venäjän kaikille kansoille erinomaisia, kouraantuntuvia opetuksia *perustuslain olemusta* koskevasta aiheesta. Vallankumous opettaa siten, että nostaa ratkaisua odottavat ja päiväjärjestyksessä olevat politiikan tehtävät esiin mitä havainnollisimmalla, kouraantuntuvalla selvyydellä, panee kansanjoukot nahassaan tuntemaan nämä tehtävät, tekee mahdolliseksi itse kansan olemassaolon, ellei näitä tehtäviä ratkaista, paljastaa teoissa ylipäänsä kaikkien ja kaikenlaisten suojaverhojen, verukkeiden, lupausten ja tunnustusten kelvottomuuden. „Meille on annettu kaikki, mutta meillä ei ole mitään”. Sillä meille on „annettu” vain lupauksia, sillä meillä ei ole todellista valtaa. Olemme päässeet aivan lähelle vapautta, olemme pakoittaneet ylipäänsä kaikki, jopa tsaarinkin, myöntämään vapauden välttämättömyyden. Mutta emme tarvitse vapauden tunnustamista, vaan todellista vapautta. Emme tarvitse paperia, jossa luvataan lainsäädännöllisiä oikeuksia kansan edustajille. Tarvitsemme todellista kansan itsevaltiutta. Mitä lähemmäksi kansan itsevaltiutta olemme päässeet, sitä sietämättömämmäksi sen puuttuminen on käynyt. Mitä houkuttelevampia ovat tsaarin manifestit, sitä sietämättömämpi on tsaarivalta.

Taistelu lähenee ratkaisuaan, sen kysymyksen ratkaisua, jääkö reaalin valta tsaarihallituksen käsiin. Mitä tulee vallankumouksen tunnustamiseen, niin sen ovat nyt jo kaikki tunnustaneet. Sen on verrattain kauan sitten tunnustanut hra Struve ja osvobozhdenijelaiset, sen on nyt tunnustanut hra Witte, tunnustanut Nikolai Romanov. Minä lupaan teille kaikki, mitä haluatte, sanoo tsaari, kunhan jätätte minulle vallan. annatte minun itseni täyttää lupaukseni. Sitä tarkoittaa tsaarin manifesti, ja on ymmärrettävää, että se ei voinut olla sysäämättä ratkaisevaan taisteluun. Annan kaikki, paitsi valtaa,— sanoo tsarismi. Kaikki muu, paitsi valtaa, on aave,— vastaa vallankumouksellinen kansa.

Sen näennäisen järjettömyyden, johon asiat Venäjällä ovat päätyneet, todellinen merkitys on siinä, että tsarismi

yrittää pettää, kiertää vallankumouksen tekemällä sopimuksen porvariston kanssa. Tsaari lupaa porvaristolle yhä enemmän ja kokeilee, eikö vihdoinkin alkaisi omistavien luokkien yleinen kallistuminen „järjestyksen” puoleen. Mutta niin kauan kuin tämän „järjestyksen” olennoitumana on Trepovin ja hänen mustien sotnioidensa riehunta, niin kauan tsaarin kutsua uhkaa vaara jäädä huutavan ääneksi korvessa. Tsaari tarvitsee yhtäläillä sekä Witteä että Trepovia: Witteä toisten houkuttelemista varten; Trepovia toisten pidättelemistä varten; Witteä lupauksia varten, Trepovia tekoja varten; Witteä porvaristoa varten, Trepovia proletariaattia varten. Ja etemme avautuu taas, tosin verrattomasti paljon korkeammalla kehitysasteella, sama kuva, jonka me näimme Moskovan lakkojen alkaessa: liberaalit neuvottelevat, työläiset taistelevat.

Trepov on ymmärtänyt mainiosti osuutensa ja oikean merkityksensä. Hän on kenties vain ylenmäärin kiirehtinyt,— diplomaattisen Witten kannalta,— mutta hänhän on pelännyt myöhästytävänsä nähdessään, kuinka nopeasti vallankumous harppii eteenpäin. Trepovin on ollut suorastaan pakkokin kiirehtiä, sillä hän on tuntenut, että hänen käskyvallassaan olevat voimat hupenevat.

Samanaikaisesti itsevaltiuden perustuslakimanifestin kanssa alkoivat itsevaltiuden perustuslakiehkäisyt. Mustat sotniat ovat alkaneet toimia niin, ettei Venäjällä ole ennen sellaista nähty. Venäjän kaikilta kolkilta suorastaan sataamalla sataa tietoja verilöylyistä, pogromeista ja ennenkuulumattomista petomaisuuksista. Vallitsee valkoinen terrori. Siellä, missä se on suinkin mahdollista, poliisi nostattaa ja järjestää kapitalistisen yhteiskunnan pohjasakkaa ryöväys- ja väkivaltatarkoituksissa, juottaa kaupunkilaisväestön ihmishylkiöitä, järjestää juutalaispogromeja, yllyttää pieksämään „ylioppilaita” ja kapinoitsijoita, auttaa „opettamaan” zemstvomiehiiä. Vastavallankumous työskentelee täydellä höyryllä. Trepov „kunnostautuu”. Ammutaan mitraljööseistä (Odessa), puhkotaan silmiä (Kiev), heitetään kadulle viidennestä kerroksesta, valloitetään rynnäköllä kokonaisia taloja ja niiden omaisuus annetaan hävitettäväksi ja ryövättäväksi, sytytetään tulipaloja eikä anneta sammuttaa, ammutaan niitä, jotka uskaltavat tehdä vastarintaa mustille sotnioille. Puolasta Siperiaan, Suomenlahden

rannikolta Mustalle merelle saakka,— kaikkialla tapahtuu aivan samaa.

Mutta rinnan tämän mustan sotnian riehunnan kanssa, näiden itsevaltiudellisen hallintovallan orgiain ja näiden tsarismihirviön viimeisten kouristuskohtausten kanssa tulee selvästi esiin proletariaatin yhä uusi ja uusi rynnistys, joka, samoin kuin aina muulloinkin, vain näennäisesti vaimenee liikkeen jokaisen nousun jälkeen, mutta joka itse asiassa kerää voimia ja valmistautuu ratkaisevaan iskuun. Poliisin riehunta on nykyään Venäjällä luonteeltaan jo kokonaan toisenlaista kuin aikaisemmin,— syyt siihen olemme ylempänä maininneet. Rinnan kasakkain kostonpuuskiin ja Trepovin „revanssin” kanssa menee tsaarivallan rappeutuminen yhä pitemmälle ja pitemmälle. Se ilmenee niin provinssissa ja Suomessa kuin myös Pietarissa, se vaikuttaa myös niihin seutuihin, joilla kansa on kaikkein poljeituimmassa asemassa ja poliittinen kehitys kaikkein heikointa, sekä vierasheimoisien väestön asuttamiin reuna-alueisiin että pääkaupunkeihin, missä uhkaa puhjeta vallankumouksen mitä suuremoinen draama.

Todellakin, verrataka näitä kahta lennätinuutista, jotka olemme ottaneet edessämme olevasta wieniläisestä porvarillis-liberaalisesta sanomalehdestä ¹¹⁸: „*Tver*. Roskaväki on hyökännyt kuvernööri Sleptsovin läsnäollessa zemstvovirastojen rakennukseen. Roskaväen saartama talo sytytettiin sitten palamaan. Palokuntalaiset kieltäytyivät sammuttamasta. Sotaväkeä oli lähellä, mutta se ei ryhtynyt mihinkään toimenpiteisiin mellakoitsijoita vastaan” (emme tietenkään mene takuuseen, että juuri tämä uutinen on täysin totuudennukainen, mutta se, että tällaista ja sata kertaa pahempaa tapahtuu joka puolella, on kiistaton tosiasia). „*Kasaani*. Kansa on riisunut aseista poliisin. Siltä otetut aseet on jaettu väestölle. On järjestetty kansanmiliisi. Vallitsee täydellinen järjestys”.

Eikö todellakin ole opettavaista verrata näitä kahta kuvaa toisiinsa? Kostoja, riehuntaa, pogromi. Tsaarivallan alas suistaminen ja voittoisan kapinan järjestäminen.

Suomessa ilmenee samaa verrattomasti paljon laajemmissa mittasuhteissa. Tsaarin käskynhaltija on ajettu pois. Kansa on pannut pois viralta lakeijasenaattorit. Venäläisiä santarmeja heitetään ulos. Nämä yrittävät kostaa (lennätinuutinen Haaparannasta marraskuun 4 päivältä uutta lukua)

rikkomalla rautatielinjoja. Silloin lähetetään aseistetun kansanmiliisin osastoja vangitsemaan riehuvia santarmeja. Tornion kansalaisten kokouksessa on päätetty järjestää aseiden ja vapaan kirjallisuuden maahantuonti. Tuhansia ja kymmeniä tuhansia kirjoittautuu Suomen miliisiin eri kaupungeissa ja kylissä. Tiedoitetaan, että lujan linnoituksen (Viaporin) venäläinen varusväki on lausunut olevansa myötätuntoinen kapinaan nousseelle kansalle ja luovuttanut linnoituksen kansanmiliisille. Suomi riemuitsee. Tsaari tekee myönnytyksiä, se on valmis kutsumaan koolle valtiopäivät, se kumooa vuoden 1899 helmikuun 15 päivän laittoman manifestin, hyväksyy kansan karkoittamier senaattorien „eroanomuksen”. Ja rinnan tämän kanssa „Novoje Vremja” kehoittaa sulkemaan kaikki Suomen satamat ja ase kädessä tukahduttamaan kapinan. Ulkomaalaisten sanomalehtien lennätinuutisten mukaan Helsinkiin on majoitettu paljon venäläistä sotaväkeä (ei ole tietoa, missä määrin se on kelvollista kapinan tukahduttamiseen). Venäläisiä sotalaivoja on kuulemma saapunut Helsingin sisäsatamaan.

Pietari. Trepov kostaa vallankumouksellisen kansan riemuitsemisesta (tsaarilta väkisin otetun myönnytyksen johdosta). Kasakat riehuvat. Verilöylyt voimistuvat. Poliisi järjestää avoimesti mustia sotnioita. Työläiset aikoivat järjestää sunnuntaina, marraskuun 5 (lokakuun 23) pnä, valtavan mielenosoituksen. He halusivat julkisesti kunnioittaa niiden sankaritovereittensa muistoa, jotka ovat kaatuneet taistelussa vapauden puolesta. Hallitus puolestaan valmisteli valtavaa verenvuodatusta. Se varusti Pietaria varten samaa, mitä oli pienissä mittasuhteissa ollut Moskovassa (verilöyly työläisten johtajan Baumanin hautajaisissa). Trepov halusi käyttää hetkeä silloin, kun hän ei ollut vielä pirstonut sotaväkeään lähettämällä siitä osan Suomeen,—hetkeä, jolloin työläiset aikoivat lähteä mielenosoitukselle eikä taisteluun.

Pietarin työläiset huomasivat vihollisen hankkeet. Mielenosoitus peruutettiin. Työläiskomitea päätti, että viimeistä taistelua ei järjestetä sillä hetkellä, minkä Trepov on suvainnut sille valita. Työläiskomitea laskelmoi aivan oikein, että monet seikat (mukaanluettuna kapina Suomessa) tekevät taistelun lykkäämisen epäedulliseksi Trepoville ja edulliseksi meille. Ja toistaiseksi valmistellaan voimaperäisesti

aseistautumista. Propaganda sotaväen keskuudessa on erinomaisten menestyksellistä. Tiedoitetaan, että on vangittu 150 matruusia, jotka kuuluvat 14. ja 18. merijalkaväkiosastoon, että viimeksi kuluneiden puolentoista viikon aikana on jätetty 92 valitusta, jotka koskevat upseerien myötätuntoisuutta vallankumouksellisille. Julistuksia, joissa sotaväkeä kehoitetaan siirtymään kansan puolelle, jaetaan jopa niille patrulleillekin, jotka „varjelevat” Pietaria. Trepovin sallimissa puitteissa luvattua painovapautta vallankumouksellinen proletariaatti laajentaa voimakkaalla kädellään puitteiltaan jonkin verran laajemmaksi. Ulkomaalaisten sanomalehtien kertoman mukaan lauantaina, lokakuun 22 (marraskuun 4) pnä, ilmestyivät ainoastaan ne pietarilaiset sanomalehdet, jotka suostuivat työläisten vaatimukseen olla välittämättä sensuurista. Kaksi pietarilaista saksankielistä sanomalehteä, jotka halusivat pysyä „lojaalisina” (orjamielisinä), ei ilmestynyt. „Legaaliset” sanomalehdet alkoi- vat — siitä hetkestä saakka, jolloin legaalisuuden rajoja ei enää määrännyt Trepov, vaan Pietarin lakkolaisten liitto — puhua tavallista rohkeampaa kieltä. „Lakko on lopetettu vain väliaikaisesti” — sähkötetään lokakuun 23 (marraskuun 5) pnä „Neue Freie Presse’lle” * — „kerrotaan, että lakko uusiintuu jälleen, kun tulee aika antaa viimeinen isku vanhalle järjestelmälle. Myönnytykset eivät tee proletariaattiin enää kerrassaan minkäänlaista vaikutusta. Tilanne on äärettömän vaarallinen. Vallankumoukselliset aatteet leviävät yhä laajempien joukkojen keskuuteen. Työväenluokka tuntee olevansa tilanteen herra. Täältä (Pietarista) alkavat jo matkustaa pois ne, joita tuleva katastrofi peloittaa”.

Ratkaisu lähenee. Kansankapinan voitto ei ole enää kaukana. Vallankumouksellisen sosialidemokratian tunnuk- sia toteutetaan odottamattoman nopeasti. Heittelehtiköön siis Trepov vielä vallankumouksellisen Suomen ja vallan- kumouksellisen Pietarin välillä, vallankumouksellisten reuna-alueiden ja vallankumouksellisen provinssin välillä. Yrittäköön hän valita itselleen edes yhden luotettavan paikan vapaille sotaliikkeille. Levitköön tsaarin manifesti mahdollisimman laajalti, levitköön mahdollisimman laajalle uutinen tapahtumista vallankumouksellisissa keskuuksissa, — se antaa meille uusia kannattajia, se saa aikaan uutta

* — „Uusi Vapaa Lehdistö”. *Toim.*

horjuntaa ja rappeutumista tsaarin kannattajien harvenneissa riveissä.

Yleisvenäläinen poliittinen lakko on tehnyt mainiosti tehtävänsä, se on vienyt eteenpäin kapinaa, iskenyt kamottavia haavoja tsarismiin, tehnyt tyhjäksi iljettävän Valtakunnanduuman iljettävän komedian. Kenraaliharjoitukset on pidetty. Kaikesta päättäen me olemme itse draaman kynnyksellä. Witte hukkuu sanatulvaansa. Trepov hukkuu verivirtoihin. Tsaarille on jäänyt enää kovin vähän sellaisia lupauksia, joita hän voisi vielä antaa. Trepoville on jäänyt kovin vähän mustasotnialaista sotaväkeä, jonka vielä voisi lähettää viimeiseen taisteluun. Mutta vallankumouksen sotaväen rivit yhä karttuvat, voimat karaistuvat erillisissä otteluissa, punainen lippu nousee uuden Venäjän yllä yhä korkeammalle ja korkeammalle.

„Proletari” № 25,
marraskuun 16 (3) pnä 1905

Julkaistaan „Proletari” lehdessä
tekstin mukaan

LISÄYS V. KALINININ KIRJOITUKSEEN „TALONPOIKAIN EDUSTAJAKOKOUS“¹¹⁹

Siis me näemme, että tietoisten sosialistien on ehdottomasti tuettava koko talonpoikaiston, jopa varakkaankin talonpoikaiston, vallankumouksellista taistelua virkamiehiä ja tilanherroja vastaan, mutta tietoisten sosialistien pitää suoraan ja selvästi sanoa, että talonpoikien haluama „musta jako“ ei ole vielä läheskään sosialismia. Sosialismi vaatii rahan vallan, pääoman vallan hävittämistä, tuotantovälineiden kaiken yksityisomistuksen hävittämistä, tavaratalouden hävittämistä. Sosialismi vaatii niin maan kuin tehtaidenkin siirtymistä kaikkien työtätekevien käsiin, työtätekevien, jotka yleisen suunnitelman mukaan järjestävät suur- (eikä pirstottua pien-) tuotantoa.

Talonpoikien taistelu maan ja vapauden puolesta on suuri askel sosialismia kohti, mutta ei vielä läheskään, ei läheskään itse sosialismi.

„Proletari“ № 25,
marraskuun 16 (3) pnä 1905

Julkaistaan „Proletari“ lehdessä
tekstin mukaan

KAHDEN OTTELUN LOMASSA

Geneve, marraskuun 15 pnä uutta lukua.

Suuri taistelu, johon proletariaatti ryhtyi tsarismia vastaan, on päättynyt. Yleisvenäläinen poliittinen lakko on nähtävästi melkein kaikkialla päättynyt. Vihollinen on perääntynyt eniten toisella sivustalla (Suomi), mutta sen sijaan toisella se on lujittunut (sotatilanne Puolassa). Keskuksessa vihollinen on perääntynyt hyvin vähän, mutta kuitenkin se on vallannut vahvat uudet asemat ja valmistautuu vieläkin verisempään ja vieläkin päättävämpään taisteluun. Aseellisia kahakoita tapahtuu alituisesti koko linjalla. Kumpikin puoli kiirehtii täydentämään menettämänsä, tiukentamaan rivejään, järjestäytymään ja aseistautumaan mahdollisimman hyvin seuraavaa taistelua varten.

Osapuilleen tällainen on asiointi tällä haavaa vapaus-taistelun näyttämöllä. Kansalaissota eroaa luonnollisesti muista sodista siinä, että taistelumuodot ovat paljon monipuolisempia, taistelevien lukumäärä ja kokoonpano kummallakin puolella on vähiten laskettavissa ja vaihtelee eniten, rauhan tai vaikkapa välirauhan solmimisyhteydet eivät lähde taistelevien taholta ja punoutuvat mitä kummallisimmalla tavalla yhteen sotatoimien kanssa.

Sotatoimien väliaikaiset keskeytykset kannustavat erikoisesti „sovittajain” kekseliäisyyttä. Witte ponnistaa kaikki voimansa esitellessään itseään sekä välittömästi että lakeijalehdistön välityksellä juuri tuollaiseksi „sovittajaksi”, peitellen kaikin mahdollisin keinoin tsarismien diplomaattisen palvelijan osaansa. Hallituksen tiedonanto myöntää — naiivien liberaalien mieliksi — poliisin osallistumisen mustasotniaalisiin urotöihin. Hallitusta palvova lehdistö

(esimerkiksi „Novoje Vremja”) on tuomitsevinaan taantumuksellisten äärimmäisyydet ja tietenkin vallankumouksellisten „äärimmäisyydet”. Taantumuksen äärimmäiset edustajat poistuvat (Pobedonostsev, Vladimir, Trepov) tyytymättöminä vähäpätöiseen peliin. Osittain he eivät ymmärrä — typeryytensä vuoksi — sitä, kuinka edullista tuo peli on mahdollisimman suuren vallan säilyttämiseksi tsarismille; osittain he laskelmoivat — ja oikein laskelmoivatkin — että heidän on mukavinta vapauttaa kokonaan kätensä ja osallistua samaan peliin, mutta toisenlaisessa osassa: „riippumattomien” monarkin mahdin puolesta taistelijain osassa, „vapaiden” kostajain, „Venäjän kansan häväistyjen (vallankumouksellisten häpäisemien) kansallisten tunteiden” johdosta kostajain, osassa, — yksinkertaisesti sanoen mustasotnialaisten johtajien osassa.

Witte hieroo tyytyväisenä käsiään nähdessään hämmästyttävän ovelan pelinsä „suuret” tulokset. Hän säilyttää liberalismiin neitseellisyyden, tarjoaa kovasti ministerinsalkkuja kadettipuolueen johtomiehille (jopa Miljukovillekin, „Le Temps” * lehden kirjeenvaihtajan sähkeen mukaan), lähettää omakätisen kirjeen hra Struvelle kehoittaen tätä palaamaan kotimaahan ja yrittäen näytellä „valkoista”, joka on yhtä etäällä sekä „punaisista” että „mustista”. Ja samaan aikaan hän hankkii yhdessä neitseellisyyden kanssa pääomaakin, sillä hän on edelleenkin tsaarihallituksen päämies, hallituksen, joka pitää käsissään kaiken vallan ja odottelee vain sopivinta hetkeä siirtyäkseen ratkaisevaan hyökkäykseen vallankumousta vastaan.

Kuvaus, jonka annoimme Wittestä „Proletarissa”, saa täydellisen varmennuksen. Menettelytapojensa, „kykyjensä” ja tehtävänsä kannalta hän on klovniministeri. Niiden reaalisten voimien kannalta, jotka hänen käytettävissään aina tähän mennessä ovat olleet, hän on liberaalisen byrokratian ministeri, sillä liberaalisen porvariston kanssa hänen ei ole vielä onnistunut tehdä kauppvoja. Tosin tuo kaupanhieronta kuitenkin edistyy pikku hiljaa. Kaupanhierojat huutavat viimeisen hintansa, lyövät kättä päälle ja lykkäävät kauppvojen tekemisen lähi päivinä kokoontuvan zemstvo-edustajakokouksen päätöksiin saakka. Witte yrittää lahjoa porvarillista intelligenssiä laajentamalla

* — „Alka”. Toim.

vaalioikeuksia Duuman vaaleissa, antamalla sivistyssensuksen, jopa heittämällä viheliäisen palasen työläisille (joiden täytyy tulla kylläisiksi „työläisten” 21:stä paikasta vaalijärjestelmän ollessa välillinen!!) ja vannomalla, että kunhan Duuma vain kokoontuisi, kunhan se tai edes sen vähemmistö esiintyisi yleisen äänioikeuden puolesta, niin tuon vaatimuksen kannatus hänen, Witten, taholta olisi täysin, täysin taattu.

Mutta kaikesta huolimatta kaupanhieronta ei ole vielä johtanut mihinkään. Kaupanhierojat käyvät neuvottelujaan välittämättä niistä, jotka todella taistelevat, ja se tekee tehottomaksi „kunnon meklariemme” ponnistelut. Liberaalinen porvaristo sinänsä ottaisi mielihyvin vastaan Valtakunnanduuman,— ottihan se sen vastaan jopa „neuvottelevanakin”, hylkäsihän se jo syyskuussa aktiivisen boikotin. Mutta siinähan se juttu onkin, että näiden kahden kuukauden aikana, jotka siitä saakka ovat kuluneet, vallankumous on ottanut tavattoman suuren askelen eteenpäin, proletariaatti on käynyt vakavan taistelun ja ensi kerran saavuttanut heti suuren voiton. Valtakunnanduuma, tuo katala ja iljettävä kansanedustuslaitos-komedia, tuli haudatuksi: valtavan proletaarisen rynnistyksen ensimmäinen isku löi sen murskaksi. Vallankumous paljasti muutamassa viikossa niiden lyhytnäköisyyden, jotka aikoivat mennä Bulyginin Duumaan tai kannattaa Duumaan menijöitä. Aktiivisen boikotin taktiikka sai mitä loistavimman varmennuksen, niin loistavan kuin yleensä poliittisten puolueiden taktiikka voi taistelun hetkellä saada: varmennuksen teoissa, tarkistuksen tapahtumien kulussa, ehdottoman ja kiistämättömän tosiasian tunnustuksen sille, mikä vielä eilen näytti lyhytnäköisistä ihmisistä ja pelkurimaisista kaupanhierojista liian rohkealta „hyppäykseltä tietämättömyyteen”.

Työväenluokka säikäytti aikamoisesti „duuma”-komi-diantteja, säikäytti niin, että he pelkäävät nyt astua jalallaan tuolle hauraalle, murtuneelle sillalle, eivätkä rohkene edes luottaa „uusimman”, valtion „käsityöläisten” pikaisesti suorittaman, korjauksen vahvuuteen. Osat ovat hiukan vaihtuneet. Eilen halusivat toverit Parvus, Tsherevanin ja Martov ottaa vallankumouksellisen sitoumuksen niiltä, jotka lähtevät tälle sillalle, sitoumuksen siitä, että nämä vaativat Duumassa perustavan kokouksen koollekutsumista. Tänään

on näiden sosialidemokraattien paikan ottanut ministerikabinetin presidentti kreivi Sergei Juljevitch Witte, joka tekee jo sellaisen „vallankumouksellisen” sitoumuksen, että hän kannattaa vaikkapa yhtä ainoaa perustavan kokouksen koollekutsumista vaativaa Duuman edustajaa.

Mutta liberaaliset porvarit, kadetit, häpäisivät niin kovasti itsensä ensi kerralla, etteivät he tahtoisi surullisen kokemuksen toistuvan. He, nämä hyväntahtoiset parlamenttimiehemme „Osvobozhdenijesta” ja „Russkije Vedomostista”, olivat jo saaneet järjestykseen „vaalikamppailun”; he olivat jo valinneet keskuskomitean johtamaan tätä kamppailua; he olivat järjestäneet juridisen byroonkin antamaan väestölle neuvoja siitä, onko zemstvopäälliköllä oikeus välittömästi hajottaa talonpoikain valitsijamiehet vai pitääkö hänen ensin tiedustella kuvernöörin mielipidettä. Sanalla sanoen he olivat jo miltei paneutuneet nukkumaan Venäjän kaikille Oblomoveille suosiollisesti lahjoitetulle sohvalle, kun yhtäkkiä... epäkohteliaasti olkapäällään tönäisten proletariaatti suisti alas Duuman ja koko „duuma”-kamppailun. Ei ole ihme, etteivät liberaaliset porvarit ole nyt taipuvaisia uskomaan lempeän kreivin „vallankumouksellisiin sitoumuksiin”. Ei ole ihme, että he ovat nyt vähemmän taipuvaisia puristamaan heille ojennettua kreivin kättä, että he entistä useammin vilkuilevat vasemmalle, vaikka heillä tuleekin sylki suuhun nähdessään kuohkean, uusilla sokerikiekuroilla koristellun, duumapiirakan.

Witten neuvotteluilla liberaalisen porvariston johtajien kanssa on epäilemättä mitä vakavin poliittinen merkitys, mutta vain siinä suhteessa, että ne vielä kerran vahvistavat liberalisoivan byrokratian ja pääoman etujen puolustajain sisäisen sukulaisuuden,— vain siinä suhteessa, että ne vielä kerran osoittavat, nimenomaan miten ja nimenomaan kuka hankkiutuu *hautamaan* Venäjän vallankumouksen. Mutta nämä neuvottelut ja sopimuksenhieronnat eivät onnistu juuri siksi, että vallankumous on vielä elossa. Vallankumous ei ainoastaan ole elossa, vaan se on voimakkaampi kuin koskaan ennen, se ei ole vielä läheskään, ei lähimainkaan sanonut viimeistä sanaansa, se on vasta alkanut nostattaa proletariaatin ja vallankumouksellisen talonpoikaiston voimia kaikessa laajuudessaan. Juuri sen vuoksi klovnimистерin neuvottelut ja sopimuksenhieronnat porvariston kanssa ovat luonteeltaan niin hedelmättömiä: niillä ei voi olla

vakavaa merkitystä tulisen taistelun aikana, jolloin vihollisvoimat seisovat vastakkain kahden ratkaisevan taistelun lomassa.

Tällaisena aikana pitää vallankumouksellisen proletariaatin, joka käsittää maailmanhistorialliset päämääränsä, joka pyrkii vapauttamaan työtätekevät sekä poliittisesti että taloudellisesti, joka ei hetkeksikään unohda sosialistisia tehtäviään,— tämän vallankumouksellisen proletariaatin politiikan pitää olla erikoisen lujaa, selvää ja määrätietoista. Klovniministerin katalaa valhetta, liberaalien ja porvarillisten demokraattien tylsäjärkisiä perustuslaillisia illuusioita vastaan sen pitää päättäväisemmin kuin koskaan ennen asettaa tunnuksensa — tsaarivallan kukistaminen yleiskansallisen aseellisen kapinan tietä. Vallankumouksellinen proletariaatti inhoaa kaikkea tekopyhyyttä ja taistelee armottomasti kaikkia todellisen asiointilan hämäämisyrkimyksiä vastaan. Ja nykyisin niissä puheissa, joita pidetään perustuslaillisesta järjestelmästä Venäjällä, on jok'ikinen sana tekopyhyyttä, jok'ikinen lause vanhaa, virallista valhetta, jonka tarkoituksena on pelastaa itsevaltiudellis-maajorjuudellisen Venäjän niitä tai näitä jätteitä.

Keskustellaan vapaudesta, puhutaan kansan edustuslaitoksesta, pidetään puheita perustavasta kokouksesta ja alituisesti, joka tunti, joka minuutti unohdetaan, että kaikki nuo hyvät asiat ovat tyhjänpäiväisiä fraaseja ilman vakavia takeita. Ja vakavana takeena voi olla *ainoastaan* voittoisa kansankapina, *ainoastaan* aseistetun proletariaatin ja talonpoikaiston täydellinen herruus tsaarivallan kaikkiin edustajiin, jotka ovat kansan edessä perääntyneet askelen taaksepäin, mutta joita ei ole vielä läheskään alistettu kansalle ja joita kansa ei ole vielä läheskään suistanut alas. Ja niin kauan kuin *tätä* päämäärää ei ole saavutettu, niin kauan *ei voi olla* oikeaa vapautta, oikeaa kansan edustuslaitosta, todella *perustavaa* kokousta, jolla olisi voimaa perustaa uusi järjestelmä Venäjällä.

Mitä on perustuslaki? Paperi, johon on kirjoitettu kansan oikeudet. Mikä on näiden oikeuksien todellisen tunnustamisen takeena? Niiden kansanluokkien *voima*, jotka ovat päässeet selville näistä oikeuksista ja kyenneet saamaan ne. Älkäämme antako sanojen viehättää itseämme,— se on sopivaa ainoastaan porvarillisen demokratian kaunopuhujille,— älkäämme unohtako hetkeksikään sitä, että *voima*

osoittaa itsensä *ainoastaan* voittona taistelussa ja että emme ole vielä läheskään päässeet täydelliseen voittoon. Alkäämme siis uskoko kauniisiin fraaseihin,— me elämme juuri sellaista aikaa, jolloin on käynnissä avoin taistelu, jolloin kaikki fraasit ja kaikki lupaukset tarkistetaan heti teoissa, jolloin sanoilla, manifesteilla ja perustuslain lupailemisilla *puijataan* kansaa, yritetään heikentää sen voimia, hajoittaa sen rivejä ja saada se riisumaan itsensä aseista. Ei ole mitään valheellisempaa kuin nuo lupaukset ja fraasit, ja me voimme ylpeyden tuntein sanoa, että Venäjän proletariaatti on jo kypsynyt niin raakaa väkivaltaa kuin liberaalis-perustuslaillista petostakin vastaan käytävää taistelua varten. Todistuksena on se rautatieläisten vetoamus, josta ulkomaalaiset sanomalehdet äskettäin tiedoittivat (originaalia meillä ei valitettavasti ole). Kerätkää aseita, toverit, sanotaan tässä vetoomuksessa, järjestykää taistelua varten väsymättä, kymmenkertaisella tarmolla. Vain aseistautumalla ja liittämällä rivimme tiukasti yhteen voimme puolustaa saavutettua ja saada vaatimuksemme täydellisesti täytetyiksi. Koittaa aika — ja me kaikki nousemme taas yhtenä miehenä uuteen, vieläkin sitkeämpään taisteluun täydellisen voiton puolesta.

Sellaisia ovat ainoat takeemme! Tämä on vapaan Venäjän ainoa, ei harhakuvallinen *perustuslaki!* Katsokaapa tosiaankin lokakuun 17 päivän manifestia ja Venäjän tosioija: voiko olla jotain opettavaisempaa kuin tämä *tsaarin* paperilla-antama *tunnustus* perustuslaille ja todellinen „perustuslaki”, *tsaarivallan* todellinen soveltaminen? Sisältäähän tsaarin manifesti luonteeltaan ehdottomasti perustuslaillisia lupauksia. Ja tässä teille noiden lupausten arvo. Henkilöllisyys on julistettu koskemattomaksi. Mutta ne, jotka eivät ole itsevaltiudelle mieluisia, ovat edelleenkin vankiloissa, karkoituksella, maanpaossa. Kokoukset on julistettu vapaiksi. Mutta yliopistot, jotka Venäjällä ensimmäisinä saivat aikaan todellisen kokoontumisvapauden, on suljettu, ja niiden sisäänkäytäviä vartioi poliisi ja sotaväki. Lehdistö on vapaata, ja sen vuoksi työväen etujen äänenkannattaja, sanomalehti „Novaja Zhizn”¹²⁰, konfiskoidaan sosialidemokraattisen ohjelman julkaisemisen takia. Mustasotnialaisten ministerien paikan ovat ottaneet oikeusjärjestyksen julistaneet ministerit. Mutta mustasotnialaiset „toimivat” kaduilla vielä lujemmin poliisin ja sotaväen

auttamina ja tsarismille epämieluisia vapaan Venäjän kansalaisia ammutaan, piestään ja silvotaan vapaasti ja rangaistuksetta.

Pitää olla sokea tai luokkakateuden sokaisema, että tällaisia kouraantuntuvia elämänopetuksia saatuaan voisi antaa nyt todella vakavaa merkitystä sille, lupaako Witte yleisen äänioikeuden ja allekirjoittaako tsaari manifestin „perustavan” kokouksen koollekutsumisesta. Vaikka nämä „teot” toteutuisivatkin, eivät ne kuitenkaan ratkaisisi taistelun lopputulosta, eivät kuitenkaan antaisi todellista vapautta vaaliagitaatiolle, eivät kuitenkaan turvaisi sitä, että edustajain yleiskansallinen kokous olisi luonteeltaan todella perustava. Perustavan kokouksen pitää juridisesti varmentaa, parlamentin kautta muotoilla elämänjärjestys uudella Venäjällä, mutta ennen kuin varmennetaan uuden voitto vanhasta ja että tälle voitolle voitaisiin antaa muoto on todellakin saatava voitto, on nujerrettava vanhojen laitosten voima, lakaistava ne pois, hävitettävä vanha rakennus maan tasalle, hävitettävä hiukankin vakavan vastarinnan mahdollisuus poliisin ja sen joukkioiden taholta.

Täydellisen vaalivapauden, täydellisen vallan perustavalle kokoukselle voi turvata vain kapinan täydellinen voitto, tsaarivallan kukistaminen ja väliaikaisen vallankumoushallituksen pystyttäminen sen tilalle. Siihen on suunnattava kaikki ponnistuksemme, kapinan järjestämistä ja valmistelua täytyy pitää ehdottomasti etutilalla. Vain sikäli, mikäli kapina on oleva voittoisa ja sen voitto on oleva vihollisen päättävää hävittämistä,—vain sikäli ei kansan edustajain kokoukskaan tule olemaan yleiskansallinen ainoastaan paperilla ja perustava ainoastaan sanoissa.

Alas kaikki tekopyhyys, kaikki vilpillisyys ja kaikki hämäret lausunnot! Sota on julistettu, sota on käynnissä, mutta meillä on pieni väliaika kahden ottelun lomassa. Keskitietä ei voi olla. „Valkoisten” puolue on pelkkää petosta. Ken ei ole vallankumouksen puolesta, hän on mustasotnialainen. Näin emme väitä yksinomaan me. Tämä ei ole meidän keksimämme sanonta. Tämän sanovat kaikille ja jokaiselle veren tahrinat katukivet Moskovassa ja Odessassa, Kronstadtissa ja Kaukasiassa, Puolassa ja Tomskissa.

Ken ei ole vallankumouksen puolesta, hän on mustasotnialainen. Ken ei halua sietää sitä, että Venäjän vapaus

olisi poliisimielivallan, lahjomisen, juottamisen, aseettomien kimppuun nurkan takaa hyökkäämisen vapautta, hänen on itsensä aseistauduttava ja valmistauduttava viipymättä taisteluun. Meidän ei pidä valloittaa vapauden lupausta, ei paperia vapaudesta, vaan todellinen vapaus. Meidän ei pidä saada aikaan tsaarivallan nöyryytystä, ei pidä saada sitä tunnustamaan kansan oikeuksia, vaan meidän pitää hävittää tämä valta, sillä tsaarivalta on mustasotnialaisten ylivaltaa Venäjällä. Tämäkään ei ole ollenkaan meidän johtopäätöksemme. Se on elämän johtopäätös. Se on tapahtumien opetus. Se on niiden ääni, jotka ovat tähän saakka olleet vieraita millaiselle hyvänsä vallankumoukselliselle opille ja jotka eivät rohkene ottaa yhtään vapaata askelta, sanoa yhtään vapaata sanaa kadulla, kokouksessa, kotonaan joutumatta aivan välittömään ja uhkaavaan vaaraan — tulla poljetuksi jalkoihin, raadelluksi, revityksi *tsaarin* kannattajain joukkion toimesta.

Vallankumous on vihdoinkin pakoittanut *tämän* „kansanvoiman”, tsaarin kannattajain voiman, tulemaan ulos. Se on pakoittanut näyttämään kaikille kouraantuntuvasti, kehen tsaarivalta todellisuudessa nojautuu, kuka tätä valtaa todellisuudessa kannattaa. Siinä he ovat, siinä on tuo petomaisuutuneiden poliisien, mielipuolisuuteen saakka tylsistyneiden sotilaiden, villiintyneiden pappien, raakojen kauppiaiden ja kapitalistisen yhteiskunnan juotettujen ihmishylkiöiden armeija. He ovat niitä, jotka nykyään *hallitsevat* Venäjää ja joita yhdeksän kymmenesosa kaikista hallitusvirastoistamme joko suoraan tai välillisesti auttaa. Siinä se on, tuo Venäjän Vendée¹²¹, joka muistuttaa Ranskan Vendéeta yhtä paljon kuin „laillinen” yksinvaltiain Nikolai Romanov muistuttaa Napoleon-lurjusta. Eikä meidänkään Vendée ole vielä sanonut viimeistä sanaansa, — älkää erehtykö sen suhteen, kansalaiset. Sekin vasta alkaa tulla esiin niin kuin kuuluu. Silläkin on vielä „polttoainevarastoja”, joita on karttunut pimeyden, oikeudettomuuden, maaorjuuden ja poliisin kaikkivallan vuosisatojen aikana. Se yhdistää itseensä aasialaisuuden koko villeyden ja kaikki ne huippuunsa kehitettyjen riisto- ja puijauskeinojen inhoittavat puolet, joiden avulla riistetään ja puijataan kaikkia niitä, jotka ovat kaupunkilaisen kapitalistisen sivilisaation eniten polkemia ja näännyttämiä, jotka on saatettu eläintä

huonompaan asemaan. Tämä Vendée ei katoa tsaarin min-käänlaisten manifestien ansiosta, ei minkään synodin vetoomusten ansiosta, ei minkäänlaisten korkeammassa ja alemmassa byrokraatiassa tapahtuvien muutosten ansiosta. Sen voi murtaa ainoastaan järjestyneen ja valistuneen proletariaatin voima, sillä ainoastaan proletariaatti, koska sitä itseään riistetään, kykenee nostattamaan kaikki ne, jotka ovat sitä alempana, herättämään niissä ihmisen ja kansalaisen, näyttämään niille tien kaikesta riistosta vapautumiseen. Ainoastaan se voi luoda ytimen mahtavalle vallankumousarmeijalle, joka on mahtava ihanteidensa, kurinalaisuutensa, järjestyneisyytensä ja taistelusanaruutensa ansiosta, joiden edessä eivät mitkään Vendéet kestä.

Ja sosialidemokratian johtama proletariaatti on jo kaikkialla ryhtynyt muodostamaan tätä vallankumousarmeijaa. Sen riveihin pitää tulla jokaisen, ken ei halua olla mustasotnialaisten armeijassa. Kansalaissota ei tunne neutraalisia. Ken pysyttelee syrjässä siitä, hän passiivisuudellaan kannattaa riemuitsevia mustasotnialaisia. Sotaväkikin jakaantuu punaiseen ja mustaan armeijaan. Vasta kaksi viikkoa sitten mainitsimme siitä, kuinka nopeasti se tulee mukaan taisteluun vapauden puolesta. Kronstadtin esimerkki on osoittanut sen havainnollisesti. Olkoon niin, että heittiö Witten hallitus voitti Kronstadtin kapinan¹²², olkoon niin, että se nyt ammututtaa satoja matruuseja, jotka ovat taas kerran nostaneet punaisen lipun,— mutta tuo lippu tulee hulmuamaan vieläkin korkeammalla, sillä tuo lippu on koko maailman kaikkien työtätekevien ja riistettyjen lippu. Huutakoon lakeijalehdistö, sellaiset kuin „Novoje Vremja”, sotaväen neutraalisuudesta,— tuo iljettävä ja teko-pyhä valhe hajoaa kuin tuhka tuuleen mustasotnialaisten jokaisen uuden urotyön yhteydessä. Sotaväki ei voi olla, se ei ole milloinkaan ollut eikä milloinkaan tule olemaan neutraalinen. Juuri nyt se hajaantuu tavattoman nopeasti vapauden sotaväeksi ja mustan sotnian sotaväeksi. Me edistämme tätä hajaantumista. Me leimaamme häpeällä kaikki epäroivät ja horjuvat, kaikki ne, jotka pelkäävät kansanmiliisin viipymättömän muodostamisen aatetta (ulkomaalaisten sanomalehtien viimeisten uutisten mukaan Moskovan duuma on hyljännyt kansanmiliisin perustamista koskevan ehdotuksen). Me kymmenkertaistamme

---

agitaatiotamme joukkojen keskuudessa, organisaatiotyötämme vallankumouksellisten osastojen muodostamiseksi. Tietoisien proletariaatin armeija yhdistyy silloin Venäjän sotaväen punaisten osastojen kanssa,— ja katsomme sitten, pääsevätkö poliisin mustat sotniat voitolle koko uudesta, koko nuoresta, koko vapaasta Venäjältä!

*„Proletari” № 26,
marraskuun 25 (12) pnä 1905*

*Julkaistaan „Proletari” lehdessä
tekstin mukaan*

H U O M A U T U K S I A

¹ Kirjan „*Sosialidemokratian kaksi taktiikkaa demokraattisessa vallankumouksessa*” Lenin kirjoitti kesä—heinäkuussa 1905 Genevessä. Heinäkuun lopulla 1905 kirja ilmestyi Genevessä VSDTP:n Keskuskomitean julkaisemana. Samana vuonna kirjasta otettiin kaksi uusintapainosta Venäjällä: VSDTP:n Keskuskomitean toimesta ja erikseen VSDTP:n Moskovan komitean toimesta 10 tuhannen kappaleen painoksena.

Leninin kirjaa „*Sosialidemokratian kaksi taktiikkaa demokraattisessa vallankumouksessa*” levitettiin illegaalisesti kaikkialla maassa: Pietarissa, Moskovassa, Kasaanissa, Tiflisissä, Bakussa ja muissa kaupungeissa. Pidätyksiä ja kotitarkastuksia toimeenpannessaan poliisi usein löysi sitä kymmenisen kappaletta ja enemmänkin. Helmikuun 19 p:nä 1907 Pietarin painoasiain komitea julisti kirjan kielletyksi. Samana vuonna, joulukuun 22 p:nä, Pietarin oikeuskamari teki päätöksen tämän kirjan hävittämisestä.

Vuonna 1907 Lenin julkaisi „*Kaksi taktiikkaa*” kokoelmassa „12 vuoden ajalta” täydentäen sitä uusilla alaviitoilla. „*Kahden taktiikan*” valmistelevalle aineisto — Leninin kirjoittamat suunnitelmat, konseptit ja muistiinpanot — on julkaistu V Lenin-kokoelmassa, ss. 315—320 ja XVI Lenin-kokoelmassa, ss. 151—156.

Leninin vallankumousteoriaa ja niitä taktillisia väittämiä, joita Lenin kehitti historiallisessa kirjassaan „*Sosialidemokratian kaksi taktiikkaa demokraattisessa vallankumouksessa*”, on toveri Stalin johdonmukaisesti puolustanut ja kehitellyt teoksissaan: „*Aseellinen kapina ja meidän taktiikkamme*”, „*Väliaikainen vallankumoushallitus ja sosialidemokratia*” (1905), „*Kaksi ottelua*”, „*Nykyhetki ja työväenpuolueen Yhdistävä edustajakokous*” (1906), „*Esipuhe K. Kautskyn kirjasen „Venäjän vallankumouksen liikkeellepanevat voimat ja näköalat” gruusiankieliseen painokseen*” (helmikuu 1907) ja muissa teoksissa.

Leninin kirjan „*Kaksi taktiikkaa*” historiallisesta merkityksestä ks. „*NKP(b):n historia. Lyhyt oppikurssi*”, suomenk. painos, 1949, ss. 70—86.— *I*.

² „*Proletari*” („*Proletaari*”) — illegaalinen bolshevistinen viikkolehti, VSDTP:n Pää-äänenkannattaja, joka perustettiin puolueen III edustajakokouksen päätöksen nojalla. Puolueen Keskuskomitean täysistunnon päätöksellä huhtikuun 27 (toukokuun 10) p:nä 1905

Pää-äänenkannattajan vastaavaksi toimittajaksi nimitettiin V. I. Lenin.

„Proletaria” julkaistiin Genevessä toukokuun 14 (27) päivästä marraskuun 12 (25) päivään 1905. Ilmestyi 26 numeroa. Toimituksen työhön osallistui vakituisesti V. V. Vorovski, A. V. Lunatsharski ja M. S. Olminski. „Proletari” jatkoi vanhan, leniniläisen „Iskran” linjaa ja säilytti täydellisesti bolshevistisen „Vperjod” lehden perinteet. Lenin kirjoitti sanomalehteen yli 50 artikkelia ja pienempää kirjoitusta. „Proletari” lehdestä otettuja Leninin artikkeleita julkaistiin paikallisissa bolshevistisissä sanomalehdissä ja niitä painettiin erillisinä lentolehtisinä.

Leninin matkustettua Venäjälle, marraskuussa 1905, „Proletari” lehden julkaiseminen pian lopetettiin. Lehden kaksi viimeistä numeroa (25 ja 26) ilmestyi V. V. Vorovskin toimittamana.— 3.

³ „*Osvobozhdenije*” („Vapautus”) — porvarillisten liberaalien kerran kahdessa viikossa ilmestynyt aikakauslehti, jota julkaistiin ulkomailla vuosina 1902—1905 P. B. Struven toimittamana. Tammi-kuusta 1904 — liberaalis-monarkistisen „Osvobozhdenije-liiton” äänenkannattaja. Myöhemmin „osvobozhdenijelaiset” muodostivat kadettipuolueen ydinjoukon.— 5.

⁴ Kysymys on uudesta, menshevistisestä „Iskrasta”. VSDTP:n II edustajakokouksen jälkeen menshevikit Plehanovin myötävaikutuksella kaappasivat „Iskran” käsiinsä. Marraskuusta 1903, numerosta 52 alkaen, „Iskrasta” tuli menshevikkien äänenkannattaja ja se ilmestyi lokakuuhun saakka 1905.— 5.

⁵ „*Bulyginin komissio*” perustettiin tsaarin asetuksella helmikuussa 1905 ja sen puheenjohtajana oli sisäasiain ministeri A. G. Bulygin. Komissio valmisti lakiehdotuksen neuvottelevan Valtakunnanduuman perustamisesta ja vaaliasetuksen Duuman vaaleista, jotka julkaistiin yhdessä tsaarin manifestin kanssa elokuun 6 (19) pnä 1905. Bolshevikit julistivat Bulyginin Duumalle aktiivisen boikotin. Hallitus ei onnistunut kutsumaan koolle Duumaa, vallankumouksen voima pyyhkäisi sen pois. Bulyginin Duuman boikotoinnista ks. tätä osaa, ss. 166—174.— 7.

⁶ *Perustuslaillis-demokraattinen puolue* (konstitutsionno-demokratitsheskaja partija, k-d, kadetit) — Venäjän tärkein porvarillinen puolue, liberaalis-monarkistisen porvariston puolue; se muodostui lokakuussa 1905. Valedemokratismiin verhoutumalla ja nimittämällä itseään „kansan vapauden” puolueeksi kadetit yrittivät saada talonpoikaiston puolelleen. He pyrkivät säilyttämään tsarismien perustuslaillisen monarkian muodossa. Myöhemmin kadeteista tuli imperiaalistisen porvariston puolue. Lokakuun sosialistisen vallankumouksen voiton jälkeen kadetit järjestivät vastavallankumouksellisia salaliittoja ja kapinoita Neuvostovaltaa vastaan.— 7.

⁷ *Millerandilaisuus* — opportunistinen virtaus, saanut nimensä ranskalaisen sosialistireformistin Millerandin nimestä; Millerand meni vuonna 1899 taantumukselliseen porvarilliseen hallitukseen, jossa oli yhteistyössä Pariisin Kommuunin pyövelin kenraali Galliffet'n kanssa.— 15.

- ⁸ „*Uusi Reinin Lehti*” („*Neue Rheinische Zeitung*”) ilmestyi Kölnissä kesäkuun 1 päivästä 1848 toukokuun 19 päivään 1849. Lehden johdossa olivat K. Marx ja F. Engels; päätoimittajana K. Marx. 301 numeron ilmestyttyä lehti lakkasi taantumuksen antamien isku-
jen vuoksi ilmestymästä. „Uudesta Reinin Lehdestä” ks. K. Marx ja F. Engels. Valitut teokset kahdessa osassa, II osa, 1952, ss. 311—319.— 19.
- ⁹ „*Sotsial-Demokrat*” („*Sosialidemokraatti*”)— menshevistinen sanomalehti, jota julkaistiin gruusian kielellä Tiflisissä huhtikuusta marraskuuhun 1905.
Artikkeli „Zemski sobor ja meidän taktiikkamme” oli Kaukasian menshevikkien johtajan N. Jordanian kirjoittama. Lenin arvosteli sitä perinpohjaisesti kirjan „*Sosialidemokratian kaksi taktiikkaa demokraattisessa vallankumouksessa*” seitsemännessä luvussa (ks. tätä osaa, ss. 47—50).— 21.
- ¹⁰ Lenin tarkoittaa 90- ja 900-luvun liberaalisen zemstvoliikeen erään johtajan D. N. Shipovin „perustuslaillista” ohjelmaa. Ohjelman tarkoituksena oli säilyttää tsaarin itsevaltiudellinen järjestelmä, jota „tsaarin lahjoittama” perustuslaki hiukan rajoittaa.— 22.
- ¹¹ „*Russkaja Starina*” („*Venäjän Muinaisuus*”) — historiallinen kuukausijulkaisu; julkaistiin Pietarissa vuodesta 1870 vuoteen 1918.— 28.
- ¹² Ks. K. Marx ja F. Engels. Valitut teokset kahdessa osassa, II osa, 1952, ss. 383—385.— 29.
- ¹³ Lenin viittaa kirjaan „*Aus dem literarischen Nachlass von Karl Marx, Friedrich Engels und Ferdinand Lassalle, Herausgegeben von Franz Mehring*”, Band III, Stuttgart, 1902, S. 211 („*Karl Marxin, Friedrich Engelsin ja Ferdinand Lassallen kirjallisesta perinnöstä, toimittanut Franz Mehring*”, III osa, Stuttgart, 1902, s. 211). Ks. K. Marx ja F. Engels. Valitut teokset kahdessa osassa, I osa, 1952, s. 41.— 44.
- ¹⁴ Tarkoitetaan Staroverin (menshevikki A. N. Potresovin salanimi) päätöslauselmaa suhtautumisesta liberaaleihin, joka hyväksyttiin VSDTP:n II edustajakokouksessa. Lenin arvosteli tätä päätöslauselmaa myös artikkelissa „*Työväen demokratia ja porvarillinen demokratia*” (ks. Teokset, 8. osa, ss. 58—67).— 45.
- ¹⁵ „*Parlamenttikretinismiksi*” Lenin sanoi sitä opportunistien uskoa, että parlamentaarinen hallitusjärjestelmä on kaikkivoipa ja parlamentaarinen taistelu on poliittisen taistelun ainoa ja kaikissa oloissa tärkein muoto.— 49.
- ¹⁶ Tarkoitetaan erimielisyyksiä, joita ilmeni agraariohjelman luonnosta käsiteltäessä Saksan sosialidemokraattisen puolueen Breslaun edustajakokouksessa vuonna 1895.— 51.
- ¹⁷ „*Rabotsheje Delo*” („*Työväen Asia*”) — „ekonomistien” aikakauslehti, tilapäisjulkaisuina ilmestynyt „*Venäläisten sosialidemokraattien ulkomaisen liiton*” äänenkannattaja, julkaistiin Genevessä

vuosina 1899—1902. „Rabotshejedelolaisten” katsantokantojen arvostelua ks. Leninin kirjasta „Mitä on tehtävä?”.—55.

¹⁸ Kysymys on Nadezhdinin (J. O. Zelenskin salanimi) kirjoituksesta lehdistössä leniniläisen „Iskran” suunnitelmaa vastaan. Lenin arvosteli tätä kirjoitusta jo vuonna 1902 kirjassaan „Mitä on tehtävä?” (ks. Teokset, 5. osa, ss. 337—523).—55.

¹⁹ Tarkoitetaan Leninin artikkeleja „Sosialidemokratia ja väliaikainen vallankumoushallitus” ja „Proletariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellinen demokraattinen diktatuuri”, jotka julkaistiin bolshevistisen „Vperjod” lehden numeroissa 13 ja 14 (ks. Teokset, 8. osa, ss. 265—293).—63.

²⁰ Lenin tarkoittaa ohjelmaa, jonka blanquilaisten, entisten Pariisin Kommuunin jäsenten, lontoolainen ryhmä julkaisi vuonna 1874 (ks. F. Engelsin kirjoitusta „Emigranttikirjallisuus. II. Blanquilaisten Kommuuni-emigranttien ohjelma”. K. Marx ja F. Engels. Teokset, XV osa, 1935, ss. 224—230).

Blanquilaiset — ranskalaisen vallankumousmiehen Louis Auguste Blanquin (1805—1881) kannattajia. Marxisin-leninisin klassikot, tunnustaen Blanquin huomattavaksi vallankumousmieheksi ja sosialismin kannattajaksi, samalla arvostelivat häntä lahkolaisuudesta ja hänen salaliittolaismaisista toimintamenetelmistään. Blanquilaisuus kielsi luokkataistelun ja odotti ihmiskunnan vapautuvan palkkaorjuudesta ei proletariaatin luokkataistelun tietä, vaan pienen intelligenživähemmistön salaliiton tietä.—65.

²¹ Saksan sosialidemokratian *Erfurtin ohjelma* hyväksyttiin Erfurtin edustajakokouksessa lokakuussa 1891. Ohjelman arvostelua ks. K. Marx ja F. Engels. Teokset, XVI osa, II nide, 1936, ss. 101—116 ja Leninin kirjaa „Valtio ja vallankumous”.—71.

²² Kirjan „Sosialidemokratian kaksi taktiikkaa demokraattisessa vallankumouksessa” kymmenenteen lukuun Lenin kirjoitti heinäkuussa 1905 huomautuksen. Kirjan ensimmäiseen painokseen tämä huomautus ei tullut, se julkaistiin ensi kerran vuonna 1926 V Lenin-kokoelmassa.—72.

²³ Ks. K. Marx ja F. Engels. Valittuja kirjeitä, 1953, ss. 472—475.—72.

²⁴ Lenin tarkoittaa artikkeliaan „Väliaikaisesta vallankumoushallituksesta” (ks. Teokset, 8. osa, ss. 453—474) ja myös Engelsin kirjoitusta „Bakuninilaiset työssä. Muistiinpanoja Espanjan kapinasta vuoden 1873 kesällä”, jossa Engels arvostelee Leninin mainitsemää bakuninilaisten päätöslauselmaa (ks. K. Marx ja F. Engels. Teokset, XV osa, 1935, ss. 105—124).—79.

²⁵ „Credo” („Kredo”) — uskontunnustus, ohjelma, maailmankäsityksen esitys. Tällä nimellä tuli tunnetuksi manifesti, jonka vuonna 1899 julkaisi „ekonomistien” ryhmä (S. N. Prokopovitsh, J. D. Kuskova ynnä muut, joista sitten tuli kadetteja). Tämä manifesti ilmaisi selvimmin Venäjän „ekonomismin” opportunistia. Lenin kirjoitti jyrkän, paljastavan vastalauseen „ekonomistien”

- katsantokantoja vastaan — „Venäjän sosialidemokraattien vastalause” (ks. Teokset, 4. osa, ss. 151—165).— 80.
- ²⁶ „*Rabotshaja Mysl*” („Työväen Ajatus”) — „ekonomistien” sanomalehti, ilmestyi vuosina 1897—1902. „Rabotshaja Myslin”, tuon kansainvälisen opportunistin venäläisen muunnoksen, katsantokantoja Lenin arvosteli monissa teoksissaan, varsinkin „Iskrassa” julkaistuissa kirjoituksissaan ja kirjassa „Mitä on tehtävä?”.— 80.
- ²⁷ Tarkoitetaan Marxin lausuntoa, joka on hänen kirjasessaan „Hegelin oikeusfilosofian arvostelua” (ks. K. Marx ja F. Engels. Teokset, I osa, 1938, s. 392).— 81.
- ²⁸ „*L'Humanité*” („Ihmiskunta”) — sanomalehti, jonka J. Jaurès perusti vuonna 1904 Ranskan sosialistisen puolueen äänenkannattajaksi. Pian sen jälkeen, kun sosialistinen puolue vuoden 1920 joulukuun kongressissa jakaantui kahtia ja perustettiin Ranskan Kommunistinen puolue, lehdestä tuli tämän puolueen äänenkannattaja. „*L'Humanité*” ilmestyy Pariisissa nykyäänkin Kommunistisen puolueen Pää-äänenkannattajana.— 83.
- ²⁹ *Varlin Louis-Eugène* (1839—1871) — ranskalainen työmie, I Internationalen huomattava toimihenkilö; oli kansalliskaartin Keskuskomitean jäsenenä ja vuoden 1871 Pariisin Kommuunin jäsenenä.— 94.
- ³⁰ „*Organisaatiosääntöjä*”, jotka menshevistinen konferenssi hyväksyi vuonna 1905, Lenin arvosteli artikkelissa „Kolmas askel taaksepäin” (ks. Teokset, 8. osa, ss. 509—518) ja „Esipuheessa kirjaseen „Työläiset puolueen kahtiajaosta”” (ks. tätä osaa, ss. 149—155).— 95.
- ³¹ Ks. K. Marx ja F. Engels. Valitut teokset kahdessa osassa, I osa, 1952, s. 185.— 98.
- ³² *Hirsch-dunckerilaiset ammattiliitot* perustettiin Saksassa vuonna 1868 liberaalisten porvarien Hirschin ja Dunckerin toimesta; Hirsch ja Duncker, samoin kuin porvarillinen taloustieteilijä Brentanokin, saarnasivat „luokkaetujen harmoniaa”, vieroittivat työläisiä vallankumouksellisesta luokkataistelusta porvaristoa vastaan, rajoittivat ammatillisen liikkeen tehtävät apukassojen sekä kulttuuri- ja valistusjärjestöjen puitteisiin.— 105.
- ³³ F. Engelsin artikkeli „*Bakuninilaiset työssä. Muistiinpanoja Espanjan kapinasta vuoden 1873 kesällä*” käännettiin venäjän kielelle Leninin toimittamana ja ilmestyi erillisenä kirjasena vuonna 1905 Genevessä VSDTP:n Keskuskomitean julkaisemana ja myöhemmin, vuonna 1906, julkaistiin uudestaan Pietarissa (ks. K. Marx ja F. Engels. Teokset, XV osa, 1935, ss. 105—124).
- „*Keskuskomitean vetoamus Kommunistien liitolle*”, maaliskuu 1850, julkaistiin venäjän kielellä vuonna 1906 liitteenä Karl Marxin kirjaseen „Kommunistien Kölnin oikeusjuttu”, jonka kustannusliike „Molot” julkaisi Pietarissa (ks. K. Marx ja F. Engels. Valitut teokset kahdessa osassa, I osa, 1952, ss. 80—90).— 107.

- ³⁴ Edelleen seuraava teksti kokonaisuudessaan sanoihin „Olemme osoittaneet, että osvobozhdenijalaiset...” saakka (ks. s. 114) oli jätetty pois kirjan „Sosialidemokratian kaksi taktiikkaa demokraattisessa vallankumouksessa” ensimmäisestä painoksesta. Tämä teksti julkaisiin ensi kerran huhtikuun 22 p:nä 1940 „Pravda” lehden 112. numerossa.— 112.
- ³⁵ K. Marx ja F. Engels. Valitut teokset kahdessa osassa, I osa, 1952, ss. 433—503.— 112.
- ³⁶ „Moskovskije Vedomosti” („Moskovan Sanomat”) — sanomalehti, jota julkaistiin vuodesta 1756; XIX vuosisadan 60-luvulta alkaen se edusti tilanherrojen ja papiston taantumuksellisimpien monarkististen kerrosten katsomuksia; vuodesta 1905 lähtien — eräs mustasotnialaisten päälehtiä; lakkautettiin kohta Lokakuun vallankumouksen jälkeen 1917.— 113.
- ³⁷ *Mehring Franz* (1846—1919) — Saksan sosialidemokratian vasemmistosiiven huomattava toimihenkilö, historioitsija ja publisisti; oli eräs vallankumouksellisen „Spartacus” liiton järjestäjä, minkä jälkeen tuli Saksan kommunistisen puolueen riveihin.— 115.
- ³⁸ Ks: K. Marx ja F. Engels. Teokset, VI osa, 1930, s. 444.— 116.
- ³⁹ Ks. K. Marx ja F. Engels. Teokset, VI osa, 1930, s. 123.— 117.
- ⁴⁰ Ks. K. Marx ja F. Engels. Teokset, VI osa, 1930, s. 124.— 117.
- ⁴¹ Ks. K. Marx ja F. Engels. Teokset, VI osa, 1930, s. 115.— 118.
- ⁴² Ks. K. Marx ja F. Engels. Teokset, VI osa, 1930, ss. 162—163.— 119.
- ⁴³ Ks. K. Marx ja F. Engels. Teokset, VI osa, 1930, ss. 339—340.— 120.
- ⁴⁴ *Kölnin työväenliiton äänenkannattajan* nimenä oli ensialussa „Zeitung des Arbeiter-Vereins zu Köln” („Kölnin Työväenliiton Sanomalehti”) ja sen alaotsikkona oli „Freiheit, Brüderlichkeit, Arbeit” („Vapaus, Veljeys, Työ”); ilmestyi „Kommunistien liiton” jäsenten J. Mollin ja K. Schapperin toimittamana. Huhtikuusta lokakuuhun 1848 ilmestyi 40 numeroa. Sen jälkeen tuli lehden alaotsikosta sen nimi ja tällä nimellä ilmestyi lokakuusta 1848 kesäkuuhun 1849 vielä 23 numeroa.— 121.
- ⁴⁵ „Kommunistien liitto” — vallankumouksellisen proletariaatin ensimmäinen kansainvälinen järjestö, joka perustettiin kesällä 1847 Lontoossa vallankumouksellisten proletaaristen järjestöjen edustajain kongressissa. „Kommunistien liiton” järjestäjänä ja johtajina olivat K. Marx ja F. Engels, jotka tämän järjestön toimeksiannosta kirjoittivat „Kommunistisen puolueen manifestin”. „Kommunistien liitto” oli olemassa vuoteen 1852 saakka. „Kommunistien liiton” huomattavimmilla toimihenkilöillä oli sittemmin johtava osuus I Internationalessa. Ks. F. Engelsin kirjoitusta „Kommunistien liiton historiasta” (K. Marx ja F. Engels. Valitut teokset kahdessa osassa, II osa, 1952, ss. 320—338).— 123.

- ⁴⁶ Ks. K. Marx ja F. Engels. Valitut teokset kahdessa osassa, II osa, 1952, ss. 333—334.— 124.
- ⁴⁷ „*Tovaristsh*” („Toveri”)—päivälehti, ilmestyi Pietarissa maaliskuusta 1906 tammikuuhun 1908; muodollisesti se ei ollut minkään puolueen äänenkannattaja, mutta tosiasiallisesti se oli vasemmistökadettien äänenkannattaja. Lehteen osallistuivat myöskin men-shevikit.— 124.
- ⁴⁸ Tämä asiakirja on tuntemattoman kirjoittajan artikkelin „Pariisin Kommuuni ja demokraattisen diktatuurin tehtävät” loppuosa, artikkelin, jonka käsikirjoitusta Lenin tuntuvasti korjaili. Artikkelin julkaistiin „*Proletari*” lehden 8. numerossa heinäkuun 17 (4) pnä 1905. Otsikon on asiakirjalle antanut Marx—Engels—Lenin—Stalin-Instituutti.— 126.
- ⁴⁹ *Enemmistökomiteain Byroo* (ÉKB)—bolshevikkien organisaatio-keskus, joka perustettiin V. I. Leninin aloitteesta VSDTP:n III edustajakokouksen valmistelua varten. Byroo valittiin vuoden 1904 lopulla kolmessa aluekonferenssissa: Etelän, Kaukasian ja Pohjoisen konferenssissa.— 128.
- ⁵⁰ Keskuskomitean jäsenet — sovittelijat, jotka pidätettiin Moskovassa Keskuskomitean istunnossa helmikuun 9 (22) pnä 1905: *Ma* — V. A. Noskov; *Bem* — M. A. Silvin; *Vladimir* — L. J. Karpov; *Innokenti* — I. F. Dubrovinski; *Andrei* — A. A. Kvjatkovski; *Voron* — L. J. Galperin.— 129.
- ⁵¹ Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen edustajaksi Kansainväliseen sosialistiseen toimistoon (II Internationalen toimeenpaneva elin) VSDTP:n Keskuskomitea nimitti toukokuun 7 (20) pnä 1905 Plehanovin sillä ehdolla, että hän tunnustaa VSDTP:n III edustajakokouksen päätökset itseään velvoittaviksi. Mutta Plehanov ei hyväksynyt tätä ehtoa ja hänen nimittämisensä peruutettiin. Lokakuussa 1905 Keskuskomitea teki päätöksen Leninin nimittämisestä VSDTP:n edustajaksi Kansainväliseen sosialistiseen toimistoon. VSDTP:n edustusta Kansainvälisessä sosialistisessa toimistossa koskevasta kysymyksestä ks. myös tätä osaa, ss. 319—321.— 129.
- ⁵² „*Die Neue Zeit*” („Uusi Aika”)—Saksan sosialidemokratian aika-kauslehti, ilmestyi Stuttgartissa vuodesta 1883 vuoteen 1923. Vuosina 1885—1895 „*Die Neue Zeit*issä” julkaistiin eräitä F. Engelsin kirjoituksia. Engels antoi usein ohjeita aikakauslehden toimitukselle ja arvosteli sitä jyrkästi marxilaisuudesta poikkeamisten johdosta. Alkaen 90-luvun toiselta puoliskolta, F. Engelsin kuoleman jälkeen, aika-kauslehti oli kautskylaisten katsantokantojen levittäjänä ja julkaisi säännöllisesti revisionistien kirjoituksia. Imperialistisen maailman-sodan vuosina (1914—1918) lehdellä oli keskustalainen asenne, kannattaen faktillisesti sosialishovinisteja.
- „*Leipziger Volkszeitung*” („Leipzigin Kansanlehti”)—Saksan sosialidemokratian vasemmistosiiven äänenkannattaja; perustettu vuonna 1894.— 130.

- ⁵³ Lenin tarkoittaa Rosa Luxemburgin kirjoitusta „Venäjän sosialidemokratian organisaatiokysymykset”, joka oli kirjoitettu menshevikkien pyynnöstä ja julkaistiin heinäkuussa 1904 menshevistisessä „Iskrassa” ja „Die Neue Zeit” lehdessä. Kautsky, joka kannatti menshevikkejä, kieltäytyi julkaisemasta „Die Neue Zeit”iin” lähetettyä kumoavaa lausuntoa — Leninin kirjoitusta „Askel eteenpäin, kaksi askelta taaksepäin. N. Leninin vastaus Rosa Luxemburgille” (ks. Teokset, 7. osa, ss. 462—473).— 130.
- ⁵⁴ Ks. K. Marx ja F. Engels. Teokset, XV osa, 1935, s. 226.— 142.
- ⁵⁵ „*Poslednije Izvestija*” („Viimeiset Uutiset”) — aikakautinen bulleetti; sitä julkaisi Bund ulkomailla vuodesta 1901 vuoteen 1906; ilmensi bundilaisten porvarillis-natsionalistisia katsantokantoja.— 146.
- ⁵⁶ Tämä asiakirja on Leninin alkuperäinen hahmotelma esipuheeksi kirjaseen „Työläiset puolueen kahtiajaosta”, joka julkaistiin elokuussa 1905 Genevessä. „Työläisten ääni ja puolueen kahtiajako” on eräs kirjaseen otsikkovariantti. Otsikon on asiakirjalle antanut Marx—Engels—Lenin—Stalin-Instituutti.— 147.
- ⁵⁷ *VSDTP:n Keskuskomitean avoin kirje* menshevikkien *Organisaatiokomissiolle* aiottiin julkaista „Proletarin” 10. numerossa, mutta julkaistiinkin 11. numerossa elokuun 9 (heinäkuun 27) pnä 1905. Avoimessa kirjeessä kehoitettiin aloittamaan neuvottelut puolueen yhdistämistä koskevasta kysymyksestä III edustajakokouksen hyväksymän ohjelman ja sääntöjen perustalla. Keskuskomitean ja Organisaatiokomission edustajain ensimmäinen ja toinen neuvottelu pidettiin heinäkuussa, kolmas — syyskuussa 1905. Neuvottelut osoittivat, että menshevikit pyrkivät hajoitustoiminnallaan ehkäisemään puolueen yhdistämisen.— 147.
- ⁵⁸ Lenin tarkoittaa julkaisua „*Dnevnik Sotsial-Demokrata*”, jota G. V. Plehanov julkaisi Genevessä aika-ajottain maaliskuusta 1905 huhtikuuhun 1912. Vuonna 1916 Plehanov ryhtyi uudestaan julkaisemaan aikakauslehteä Pietarissa, mutta ilmestyi ainoastaan yksi numero.— 154.
- ⁵⁹ „*Liittojen liitto*” — liberaalis-porvarillisen intelligenssin poliittinen järjestö, joka perustettiin toukokuussa 1905 14 liiton: asianajajain, kirjailijain, lääkärien, insinöörien, opettajien y.m. liittojen edustajain ensimmäisessä edustajakokouksessa. Heinäkuussa 1905 liitto esiintyi Bulyginin Duuman boikotoinnin puolesta, mutta pian sen jälkeen luopui siitä ja päätti osallistua Duuman vaaleihin. Vuoden 1906 loppuun mennessä „Liittojen liitto” hajosi.
Sosialidemokratian suhtautumisesta liberaalisiin liittoihin ks. tätä osaa, ss. 266—267.— 156.
- ⁶⁰ „*Slovo*” („Sana”) — sanomalehti, julkaistiin Pietarissa vuosina 1904—1909; oli oikeistozemstvomiesten äänenkannattaja; marraskuusta 1905 heinäkuuhun 1906 oli lokakuulaisten puolueen äänenkannattaja, sen jälkeen perustuslaillis-monarkistisen „rauhallisen uudistamisen” puolueen äänenkannattaja, puolueen, joka itse asiassa ei mitenkään eronnut lokakuulaisista.

„*Russkije Vedomosti*” („Venäläiset Sanomat”)— sanomalehti, ilmestyi Moskovassa vuodesta 1863 alkaen Moskovan yliopiston liberaalisten professorien ja zemstvoimihenkilöiden julkaisemana; se edusti liberaalisten tilanherrojen ja porvariston etuja. Vuodesta 1905 alkaen — oikeistokadettien äänenkannattaja; lakkautettiin vuoden 1917 Lokakuun vallankumouksen jälkeen, samoin kuin muutkin vastavallankumoukselliset lehdet.— 157.

- ⁶¹ „*The Times*” („Ajat”)— sanomalehti, perustettu vuonna 1785 Lontoossa; eräs Englannin porvariston suuri konservatiivinen sanomalehti.— 157.
- ⁶² *Suvorin A. S.*— taantumuksellisen „*Novoje Vremja*” lehden toimittaja vuodesta 1876 vuoteen 1912.— 159.
- ⁶³ *Kalendit*— muinaisroomalaisilla kuukauden ensimmäisen päivän nimitys. Kreikkalaisilla ei ollut tällaisia nimityksiä. Lykätä kreikkalaisiin kalendeihin saakka— olla milloinkaan toteuttamatta, panna asia menemään myttyyn.— 160.
- ⁶⁴ „*Le Matin*” („Aamu”)— ranskalainen porvarillinen päivälehti, perustettu vuonna 1884.— 163.
- ⁶⁵ „*Proletari*” lehden 12. numerossa elokuun 16 (3) päivältä 1905 julkaistiin VSDTP:n ulkomaisten järjestöjen konferenssin päätöslauselma puolueen yhdistämisestä. Konferenssiin, joka pidettiin kesällä 1905, osallistui Saksan eteläosassa olevien VSDTP:n ulkomaisten järjestöjen (bolshevikkien ja menshevikkien) edustajat. Konferenssi kannatti sitä, että kutsutaan koolle yhdistävä edustajakokous ratkaisemaan kysymystä yhdistymisestä VSDTP:n erkaantuneen osan (menshevikkien) kanssa. Otsikon on asiakirjalle antanut Marx—Engels—Lenin—Stalin-Instituutti.— 175.
- ⁶⁶ „*Opettaja*” — M. N. Pokrovskin salanimi. Artikkelin „Osvobozhdenijelaiset työssä” kirjoittaja on V. D. Bontsh-Brujevitsh.— 176.
- ⁶⁷ Tämä kirjoitus on vastaus kirjeeseen, jonka „Työmies” Dvinskistä lähetti. Kirjeen kirjoittaja asetti „Proletarin” toimitukselle seuraavat kysymykset, jotka koskevat VSDTP:n III edustajakokouksen päätöksiä: „1) Mikä osuus on oleva väliaikaisella hallituksella, tuleeko se johtamaan tai hallitsemaan maata vai eikö kumpaakaan? 2) Mitkä ovat ne ehdot, joiden vallitessa proletariaatin osallistuminen väliaikaiseen hallitukseen on sallittua? 3) Mitä se sellainen aseellinen kapinaa koskeva agitaatio ja propaganda on?”.— 177.
- ⁶⁸ *Burenin V. P.* oli taantumuksellisen „*Novoje Vremja*” lehden avustaja, parjaaja, joka kävi kiukkuista ajojahtia kaikkia edistyksellisten yhteiskunnallisten, poliittisten virtausten edustajia vastaan. Lenin käyttää tätä nimeä yleisnimenä halpamaisten polemiikkimenetelmien käyttäjästä.— 189.
- ⁶⁹ „*Borba Proletariata*” („Proletariatias Brdzola”) („Proletariaatin Taistelu”)— illegaalinen sanomalehti, VSDTP:n Kaukasian liiton äänenkannattaja; ilmestyi huhti—toukokuusta 1903 lokakuuhun 1905;

- julkaistiin 12 numeroa. Palattuaan karkoitukselta vuonna 1904 J. V. Stalin tuli lehden johtoon. Toimitukseen kuuluivat myöskin A. G. Tsulukidze, S. G. Shaumjan y.m. Lehden johtavat artikkelit kirjoitti J. V. Stalin. Lehti ilmestyi gruusian, armenian ja venäjän kielellä. „Borba Proletariata” oli „Vperjod” ja „Proletari” lehtien jälkeen suurin illegaalinen bolshevistinen sanomalehti, joka puolusti johdonmukaisesti marxilaisen puolueen ideologisia, organisatorisia ja taktillisia perusteita. Lehden toimitus oli kiinteässä yhteydessä V. I. Leninin ja bolshevikkien ulkomaiseen keskukseseen. Lehti julkaisi säännöllisesti Leninin kirjoituksia ja leniniläisestä „Iskrasta” sekä sittemmin „Vperjodista” ja „Proletarista” otettua aineistoa. „Proletari” lehdessä annettiin useita myönteisiä lausuntoja „Borba Proletariata” lehdestä sekä julkaistiin siitä otettuja artikkeleja ja kirjoit. — 192.
- ⁷⁰ Kirjanen „Venäjän vallankumous”, jonka P. Nikolajev kirjoitti, julkaistiin Genevessä vuonna 1905 VSDTP:n Keskuskomitean toimesta. Korjaillessaan tämän kirjasen käsikirjoitusta Lenin kirjoitti-kin tämän Bulyginin Duumaa koskevan huomautuksen. — 198.
- ⁷¹ S. S. — kadettipuolueen johtajan P. N. Miljukovin salanimi. — 203.
- ⁷² *Trepov D. F.* — Pietarin kenraalikuvernööri, johti Venäjän ensimmäisen vallankumouksen tukahduttamista. — 213.
- ⁷³ „Proletarin” 9. numerossa heinäkuun 26 (13) pnä 1905 julkaistiin kirjoitus „Meidän Hlestakovimme”, johon oli otettu menshevistisen „Iskran” ranskalaiseen sosialistiseen sanomalehteen lähettämä tiedoitus. Tässä tiedoituksessa „Iskra” esitti valheellisia, paisuteltuja numeroita kannattajiensa määrästä järjestyneiden työläisten keskuudessa (ks. XVI Lenin-kokoelmaa, ss. 128—129). — 215.
- ⁷⁴ „Proletarin” 10. numerossa elokuun 2 (heinäkuun 20) pnä 1905 julkaistiin VSDTP:n Saratovin komitean (joka oli sovittelevalla kannalla) päätöslauselma, jonka se hyväksyi puolueen III edustajakokouksesta ja menshevikkien konferenssista tehdyn ilmoituksen johdosta. „Proletari” julkaisi päätöslauselman Leninin kirjoittamilla toimituksen jälkisanoilta varustettuna (ks. XVI Lenin-kokoelmaa, s. 130). — 217.
- ⁷⁵ Sanonta on otettu N. V. Gogolin teoksesta „Mielipuolen muistinpajoja” (ks. N. V. Gogol. Kootut teokset, III osa, 1938, s. 212). — 233.
- ⁷⁶ „*Vossische Zeitung*” („Vossin Lehti”) — saksalainen porvarillinen sanomalehti; perustettu Berliinissä vuonna 1704. — 239.
- ⁷⁷ *Ledru-Rollin* (1807—1874) — ranskalainen poliittinen toimihenkilö, pikkuporvarillisten demokraattien edustaja. — 243.
- ⁷⁸ *Cavaignac Louis-Eugène* — ranskalainen kenraali, Väliaikaisen hallituksen sotaministeri vuoden 1848 helmikuun vallankumouksen jälkeen; kesäkuun päivinä johti Pariisin työläisten kapinan kukistamista.

Thiers Louis-Adolphe — ranskalainen porvarillinen poliittinen toimihenkilö, työväenluokan leppymätön vihollinen. Vuonna 1871 oli hallituksen johdossa ja tukahdutti julmasti Pariisin kommunardien kapinan.— 246.

⁷⁹ *Jacobi Johann* (1805—1877)—saksalainen porvarillinen demokraatti, vuoden 1848 vallankumouksen osanottaja. Vuosien 1870—1871 ranskalais-preussilaisen sodan jälkeen Jacobista tuli sosialidemokraatti.— 247.

⁸⁰ Ks. K. Marx ja F. Engels. Teokset, VIII osa, 1931, s. 239.— 259.

⁸¹ „*Liberaaliset liitot ja sosialidemokratia*” — Leninin kirjoittama lisäys V. V. Vorovskin kirjoitukseen, joka julkaistiin tällä samalla otsikolla „*Proletari*” lehden 18. numerossa syyskuun 26 (13) pnä 1905.— 267.

⁸² „*Rabotshi*” („Työmies”)—illegaalinen laajalti levinnyt sosialidemokraattinen sanomalehti; julkaistiin Moskovassa puolueen III edustajakokouksen päätöksen perusteella VSDTP:n Keskuskomitean toimesta vuonna 1905. Elokuusta lokakuuhun ilmestyi neljä numeroa.— 275.

⁸³ Leninin kirjoitus „*Saksan sosialidemokraattisen työväenpuolueen Jenan edustajakokous*” oli kirjoitettu VSDTP:n Kaukasian liiton pyynnöstä ja tarkoitettu tämän liiton äänenkannattajaa, „*Borba Proletariata*” lehteä, varten.— 276.

⁸⁴ *Saksan ammattiliittojen Kölnin edustajakokous* pidettiin toukokuussa 1905.— 278.

⁸⁵ Tässä julkaistua hahmotelmaa „*Ei mitään vilppiä! Voimamme on totuuden julistamisessa Kirje toimitukseen*” Lenin ei lopettanut.— 281.

⁸⁶ Ks. K. Marx ja F. Engels. Valitut teokset kahdessa osassa, I osa, 1952, s. 216.— 282.

⁸⁷ *Venäjän sosialidemokraattisten järjestöjen konferenssi* pidettiin Riiassa syyskuun 7—9 (20—22) pnä 1905. Konferenssin päätöslauselmia ks. kokoelmasta „*NKP edustajakokousten, konferenssien ja Keskuskomitean täysistuntojen päätöslauselmissa ja päätöksissä*”, 7. painos, 1. osa, 1953, ss. 91—94.

Kirjeessään VSDTP:n Keskuskomitean jäsenille syyskuun 7 päivältä (uutta lukua) 1905 V. I. Lenin pani merkille „*Armenialaisen sosialidemokraattisen työväenjärjestön*” kiinteän yhteyden Bundiin (ks. V Lenin-kokoelmaa, s. 493). Tämän armenialaisen järjestön asennetta J. V. Stalin arvosteli kirjoituksessaan „*Miten sosialidemokratia ymmärtää kansallisuuskysymyksen?*” (ks. J. V. Stalin. Teokset, 1. osa, suomenk. painos, 1948, ss. 34—58).— 286.

⁸⁸ *Senaattori Shidlouskin komissio* perustettiin tsaarin asetuksella tammikuun 29 (helmikuun 11) pnä 1905 muka „*selvittelemään kiireellisesti työläisten tyytymättömyyden syitä Pietarin kaupungissa ja sen ympäristössä*”. Siihen aiottiin ottaa myös työläisten valitsemia

- edustajia. Bolshevikit pitivät tätä tsarismmin hanketta yrityksenä vie-roittaa työläiset vallankumouksellisesta taistelusta ja kehoittivat käyttämään komission vaaleja poliittisten vaatimusten esittämiseen tsaarihallitukselle (ks. kirjaa „Pietarin bolshevikien lentolehtiset”, I osa, 1939, ss. 197—202). Sen jälkeen kun hallitus hylkäsi vaati-mukset, valitsijamiehet kieltäytyivät valitsemasta edustajiaan komissioon ja kehoittivat Pietarin työläisiä ryhtymään lakkoon. Heti seuraavana päivänä alkoivat poliittiset joukkolakot. Tsaarivallan täytyi helmikuun 20 (maaliskuun 5) pnä laskea hajalle Shidlovskin komissio.— 292.
- ⁸⁹ Tarkoitetaan englantilaista valtiollista toimihenkilöä ja kirjailijaa Disraelia.— 294.
- ⁹⁰ *David Eduard* — saksalainen taloustieteilijä, bernsteiniläinen. Hänen katsomustensa arvostelua ks. V. I. Leninin teoksesta „Agraarikysymys ja „Marxin arvostelijat” ” ja J. V. Stalinin teoksesta „Agraari-politiikan kysymyksistä Neuvostoliitossa”.— 298.
- ⁹¹ *Sharvarkit* — tarkoittaa tierasituksia, joita Puolassa talonpojille määrättiin ja jotka suoritettiin pakkotyönä teiden, siltojen ja muiden etupäässä sotilaallisen merkityksen omaavien kohteiden rakentamisessa.— 298.
- ⁹² „*Novoje Vremja*” („Uusi Aika”) — sanomalehti, ilmestyi Pietarissa vuodesta 1868 vuoden 1917 lokakuuhun saakka. Alussa se oli mallittil-liberaalinen, mutta XIX vuosisadan 70-luvun loppuun mennessä se muuttui taantumuksellisten aatellis- ja virkamiesbyrokratiapiirien äänenkannattajaksi. Lehti ei taistellut ainoastaan vallankumouksellista, vaan myös liberaalis-porvarillista liikettä vastaan. Vuodesta 1905 alkaen siitä tuli eräs mustasotnialaisten äänenkannattaja. Lenin nimitti „Novoje Vremjaa” lahjottavissa olevien lehtien esikuvaksi.— 305.
- ⁹³ *Balalaikin* — henkilötyyppi M. J. Saltykov-Shtshedrinin teoksesta „Nykyajan idylli”; liberaalinen suunsoittaja, seikkailija ja valehtelija, joka asettaa itsekkäät etunsa kaiken muun yläpuolelle.— 311.
- ⁹⁴ „*Kysymykseen puolueen yhdistämisestä*” — tällaisella otsikolla julkaisi VSDTP:n Keskuskomitea pöytäkirjat, jotka tehtiin Keskuskomitean (jonka puolueen III, bolshevistinen, edustajakokous valitsi) edustajain ja Organisaatiokomission (jonka menshevikien Geneven konferenssi valitsi) edustajain neuvottelukokouksessa kysymyksistä, jotka koskevat VSDTP:sta erkaantuneen osan (menshevikien) kanssa yhdistymisen ehtoja. Tämä kirjoitus on lisäksi, jonka Lenin teki „Proletarin” toimituksen puolesta syyskuussa 1905 pidetyn Keskuskomitean ja Organisaatiokomission edustajain kolmannen neuvottelukokouksen pöytäkirjaan.— 314.
- ⁹⁵ Menshevikien „*Etelä-Venäjän perustava konferenssi*” pidettiin Kieviissä elokuussa 1905. Tämän konferenssin päätöksiksi Lenin arvosteli myös kirjoituksessa „„Iskralaisen” taktiikan viimeinen sana eli ilveilyvaalit uutena kapinaan herättävänä vaikuttimena” (ks. tätä osaa, ss. 343—360).— 318.

- ⁹⁶ Kostroman komitea, joka oli bolshevikkien kannalla, esiintyi sitä vastaan, että G. V. Plehanov nimitettäisiin edustajaksi Kansainväliseen sosialistiseen toimistoon.— 322.
- ⁹⁷ Kirjoitus „Keskusteluista lukijain kanssa” on toimituksen esipuhe bolshevikki S. I. Gusevin kirjeeseen; Gusev toimi vuoden 1905 jälkipuoliskolla VSDTP:n Odessan komitean jäsenenä.— 323.
- ⁹⁸ Kirjoitus „Veriset päivät Moskovassa” on tässä osassa, ss. 334—342, julkaistun kirjoituksen: „Poliittinen lakko ja katutaistelu Moskovassa” alkuperäinen hahmotelma.— 324.
- ⁹⁹ *Ivanovo-Voznesenskin lakko* alkoi toukokuun lopulla ja kesti elokuun alkuun saakka 1905. Lakkoa johti bolshevikkien Pohjoisen komitea. Siihen osallistui noin 70 tuhatta työmiestä ja työläisnäistä. Tämän lakon aikana työläiset perustivat valtuutettujen Neuvoston, joka itse asiassa oli eräs ensimmäinen työläisten edustajain Neuvosto Venäjällä.— 325.
- ¹⁰⁰ Lenin tarkoittaa poliisin toimeenpanemaa Tiflisiin työläisten ampuamista elokuun 29 (syyskuun 11) pnä 1905 kaupunginhallinnon rakennuksessa. Surmattiin noin 60 ja haavoitettiin noin 300 henkeä.— 325.
- ¹⁰¹ „Vorwärts” („Eteenpäin”)— Saksan sosialidemokratian pää-äänenkannattaja. Lehti ilmestyi vuodesta 1876 alkaen W. Liebknechtin y.m. toimittamana. F. Engels kävi lehden palstoilla taistelua kaikinlaisia opportunistien ilmauksia vastaan. 90-luvun toiselta puoliskolta lähtien, F. Engelsin kuoleman jälkeen, „Vorwärts”issä julkaisiin säännöllisesti Saksan sosialidemokratiassa ja II Internationalessa vallassa olleiden opportunistien kirjoituksia.— 337.
- ¹⁰² „Sotsial-Demokrat” („Sosialidemokraatti”) — menshevistinen sanomalehti, julkaistiin Genevessä lokakuusta 1904 lokakuuhun 1905.— 358.
- ¹⁰³ Kirjoitus allekirjoituksella „M. Borisov” varustettuna julkaistiin „Proletari” lehdessä ja otettiin sitten bolshevistiseen „Novaja Zhizn” lehteen № 7 marraskuun 8 (21) pltä 1905; jälkimmäistä lehteä julkaistiin Pietarissa.— 362.
- ¹⁰⁴ Kysymys on liberaalis-porvarillisesta „Rusj” lehdestä, joka ilmestyi Pietarissa vuosina 1903—1908 väliajoin ja eri nimisenä: „Rusj” („Venäjä”), „Molva” („Kuulumisia”), „XX vek” („XX vuosisata”).— 367.
- ¹⁰⁵ VSDTP:n Kaukasian liiton äänenkannattajassa „Borba Proletariata” lehdessä № 11 (venäjän kielellä № 3) elokuun 15 (28) päivänä 1905 julkaistiin J. V. Stalinin kirjoitus „Vastaus „Sotsial-Demokratille”” (ks. J. V. Stalin. Teokset, I. osa, suomenk. painos, 1948, ss. 170—183).
- Puolueen Pää-äänenkannattaja „Proletari” julkaisi 22. numerossaan lokakuun 24 (11) pnä 1905 yksityiskohtaisen arvostelun „Borba Proletariata” lehden tästä numerosta. Tässä osassa julkaistu arvostelun osa, jonka on kirjoittanut V. I. Lenin, koskee J. V. Stalinin kirjoituksen „Vastaus „Sotsial-Demokratille”” arviointia.— 374.

- ¹⁰⁶ „Proletari” lehden 19. numerossa lokakuun 3 (syyskuun 20) pnä 1905 julkaistiin „Avoin kirje ulkomailla oleville tovereille”. Tässä kirjeessään Volganvarren lääneissä toimivat sosialidemokraatit osoittivat, että on annettava enemmän väkeä työskentelemään Venäjällä. Kirjeeseen oli liitetty „Proletarin” toimituksen huomautus, jossa sanottiin: „Jakamatta kirjoittajain liian jyrkkää mielipidettä ulkomaisten „opintojen” hyödyttömyydestä olemme kuitenkin sitä mieltä, että ulkomailla oleville ja koko puolueelle täytyy tähänastista useammin muistuttaa Venäjän syrjäseuduista”. Kenelle salanimi „Revoltjutsioner” kuuluu, ei ole saatu selville.— 377.
- ¹⁰⁷ *Vasiljev* — bolshevikki F. V. Lengnik. *Schmidt* — bolshevikki P. P. Rumjantsev. Stolypinilaisen taantumuksen vuosina Rumjantsev jäi pois puolueesta.— 378.
- ¹⁰⁸ Lenin siteeraa N. A. Dobroljubovin runoa „Preussilaisessa vau-nussa”, joka julkaistiin allekirjoituksella „Konrad Lilienschwager” vuonna 1862 „Svistok”issa № 8; „Svistok” ilmestyi liitteenä aikakauslehteen „Sovremennik” (ks. N. A. Dobroljubov. Runoja, 1941, s. 171).— 392.
- ¹⁰⁹ „Proletari” lehden 23. numerossa lokakuun 31 (18) pnä 1905 julkaistiin ilman allekirjoitusta artikkeli „Britannian työväenliike ja trade-unionien kongressi”. Lenin toimitti tämän artikkelin käännök-sen käsikirjoituksen ja kirjoitti siihen kaksi huomautusta: ensimmäi-sen Taffin laakson jutusta, josta kirjoittaja artikkelissaan mainitsee; toisen — artikkeliin loppuyhteenvedon johdosta.— 402.
- ¹¹⁰ Kirjoitus „*Voimien tasapaino*” on kirjoitettu muutamaa tuntia ennen sitä, kun Geneveen tuli lennätinsanoma tsaarin manifestista lokakuun 17 (30) päivältä 1905. Kirjoituksessa kosketeltuja kysy-myksiä Lenin kehittää yksityiskohtaisesti artikkelissa „Ratkaisu lähenee”, joka on julkaistu tässä osassa, ss. 436—443.— 403.
- ¹¹¹ „*Daily Telegraph*” („Päivän Lennätinsanomati”) — sanomalehti, joka perustettiin Lontoossa vuonna 1855; eräs Englannin suuri porvarilli-nen konservatiivinen sanomalehti.— 403.
- ¹¹² Leninin tämänaiheista kirjasta ei ole ilmestynyt.— 406.
- ¹¹³ Kysymys on Leninin kirjoittamasta ja puolueen III edustaja-kokouksen hyväksymästä päätöslauselmasta „VSDTP:n avointa poliittista esiintymistä koskevasta kysymyksestä” (ks. Teokset, 8. osa, ss. 367—368).— 408.
- ¹¹⁴ Kysymys on Pietarin työläisten *lakkokomiteasta*, joka lokakuun poliittisen yleislakon päivinä kasvoi Pietarin työväen edustajien Neuvostoksi. Lokakuun 13 (26) pnä 1905 Pietarin työläiset valitsi-ivat tehtaissa edustajiaan työväen edustajien Neuvostoon. Yöllä pidettiin Neuvoston ensimmäinen istunto. Pietarin jälkeen työväen edustajien Neuvostoja perustettiin Moskovassa ja muissa kaupun-geissa. Bolshevikit pitivät Neuvostoja työväenluokan poliittisena joukko-organisaationa ja heidän mielestään ne olivat kapinaelimiä, vallankumouksellisen vallan ituja. Sen vuoksi, että menshevikit

kaappasivat käsiinsä Pietarin työväen edustajien Neuvoston johdon, suhtautui tämä Neuvosto kielteisesti kansan aseellisen kapinan valmisteluun.

Työväen edustajien Neuvostoista vuonna 1905 ks. Leninin teoksia: „Meidän tehtävämme ja työväen edustajien Neuvosto”, „Sosialismi ja anarkismi” ja „Kadettien voitto ja työväenpuolueen tehtävät” sekä „NKP(b):n historia. Lyhyt oppikurssi”, suomenk. painos, 1949, ss. 88—89.—422.

- ¹¹⁵ Artikkelin „*Pikkuporvarillinen sosialismi ja proletaarinen sosialismi*” julkaistiin bolshevistisessä „*Novaja Zhizn*” lehdessä № 9 marraskuun 10 (23) piltä 1905.—428.
- ¹¹⁶ V. V. on V. P. Vorontsovin, „Kapitalismin kohtalot Venäjällä” nimisen kirjan kirjoittajan, salanimi. *Nikolai* —on on N. F. Danielsonin, „Katsauksia reforminjälkeiseen yhteiskunnalliseen talouteemme” nimisen kirjan kirjoittajan, salanimi. Vorontsov ja Danielson olivat XIX vuosisadan 80—90-luvun liberaalisen narodnikkilaisuuden ideologeja.—434.
- ¹¹⁷ Lenin tarkoittaa „*Izvestija Soveta Rabotshih Deputatov*” lehteä („Työväen Edustajien Neuvoston Tiedonantaja”)—Pietarin työväen edustajien Neuvoston virallista äänenkannattajaa. „*Izvestija*” ilmestyi bulletiinina lokakuun 17 (30) päivästä joulukuun 14 (27) päivään 1905. Bulletiinia painatettiin omavaltaisesti erinäisten porvarillisten sanomalehtien kirjapainoissa. Ilmestyi kymmenen numeroa. Yhdennentoista numeron poliisi konfiskoi painattamisen aikana.—438.
- ¹¹⁸ Tarkoitetaan „*Neue Freie Presse*” lehteä („Uusi Vapaa Lehdistö”)—porvarillis-liberaalista sanomalehteä, jota julkaistiin Wienissä vuodesta 1864 lähtien.—441.
- ¹¹⁹ „*Proletarin*” 25. numerossa marraskuun 16 (3) pñä 1905 julkaistiin kirjoitus „Talonpoikain edustajakokous” allekirjoituksella „V. Kalinin” varustettuna (V. A. Karpinkin salanimi). Toimittaessaan kirjoitusta Lenin teki tämän lisäyksen.—445.
- ¹²⁰ „*Novaja Zhizn*” („Uusi Elämä”)—ensimmäinen legaalinen bolshevistinen sanomalehti; ilmestyi joka päivä lokakuun 27 (marraskuun 9) päivästä joulukuun 3 (16) päivään 1905 Pietarissa. V. I. Leninin saavuttua maanpaosta Pietariin, marraskuun alussa, lehti ilmestyi hänen välittömällä johdolla. „*Novaja Zhizn*” oli tosiasiallisesti VSDTP:n Pää-äänenkannattaja. Lehden lähimpiä avustajia olivat V. V. Vorovski, M. S. Olminski, A. V. Lunatsharski y.m. Aktiivisesti osallistui A. M. Gorki, joka antoi lehdelle aineellistakin apua.
- „*Novaja Zhiznin*” 9. numerossa marraskuun 10 (23) pñä ilmestyi Leninin ensimmäinen kirjoitus „Puolueen uudistajärjestämisestä”. Sen jälkeen julkaistiin vielä toistakymmentä hänen kirjoitustaan. Lehden jokapäiväinen painosmäärä nousi 80 tuhanteen kappaleeseen.
- „*Novaja Zhizn*” sai kärsiä monia rankaisutoimenpiteitä. 27:stä numerosta 15 numeroa konfiskoitiin ja hävitettiin. Kun 27. numero joulukuun 2 (15) pñä oli ilmestynyt, hallitus lakkautti lehden. Viimeinen, 28. numero, ilmestyi illegaalisesti.—451.

- ¹²¹ *Vendée* — Ranskan maakunta, jossa XVIII vuosisadan lopulla tapahtuneen Ranskan porvarillisen vallankumouksen kaudella puhkesi takapajuisen taantumuksellisen talonpoikaiston vastavallankumouksellinen kapina vallankumouksellista Konventtia vastaan. Kapina tapahtui uskonnollisilla tunnuksilla ja sitä johti vastavallankumouksellinen papisto ja tilanherrat.— 453.
- ¹²² Matruusien ja sotamiesten kapina Kronstadtissa alkoi lokakuun 26 (marraskuun 8) pñä 1905. Kapinaan nousseet esittivät vaatimuksen: perustavan kokouksen koollekutsuminen yleisten vaalien pohjalla, demokraattisen tasavallan perustaminen, sanan-, kokoontumis- ja yhdistymisvapaus, matruusien ja sotamiesten aseman parantaminen. Lokakuun 28 (marraskuun 10) pñä Kronstadtin kapina tukahdutettiin.— 454.
-

TIETOJA
V. I. LENININ
ELÄMÄSTÄ JA TOIMINNASTA

(Kesäkuu—marraskuu 1905)

1905

- Kesä—heinäkuu.* V. I. Lenin kirjoittaa kirjan „Sosialidemokratian kaksi taktiikkaa demokraattisessa vallankumouksessa”.
- Kesäkuu, 28 (heinäkuu, 11).* Kirjeessään VSDTP:n Keskuskomitealle Lenin kehoittaa voimistamaan puoluejärjestöjen poliittista johtoa julkaisemalla sääntömääräisiä lentolehtisiä ja Keskuskomitean bulletiineja.
- Kesäkuu, 29 (heinäkuu, 12).* Lenin kirjoittaa kirjeen Keskuskomiteaan ehdoista, joilla G. V. Plehanov voidaan nimittää VSDTP:n edustajaksi Kansainväliseen sosialistiseen toimistoon.
- Heinäkuu, 5 (18).* Leninin toimeksiannosta N. K. Krupskaja pyytää VSDTP:n Kaukasian liittokomitealle osoitetussa kirjeessä lähettämään Komitean julkaiseman J. V. Stalinin kirjasen „Lyhyesti erimielisyyksistä puolueessa” ja lähettämään säännöllisesti „Borba Proletariata” lehden (VSDTP:n Kaukasian liiton äänenkannattajan).
- Heinäkuu, 11 (24).* Kirjeessään Kansainväliselle sosialistiselle toimistolle Lenin paljastaa menshevikkien hajoitustoimintaa.
- Heinäkuu, 13 (26).* „Proletari” lehden 9. numerossa julkaistaan Leninin kirjoitukset „Vallankumous opettaa” ja „Kiukkuista voimattomuutta”.
- Heinäkuu, 13 (26) päivän jälkeen.* Lenin kirjoittaa alkulauseen kirjaan „Sosialidemokratian kaksi taktiikkaa demokraattisessa vallankumouksessa”.
- Heinäkuu, 15 (28).* Kirjeessään Keskuskomitealle Lenin kehoittaa peruuttamaan Keskuskomitean päätöksen Plehanovin nimittämisestä VSDTP:n edustajaksi Kansainväliseen sosialistiseen toimistoon.

- Heinäkuu, 20*
(*elokuu, 2*). Leninin kirjoitus „Proletariaatti taistelee, porvaristo hiipii valtaan” julkaistaan pääkirjoituksena „Proletari” lehden 10. numerossa.
- Heinäkuu, 27*
(*elokuu, 9*). „Proletari” lehden 11. numerossa julkaistaan ilmoitus siitä, että on ilmestynyt Leninin kirja „Sosialidemokratian kaksi taktiikkaa demokraattisessa vallankumouksessa”.
- Heinäkuu.* Lenin kirjoittaa esipuheen kirjaseen „Työläiset puolueen kahtiajaosta”.
- Heinä—elokuu.* Lenin toimittaa K. Marxin kirjaseen „Kansalaisista Ranskassa” venäjänkielisen käännöksen toista painosta varten, joka ilmestyi vuonna 1905 Odessassa kustannusliike „Burevestnikin” julkaisemana.
- Elokuu, 1 (14).* Kirjeessään VSDTP:n Keskuskomitealle Lenin arvostelee Venäjällä olevien Keskuskomitean jäsenten (Bogdanovin, Krasinin y.m.) sovittavaa asennetta ja vaatii, että ratkaistaessa kysymystä yhdistymisestä VSDTP:n erkaantuneen osan (menshevikkien) kanssa pidetään tiukasti ohjeena puolueen III edustajakokouksen päätöksiä.
- Elokuu, 3 (16).* Leninin kirjoitus „Bulyginin Duuman boikotointi ja kapina” (pääkirjoitus) julkaistaan „Proletari” lehden 12. numerossa.
- Elokuu, 9 (22).* „Proletari” lehden 13. numerossa julkaistaan Leninin kirjoitus „„Proletarin” toimituksen vastaus toveri „Työmiehen” kysymyksiin” ja huomautus M. N. Pokrovskin kirjoitukseen „Ammatti-intelligenssi ja sosialidemokraatit”.
- Elokuu, 16 (29).* „Proletari” lehden 14. numerossa julkaistaan Leninin kirjoitukset: „„Tsaarin yhtyminen kansaan ja kansan yhtyminen tsaariin”” (pääkirjoitus), „Mustat sotniat ja kapinan järjestäminen”, „Joko „liberaaliset” zemstvomiehiet ottavat takapakkia?” ja toimituksen jälkisanat kirjoitukseen „Kolmas edustajakokous Kaukasian menshevikkien tuomittavana”, joka oli otettu „Borba Proletariata” lehden 1. numerosta.
- Elokuu.* Lenin kirjoittaa alkulauseen kirjaseen „Venäjän sosialidemokraattien tehtävät” kolmanteen painokseen.
- Lenin kirjoittaa kirjaseen „Työväenluokka ja vallankumous” luonnoksen.
- Ilmestyy painosta Leninin kirjanen „Agraarikysymys ja „Marxin arvostelijat”” (neljän ensimmäisen luvun uusintapainos).

Elokuu, 23
(syyskuu, 5).

„Proletari” lehden 15. numerossa julkaistaan Leninin kirjoitukset: „Monarkistisen porvariston perässä vaiko vallankumouksellisen proletariaatin ja talonpoikaiston johdossa?” (pääkirjoitus), „Mitä sekavimman suunnitelman mitä selvin esitys” ja „Puolueasioidemme selostaminen kansainväliselle sosialidemokratialle”.

Elokuu, 25
(syyskuu, 7).

Kirjeessään Venäjällä oleville VSDTP:n Keskuskomitean jäsenille Lenin esittää vastalauseen heidän sovittelevaa asennettaan vastaan taktiikkaa koskevissa kysymyksissä ja vaatii tiukasti, että Pääänenkannattajan, „Proletarin”, toimitusta on informoitava ajoissa Keskuskomitean toiminnasta.

Syyskuu, 1 (14).

„Proletari” lehden 16. numerossa julkaistaan Leninin kirjoitukset: „Sosialidemokratian suhde talonpoikaismielisyyteen” (pääkirjoitus), „Mitä liberaaliset porvarimme haluavat ja mitä he pelkäävät?” ja „Itsestänsyntymisteoria”.

Kirjeessään P. A. Krasikoville Lenin antaa ohjeita VSDTP:n paikallisten komiteain lujittamisesta ja siitä, että Pietarin komitean on otettava kiinteämpi ja asiallisempi yhteys „Proletari” lehden toimitukseen.

Syyskuu, 2 (15).

Kirjeessään Keskuskomitealle Lenin vaatii, että hänelle tiedoitetaan ajoissa Keskuskomitean toiminnasta Venäjällä.

Syyskuu, 3 (16).

Kirjeessään Kansainväliselle sosialistiselle toimistolle Lenin ilmoittaa VSDTP:n Keskuskomitean suostuvan siihen, että kutsutaan koolle konferenssi, jota Kansainvälinen sosialistinen toimisto ehdottaa VSDTP:n sisäisten erimielisyyksien takia.

Syyskuu, 7 (20).

Kirjeessään S. I. Guseville Lenin osoittaa, että Venäjällä olevien puolueytöntekijäin pitää kääntyä „Proletarin” toimituksen puoleen bolshevistista taktiikkaa ja sen käytännöllistä toteuttamista koskevissa kysymyksissä.

Syyskuun 10
(23) päivän
jälkeen.

Lenin pitää Sveitsissä oleville venäläisille emigranteille referaatin puolueen taktiikasta Bulyginin Duuman suhteen.

Syyskuu,
13 (26).

„Proletari” lehden 18. numerossa julkaistaan Leninin kirjoitukset: „Ystävykset ovat tavanneet toisensa” (pääkirjoitus), „Väitellä taktiikasta, mutta antaa selvät tunnukset”, „Parlamentarismileikkiä”, „Puolustuksesta hyökkäykseen”, „Nykyhetken johdosta” ja lisäys V. V. Vorovskin kirjoitukseen „Liberaaliset liitot ja sosialidemokratia”.

- Syyskuun puoliväli.* VSDTP:n Keskuskomitean populääriin äänenkannattajan „Rabotshin” 2. numerossa julkaistaan Leninin kirjoittama vetoamus „VSDTP:n Pää-äänenkannattajan toimitukselta” puolueen kaikille järjestöille.
- Syyskuu, 20 (lokakuu, 3).* Leninin kirjoitus „Zemstvo-edustajakokous” julkaistaan „Proletari” lehden 19. numerossa.
- Lenin kirjoittaa kaksi kirjettä VSDTP:n Keskuskomitealle, joissa antaa ohjeita valmistautumisesta VSDTP:n IV edustajakokoukseen ja poliittisen kirjallisuuden merkityksestä puolueuhyön johtamisessa.
- Syyskuu, 25 (lokakuu, 8).* Kirjeessään Keskuskomitealle Lenin tiedottaa menshevikkien Etelä-Venäjän konferenssin päätöksestä, joka koskee Plehanovin edustusta menshevikkien puolesta Kansainvälisessä sosialistisessa toimistossa, ja ehdottaa, että bolshevikkien edustajaksi Kansainväliseen sosialistiseen toimistoon nimittäisiin V. V. Vorovski.
- Syyskuu, ennen 27 (lokakuun 10).* Lenin kirjoittaa artikkelit „Ei mitään vilppiä! Voimamme on totuuden julistamisessa!” ja „Saksan sosialidemokraattisen työväenpuolueen Jenan edustajakokous”.
- Syyskuu, 27 (lokakuu, 10).* „Proletari” lehden 20. numerossa julkaistaan Leninin kirjoitukset: „Sosialismi ja talonpoikaisto” (pääkirjoitus), „Kylläinen porvaristo ja janoava porvaristo”, „Tilanherrat Duuman boikotoinnista”, „Kysymykseen puolueen yhdistämisestä”, „Kiukkuihin vastaus”, „Uusi menshevikkikonferenssi” ja „VSDTP:n edustus Kansainvälisessä sosialistisessa toimistossa”.
- Lenin kirjoittaa artikkelin „Veriset päivät Moskovassa”.
- Syyskuu, 30 (lokakuu, 13).* Kirjeessään S. I. Guseville Lenin osoittaa, että on välttämätöntä voimistaa ammattiliittojärjestöjen puoluejohtoa.
- Syyskuun loppu.* Lenin kirjoittaa artikkelin „Nukkunut porvaristo ja herännyt porvaristo” luonnoksen.
- Syys—lokakuu.* Leninin kirja „Sosialidemokratian kaksi taktiikkaa demokraattisessa vallankumouksessa” julkaistaan uudestaan Venäjällä illemaalaisesti Keskuskomitean toimesta ja erikseen VSDTP:n Moskovan komitean toimesta.
- Leninin kirjanen „Maalaisköyhälistölle” julkaistaan uudestaan illemaalaisesti VSDTP:n Moskovan komitean toimesta ja legaalisesti „Molot” nimisen

- kirjankustantamon toimesta Pietarissa nimellä „Maaseudun tarpeet. (Maalaisköyhälistölle)”.
- Lokakuun alku.* Lenin kirjoittaa kirjoituksen A. N. Potresovia (Staroveria) vastaan otsikolla „Sosialidemokraattinen sydänpäpynen”.
- Lokakuu, 3 (16).* Kirjeessään VSDTP:n Pietarin komitean Taistelukomitealle Lenin antaa ohjeen vallankumousarmeijan taisteluosastojen ja -ryhmien muodostamisesta aseellista kapinaa varten.
- Lokakuu, 4 (17).* „Proletari” lehden 21. numerossa julkaistaan Leninin kirjoitukset „Poliittinen lakko ja katutaistelu Moskovassa” (pääkirjoitus) ja „„Iskralaisen” taktiikan viimeinen sana eli ilveilyvaalit uutena kapinaan herättävänä vaikuttimena”.
- Lokakuun 4 ja 11 (17 ja 24) välillä.* Julkaistaan ensi kerran Leninin kirjoittamat puolueen III edustajakokouksen päätöslauselmaehdotukset sekä edustajakokouksessa pidetyt selostukset ja puheet kirjassa „Venäjän Sosialidemokraattisen Työväenpuolueen kolmas sääntömääräinen edustajakokous. Pöytäkirjojen täydellinen teksti”. VSDTP:n Keskuskomitean julkaisu, Geneve, 1905.
- Lokakuu, 7 (20).* Lenin kirjoittaa VSDTP:n Keskuskomitean talouskomission säännöt.
- Lokakuu, 11 (24).* „Proletari” lehden 22. numerossa julkaistaan: Leninin artikkeli „Moskovan tapahtumien opetuksia”, kirjoitus „Ulkomainen nuoriso ja Venäjän vallankumous” ja arvostelu, jonka Lenin antoi J. V. Stalinin artikkelista „Vastaus „Sotsial-Demokratille””.
- Lokakuu, 12 (25).* Kirjeessään Keskuskomitealle Lenin tiedottaa saaneensa ilmoituksen siitä, että hänet on nimitetty VSDTP:n edustajaksi Kansainväliseen sosialistiseen toimistoon.
- Lokakuu, 13 (26).* Lenin kirjoittaa artikkelin „Yleisvenäläinen poliittinen lakko”. Artikkelin julkaistaan pääkirjoituksena „Proletari” lehden 23. numerossa lokakuun 31 (18) pnä.
- Lenin kirjoittaa kirjeen Pietariin (M. M. Essenille) siitä, että on voimistettava valmistautumista aseelliseen kapinaan ja järjestettävä satoja ja tuhansia taisteluosastoja.
- Lokakuu, 14 (27).* Kirjeessään Kansainväliselle sosialistiselle toimistolle Lenin tiedottaa, että VSDTP:n Keskuskomitean

- edustajiksi Kansainvälisen sosialistisen toimiston ehdottamaan konferenssiin on nimitetty V. I. Lenin, F. V. Lengnik ja P. P. Rumjantsev.
- Lokakuun toinen puolisko.* Lenin kirjoittaa artikkelit „Vallankumousarmeijan osastojen tehtävät” ja „Liberaaliset Duuma-toiveet”.
- Lenin laatii luonnoksen kirjasesestä, jossa arvostellaan P. B. Axelrodin teosta „Kansanduumaa ja työväen edustajakokous” (1905).
- Lokakuu, 17 (30).* Lenin kirjoittaa jäsenyyksen kirjoitukseen „Voimien tasapaino”.
- Lokakuu, 18 (31).* „Proletari” lehden 23. numerossa julkaistaan Leninin kirjoitukset: „Poliittisen ryhmittymisen ensimmäisiä tuloksia”, „Tappion kärsineiden hysteria”, „Vallankumouksellisen Riian ultimaatum”, „Klovniministerin suunnitelmat” ja „Tilanteen kärjistyminen Venäjällä”.
- Lokakuu, 19 (marraskuu, 1).* Lenin kirjoittaa artikkelin „Vallankumouksen ensimmäinen voitto” lokakuun 17 päivän manifestin johdosta. Artikkelin julkaistaan pääkirjoituksena „Proletari” lehden 24. numerossa marraskuun 7 (lokakuun 25) pnä.
- Lokakuu, 20 (marraskuu, 2).* Lenin pitää Genevessä, venäläisten sosialidemokraattien kokouksessa referaatin viimeisistä Venäjän poliittisista tapahtumista.
- Lokakuu, 25 (marraskuu, 7).* „Proletari” lehden 24. numerossa julkaistaan Leninin kirjoitukset „Pikkuporvarillinen sosialismi ja proletaarinen sosialismi” ja „Nikolai Ernestovitsh Bauman” (nekrologi).
- Lokakuun loppu.* Lenin matkustaa Genevestä Venäjälle Tukholman kautta.
- Marraskuu, 2 (15).* Lenin kirjoittaa artikkelin „Kahden ottelun lomassa”, joka sitten julkaistaan pääkirjoituksena „Proletari” lehden 26. numerossa marraskuun 25 (12) pnä.
- Marraskuu, 3 (16).* „Proletari” lehden 25. numerossa julkaistaan pääkirjoituksena Leninin artikkeli „Ratkaisu lähenee”.

SISÄLTÖ

Esipuhe.....	IX
--------------	----

1905

SOSIALIDEMOKRATIAN KAKSI TAKTIIKKAA DEMOKRAATISSESSA VALLANKUMOUKSESSA.....	1—125
--	-------

Alkulause	3
-----------------	---

1. Päivänpolttava poliittinen kysymys	7
2. Mitä antaa meille VSDTP:n III edustajakou- koksen päätöslauselma väliaikaisesta vallan- kumouhallituksesta?	10
3. Mitä on „vallankumouksen ratkaiseva voitto tsarismista“?.....	17
4. Monarkistisen järjestelmän hävittäminen ja tasavalta	23
5. Miten on „vallankumousta vietävä eteenpäin“?	29
6. Miltä taholta proletariaattia uhkaa vaara joutua sidotuun käsiin taisteluun epäjohdonmukaista porvaristoa vastaan?.....	33
7. Taktiikka „vanhoillisten syrjäyttämiseksi hallituk- sesta“.....	47
8. Osvobozhdenijelaisuus ja uusiskralaisuus.....	51
9. Mitä merkitsee äärimmäisenä oppositiopuolueena oleminen vallankumouksen aikana?.....	59
10. „Vallankumoukselliset kommuunit“ ja prole- tariaatin ja talonpoikaiston vallankumouksellis- demokraattinen diktatuuri.....	62
11. VSDTP:n III edustajakokouksen ja „konferens- sin“ eräiden päätöslauselmien pikavertailua.....	73
12. Heikkeneekö demokraattisen vallankumouksen kantavuus, jos porvaristo siitä loittonee?	78
13. Loppulause. Uskallammeko voittaa?.....	89

Jälkisanat. Vielä kerran osvobozhdenijelaisuus, vielä kerran uusiskralaisuus	100
I. Minkä johdosta porvarillis-liberaaliset realistit ylistävät sosialidemokraattisia „realisteja“?	100
II. Tov. Martynov uudelleen „syventämässä“ kysymystä.....	107
III. Diktatuurin vulgääri-porvarillinen esitys ja Marxin mielipide siitä.....	115
LOPPUOSA KIRJOITUKSEEN „PARIISIN KOMMUUNI JA DEMOKRAATTISEN DIKTATUURIN TEHTÄVÄT“.....	126
KANSAINVÄLISEN SOSIALISTISEN TOIMISTON SIHTEERISTÖLLE BRYSELISSÄ	127—131
VALLANKUMOUS OPETTAA	132—141
KIUKKUISTA VOIMATTOMUUTTA	142—146
ALKUPERÄINEN VARIANTTI ESIPUHEEKSI KIRJASEEN „TYÖLÄISET PUOLUEEN KAHTIAJAOSTA“.....	147—148
ESIPUHE KIRJASEEN „TYÖLÄISET PUOLUEEN KAHTIAJAOSTA“.....	149—155
PROLETARIAATTI TAISTELEE, PORVARISTO HIIPII VALTAAN.....	156—165
BULYGININ DUUMAN BOIKOTOINTI JA KAPINA	166—174
HUOMAUTUS VSDTP:n ULKOMAISTEN JÄRJESTÖJEN KONFERENSSIN PÄÄTÖSLAUSELMAAN.....	175
HUOMAUTUS M. N. POKROVSKIN KIRJOITUKSEEN „AMMATTI-INTELLIGENSSI JA SOSIALIDEMOKRAATIT“	176
„PROLETARIN“ TOIMITUKSEN VASTAUS TOVERI „TYÖMIEHEN“ KYSYMYKSIIN.....	177
„TSAARIN YHTYMINEN KANSAAN JA KANSAN YHTYMINEN TSAARIIN“	178—186
MUSTAT SOTNIAT JA KAPINAN JÄRJESTÄMINEN.....	187—191
TOIMITUKSEN JÄLKISANAT KIRJOITUKSEEN „KOLMAS EDUSTAJAKO-KOUS KAUKASIAN MENSHEVIKKIEN TUOMITTAVANA“.....	192
JOKO „LIBERAALISET“ ZEMSTVOMIEHET OTTAVAT TAKAPAKKIA?... ..	193
TYÖVÄENLUOKKA JA VALLANKUMOUS	194—195
ALKULAUSE KIRJASEEN „VENÄJÄN SOSIALIDEMOKRAATTIEN TEHTÄVÄT“ KOLMANTEEN PAINOKSEEN.....	196—197
HUOMAUTUS P. NIKOLAJEVIN KIRJASEEN „VENÄJÄN VALLANKUMOUS“	198
MONARKISTISEN PORVARISTON PERÄSSÄ VAIKO VALLANKUMOUKSELLISEN PROLETARIAATIN JA TALONPOIKAISTON JOHDOSSA?.....	199—210
MITÄ SEKAVIMMAN SUUNNITELMAN MITÄ SELVIN ESITYS.....	211—213

PUOLUEASIOIDEMME SELOSTAMINEN KANSAINVÄLISELLE SOSIALI- DEMOKRATIALLE	214—215
HUOMAUTUS KIRJOITUKSEEN „VENÄJÄN FINANSSIT JA VALLAN- KUMOUS“	216
SOSIALIDEMOKRATIAN SUHDE TALONPOIKAISLIIKKEESEEN	217—225
MITÄ LIBERAALISET PORVARIMME HALUAVAT JA MITÄ HE PELKÄÄVÄT?	226—231
ITSESTÄÄNSYNTYMISTEORIA	232—237
KIRJE KANSAINVÄLISELLE SOCIALISTISELLE TOIMISTOLLE.....	238
YSTÄVYKSET OVAT TAVANNEET TOISENSA.....	239—247
VÄITELKÄÄ TAKTIKASTA, MUTTA ANTAKAA SELVÄT TUNNUK- SET!	248—250
Mitä neuvoja sosialidemokraatit antavat proletariaa- tulle Valtakunnanduuman suhteen?	249
PARLAMENTARISMLEIKKIÄ	251—266
LIBERAALISET LIITOT JA SOSIALIDEMOKRATIA.....	267—268
PUOLUSTUKSESTA HYÖKKÄYKSEEN.....	269—271
NYKYHETKEN JOHDOSTA.....	272—273
VSDTP:n PÄÄ-ÄÄNENKANNATTAJAN TOIMITUKSELTA	274—275
SAKSAN SOSIALIDEMOKRAATTISEN TYÖVÄENPUOLUEEN JENAN EDUSTAJAKOKOUS	276—280
EI MITÄÄN VILPPIÄ! VOIMAMME ON TOTUUDEN JULISTAMISESSA! <i>Kirje toimitukseen</i>	281—285
NIIN SANOTUSTA ARMENIALAISESTA SOSIALIDEMOKRAATTISESTA TYÖVÄENJÄRJESTÖSTÄ.....	286
ZEMSTVO-EDUSTAJAKOKOUS.....	287—293
SOSIALISMI JA TALONPOIKAISTO.....	294—302
KYLLÄINEN PORVARISTO JA JANOAVA PORVARISTO	303—309
TILANHERRAT DUUMAN BOIKOTOINNISTA	310—313
KYSYMYKSEEN PUOLUEEN YHDISTÄMISESTÄ	314—315
KIUKKUINEN VASTAUS.....	316—317
UUSI MENSHEVIKKIKONFERENSSI	318—319
VSDTP:n EDUSTUS KANSAINVÄLISESSÄ SOCIALISTISESSA TOIMIS- TOSSA	320—322

KESKUSTELUISTA LUKIJAIN KANSSA.....	323
VERISET PÄIVÄT MOSKOVASSA.....	324—329
NUKKUNUT PORVARISTO JA HERÄNNYT PORVARISTO. <i>Aihe kirjoitusta varten</i>	330—331
PIETARIN KOMITEAN TAISTELUKOMITEALLE.....	332—334
POLIITTINEN LAKKO JA KATUTAISTELU MOSKOVASSA.....	335—343
„ISKRALAISEN“ TAKTIKAN VIIMEINEN SANA ELI ILVEILYVAALIT UUTENA KAPINAAN HERÄTTÄVÄNÄ VAIKUTTIMENA.....	344—361
HUOMAUTUS M. BORISOVIN KIRJOITUKSEEN „AMMATILLISESTA LIIKKEESTÄ JA SOSIALIDEMOKRATIAN TEHTÄVISTÄ“.....	362
TRUBETSKOIN KUOLEMAN JOHDOSTA.....	363
MOSKOVAN TAPAHTUMIEN OPETUKSIA.....	364—373
„BORBA PROLETARIATA“.....	374
ULKOMAINEN NUORISO JA VENÄJÄN VALLANKUMOUS.....	377
KIRJE KANSAINVÄLISELLE SOCIALISTISELLE TOIMISTOLLE.....	378—379
YLEISVENÄLÄINEN POLIITTINEN LAKKO.....	380—383
POLIITTISEN RYHMITTYMISEN ENSIMMÄISIÄ TULOKSIA.....	384—392
TAPPION KÄRSINEIDEN HYSTERIAA.....	393—395
VALLANKUMOUKSELLISEN RIIAN ULTIMAATUMI.....	396—397
KLOVNIMINISTERIN SUUNNITELMAT.....	398—399
TILANTEEN KÄRJISTYMINEN VENÄJÄLLÄ.....	400—401
HUOMAUTUKSIA KIRJOITUKSEEN „BRITANNIAN TYÖVÄENLIKE JA TRADE-UNIONIEN KONGRESSI“.....	402
VOIMIEN TASAPAINO.....	403—404
SOSIALIDEMOKRAATTINEN SYDÄNKÄPYNEN.....	405
P. B. AXELRODIN KIRJASESTA „KANSANDUUMA JA TYÖVÄEN EDUSTAJAKOKOUS“. <i>Kirjasen luonnos</i>	406—409
VALLANKUMOUSARMEIJAN OSASTOJEN TEHTÄVÄT.....	410—414
LIBERAALISET DUUMA-TOIVEET.....	415—416
VALLANKUMOUKSEN ENSIMMÄINEN VOITTO.....	417—424
VIIMEISET UUTISET.....	425

NIKOLAI ERNESTOVITSH BAUMAN.....	426—427
PIKKUPORVARILLINEN SOSIALISMI JA PROLETAARINEN SOSIALISMI	428—436
RATKAISU LÄHENEEN.....	437—444
LISÄYS V. KALINININ KIRJOITUKSEEN „TALONPOIKAIN EDUSTA- JAKOKOUS“.....	445
KAHDEN OTTELUN LOMASSA.....	446—455
<i>Huomautuksia</i>	457—474
<i>Tietoja V. I. Leninin elämästä ja toiminnasta</i>	475—482

K U V A T

V. I. Leninin kirjasen „Sosialidemokratian kaksi taktiikkaa demokraattisessa vallankumouksessa“ kansilehti.— 1905.....	2—3
V. I. Leninin käsikirjoituksen „Sosialidemokratian kaksi tak- tiikkaa demokraattisessa vallankumouksessa“ 157. sivu.— 1905	87
V. I. Leninin käsikirjoituksen „Sosialismi ja talonpoikaisto“ ensimmäinen sivu.— 1905	294—295
„Borba Proletariata“ lehden 2. numeron ensimmäinen sivu, jolla on V. I. Leninin kirjoitus „Vallankumouksellisen prole- tariaatin demokraattiset tehtävät“.— 1905.....	375

Karjalais-Suomalainen SNT
Kulttuuriasiain ministertön
Poligrafizdatin
Sortavalan kirjapaino

Sortavala, Karjalankatu, 32
